รายงาน ผลการดำเนินงาน ของรัฐบาล ปีที่ ๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

(๑๒ กันยายน ๒๕๖๐-๑๒ กันยายน ๒๕๖๑)

รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

ปีที่ ๔ (๑๒ กันยายน ๒๕๖๐-๑๒ กันยายน ๒๕๖๑)

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ปีที่ ๔ (๑๒ กันยายน ๒๕๖๐-๑๒ กันยายน ๒๕๖๑) ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานของรัฐบาลตามที่ได้แถลงไว้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนเข้าทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นการรายงานต่อเนื่องจากรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลรอบปีที่ ๑ ถึงรอบปีที่ ๓

ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศว่าด้วยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มาเป็นหลักสำคัญ และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอดี พอสม พอควรแก่ฐานะ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกัน มาเป็นแนวคิดในการดำเนินการภายใต้หลักการ “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที” เพื่อเป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งในรอบปีที่ ๔ ของการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลได้เดินหน้าแก้ไขปัญหาที่สำคัญต่าง ๆ ของประเทศอย่างต่อเนื่อง ริเริ่มโครงการใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและประเทศ และวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ขึ้น เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย และจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

สาระสำคัญของรายงานฉบับนี้ได้เน้นให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาลในช่วงปีที่ ๔ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย (๑) การเดินหน้าเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ (๒) การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ๑๑ ข้อ ตามที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ (๓) การวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ทั้งนี้ รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสร้างการรับรู้แก่สาธารณชน รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าอ้างอิง ศึกษาเปรียบเทียบหรือติดตามผลการดำเนินงานของรัฐบาลต่อไป

พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สารบัญ

คำนำ ก

ประกาศพระบรมราชโองการ จ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (๑)

ผลการดำเนินการ

การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ๑

ด้านความมั่นคง นโยบายข้อ ๑, ๒, ๙ และข้อ ๑๐

ด้านสังคม นโยบายข้อ ๓, ๔ และข้อ ๕

ด้านเศรษฐกิจ นโยบายข้อ ๖ และข้อ ๘

ด้านการต่างประเทศ นโยบายข้อ ๒ และข้อ ๗

ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม นโยบายข้อ ๑๑

นโยบายข้อ ๑	การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	๕
นโยบายข้อ ๒	การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ	๒๕
นโยบายข้อ ๓	การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ	๕๓
นโยบายข้อ ๔	การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	๘๕
นโยบายข้อ ๕	การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน	๑๑๗
นโยบายข้อ ๖	การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ	๑๔๓
นโยบายข้อ ๗	การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน	๒๖๙
นโยบายข้อ ๘	การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม	๒๙๓
นโยบายข้อ ๙	การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๓๑๓
นโยบายข้อ ๑๐	การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ	๓๔๕
นโยบายข้อ ๑๑	การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๓๖๕

การวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ๓๘๑

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย	๓๙๐
ภาคผนวก ข	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล	๔๐๗
ภาคผนวก ค	คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบสาระและรูปแบบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลครบรอบปีที่ ๔	๔๑๗
ภาคผนวก ง	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง รัฐมนตรีลาออก	๔๒๐

ประกาศ
พระบรมราชโองการ

ประกาศพระบรมราชโองการ

ประกาศ

แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จึงทรงพระราชดำริว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้ที่สมควรไว้วางพระราชหฤทัยให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี บริหารราชการแผ่นดินตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พรเพชร วิชิตชลชัย
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประกาศ
แต่งตั้งรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว นั้น

บัดนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เลือกสรรผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดินสืบไปแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ	เป็นรองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
นายยงยุทธ ยุทธวงศ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร	เป็นรองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นายวิษณุ เครืองาม	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลเอก อุดมเดช สีตบุตร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
นายสมหมาย ภาษี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายดอน ปรมัตถ์วินัย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ประกาศพระบรมราชโองการ

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายพรชัย รุจิประภา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายณรงค์ชัย อัครเศรณี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นางอภิรดี ตันตราภรณ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายสุธี มากบุญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พลโท สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายรัชตะ รัชตะนาวิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายสมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นายจักรมณฑ์ ผาสุกวนิช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ประกาศ
แต่งตั้งรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และแต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดิน ตามประกาศลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า สมควรแต่งตั้งรัฐมนตรีเพิ่มเติม ๒ ตำแหน่ง เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายอำนวย ปะติเส	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ประกาศ
ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และแต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดิน ตามประกาศลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประกาศครั้งสุดท้ายลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า สมควรปรับปรุงรัฐมนตรีบางตำแหน่ง เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

๑. ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รองนายกรัฐมนตรี
นายยงยุทธ ยุทธวงศ์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รองนายกรัฐมนตรี
พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นายสมหมาย ภาษี พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายดอน ปรมัตถ์วินัย พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายอำนวย ปะติเส พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายพรชัย รุจิประภา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายณรงค์ชัย อัครเศรณี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นางอภิรดี ตันตราภรณ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายรัชตะ รัชตะนาวิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายสมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายจักรมณฑ์ ผาสุกวนิช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	

๒. ให้แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายดอน ปรมัตถ์วินัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
นายออมสิน ชีวะพฤกษ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายอุตตม สาวนายน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
นางอภิรดี ตันตราภรณ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายสุวิทย์ เมษินทรีย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประกาศพระบรมราชโองการ

พลเอก ศิริชัย ดิษฐกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายปิยะสกล สกลสัตยาทร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นางอรรชกา สีบุญเรือง	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ประกาศ
แต่งตั้งรัฐมนตรี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า ได้มีรัฐมนตรีลาออกบางตำแหน่ง และสมควรปรับปรุงรัฐมนตรีบางตำแหน่ง เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

๑. ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายออมสิน ชีวะพฤกษ์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นางอรรชกา สีบุญเรือง พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่ากระทรวงอุตสาหกรรม

๒. ให้แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

นายออมสิน ชีวะพฤกษ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสุวิทย์ เมษินทรีย์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
นางสาวชุติมา บุณยประภัศร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายพิชิต อัคราทิตย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ประกาศพระบรมราชโองการ

นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
นางอรรชกา สีบุญเรือง	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายอุตตม สาวนายน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เป็นปีที่ ๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ประกาศ

ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า ได้มีรัฐมนตรีลาออกบางตำแหน่ง และสมควรปรับปรุงรัฐมนตรีบางตำแหน่ง เพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

๑. ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รองนายกรัฐมนตรี
พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รองนายกรัฐมนตรี
นายออมสิน ชีวะพฤกษ์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลเอก อุดมเดช สีตบุตร พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นางสาวชุติมา บุณยประภัศร พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายพิชิต อัคราทิตย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ประกาศพระบรมราชโองการ

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นางอภิรดี ตันตราภรณ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
นางอรรชกา สีบุญเรือง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	
หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี	

๒. ให้แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
นายกฤษฎา บุญราช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายลักษณ์ วจนานวัช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายไพรินทร์ ชูโชติถาวร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายศิริ จิระพงษ์พันธ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นางสาวชุติมา บุณยประภัศร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอีกตำแหน่งหนึ่ง
พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
นายสุวิทย์ เมษินทรีย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายอุดม คชินทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายสมชาย หาญหิรัญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๑. สถานการณ์ก่อนเข้าบริหารประเทศ

สภาพปัญหา

ในช่วงก่อนการเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สถานการณ์โดยรวมของประเทศอยู่ในภาวะที่ถูกกดดันทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายในประเทศ โดยที่สถานการณ์ภายในประเทศอยู่ในภาวะที่ไม่สงบสุข เนื่องจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศ ประชาชนมีความขัดแย้งแตกแยก เกิดความรุนแรงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ ภาคการท่องเที่ยว การทำงานของภาครัฐและการอนุมัติโครงการลงทุนหยุดชะงัก การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ประกอบกับมีผลกระทบซ้ำเติมจากปัจจัยภายนอกประเทศจากภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งทำให้การส่งออกของไทยลดลง จึงส่งผลให้เศรษฐกิจไทยโดยรวมในไตรมาสสุดท้ายของปี ๒๕๕๖ ชะลอตัวอย่างรวดเร็ว โดยขยายตัวเพียงร้อยละ ๐.๕ ก่อนที่จะหดตัวร้อยละ ๐.๕ ในไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๗ ในขณะที่สถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงยังเกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗

การเข้ามาควบคุมสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

คสช. ได้ตัดสินใจเข้ามาควบคุมสถานการณ์ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาของประเทศหรือแผนที่นำทาง (Road Map) ไว้ ๓ ระยะ **ระยะแรก** เป็นช่วงที่ คสช. เข้ามาบริหารประเทศโดยมุ่งระงับยับยั้งความแตกแยก และแก้ไขผลกระทบจากการที่รัฐบาลอยู่ในสภาพที่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รวมทั้งแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินให้สามารถดำเนินต่อไปได้ เพื่อมุ่งนำความสุข ความสงบกลับคืนสู่ประเทศ **ระยะที่สอง** คือ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว การจัดตั้งคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ เพื่อเป็นกลไกสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบด้วย **รัฐบาล**ทำหน้าที่บริหารประเทศ กำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม **สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.)** ทำหน้าที่พิจารณา กลั่นกรอง แก้ไขกฎหมาย **สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)** และ**สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)** ที่มุ่งเน้นการทำงานในส่วนที่เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศและนำไปสู่**ระยะที่สาม** คือการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรและการจัดการเลือกตั้งทั่วไป

๒. สถานการณ์ภายหลังเข้าบริหารประเทศ

ช่วง ๓ ปี (๑๒ กันยายน ๒๕๕๗-๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

การสานต่อภารกิจจาก คสช.

รัฐบาลได้เข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยได้สืบทอดงานและสานต่อภารกิจจาก คสช. ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการวางพื้นฐานที่ดีให้ระบบเศรษฐกิจมีความมั่นคงมากขึ้น ประชาชนในทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์และมีโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมกันอย่างทั่วถึงมากขึ้น มีรายได้ที่สูงขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะที่ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สั่งสมมาเป็นเวลานานได้รับการแก้ไขและฟื้นฟูอย่างจริงจังเพื่อให้การพัฒนามีความยั่งยืนต่อเนื่องในระยะยาว

แนวนโยบายของรัฐบาล

ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ จัดระเบียบสังคม เสริมสร้างความสามัคคีและความสมานฉันท์ของคนในชาติ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** โดยมุ่งหวังให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย มีความปรองดองสมานฉันท์ภายใต้กฎหมายและระเบียบที่มีอยู่และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบให้มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการแข่งขัน มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอย่างทั่วถึง มีการฟื้นฟู

ทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมามีสภาพที่ดีขึ้น สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรมและจริยธรรม และประเทศไทยมีศักดิ์ศรีในประชาคมโลก

เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ๑๑ ด้าน ซึ่งได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วย (๑) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ (๒) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ (๓) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ (๔) การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม (๕) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน (๖) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ (๗) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน (๘) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม (๙) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (๑๐) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และ (๑๑) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งแบ่งกลุ่มงานเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงาน จำนวน ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการต่างประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

กลไกการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในช่วง ๓ ปีแรก

รัฐบาลได้จัดตั้งกลไกระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในรูปแบบของกรรมการด้านต่าง ๆ ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง สามารถดำเนินการได้อย่างบูรณาการและมีการติดตามและตรวจสอบที่เหมาะสม เช่น **คณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล (กขร.)** ทำหน้าที่ติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี **คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน (กขป.) จำนวน ๕ คณะ** เพื่อจัดทำนโยบายและดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติงานใน ๕ กลุ่มประเด็นและวาระเพื่อการพัฒนา ซึ่งแต่ละคณะมีรองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ประธานแทนนายกรัฐมนตรี และ**คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล (คตน.)** ทำหน้าที่ติดตามการปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนและวาระพิเศษของรัฐบาล

นอกจากนี้ ได้มีการแต่งตั้ง**คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.)** ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และให้มีคณะกรรมการย่อย จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ (๑) **คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์** (๒) **คณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปประเทศ** (๓) **คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ** และ (๔) **คณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง** เพื่อทำหน้าที่ประสานและบูรณาการภารกิจที่สำคัญของรัฐบาล ได้แก่ ๑) การพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประเทศ ๒) การปฏิรูปประเทศ ๓) การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และ ๔) การสร้างความสามัคคีปรองดอง ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ จึงเป็นผลให้คณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่

ผลการดำเนินงานที่สำคัญในช่วง ๓ ปีแรก

ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา รัฐบาลต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดันทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลได้มุ่งมั่น ทุ่มเท และระดมสรรพกำลังต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาของประเทศ ภายใต้หลักการ **“ทำก่อน ทำจริง ทำทันที เพื่อเป้าหมาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** โดยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่สั่งสมคั่งค้าง เช่น การแก้ไขปัญหาค้างาช้างที่ผิดกฎหมาย จนทำให้ประเทศไทยรอดพ้นจากการถูกคว่ำบาตรทางการค้าตามความในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES) การแก้ไขข้อบกพร่องด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานขององค์การการบินระหว่างประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

รัฐบาลได้ดำเนินงานที่สำคัญ เช่น การฟื้นฟูความเชื่อมั่นของภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ นักลงทุน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมทั้งเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายและมาตรการที่สำคัญทำให้ภาคเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมั่นดีขึ้นเป็นลำดับ โดย**ความเชื่อมั่นผู้บริโภค**ปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ที่ระดับ ๘๒.๒ จากระดับ ๘๑.๓ สูงสุดในรอบ ๖๒ เดือน หรือสูงสุดในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ เมื่อเปรียบเทียบเศรษฐกิจในภาพรวม เป็นผลมาจากด้านการส่งออกและการท่องเที่ยวที่ขยายตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของ**ดัชนีความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจ** ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศประจำปี ๒๐๑๘ (International, World Competitiveness Center) พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปรับตัวขึ้นมาอยู่อันดับที่ ๔๘ สูงขึ้นกว่าปี ๒๐๑๗ ที่อันดับที่ ๔๙ (จากทั้งหมด ๖๓ อันดับ) โดยมีปัจจัยย่อย ๒ ด้านที่อันดับดีขึ้น ได้แก่ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure) และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure) นอกจากนี้ ธนาคารโลก (World Bank, 2017) ได้จัดทำ**ดัชนีชี้วัดความยากง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจ**ในประเทศ โดยในรายงาน Doing Business 2018 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๒๖ ซึ่งสูงกว่าปีก่อนที่อยู่ในลำดับที่ ๔๘ (จากทั้งหมด ๑๙๐ อันดับ) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทางด้านธุรกิจมีโอกาสขยายตัว ตลอดจน**ดัชนีโลจิสติกส์**ปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยในปี ๒๕๖๑ สูงเป็นอันดับที่ ๒ ของภูมิภาคอาเซียน และเป็นอันดับที่ ๓๒ ของโลก (จากทั้งหมด ๑๖๐ อันดับ) ในด้านความเชื่อมั่นจากเวทีเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ ประเทศต่าง ๆ มีความเข้าใจถึงความจำเป็นในการเข้ามาบริหารประเทศและความพยายามในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล รวมทั้งการให้การยอมรับและมีท่าทีที่ดีขึ้นสะท้อนจากการประชุมสหประชาชาติระดับผู้นำเพื่อรับรองวาระการพัฒนาภายหลังปี ๒๐๑๕ และการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ ซึ่งประเทศไทยได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานกลุ่ม G77 (Group of 77)

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้สามารถกลับมาฟื้นตัวและมีอัตราการขยายตัวที่สูงขึ้น โดยการเร่งรัดอัดฉีดเม็ดเงินภาครัฐเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ และดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) จากการดำเนินมาตรการที่สำคัญของภาครัฐดังกล่าว ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยเริ่มมีสัญญาณการฟื้นตัวในปลายไตรมาสที่สองของปี ๒๕๖๑ และมีการขยายตัวดีขึ้นตามลำดับ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จากการลดลงร้อยละ ๐.๓ ในครึ่งแรกของปี ๒๕๖๑ เป็นการขยายตัวร้อยละ ๔.๗ ในครึ่งหลังของปี ๒๕๖๑ โดยรวมในช่วงของปี ๒๕๖๑ คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ ๔.๒-๔.๗ ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๑ เครื่องยนต์หลักทางเศรษฐกิจสำคัญ ๆ สามารถกลับมาขยายตัวได้เกือบครบทุกองค์ประกอบ

ช่วงปีที่ ๔ (๑๒ กันยายน ๒๕๖๐-๑๒ กันยายน ๒๕๖๑)

ผลการดำเนินงานของรัฐบาลในรอบปีที่ ๔ แบ่งเป็น ๓ ส่วน **ส่วนแรก** คือ ผลการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาล **ส่วนที่สอง** คือ ผลการดำเนินงานตามแนวนโยบายรัฐบาล ๑๑ ด้าน และ**ส่วนที่สาม** คือ การวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว สรุปได้ดังนี้

๓. ผลการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาลในช่วงปีที่สี่

การดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงปีที่สี่ได้แก้ไขปัญหาที่สำคัญของประเทศ โดยมีแนวทางและมาตรการที่ทั้งดำเนินการต่อเนื่องมาจากปีที่ผ่านมาและการริเริ่มใหม่ เช่น การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของประชาชน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย การจัดระบบคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย และการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ดังนี้

๓.๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาจิตสำนึกและสร้างความเข้มแข็งของกลไกต่อต้านการทุจริต โดยการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการให้เกิดความโปร่งใส หลักเกณฑ์และมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการเครือข่าย (MOC Watch Dog) เฝ้าระวังการทุจริตในองค์กร โดยร่วมมือกับองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) นอกจากนี้ ยังมีการป้องกันและปราบปรามในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น (๑) กระทรวงพาณิชย์ โดยจัดให้มี**สำนักงานพาณิชย์คุณธรรมนำร่อง**ในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ๑๘ จังหวัด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้ข้าราชการมีคุณธรรมอันพึงประสงค์ ๔ ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา รวมทั้งมีการร่วมมือกับเครือข่ายภาคเอกชนในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสมีธรรมาภิบาล (๒) กระทรวงศึกษาธิการ กรณีกองทุนเสมาพัฒนาชีวิต ๗๗ ล้านบาท ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อหาผู้กระทำความผิด โดยได้แจ้งผลและได้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนี้ ในโครงการลงทุนก่อสร้างของภาครัฐ ได้ดำเนินการภายใต้**โครงการความโปร่งใสในงานก่อสร้างภาครัฐ (Construction Sector Transparency Initiative: CoST)** เป็นโครงการที่ริเริ่มโดย Department for International Development ของสหราชอาณาจักรภายใต้การสนับสนุนจากธนาคารโลก โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีโครงการก่อสร้างภาครัฐที่เข้าร่วมโครงการ CoST จำนวน ๑๔๗ โครงการ จากทั้งหน่วยงานระดับกรม รัฐวิสาหกิจ และท้องถิ่น มีมูลค่าการก่อสร้างรวม ๑๑๓,๖๖๕ ล้านบาท โดยมีโครงการเปิดเผยข้อมูลในระบบ CoST แล้ว รวม ๑๒๐ โครงการ และอยู่ระหว่างเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างอีก ๒๗ โครงการ การเปิดเผยข้อมูลโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๘๒.๘๑ ทั้งนี้ **การจัดอันดับล่าสุดของ The Corruption Perceptions Index (CPI) องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI)** ได้ประกาศผลคะแนนค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งในการสำรวจได้อาศัยการประเมินจาก ๑๓ แหล่งดัชนี ซึ่งประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๗ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๙๖ จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ โดยเป็นระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ ที่มีคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศ

๓.๒ การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน

รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามมาตรการลดต้นทุนการผลิต ๒ มาตรการ ได้แก่ (๑) มาตรการควบคุมค่าเช่านาและเจรจาขอลดค่าเช่านาลงไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท และ (๒) มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ โดยมีจังหวัดที่มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน (อุทกภัย) จำนวน ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว พระนครศรีอยุธยา ตาก ราชบุรี ปราจีนบุรี พิษณุโลก และมุกดาหาร นอกจากนี้ ได้ดำเนินการ**จัดตั้งธนาคารที่ดิน**จากปัญหาการถือครองที่ดินของไทยที่มีความเหลื่อมล้ำเป็นอย่างมาก เพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมโดยมีสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) รับผิดชอบดำเนินภารกิจการกระจายการถือครองที่ดิน ในระหว่างที่ร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ. .... ยังไม่มีผลใช้บังคับ โดยตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๙ สามารถช่วยเหลือเกษตรกรแล้วกว่า ๓๐๒ ราย และได้ดำเนินโครงการนำร่องธนาคารที่ดินที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการ**พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้** โดย (๑) **การบริหารจัดการที่ดิน** ได้ดำเนินโครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ส่งเสริมให้ราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการผ่อนผัน การจัดตั้งกลุ่มและการส่งเสริมอาชีพ โดยในปี ๒๕๖๑ มีประชาชนเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำนวน ๗,๘๖๕ ราย เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๒๘,๙๘๘ ไร่ และ (๒) **การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล** ซึ่งมีพื้นที่ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่แล้ว จำนวน ๑๐๐ พื้นที่ ๕๒ จังหวัด ๓๙๘,๓๐๖-๓-๒๒.๖๔ ไร่ และจัดราษฎรเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่แล้ว จำนวน ๔๖,๖๗๔ ราย ๕๘,๓๖๒ แปลง ๑๖๖ พื้นที่ ๖๑ จังหวัด

๓.๓ การแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ

รัฐบาลได้แก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน ทั้งในด้านลูกหนี้และเจ้าหนี้ควบคู่กันไปอย่างครบวงจรและต่อเนื่องใน ๕ มิติ ประกอบด้วย (๑) **ดำเนินการจริงจังกับเจ้าหนี้นอกระบบ** โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตราตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙-ตุลาคม ๒๕๖๑ มีการจับกุมผู้กระทำผิดรวมทั้งสิ้น ๔,๑๖๒ คน (๒) **เพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ** เช่น สินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน วงเงินให้กู้ยืมแก่ประชาชนรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ ๐.๘๕ ต่อเดือน และมีหลักประกันแบบผ่อนปรน สินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (สินเชื่อพิโกไฟแนนซ์) ให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนวงเงินรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท โดยเรียกหรือไม่เรียกหลักประกันก็ได้ อัตราดอกเบี้ย รวมค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี (ลดต้นลดดอก) (๓) **ไกล่เกลี่ยประนอมหนี้** เพื่อให้เกิดมูลหนี้ที่เป็นธรรม และอัตราดอกเบี้ยถูกต้องตามกฎหมาย โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้เสียหายจำนวน ๓๓๕,๓๗๒ ราย มูลหนี้ ๖๑,๗๔๗.๔๑ ล้านบาท (๔) **ส่งมอบโฉนดที่ดิน บ้าน และทรัพย์สินที่ถูกฉ้อโกงจากเจ้าหนี้คืนให้แก่ประชาชนทั่วประเทศ** ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ สามารถส่งมอบโฉนดที่ดินและทรัพย์สิน รวม ๗,๗๕๓ ฉบับ ประชาชนผู้เสียหาย ๑๐,๑๓๘ ราย รวมมูลค่า ๑๐,๓๑๒.๐๕ ล้านบาท และ (๕) **ฟื้นฟูศักยภาพการหารายได้ให้ลูกหนี้นอกระบบ** เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีความสามารถชำระหนี้ต่ำ ให้มีอาชีพเสริม เพิ่มทักษะฝีมือแรงงาน หาตำแหน่งงานว่างให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินและหนี้สิน

๓.๔ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

รัฐบาลได้พัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน โดยดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๐ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ผ่านคุณสมบัติใน ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) **บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน** สินค้าจำเป็นเพื่อการบริโภค เพื่อการศึกษา เพื่อซื้อวัตถุดิบทางการเกษตรในร้านธงฟ้า ในวงเงิน ๓๐๐ บาทต่อเดือน (สำหรับผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี) และ ๒๐๐ บาทต่อเดือน (สำหรับผู้ที่มีรายได้เกินกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี) แก๊สหุงต้ม ในวงเงิน ๔๕ บาทต่อ ๓ เดือน และ (๒) **บรรเทาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง** ค่าโดยสารรถ ขสมก. ระบบ e-ticket และรถไฟฟ้า ในวงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน ตั๋วรถไฟ ในวงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน บัตรรถโดยสารประจำทาง (รถ บขส.) ในวงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน นอกจากนี้ ได้เปิดให้**ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในกลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ในปี ๒๕๖๐** โดยในระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีผู้ลงทะเบียนเพิ่มเติม จำนวน ๔.๕ ล้านคน โดยมีผู้ผ่านคุณสมบัติและได้รับสิทธิ จำนวน ๓.๑ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของผู้ที่มาลงทะเบียนทั้งหมด และผู้ได้รับสิทธิสามารถรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จากทีมไทยนิยม ยั่งยืน ในพื้นที่ได้ในช่วงกลางเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ และสามารถใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๓.๕ การแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

รัฐบาลได้ดำเนินการตามมติคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกมิได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย โดยออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ ๗,๑๓๙ ฉบับ ตรวจสอบด้านระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ ๑๗๙ โรง มีการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำประมงของไทย โดยมีเรือประมงไทยที่ออกไปทำการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำได้แจ้งเข้า-ออกท่าภายใต้การควบคุมของศูนย์ (Port in-Port out: PIPO) จำนวน ๔๔๘,๖๘๙ ครั้ง โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงาน ประกอบด้วย กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม นอกจากนี้ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๖ การจัดระบบคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

รัฐบาลได้กำชับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าวและสถานประกอบกิจการให้ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงานต่างด้าวได้รับการคุ้มครองไม่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ โดยได้ตรวจสอบนายจ้าง/สถานประกอบกิจการ จำนวน ๔๔,๓๐๑ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๓๗๗,๑๙๖ คน รวมทั้งได้ให้ศูนย์แรกรับเข้าทำงานและสิ้นสุดการจ้าง อบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาทำงานตามระบบบันทึกความร่วมมือ เช่น ภาษา กฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ทั้งยังเป็นศูนย์ตรวจสอบและคัดกรองแรงงานก่อนอนุญาตให้เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นศูนย์พักรอแรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามา กรณีแรงงานรอนายจ้างมารับเพื่อเดินทางไปทำงานและเดินทางกลับประเทศ รวมถึงเป็นศูนย์ตรวจสอบและขอรับสิทธิที่แรงงานพึงได้รับ กรณีแรงงานเดินทางกลับประเทศจำนวน ๔๓๑,๒๗๖ คน

๓.๗ การบริการสาธารณสุข “เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่” และการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

รัฐบาลได้ดำเนินงานตามนโยบาย **“เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่”** (Universal Coverage for Emergency Patients: UCEP) เพื่อเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตและลดความพิการของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตในการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลรัฐหรือเอกชนที่อยู่ใกล้ที่สุดหรือไปถึงเร็วที่สุด โดยไม่ต้องสำรองเงินค่ารักษาพยาบาลในระยะเบื้องต้น ๗๒ ชั่วโมงแรก ไม่ว่าสิทธิใดก็ตาม ผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ผู้ขอใช้สิทธิทั้งหมด ๑๔๙,๔๗๗ ราย เข้าเกณฑ์ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ๒๗,๙๔๕ ราย นอกจากนี้ รัฐบาลได้**ปฏิรูประบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Primary Care Cluster: PCC) ในรูปแบบ “คลินิกหมอครอบครัว”** ภายใต้เป้าหมาย ๖,๕๐๐ ทีม ในระยะเวลา ๑๐ ปี ดูแลประชาชนครอบคลุม ๖๕ ล้านคน ปัจจุบันมีจำนวน ๘๐๖ ทีม ครอบคลุมการดูแลประชาชนกว่า ๘ ล้านคน ซึ่งทำให้ผู้รับบริการลดการรอคอยในการไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลใหญ่ ได้ถึงร้อยละ ๖๐ เนื่องจากมีเฉพาะผู้ป่วยที่จำเป็นต้องไปรับบริการ ทำให้แพทย์สามารถเน้นการดูแลเฉพาะทาง ลดระยะเวลารอคอยในโรงพยาบาลใหญ่โดยเฉลี่ยจาก ๑๗๒ นาที เหลือ ๔๔ นาที และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโรงพยาบาลโดยเฉลี่ย ๑,๖๕๕ บาทต่อคนต่อครั้ง ในระยะยาวประชาชนจะสามารถจัดการสุขภาพตนเองได้ร่วมกับการดูแลของคลินิกหมอครอบครัว รวมทั้งได้รับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ซึ่งจะช่วยลดการป่วยในโรคที่สามารถป้องกันได้และลดการเสียชีวิตจากการเจ็บป่วย

๓.๘ การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ซึ่งเกิดขึ้นปีละไม่น้อยกว่า ๒๗ ล้านตัน และใช้งบประมาณเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยไม่น้อยกว่า ๑๗,๐๐๐ ล้านบาท โดยแบ่งแยกการจัดการได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปกำจัด ๑๕.๗๖ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๔ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ๙.๗๕ ล้านตัน (๒) ขยะตกค้างในชุมชน ๕.๖๗ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๕ และ (๓) ขยะที่นำมารีไซเคิล ๕.๖๓ ล้านตัน รวมทั้งยังมีขยะรีไซเคิลที่ได้จากการแยก ณ สถานที่กำจัดขยะอีก ๑๘๐,๐๐๐ ตัน รวมเป็นขยะรีไซเคิลปีละ ๕.๘๑ ล้านตัน นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมการเข้าร่วมเครือข่าย **“อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก”** เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย โดยหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน” และครัวเรือนจัดตั้งถังขยะเปียกหรืออินทรีย์จากครัวเรือน ๑๗.๙๓ ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๑

๔. ผลการดำเนินการตามแนวนโยบายรัฐบาล ๑๑ ด้าน

การดำเนินการตามแนวนโยบายทั้ง ๑๑ ด้านนั้น นอกจากการดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วน การแก้ไขปัญหาที่สั่งสมคั่งค้าง และการมุ่งเน้นประเด็นหลักเพื่อวางรากฐานสำหรับการพัฒนาในระยะยาวแล้ว มีการดำเนินงานที่สำคัญโดยสรุปในแต่ละนโยบาย ดังนี้

๔.๑ นโยบายที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

รัฐบาลให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน โดยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเผยแพร่พระราชกรณียกิจให้เด็กเยาวชน ทราบและตระหนักรู้พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงออกถึงความจงรักภักดี ดังนี้

๔.๑.๑ การดำเนินการสำหรับงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้แก่ (๑) จัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และ (๒) จัดนิทรรศการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๔.๑.๒ การดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” โดยจัดกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ คู คลอง และปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณประโยชน์ทั่วประเทศ ในส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๐,๗๕๖ ครั้ง และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๔๑ คลอง ปัจจุบันมีประชาชนลงทะเบียนจิตอาสา รวมทั้งสิ้น ๔,๗๔๒,๗๘๐ คน เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙

๔.๑.๓ การเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเวทีนานาชาติ เช่น การขยายหุ้นส่วนความร่วมมือตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sufficiency Economy Philosophy for Sustainable Development Goals Partnership: SEP for SDGs Partnership) ระหว่างไทยกับนานาประเทศ

๔.๒ นโยบายที่ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

รัฐบาลได้ดำเนินการรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศเพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้มีความมั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสานต่อความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศที่มีศักยภาพเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทั้งในภูมิภาคและในระดับโลก และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในทุกมิติ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จเป็นรูปธรรม ดังนี้

๔.๒.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการป้องกันปัญหายาเสพติด ได้แก่ กลุ่มเด็กปฐมวัย กลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ และกลุ่มประชาชนทั่วไป การปราบปรามยาเสพติด มีผลการจับกุมคดียาเสพติด ยึดและอายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด จำนวน ๒,๒๓๗ คดี มูลค่าทรัพย์สิน ๑,๒๒๘.๖๖ ล้านบาท และจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน ๔๕ คน นอกจากนี้ ได้มีการแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดและการบำบัดฟื้นฟู และขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

๔.๒.๒ การเร่งแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย (๑) การขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การอำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวม ๗,๐๐๒ ราย การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม การพัฒนา

ตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชน การเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล การแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี และ (๒) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชนเพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

๔.๒.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศ โดยการจัดการฝึกร่วมทางการทหารของกองทัพ ได้แก่ จัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี ๒๕๖๑ (Crisis Management Exercise 2018: C-MEX 18) จัดการฝึกร่วมกองทัพไทย ๒๕๖๑ ฝึกร่วม/ผสม Cobra Gold 2018 การทดสอบขีดความสามารถในการตรวจจับต่อเป้าหมายทางทะเล และการจัดทำฐานข้อมูลด้านความมั่นคง

๔.๒.๔ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ ประกอบด้วย (๑) **การต่างประเทศทำให้ไทยมีความมั่นคง (Security)** โดยไทยมีมิตรรอบด้าน นานาชาติมีความเข้าใจและเชื่อมั่นในสถานการณ์ความมั่นคงของไทย สร้างความสัมพันธ์และเพิ่มพูนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง กระชับความสัมพันธ์และเพิ่มพูนความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยประเทศที่เคยมีข้อจำกัดในการดำเนินความสัมพันธ์กับไทยมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมาก เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้มีข้อมติรื้อฟื้นการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในทุกระดับกับไทย (๒) **การต่างประเทศทำให้ไทยมีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (Sustainability)** ไทยกับนานาประเทศเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การต่างประเทศช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (๓) **การต่างประเทศทำให้ไทยมีมาตรฐานสากล (Standard)** แสวงหาองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมาช่วยพัฒนาประเทศ และมีการพัฒนาที่เป็นมาตรฐานสากลของโลก เช่น ประเด็นการค้ามนุษย์ซึ่งดีขึ้นอย่างต่อเนื่องขึ้นมาอยู่ในระดับ Tier 2 ในปี ๒๕๖๑ และปัญหามาตรฐานการบินพลเรือนที่ได้รับการแก้ไขแล้ว โดยองค์การการบินระหว่างประเทศได้ปลดธงแดงลง (๔) **การต่างประเทศทำให้ไทยมีสถานะและเกียรติภูมิ (Status)** ประเทศไทย/คนไทยมีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความนิยมจากต่างประเทศ ประเทศไทย/คนไทยมีบทบาทเป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ เช่น การผลักดันร่างพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. .... เพื่อเป็นกฎหมายกลางในการคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ และ (๕) **การต่างประเทศทำให้ไทยมีพลัง (Synergy)** ขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพด้วยการทูตประชารัฐและการทูตสาธารณะ การให้บริการด้านการต่างประเทศที่เป็นเลิศเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนไทยและส่งเสริมการพัฒนาประเทศ

๔.๓ นโยบายที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

รัฐบาลได้ดำเนินการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐให้แก่ประชาชนในแต่ละกลุ่มและช่วงวัย เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ โดยดำเนินการใน ๕ ด้านหลัก ได้แก่ (๑) การเร่งสร้างโอกาส การมีอาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคง เพื่อให้คนไทยทุกคนได้มีงานทำและมีรายได้ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว คนขอทาน (๓) การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมซึ่งให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (๔) การพัฒนาระบบการออมและพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงวัยหลังเกษียณ และ (๕) การจัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนี้

๔.๓.๑ การเร่งสร้างโอกาส อาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคง ได้แก่ **การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านแรงงาน** ให้บริการการประกันสังคมรูปแบบใหม่ จัดทำ M-Powered Thailand ศูนย์พัฒนาอาชีพออนไลน์ ประสานการให้บริการด้านแรงงานในพื้นที่/ชุมชนทั่วประเทศ **การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับการบริการส่งเสริมการมีงานทำ** ให้บริการจัดหางานในประเทศ ให้บริการจัดหางานในต่างประเทศ แนะแนวอาชีพให้แก่ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้ต้องการมีงานทำ และผู้ไม่อยู่ในระบบการจ้างงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีงานทำให้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป และให้บริการผ่านศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center) **การฝึกอาชีพและพัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงาน ยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงานรองรับการแข่งขัน** ฝึกอาชีพแรงงานกลุ่มเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ **การคุ้มครองแรงงาน** ได้แก่ ตรวจการคุ้มครองแรงงาน การให้ความรู้และตรวจกำกับสถานประกอบกิจการ การส่งเสริมสถานประกอบกิจการให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานด้านแรงงานไทยและมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน (Corporate Social Responsibility: CSR) ส่งเสริมและพัฒนาการจัดตั้งมุมนมแม่ในสถานประกอบกิจการอย่างยั่งยืน ตลอดจนการปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ โดยตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นมา กำหนดให้ขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำปี ๒๕๖๑ ทุกจังหวัด ค่าเฉลี่ยค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ที่ ๓๑๕.๙๗ บาท

๔.๓.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และคนขอทาน รัฐบาลได้มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง ส่งผลให้ประชาคมโลกและสหรัฐอเมริกาได้จัดระดับประเทศไทยในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons Report (TIP Report) ในปี ๒๕๖๑ อยู่ในระดับ Tier 2 ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับ Tier 3 และระดับ Tier 2 Watching List เมื่อปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ สำหรับการจัดระเบียบคนขอทาน รัฐบาลได้ดำเนินการโดยใช้แนว 3P ได้แก่ (๑) การบังคับใช้กฎหมาย (Policy) (๒) การคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) และ (๓) การป้องกัน (Prevention)

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมและระบบสวัสดิการชุมชน โดยดูแลเด็ก สตรี คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ดำเนินการงานช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาทางสังคม ดำเนินโครงการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว ดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคน แก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย เช่น พื้นที่ริมคลองลาดพร้าวและคลองบางซื่อ เป้าหมาย ๗,๐๘๑ ครัวเรือน ได้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จำนวน ๕,๐๑๘ ครัวเรือน โดยก่อสร้างบ้านแล้วเสร็จ ๑,๖๓๕ ครัวเรือน ใน ๓๑ ชุมชน

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการออม โดยส่งเสริมการออมภาคประชาชนผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เพื่อให้ประชาชนมีการออมเงิน เป็นกองทุนบำนาญสำหรับทุกคนที่มีอาชีพอิสระให้ได้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตยามเกษียณของตนเอง รวมถึงเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนเมื่อสิ้นสุดการเป็นสมาชิก การดำเนินงานดังกล่าวสามารถลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในมิติด้านการออมเพื่อการเกษียณได้

๔.๓.๕ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ได้แก่ การดำเนินโครงการบ้านกตัญญู การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย การดำเนินโครงการเสริมสร้างสังคมผู้สูงอายุไทยให้มีคุณภาพ ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการขยายโอกาสด้านอาชีพและการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ โดยยอดสะสมจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๕๘,๕๐๐ คน ดำเนินโครงการให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย ดำเนินโครงการขยายผลส่งเสริมสิทธิผู้สูงอายุ

๔.๓.๖ การจัดระเบียบสังคมและพัฒนาพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ **การจัดระเบียบสังคม** แก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ ดำเนินงานตามนโยบายลดอบายมุข สร้างสุขให้สังคม จัดระเบียบทางเท้าและหาบเร่แผงลอย ดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปรับปรุงภูมิทัศน์ **การพัฒนาพื้นที่สาธารณะและลำคลอง** ดำเนินโครงการพัฒนาริมแม่น้ำเจ้าพระยา และการแก้ไขปัญหาชุมชนในพื้นที่ป้อมมหากาฬ

๔.๔ นโยบายที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

การส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเป็นภารกิจสำคัญของรัฐบาล โดยในช่วงปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดความทั่วถึงและเท่าเทียม รวมทั้งผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว ตลอดจนการผลิตและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอและได้มาตรฐาน รวมทั้งการปรับโครงสร้างการบริหารด้านการศึกษาใหม่เพื่อกระจายอำนาจและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารด้านบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ดังนี้

๔.๔.๑ โรงเรียนประชารัฐ เป็นโรงเรียนตามแนวนโยบายสานพลังประชารัฐที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทั้งการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนาโรงเรียน รุ่นที่ ๑ จำนวน ๓,๓๕๑ แห่ง และรุ่นที่ ๒ จำนวน ๑,๒๕๗ แห่ง ให้เป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน ที่พร้อมจะรองรับโรงเรียนเครือข่ายต่อไป

๔.๔.๒ ติวฟรีดอทคอม เป็นสื่อในรูปแบบ e-learning Platform ติวข้อสอบ O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยนำติวเตอร์ชื่อดังมาสอนเทคนิค เคล็ดลับในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเรียนเสริมนอกบทเรียน นอกจากนี้ ยังมีคลังข้อสอบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนสอบ โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ เป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เข้าถึงบทเรียนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๔.๔.๓ การผลิตและพัฒนาครู เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อดึงดูดและจูงใจให้เด็กและเยาวชนที่เป็นคนดี คนเก่ง ได้เข้ามาศึกษาวิชาชีพครูในสถาบันฝ่ายผลิตที่มีคุณภาพ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุแต่งตั้งในภูมิลำเนาของตนเอง ขณะนี้ได้คัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๘ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๔,๔๔๒ คน ได้รับการบรรจุไปแล้วในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๓ รุ่น รวม ๙,๐๖๗ คน และอยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน ๕ รุ่น รวม ๑๕,๓๗๕ คน

๔.๔.๔ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม เช่น **การยกระดับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ** ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั่วประเทศทั้งในเรื่องของการจัดรูปแบบการจัดแสดงให้น่าสนใจ มีความทันสมัย โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการให้บริการ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวและรองรับแก่ผู้พิการและผู้สูงอายุในสถานะอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) โดยมีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสำคัญที่ได้รับการยกระดับการให้บริการ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง **การจัดนิทรรศการ "ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก"** โดยจัดแสดงข้อมูลและภาพเหตุการณ์การช่วยชีวิตเด็กและผู้ช่วยโค้ชทีมนักฟุตบอลหมูป่า อะคาเดมี ทั้ง ๑๓ คน ที่ติดอยู่ ณ วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวบรวมข้อมูลและภาพเหตุการณ์นำมาจัดนิทรรศการ และ**การขับเคลื่อนแผนแม่บทคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)** โดยมีเป้าหมายให้สังคมไทยมีคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างยั่งยืน โดยเน้นปลูกฝังให้คนไทยยึดมั่นในคุณธรรม ๔ ประการ คือ "พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา"

๔.๕ นโยบายที่ ๕ การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน

ความสมบูรณ์ทางสุขภาพของประชาชนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาว รัฐบาลได้มุ่งเน้นการสร้างหลักประกันทางสุขภาพให้แก่ประชาชนทุกคน และการปฏิรูประบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ ควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้ประชาชนดูแลรักษาสุขภาพของตนและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ รวมทั้งเฝ้าระวังและควบคุมโรคระบาดและโรคติดต่อร้ายแรง โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๔.๕.๑ การสร้างความครอบคลุมผู้มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพ (Universal Health Coverage: UHC) ได้ดำเนินการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ ได้แก่ (๑) การลงทะเบียนในระบบประกันสุขภาพ (UHC) (สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม และสิทธิสวัสดิการข้าราชการ) และสิทธิอื่นที่ภาครัฐจัดให้ เช่น พนักงานส่วนท้องถิ่น บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ และผู้ประกันตนคนพิการ ๖๖.๒๐ ล้านคน จากประชากรไทยทั้งประเทศที่มีสิทธิ ๖๖.๒๔ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๔ และ (๒) การลงทะเบียนในสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Coverage: UC) ๔๗.๘๐ ล้านคน จากประชากรที่มีสิทธิ UC ๔๗.๘๔ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๒

๔.๕.๒ การปฏิรูปการบริหารจัดการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร โดยพัฒนากฎหมายและแนวทางการประเมินสมุนไพรเพื่อการขึ้นทะเบียน ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔.๕.๓ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และปัญหาด้านการแพทย์และจริยธรรมของการอุ้มบุญ การปลูกถ่ายอวัยวะและสเต็มเซลล์ โดยจัดตั้งคลินิกบริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Service: YFHS) ป้องกันปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อม ปัญหาอนามัยเจริญพันธุ์ ปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพอื่น ๆ โดยมีโรงพยาบาล YFHS ๗๕๑ แห่ง จากโรงพยาบาลทั้งหมด ๘๗๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๓ รวมทั้งส่งเสริมนโยบายสาวไทยแก้มแดง มีลูกเพื่อชาติด้วยวิตามินแสนวิเศษ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเกิดให้เพิ่มขึ้นด้วยความสมัครใจให้เพียงพอสำหรับทดแทนประชากร และการเกิดทุกรายมีการวางแผน นำไปสู่การคลอดที่ปลอดภัย ทารกแรกเกิดมีสุขภาพแข็งแรง พร้อมที่จะเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

๔.๖ นโยบายที่ ๖ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายด้านการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคง สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในตลาดโลก ผลักดันให้ประเทศได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลก รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และควบคู่กับการทำให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความเท่าเทียมกันในการครองชีพ โดยประชาชนต้องสามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคและระบบคมนาคมขนส่งได้อย่างทั่วถึง กระจายรายได้ให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งประกอบด้วย ๑๑ ด้าน ดังนี้

๔.๖.๑ การดูแลเกษตรกรและปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร

(๑) **การดูแลเกษตรกร** รัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ ประกอบด้วย **ผู้ปลูกข้าว** เช่น โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑ มีกรอบวงเงินในการอุดหนุนเบี้ยประกันภัย คิดเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๘๔๑.๑๐ ล้านบาท ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๗.๖๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๙ ของพื้นที่เป้าหมายสูงสุด ๓๐ ล้านไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑.๙๒ ล้านราย และโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ (อินทรีย์ ๑ ล้านไร่) มีเกษตรกรเข้าร่วม ๒๘,๗๔๙ ราย จำนวน ๓๐๘,๑๐๓.๙๘ ไร่ **ผู้ปลูกยางพารา** เช่น โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง

มีกรอบวงเงินสินเชื่อ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๑๐ แห่ง วงเงินขอกู้ ๕,๐๕๕.๔๕ ล้านบาท **ผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เช่น การเชื่อมโยงตลาดสินค้าในรูปแบบไตรภาคี ประกอบด้วย สภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้รวบรวมรับซื้อ โรงงานอาหารสัตว์ โดยได้ประสานความร่วมมือในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกร มีการเชื่อมโยงแล้ว ๑๕ จังหวัด ปริมาณรวม ๕๒๕,๐๘๘ ตันต่อปี **ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน** เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตด้วยการส่งเสริมโครงการปลูกปาล์มน้ำมันโดยใช้ระบบแปลงใหญ่ ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ ๒๕ และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ **ผู้ปลูกผลไม้** เช่น การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการรับซื้อผลไม้ฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑ กับห้างค้าปลีกชั้นนำของประเทศและผู้ส่งออกผลไม้ มีเป้าหมายรับซื้อผลไม้ รวมทั้งสิ้น ๓๓๓,๐๐๐ ตัน คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า ๒๐,๒๐๐ ล้านบาท และการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนไทยกับต่างประเทศ **ผู้เลี้ยงกุ้ง** แก้ไขปัญหาภาวะราคากุ้งตกต่ำ โดยร่วมหารือกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมกุ้ง เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยลดราคาลูกพันธุ์กุ้งขาวแวนนาไมจากราคาตัวละ ๑๙ สตางค์ เหลือราคาตัวละ ๑๖ สตางค์

(๒) **การพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพสินค้าเกษตร** เพื่อให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีผลการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ ๔๐๙,๖๔๓ ตัวอย่าง ตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ๖๓,๗๖๕ แห่ง ตรวจประเมินสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล ๓๔๔ แห่ง รวมทั้งยังได้พัฒนาสุขภาพสัตว์ โดยบริการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคสัตว์ การกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรแบ่งเป็น มาตรฐานสมัครใจ ๓๐๓ เรื่อง และมาตรฐานบังคับ ๖ เรื่อง รวมถึงติดตามสถานประกอบการเพื่อให้การรับรองมาตรฐาน ๑๓ ครั้ง

(๓) **การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร** โดยดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ช่วยเหลือด้านหนี้สินและสินเชื่อ สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร ช่วยเหลือด้านที่ดินทำกินและทรัพยากรดิน และดำเนินโครงการไทยนิยม ยั่งยืน เพื่อสร้างชุมชนอยู่ดีมีสุข โดยได้เบิกจ่ายงบประมาณแล้วเสร็จ ๘๐,๔๖๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ๙๐,๗๗๓ โครงการ รวมเป็นเงิน ๑๖,๐๔๒.๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๖

(๔) **การพัฒนาปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร** เช่น การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) โดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมไปทำประมง ปศุสัตว์ ปลูกพืชเศรษฐกิจและเกษตรผสมผสาน ๒๗๐,๑๖๗ ไร่ และพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรมีศักยภาพ ทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

(๕) **การพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบตลาด** เช่น ตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพดิจิทัล โดยปรับปรุงเว็บไซต์ตลาดกลางสินค้าเกษตรและผลิตผลทางการเกษตร พัฒนาเว็บไซต์ www.agrimart.in.th ปรับปรุงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์ www.ortorkor.com) โดยลูกค้าสามารถเห็นสินค้าที่จะสั่งซื้อได้ทันที (Real Time) และการดำเนินโครงการกาญจนบุรีโมเดล กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง ๙ แห่ง ดำเนินโครงการต้นแบบนำร่อง ณ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อสร้างงาน สร้างตลาด สร้างโอกาส สร้างรายได้ และเป็นต้นแบบดำเนินโครงการใน ๑๐ จังหวัดยากจน

๔.๖.๒ การดูแลรักษาเสถียรภาพราคาและลดภาระค่าครองชีพประชาชน ประกอบด้วย (๑) **การดูแลราคาสินค้าและบริการให้มีราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม** โดยดำเนินการควบคุมราคาสินค้าและบริการ ๕๓ รายการ ติดตามดูแล ๒๒๗ รายการ และติดตามตรวจสอบราคาอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปักษ์ ทุกเดือน เพื่อป้องกันมิให้มีการฉวยโอกาส

ขึ้นราคา หรือแอบลักลอบขึ้นราคา จัดทำแอปพลิเคชันลายแทงของถูก เพื่อแสดงข้อมูลเปรียบเทียบราคาสินค้าและการส่งเสริมการขายสินค้าในราคาประหยัดในแต่ละพื้นที่ และ (๒) **การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน** โดยโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการร้านธงฟ้าราคาประหยัดลดค่าครองชีพประชาชน จำหน่ายสินค้าราคาต่ำกว่าท้องตลาดทั่วไปร้อยละ ๒๐-๔๐ ทั่วประเทศ รวม ๒,๔๐๑ ครั้ง มีมูลค่าการจำหน่ายรวมทั้งสิ้น ๔๓๐ ล้านบาท สามารถลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชน จำนวน ๑.๙๓ ล้านคน

๔.๖.๓ การเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบด้วย ๖ แนวทาง ได้แก่

(๑) **มาตรการทางการเงิน** เช่น มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance) ให้สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับบุคคลธรรมดาได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย และคิดอัตราดอกเบี้ย ค่าบริการและค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากลูกหนี้รวมกันแล้วไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี ซึ่งมีการให้สินเชื่อแล้วจำนวน ๙๔๙,๘๐๓ ราย วงเงิน ๑๗,๐๐๐.๓๘ ล้านบาท (วงเงินเฉลี่ย ๒๐,๙๔๖ บาทต่อราย) และโครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่และนวัตกรรม (Startup & Innovation) เพื่อช่วยเหลือ SMEs ที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ ทั้งกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ (Startup SMEs) กลุ่มผู้ประกอบการนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation & Technology SMEs) โดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้กับ SMEs ๘๗๑ ราย จำนวน ๑,๔๔๗ ล้านบาท

(๒) **มาตรการด้านภาษี** เช่น มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของ SMEs (มาตรการพี่ช่วยน้อง) และมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในชนบท เพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ SMEs และส่งเสริมการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและสังคมในโครงการที่ท้องถิ่นมีความต้องการ

(๓) **การขับเคลื่อนและรองรับการเปลี่ยนผ่าน SMEs เข้าสู่ประเทศไทย ๔.๐** เช่น พัฒนาโค้ชผ่านโครงการ Train The Coach โดยจัดทำระบบข้อมูลโค้ชเข้าระบบแล้วรวม ๑,๖๖๙ ราย ประกอบด้วย ที่ปรึกษา/พี่เลี้ยงธุรกิจทั่วไป (Biz Mentor) จำนวน ๑,๔๕๙ ราย นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ (Tech Expert) จำนวน ๑๙๐ ราย ผู้สร้างแรงบันดาลใจ (Biz Transformer) จำนวน ๒๐ ราย และการผลักดัน SMEs สู่ห่วงโซ่การผลิตผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม B2B (Digital Value Chain) โดยมี SMEs ที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมผ่านเว็บไซต์ T-GoodTech รวม ๓,๘๓๗ ราย มีการเจรจาธุรกิจ ๘๓ คู่ ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ล้านบาท

(๔) **การพัฒนา SMEs สู่การเป็น Smart Enterprises** เช่น ส่งเสริมผู้ประกอบธุรกิจและธุรกิจให้มีศักยภาพ โดยพัฒนาประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมความรู้ด้านการตลาด เช่น ขับเคลื่อนนักธุรกิจด้วยนวัตกรรม พัฒนาค้าส่งค้าปลีกไทยให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มศักยภาพธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ไทย พัฒนาธุรกิจเข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ พัฒนาศักยภาพธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง เพิ่มโอกาสการค้าด้วย e-Commerce โดยดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบธุรกิจ ๔๗,๓๖๕ ราย ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๓,๙๐๘ ล้านบาท

(๕) **การส่งเสริม SMEs และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ** เช่น พัฒนาผู้ประกอบการ (Capacity Building Strategy) มีผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมและพัฒนากว่า ๑๐๐,๐๐๐ ราย เกิดมูลค่าการสั่งซื้อรวมประมาณ ๘๐ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น ส่งเสริมนักออกแบบไทยสู่ตลาดโลก ส่งเสริมสินค้านวัตกรรมและสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่ตลาดสากล พัฒนาผู้ประกอบการสร้างตราสินค้าสู่สากล (DEMark) ส่งเสริมตราสัญลักษณ์ Thailand Trust Mark (T Mark Festival) มีผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกดีเด่น ปี ๒๕๖๑ ได้รับรางวัลจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ ราย

(๖) **การยกระดับเศรษฐกิจฐานชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างโอกาส สร้างรายได้เศรษฐกิจฐานราก** เช่น การจัดตั้งศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร (SMEs One Stop Service: OSS) มีผู้ขอรับบริการ จำนวน ๑๗๗,๘๕๑ ราย โดยให้คำปรึกษาด้านบัญชี/การเงินมากที่สุด ๕,๖๖๕ รายการ รองลงมา คือ ด้านการตลาด ๒,๗๓๓ รายการ ด้านบริหารจัดการ ๓,๑๕๘ รายการ

๔.๖.๔ การส่งเสริมภาคการพาณิชย์ การค้า และขยายฐานการส่งออก ได้แก่ (๑) **การส่งเสริมการพาณิชย์และการค้า** เช่น โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product: OTOP) เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มั่นคง โดยมีกลุ่มผู้ประกอบการลงทะเบียน OTOP ทั้งหมด ๘๐,๑๔๑ ราย ๑๖๗,๔๐๓ ผลิตภัณฑ์ และโครงการตลาดประชารัฐ โดยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบประชารัฐ จำนวน ๖,๖๑๐ แห่ง ก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน ๑,๖๐๔.๕๙ ล้านบาท (๒) **การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ** โดยการส่งออกปี ๒๕๖๑ ในรอบ ๑๑ เดือน (เดือนมกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๑) ขยายตัวร้อยละ ๗.๓ (มูลค่า ๒๓๒,๗๒๕ ล้านดอลลาร์ สรอ.) นอกจากนี้ ได้มีการขยายความร่วมมือและลดอุปสรรคทางการค้า มุ่งการรักษาตลาดเดิมและหาตลาดใหม่ผ่านการเจรจาในเวทีต่าง ๆ ทั้งระดับทวิภาคีและภูมิภาค ปัจจุบันไทยมีความตกลงเขตการค้าเสรี จำนวน ๑๒ ฉบับ กับ ๑๗ ประเทศคู่ค้าในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศอยู่ที่ ๑๔๘,๒๐๘.๒๔ ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๒๔ เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน และ (๓) **การเร่งรัดผลักดันขยายโอกาสการดำเนินธุรกิจการค้าในตลาดต่างประเทศของสินค้าไทย** เช่น การส่งเสริมตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และการผลักดันการค้าในตลาดเมืองรอง (City Focus)

๔.๖.๕ การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐ และส่งเสริมการลงทุน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (๑) **การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐** โดยได้มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและสู่ระดับสากล เช่น ศูนย์กลางยานยนต์ไฟฟ้าในอาเซียน อุตสาหกรรมชีวภาพของไทย (๒) **การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ** รัฐบาลได้พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development: EEC) โดยได้จัดทำพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อรองรับการดำเนินการที่สำคัญในอนาคต เช่น เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย เมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก โครงการท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ (๓) **การส่งเสริมการลงทุน** ได้ดำเนินการใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย (ยานยนต์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยว การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร เครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อากาศยาน ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ดิจิทัล การแพทย์) จำนวน ๑,๔๕๑ โครงการ มูลค่ารวมทั้งสิ้น ๗๔๙,๓๗๓ ล้านบาท นอกจากนี้ ได้ดำเนินการตรวจลงตราสำหรับผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการกำหนดให้มีวีซ่าประเภทใหม่ คือ SMART Visa เพื่ออำนวยความสะดวกให้บุคลากรชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถสูงเข้ามาลงทุน ทำงาน หรือริเริ่มธุรกิจใหม่เพื่อรองรับการดำเนิน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ (๔) **การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (National Single Window: NSW)** ปัจจุบันมีหน่วยงานที่เชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ NSW อย่างเป็นทางการแล้ว ๓๗ หน่วยงาน โดยให้บริการเชื่อมโยงข้อมูลแบบไร้เอกสารระหว่างกรมศุลกากรและผู้ประกอบการทั่วประเทศ และมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ได้ครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่ครบถ้วนทุกสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาต/ใบรับรอง

๔.๖.๖ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคม รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาระบบขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม และเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคมอย่างทั่วถึง ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) **การพัฒนาระบบขนส่งทางบก** เช่น **โครงการพัฒนาระบบรถไฟทางคู่** รวมทั้งสิ้น ๑๔ โครงการ โดยเป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน ๗ โครงการ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒ คือ ช่วงฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า แก่งคอย และช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น **โครงการพัฒนารถไฟฟ้า** จำนวน ๙ โครงการ โดยเป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่ สายสีแดง (ช่วงบางซื่อ-รังสิต) สายสีน้ำเงิน (ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ และหัวลำโพง-บางแค) สายสีเขียว (ช่วงหมอชิต-สะพานใหม่-คูคต) สายสีชมพู (ช่วงแคราย-มีนบุรี) สายสีส้ม (ช่วงศูนย์วัฒนธรรมฯ-มีนบุรี) และสายสีเหลือง (ช่วงลาดพร้าว-สำโรง) **โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง** อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน ๓ เส้นทาง คือ สายพัทยา-มาบตาพุด สายบางปะอิน-นครราชสีมา และสายบางใหญ่-กาญจนบุรี โดยสองเส้นทางแรกคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ และเส้นทางที่สามคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๔

(๒) **การพัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ** เช่น โครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ ๒ โดยผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๕ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ โครงการพัฒนาท่าอากาศยานแม่สอด จังหวัดตาก ท่าอากาศยานเบตง จังหวัดยะลา และท่าอากาศยานอู่ตะเภาเพื่อรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และแบ่งเบาภาระของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง

(๓) **การพัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำ** เช่น โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ปรับปรุงท่าเรือจำนวน ๑๗ แห่ง เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อแก้ปัญหาการจราจรและการเชื่อมต่อระบบโดยสารสาธารณะระหว่างเรือโดยสาร รถไฟฟ้า รถประจำทาง และในระยะต่อไปจะมีการซ่อมแซมปรับปรุงท่าเรือต่าง ๆ รวม ๒๒ แห่ง โดยเป็นท่าเรือที่รองรับการยกระดับการเป็นสถานีเรือ ๑๑ แห่ง และท่าเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา อีก ๑๑ แห่ง รวมทั้งจะมีการพัฒนาพื้นที่และติดตั้งระบบ เช่น การกั้นพื้นที่ การติดตั้งป้ายบอกสถานีเรือและข่าวสารทั่วไป และการจัดหาเครื่องจำหน่ายตั๋วอิเล็กทรอนิกส์

(๔) **การพัฒนาระบบตั๋วร่วม** โดยรัฐบาลได้พัฒนาระบบตั๋วร่วม (บัตรแมงมุม) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายในการเชื่อมต่อการเดินทางทุกรูปแบบให้แก่ประชาชนด้วยบัตรเพียงใบเดียว ได้แก่ รถไฟฟ้า รถโดยสารประจำทาง เรือโดยสาร และทางพิเศษ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวมด้วย โดยประชาชนสามารถเริ่มใช้บัตรแมงมุมชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนสายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน) และสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นมา

๔.๖.๗ การขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจดิจิทัล รัฐบาลได้ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) โดยได้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย (๑) **การส่งเสริมด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม** โดยได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) เพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร เช่น **โครงการพร้อมเพย์ (PromptPay)** เป็นการพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อให้ประชาชนสามารถลงทะเบียนผูกเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่กับบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อใช้ในการรับโอนเงินแทนการใช้เลขที่บัญชีเงินฝากธนาคาร โดย ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีผู้ลงทะเบียนพร้อมเพย์สะสมรวม ๔๕.๔ ล้านรายการ (๒) **การใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ** เช่น ได้พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ของภาครัฐในประเด็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดย**พัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลคนจนแบบชี้เป้า (Thai Poverty Map and Analytics Platform: TPMAP)** เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความยากจนให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น สามารถออกแบบนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ตรงกับความต้องการหรือสภาพปัญหาได้ รวมทั้งใช้วิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย เพื่อหาคำตอบใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ “ใครคือคนจน” “คนจนต้องการหรือมีปัญหาอะไร” และ “จะช่วยเหลือคนจนตามกลุ่มเป้าหมายอย่างยั่งยืนได้อย่างไร” ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถใช้งานระบบ TPMAP ได้ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป (๓) **การจัดระบบความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ** โดยสนับสนุนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย (Cybersecurity Missions) เพื่อยกระดับในการเฝ้าระวังและจัดการภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นและอาจสร้างความเสียหายแก่ระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ ให้สามารถจัดการกับภัยคุกคามได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว

ด้วยการขยายผลการติดตั้งระบบป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคาม Government Threat Monitoring (GTM) และ Government Website Protection (GWP) โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ติดตั้งระบบให้แก่หน่วยงานภาครัฐแล้ว จำนวน ๔๐ หน่วยงาน และเว็บไซต์ที่มีระบบป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๒๐๐ เว็บไซต์ ทำให้โดยรวมปัจจุบันมี ๒๔๐ หน่วยงานที่ติดตั้งระบบ และ ๑,๕๐๐ เว็บไซต์ที่มีระบบป้องกันฯ และ (๔) **การจัดอันดับโลกเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยที่ปรับตัวดีขึ้น** เช่น **Government Development Index (EGDI)** โดยสหประชาชาติ (United Nations: UN) ประกาศผลในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๗๓ จาก ๑๙๗ ประเทศ (ดีขึ้น ๔ อันดับ) เนื่องจากการผลักดันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของภาครัฐ รวมทั้งการปรับปรุงการให้บริการของภาครัฐผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ประชาชนเข้าถึงและมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น (ปี ๒๐๑๖ อันดับ ๗๗) และ **Global Innovation Index** โดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ประกาศผลในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๔๔ จาก ๑๒๖ ประเทศ ดีขึ้น ๗ อันดับ

๔.๖.๘ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย รัฐบาลได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ โดยใช้ **“วิถีไทย”** เป็นตัวขับเคลื่อนทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ **อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโต กระจายพื้นที่และช่วงเวลาการท่องเที่ยว เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับกลุ่มอาเซียน** โดยในปี ๒๕๖๐ สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน ๒.๘ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๙๒ จากปีที่ผ่านมา และในปี ๒๕๖๑ ได้ตั้งเป้าหมายรายได้จากนักท่องเที่ยว จำนวน ๓ ล้านล้านบาท โดยระหว่างเดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๑ มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสิ้น ๒๘.๕๔ ล้านคน ขยายตัวร้อยละ ๘.๗๑ ก่อให้เกิดรายได้รวม ๑.๔๙ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๙๕ จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และระหว่างเดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จำนวน ๑๐๑.๓๘ ล้านคน-ครั้ง ขยายตัวร้อยละ ๔.๑๓ และก่อให้เกิดรายได้รวม ๐.๖๙ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๙.๑๒ จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑) รวมประมาณ ๒.๑๘ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๓๖ ช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

๔.๖.๙ การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงาน เช่น **การจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan: PDP) ฉบับใหม่** เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งได้กำหนดแนวคิดให้โรงไฟฟ้าที่มีต้นทุนต่ำที่สุดบรรจุอยู่ในแผน PDP ในอันดับต้น โดยจะมีปัจจัยเรื่องการแบ่งรายภูมิภาค ซึ่งในแต่ละภูมิภาคควรจะมีโรงไฟฟ้าค้ำระบบ หรือโรงไฟฟ้าที่จะทำให้ระบบมีเสถียรภาพ **การวางรากฐานระบบการบริหารจัดการสำรวจและผลิตแหล่งปิโตรเลียม** ให้มีความพร้อมรองรับแหล่งสัมปทานที่จะสิ้นอายุให้สามารถผลิตได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) สำหรับพื้นที่จัดตั้งโรงไฟฟ้าถ่านหินในภาคใต้ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... การปรับโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงให้สะท้อนและเกิดการแข่งขันเพิ่มขึ้น และรักษาเสถียรภาพราคาพลังงาน การบริหารจัดการก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas: LPG) การส่งเสริมน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 โครงการสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ช่วยภัยแล้ง โครงการส่งเสริมระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ (พาราโบล่าโดม) การขับเคลื่อนโครงการโซลาร์ภาคประชาชน การบริหารจัดการค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติ (Ft) การกำหนดประเภทหรือขนาดอาคารและมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน

๔.๖.๑๐ การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ รัฐบาลได้ดำเนินการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยการตราร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... เพื่อกำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูล การประเมินผลการดำเนินงาน และการกำหนดกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๖.๑๑ การบริหารจัดการเศรษฐกิจ นอกเหนือจากการบริหารงบประมาณ และการเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายแล้ว รัฐบาลได้ดำเนินการที่สำคัญ เช่น **การจัดทำพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑** เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทที่เป็นกรอบในการกำกับวินัยทางการเงินการคลังให้กับหน่วยงานของรัฐทุกประเภท เพื่อให้การบริหารการคลังของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการคลัง ด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ **การระดมทุนกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย (Thailand Future Fund: TFFIF)** เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ลดภาระทางการคลังของภาครัฐ รวมทั้งเป็นช่องทางให้นักลงทุนและผู้มีเงินออมสามารถลงทุนในทรัพย์สินของภาครัฐที่มีคุณภาพ **การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** เพื่อให้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยได้ปรับปรุงขั้นเงินได้และบัญชีอัตราภาษี พร้อมทั้งเพิ่มค่าลดหย่อน สำหรับเงินได้พึงประเมินในปีภาษี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป นอกจากนี้ รัฐบาลได้**บริหารจัดการหนี้ภาครัฐ** ให้อยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง คือไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) โดยมียอดหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เท่ากับร้อยละ ๔๑.๓๒ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับ ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ร้อยละ ๔๓.๑๒

๔.๗ นโยบายที่ ๗ การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและสนับสนุนให้ลดช่องว่างการพัฒนา โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง นอกจากนี้ ยังได้เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน โดยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดและเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมระดับผู้นำต่าง ๆ และจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม รวมทั้งยังมีบทบาทที่แข็งขันในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๔.๗.๑ ความคืบหน้าการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในภาพรวม ประกอบด้วย ๓ เสา ได้แก่ (๑) **เสาการเมืองและความมั่นคง** รัฐบาลได้เร่งรัดการดำเนินการตามแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินการตามมาตรการยุทธศาสตร์ (action line) ที่ระบุในแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงฯ ไปแล้ว จำนวน ๒๓๔ มาตรการ จากจำนวนทั้งหมด ๒๙๐ มาตรการ คิดเป็นร้อยละ ๘๒ คงเหลือสิ่งที่ต้องดำเนินการอีก ๕๑ มาตรการ ทั้งนี้ กิจกรรมสำคัญที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ การจัดประชุมพิเศษเพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์และความท้าทายในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี รวมถึงสถานการณ์ด้านมนุษยธรรมในรัฐยะไข่ (๒) **เสาเศรษฐกิจ** โดยได้จัดทำแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒๐๒๕ เพื่อกำหนดทิศทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งดำเนินการแล้ว ๘๐ ข้อ จาก ๑๑๘ ข้อ ทั้งนี้ องค์กรรายสาขาต่าง ๆ ได้จัดทำแผนงานรายสาขารวมทั้งสิ้น ๒๓ แผนงาน เพื่อขับเคลื่อนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ และ (๓) **เสาสังคมและวัฒนธรรม** โดยได้กำหนดแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ เช่น การบริหารจัดการภัยพิบัติและการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การพัฒนาแนวทางของภูมิภาคในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์

๔.๗.๒ การเตรียมการของรัฐบาลสำหรับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทย ปี ๒๕๖๒ รัฐบาลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางจัดเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ และ ๓๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน อีกกว่า ๑๗๐ วาระประชุม รวมทั้งได้ดำเนินการจัดทำตราสัญลักษณ์ จัดทำเว็บไซต์กลาง เตรียมการด้านสารัตถะ เตรียมการด้านพิธีการและอำนวยการเพื่อรองรับการประชุมดังกล่าว

๔.๗.๓ การเร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียนและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้ดำเนินการ (๑) **ส่งเสริมบทบาทของไทยและการใช้โอกาสจากความเชื่อมโยงความร่วมมือด้านต่าง ๆ** โดยได้ดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ เพื่อให้การเชื่อมโยงในภูมิภาคเป็นไปอย่างสมบูรณ์และไร้รอยต่อ ซึ่งมีโครงการที่นำไปปฏิบัติ รวม ๕ โครงการจาก ๑๕ โครงการ และประเทศไทยได้จัดการประชุม Symposium on “Fostering Regional Connectivity in the Indo-Pacific Region: Connecting the Connectivities” เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงแผน MPAC 2025 กับกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค และ (๒) **การเข้าร่วมประชุมระดับผู้นำในการประชุมสำคัญต่าง ๆ** เพื่อเร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ภายในภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน เช่น การประชุมสุดยอดผู้นำแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) ครั้งที่ ๖ การประชุมระดับผู้นำกรอบโครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

๔.๗.๔ การส่งเสริมบทบาทของไทยในฐานะผู้ประสานงานอาเซียนด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเข้าร่วมการประชุมระดับสูงระหว่างอาเซียน-สหภาพยุโรปด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน และการประชุมการหารือระดมสมองระดับสูงเรื่องการส่งเสริมความเกื้อกูลระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ครั้งที่ ๒

๔.๗.๕ การจัดกิจกรรมและสัมมนาต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาคมอาเซียน เช่น **โครงการ “๑ จังหวัด ๑ โรงเรียน ๑ ห้องสมุดอาเซียน เพื่อประชาชนและเยาวชนไทย”** ส่งมอบห้องสมุดอาเซียนให้แก่โรงเรียนแล้วทั้งสิ้น ๔๔ แห่ง ใน ๔๔ จังหวัด และมีแผนที่จะดำเนินการต่อเนื่องให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ และ **กิจกรรมงานวันอาเซียน** เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและเยาวชนเกี่ยวกับอาเซียน

๔.๘ นโยบายที่ ๘ การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

รัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดย**การสนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศและจัดระบบการบริหารงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม ให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ** โดยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนต่อภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๐ คิดเป็นอัตราส่วน ๗๐:๓๐ นอกจากนี้ จากการจัดอันดับด้านการวิจัยและพัฒนาโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute of Management Development: IMD) ปี ๒๕๖๑ ไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้นถึง ๖ อันดับ จากเดิมในปี ๒๕๖๐ อยู่อันดับที่ ๔๘ เป็นอันดับที่ ๔๒ จาก ๖๓ ประเทศ โดยมีตัวเลขการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน เพิ่มขึ้นเป็น ๑.๑๔ แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๘ ของ GDP ปรับตัวดีขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ที่ได้ร้อยละ ๐.๖๒ ของ GDP การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยปรับตัวดีขึ้น ๓ อันดับ อยู่ในอันดับที่ ๒๙ จากอันดับที่ ๓๒ และสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคธุรกิจต่อ GDP ปรับตัวดีขึ้น ๑ อันดับ เป็นอันดับที่ ๓๖ จากเดิมอันดับที่ ๓๗ จำนวนบุคลากรวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ๑๗ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน จากเดิม ๑๓.๘ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๔.๘.๑ การดำเนินการสนับสนุนการวิจัย เช่น จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนในประเทศไทยหรือ Company R&D Centers (CRDC) โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program: ITAP) โครงการหิ้งสู่ห้าง (Thailand Tech Show) ๓๐,๐๐๐ บาท สร้างผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ หรือ Startup Voucher มีงานวิจัยพัฒนาที่สำคัญ เช่น สารยืดอายุน้ำยางสดเพื่อการผลิตยางแผ่น (สาร ThEPS) ประเทศไทยปลอดไขมันทรานส์ พัฒนาเทคโนโลยีการประมวลผลคำพูด : ระบบรู้จำเสียงพูดภาษาไทย (Partii) แนวทางการจัดการทรัพยากรปูม้าอย่างยั่งยืน

๔.๘.๒ การส่งเสริมการหมุนเวียนบุคลากรระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในภาคการผลิตและการบริการ (Talent Mobility) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาคเอกชน ปัจจุบันมีบุคลากรที่ไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน จำนวน ๑,๓๘๔ คน ประกอบด้วย นักวิจัยจากมหาวิทยาลัย นักวิจัยจากสถาบันวิจัยของรัฐ และผู้ช่วยนักวิจัย บริษัทที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน ๓๘๐ บริษัท จาก ๔๖๔ โครงการ และ**พัฒนากำลังคนในสาขาขาดแคลน** โดยสนับสนุนทุนการศึกษาภายใต้โครงการสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระยะที่ ๓ และโครงการฯ ระยะที่ ๓+ เพื่อส่งนักเรียนทุนไปศึกษาวิชาในสาขาขาดแคลนทั้งในและต่างประเทศในระดับปริญญาโท-เอก ในสาขาเทคโนโลยีโลหะและวัสดุ และพลังงาน สาขาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ สาขาเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สาขาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สาขาการจัดการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขานาโนเทคโนโลยี ปัจจุบันมีนักเรียนทุนที่สำเร็จการศึกษากลับมาแล้ว ๓,๑๙๗ คน แบ่งเป็นทุนต่างประเทศ ๒,๙๙๔ คน และทุนในประเทศ ๒๐๓ คน

๔.๘.๓ การปฏิรูประบบการให้สิ่งจูงใจ ระเบียบ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการนำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการวิจัยและพัฒนาในระดับภาคหรือกลุ่มจังหวัด รวมทั้งผลักดันงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยการกำหนดมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รัฐบาลได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยเพิ่มจากร้อยละ ๒๐๐ เป็นร้อยละ ๓๐๐ มีระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นเวลา ๕ ปี ในปี ๒๕๖๑ มีโครงการวิจัยที่ยื่นขอรับรอง ๔๔๗ โครงการ มูลค่าโครงการ ๒,๓๕๔.๖๑ ล้านบาท เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับรอง ๔๐๔ โครงการ มีมูลค่าโครงการ ๑,๒๖๑.๕๘ ล้านบาท และมีการดำเนินโครงการคูปองนวัตกรรม โดยเป็นการสนับสนุนเงินทุนแก่ SMEs และวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) ในการดำเนินธุรกิจนวัตกรรมเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยการพิจารณาให้เงินสนับสนุนแก่โครงการนวัตกรรมไม่เกิน ๑.๕ ล้านบาทต่อโครงการ เป็นการดำเนินงาน “โครงการคูปองนวัตกรรม” ร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ มี ๕๘๒ โครงการ เงินสนับสนุน ๕๕๐.๖๑ ล้านบาท และมีมูลค่าโครงการ ๑,๐๕๔.๕๔ ล้านบาท

๔.๙ นโยบายที่ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

นอกเหนือจาก**การจัดการทรัพยากรที่ดินเพื่อให้ประชาชนมีที่ดินทำกิน** และ**การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย** ซึ่งกล่าวไว้ในผลการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาลแล้ว รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีผลการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

๔.๙.๑ การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ และการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่า ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมมานาน ภายใต้นโยบาย “พลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนายั่งยืน” ดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) เพื่อจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน ถูกต้อง และมีการใช้แผนที่กลางเป็นมาตราส่วนเดียวกัน สร้างความรู้ความเข้าใจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามแนวทางประชารัฐ การคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้โดยการบังคับใช้กฎหมาย (แผนปฏิบัติการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการลักลอบบุกรุกพื้นที่ป่า และการทวงคืนพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุก) การจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) กำหนดเป้าหมายในการรักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ ๑๐๒.๔ ล้านไร่

๔.๙.๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ โดย**ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้** จัดตั้งป่าชุมชนแล้วรวมทั้งสิ้น ๑๒,๒๔๘ หมู่บ้าน พื้นที่ประมาณ ๖.๓๔ ล้านไร่ **บูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)** มีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านทั้งสิ้น ๒๑๑,๒๖๑ คน และ**สร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.อส.)** มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๗๙๖ ราย

๔.๙.๓ การรักษาฐานทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาการบุกรุกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ ทำให้เสื่อมโทรมทั้งจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ รวมถึงปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งได้มีการดำเนินการ ได้แก่ (๑) **ทรัพยากรป่าชายเลน ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** รัฐบาลได้ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม โดยดำเนินการปลูกป่าชายเลน จำนวน ๓,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ๑,๕๐๐ ไร่ ตราด ๓๐๐ ไร่ สุราษฎร์ธานี ๕๐๐ ไร่ ระนอง ๒๐๐ ไร่ และนครศรีธรรมราช ๕๐๐ ไร่ และดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม จำนวน ๓๐๐ ไร่ (๒) **ทรัพยากรทางทะเล** เช่น ให้ความช่วยเหลือสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น ๖๖๕ ตัว รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้ในการช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากทั้งในประเทศและระดับภูมิภาค กำหนดมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณพื้นที่เกาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ (เกาะเต่า เกาะพะงัน และเกาะสมุย) ฟื้นฟูแหล่งปะการังที่เสื่อมโทรมด้วยการปลูกเสริมแบบมีส่วนร่วม คิดเป็นพื้นที่ ๑๕๐ ไร่ และเสนอร่างกฎกระทรวงประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งต่าง ๆ (๓) **ชายฝั่งทะเล** ได้แก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่หาดโคลนโดยการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น และปลูกป่าชายเลนในพื้นที่ตกตะกอนหลังแนวไม้ไผ่ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ระยะทางรวม ๑๙ กิโลเมตร และ (๔) **การจัดระเบียบการทำการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** เช่น การออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการให้เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกำหนดพื้นที่เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงได้ตามประกาศคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ทำการประมงและบุกรุกที่ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ได้ออกกฎกระทรวงการขอและการอนุญาตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อสงวนพื้นที่ไว้ดำเนินการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและห้ามบุกรุกโดยเด็ดขาด

๔.๙.๔ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดย**การบริหารจัดการน้ำตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙)** (๑) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อให้ทุกหมู่บ้านมีน้ำประปาใช้ (๒) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (๓) การบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย (๔) การบริหารจัดการคุณภาพน้ำ (๕) การฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน (๖) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยการจัดทำร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. .... จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านระบบบริหารจัดการน้ำ จัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อเป็นองค์กรขับเคลื่อนและกำกับการบริหารจัดการน้ำ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ และจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี **การจัดการภัยแล้ง** โดยการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนจากพิบัติภัยให้แก่ประชาชน สนับสนุนเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง และขุดเจาะบ่อบาดาล จำนวน ๙๖๙ แห่ง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ๙๑๔ แห่ง **การจัดทำระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร** โดยการ**ก่อสร้างคันกั้นน้ำปิดล้อมพื้นที่กรุงเทพมหานคร ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำ** เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร และ**เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร** ในปี ๒๕๖๑ ได้ล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำความยาว ๓,๓๐๐ กิโลเมตร จากความยาวทั้งหมด ๖,๔๐๐ กิโลเมตร บำรุงรักษาคลอง ขุดลอกคู-คลอง และเปิดทางน้ำไหล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ๑,๖๘๒ คลอง ยาว ๒,๖๐๔ กิโลเมตร ได้ขุดลอก ๘๑ คลอง และเปิดทางน้ำไหล ๑,๓๔๑ กิโลเมตร ซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำตามสถานีสูบน้ำ ประตูระบายน้ำ บ่อสูบน้ำ จำนวน ๗๐๐ แห่ง เพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๙.๕ การเร่งรัดการควบคุมมลพิษ ทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภคเพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดย (๑) **แก้ไขปัญหาหมอกควันเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคเหนือ** จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่ภาคเหนือ การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของ ๖๕ จังหวัด และส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักและรวมกลุ่มร่วมจัดการทรัพยากร และสนับสนุนกิจกรรมด้านการจัดการไฟป่า ส่งผลให้คุณภาพอากาศดีขึ้น ในปี ๒๕๖๑ มี Hotspot ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑๓ (๒) **แก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศของประเทศ** ปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ทั้งสิ้น

๔๕.๖๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าเทียบกับกรณีปกติ (BAU) ในปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๒ ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายการลดที่ร้อยละ ๗ และ (๓) **แก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ** ได้ดำเนินการ**จัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตพื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ** ได้แก่ ๑) ลงพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดสร้างและดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕๗ แห่ง และ ๒) จัดอบรมให้กับผู้ประกอบการเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ เครือข่ายภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย รวมทั้ง**จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)** เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๔.๙.๖ การปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) และผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๔.๑๐ นโยบายที่ ๑๐ การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับ**การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ**ดังที่ได้รายงานไว้ในผลงานภารกิจที่สำคัญ นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลที่สำคัญ ได้แก่

๔.๑๐.๑ การปรับบทบาท ภารกิจ โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ โดยการจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อเป็นกลไกบูรณาการภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ การปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อให้มีหน่วยงานรองรับกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะของประเทศ รวมทั้งการจัดตั้งกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (กลุ่ม ป.ย.ป.) ขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เพื่อเป็นกลไกของกระทรวงในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๔.๑๐.๒ การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยขับเคลื่อน “ระบบราชการ ๔.๐” ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มุ่งเน้น (๑) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform) (๒) การพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ (Sandbox) (๓) การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) และ (๔) การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) เพื่อการบริการประชาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

๔.๑๐.๓ การปรับปรุงระบบบริการประชาชนในเชิงรุก โดยมีการมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี ๒๕๖๑ ให้แก่หน่วยงานที่มีผลการประเมินดีเด่น ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนและการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๗ รางวัล รวมทั้งมอบรางวัลเกียรติยศให้แก่หน่วยงานที่ได้รับรางวัล United Nations Public Service Awards 2018 ขององค์การสหประชาชาติ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด จากผลงาน “การป้องกันควบคุมมะเร็งปากมดลูกแบบบูรณาการ”

๔.๑๐.๔ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลภาครัฐแก่ประชาชน เช่น **การอำนวยการบริหารการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนในการออกหนังสือผ่านแดนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Border pass) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้านทะเบียนที่ดินด้วยระบบออนไลน์** โดยได้ปรับปรุงข้อมูลเป็นรูปแบบดิจิทัลแล้ว รวมทั้งสิ้น ๓๓ ล้านแปลง มีประชาชนมาขอใช้บริการ ๒๔๐,๕๔๐ ราย รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบให้บริการค้นหาตำแหน่งแปลงที่ดินด้วยระบบสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต (LandMaps) ทางเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยกทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันมียอดรวมสะสมผู้ใช้งานแล้ว ๓๐,๕๑๓,๘๑๕ คน **การให้บริการฐานข้อมูลดิจิทัลด้านผังเมือง** นำเข้าฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน จำนวน ๑๑๐ ผัง ที่ประกาศใช้เป็นกฎกระทรวง และยังมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศให้เป็นระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) และ **การพัฒนาการให้บริการลูกค้าเพื่อรองรับรัฐบาลดิจิทัล** ประกอบด้วย (๑) Digital Payment รับและจ่ายเงิน เช่น ระบบรับชำระค่าไฟฟ้าแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ใช้เงินสด (๒) Smart Service ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการขอใช้ไฟฟ้าผ่านอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทุกที่ทุกเวลา และ (๓) บริการชำระค่าใช้น้ำประปาด้วยระบบ QR Code และขอติดตั้งน้ำประปาใหม่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่

๔.๑๐.๕ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยได้ปรับขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตในเรื่องต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบกิจการและประชาชนทั่วไป โดยได้ติดตามและกำกับดูแลให้ส่วนราชการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน จำนวน ๕,๗๒๔ คู่มือ เผยแพร่บนเว็บไซต์ ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (www.info.go.th) และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ “คู่มือประชาชน” นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. .... และได้ทดลองเปิดให้บริการศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๘๔ ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

๔.๑๐.๖ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน โดยได้เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์จากประชาชน ได้แก่ (๑) **ศูนย์บริการประชาชน**ในฐานะศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล มีประชาชนแจ้งเรื่องร้องทุกข์/แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางการร้องทุกข์ของศูนย์บริการประชาชน ภายใต้ชื่อ ๑๑๑๑ จำนวน ๕ ช่องทาง ได้แก่ สายด่วนของรัฐบาล ๑๑๑๑ เว็บไซต์ www.1111.go.th ตู้ ปณ. ๑๑๑๑ ตู้ ปณ. ๔๔๔ จุดบริการประชาชน ๑๑๑๑ และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (๒) **ศูนย์ดำรงธรรม** มีการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ จำนวน ๓,๒๗๓,๖๑๕ เรื่อง แก้ไขแล้วเสร็จ จำนวน ๓,๒๑๖,๔๗๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒๕ อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕๗,๑๓๘ เรื่อง และในส่วนของการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ ได้รับแจ้งปัญหา รวม ๓๒,๖๖๕ เรื่อง แก้ไขได้ ๓๑,๖๘๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๘ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๙๘๕ เรื่อง (๓) **รับแจ้งเรื่องร้องเรียนและการคุ้มครองผู้บริโภคผ่านสายด่วน “สคบ. ๑๑๖๖”** เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้บริโภค ๑,๑๖๖ ราย (เป็นเงิน ๓,๑๐๓,๕๔๐.๗๕ บาท) การตรวจสอบพฤติการณ์การประกอบธุรกิจต่าง ๆ ๑,๘๗๖ ราย และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การคุ้มครองผู้บริโภค ๑,๔๙๐ ครั้ง (๔) **ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตสำหรับนักลงทุนต่างชาติ และจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และให้บริการประชาชนในเรื่องอื่น ๆ** เช่น เรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตสำหรับนักลงทุนต่างชาติ จำนวน ๑๑๐ เรื่อง เรื่องการศึกษาผ่านสายด่วน ๑๕๗๙ หรือ www.1579.moe.go.th มีเรื่องร้องเรียน ๙,๗๓๑ เรื่อง ยุติเรื่องแล้ว ๖,๘๐๑ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๒,๙๓๐ เรื่อง และ (๕) **โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน** เพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การขอทราบค่าธรรมเนียมจดทะเบียน ค่ามัดจำรังวัด ค่าคัดถ่ายระวางและราคาประเมิน โดยมีประชาชนขอรับบริการ จำนวน ๒๗,๔๙๔ ราย ซึ่งได้รับคำปรึกษาและแก้ไขปัญหาจนเป็นที่น่าพอใจ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รวมทั้ง**คุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลก** ผ่านโทรศัพท์สายด่วนซึ่งเปิดตลอด ๒๔ ชั่วโมงของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลกกว่า ๑๒๐ หมายเลข และให้บริการด้านกงสุลแก่ประชาชนผ่านแอปพลิเคชัน ThaiConsular และเพิ่มช่องทาง

ติดต่อทางแอปพลิเคชัน Line และ Wechat “Thaiconsular” และ Facebook ซึ่งในปี ๒๕๖๐ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกได้ให้การช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๑,๒๖๒ คน

๔.๑๐.๗ การกำหนดกรอบอัตรากำลังของส่วนราชการ และการส่งเสริมการวางแผนและบริหารกำลังคนในส่วนราชการ โดยมีส่วนราชการที่ดำเนินการแล้ว ๑๗ กระทรวง นอกจากนี้ ยัง**ดำเนินการเพื่อเตรียมกำลังคนคุณภาพเข้าสู่ระบบราชการ** ด้วยการจัดสรรทุนรัฐบาลระดับต่าง ๆ และจัดการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) เพื่อเตรียมกำลังคนเข้าสู่ระบบราชการ เช่น ทุนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทุนเล่าเรียนหลวง และทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐ) ประจำปี ๒๕๖๑ จำนวน ๕ ประเภททุน รวม ๙๐ ทุน และทุนดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในประเทศ (Undergraduate Intelligence Scholarship: UIS) ประจำปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๓ ทุน นอกจากนี้ **จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการด้วยรูปแบบการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระดับปริญญาโท) ในเดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๒,๓๐๐ ที่นั่งสอบ ซึ่งมีผู้สอบผ่าน จำนวน ๑๗๙ คน

๔.๑๐.๘ การเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ และ**ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต** โดยดำเนินโครงการรณรงค์ปลุกจิตสำนึก เสริมสร้างธรรมาภิบาลร่วมต้านทุจริต และเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ พร้อมทั้ง**ปรับปรุงและตรากฎหมายใหม่ให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)** โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีส่วนราชการระดับกรมและจังหวัดที่เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน จำนวน ๒๒๒ หน่วยงาน ประกอบด้วย ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๔๖ หน่วยงาน และส่วนราชการระดับจังหวัด จำนวน ๗๖ หน่วยงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๘๔.๖๖

๔.๑๑ นโยบายที่ ๑๑ การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

รัฐบาลได้**ปรับปรุงประมวลกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ให้มีความทันสมัย มีมาตรฐานตามหลักสากลและเป็นธรรม** สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในทุกด้าน โดยแบ่งกลุ่มกฎหมายออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ๗ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มกฎหมายด้านเศรษฐกิจ (๒) กลุ่มกฎหมายที่ออกตามพันธกรณีระหว่างประเทศ (๓) กลุ่มกฎหมายที่ลดความเหลื่อมล้ำ (๔) กลุ่มกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการและมนุษยธรรม (๕) กลุ่มกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาสังคมและวัฒนธรรม (๖) กลุ่มกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย และ (๗) กลุ่มกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีกฎหมายสำคัญที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อส่งเสริมเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing)

นอกจากนี้ รัฐบาลได้**เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมาย พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกื้อกูลการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน**มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมาย โดยการสัมมนาและฝึกอบรม การพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมาย และการเข้าร่วมประชุมในเวทีระหว่างประเทศเพื่อก้าวทันพัฒนาการด้านกฎหมายในระดับสากล

รัฐบาลได้มี**การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้และมีระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน สามารถใช้ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้** โดยการสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรม ดังนี้ (๑) การจัดเก็บและตรวจสารพันธุกรรม (DNA) (๒) การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๓) สนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. ๒๕๕๘ และ (๔) การตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชน

ในส่วนของ**การปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้โดยง่ายนั้น** รัฐบาลได้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม โดยได้ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพและเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม ซึ่งได้มีการจ่ายค่าธรรมเนียมศาล จำนวน ๙๕๘ คน เป็นจำนวนเงิน ๔,๘๘๘,๕๑๙ บาท ค่าทนายความ จำนวน ๒,๒๗๙ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๖,๑๗๘,๐๓๑.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินคดีตรวจพิสูจน์ ๕๐ คน เป็นจำนวนเงิน ๔๘๒,๘๔๘ บาท ค่าขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย จำนวน ๗๒๗ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๘๕,๗๘๖,๖๐๖ บาท (๒) การคุ้มครองพยานคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (๓) การพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ได้แก่ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีเพื่อยุติข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีและเพิ่มปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่หนี้รายย่อย หนี้ครัวเรือน ดำเนินกิจกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีเพื่อลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยมีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๓๐,๘๒๗ เรื่อง และได้ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๒๗,๔๒๑ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์ จำนวน ๘,๔๒๒,๘๗๔,๖๕๐.๙๑ บาท (๔) การพัฒนารูปแบบการให้บริการแก่คู่ความและประชาชน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เพิ่มช่องทางการเปิดให้บริการข้อมูลผ่านทางสายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ กด ๗๙ สำหรับสอบถามข้อมูลผลการขายทอดตลาด ความคืบหน้าของคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (๕) การพัฒนารูปแบบการให้บริการข้อมูลผ่านทางระบบแอปพลิเคชัน LED Debt InFo, LED Property+ และ LED Property บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (๖) การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในเรือนจำ และแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน และ (๗) การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยการเปิดคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นเพื่อให้คำปรึกษาด้านพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านครอบครัวและปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชนและผู้เยาว์แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป

๕. การวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว

นอกเหนือจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ในช่วงปีที่สี่รัฐบาลได้วางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะยาว และการปฏิรูปประเทศในด้านที่สำคัญ โดยต่อยอดการดำเนินงานของ สปช. และ สปท. ให้เป็นรูปธรรม เพื่อปรับปรุงและปรับโครงสร้างปัจจัยพื้นฐานสำคัญในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนี้

๕.๑ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการวางรากฐานการพัฒนาให้กับประเทศในระยะยาว จึงได้ตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดกระบวนการจัดทำและการรับฟังความคิดเห็นในการจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน และผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน

ได้แก่ (๑) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๖) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่รับผิดชอบ ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น และเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติ ตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และร่างยุทธศาสตร์ชาติได้รับความเห็นจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และต่อมาเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้มีพระราชโองการประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๕.๒ การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้านให้มีความชัดเจน ซึ่งต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จำนวน ๑๑ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการ (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๙) ด้านสังคม (๑๐) ด้านพลังงาน และ (๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ สำหรับอีก ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา และด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมีกรอบระยะเวลาการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้านได้ดำเนินการจัดทำแล้วเสร็จตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติดังกล่าว และประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

การสร้าง
ความปรองดองสมานฉันท์

การสร้างความปรองดองสมานฉันท์

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ และนำความสงบสุขกลับคืนสู่คนในชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งมั่นเดินหน้าดำเนินการตาม Road Map ด้วยการใช้กลไกในระดับต่าง ๆ ผนวกกับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งส่งผลให้สังคมไทยมีความสงบเรียบร้อยอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง

คณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองเป็นคณะกรรมการหนึ่งภายใต้คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ซึ่งในการดำเนินการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองนั้น คณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองได้**จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในส่วนกลาง** มีพรรคการเมืองที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จำนวน ๕๓ พรรค ๒ กลุ่มการเมือง และภาคส่วนต่าง ๆ ที่มาร่วมเสนอข้อคิดเห็น จำนวน ๔๓ องค์กร และ**รับฟังความคิดเห็นในระดับพื้นที่** ทั้ง ๗๖ จังหวัด ใน ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนักวิชาการ นักศึกษา สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม กลุ่มข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มและองค์กรที่ทำงานร่วมกับส่วนราชการ และกลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ คณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองได้ประมวลและนำข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นไปจัดทำเป็น **“สัญญาประชาคมความเห็นร่วมเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง”**

นอกจากนี้ ได้จัดทำ **“แผนการบูรณาการสร้างการรับรู้เพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง ปี ๒๕๖๑”** เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นกรอบแนวทางในการสร้างการรับรู้สัญญาประชาคมฯ ควบคู่กับโครงการไทยนิยม ยั่งยืนด้วย ทั้งนี้ ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจากการสร้างการรับรู้สัญญาประชาคมฯ ที่ผ่านมา พบว่าประชาชนมีความเข้าใจและความพึงพอใจสูงสุดใน ๓ ประเด็น คือ ๑) การรู้รักสามัคคี ๒) การยึดมั่นในศาสตร์พระราชา และ ๓) การร่วมขจัดการทุจริต อย่างไรก็ตาม จะมีการสร้างความปรองดองและการรับรู้เกี่ยวกับสัญญาประชาคมฯ ภายใต้แผนบูรณาการสร้างการรับรู้ฯ อย่างต่อเนื่อง และจะมีการเสนอแผนแม่บทย่อยการสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการรักษาความสงบภายในประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การสร้างบรรยากาศความปรองดองสมานฉันท์

รัฐบาลได้มุ่งมั่นที่จะสร้างความสงบสันติและความสามัคคีปรองดองในทุกพื้นที่ โดยได้ชี้แจงทำความเข้าใจ จัดกิจกรรมสร้างบรรยากาศ และสร้างความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย และให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

การดำเนินการ	จำนวน	จำนวนประชาชนเข้าร่วม/ได้รับประโยชน์ (คน)
๑) ชี้แจงทำความเข้าใจการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	๒๓๕,๒๙๔ ครั้ง	๒๐,๘๗๗,๓๘๙
๒) จัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศความปรองดองสมานฉันท์และส่งเสริมความสามัคคีสมานฉันท์ในพื้นที่ โดยการจัดงานประเพณี การจัดกิจกรรมทางศาสนา การจัดกิจกรรมพัฒนา	๒๘๕,๘๙๑ ครั้ง	๒๔,๙๐๘,๗๔๐
๓) แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น ปัญหาความเดือดร้อนที่ดินทำกิน สาธารณูปโภค สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	๗๖,๕๐๓ เรื่อง	๑,๗๖๗,๐๒๖
๔) จัดกิจกรรมในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน	๓๔๔,๖๐๓ ครั้ง	๒๐,๒๐๖,๔๗๑
๕) จัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเพื่อสร้างความปรองดองโดยอาสาสมัครต้นแบบประชาธิปไตย	๑๘๙,๐๐๓ ครั้ง	๗,๗๕๑,๑๔๓
๖) จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๘๐,๕๓๑ ครั้ง	๑๓,๗๑๐,๙๓๘

๓. การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองและสมานฉันท์

สำนักงานคณะกรรมการเสริมสร้างความสมานฉันท์แห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมลงนามความร่วมมือทางวิชาการและจัดตั้ง**ศูนย์ประสานงานการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองและสมานฉันท์**กับสถาบันการศึกษา ๕ สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมทางวิชาการในด้านกฎหมาย การบริหารงานยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ กระบวนการยุติธรรมทางเลือก และการจัดการความขัดแย้ง ทั้งนี้ จะจัดตั้งศูนย์ประสานงานการเสริมสร้างความสมานฉันท์ขึ้นใน ๕ พื้นที่ ๕ ภูมิภาค ได้แก่ ๑) สถาบันอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต ๒) คณะนิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๓) วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๔) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ ๕) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อติดตามสภาพปัญหาความขัดแย้งในเชิงพื้นที่ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและเสริมสร้างความสมานฉันท์ในระดับพื้นที่ โดยมีกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่เชื่อมโยงและประสานขอความร่วมมือไปยังภาควิชาการและหน่วยงานภาครัฐ ในการสอดส่องดูแลและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเชิงพื้นที่ ตลอดจนปัญหาด้านกฎหมายและด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการเสริมสร้างความสมานฉันท์และสร้างความปรองดอง

๔. การเร่งรัดขับเคลื่อนให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รัฐบาลได้เร่งรัดขับเคลื่อนให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยเร็ว ซึ่งได้ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปสู่การจัดการเลือกตั้งทั่วไปครบถ้วนแล้วทั้ง ๔ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้านความมั่นคง

นโยบายข้อ ๑

การปกป้องและเชิดชู สถาบันพระมหากษัตริย์

นโยบายข้อ ๑

การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามประเพณีการปกครองของไทย รัฐบาลจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ โดยจะใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางสังคมจิตวิทยา และมาตรการทางระบบสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินการกับผู้คะนองปาก ย่ามใจหรือประสงค์ร้าย มุ่งสั่นคลอนสถาบันหลักของชาติโดยไม่คำนึงถึงความรู้สำนึกและความผูกพันภักดีของคนอีกเป็นจำนวนมาก ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ทั้งจะสนับสนุนโครงการทั้งหลายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ สถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งหลายของรัฐเรียนรู้เข้าใจหลักการทรงงาน สามารถนำหลักดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและการพัฒนา ตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่างที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์และเกิดประโยชน์ในวงกว้างอันจะช่วยสร้างความสมบูรณ์พูนสุขแก่ประชาชนในที่สุด

รัฐบาลตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจนานัปการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และโดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงห่วงใยและทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นสำคัญ และมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงและประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะ**สืบสาน รักษา และต่อยอด**โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแนวพระราชดำริต่าง ๆ ในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้ประชาชนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จึงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ ร่วมปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ **“เราทำความ ดีด้วยหัวใจ”** เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน โดยระดมพลังความรัก ความสามัคคี ทั้งของหน่วยงานในพระองค์ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อปกป้องเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และสนองพระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยใช้ศาสตร์พระราชาที่จะสร้างประโยชน์อย่างมหาศาลให้แก่ประเทศชาติมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศ โดยในปีที่ ๔ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ

๑.๑ การถวายความปลอดภัย รัฐบาลมีหน้าที่ถวายความปลอดภัยแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยมาตรการความปลอดภัยขั้นสูงสุด โดยในปี ๒๕๖๑ เหล่าทัพต่าง ๆ ได้จัดกำลังและยุทโธปกรณ์ในการถวายความปลอดภัยแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระบรมวงศานุวงศ์ ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานและทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้ ๑) กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน ๘๔๘ ครั้ง ๒) กองทัพบก จำนวน ๘๕๙ ครั้ง ๓) กองทัพเรือ จำนวน ๑๔๔ ครั้ง ๔) กองทัพอากาศ จำนวน ๕๗๘ ครั้ง และ ๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน ๑,๗๑๙ ครั้ง

๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ รัฐบาลได้ดำเนินงานเกี่ยวกับการปกป้องรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยติดตามและตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูล รูปภาพ หรือการโฆษณาที่ไม่เหมาะสมในเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ได้ตรวจพบเว็บไซต์ที่เข้าข่ายล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ บ่อนทำลายสถาบันฯ และไม่เหมาะสม โดยได้มอบหมายให้หน่วยงานฝ่ายกฎหมายดำเนินการเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่กระทำความผิด จำนวน ๑๕,๗๐๒ URLs ทั้งนี้ มีคำสั่งศาลอาญา (หมายเลขคดีดำ) ให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์แล้ว จำนวน ๑๖,๓๓๙ URLs

๒. การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๑ การจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมใต้ร่มพระบารมี ๒๓๖ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๕ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และเพื่อเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรีที่ได้ทรงนำพาและพัฒนาประเทศให้เป็นปึกแผ่นและมีความเจริญรุ่งเรืองมาครบรอบ ๒๓๖ ปี โดยในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๑ มีพิธีบำเพ็ญกุศลถวายแด่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช และพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ จำนวน ๒๓๗ รูป พิธีบวงสรวงศาลหลักเมืองกรุงเทพมหานคร พิธี ๕ ศาสนามหามงคล และมีริ้วขบวนที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์และเหตุการณ์สำคัญตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๑๐ ภายใต้แนวคิด “รัตนโกสินทร์เรืองรอง” จากลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ ผ่านถนนราชดำเนินกลาง สนามหลวง และสิ้นสุดที่โรงละครวังหน้า จำนวน ๑๑ ริ้วขบวน ได้แก่ ๑) เฉลิมฉลอง ๒๓๖ ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ๒) รัชกาลที่ ๑ สร้างบ้านแปงเมือง ๓) รัชกาลที่ ๒ ฟูเฟื่องวรรณกรรม ๔) รัชกาลที่ ๓ เลิศล้ำเศรษฐกิจ ๕) รัชกาลที่ ๔ แนวคิดอารยะ ๖) รัชกาลที่ ๕ วัฒนะสู่สากล ๗) รัชกาลที่ ๖ มากล้นการศึกษา ๘) รัชกาลที่ ๗ ประชาธิปไตย ๙) รัชกาลที่ ๘ นำไทยสามัคคี ๑๐) รัชกาลที่ ๙ พระบารมีเปี่ยมล้น และ ๑๑) รัชกาลที่ ๑๐ ประชาชนเปี่ยมสุข โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่งกายด้วยชุดไทยสมัยต่าง ๆ เข้าร่วมริ้วขบวนดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกิจกรรมในพื้นที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร และรอบเกาะรัตนโกสินทร์ด้วย

๒.๒ การดำเนินการสำหรับงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๒.๒.๑ จัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัฐบาลให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลสำคัญต่างประเทศที่เดินทางมาร่วมงานพระราชพิธี

ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยมีบุคคลสำคัญต่างประเทศทั้งในระดับพระประมุขรัฐ ประมุขรัฐ ผู้นำรัฐบาล รัฐมนตรี และผู้แทนระดับสูง ตลอดจนคู่สมรส รวม ๕๔ คน จาก ๔๒ ประเทศ และนำคณะทูตานุทูต ประกอบด้วย เอกอัครราชทูต และอุปทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย รวม ๙๔ ประเทศ และหัวหน้าคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย พร้อมด้วยกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์และกงสุลกิตติมศักดิ์ประจำประเทศไทยที่มีถิ่นพำนักในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๗ ประเทศ และเลขาธิการคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (United Nations Economic and Social Commission for Asian and the Pacific: UNESCAP) ในฐานะผู้แทนองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๒๒๑ คน เข้าร่วมพระราชพิธีด้วย

๒.๒.๒ จัดนิทรรศการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานนิทรรศการฯ ซึ่งนิทรรศการฯ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนหลัก คือ ๑) **นิทรรศการพระผู้ทรงเป็นนิรันดร์** เป็นการแสดงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แบ่งการจัดแสดงออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่ เมื่อเสด็จอวตารรัชกาลที่ร่มเย็น เพ็ญพระราชธรรม นำพระราชไมตรี และพระจักรีนิวัตฟ้า และ ๒) **นิทรรศการพระเมรุมาศพิมานนฤมิต** นิทรรศการเล่าเรื่องราวเบื้องหลังและขั้นตอนการทำงานพระเมรุมาศ ได้แก่ ๑) สมมติเทวพิมาน : สถาปัตยกรรมพระเมรุมาศ ๒) วิธานสถาปกศาลา : จากแบบขยายสู่การก่อสร้าง ๓) ประติมาสร้างสรรค์ : งานประติมากรรมประดับพระเมรุมาศ ๔) สวรรค์บรรจงวาด : ฉากบังเพลิงและจิตรกรรมฝาผนังโครงการตามพระราชดำริ ๕) ยาตรากฤษฎาธาร : การบูรณปฏิสังขรณ์ราชรถและพระยานมาศ ๖) ตระการวิจิตรศิลปกรรม : งานประณีตศิลป์ในพระราชพิธี และ ๗) นำสัมผัสพระสุเมรุ : นิทรรศการสัมผัสเพื่อผู้พิการทางสายตาภายในบริเวณพระเมรุมาศ

> “จัดนิทรรศการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีผู้เข้าชม ๔ ล้านราย”

นอกจากนี้ ยังมีการแสดงมหรสพและการแสดงชุดต่าง ๆ เวลา ๑๘.๐๐-๒๒.๐๐ น. มีการประโคมดนตรีวงบัวลอย บริเวณศาลาลูกขุน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. และทุกวันเสาร์และอาทิตย์ มีการแสดงโขนหน้าพระที่นั่งทรงธรรม เพื่อให้ผู้เข้าชมนิทรรศการได้ซึมซับบรรยากาศเสมือนวันถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ ทั้งนี้ ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีผู้เข้าชมรวมทั้งสิ้น ๔,๐๐๐,๐๘๖ ราย จำแนกได้ ดังนี้ พระภิกษุและสามเณร ๒๓,๔๙๙ รูป วิลแชร์ ๕๘,๑๘๕ คน ผู้พิการ ๕,๘๔๗ คน กลุ่มชาติพันธุ์ ๓๒๐ คน นักท่องเที่ยวต่างชาติ ๖๑,๒๐๓ คน สื่อมวลชน ๒,๑๐๖ คน ประชาชนทั่วไป ๓,๐๙๕,๔๙๙ คน นักเรียนและนักศึกษา ๗๕๓,๔๒๗ คน

๒.๓ การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และพระบรมวงศานุวงศ์

๒.๓.๑ กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ** เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ในฐานะที่ทรงเป็น “อัคราภิรักษศิลปิน” หมายถึง “ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ปกปักรักษางานศิลปะ” ประกอบกับพระราชกรณียกิจอันเป็นที่ประจักษ์ว่า ทรงนำมิติทางวัฒนธรรมมาส่งเสริมอาชีพ คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยให้ได้อยู่ดีกินดี ทั้งยังส่งผลต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมและฟื้นฟูมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ โดยภายในงานประกอบด้วย นิทรรศการและการสาธิตมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เช่น การทำเครื่องรัก เครื่องเงิน เครื่องถม การสาธิตการทำยาสมุนไพรไทยจากตำรายาหลวงปู่ศุข การสาธิตช่างสิบหมู่ การสาธิตการแสดงผลงานของศิลปินแห่งชาติ จำลองตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม ๑๐ สาย ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมจากเครือข่ายวัฒนธรรมทั่วประเทศ และการแสดงทางวัฒนธรรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน

(๒) **จัดแสดงรำถวายพระพร “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ธ สถิตหทัยไทย”** และการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง นางเสือง ณ โรงละครแห่งชาติ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานการแสดงละครดึกดำบรรพ์และให้ประชาชนได้มีโอกาสรับชมการแสดงที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

(๓) **จัดกิจกรรมเทศน์มหาชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙** ณ ชุมชนวัดจำปา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อถวายพระพรชัยมงคลและสืบสานพระราชปณิธานธรรมราชินีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมีแนวพระราชดำริให้ประชาชนได้ปฏิบัติธรรมเป็นมงคลแก่ชีวิต

(๔) **เปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ และแหล่งเรียนรู้ทั่วประเทศ** โดยไม่เก็บค่าเข้าชมและค่าธรรมเนียม เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนตระหนักถึงความเป็นเจ้าของโบราณสถาน โบราณวัตถุ และช่วยกันดูแลอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของชาติ

๒.๓.๒ จัดพิธีถวายพระราชกุศลและถวายพระพรชัยมงคล

(๑) จัดพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ได้อัญเชิญพระพุทธรูปพระพุทธบรมมหาจักรีศรีภูมิพลมหาราช ๖๐ พรรษา และนิมนต์สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ จำนวน ๑๐ รูป ประกอบพิธีเจริญพระพุทธมนต์ หลังจากนั้นสมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์ และสามเณร จำนวน ๖๗๐ รูป รับบิณฑบาต

(๒) จัดพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๖ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ได้อัญเชิญพระพุทธรูปพระพุทธโลกนาถสิริคุณ และนิมนต์สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ จำนวน ๑๐ รูป ประกอบพิธีเจริญพระพุทธมนต์ หลังจากนั้นสมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์ และสามเณร จำนวน ๒๔๓ รูป รับบิณฑบาต

(๓) จัดพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ ถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ณ พระลานพระราชวังดุสิต

(๔) จัดพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ พระสงฆ์และสามเณร จำนวน ๙๐๑ รูป รับบิณฑบาต ณ พระลานพระราชวังดุสิต

๒.๔ การจัดงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” ณ พระลานพระราชวังดุสิต และสนามเสือป่า ระหว่างวันที่ ๘ กุมภาพันธ์-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ภายในงานแบ่งเป็น ๓ โซน ได้แก่ ๑) โซนพระลานพระราชวังดุสิต จัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงความรักความผูกพันของประชาชนกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ในชื่อว่า นิทรรศการ “สยามประชารำภุก” ๒) โซนสนามเสือป่า จัดให้มีร้านค้าในพระบรมวงศานุวงศ์ และร้านค้ารับเชิญ โดยร้านค้าทุกร้านจะใช้ลักษณะสถาปัตยกรรมอาคารในสมัยรัชกาลที่ ๕ และ ๓) โซนร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม โดยระหว่างวันที่ ๘ กุมภาพันธ์-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ มีผู้เข้าร่วมรวม ๑,๒๖๑,๕๐๙ ราย

๒.๕ การดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์ร่วมกันจัดโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ โดยนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ประสานงานโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการสำหรับการรวมพลังจิตอาสาฯ ในพื้นที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าจิตอาสาฯ ระดับจังหวัด และนายอำเภอเป็นหัวหน้าจิตอาสาฯ ระดับอำเภอ จัดกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยพัฒนาแหล่งน้ำ คู คลอง และปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณประโยชน์ทั่วประเทศ ในส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๐,๗๕๖ ครั้ง และกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการพัฒนาคูคลองในเขตต่าง ๆ จำนวน ๒๔๑ คลอง ปัจจุบันมีประชาชนลงทะเบียนจิตอาสารวมทั้งสิ้น ๔,๗๔๒,๗๘๐ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

๒.๖ การดำเนินโครงการบรรพชาอุปสมบทและปฏิบัติธรรมถวายพระกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อแสดงความจงรักภักดี และสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจนานัปการด้วยพระวิริยอุตสาหะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทยทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จนเป็นที่ประจักษ์และจารึกอยู่ในหัวใจของคนไทยทุกคน โดยเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ คณะผู้บรรพชาอุปสมบทและปฏิบัติธรรมถวายพระกุศลฯ จำนวน ๖๑ คน เข้าเฝ้าสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร เพื่อเข้ารับประทานผ้าไตรครอง และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี พระราชทานพระวโรกาสให้ผู้บรรพชาอุปสมบทและปฏิบัติธรรมถวายพระกุศลฯ เข้าเฝ้ารับเสด็จ ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ รับพระราชทานผ้าไตร เพื่อนำไปถวายพระอุปัชฌาย์ ณ วัดไทยพุทธคยา สาธารณรัฐอินเดีย วันที่ ๑๓-๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ผู้บรรพชาอุปสมบทและปฏิบัติธรรมถวายพระกุศลฯ จำนวน ๖๑ คน ได้เดินทางไปเจริญพระพุทธมนต์จาริกแสวงบุญและปฏิบัติธรรมถวายพระกุศล ณ พุทธสถานและสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แห่ง ณ สาธารณรัฐอินเดีย และสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล และประกอบพิธีลาสิกขาและเดินทางกลับประเทศไทย

๒.๗ การจัดงาน “รวมใจเป็นหนึ่งเดียว United as One” เพื่อขอบคุณผู้ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ณ วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ โดยผู้ปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ขึ้นรับสำเนาพระราชกระแสทรงขอบใจ ที่พระราชทานไว้ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เบื้องหน้าพระฉายาลักษณ์ ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรี ในนามของรัฐบาล ได้กล่าวขอบคุณน้ำใจและความเสียสละของทุกฝ่ายที่ช่วยให้ภารกิจสำเร็จ สะท้อนให้เห็นถึงการรวมพลังทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่พร้อมช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน

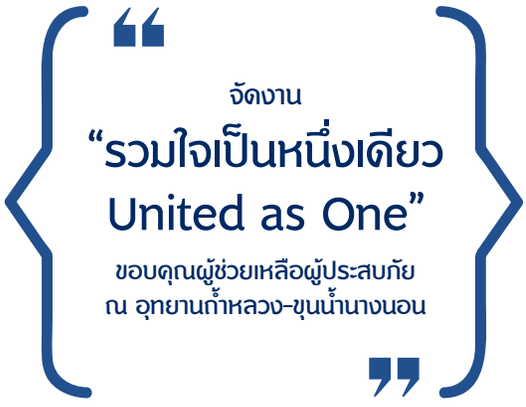

๒.๘ การจัดแสดงนิทรรศการและให้การสนับสนุนการจัดนิทรรศการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย (๑) **นิทรรศการ “ตามรอยพระบาท ปราชญ์แห่งการพัฒนา** ในงาน “พรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.๙” ครั้งที่ ๓๐ ระหว่างวันที่ ๑-๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ (๒) **“นิทรรศการในรูปแบบโมเดลการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ”** ในงาน ๑) “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” ณ พระลานพระราชวังดุสิต และสนามเสือป่า ระหว่างวันที่ ๑-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ๒) “สัปดาห์อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำแห่งชาติและวันน้ำโลก ประจำปี ๒๕๖๑” ณ ศูนย์จัดแสดงสินค้าและการประชุมอิมแพค เมืองทองธานี เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และ ๓) “เถลิงศกสุขสันต์ มหาสงกรานต์ ตำนานไทย” ณ พระลานพระราชวังดุสิต และสนามเสือป่า ระหว่างวันที่ ๖-๘ เมษายน ๒๕๖๑ (๓) **นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร** ในงาน “ทันตมหิดล ร่วมใจ เทิดไท้องค์ราชัน” ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัล พลาซ่า ปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๘-๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และ (๔) **นิทรรศการ ชุด “สืบสาน รักษา ต่อยอด”** ร่วมในงาน ๑) นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติประจำปี ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ และ ๒) ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ ครั้งที่ ๑๙ ประจำปี ๒๕๖๑ ภายใต้ชื่อ “สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา” ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม-๕ กันยายน ๒๕๖๑

๓. การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน

๓.๑ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจ ดังนี้

๓.๑.๑ จัดงานชุมนุมยุวกาชาดส่วนภูมิภาค เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร งานชุมนุมยุวกาชาดส่วนภูมิภาค ๘ ภูมิภาค ทั่วประเทศ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ประจำปี ๒๕๖๑ ภายใต้คำขวัญ “เทิดไท้องค์ราชัน สร้างสรรค์สามัคคี มีจิตอาสา” โดยมีผู้บังคับบัญชายุวกาชาด เจ้าหน้าที่ เข้าร่วมงานชุมนุมกว่า ๕,๒๗๐ คน

๓.๑.๒ จัดพิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี (Princess Maha Chakri Award: PMCA) รางวัลดังกล่าวเป็นรางวัลเกียรติยศแห่งความเป็นครูที่ยิ่งใหญ่ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกัน ๑๑ ประเทศ โดยคัดเลือกและประกาศผลครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๐ มีครูผู้สมควรได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑ คน รางวัล “คุณากร” จำนวน ๒ คน รางวัล “ครูยิ่งคุณ” จำนวน ๑๗ คน และรางวัล “ครูขวัญศิษย์” จำนวน ๑๓๖ คน โดยมีการจัดพิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการคัดเลือกครูผู้สมควรได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ ๓ แล้ว โดยจะมีการจัดพิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ในปี ๒๕๖๒

๓.๑.๓ จัดงานพิธีถวายราชสดุดี เนื่องในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ได้จัดพิธีถวายราชสดุดีและถวายบังคมพระราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า หรือวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ บริเวณสนามหญ้าหน้าอาคารราชวัลลภ กระทรวงศึกษาธิการ

๓.๑.๔ ปรับปรุงเนื้อหาในหนังสือเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยให้เป็นปัจจุบัน มีการดำเนินงานใน ๒ ส่วน คือ ๑) จัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และ ๒) แต่ละหน่วยงานที่มีสถานศึกษาในสังกัดจะปรับปรุงหนังสือเรียนในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยให้เป็นปัจจุบัน ทั้งในส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่ต้องเขียนใหม่เพิ่มเติม เช่น เรื่องพระราชประวัติพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี คำที่ใช้เรียกพระบรมวงศานุวงศ์ การจัดโต๊ะหมู่บูชาที่ต้องเปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์

๓.๑.๕ จัดกิจกรรมวันรักการอ่าน เนื่องในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และกำหนดวันดังกล่าวเป็น “วันรักการอ่าน” และได้กำหนดให้ปี ๒๕๕๒-๒๕๖๑ เป็นทศวรรษแห่งการอ่านและได้มอบหมายให้หน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติและร่วมเฉลิมฉลองครบทศวรรษการอ่าน โดยจัดให้มีการประกวดแข่งขันนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามแนวพระราชดำริ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการส่งเสริมการอ่านที่ห้องสมุดประชาชน และสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกแห่งทั่วประเทศ

๓.๑.๖ จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพกษัตริย์เกษตร โดยจัดแสดงนิทรรศการสร้างต้นแบบและฐานการเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในด้านการเกษตร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช มีเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปเข้าชม จำนวน ๔๖๖,๓๔๓ คน รวมทั้งร่วมกับเกษตรกร หน่วยงาน องค์กร ร้านค้า จัดแสดงนวัตกรรมการเกษตร การสาธิต การจำหน่ายสินค้าและผลผลิตด้านการเกษตร ๑๑ ครั้ง ถ่ายทอดองค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ๒๐ ครั้ง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ๗๗,๘๓๔ คน

๓.๒ การเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเวทีนานาชาติ

๓.๒.๑ ขับเคลื่อนในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยได้รับมอบหมายจากประเทศสมาชิกของกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ให้เป็นผู้ประสานงานการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เช่น กรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD) กรอบการประชุมว่าด้วยการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และมาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย (Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia: CICA) และในกรอบอาเซียน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ประเทศไทยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานในเรื่องการเชื่อมโยงระหว่างการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ กับการบรรลุวาระด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ โดยไทยได้ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนและคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) จัดทำรายงาน “Complementarities between the ASEAN Community Vision 2025 and the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development: A Framework for Action” ซึ่งได้เปิดตัวรายงานดังกล่าวในช่วงการประชุม Asia-Pacific Forum on Sustainable Development ประจำปี ๒๕๖๑ ตลอดจน

> “เผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกรอบความร่วมมือและการประชุมระหว่างประเทศ”

การส่งเสริมบทบาทนำของไทยในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในโอกาสที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมสำคัญ ๆ ได้แก่ การประชุมสุดยอดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ครั้งที่ ๘ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ การประชุมสุดยอดอาเซียน (ปี ๒๕๖๒) และการประชุมกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) (ปี ๒๕๖๕)

๓.๒.๒ ขับเคลื่อนในกรอบสหประชาชาติและการประชุมระหว่างประเทศ ได้แก่

(๑) **ประเทศไทยได้รับยกย่องให้เป็นตัวอย่างความสำเร็จของประเทศที่ส่งเสริมความร่วมมือใต้-ใต้ (ความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา)** ในโอกาสวันสหประชาชาติว่าด้วยความร่วมมือใต้-ใต้ (United Nations Day for South-South Cooperation) เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ สำนักงานสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือใต้-ใต้ (United Nations Office for South-South Cooperation: UNOSSC) ได้มอบสัญลักษณ์ที่ระลึกให้แก่ประเทศไทยเพื่อเป็นเกียรติและยกย่องในฐานะที่ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านความร่วมมือใต้-ใต้อย่างต่อเนื่อง และในโอกาสเดียวกัน UNOSSC ได้จัดพิมพ์หนังสือแนวปฏิบัติที่ดีของความร่วมมือใต้-ใต้และไตรภาคี (Good Practices in South-South and Triangular Cooperation for Sustainable Development) ฉบับที่ ๒ โดยได้พิจารณาคัดเลือกโครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเทคนิคกสิกรรมดงคำช้าง นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ให้เป็นหนึ่งในตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศไทยที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในต่างประเทศ

(๒) **ผลักดันและเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะแนวทางหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมาย SDGs ในกรอบการประชุมระหว่างประเทศ** ในการประชุม Regional Consultation on South-South Cooperation in Asia and the Pacific และการประชุม Asia-Pacific Forum for South-South Cooperation ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP) และ UNOSSC ได้นำคณะผู้แทนต่างประเทศจาก ๔๓ ประเทศ เดินทางไปศึกษาดูงานโครงการที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ที่ศูนย์เรียนรู้สัมมาชีพชุมชน ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและประเทศไทยมีความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ด้วย

(๓) **บทบาทประเทศไทยในคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council: ECOSOC)** หลังจากปี ๒๕๖๐ ไทยเป็นหนึ่งใน ๔๔ ประเทศที่นำเสนอรายงานความคืบหน้าในการอนุวัติวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของประเทศต่าง ๆ โดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) ต่อที่ประชุม

High-Level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) ในปี ๒๕๖๑ ไทยได้จัดทำรายงาน VNR อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าไทยจะไม่ต้องนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุม HLPF 2019 เพื่อให้หน่วยงานที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในประเทศได้ทราบสถานการณ์ดำเนินงานของไทยตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของไทยในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่นและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยไทยได้เผยแพร่รายงานดังกล่าวในระหว่างการจัดกิจกรรมคู่ขนานต่าง ๆ ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพหลักและร่วมสนับสนุนช่วงการประชุม HLPF 2019 เช่น กิจกรรมคู่ขนานเรื่อง “Green Economy and its transformative impacts towards sustainable development in its all dimensions” ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพหลัก จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เพื่อเผยแพร่การดำเนินงานของไทยด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

๓.๒.๓ ขยายหุ้นส่วนความร่วมมือตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sufficiency Economy Philosophy for Sustainable Development Goals Partnership: SEP for SDGs Partnership) ระหว่างไทยกับนานาประเทศ ดังนี้

(๑) **ความร่วมมือตามนโยบาย SEP for SDGs Partnership กับนานาประเทศที่สนใจและได้นำแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้** ได้แก่

(๑.๑) **ความร่วมมือสองฝ่าย (ทวิภาคี)** มี ๒๓ ประเทศ ที่มีโครงการหรือกำลังริเริ่มดำเนินโครงการที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ราชอาณาจักรเลโซโท สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรตองกา และสาธารณรัฐฟิจิ โครงการพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต สาธารณรัฐชิลี สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สาธารณรัฐโมซัมบิก และมองโกเลีย รวมทั้งมีประเทศที่กำลังริเริ่มดำเนินโครงการกับไทย ได้แก่ สาธารณรัฐโตโก สาธารณรัฐเซเนกัล สาธารณรัฐคีร์กีซ สาธารณรัฐมาดากัสการ์ สาธารณรัฐเบนิน สหภาพคอโมโรส สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หมู่เกาะโซโลมอน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐปารากวัย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐวานูอาตู นอกจากนี้ ยังมีอีก ๖ ประเทศ ที่แสดงความประสงค์ที่จะร่วมมือกับไทยในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ สาธารณรัฐไนเจอร์ บูร์กินาฟาโซ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน สาธารณรัฐคอสตาริกา ราชอาณาจักรภูฏาน และสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล

(๑.๒) **ความร่วมมือสามฝ่าย (ไตรภาคี)** เช่น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในการดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน อีกทั้งประเทศญี่ปุ่นกำลังพิจารณาดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเซเนกัล ภายใต้กรอบความร่วมมือไตรภาคีไทย-ญี่ปุ่น-เซเนกัล

(๒) **ให้ทุนฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประเทศกำลังพัฒนา** ได้แก่

(๒.๑) **ทุนฝึกอบรมระยะสั้นภายใต้หลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี (Annual International Training Course: AITC)** ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ โดยในช่วงระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-สิงหาคม ๒๕๖๑ ให้ทุนแก่ผู้เข้าอบรมจากประเทศกำลังพัฒนา ๖๔ ประเทศ รวม ๑๓๕ คน เข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในประเทศไทย

(๒.๒) **ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายใต้หลักสูตรนานาชาติ (Thai International Postgraduate Programme: TIPP)** ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ โดยในช่วงระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้ให้ทุนแก่เจ้าหน้าที่รัฐจากประเทศกำลังพัฒนา ๘ ประเทศ รวม ๑๑ คน เข้ารับการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ในประเทศไทย

(๒.๓) **ทุนฝึกอบรมหลักสูตร KOICA-TICA Joint Training Programmer on Sustainable Agriculture and Environmental Management based on Sufficiency Economy Philosophy** ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รัฐจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๔ ประเทศ รวม ๙ คน เข้าร่วมการฝึกอบรม ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(๒.๔) **ทุนฝึกอบรมหลักสูตร Sustainable Development in Developing Country: Thailand Model for Africa** ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐจาก ๖ ประเทศ ในภูมิภาคแอฟริกา รวม ๑๕ คน เข้ารับการฝึกอบรม

(๒.๕) **เชิญผู้แทนจากต่างประเทศมาศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย** เช่น คณะเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากเซเนกัลศึกษาดูงานโครงการพัฒนาชุมชนยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๙-๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๓.๒.๔ ส่งเสริมการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับเยาวชนไทยกับต่างประเทศ (SEP for SDGs Youth Partnership) เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนไทยในฐานะ “ยุวทูต SEP for SDGs” สำหรับเสริมสร้างความร่วมมือกับเยาวชนต่างประเทศในการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ดังนี้

(๑) การจัดเสวนาระดับเยาวชน เรื่อง “SDGs สร้างด้วยกัน ตอนคบเด็กสร้างเมือง: Youth for SDGs Conference: Urban Edition” เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและกล่าวถึงอย่างมากในเวทีระหว่างประเทศ อีกทั้งเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ ๑๑ (SDG11) “เมืองและชุมชนยั่งยืน” และการดำเนินการตามวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda: NUA)

(๒) การจัดเสวนาระดับเยาวชน เรื่อง “SDGs สร้างด้วยกัน ตอน สร้าง ใช้ ใส่ใจโลก” เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มเยาวชนไทยเกี่ยวกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๒ (SDG12) “การสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน”

๓.๒.๕ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายและสาธารณชนต่างประเทศ ผ่านกิจกรรมดังนี้

(๑) **จัดนิทรรศการเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืนของไทยโดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง และ SEP for SDGs Partnership** เช่น การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ SEP for SDGs Partnership ในช่วงการประชุม UN Global South-South Development Expo (GSSD Expo 2017) ณ เมืองอันทาเลีย สาธารณรัฐตุรกี ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ การจัดนิทรรศการ SEP for SDGs Partnership ในช่วงการประชุม Asia-Pacific Forum on Sustainable Development (APFSD) 2018 ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ การจัดนิทรรศการ SEP for SDGs Partnership ในช่วงการประชุมประจำปีของ ESCAP สมัยที่ ๗๔ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑

(๒) **กิจกรรม “Share It With TICA” เพื่อประกวดบทความในหัวข้อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในกลุ่มอดีตผู้รับทุนของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ** เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ให้แก่กลุ่มสาธารณชนต่างประเทศ โดยมีผู้ส่งบทความประกวดทั้งหมด ๖๕ คน (ภาษาอังกฤษ ๕๔ คน และภาษาฝรั่งเศส ๑๑ คน) จาก ๓๔ ประเทศ ในจำนวนนี้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ชนะการประกวด จำนวน ๙ คน ที่นำเสนอและสะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ๑) รางวัลชนะเลิศ จำนวน ๑ คน จากสาธารณรัฐซิมบับเว และ ๒) รางวัลชมเชย จำนวน ๘ คน จากสาธารณรัฐชิลี ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐแซมเบีย สาธารณรัฐมาดากัสการ์ สาธารณรัฐปารากวัย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรโมร็อกโก และราชอาณาจักรกัมพูชา โดยทั้ง ๙ คน จะได้รับรางวัลเป็นทุนฝึกอบรมนานาชาติประจำปี ๒๕๖๒ (AITC) ของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

(๓) **เผยแพร่องค์ความรู้และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน** แก่ผู้เข้ารับทุนหลักสูตร “Sufficiency Economy Philosophy towards a Sustainable Development” คณะผู้เข้าร่วมหลักสูตร “Sustainable Development in Developing Country: Thailand Model for Africa” คณะผู้เข้าร่วมโครงการ “เยาวชนอาเซียนเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระยุคลบาท” รุ่นที่ ๒ เยาวชนจากประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวนทั้งสิ้น ๗๐ คน จาก ๑๐ ประเทศ คณะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเซาท์แคโรไลนา สหรัฐอเมริกา คณะผู้แทนจากประเทศสมาชิกของศูนย์พัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Centre on Integrated Rural Development for Asia and the Pacific: CIRDAP) คณะผู้บริหารระดับสูงของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและคณะเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสาธารณรัฐเซเนกัล

๓.๓ การส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทรงงานผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์การเรียนรู้ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศให้แก่สถาบันการศึกษา เด็ก เยาวชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน ในหลักสูตร “นักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ” (นบร.) รุ่นที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๕๐ คน หลักสูตร “พัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ” (พพร.) รุ่นที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๙ พฤษภาคม-๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๕๐ คน โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ (RDPB CAMP) รุ่นที่ ๘ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ RDPB CAMP Extra ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยคัดเลือกเยาวชนอายุระหว่าง ๑๓-๑๘ ปี ที่ได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่นด้านต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน ๗๖ คน และครั้งที่ ๒ โครงการค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ RDPB CAMP ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ นำเยาวชนอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน ๘๐ คน และการฝึกอบรมในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงานโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ ๑) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการอบรม ๕๒ คน ๒) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ระหว่างวันที่ ๔-๗ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการอบรม ๕๗ คน และ ๓) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการอบรม ๕๗ คน

๔. การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔.๑ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๑.๑ ดำเนินโครงการส่งเสริมการนำมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคปฏิบัติ (มอก.๙๙๙๙) เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมไทย โดยจัดสัมมนาเพื่อสร้างเครือข่ายและผลักดันแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มอก.๙๙๙๙ สู่ภาคปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการ องค์กรภาคเอกชน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมรวมทั้งสิ้น ๓๓๓ คน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมเพื่อการพัฒนาองค์กรเข้าสู่มาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคปฏิบัติ โดยจ้างสถาบันรับรองมาตรฐาน ISO เป็นที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาองค์กรเข้าสู่มาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมกับหน่วยงานแสดงเจตจำนงเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐ หน่วยงานที่ปรึกษาดำเนินการ ดังนี้ ๑) จัดฝึกอบรมเรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการประเมิน ณ สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีผู้ประกอบการเข้าร่วม ๑๐ หน่วยงาน ๒๐๔ คน ๒) ติดตามความคืบหน้างานที่มอบหมายและฝึกอบรมในเรื่องแนวทางการกำหนด-เชื่อมโยงกลยุทธ์และแนวทางการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ๓) ติดตามความคืบหน้างานที่มอบหมายและฝึกอบรม เรื่อง การกำหนดหัวข้อในการนำไปปฏิบัติและกำหนดวัตถุประสงค์เศรษฐกิจพอเพียงระดับองค์กร ๔) ติดตามความคืบหน้างานที่มอบหมายและฝึกอบรม เรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและการกำหนดแผน/โครงการขององค์กร จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ๕) ตรวจเยี่ยมองค์กรติดตามความคืบหน้าผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ๖) จัดสัมมนา เรื่อง การทวนสอบประสิทธิผลและความสำเร็จของการนำ มอก.๙๙๙๙ ไปใช้ของสถานประกอบการ มีผู้ประกอบการเข้าร่วม จำนวน ๒๒ หน่วยงาน และ ๗) ตรวจเยี่ยมติดตามความก้าวหน้าในการนำ มอก.๙๙๙๙ ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อการทวนสอบประสิทธิผลและความสำเร็จของการนำ มอก.๙๙๙๙ ไปใช้ของสถานประกอบการ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน

> “สร้างเครือข่ายและผลักดัน
> **แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มอก.๙๙๙๙**
> แก่ผู้ประกอบการ ๑๐ หน่วยงาน”

๔.๑.๒ ดำเนินงานตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

(๑) **พัฒนาเกษตรอินทรีย์** มีผลการดำเนินงานดังนี้ ๑) **กลุ่มเตรียมความพร้อม**เกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ๒๐,๔๔๒ คน จัดตั้งศูนย์ผลิตชีวินทรีย์ ๒๓ ศูนย์ ผลิตชีวินทรีย์ ๑๒,๒๑๗ ตัวอย่าง ผลิตพ่อแม่พันธุ์แมลงศัตรูธรรมชาติ ๑๓๑,๖๐๐ ตัว ส่งเสริมในแปลงใหญ่ ๒๓ แปลง และพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน (กลุ่มใหม่) ๑,๕๘๖ คน และ ๒) **กลุ่มระยะปรับเปลี่ยนการผลิต** โดยถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตเกษตรอินทรีย์ ๖๒,๙๔๓ คน จัดทำแปลงต้นแบบ ๑,๒๕๔ คน ส่งเสริมการผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๔,๒๗๕ คน สนับสนุนปัจจัยการผลิตอินทรีย์ด้านปศุสัตว์ ๒๐,๐๘๙ ตัว รวมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์ ๓,๒๘๒ คน นอกจากนี้ ยังสร้างความตระหนักรู้เรื่องคุณภาพมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์รวม ๔๔ ครั้ง ตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น ๕,๐๐๐ คน และพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองในกลุ่มเดิม ๙๕๐ คน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรและ

> “ถ่ายทอดความรู้ด้านการ
> **ผลิตเกษตรอินทรีย์ แก่เกษตรกร**
> ๖๒,๙๔๓ คน”

พิกัดแปลง (PGS) ในพื้นที่ ส.ป.ก. ๑,๓๓๔ คน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มประสิทธิภาพ จัดหาน้ำ และปรับปรุงระบบส่งน้ำ ๑,๓๗๐ ไร่ จัดหาและปรับปรุงระบบส่งน้ำในพื้นที่ยโสธรโมเดล ๓,๕๐๐ ไร่ ผลิตปุ๋ยหมักโดยศูนย์ต้นแบบปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ๑,๖๐๔ ตัน ตรวจวิเคราะห์สารฯ ๑๐๐ ตัวอย่าง จัดทำคู่มือเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ ส.ป.ก. ๑๒,๐๐๐ เล่ม จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐาน ๑ กองทุน และ ๓) **กลุ่มเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์** โดยส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ที่มีศักยภาพ ๓๒ ศูนย์ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ ๒๗๘ คน การเลี้ยงปลาในนาข้าว ๑,๐๐๐ คน และพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองกลุ่ม ๕๒๑ คน ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยโสธรโมเดลครบ ๘๙ กลุ่ม ฝึกอบรมการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมรวม ๔๗๔ คน สร้างศูนย์เรียนรู้พืชอาหารสัตว์ ๘ แห่ง ตรวจต่ออายุ และตรวจรับรองฟาร์ม ๒๕,๓๗๔ คน สถานที่จัดจำหน่ายเกษตรอินทรีย์ ๑๔๙ แห่ง ศึกษาวิจัยด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๔ ที่ และพัฒนาตลาดสีเขียว ๑๐ แห่ง พัฒนาฐานข้อมูลตรวจรับรองปศุสัตว์อินทรีย์แล้ว ๙ แห่ง และยกระดับมาตรฐานแหล่งแปรรูป ๒ โรง ฐานข้อมูลตรวจรับรองพืชอินทรีย์ ๑ ระบบ และข้าวอินทรีย์ ๑ ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ ดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนสินเชื่อสีเขียว และจัดทำรหัสต่อท้ายพิกัดศุลกากรสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๒ เรื่อง รวมทั้งการศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถาบันพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ๓ ครั้ง

(๒) **ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่** มีผลการดำเนินงาน ดังนี้ ๑) รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ (รายใหม่ ปี ๒๕๖๑) ๗๐,๑๗๒ คน และประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มของเกษตรกร (รายเดิม ปี ๒๕๖๐) ๗๐,๐๓๔ คน จำแนกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม A ๑๗,๕๓๔ คน กลุ่ม B ๓๙,๕๘๔ คน และกลุ่ม C ๑๒,๙๑๖ คน ๒) ส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ ๖๘,๖๗๖ คน และ ๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตพื้นฐานเพื่อการพึ่งพาตนเองแก่เกษตรกร ๑๑๔,๓๑๘ คน

นอกจากนี้ ได้จัดทำเกษตรผสมผสาน โดยถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ในการพัฒนาการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการโดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้จัดฝึกอบรม ๑๕,๕๕๖ คน จัดทำแปลงต้นแบบ/แปลงเรียนรู้ ๑,๐๐๐ ไร่ ดำเนินกิจกรรมเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ๑,๔๙๙ คน ใน ๒๓ จังหวัด และอุดหนุนปัจจัยการผลิตของสมาชิกให้แก่สถาบันเกษตรกร ๒๓ จังหวัด วงเงิน ๙.๙๓ ล้านบาท การผลิตพืชผัก เลี้ยงโค แพะ สัตว์ปีก และประมง จำนวน ๑,๔๙๑ คน ในพื้นที่ ๒๗,๔๘๖ ไร่ และส่งเสริมวนเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๔๕,๘๖๓ ไร่ ปลูกไม้เศรษฐกิจ ๒๐,๓๓๕ ไร่ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพผสมผสานทั้งอาชีพการเกษตรและสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นแหล่งฝึกทักษะในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร เป็นศูนย์รวมอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจากทุกภาคของประเทศ ๑,๒๗๓ คน

๔.๑.๓ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๑) นิทรรศการ ชุด **"เศรษฐกิจพอเพียงนำทางชีวิต"** ได้จัดนิทรรศการในกิจกรรมวันแห่งคุณธรรมและจริยธรรม (Morality & Ethics Day) โครงการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา : วันแห่งคุณธรรมและจริยธรรม (Morality & Ethics Day) ณ อาคารรัฐสภา ๑ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และร่วมจัดแสดงนิทรรศการใน "พิธีมอบรางวัลการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกองทัพไทย ประจำปี ๒๕๖๑" โดยศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ณ กองบัญชาการ กองทัพไทย จัดตั้งศูนย์เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จำนวน ๗,๔๒๔ แห่ง และขยายผลสถานศึกษาพอเพียง เพื่อให้นักเรียนและประชาชนได้รับบริการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้ศูนย์ดังกล่าวเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริและเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทในชุมชน ที่ผ่านมาในปี ๒๕๖๐ มีนักเรียน นักศึกษา และประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๕๘๐,๘๘๘ คน และในปี ๒๕๖๑ ได้ขยายผลสู่สถานศึกษาเอกชน จำนวน ๑,๓๒๐ โรง ใน ๑๘ จังหวัดทั่วประเทศ

(๒) ประกาศรายชื่อสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง "สถานศึกษาพอเพียง" จำนวน ๒,๑๙๒ แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จำนวน ๘๕ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๒,๒๗๗ แห่ง

(๓) จัดพิธีมอบเกียรติบัตรแก่สถานศึกษาพอเพียงและป้ายศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานสนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง จำนวน ๒,๑๙๒ แห่ง และรับป้ายศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา จำนวน ๘๕ แห่ง

(๔) พัฒนาสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” ซึ่งในปัจจุบันมีสถานศึกษาพอเพียงที่ได้รับการพัฒนาและประเมินผลเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว จำนวน ๒๙๐ แห่ง

๔.๑.๔ พัฒนาคุณภาพผู้ผลิตภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ราษฎรในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง รวมทั้งยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของราษฎร แล้วจำนวน ๑๗๐ คน

๔.๒ การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔.๒.๑ ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยดำเนินการโครงการต่าง ๆ ได้แก่ ๑) จัดฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทักษะฝีมือในสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่ประยุกต์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือตามความต้องการของแรงงาน รวมทั้งสนับสนุนและบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้บรรลุผลสำเร็จตามพระราชประสงค์ ตลอดจนสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕,๐๔๓ คน ๒) ฝึกอบรมร่วมกับมูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้เป็นช่างเครื่องช่วยคนพิการ ส่งผลให้แรงงานได้มีโอกาสทำงานในโรงงานขาเทียมของโรงพยาบาลชุมชน ผู้พิการขาขาดจะได้รับขาเทียมที่ดี มีคุณภาพ ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว รวมถึงผู้พิการสามารถดำรงชีวิตได้สะดวกและมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๑๔ คน และ ๓) จัดมหกรรมสร้างงานสร้างอาชีพ เผยแพร่พระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในพระราชกรณียกิจด้านการส่งเสริมอาชีพ และสามารถนำมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพใหม่ได้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒๑,๖๑๐ คน

๔.๒.๒ ดำเนินโครงการตามพระราชดำริตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืน รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของเกษตรกรรมที่ยั่งยืนจึงได้สนับสนุนและพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้ ๑) สำรวจและวางแผนการใช้ที่ดิน จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน รวมทั้งพัฒนาศูนย์ศึกษาฯ อันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งให้ความรู้การพัฒนาทรัพยากรดินด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป ๕๑๙,๗๐๕ คน ๒) ให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านปศุสัตว์ ๒๒,๒๒๒ คน ๕๐๖ โรงเรียน และบริการผ่าตัดทำหมันภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ๑๖๕,๗๕๑ ตัว ให้ความรู้ด้านข้าว ๓๕,๕๐๒ คน ด้านหม่อนไหม ๒,๐๘๒ คน ด้านการเกษตร ๑๓,๙๐๐ คน สอนแนะนำการทำบัญชี ๑๐,๕๒๑ คน ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ๑๐๖ แห่ง ๓,๒๕๗ คน รวมทั้งอุดหนุนเงิน ๑๑.๔๖ ล้านบาท ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ ๓๑๕.๕๔ ล้านตัว ส่งเสริมและสนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๕,๒๒๐ คน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยง

สัตว์น้ำ ๔๐ แห่ง ฝึกอบรม ๘,๐๘๐ คน ๓) ให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ด้านดิน ๖๓๑,๕๓๕ คน ด้านกฎหมาย ๒๓๑ ครั้ง ด้านบัญชี ๕๙,๘๗๗ คน ด้านสหกรณ์ ๓๓,๖๒๒ คน ด้านข้าว ๒๐๔ คน ด้านการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ๔๖,๒๐๐ คน และ ๔) อบรมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒,๒๕๒ คน และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ๒๐๕ โรงเรียน จัดทำแปลงต้นแบบ ๒,๕๐๐ ไร่ และให้บริการวิชาการ ๑๔,๕๐๘ คน รวมทั้งซ่อมแซม บำรุงรักษา เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำ ๔๓๒ รายการ

๔.๒.๓ ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ต่าง ๆ

รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๘ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๖๑๘,๘๘๒,๖๔๕ บาท ดังนี้

(๑) **โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแบ่งตามภาค**

ภาค	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
ภาคกลาง	๒๘	๔๐๖,๑๔๖,๔๙๗
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๔	๖๕๑,๐๘๙,๕๐๔
ภาคเหนือ	๕๗	๗๘๐,๕๗๒,๒๖๒
ภาคใต้	๑๙	๕๑,๑๐๗,๑๘๙
ไม่ระบุภาค	๑๐	๒๙,๙๖๗,๑๙๓
รวม	**๑๔๘**	**๒,๖๑๘,๘๘๒,๖๔๕**

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

(๒) **โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแบ่งตามประเภท**

ประเภท	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
ด้านการเกษตร	๑	๗,๓๕๗,๒๗๘
ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	๔๖	๑,๓๓๘,๔๓๖,๔๓๔
ด้านสิ่งแวดล้อม	๓๖	๑๒๓,๔๑๗,๙๓๗
ด้านส่งเสริมอาชีพ	๔	๓๔๐,๗๒๖,๕๖๖
ด้านคมนาคม/สื่อสาร	๑	๓๕,๐๐๐,๐๐๐
ด้านสาธารณสุข	๒	๘๑,๓๓๖,๘๔๐
ด้านการศึกษา	๑	๒,๗๙๑,๐๐๐
บูรณาการ/อื่น ๆ	๔๗	๖๘๙,๘๑๖,๕๙๐
รวม	**๑๔๘**	**๒,๖๑๘,๘๘๒,๖๔๕**

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

๔.๒.๔ ดำเนินโครงการพระราชดำริฝนหลวง รัฐบาลได้ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาความแห้งแล้งให้แก่พี่น้องประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยกองทัพอากาศได้สนองพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในโครงการพระราชดำริฝนหลวง โดยจัดเตรียมอากาศยาน จำนวน ๑๒ เครื่อง ประกอบด้วย เครื่องบินลำเลียงแบบที่ ๒ ก จำนวน ๔ เครื่อง เครื่องบินโจมตีทางธุรการแบบที่ ๒ จำนวน ๖ เครื่อง และเครื่องบินโจมตี แบบที่ ๗ จำนวน ๒ เครื่อง นอกจากนี้ ยังสนับสนุนฐานปฏิบัติการให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเตรียมความพร้อมไว้ทั้งหมด ๑๑ กองบินทั่วประเทศ โดยมีผลการปฏิบัติการบินฝนหลวงของกองทัพอากาศ โดยเฉลี่ยจะทำการบินปีละประมาณ ๖๐๐ เที่ยวบิน คิดเป็นเวลาบินเฉลี่ยประมาณ ๘๐๐ ชั่วโมงบิน ใช้สารฝนหลวงประมาณ ๑,๐๐๐ ตันต่อปี ใช้พลุซิลเวอร์ไอโอไดด์ปฏิบัติภารกิจยับยั้งพายุลูกเห็บ จำนวน ๒๐๐ นัดต่อปี และพลุสารดูดความชื้น จำนวน ๑๐๐ นัดต่อปี ซึ่งผลการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวประสบผลสำเร็จอย่างดี เป็นผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อน และปริมาณน้ำฝนในพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สามารถบรรเทาความเดือดร้อนจากปัญหาภัยแล้งได้อย่างดียิ่ง

๔.๒.๕ ดำเนินการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ดังนี้ ๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวง ๑๐๓,๕๖๘ คน ด้านปศุสัตว์ ๑,๔๐๐ คน การผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ๑,๘๐๐ คน กลุ่มแม่บ้าน ๑๖ กลุ่ม ปลูกผักเมืองหนาวปลอดภัยจากสารพิษ ๑๐๘ ไร่ และสอนแนะการทำบัญชี ๗๐๕ คน ๒) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ๑๑,๓๒๖ ไร่ ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อแจกและปล่อย ๑,๘๔๕,๐๐๐ ตัว และ ๓) แนะนำส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มเตรียมสหกรณ์ ๙๒ แห่ง ๓,๗๕๕ คน สนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อจัดหาอุปกรณ์การผลิต และก่อสร้างปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ๔ แห่ง วงเงิน ๑.๑๙๒ ล้านบาท รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีประชาชนและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม ๘๘๐,๗๙๖ ราย

> “พัฒนาพื้นที่โครงการหลวง เสริมสร้างและพัฒนา **อุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีผู้เข้าเยี่ยมชม ๘.๘ แสนราย**”

๔.๒.๖ ดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้และเผยแพร่โครงการพระราชดำริ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) ปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินโครงการค่ายเรียนรู้และเผยแพร่โครงการพระราชดำริ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) จำนวน ๓ ค่าย ค่ายละ ๕๐ คน เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีจากการน้อมนำหลักทรงงาน พระราชกรณียกิจ แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมจิตสำนึกในการรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับชุมชนในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สัมผัสได้ของนิสิตนักศึกษา เป็นห้องทดลองหรือห้องเรียนมีชีวิตของสถาบันอุดมศึกษา และนิสิตนักศึกษาได้รับแนวคิดที่ดีที่สามารถนำมาประยุกต์และปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอเพียง พอดี และมีความสุข และสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับสภาวการณ์ปัจจุบันและอนาคตได้

ด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ

นโยบายข้อ ๒

การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

นโยบายข้อ ๒

การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

๒.๑ ในระยะเร่งด่วน รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในกิจการ ๕ ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการชายแดน การสร้างความมั่นคงทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียน โดยเน้นความร่วมมือเพื่อป้องกัน แก้ไขข้อพิพาทต่าง ๆ และการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนโดยใช้กลไกทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี ทั้งจะจัดระเบียบการพัฒนาตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน โดยใช้ระบบเฝ้าตรวจที่มีเทคโนโลยีทันสมัย กำหนดให้ปัญหายาเสพติด การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ การกระทำอันเป็นโจรสลัด การก่อการร้ายสากลและอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และจัดการปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ เช่น ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล การปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

๒.๒ เร่งแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามาใช้ตามแนวทางกัลยาณมิตรแบบสันติวิธี ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุขกับผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นพหุสังคม ขจัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงแทรกซ้อนเพื่อซ้ำเติมปัญหาไม่ว่าจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ทั้งจะเพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่อาจช่วยคลี่คลายปัญหาได้

๒.๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศให้ทันสมัย มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติ ปลอดพ้นจากการคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ พร้อมทั้งนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาความมั่นคงภายใน โดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และนานาชาติ โดยเฉพาะอาเซียนและประชาคมโลก ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายได้

๒.๔ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศบนหลักการที่ว่านโยบายการต่างประเทศเป็นส่วนประกอบสำคัญของนโยบายองค์รวมทั้งหมดในการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม โดยจะนำกลไกทางการทูตแบบบูรณาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างแดน การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา วัฒนธรรม การค้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเปิดโลกทัศน์ให้มีลักษณะสากล เป็นต้น

ในการดำเนินงานด้านความมั่นคงและการต่างประเทศในรอบปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์รอบด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสานต่อความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทั้งในภูมิภาคและในระดับโลก และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในทุกมิติ รวมถึงการเร่งสร้างความเชื่อมั่นในด้านต่าง ๆ แก่อารยประเทศ โดยในปีที่ ๔ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การร่วมขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

๑.๑ การบริหารจัดการชายแดน

๑.๑.๑ พิจารณาการเปิด-ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้ ๑) ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิด-ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ โดยเห็นชอบในการยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวร และ ๒) ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิด-ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยเห็นชอบในการยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจุดผ่านแดนถาวร และเห็นชอบการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าบ้านคันท่าเกวียน อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

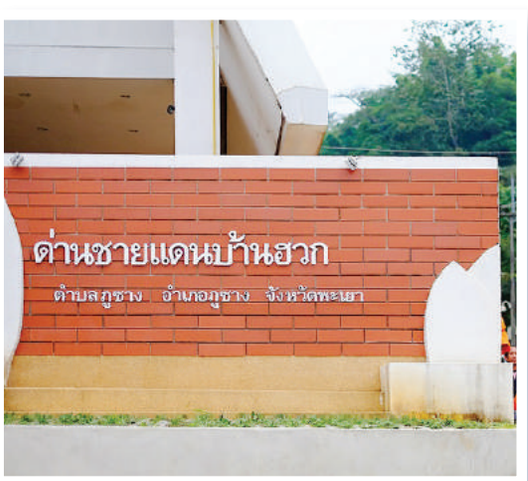

๑.๑.๒ ติดตามการดำเนินงานและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

(๑) การติดตามการดำเนินการและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วในด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านแรงงาน ด้านคมนาคม ด้านสาธารณสุข และการตรวจสอบสภาพพื้นที่จุดผ่อนปรนการค้าบ้านเขาดิน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

(๒) การติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคงพื้นที่ภาคตะวันออกและการตรวจสอบสภาพภูมิประเทศช่องทางธรรมชาติบ้านท่าเส้น อำเภอเมือง จังหวัดตราด ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้แก่ การจัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน การเชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วย สินค้าและยานพาหนะ การพัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันและควบคุมการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การจัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน การพัฒนาระบบการตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน การพัฒนาระบบการข่าว การสนับสนุนและพัฒนาปฏิบัติการจิตวิทยาในพื้นที่ชายแดน และการเฝ้าตรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเล

(๓) การติดตามการดำเนินการและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตากและการตรวจสอบสภาพพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรบ้านริมเมย ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยได้ติดตามการดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงในการสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก และความคืบหน้าการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ ๒ และด่านศุลกากรแม่สอด แห่งที่ ๒

(๔) การติดตามการดำเนินการและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ได้แก่ ด้านยาเสพติด ด้านการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้านการลักลอบนำเข้าสินค้าหนีภาษี ด้านการลักลอบค้าไม้หวงห้าม และด้านสาธารณสุข รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงในการสนับสนุนเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย ๑) การก่อสร้างถนน ๒) การก่อสร้างสถานีสินค้าชายแดนมุกดาหาร ๓) การก่อสร้างทางรถไฟทางคู่ ๔) การพัฒนาระบบไฟฟ้าและประปา ๕) โครงการพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area: CCA) และ ๖) การก่อสร้างสนามบินพาณิชย์

(๕) การติดตามการดำเนินการและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดหนองคาย ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ พบสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดหนองคายที่สำคัญ ได้แก่ ๑) เขตแดน ๒) ยาเสพติด ๓) การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ๔) การลักลอบค้าสินค้าหนีภาษี และไม้หวงห้าม ทั้งนี้ ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคใน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) การคมนาคมขนส่ง ๒) ด่านศุลกากร/ระบบการผ่านแดน และ ๓) สาธารณูปโภค

(๖) การติดตามการดำเนินการและศึกษาสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ พบสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ ๑) ด้านยาเสพติด ๒) ด้านแรงงานผิดกฎหมาย ๓) ด้านการลักลอบนำเข้าสินค้าหนีภาษี และมีข้อเสนอแนะ โดย ๑) เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ๒) เตรียมแรงงานให้มีความพร้อมโดยการเก็บข้อมูลความต้องการด้านแรงงานจากผู้ประกอบการ และผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ และ ๓) บริเวณด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่จัดสรรพื้นที่ในการตรวจพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ ให้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน

๑.๒ การสร้างความมั่นคงทางทะเล

๑.๒.๑ ขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔) ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมดุล ยั่งยืน และมีเอกภาพ โดยโครงการสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คือ โครงการรักษาความมั่นคงและป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติและความมั่นคงทางทะเล

> “จัดทำโครงการรักษาความมั่นคงและป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติและความมั่นคงทางทะเล เพื่อขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔)”

๑.๒.๒ ดำเนินโครงการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น ๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. .... ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และในส่วนของการจัดทำอนุบัญญัติได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๑ คณะ เพื่อรองรับการดำเนินการจัดทำโครงสร้างศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรอง จำนวน ๒๔ ฉบับ ๒) การพัฒนาระบบและฐานข้อมูลของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เชื่อมโยงกับระบบ National Single Window และ ๓) การสร้างห้องติดตามสถานการณ์ทางทะเลพร้อมอุปกรณ์ให้หน่วยงานหลักใน ศรชล.

๑.๒.๓ ดำเนินโครงการกำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเล ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อเป็นกลไกในการพิจารณากำหนดเขตพื้นที่ปกครองจังหวัดทางทะเล และดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. .... คาดว่าจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๔ ดำเนินโครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางทะเล ดำเนินการจัดทำและปรับปรุงเอกสาร จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฉบับย่อในประเด็นเร่งด่วนเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทย ๖ ประเด็น ประกอบด้วย การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลของประเทศไทย สถานการณ์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขยะทะเลของประเทศไทย ทางเลือกในการรื้อถอนสิ่งติดตั้งในกิจการปิโตรเลียม ทิศทางในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสื่อมโทรมของปะการัง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง และ ๒) การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทะเล เรื่อง “ทะเลและมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” เป็นการเผยแพร่ความรู้ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับทะเลให้กับภาคประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๕ ประชุมเพื่อตรวจสอบสถานการณ์และปัญหาความมั่นคงทางทางทะเล แบ่งเป็น ๓ พื้นที่ ได้แก่ ๑) พื้นที่ด้านทะเลอันดามัน ณ จังหวัดกระบี่ ระหว่างวันที่ ๓-๕ มกราคม ๒๕๖๑ ๒) พื้นที่อ่าวไทยตอนล่าง ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันที่ ๘-๙ มีนาคม ๒๕๖๑ และ ๓) พื้นที่ด้านอ่าวไทยตอนบน ณ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๓-๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อรับทราบสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔) ต่อไป

๑.๒.๖ เฝ้าระวังและป้องกันการรุกล้ำเขตแดนตามแนวชายแดนทางทะเล รัฐบาลดำเนินนโยบายเพื่อรักษาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลและดำเนินนโยบายส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลในอาเซียนผ่านกรอบและกลไกต่าง ๆ เช่น การประชุมหารืออาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเล (ASEAN Maritime Forum: AMF) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Ministers' Meeting: ADMM) การประชุมสุดยอดเอเชีย-ตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และการประชุมหารือกับภาคีภายนอกโดยเน้นการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขและป้องปรามปัญหาภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ผลประโยชน์ทางทะเล และสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน

๑.๓ การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

๑.๓.๑ บทบาทของรัฐบาลในกรอบการประชุมต่าง ๆ รัฐบาลมีบทบาทที่แข็งขันโดยเฉพาะในกรอบการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Senior Officials' Meeting on Transnational Crime: SOMTC) และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime: AMMTC) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศนำ (lead shepherd) ในเรื่องการลักลอบค้าสัตว์ป่าและค้าไม้ผิดกฎหมาย รวมทั้งมาตรการทางด้านการพัฒนาควบคู่กับการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่ง ด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับแนวทางสายกลาง ความรู้และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาและชาติพันธุ์ และการแก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหา ในการนี้ ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ครั้งที่ ๑๑ รัฐบาลจึงได้ให้การสนับสนุนและร่วมรับรองเอกสาร ๑) ASEAN Plan of Action (PoA) in Combating Transnational Crime 2016-2025 ASEAN Comprehensive Plan of Action on Counter Terrorism (ACPoA on CT) ๓) Manila Declaration to Counter the Rise of Radicalisation and Violent Extremism และ ๔) ASEAN Declaration to Prevent and Combat Cybercrime เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

๑.๓.๒ รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ กำหนดให้มีคณะกรรมการเตรียมการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ โดยมีอำนาจในการจัดทำนโยบายแผนระดับชาติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ตลอดจนการเตรียมการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติให้ทันสถานการณ์โลกในปัจจุบัน โดยกำหนดกรอบการดำเนินการ ๔ เรื่องที่สำคัญ ดังนี้ ๑) กรอบแนวคิดนโยบายและแผนระดับชาติ เพื่อปกป้อง รับมือ ป้องกัน และลดความเสี่ยงและความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ๒) แนวทางการกำหนดโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Critical Information Infrastructure: CII) ของประเทศ และแนวทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินทางความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Standard Operating Procedure: SOP) ๓) แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ระยะเร่งด่วน และ ๔) แนวทางการจัดตั้ง Cybersecurity Agency (CSA) ทำหน้าที่หน่วยประสานงานกลางและหน่วยงานเผชิญเหตุด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ชั่วคราว เพื่อให้ความปลอดภัยมั่นคงไซเบอร์ของชาติอยู่ในระดับมาตรฐานสากล

๑.๓.๓ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ดังนี้

(๑) **การเตรียมความพร้อมการขับเคลื่อนภารกิจ** โดยมีการหารือแนวทางในการร่างยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และเตรียมความพร้อมในการจัดทำกฎหมายต่อต้านการก่อการร้าย โดยมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์และระดมความคิดเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายในอนาคต

(๒) **การอำนวยการประสานภารกิจ** เพื่อพิจารณาขั้นตอนและกลไกการตัดสินใจกรณีที่มีการก่อการร้าย ภายใต้ยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยได้ประชุมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ ครั้ง มีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ แนวทางเกี่ยวกับขั้นตอนและกลไกการก่อการร้าย และการเลือกกลไกการทำงานกรณีที่มีการก่อการร้ายเกิดขึ้นต่อประเทศ ๒ แนวทาง คือ การใช้กลไกสภาความมั่นคงแห่งชาติ และการใช้คณะกรรมการแห่งชาติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหาการก่อการร้าย

๑.๔ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๔.๑ ป้องกันปัญหายาเสพติด

โดยที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลายฉบับ และบางฉบับมีความล้าสมัยไม่เหมาะกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมิติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้เร่งรัดผลักดันร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้าด้วยกัน ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว โดยมีผลการดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติด ดังนี้

(๑) **กลุ่มเด็กปฐมวัย** ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและการพัฒนาทักษะทางสมองด้วยสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการบริหารจัดการชีวิต (Brain Executive Functions: EF) จำนวน ๒,๕๔๘,๐๒๑ คน กลุ่มเด็กประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ มีการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ด้วยการพัฒนาทักษะชีวิตค่ายศาสนธรรมบรรยายธรรม กิจกรรมตามหลักศาสนาและการให้คำปรึกษาและดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีเด็กได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด จำนวน ๓,๔๔๑,๕๙๕ คน กลุ่มเยาวชนระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา มีการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาแกนนำมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดผ่านกิจกรรมเครือข่ายเยาวชน ศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน สภานักเรียน และศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE การส่งเสริมบทบาทนักเรียน นักศึกษาในการเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาผ่านกิจกรรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด โครงการ ๑ ตำรวจ ๑ โรงเรียน การจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษาและดูแลนักเรียนนักศึกษาที่เสพ/ติดยาเสพติด โดยการจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา มีเด็กและเยาวชนได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด จำนวน ๔,๐๓๗,๕๔๗ คน

(๒) **กลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา** มีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่ จำนวน ๙๕๗ แห่ง จัดกิจกรรมช่วยเหลือคุ้มครองและดูแลเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา จำนวน ๑๔๒,๐๒๗ คน และมีเยาวชนนอกสถานศึกษาที่เข้ารับการอบรมเยาวชนอาสารักษาดินแดนต้านภัยยาเสพติด (ย.อส.) จำนวน ๗,๓๒๓ คน

(๓) **กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ** ส่งเสริมการจัดการด้านยาเสพติดในสถานประกอบกิจการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นายจ้าง ลูกจ้าง เกี่ยวกับโทษ พิษภัย และระบบการจัดการด้านยาเสพติดในสถานประกอบกิจการ เชิญชวนให้จัดทำระบบการจัดการด้านยาเสพติดในสถานประกอบกิจการ จำนวน ๒๑,๗๒๐ แห่ง ลูกจ้าง ๑,๕๘๖,๐๖๘ คน

(๔) **กลุ่มประชาชนทั่วไป** การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน ๑,๐๔๘ แห่ง และการเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติดตามแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสนับสนุนชุดปฏิบัติการตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ๙ ขั้นตอน จำนวน ๗๒,๘๔๘ แห่ง

๑.๔.๒ ปราบปรามยาเสพติด

(๑) ผลการจับกุมคดียาเสพติด

รายการ		ผลการดำเนินงานสะสม
๑)	**คดียาเสพติดภาพรวม**	
	จำนวนคดี	๓๒๖,๖๑๓ คดี
	จำนวนผู้ต้องหา	๓๕๑,๙๒๐ คน
๒)	**คดีฐานความผิดสมคบ/สนับสนุน**	
	จำนวนคดี	๓,๓๐๖ คดี
	จำนวนผู้ต้องหา	๕,๕๐๒ คน
๓)	**ของกลางคดียาเสพติด**	
	ยาบ้า	๓๐๑,๖๕๗,๘๖๑ เม็ด
	เฮโรอีน	๙๐๒.๙๗ กิโลกรัม
	ไอซ์	๑๘,๕๒๕.๖๘ กิโลกรัม
	กัญชา	๑๖,๓๙๘.๑๖ กิโลกรัม
	คีตามีน	๓๒๐.๒๘ กิโลกรัม

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

(๒) **ยึดและอายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด** จำนวน ๒,๒๓๗ คดี มูลค่าทรัพย์สิน ๑,๒๒๘.๖๖ ล้านบาท ดำเนินการต่อข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบการร้องเรียน จำนวน ๓๐๗ คน และจับกุมเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน ๔๕ คน

๑.๔.๓ แก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดและการบำบัดฟื้นฟู โดยเน้นการบำบัดรักษาทุกระบบให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและไม่กลับไปเสพซ้ำ รวมทั้งป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ โดยมีผลการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๒๐๖,๔๙๗ คน รวมทั้งติดตามผู้ผ่านการบำบัด จำนวน ๑๕๔,๕๐๐ คน

๑.๔.๔ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ภารกิจที่ ๙ ร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด (วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) ดังนี้

(๑) จัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์สำหรับเป็นเครื่องมือให้แก่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยระดับตำบล เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ในมิติของการร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มเติม

(๒) ลงพื้นที่ของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในหมู่บ้าน/ชุมชน ๘๒,๒๗๑ แห่ง พบว่ามีปัญหายาเสพติด ๑๗,๔๒๕ แห่ง ประสานส่งให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดำเนินการ ๕๔๔ แห่ง ซึ่งได้ดำเนินการครบถ้วนทั้ง ๕๔๔ แห่ง

๒. การเร่งแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑ การขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑.๑ รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๑) **พัฒนาเสริมสร้างความปลอดภัยและความเข้มแข็งระดับตำบล** (ตำบลสันติธรรม) ดำเนินการใน ๒๘๒ ตำบล (๑,๙๗๐ หมู่บ้าน) ยกเว้นหมู่บ้าน/ตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมือง ๑๘ หมู่บ้าน ๘ ตำบล ของจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา ประชาชนในพื้นที่ ๒๘๒ ตำบล จำนวน ๓๓๑,๕๔๒ คน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบแนวทาง จำนวน ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) กิจกรรมการปรับปรุงซ่อมแซมจุดตรวจ จุดสกัด จำนวน ๑๖๖ กิจกรรม ๒) กิจกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานกำลังภาคประชาชน จำนวน ๕๓๙ กิจกรรม ๓) กิจกรรมการสนับสนุนให้มีการทบทวนยุทธวิธี จำนวน ๒๑๙ กิจกรรม และ ๔) กิจกรรมตามนโยบายอื่น ๆ จำนวน ๑๒๙ กิจกรรม รวมกิจกรรมทั้งหมด ๑,๐๕๓ กิจกรรม ในการสร้างความเข้มแข็งและความปลอดภัยในพื้นที่และส่งผลให้หมู่บ้าน/ตำบลในพื้นที่เป้าหมายมีความเข้มแข็งในการดูแลความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

(๒) **พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน** (พนม.) ดำเนินการกับประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๑,๙๗๐ หมู่บ้าน ๒๘๒ ตำบล (ยกเว้นหมู่บ้าน/ตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมือง ๑๘ หมู่บ้าน ๘ ตำบล) ๓๗ อำเภอ ของจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสงขลา ส่งผลให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบการทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านที่แท้จริงนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด โดยดำเนินโครงการกิจกรรมตามกรอบแนวทางที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กำหนด สรุปการให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยสี่ จำนวน ๑๔๑,๖๓๖ คน และด้านการให้ความช่วยเหลือในกรณีอื่น (การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ การส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและหมู่บ้าน และการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนหรือกิจกรรมกีฬาและสันทนาการ) จำนวน ๔,๔๕๒ คน รวมการให้ความช่วยเหลือทั้งสิ้น จำนวน ๑๔๖,๐๘๘ คน และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งประชาชนในพื้นที่เป้าหมายให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เป็นอย่างดี

(๓) **เสริมสร้างสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ** (ทสปช.) ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑,๐๐๐ คน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยและเกิดพลังความรัก ความสามัคคี มีขวัญและกำลังใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๘ เมืองหลัก ๕ เมืองเสริม และประชาชนในพื้นที่เขตเมืองมีความเชื่อมั่นในการดูแลความปลอดภัยและร่วมกิจกรรมอุดหนุนเครือข่ายมูลนิธิสมาชิกเครือข่ายกู้ชีพ-กู้ภัย ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม ๒๑ แห่ง จำนวน ๖๗๔ คน ส่งผลให้เครือข่ายภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ จำนวน ๑,๔๕๓ เหตุการณ์

(๔) **ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV พร้อมอุปกรณ์และการเชื่อมโยงสัญญาณ** ดำเนินการซ่อมแซมและติดตั้งกล้องแบบ IP CAMERA ในพื้นที่จังหวัดยะลาและปัตตานี จำนวน ๒๓๖ ตัว (ในเขตจังหวัดปัตตานี จำนวน ๑๐ ด่านตรวจ ติดตั้งระบบกล้อง CCTV จำนวน ๘๐ ตัว จังหวัดยะลา จำนวน ๑๔ ด่านตรวจ กล้อง ๑๕๖ ตัว) เพื่อสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชนและลดความรุนแรงในเขตพื้นที่ ซึ่งดำเนินการส่งมอบงานเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๒๓๖ จุด

(๕) **ติดตั้งเสาไฟส่องสว่าง (ไฮเมท) เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** การติดตั้งเสาไฟฟ้าส่องสว่างไฮเมททั้งระดับความสูง ๑๕ เมตร และ ๑๒ เมตร ติดตั้งแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘๒ ต้น โดยพื้นที่เป้าหมายได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา เพื่อเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร้องขอ รวมทั้งเป็นมาตรการเสริมในการป้องกันการประกอบอาชญากรรมและยังมีผลโดยตรงต่อการรักษาความปลอดภัยของกองกำลังเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนที่สำคัญในการลดความรุนแรงในเขตพื้นที่ที่กำหนดได้ในระดับหนึ่ง

(๖) **ขยายผลการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน** ดำเนินการในพื้นที่ ๘๐ หมู่บ้าน ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๙ หมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๗ หมู่บ้าน และจังหวัดยะลา จำนวน ๒๔ หมู่บ้าน โดยมี ๔ ขั้นตอนดำเนินการ คือ ๑) การจัดอบรมวิทยากรที่จะเข้าไปเพิ่มประสิทธิภาพหรือศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำ ๒) การลงพื้นที่ประชุมขับเคลื่อนกับคณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำในหมู่บ้านให้มีความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำแผน ๓) การระดมสมอง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชนฉบับนำร่องที่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันให้มากที่สุด และ ๔) การให้คณะกรรมการหมู่บ้านเลือกโครงการจากแผนชุมชน

> “ขยายผลการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน
> **เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน**
> ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา รวม ๘๐ หมู่บ้าน”

๒.๑.๒ อำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ มีเป้าหมายในด้านคดีความมั่นคงที่เข้าสู่การพิจารณาในขั้นอัยการเพิ่มขึ้น และในด้านการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ และมีการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวม ๗,๐๐๒ ราย จำแนกเป็น

การจ่ายเงินเยียวยา		จำนวน (ราย)
๑)	กรณีเสียชีวิต รายละ ๖,๐๐๐ บาท	๓๖
๒)	กรณีบาดเจ็บ รายละ ๓,๐๐๐ บาท	๘๖
๓)	ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้บาดเจ็บสาหัสหรือพิการ รายละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท	๘๔
๔)	เงินยังชีพรายเดือนแก่บุตรผู้เสียชีวิต บาดเจ็บสาหัส หรือพิการ ตามระดับการศึกษา	๖,๐๑๙
๕)	เงินยังชีพรายเดือนแก่ผู้ที่พิการจากเหตุความไม่สงบตามลักษณะความพิการ	๗๓๕
๖)	เงินอุดหนุนแก่ครอบครัวที่อุปการะเด็กที่ทั้งบิดามารดาเสียชีวิตจากเหตุความไม่สงบ แบบครอบครัวอุปถัมภ์ รายละ ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน	๔๐
๗)	เงินช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาจากเหตุความไม่สงบ	๒
รวม		**๗,๐๐๒**

ที่มา : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑.๓ พัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม การขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้พยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้ปัญหาที่สำคัญ คือ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมของการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีนักเรียน นักศึกษา จำนวน ๙๖๑,๐๖๓ คน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๕๙,๖๒๕ คน และมีสถานศึกษารวม ๕,๐๘๕ แห่ง ในทุกสังกัด สำหรับทิศทางการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑” พร้อมน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และพระบรมราโชบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ด้านการศึกษาที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน คือ ๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ๓) มีงานทำ มีอาชีพ และ ๔) เป็นพลเมืองดี เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดไป โดยมีผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภารกิจหลัก ๖ ด้าน ดังนี้

(๑) **การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง** ดำเนินการขับเคลื่อนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้เยาวชนและประชาชนเกิดความภาคภูมิใจและแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ น้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นแกนหลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ตลอดจนปลูกฝังการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อส่งเสริมจิตอาสาและการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ

เช่น กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๖๖ พรรษา พร้อมปลูกต้นไม้ประจำพระองค์ “ต้นรวงผึ้ง” กิจกรรมปลูกจิตสำนึกความเป็นชาติไทยในโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) ในพลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี กิจกรรมประวัติศาสตร์ชาติไทยและบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย โดยวิทยากรแกนนำจำนวน ๒๕ คน จัดอบรมขยายผลให้แก่ผู้บริหาร ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และพนักงานราชการ จำนวน ๑,๒๐๔ คน กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมพหุวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมกระบวนการพัฒนาผู้นำ และกิจกรรมครอบครัวสุขสันต์สมานฉันท์สังคมไทย มีผู้เข้าร่วม ๑,๕๙๐ คน ส่งผลให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลบุตรหลาน และสร้างความอบอุ่นในครอบครัว

(๒) **การผลิตและพัฒนากำลังคน** ให้มีสมรรถนะในการแข่งขันในเรื่องของการผลิต และพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประชากรวัยแรงงาน ให้มีทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขัน พร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพทางเลือกและพัฒนาฝีมือแรงงาน ตลอดจนผลิตกำลังคนให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการในท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดรับตามนโยบายเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน พร้อมมุ่งพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมฮาลาลเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจฮาลาลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ เช่น การพัฒนาภาษาสู่ยุคอาเซียน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษามลายูกลาง ภาษาจีน และภาษาเมียนมา แก่นักเรียน นักศึกษา ๑,๖๙๕ คน ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ๑๘ แห่ง การฝึกอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไปแก่ประชาชน จำนวน ๔๐ คน เพื่อให้ได้รับบัตรมัคคุเทศก์ทั่วไปที่จะสามารถประกอบอาชีพได้จริงตามกฎหมาย โครงการหลักสูตร ๒ ปริญญา ระหว่างคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กับคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมาลัง ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อพัฒนาหลักสูตรสองปริญญาร่วมกัน มีการเทียบโอนหน่วยกิตและได้รับปริญญาทั้ง ๒ มหาวิทยาลัย การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะระยะสั้นในเรื่องประเทศไทย ๔.๐ แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษากว่า ๑๐๐ คน พร้อมหลักสูตรการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยนวัตกรรมศึกษา Lesson study และวิธีการแบบเปิด Open Approach ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ๔๕๐ คน

(๓) **การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้** ได้เปิดโอกาสให้ประชากรทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพ ให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัย หลักสูตรด้านอาชีพ และหลักสูตรอิสลามศึกษาฟัรฎูอีนประจำมัสยิดระดับอิสลามศึกษาตอนต้นตามความต้องการของพื้นที่ ตลอดจนจัดตั้งศูนย์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาที่หลากหลาย และจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นรูปแบบสะเต็มศึกษาและการสอนแบบโครงงาน โดยใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด ตลอดจนสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูด้วย โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ เช่น การอบรมหลักสูตรแกนกลางและการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย รูปแบบ Active Learning แก่ครู ๘๐ คน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้วรรณกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จำนวน ๓ รุ่น กว่า ๒๐๐ คน โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ผ่านกิจกรรมแข่งขันทักษะภาษาไทยให้แก่นักเรียน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ โครงการส่งเสริมภาษาคู่การเรียนรู้สู่หมู่บ้านชายแดนใต้แก่ประชาชน ๒๒๐ คน จัดกิจกรรมขับเคลื่อนคุณภาพภาษาไทย โดยใช้ “ห้องสมุดคุณภาพ” ในโรงเรียน ๑๖๑ แห่ง โครงการค่ายภาษาอังกฤษ English Camp แก่นักเรียน ๑๘๐ คน พร้อมจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะผ่านการเพิ่มขีดความสามารถด้านการอ่านและเขียนภาษา จัดการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษา และการสอนแบบโครงงาน

เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการสะเต็มศึกษา และสร้างสรรค์ผลงานแบบโครงงานที่ใช้องค์ความรู้ในหลายสาขาวิชาที่จะเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลประจำอำเภอ จัดอบรมพัฒนาศักยภาพครูสอนไม่ตรงสาย ๙ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน ๖๖๐ คน และจัดอบรมพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองพัฒนาครู) ใน ๓ หลักสูตร มีผู้เข้าร่วม ๑๕๗ คน

(๔) **การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางการศึกษา** สร้างแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ พร้อมลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและที่สำคัญคือ การนำประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาเข้าสู่ระบบการศึกษา การให้ทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อ ตลอดจนส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชากรวัยเรียนอย่างมีคุณภาพ พร้อมผลักดันโครงการโรงเรียนประชารัฐจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ เช่น การแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้กลับเข้ามาสู่ระบบการศึกษาพร้อมจัดหาที่เรียน จำนวน ๒๗,๓๗๖ คน (ร้อยละ ๖๐.๔๕) จากจำนวนทั้งหมด ๔๕,๒๘๙ คน จัดอบรมครูรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๑๑๑ คน จัดสรรทุนการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ และผู้เรียนต่อ เช่น ทุนรพี ๕๐ ทุน ทุนการศึกษาเงินอุดหนุนการศึกษานักเรียนมุสลิมและอิสลามศึกษาแห่งประเทศไทยกว่า ๗๐๐ ทุน ทุนอาชีวศึกษากว่า ๙๐๐ ทุน โรงเรียนประชารัฐจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในลักษณะโรงเรียนประจำโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา รวม ๖๘ แห่ง ใน ๓๗ อำเภอ และโครงการสานฝันการกีฬาสู่ระบบการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ในโรงเรียน ๑๒ แห่ง โดยมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ ๑,๓๐๐ คน

(๕) **การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** ได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาน่าอยู่ น่าเรียน และจัดทำหลักสูตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับสถานศึกษา พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตลอดจนจัดทำสื่อข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมการวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ เช่น ขับเคลื่อนกลยุทธ์กำหนดมาตรฐานสถานศึกษาน่าอยู่ น่าเรียน พร้อมพัฒนาสู่มาตรฐาน และยกย่องเชิดชูสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จัดหลักสูตรวิทยากรแกนนำ หลักสูตรท้องถิ่นอุทยานธรณีโลกสตูล (Satun UNESCO Global Geopark) และหลักสูตรส่งเสริมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอุทยานธรณีสตูล พร้อมส่งเสริมภาษาเพื่อการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ประชาชนทำความดี เรียนรู้หลักธรรม และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมเรียนรู้ระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติ จัดโครงการเรียนรู้ อนุรักษ์ พืชสมุนไพรชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ จิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” พร้อมจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๖) **การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา** มีเป้าหมายให้ผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พร้อมส่งเสริมความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน พัฒนาต้นแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่นพึ่งพาตนเองโดยใช้ตำบลเป็นฐาน ตลอดจนอบรมและพัฒนาการบริหารจัดการของศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปบ.จชต.) และแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญ เช่น จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการปฏิบัติตามแผนและมาตรการรักษาความปลอดภัยครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ๑,๑๓๓ แห่ง การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับพื้นที่บริการเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดและระดมทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน ๑,๒๕๖ แห่ง ศึกษาธิการส่วนหน้าเคลื่อนที่พบประชาชนผ่านกิจกรรมที่หลากหลายทั้งจากหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา และส่วนราชการในพื้นที่ ในการส่งเสริมทักษะทางวิชาการ อาชีพ การบริการชุมชน การบริการข้อมูลข่าวสาร และบริการจากหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๓๗,๒๑๐ คน

(๗) **การเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้** ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปชต.) โดยให้ข้าราชการในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และพื้นที่ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา สะบ้าย้อย และนาทวี) ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้มีโอกาสผ่อนคลายจากการปฏิบัติงานภายใต้สภาวะที่อันตรายและเสี่ยงภัยในพื้นที่ที่ปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูขวัญ กำลังใจ และคุณภาพชีวิต รวมทั้งเป็นการส่งเสริมความสมานฉันท์และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยกัน ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการตำรวจ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๒๐ รุ่น รวมจำนวน ๑,๙๘๙ คน

> “จัดทำ **โครงการ สปชต.** ในพื้นที่ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (บางอำเภอ) มีผู้เข้าร่วม **๑,๙๘๙ คน**”

(๘) **การจัดโครงสร้าง “สถาบันพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือน”** เพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหน้าที่เชื่อมโยงทั้งระบบการบริหารและพัฒนาทั้งกระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้คนเก่ง คนดี และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานภาครัฐและประชาชนเข้ามาร่วมทำงานมากขึ้น ระบบการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีเตรียมพร้อมการเป็นประเทศไทย ๔.๐ และราชการไร้รอยต่อตามนโยบายรัฐบาล โดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ สถาบันวิชาการทั้งในและนอกพื้นที่ และภาคประชาชนมาร่วมพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้ทำงานเข้าถึงประชาชนมากขึ้น สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ทุกกรณี และการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (ทั้งในรูปแบบตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) เพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด/ตรงประเด็น และเพื่อปิดช่องว่างการย้ายออกนอกพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานดีและเป็นที่ยอมรับของประชาชนให้ได้มากที่สุด

๒.๑.๔ พัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชน

(๑) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ดำเนินโครงข่ายทางหลวงชนบทเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติสุข โดยก่อสร้างถนนแล้วเสร็จครบทั้ง ๒๐ สายทาง

(๒) **พัฒนาเศรษฐกิจ**

(๒.๑) **ฝึกอบรมฝีมือแรงงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้** โดยฝึกทักษะอาชีพ และฝึกอบรมฝีมือในสาขาช่างต่าง ๆ ให้กับกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการพาคนกลับบ้าน หรือแรงงานในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเทือกเขาบูโด-สุไหงปาดี (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา) เพื่อให้แรงงานกลุ่มที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกลุ่มที่มีอคติต่อภาครัฐ และกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ให้มีฝีมือพร้อมในการทำงาน เป็นการเสริมสร้างอาชีพ สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว และส่งเสริมความมั่นคงยั่งยืนในการทำงาน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๘๐๐ คน

(๒.๒) **นิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ในพื้นที่ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา** โดยกำหนดมาตรการเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพารา เพื่อผลักดันราคายาง ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑) เพิ่มการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมปลายน้ำที่สำคัญ ๒) ส่งเสริมการลงทุนใหม่ในอุตสาหกรรมแปรรูปขั้นต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเร่งรัดผลักดันการจัดตั้งอุตสาหกรรมยางพาราภายใต้แนวคิด Rubber City และ ๓) สร้างอุปสงค์การใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมใหม่ มุ่งเน้นนวัตกรรม ความก้าวหน้าของงานก่อสร้างโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙๕ โดยเปิดขายและให้เช่าที่ดินในโครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา ซึ่งทำสัญญาแล้วจำนวน ๒ ราย เนื้อที่ ๒๓.๒๑ ไร่ และอยู่ระหว่างการตัดสินใจอีก ๖ ราย เนื้อที่ ๑๙๗.๐๙ ไร่

(๒.๓) **พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องแต่งกายมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดอาเซียน (ระยะที่ ๒)** โดยมีผลการดำเนินงาน ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอใหม่ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม (creativity & culture) และกิจกรรมการศึกษาแนวทางการพัฒนาสินค้าสิ่งทอเพื่อเพิ่มมูลค่า ผลของการพัฒนาก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องแต่งกายมุสลิมกว่า ๔๕ ผลิตภัณฑ์ และเข้าร่วมงานแสดงสินค้า Hong Kong Fashion Week 2018 ระหว่างวันที่ ๘-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และจัดนิทรรศการแสดงผลงานผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ๔๕ ผลิตภัณฑ์ แสดงแฟชั่นโชว์ และเสวนาในหัวข้อ “Fashion development to Shifting the Local’s well-being in ASEAN” เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมคริสตัล หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมงานจำนวน ๑๒๖ คน

(๒.๔) **ดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้** ได้แก่ **ด้านพืช** โดยปรับปรุงพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าวและปลูกปาล์มน้ำมัน ๒๖,๐๐๐ ไร่ ฝึกอบรมด้านหม่อนไหม ๓๐๑ คน จัดงานตลาดสินค้าหม่อนไหม ๕ ครั้ง ส่งเสริมพืชประจำถิ่น แปรรูปผลิตภัณฑ์ ๔,๒๑๐ คน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การแปรรูปผลผลิต ๑๔๕ กลุ่ม อบรมหลักสูตรการฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าว ๕,๐๐๐ คน พื้นที่นาร้าง ๒๐,๐๐๐ ไร่ จัดทำแปลงต้นแบบและแปลงขยายผล ๑,๐๘๐ แปลง และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร ๑๑,๐๖๐ คน **ด้านประมง** โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง ๒,๗๘๕ คน **ด้านปศุสัตว์** ส่งเสริมและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ๑,๘๕๐ คน และ**ด้านการสร้างเครือข่าย/สร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร** โดยพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ๑๒,๗๐๙ คน จัดงานของดีจากชายแดนใต้ อบรมการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน ๙,๖๐๐ คน อบรมถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ ๔,๘๗๗ คน

(๒.๕) **ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนวัยแรงงานในพื้นที่มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น** โดยให้บัณฑิตแรงงานเป็นสื่อกลางนำประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ ความคุ้มครองด้านแรงงาน ตลอดจนสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตน รวมถึงได้จัดตั้งศูนย์แรงงานประจำอำเภอเพื่อเป็นศูนย์กลางของบัณฑิตแรงงานประจำตำบล และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านแรงงานระดับอำเภอ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับประชาชนวัยแรงงานในพื้นที่ โดยได้ให้บริการด้านแรงงานแก่ประชาชน จำนวน ๕๓,๐๘๖ คน

(๒.๖) **ดำเนินโครงการสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ** เพื่อจูงใจผู้ประกอบกิจการและแรงงานในการทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา นราธิวาส สตูล ปัตตานี และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา) เพื่อให้นายจ้างและลูกจ้างร่วมมือร่วมใจกันในการบริหารงานความปลอดภัยขององค์กร เป็นกลไกในการลดความคิดเห็นต่างในสถานประกอบกิจการ และจูงใจให้เกิดการลงทุนและความต้องการในการทำงานในสถานประกอบกิจการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒,๑๔๗ คน

(๒.๗) **พัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการสร้างงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้** ดำเนินการพัฒนาทักษะด้านการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้กับราษฎรในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและขจัดปัญหาความยากจน จำนวน ๖๕ คน

(๒.๘) **ส่งเสริมและพัฒนานักธุรกิจรุ่นใหม่** กิจกรรมพัฒนานักธุรกิจรุ่นใหม่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Young Executive Network @ Southern Border Provinces Administrative Centre: YES) สร้างเครือข่ายนักธุรกิจรุ่นใหม่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านการอบรมเพิ่มความรู้และทักษะด้านธุรกิจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันของทายาทธุรกิจหรือเจ้าของธุรกิจในพื้นที่ จัดกิจกรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ เช่น เพจของกลุ่ม YES “สิ่งที่ใช่ by YES” กิจกรรม Southernmost Startup Challenge (SSC) และกิจกรรม Startup โดยดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ Deep South Startup Championship 2018 (DSS) เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ Startup ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑.๕ แสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี มีการดำเนินงานของคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้และการทำงานระดับพื้นที่ที่ได้มีการบูรณาการเพื่อสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนผ่านการจัดเวทีพูดคุยสร้างความเข้าใจ เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัย รวมถึงการจัดตั้งชมรมผู้ร่วมสร้างสันติสุข รวมทั้งการสนับสนุนงานอาชีพต่าง ๆ ผ่านโครงการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับผู้เห็นต่างจากรัฐที่ต้องการดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ ทั้งประเทศไทยและประเทศมาเลเซียต้องการให้ทั้งสองประเทศและประชาชนของตนมีความสงบสุข มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีฐานะที่มั่นคงและยั่งยืน และมีการพัฒนา เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญของการมีเสถียรภาพความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันของประเทศมาเลเซีย ไทย และภูมิภาคโดยรวม โดยมีประเด็นที่บรรลุการหารือร่วมกัน ๓ ประเด็น ได้แก่

(๑) การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้และความร่วมมือด้านความมั่นคง เห็นตรงกันว่าเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของไทยและมาเลเซียและของภูมิภาคที่ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะต้องได้รับการแก้ไข แม้ว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาภายใน แต่ขณะเดียวกันความร่วมมือจากต่างประเทศก็จะทำให้การแก้ไขปัญหาทำได้ง่ายขึ้น กระบวนการพูดคุยที่มีฝ่ายมาเลเซียเป็นผู้อำนวยความสะดวกจะมีการดำเนินการต่อไป โดยมีฝ่ายมาเลเซียเป็นผู้ประสานงานบนพื้นฐานและกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ขณะเดียวกันก็จะขยายความร่วมมือในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน การพัฒนาเศรษฐกิจและประเด็นความมั่นคงในภาพใหญ่ โดยเฉพาะการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่ง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด และการค้ามนุษย์

(๒) การพัฒนาเศรษฐกิจและความเชื่อมโยงตามแนวชายแดน ทั้งสองประเทศจะยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นเป็น “หุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจที่เข้มข้น” (Enhanced Strategic Economic Partnership) เพื่อร่วมมือกันสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของทั้งสองประเทศ ในการนี้ ทั้งสองประเทศจะร่วมมือกันผลักดันโครงการความร่วมมือที่คั่งค้างมา ซึ่งมีอยู่หลายโครงการ จะเข้มข้นเป็นพิเศษเรื่องความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกัน และการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกัน ทั้งนี้ จะมอบให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีภายในต้นปีหน้า เพื่อดูงานที่ยังคงคั่งค้างและผลักดันเรื่องต่าง ๆ ให้คืบหน้า

(๓) ความร่วมมือในกรอบอาเซียน ทั้งสองประเทศได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมากและจะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๒ ที่ประเทศไทยจะทำหน้าที่ประธานอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือ การก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความเข้มแข็ง มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประเทศสมาชิกอาเซียนจะก้าวไปพร้อมกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยมุ่งสร้างความเชื่อมโยงและความยั่งยืนในทุกมิติ และเป็นกลุ่มพลังที่สามารถร่วมมือกับความท้าทายต่าง ๆ ในโลกได้อย่างแท้จริง และยังเห็นพ้องว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนในวันนี้จะต้องร่วมมือกันบริหารจัดการความท้าทายต่าง ๆ ด้วยความสุขุมรอบคอบ เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นและสร้างความเป็นแกนกลางของอาเซียนในการขับเคลื่อนความร่วมมือกับนานาประเทศให้มีสันติภาพ เสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองอย่างแท้จริง

๒.๒ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชน ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

๒.๒.๑ พัฒนาเกษตรฐานราก เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น พัฒนาพื้นที่เกษตรรกร้าง มีเป้าหมายต้องการรวมคน รวมทรัพยากร เพื่อบริหารจัดการรวมกัน โดยพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรายเดียวให้เป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ ปัจจุบันดำเนินการแล้วจำนวน ๒๒ แห่ง ในพื้นที่ ๑๐ อำเภอจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมช่องทางการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรสวนยาง โดยมีพื้นที่นำร่อง จำนวนทั้งสิ้น ๒๘๒ ตำบล

๒.๒.๒ ขยายผลผลิตเกษตรฐานรากจากครัวเรือนสู่ชุมชน โดยการส่งเสริมการดำเนินงานปศุสัตว์แนวใหม่ เป็นการขับเคลื่อนการสร้างหมู่บ้านปศุสัตว์ต้นแบบเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกระบวนการผลิต กระบวนการแปรรูป และการตลาดอย่างครบวงจร ส่งเสริมธุรกิจประมงชายฝั่ง เป็นการผลักดันธุรกิจประมงพื้นบ้านต้นแบบ “โอรังปันตัย” การแปรรูปยางพาราด้วยวิสาหกิจชุมชน เช่น ส่วนประกอบของสนามกีฬา หมอน เครื่องนอน การพัฒนาพื้นที่สู่อุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า ส่งเสริมการปลูกมะพร้าว เพื่อพัฒนาสู่อุตสาหกรรมมะพร้าวครบวงจร ส่งเสริมการเพิ่มคุณภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน

> “ผลักดันธุรกิจ
> **ประมงพื้นบ้านต้นแบบ**
> **“โอรังปันตัย”**
> ภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ
> **“สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”**”

นอกจากนี้ พื้นที่เศรษฐกิจ **อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี** เป็นพื้นที่ด้านเกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้า ผสมผสาน นำความรู้จากงานวิจัยเทคโนโลยี มาพัฒนากระบวนการผลิต ให้มีต้นทุนต่ำ ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ปรับปรุงมาตรการด้านภาษีและกฎระเบียบต่าง ๆ สร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน **อำเภอเบตง จังหวัดยะลา** เป็นพื้นที่นำร่องด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สะดวกต่อการเดินทางโดยเฉพาะสนามบินเบตง ผลักดันนโยบายการท่องเที่ยวโดยชุมชน พร้อมเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวครอบคลุม ๕ จังหวัด ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามลำดับ **อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส** เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดกิจกรรมกระตุ้นการค้าพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ สร้างกลไกความร่วมมือกับประเทศในกลุ่ม IMG-GT และประเทศอาเซียน ผลักดันให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๓ จัดการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลสะท้อนจากการพัฒนา จากสถิติพบว่ามีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนที่สูงขึ้นกว่าปีก่อน ๆ โดยตลอดทั้งปี พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย ๑,๕๓๔,๑๙๓ คน และมีจำนวนการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มสูงขึ้น รวมรายได้กว่า ๖,๔๓๓.๔๖ ล้านบาท จำแนกเป็นรายจังหวัดได้ ดังนี้

> “ปี ๒๕๖๑
> **มีนักท่องเที่ยว**
> ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
> **๑.๕๓ ล้านคน**
> มีรายได้กว่า
> ๖.๔๓ พันล้านบาท”

จังหวัด	นักท่องเที่ยวรวม (คน)	จำแนกตามกลุ่มนักท่องเที่ยว (คน)	
		ในประเทศ	ต่างประเทศ
นราธิวาส	๖๐๘,๘๕๘	๒๒๕,๕๗๙	๓๘๓,๒๖๖
ยะลา	๗๓๑,๓๑๖	๒๓๑,๓๖๔	๔๙๙,๙๖๔
ปัตตานี	๑๙๔,๐๙๑	๑๘๖,๒๕๖	๗,๗๖๔
รวมทั้งสิ้น	**๑,๕๓๔,๑๙๓**	**๖๔๓,๑๙๙**	**๘๙๐,๙๙๔**

ที่มา : ศอ.บต.

๒.๒.๔ มูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุน ตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจที่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีการลงทุนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังนี้

จังหวัด	ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ
ยะลา	ภาคการบริการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๗๒ การผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๑ การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๗๖ มูลค่าการค้าชายแดนขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๕.๙๘
นราธิวาส	ภาคเกษตรขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๕ การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗
ปัตตานี	ภาคเกษตรขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙

ที่มา : ศอ.บต.

๓. การดำเนินนโยบายและการบริหารงานด้านความมั่นคง

๓.๑ การดำเนินการตามแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๖๔) โดยชี้แจงแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินการ โดยมีแนวทาง ดังนี้ ๑) การชี้แจงสาระสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ๒) การชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในพื้นที่ระดับจังหวัดและโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (โครงการ พมพ.) และ ๓) การรับฟังสถานการณ์ในพื้นที่ และร่วมกันหารือแนวทางการบูรณาการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนจังหวัด กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จังหวัด ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน

๓.๒ การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ซึ่งประกอบด้วย นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน ๑๖ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน ๑๙ แผน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนงานด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือการกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต่อไป

๓.๓ ผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผน แนวทาง ด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง

๓.๓.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแผน และยกร่างสาระสำคัญแผนดังกล่าว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากระดับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

> “จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔”

ทั้งด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนา และด้านการสร้างความเข้าใจ โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนหลักที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นแผนหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบจัดทำคำของบประมาณในเชิงยุทธศาสตร์สำหรับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

๓.๓.๒ จัดทำแผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ดำเนินการจัดทำแผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ฯ เพื่อบรรจุไว้ในแผนแม่บทด้านความมั่นคง (ประเด็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในแต่ละระยะ โดยกำหนดกรอบของปัญหาให้ชัดเจนทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตลอดจนกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับปัญหาเฉพาะหน้าไปจนถึงรากของปัญหาที่แท้จริง นอกจากนี้ ให้พิจารณากำหนดโครงการสำคัญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ

๓.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศ

๓.๔.๑ ดำเนินการด้านการเตรียมพร้อมแห่งชาติ โดยได้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๑) แผนผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนผนึกกำลังร่วมกันในลักษณะประชารัฐในการเตรียมพร้อมทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติการของฝ่ายทหาร ตามแผนป้องกันประเทศหรือภารกิจเพื่อความมั่นคง และ ๒) การฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี ๒๕๖๑ (Crisis Management Exercise 2018: C-MEX 18) เป็นการบูรณาการฝึกระหว่างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมการสรรพกำลังกลาโหม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ศรชล. และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการนำแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลความมั่นคงเพื่อการเตรียมพร้อมแห่งชาติมาทดสอบใช้ในการฝึก โดยมีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนัก เชื่อมั่น มีภูมิคุ้มกัน และพร้อมเข้ามาผนึกกำลังในการป้องกัน (Prevention) การเตรียมพร้อม (Preparedness) การบริหารจัดการขณะเกิดเหตุ (Response) การฟื้นฟู (Recovery) การลดผลกระทบ (Mitigation) การปรับตัว (Adaptation) และการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ (Threat Risk Reduction) ภายใต้การบริหารจัดการเชิงรุกแบบเบ็ดเสร็จ (Proactive Comprehensive Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงที และยั่งยืน

๓.๔.๒ จัดการฝึกร่วมทางการทหารของกองทัพ

(๑) **จัดการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี ๒๕๖๑** (C-MEX 18) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบ ๑) นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมรองรับวิกฤตการณ์ของประเทศในการนำไปปฏิบัติ ๒) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ภายใต้กลไกที่เกี่ยวข้อง และ ๓) การประสานแผนและแนวทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีผู้เข้าร่วมการฝึกจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โดยครอบคลุมการฝึก ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) การต่อต้านการก่อการร้ายสากล ๒) การกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี ๓) การบริหารจัดการภัยความมั่นคงไซเบอร์ และ ๔) การควบคุมการผ่านจุดผ่านแดน

(๒) **จัดการฝึกร่วมกองทัพไทย ๒๕๖๑** ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้มีความพร้อมในภารกิจป้องกันประเทศ รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยบูรณาการการฝึกตามวงรอบประจำปีของเหล่าทัพ และการระดมสรรพกำลัง มีกำลังพลเข้ารับการฝึกกว่า ๖,๐๐๐ นาย ขอบเขตการฝึก ประกอบด้วย การฝึกปัญหาที่บังคับการทั้งในระดับยุทธการและระดับยุทธวิธี นอกจากนี้ ได้จัดการฝึกการปฏิบัติการร่วมทางทะเลเพื่อประสานการปฏิบัติในการใช้กำลัง และซักซ้อมการปฏิบัติในการปฏิบัติการร่วมทางทะเลสนับสนุนด้วยการปฏิบัติการทางอากาศ

(๓) **ฝึกร่วม/ผสม Cobra Gold 2018** ระหว่างวันที่ ๒๒ มกราคม-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มียอดกำลังพลเข้าร่วมการฝึกฯ กว่า ๑๑,๐๐๐ นาย จาก ๒๙ ประเทศ ประกอบด้วย การฝึกปัญหาที่บังคับการ การฝึกโจมตีสะเทินน้ำสะเทินบก การฝึกอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่ขัดแย้ง การฝึกดำเนินกลยุทธ์ด้วยกระสุนจริง การฝึกควบคุมและสั่งการบนเรือ การกวาดล้างทุ่นระเบิดและการทำลาย การฝึกต่อต้านการก่อการร้ายสากล โครงการช่วยเหลือประชาชน การฝึกการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ ชุดแพทย์เคลื่อนที่และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

(๔) **ดำเนินการทดสอบขีดความสามารถในการตรวจจับต่อเป้าหมายทางทะเล** ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่อง ๒๐ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยปฏิบัติงานร่วมกับศูนย์ติดตามและควบคุมเรือประมง (Fisheries Monitoring Center: FMC) ของกรมประมง และ ศรชล. เพื่อให้ได้ข้อมูลบริเวณพื้นที่ที่คาดว่าจะมีการทำประมงผิดกฎหมาย ส่งให้แก่อากาศยานที่ติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับที่มีขีดความสามารถในการตรวจเป้าหมายทางทะเลจาก ๖ หน่วยบิน ซึ่งจากผลการปฏิบัติการ ๒๒ เที่ยวบิน ๖๓.๕ ชั่วโมงบิน ตรวจพบและพิสูจน์ทราบเป้าหมายได้ทั้งสิ้น ๑๖๐ เป้าหมาย โดยสามารถระบุวัน เวลา และพิกัดเป้าหมาย ในพื้นที่รับผิดชอบได้ทั้งเวลากลางวันและเวลากลางคืน และสามารถระบุเครื่องหมายประจำเรือประมงได้อย่างชัดเจน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นหลักฐานที่สำคัญ และเป็นข้อมูลสนับสนุนให้แก่กรมประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดทางทะเลต่อไป

๓.๕ การจัดทำฐานข้อมูลด้านความมั่นคง

การบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานร่วมกับกระทรวง กรม และหน่วยดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะ กอ.รมน. ภาค ๔ ส่วนหน้า ผลักดันให้มีการพัฒนาต่อยอดฐานข้อมูลกลางสารสนเทศข่าวกรอง (Social Mobile Information Cloud: SMIC) ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณากลั่นกรองโครงการ และสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากงบประมาณตามภารกิจงานปกติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านกลไกสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) และคณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูลด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลความก้าวหน้าสำคัญ คือ ๑) การสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลด้านความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปิดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงจัดเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลดังกล่าวตามภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ทั้งในแง่ของการสนับสนุนการวางแผนทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธี รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการข่าวเชิงป้องกันในพื้นที่ และ ๒) การจัดทำเว็บไซต์สารสนเทศจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อประชาชน (www.3southerninfo.in.th) ปัจจุบันได้เปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น นโยบายและข้อสั่งการที่สำคัญ สถิติเหตุการณ์การก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ข่าวสารสำคัญ กิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ

๔. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศเพื่อรักษาบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ยกสถานะและเกียรติภูมิของไทยในเวทีโลก ตลอดจนคุ้มครองและส่งเสริมประโยชน์ของประชาชน โดยยึดหลักการทูต 5S (หรือ ๕ มี) เพื่อมุ่งทำให้ประเทศไทยและคนไทยมี ๕ อย่าง คือ ๑) มีความมั่นคง (Security) ๒) มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (Sustainability) ๓) มีมาตรฐานสากล (Standard) ๔) มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) และ ๕) มีพลัง (Synergy) โดยในช่วงปีที่ ๔ ของการดำเนินงานของรัฐบาลมีผลงานสำคัญ ดังนี้

๔.๑ การต่างประเทศทำให้ไทยมีความมั่นคง (Security)

๔.๑.๑ ดำเนินการให้ไทยมีมิตรรอบด้าน นานาชาติมีความเข้าใจและเชื่อมั่นในสถานการณ์ความมั่นคงของไทย

(๑) **สร้างความสัมพันธ์และเพิ่มพูนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง** รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์กับนานาประเทศ โดยในส่วนของประเทศเพื่อนบ้าน ได้ดำเนินการจนทำให้ความสัมพันธ์อยู่ในระดับที่ดีเยี่ยม ชายแดนมีความสงบเรียบร้อย มีบรรยากาศความร่วมมือที่ดี มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าการค้าชายแดนรวม ๑.๓๑ ล้านล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๘๔ จากปี ๒๕๖๐ และในช่วงเดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าชายแดน รวม ๙.๒๒ แสนล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๕๑ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๐ รวมทั้งยังประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยง เช่น ยกระดับจุดผ่านแดนภูดู่ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุตรดิตถ์ ขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวรและผลักดันให้ฝ่ายลาวยกระดับด่านผาแก้ว เมืองปากลาย แขวงไชยะบุลี ที่อยู่ตรงข้ามขึ้นเป็นด่านสากล และยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าบ้านฮวก จังหวัดพะเยา ขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวร และมีการจัดทำความตกลงเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนไทย-กัมพูชา เพื่อส่งเสริมและเพิ่มพูนการลงทุนระหว่างกัน

(๒) **กระชับความสัมพันธ์และเพิ่มพูนความร่วมมือกับนานาประเทศในด้านความสัมพันธ์กับประเทศยุทธศาสตร์** นอกเหนือจากการสานต่อความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับประเทศยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญทั้งในด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐอินเดีย รัฐบาลได้ชี้แจงทำความเข้าใจสถานการณ์ภายในของไทยและผลักดันให้มีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับประเทศที่มีข้อจำกัดในการดำเนินความสัมพันธ์

กับไทย ซึ่งจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลส่งผลสำเร็จอย่างดียิ่ง โดยประเทศที่เคยมีข้อจำกัดในการดำเนินความสัมพันธ์กับไทยมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปหารือทวิภาคีกับประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ระหว่างวันที่ ๒-๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยเป็นผู้นำไทยคนแรกในรอบ ๑๒ ปี ที่ได้เยือนสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ สหภาพยุโรป โดยที่ประชุมคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปด้านการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้มีข้อมติรื้อฟื้นการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในทุกระดับกับไทย รวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปหารือทวิภาคีกับนางเทรีซา เมย์ นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ และเดินทางไปพบหารือทวิภาคีกับนายเอมานูว์แอล มาครง ประธานาธิบดีฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

(๓) **สร้างความเข้าใจต่อนานาชาติถึงสถานการณ์ความมั่นคงของไทย** รัฐบาลได้ดำเนินการอย่างเข้มข้นเพื่อชี้แจงกับประชาคมระหว่างประเทศถึงสถานการณ์ความมั่นคงของไทย โดยเฉพาะประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ผ่านกรอบองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation: OIC) เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความตั้งใจและจริงใจของภาครัฐไทยในการแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบอย่างสันติวิธี ส่งผลให้ประชาคมโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศมุสลิมมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานการณ์และไม่มีการขยายประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเป็นประเด็นระหว่างประเทศ

๔.๑.๒ ดำเนินการให้ไทยมีบทบาทและความร่วมมือกับนานาชาติในการส่งเสริมความมั่นคงทุกรูปแบบและแก้ไขภัยคุกคามในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยเฉพาะกรณีการย้ายถิ่นฐานอย่างไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดีย โดยไทยได้มีส่วนให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ในรัฐยะไข่ มีการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของเงินบริจาคผ่านรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและองค์การระหว่างประเทศเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบทั้งในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศเพื่อเป็นการบรรเทาทุกข์เฉพาะหน้า และมีส่วนให้ความช่วยเหลือในการกลับมาตั้งถิ่นฐานใหม่ในอนาคต และการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ซึ่งนับว่าเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นทางและนำไปสู่แนวทางการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวอย่างยั่งยืนต่อไป

นอกจากนี้ ในประเด็นการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งเป็นประเด็นความมั่นคงระดับโลกนั้น ไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ โดยเป็น ๑ ใน ๓ ประเทศแรกของโลกที่ให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาดังกล่าว สะท้อนความมุ่งมั่นของไทยในการไม่ผลิตและครอบครองอาวุธนิวเคลียร์

๔.๑.๓ ดำเนินการให้ไทยร่วมเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นและมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยได้แสดงบทบาทสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยนายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมสำคัญ ๆ เพื่อแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทย เช่น การประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับประเทศญี่ปุ่น ครั้งที่ ๙ (The 9th Mekong-Japan Summit) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ การประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ครั้งที่ ๒ (The 2nd Mekong-Lancang Leaders' Meeting) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ การประชุมสุดยอดผู้นำแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคน้ำโขง ๖ ประเทศ (Greater Mekong Subregion Summit) ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ การประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ ๓ (The 3rd Mekong River Commission Summit) เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ และการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับประเทศญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๐ (The 10th Mekong-Japan Summit) ระหว่างวันที่ ๘-๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

บทบาทของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนเป็นที่ยอมรับจากประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา โดยไทยได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความมั่นคงและการพัฒนาในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการขับเคลื่อนและผลักดันบทบาทของไทยในประชาคมอาเซียน เช่น การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๒ ที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ รวมทั้งในประเด็นทะเลจีนใต้ ไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในการส่งเสริมความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมในลักษณะ win-win เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างอาเซียนกับจีน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทะเลจีนใต้ให้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sea of Peace, Stability, and Sustainable Development)

๔.๒ การต่างประเทศทำให้ไทยมีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (Sustainability)

๔.๒.๑ ดำเนินการให้ไทยกับนานาประเทศเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความมุ่งมั่นของไทยในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติ และต่อยอดบทบาทนำที่สร้างสรรค์ของไทยในประเด็นดังกล่าวต่อเนื่องจากช่วงการเป็นประธานกลุ่ม G77 ตลอดปี ๒๕๕๙ ซึ่งในปี ๒๕๖๑ ไทยได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง รวมทั้งย้ำถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEP for SDGs) เช่น การประชุม Regional Consultation on South-South Cooperation in Asia and the Pacific และการประชุม Asia-Pacific Forum for South-South Cooperation ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งไทยได้นำคณะผู้แทนต่างประเทศจาก ๔๓ ประเทศ เดินทางไปศึกษาดูงานโครงการที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และไทยมีความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ทั้งนี้ ปัจจุบันไทยมีความร่วมมือกับ ๒๓ ประเทศ ในการจัดทำโครงการหรืออยู่ระหว่างริเริ่มดำเนินโครงการที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต ราชอาณาจักรเอสวาตีนี (สวาซิแลนด์) ราชอาณาจักรเลโซโท สาธารณรัฐชิลี และสาธารณรัฐโมซัมบิก ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวนำไปสู่การเป็นต้นแบบความร่วมมือเป็นใต้-ใต้ (ความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๒ ดำเนินการให้การต่างประเทศช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐

รัฐบาลได้ขยายเครือข่ายกับภาคเอกชนต่างประเทศที่มีศักยภาพเพื่อเชิญชวนให้ต่างประเทศมาลงทุนในไทยในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทยทั้ง S-Curve และ New S-Curve รวมทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (The Eastern Economic Corridor: EEC) เช่น สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส มีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัท Airbus เพื่อศึกษาการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานที่อู่ตะเภา เพื่อยกระดับให้ไทยเป็นศูนย์ซ่อมบำรุงที่ทันสมัยในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งนำไปสู่การลงนามในสัญญาความร่วมมือเพื่อประเมินโอกาสทางธุรกิจของโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอู่ตะเภาระหว่างบริษัทการบินไทยกับบริษัท Airbus เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันจะมีส่วนช่วยสนับสนุนนโยบายการพัฒนาอู่ตะเภาให้เป็นเมืองการบิน และเป็นกลไกการพัฒนาหลักของ EEC รวมทั้งได้จัดการบรรยายสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการและโอกาสการลงทุนใน EEC แก่คณะทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย จำนวน ๕๕ ประเทศ รวมทั้งภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในหัวข้อ “The Eastern Economic Corridor (EEC) : Taking Off” ณ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

นอกเหนือจากการนำการลงทุนและวิทยากรจากต่างประเทศมาสู่ประเทศไทยแล้ว รัฐบาลยังดำเนินภารกิจการทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy) เพื่อช่วยให้ภาคเอกชนไทยสามารถขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนไปยังต่างประเทศ โดยการชี้ช่อง สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ภาคเอกชนไทย ผ่านการจัดตั้งศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์และเว็บไซต์ globthailand (http://globthailand.com) เพื่อให้บริการข้อมูลด้านเศรษฐกิจของตลาดที่มีศักยภาพจากทั่วโลก รวมทั้งเว็บไซต์ Thailand 4.0 โดยกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายประเทศไทย ๔.๐ เป็นภาษาต่างประเทศ รวมทั้งการนำเสนอข่าวสารนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ตลอดจนเว็บไซต์ Thailandpresent (http://www.thailandpresents.com) ซึ่งเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการไทยสามารถนำเสนอสินค้าของตนสู่ตลาดต่างประเทศได้ ตลอดจนการจัดกิจกรรม MFA CEO Forum โดยมีผู้บริหารของภาคเอกชนที่มีศักยภาพของไทยบรรยายเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และทิศทางการดำเนินธุรกิจให้แก่คณะทูตานุทูตต่างประเทศในประเทศไทย และหอการค้าต่างประเทศในประเทศไทย

> “ขยายเครือข่าย
> กับภาคเอกชนต่างประเทศ
> เพื่อชวนลงทุนใน
> **S-Curve และ**
> **New S-Curve**”

๔.๓ การต่างประเทศทำให้ไทยมีมาตรฐานสากล (Standard)

๔.๓.๑ ดำเนินการให้ไทยมีการพัฒนาที่เป็นมาตรฐานสากลของโลก

รัฐบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความพยายามแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานสากลที่คั่งค้างของไทย ทั้งประเด็นการค้ามนุษย์ ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated fishing: IUU) และปัญหามาตรฐานการบินพลเรือน (The International Civil Aviation Organization: ICAO) โดยในประเด็นการค้ามนุษย์ สหรัฐอเมริกาได้เลื่อนสถานะของไทยในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP Report) ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก Tier 3 ในปี ๒๕๕๗ ขึ้นมาเป็น Tier 2 watch List (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐) และขึ้นมาอยู่ในระดับ Tier 2 ในปี ๒๕๖๑ ประเด็น IUU มีพัฒนาการต่อเนื่อง ขณะที่ประเด็นมาตรฐานการบินพลเรือนได้รับการแก้ไขแล้ว โดย ICAO ได้ปลดธงแดงหน้าชื่อประเทศไทย นำมาซึ่งโอกาสทางเศรษฐกิจของธุรกิจการบินของไทย และมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาอู่ตะเภาเป็นเมืองการบินตามแนวทางการพัฒนา EEC

> “ไทยได้เลื่อนสถานะ TIP Report จาก Tier 3 ในปี ๕๗ ขึ้นมาอยู่ในระดับ Tier 2 ในปี ๖๑”

นอกจากนี้ ตามแนวทางประชารัฐและการทูตประชารัฐที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน รัฐบาลให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมมาตรฐานสากลให้เกิดขึ้นในประเทศ โดยเฉพาะเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตลอดจนประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน โดยไทยได้ใช้โอกาสต่าง ๆ เช่น ในการเข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีของกระบวนการบาหลี ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อย้ำความมุ่งมั่นและแนวทางที่สร้างสรรค์ของไทยที่ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะประเด็นนโยบายไม่ยอมรับการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ (Zero Tolerance) โดยไทยได้ยื่นสัตยาบันสารเข้าเป็นภาคีพิธีสาร ค.ศ. ๒๐๑๔ ของอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับ ค.ศ. ๑๙๓๐ (หรือ P29) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ อีกทั้งได้จัดการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของคณะทำงานว่าด้วยการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนกับภาคธุรกิจของสหประชาชาติ (UN Working Group on the Issues of Human Rights and Transnational Corporations and Other Business Enterprises: UN WGBHR) ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม-๔ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อแสดงออกถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองของฝ่ายไทยในทุกภาคส่วนต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนและเปิดโอกาสให้สหประชาชาติรับทราบพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนของไทยที่มีความก้าวหน้าอย่างมาก ทั้งนี้ ความมุ่งมั่นของรัฐบาลไทยในการแก้ไขและพัฒนาประเทศให้ได้มาตรฐานสากลนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทยเองแล้ว ยังนำไปสู่การเพิ่มพูนความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งนานาประเทศยังกล่าวชื่นชมพัฒนาการที่ดีของไทยและเห็นว่าสามารถเป็นแบบอย่างสำหรับประเทศอื่น ๆ ได้ด้วย

๔.๓.๒ แสวงหาองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมาช่วยพัฒนาประเทศ

นอกเหนือจากแก้ไขปัญหาคั่งค้างที่เกี่ยวกับมาตรฐานระหว่างประเทศแล้ว รัฐบาลยังมองไปข้างหน้าเพื่อแสวงหามาตรฐานหรือกฎระเบียบสากลมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ เช่น การผลักดันความร่วมมือโครงการ Country Programme: CP กับองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Cooperation and Development: OECD) ซึ่งจะทำให้ไทยสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีของ OECD เพื่อช่วยพัฒนาแนวนโยบายภาครัฐของไทยที่จำเป็นเร่งด่วนต่อการส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาขีดความสามารถ และปฏิรูปกฎระเบียบภายในให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ สาขาความร่วมมือภายใต้โครงการ CP จะแบ่งเป็น ๔ เสาหลัก ได้แก่ ๑) ธรรมาภิบาลภาครัฐและ

ความโปร่งใส (Governance and Transparency) ๒) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขัน (Business Climate and Competitiveness) ๓) ประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0) และ ๔) การเติบโตอย่างทั่วถึง (Inclusive Growth) โดยจะมีการดำเนินโครงการ ๑๖ โครงการเพื่อพัฒนาเป้าหมายตาม ๔ เสา

๔.๔ การต่างประเทศทำให้ไทยมีสถานะและเกียรติภูมิ (Status)

๔.๔.๑ ดำเนินการให้ประเทศไทย/คนไทยมีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความนิยมจากต่างประเทศ

การต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ถูกต้องของไทยสู่นานาประเทศ ตลอดจนการส่งเสริมกระแสนิยมไทย ผ่านการดำเนินกิจกรรมในลักษณะ soft power ที่มุ่งนำเสนอจุดแข็งต่าง ๆ ของไทย เช่น วัฒนธรรมไทย เอกลักษณ์ความเป็นไทย อาหารไทย นวดไทย และมวยไทย ทั้งนี้ กิจกรรมทางวัฒนธรรมของไทยในต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ต่างประเทศสนใจและชื่นชมประเทศไทย นำไปสู่การขยายตัวด้านการท่องเที่ยวและความนิยมสินค้าไทย นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยส่งเสริมกระแสนิยมไทยอีกด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายชาวต่างชาติในปัจจุบัน เช่น การจัดทำโปรแกรมในโทรศัพท์มือถือ “Street Food Bangkok” “Street Food Phuket” “Street Food Chiang Mai-Chiang Rai” และ “Street Food ISAN” เป็นภาษาอังกฤษและภาษาจีน เพื่อแนะนำอาหารไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

> “ไทยเป็นประเทศที่เหมาะสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจมากที่สุดในโลก เป็นอันดับ ๑ ติดต่อกัน ๒ ปี”

นอกเหนือจากการส่งเสริมกระแสนิยมไทยแล้ว รัฐบาลได้เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ตลอดจนศักยภาพด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจของไทยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในรัฐบาลและประเทศไทย ทำให้ชาวต่างชาติพร้อมเข้ามาลงทุน ประกอบธุรกิจและท่องเที่ยว องค์การและสำนักข่าวต่างประเทศ จัดอันดับความเชื่อมั่นด้านเศรษฐกิจของไทยสูงขึ้น เช่น U.S. News ของสหรัฐอเมริกา ประกาศผลการจัดอันดับที่ชี้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่เหมาะสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจมากที่สุดในโลก (Best Countries to Start a Business) เป็นอันดับ ๑ ติดต่อกัน ๒ ปี ในปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ รวมทั้งการจัดอันดับตามรายงาน Ease of Doing Business ของธนาคารโลกในปีล่าสุด (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑) ประเทศไทยอยู่ที่อันดับ ๒๗ ซึ่งได้คะแนนรวมสูงขึ้นกว่าปี ๒๕๖๐

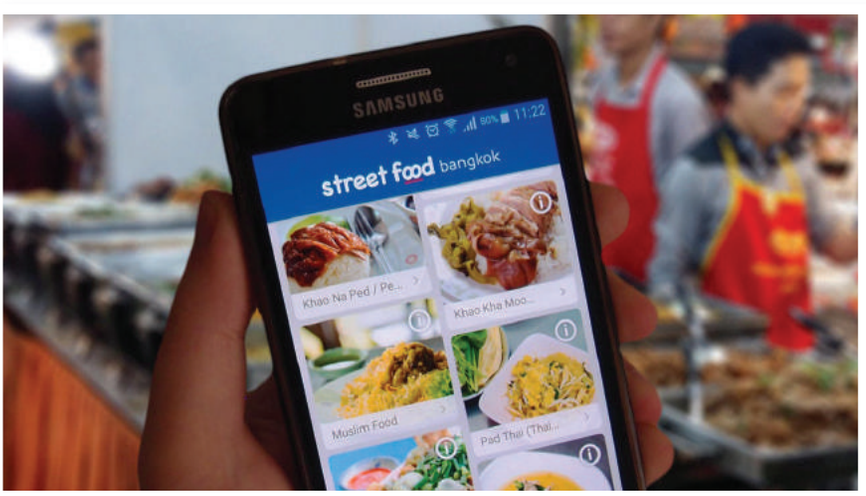

๔.๔.๒ ดำเนินการให้ประเทศไทย/คนไทยมีบทบาทเป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ

ในช่วงปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากนานาประเทศ โดยไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การประชุมยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างดีจากประเทศที่เกี่ยวข้อง และเป็นโอกาสให้ไทยสามารถผลักดันประเด็นความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ของไทยและภูมิภาคในภาพรวมได้ และการประชุมว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเพื่อการพัฒนาปาเลสไตน์ ครั้งที่ ๓ (The 3rd Conference on Cooperation among East Asian Countries for Palestinian Development: CEAPAD) เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ อีกทั้งไทยมีกำหนดจะเป็น**เจ้าภาพการประชุมระดับนานาชาติที่มีความสำคัญ ๒ การประชุมต่อเนื่องกัน** ได้แก่ **การประชุมอาเซียนในปี ๒๕๖๒ และการประชุมเอเปคในปี ๒๕๖๕** เหล่านี้สะท้อนการยอมรับและสถานะของไทยในฐานะประเทศที่มีศักยภาพเป็นหุ้นส่วนในการสร้างความยั่งยืนกับประเทศต่าง ๆ

> “ไทยจะเป็นเจ้าภาพ
> จัดการประชุม
> **อาเซียน**ในปี ๖๒
> และจัดการประชุม**เอเปค**
> ในปี ๖๕”

รัฐบาลได้ผลักดันร่างพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. .... ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นกฎหมายกลางในการคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ และเป็นเครื่องมือที่จะให้การสนับสนุนอย่างสำคัญแก่นโยบายของรัฐบาลอันที่จะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สมดังฉายา “เจนีวาแห่งเอเชีย” ตลอดจนเป็นการช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยและความเชื่อมั่นในบทบาทของไทยต่อประชาคมโลก

นอกจากนี้ ไทยและชาวไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติโดยการได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์การระหว่างประเทศ เช่น ๑) นางสาวอารีวรรณ ฮาวรังษี ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การโทรคมนาคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Telecommunity) ๒ สมัยติดต่อกัน ได้แก่ วาระ ค.ศ. ๒๐๑๕-๒๐๑๘ และวาระ ค.ศ. ๒๐๑๘-๒๐๒๐ ๒) ไทยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะมนตรีองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) วาระปี ค.ศ. ๒๐๑๘-๒๐๑๙ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ ๗ ติดต่อกัน และ ๓) ไทยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมาธิการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice: CCPCJ) วาระปี ค.ศ. ๒๐๑๙-๒๐๒๑ และสมาชิกคณะกรรมาธิการสหประชาชาติว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา (Commission on Science and Technology for Development: CSTD) วาระปี ค.ศ. ๒๐๑๙-๒๐๒๒

๔.๕ การต่างประเทศทำให้ไทยมีพลัง (Synergy)

๔.๕.๑ ขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพด้วยการทูตประชารัฐและการทูตสาธารณะ

“การทูตประชารัฐ หรือ Inclusive Diplomacy” ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การต่างประเทศเป็นของประชาชนทุกคน โดยกระทรวงการต่างประเทศมีกลไกทีมประเทศไทยในต่างประเทศ เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยราชการอื่น ๆ ของไทยในต่างประเทศเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันมีการจัดกิจกรรมในลักษณะสัญจรในประเทศอย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาคเพื่อลงพื้นที่พบปะหน่วยงานภาคเอกชน ประชาชนและเยาวชนในระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงโอกาสและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศที่ไทยมีกับประเทศต่าง ๆ ได้ รวมทั้งเพื่อรับฟังความต้องการในระดับท้องถิ่นเพื่อให้การต่างประเทศตอบสนองความต้องการและผลประโยชน์ของชาวไทยทุกภาคส่วนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ได้จัดทำแผนแม่บทด้านการต่างประเทศของไทย ระยะ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์รายภูมิภาค ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ที่มีสาระสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนการต่างประเทศของไทยอย่างบูรณาการนำประเทศไปสู่การพัฒนาตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนดภายใต้บริบทการต่างประเทศที่มีพลวัตสูงเช่นปัจจุบัน

๔.๕.๒ ให้บริการด้านการต่างประเทศที่เป็นเลิศเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนไทยและส่งเสริมการพัฒนาประเทศ

รัฐบาลให้ความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาช่องทางและการทำงานเพื่อยกระดับการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยได้เปิดสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราวเพิ่มเติม ล่าสุดได้แก่ สำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราว MRT คลองเตย ซึ่งตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๑ ได้ขยายการให้บริการด้านนิติกรณ์และรับรองเอกสารนอกกระทรวงการต่างประเทศเป็นครั้งแรก และเปิดให้บริการรับรองเอกสารแบบด่วนที่สำนักงานดังกล่าวด้วย รวมทั้งมีการจัดหน่วยหนังสือเดินทางเคลื่อนที่เพื่อให้บริการประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเปิดให้บริการลงทะเบียนจองคิวล่วงหน้าเพื่อขอรับบริการทำหนังสือเดินทางผ่านเว็บไซต์ www.passport.in.th เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับการบริการที่สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นทั้งนี้ ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ได้ให้บริการจัดทำหนังสือเดินทางให้แก่ประชาชนจำนวนรวม ๒,๑๘๙,๑๑๙ เล่ม

ด้านสังคม

นโยบายข้อ ๓

การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

นโยบายข้อ ๓

การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

ความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหาความขัดแย้งและความเดือดร้อนทั้งหลายของประชาชน จึงมีนโยบายที่จะดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ในระยะเฉพาะหน้า จะเร่งสร้างโอกาส อาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งสตรี ผู้ด้อยโอกาส และแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมาย พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพแรงงาน โดยให้แรงงานทั้งระบบมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในทุกระดับอย่างมีมาตรฐาน ทั้งจะเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินการระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของพื้นที่และของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ จะส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบที่ถูกกฎหมายมากขึ้น

๓.๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การทารุณกรรมต่อแรงงานข้ามชาติ การท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็ก และปัญหาคนขอทาน โดยการปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระวังตรวจสอบ

๓.๓ ในระยะต่อไป จะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออม และระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกู้ยืมที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก

๓.๔ เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาลที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

๓.๕ เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายเนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมแก่แรงงานไทยและร่วมพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมของแรงงานอาเซียน

๓.๖ จัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป โดยใช้ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว

๓.๗ แก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกล้ำเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกล้ำ และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มิใช่เกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน อันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

ในรอบปีที่ ๔ การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลยังคงตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยเร่งแก้ไขปัญหาทางสังคมที่สั่งสมมาแต่อดีต และยกระดับการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างบูรณาการในทุกมิติทั้งในระดับประเทศ ระดับชุมชน และระดับครัวเรือน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การเร่งสร้างโอกาส อาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคง

๑.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านแรงงาน

๑.๑.๑ ให้บริการการประกันสังคมรูปแบบใหม่ โดยการพัฒนาประสิทธิภาพและเพิ่มช่องทาง การรับจ่ายเงินทุกระบบ เพื่อตอบสนองต่อนายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ประกันตน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สะดวกรวดเร็วเข้าถึงบริการได้มากขึ้น ทำให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ โดยมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบริการ เช่น การให้บริการตรวจสอบสิทธิพร้อมข้อมูลข่าวสารผ่านแอปพลิเคชัน “SSO Connect” โดยในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๐-สิงหาคม ๒๕๖๑ มีผู้ดาวน์โหลดทั้งสิ้น ๒,๑๐๐,๔๔๓ ราย นอกจากนี้ ได้ให้บริการผู้ประกันตนผ่านระบบ e-Service และพันธมิตร ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคมผ่าน e-Payment เพื่ออำนวยความสะดวกให้นายจ้างในการส่งข้อมูลเงินสมทบ จัดทำโปรแกรมการนำส่งข้อมูลเงินสมทบด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (SSO Media) ซึ่งนายจ้างสามารถกรอกแบบฟอร์มได้ทางเว็บไซต์ www.sso.go.th เพื่อขอทำธุรกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต พร้อมยื่นเอกสารประกอบได้ที่สำนักงานประกันสังคมพื้นที่ทั้ง ๑๒ แห่ง ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

๑.๑.๒ จัดทำ M-Powered Thailand ศูนย์พัฒนาอาชีพออนไลน์ ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันสำหรับหางานและสมัครงาน (Smart Job Center) และบริการอิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานสำหรับเยาวชนและแรงงานไทยที่เริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยสามารถเข้าใช้งานได้ทั้งทางคอมพิวเตอร์และสมาร์ตโฟน มีบริการหลักเกี่ยวกับการลงทะเบียนและหางานทำผ่านแอปพลิเคชัน “Smart Job Center” ตำแหน่งงานว่าง แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ผลการดำเนินงานผ่านระบบ M-Powered Thailand ศูนย์พัฒนาอาชีพออนไลน์ ตั้งแต่เปิดใช้เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้าใช้งานรวมทั้งสิ้น ๕๖,๑๘๓ ครั้ง

> “ให้บริการลงทะเบียนและหางานผ่านแอปพลิเคชัน Smart Job Center มีผู้เข้าใช้งาน ๕๖,๑๘๓ ครั้ง”

๑.๑.๓ ประสานการให้บริการด้านแรงงานในพื้นที่/ชุมชนทั่วประเทศ ได้แต่งตั้งอาสาสมัครแรงงานในพื้นที่เพื่อให้เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานให้กับประชาชน รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานระหว่างประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการหรือมีปัญหาด้านแรงงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน เช่น ความต้องการมีงานทำ การพัฒนาทักษะฝีมือ การได้รับความคุ้มครองด้านแรงงาน ตลอดจนการได้รับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตน ปัจจุบันมีอาสาสมัครแรงงานทั่วประเทศ ๑๙,๘๓๔ คน และให้บริการประชาชน จำนวน ๒๗๘,๗๒๓ คน

นอกจากนี้ ยังได้ให้บริการแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน จำนวน ๖๕ แห่ง ใน ๖๓ จังหวัด ทั้งบริการข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน รับเรื่องและวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องแรงงานเพื่อส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บริการแบบเบ็ดเสร็จในภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน มีผู้มาใช้บริการด้านแรงงานรวมทั้งสิ้น ๔๓๕,๙๔๕ คน รวมถึงการให้บริการสายด่วนกระทรวงแรงงาน หมายเลข ๑๕๐๖ เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน การให้คำแนะนำเรื่องข้อกฎหมายแรงงานและรับเรื่องราวร้องทุกข์/ร้องเรียนปัญหาอันเนื่องมาจากการทำงาน ซึ่งมีประชาชนใช้บริการ จำนวน ๔,๓๗๙,๘๖๓ ครั้ง

๑.๒ การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับการบริการส่งเสริมการมีงานทำ

๑.๒.๑ ให้บริการจัดหางานในประเทศ ได้ดำเนินการรับลงทะเบียนผู้หางานทำและนายจ้าง เพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการมีงานทำในระบบและนายจ้างหรือสถานประกอบกิจการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตำแหน่งงานว่างและความต้องการแรงงานได้โดยสะดวก รวมถึงการส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบมีงานทำที่เหมาะสมกับความต้องการ มีผู้มาใช้บริการจัดหางานทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๒๙,๕๕๑ คน มีผู้ได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๑๒๙,๔๙๕ คน นอกจากนี้ได้ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ เพื่อลดการพึ่งพิงและลดภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว สร้างหลักประกันที่มั่นคงด้านรายได้ และบรรเทาภาวะการว่างงานของผู้สูงอายุ มีผู้สูงอายุสมัครงาน จำนวน ๒,๘๘๔ คน และได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๒,๑๗๔ คน

> “ให้บริการจัดหางานในประเทศ มีผู้ได้รับการบรรจุงาน ๑.๒๙ แสนคน”

๑.๒.๒ ให้บริการจัดหางานในต่างประเทศ ได้ดำเนินการภายใต้โครงการ/กิจกรรม เช่น การพิจารณาคำขอการจัดส่งคนหางานและพาลูกจ้างไปทำงาน/ฝึกงานในต่างประเทศ การรับแจ้งการเดินทางด้วยตนเองและเดินทางกลับไปทำงานต่างประเทศ (Re-entry) และการจัดส่งคนหางานไปทำงานต่างประเทศโดยรัฐ ซึ่งมีผู้ขอรับบริการจัดหางาน จำนวน ๑๑๔,๗๐๑ คน และมีการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศและมีรายได้ส่งกลับประเทศ ดังนี้

ผลการดำเนินงาน	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
จำนวนแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ (คน)	๑๑๙,๕๒๙	๑๑๗,๒๙๑	๑๑๔,๔๓๗	๑๑๔,๙๕๘	๑๑๔,๗๐๑
จำนวนรายได้ส่งกลับประเทศ (ล้านบาท)	๙๐,๖๓๔	๘๒,๗๒๔	๑๑๔,๕๘๑	๑๒๕,๗๓๑	๑๔๑,๘๘๐

๑.๒.๓ แนะแนวอาชีพให้แก่ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้ต้องการมีงานทำและผู้ไม่อยู่ในระบบการจ้างงาน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ การทดสอบความพร้อมทางอาชีพ จัดนิทรรศการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและการทดลองปฏิบัติ มีผู้มารับบริการแนะแนวอาชีพทั่วประเทศ จำนวน ๔๖๐,๕๘๓ คน

๑.๒.๔ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีงานทำให้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานให้เป็นระบบ ครบถ้วน ถูกต้อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำแก่ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่และทหารกองประจำการในแต่ละจังหวัด ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้นายจ้างหรือสถานประกอบกิจการในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ตลอดจนเป็นข้อมูลกำลังแรงงานของประเทศ เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ วิจัยตลาดแรงงาน และสนับสนุนการวางแผนการดำเนินงานด้านแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีผู้ได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๘,๓๗๖,๘๐๐ คน

๑.๒.๕ ให้บริการผ่านศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center) เน้นบริการคนไทยทุกคน ทุกกลุ่มให้มีงานทำด้วยบริการแบบครบวงจร โดยการนำเทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่มาใช้ เช่น การสัมภาษณ์งานผ่าน Skype บริการถ่ายคลิปวิดีโอแนะนำตัวเอง การแนะแนวอาชีพ การทดสอบความพร้อมทางอาชีพ การสาธิตการประกอบอาชีพอิสระ การพัฒนาทักษะฝีมือให้สอดคล้องกับความต้องการผ่านระบบการจัดหางานออนไลน์ ซึ่งได้มีการจัดตั้งศูนย์ฯ แล้วทั่วประเทศ จำนวน ๘๗ แห่ง (กรุงเทพมหานคร ๑๑ แห่ง) มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

หน่วย : คน

การดำเนินการ	จำนวน
นายจ้าง/สถานประกอบกิจการลงทะเบียนรับสมัครงาน (มีตำแหน่งงานว่าง)	๕๓,๙๙๔ (๙๒,๒๔๓ ตำแหน่ง/๕๖๒,๗๙๑ อัตรา)
มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานในประเทศ (ผู้ได้รับการบรรจุงาน)	๑๖๓,๙๗๗ (๑๓๗,๙๓๘)
ให้บริการแนะแนวอาชีพและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป	๔๔๘,๑๓๙
มีผู้แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ	๔๔,๙๓๐
มีผู้ประกันตนมาขึ้นทะเบียนหรือรายงานตัว	๕๑๗,๗๒๐

๑.๓ การฝึกอาชีพและพัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงาน

๑.๓.๑ ยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงานรองรับการแข่งขัน เพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะ ความรู้ เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน และเตรียมความพร้อมให้แรงงานมีมาตรฐานฝีมือ เพื่อเข้าสู่เกณฑ์ตามประกาศ มีผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน ๔๒,๔๐๗ คน การฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มทักษะและโอกาสในการประกอบอาชีพ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะฝีมือ มีอาชีพ และรายได้ เป็นการสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุรองรับสถานการณ์ผู้สูงอายุ มีผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน ๘,๒๐๐ คน และการพัฒนาฝีมือให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน มีผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน ๔,๐๖๓ คน นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบกิจการดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยใช้มาตรการจูงใจด้านภาษีอากรและสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ในการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนักให้สถานประกอบกิจการเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพแรงงานในสถานประกอบกิจการอย่างต่อเนื่อง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๔,๓๙๒,๐๑๕ คน

๑.๓.๒ ดำเนินโครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยธรรมชาติ ผู้ว่างงาน ผู้ไม่มีรายได้ และผู้มีความเดือดร้อนด้านอาชีพจากภัยธรรมชาติ ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ เพื่อให้มีงานทำชั่วคราว โดยการดำเนินการช่วยให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น มีผู้ได้รับการจ้างงาน ๖,๖๗๘ คน และฝึกอาชีพพัฒนาฝีมือแรงงาน ๓๐,๑๙๓ คน

๑.๓.๓ ฝึกอาชีพแรงงานกลุ่มเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย ทหารก่อนปลดประจำการ ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด ผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ประสบภัยธรรมชาติ เยาวชนในสถานพินิจ และชนกลุ่มน้อย มีผู้เข้าร่วมฝึกอาชีพ จำนวน ๓๑,๕๖๙ คน

๑.๔ การคุ้มครองแรงงาน

๑.๔.๑ ตรวจการคุ้มครองแรงงาน ได้ตรวจสอบสถานประกอบกิจการ จำนวน ๔๑,๓๐๑ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๑,๓๖๗,๘๔๐ คน พบสถานประกอบกิจการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๑๐๑ แห่ง นอกจากนี้ ได้ดำเนินการตรวจแรงงานนอกระบบ จำนวน ๓๑,๓๓๐ คน และได้ให้ความรู้ด้านการคุ้มครองแรงงาน โดยการให้คำปรึกษา ชี้แจง แนะนำการตอบปัญหาเกี่ยวกับสิทธิด้านแรงงาน รวมถึงการใช้แรงงานเด็กอย่างถูกกฎหมายให้กับกลุ่มเป้าหมาย มีผู้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน จำนวน ๒๙๑,๗๑๐ คน

๑.๔.๒ ตรวจและกำกับสถานประกอบกิจการ จำนวน ๑๖,๑๑๒ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๑,๒๖๕,๑๙๔ คน พบสถานประกอบกิจการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๒๘๖ แห่ง ซึ่งได้ดำเนินการออกคำสั่งหรือร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนหรือนายจ้าง แล้วแต่กรณี

๑.๔.๓ ส่งเสริมสถานประกอบกิจการให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานด้านแรงงานไทยและมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน (Corporate Social Responsibility: CSR) จำนวน ๕,๗๗๑ แห่ง และ**ส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการทุกขนาด ทุกประเภทขอการรับรองมาตรฐานแรงงานไทยหรือประกาศแสดงตนเอง**เพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐานแรงงานไทย มีสถานประกอบกิจการได้รับการรับรองหรือประกาศแสดงตนเอง จำนวน ๓๔๐ แห่ง นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมสถานประกอบกิจการเพื่อนำแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (Good Labour Practices: GLP) ไปใช้บริหารจัดการแรงงาน จำนวน ๑๒,๐๗๐ แห่ง พร้อมทั้งติดตามสถานประกอบกิจการที่ผ่านการส่งเสริมการนำแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดีไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงาน จำนวน ๘,๕๐๕ แห่ง

๑.๔.๔ ส่งเสริมการจัดตั้งมุมนมแม่ในสถานประกอบกิจการอย่างยั่งยืน โดยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ คู่มือ วิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ เพื่อให้นายจ้างและลูกจ้างเห็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และจัดให้มีมุมนมแม่ในสถานประกอบกิจการ เพื่อให้แรงงานหญิงได้มีโอกาสเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสายใยรักแห่งครอบครัวของลูกจ้าง โดยรณรงค์ให้ความรู้ และรับฟังความคิดเห็นลูกจ้างผู้ใช้บริการ จำนวน ๕๐๑ คน

๑.๔.๕ ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑) **กรณีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓** (ภาคบังคับทางกฎหมาย ซึ่งเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป) **และมาตรา ๓๙** (ภาคสมัครใจ ซึ่งเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ โดยจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน และต่อมาผู้ประกันตนสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างและมีความประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนต่อ) มีผู้ขึ้นทะเบียน จำนวน ๑๓.๑๑ ล้านคน จากเป้าหมายทั้งปี ๑๒.๑๑ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๘.๒๗ และมีผู้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวน ๑๐.๕๑ ล้านคน รับสิทธิประโยชน์จากเหตุเนื่องจากการทำงานแล้ว จำนวน ๒๑๙,๔๘๑ ครั้ง เป็นเงิน ๑,๘๔๔.๘๘ ล้านบาท

> “ผู้ประกันตนตาม มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ รับสิทธิประโยชน์ จากเหตุจากการทำงาน **๑,๘๔๔.๘๘ ล้านบาท**”

(๒) **กรณีผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐** (ภาคสมัครใจ ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ และประสงค์จะสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม) เพื่อให้แรงงานนอกระบบ (ผู้ประกอบอาชีพอิสระ) มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต มีแรงงานนอกระบบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน จำนวน ๒.๗๒ ล้านคน ผู้ประกันตนได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทน จำนวน ๑๐๐,๐๙๗ ครั้ง คิดเป็นเงิน ๓๖๙.๕๕ ล้านบาท รวมทั้งมีการดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) ออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้บริการงานประกันสังคมแบบเบ็ดเสร็จ (Service Delivery Unit) แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรับขึ้นทะเบียนรับชำระเงินสมทบผู้ประกันตนและส่งเสริมให้มีการชำระเงินสมทบล่วงหน้าของผู้ประกันตน ตามมาตรา ๔๐ จำนวน ๑๕,๓๒๔ ครั้ง มีผู้เข้ารับการบริการ จำนวน ๑,๐๐๖,๖๙๒ คน

(๒.๒) ผลักดันการสร้างหลักประกันทางสังคมที่เป็นธรรมและเท่าเทียม ให้สามารถคุ้มครองแรงงานได้อย่างทั่วถึง โดยการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตร เพิ่มค่าฝากครรภ์เป็น ๑,๐๐๐ บาท การเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีสงเคราะห์บุตร จาก ๔๐๐ บาท เป็น ๖๐๐ บาท ให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ และการคืนสิทธิให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยได้รับความคุ้มครองจากระบบประกันสังคมแต่ขาดส่งเงินสมทบจนทำให้ขาดสิทธิและประสงค์อยู่ในระบบประกันสังคมอีกครั้ง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ มีผู้กลับมาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ จำนวน ๑๑๗,๕๗๔ คน

(๒.๓) ผลักดันให้แรงงานนอกระบบเข้าถึงระบบหลักประกันทางสังคม เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์และทางเลือกในการสมทบเงินให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ เพื่อให้มีหลักประกันในการดำรงชีวิตที่มั่นคง มีผู้ประกันตนที่ได้รับประโยชน์รวมทั้งสิ้น ๒.๕๔ ล้านคน และดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ “เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และความมั่นคงในชีวิต” เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่ผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ โดยส่งเสริมให้สมัครเป็นสมาชิกประกันสังคมตามมาตรา ๔๐ และดำเนินการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐประจำจังหวัด (คอจ.) และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐประจำอำเภอหรือทีมหมอประชารัฐสุขใจ (ทีม ปรจ.) ทุกจังหวัด เพื่อประสานและติดตามพัฒนาการของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและรายงานให้ คอจ. ทราบเป็นระยะ นอกจากนี้ ได้จัดส่งวิทยากรร่วมประชุมกับทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ด้วย

๑.๔.๖ ให้ความคุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยสำนักงานแรงงานไทยในต่างประเทศ จำนวน ๑๓ แห่ง ใน ๑๒ ประเทศ ได้เข้าตรวจเยี่ยมแรงงานในสถานประกอบกิจการ ที่พัก โรงพยาบาล และสถานกักกัน จำนวน ๑๗,๔๐๙ คน รวมทั้งติดตามช่วยเหลือและเรียกร้องสิทธิประโยชน์ให้แก่แรงงานไทย จำนวน ๕,๔๐๔ คน เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๑๔๗,๙๒๕,๒๒๗ บาท นอกจากนี้ ได้ให้ความคุ้มครองคนหางานตามกฎหมายจัดหางานและให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการไปทำงานต่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาการหลอกลวงคนหางานไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๑,๐๖๑,๓๕๘ คน รับเรื่องร้องทุกข์จากคนหางานตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ จำนวน ๙๔๖ คน

๑.๔.๗ ดำเนินการให้แรงงานได้รับความเป็นธรรมและเกิดความสมานฉันท์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างด้วยระบบทวิภาคี โดยได้เข้าตรวจเยี่ยมสถานประกอบกิจการ จำนวน ๑๒,๓๘๘ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๘๐๔,๙๙๕ คน รวมถึงการสนับสนุนให้สถานประกอบกิจการ จัดสวัสดิการอื่นที่นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน ครอบครัว และความมั่นคงของสังคม โดยมุ่งเน้นการจัดสวัสดิการที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ มีสถานประกอบกิจการได้รับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อแรงงาน ครอบครัว และสังคม จำนวน ๑๓,๐๑๐ แห่ง

๑.๔.๘ ปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ โดยคณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๙) ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป โดยกำหนดให้ขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำปี ๒๕๖๑ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ แบ่งออกเป็น ๗ ระดับ ค่าเฉลี่ยในการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ที่ ๓๑๕.๙๗ บาท โดยอัตราการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ที่ ๕-๒๒ บาท นอกจากนี้ คณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๗) ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และกลุ่มอุตสาหกรรมรองเท้า รวม ๑๖ สาขาอาชีพ ให้มีผลบังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๑) ทั้งนี้ อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงานในครั้งนี้เป็นการประกาศเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม ๑๔ กลุ่มอุตสาหกรรม ๖๗ สาขาอาชีพ รวมเป็น ๑๘ กลุ่มอุตสาหกรรม ๘๓ สาขาอาชีพ

> “ปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ๗ ระดับ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ เฉลี่ยอยู่ที่ ๓๑๕.๙๗ บาท ตั้งแต่ ๑ เม.ย. ๖๑”

๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว และคนขอทาน

๒.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รัฐบาลได้พยายามและมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง ส่งผลให้ประชาคมโลกและสหรัฐอเมริกาเห็นถึงความมุ่งมั่นดังกล่าว โดยสหรัฐอเมริกาได้จัดอันดับประเทศไทยในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons Report (TIP Report) ในปี ๒๕๖๑ อยู่ในระดับ Tier 2 ดีขึ้นจากเดิมที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับ Tier 3 และระดับ Tier 2 Watching List เมื่อปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ โดยมีผลงานสำคัญในปี ๒๕๖๑ ดังนี้

๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้ปรับปรุงแบบการสัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อคัดแยกผู้เสียหายที่เข้าใจง่ายในรูปแบบทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่จากกระทรวงแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชน และล่ามแปลภาษา รวมทั้งได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กำหนดแนวทางการดูแลผู้เสียหายและผู้ประสบปัญหาตามกฎหมายอื่นภายหลังการคัดแยก และให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันทั่วประเทศ

๒.๑.๒ คุ้มครองช่วยเหลือตามกฎหมายและตามมาตรฐานสากล สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน ๘ แห่งทั่วประเทศ ดำเนินการโดยยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางให้การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ บริการที่พักและอาหาร พร้อมฝึกอาชีพและประสานหางานให้ทำก่อนส่งกลับสู่ครอบครัวอย่างปลอดภัย ในปี ๒๕๖๑ ให้การคุ้มครองช่วยเหลือทั้งคนไทยและคนต่างด้าว รวม ๓๗๑ คน รวมทั้งช่วยเหลือเยียวยาผ่านกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นเงิน ๓,๒๖๔,๕๙๓ บาท เช่น ค่าครองชีพ ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะเดินทางกลับภูมิลำเนา ตลอดจนส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาเอกชนจัดตั้งสถานคุ้มครองฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายมีทางเลือกเพิ่มเติมนอกเหนือจากหน่วยงานของรัฐ และเป็นการส่งเสริมให้มีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน

๒.๑.๓ จัดทำเอกสารแจ้งสิทธิในรูปแบบพกพา เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์และการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐบาล โดยได้ร่วมกับสหประชาชาติจัดทำเอกสารแจ้งสิทธิในรูปแบบพกพาเป็นภาษาอื่นเพิ่มเติม ๖ ภาษา ได้แก่ ภาษากัมพูชา จีน เมียนมา ลาว เวียดนาม และอังกฤษ

๒.๑.๔ ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี โดยจัดทำแนวทางการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๑.๕ ให้บริการล่ามภาษาต่างประเทศ โดยจัดฝึกอบรมล่ามสำหรับคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาเมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม ปัจจุบันมีล่ามที่ผ่านเกณฑ์การประเมินและพร้อมปฏิบัติงานที่ขึ้นทะเบียนแล้ว รวม ๓๙๗ ราย และในปี ๒๕๖๑ ได้ฝึกอบรมล่ามเพิ่มอีก ๒ ภาษา คือ ภาษาจีนและอังกฤษ

๒.๑.๖ พัฒนาระบบฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม กรมการปกครอง สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน และเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เรื่อง ระบบฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้แนวทางการจัดเก็บและการใช้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในระดับหน่วยงานและภาพรวมของประเทศ

๒.๒ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

๒.๒.๑ ตรวจคุ้มครองแรงงาน แรงงานเด็ก และแรงงานบังคับในกิจการกลุ่มเสี่ยง โดยเข้าตรวจนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้การคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบกิจการกลุ่มเสี่ยง (กิจการเกี่ยวเนื่องประมงทะเล) กิจการผลิตสินค้าจากอ้อย กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม กุ้ง ปลา ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก ฟาร์มสุกร หรือฟาร์มเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น ๆ รวมทั้งกิจการที่เป็น

ห่วงโซ่การผลิตดังกล่าวทุกแห่ง กิจการก่อสร้าง งานที่เข้าข่าย 3D [(งานที่มีลักษณะสกปรก (Dirty) งานที่มีความยากลำบาก (Difficult) และงานที่เสี่ยงอันตราย (Dangerous)] รวมทั้งสถานประกอบกิจการที่อยู่โดดเดี่ยว ห่างไกลชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) และให้การคุ้มครองแรงงานเด็ก ให้มีสภาพการจ้างและสภาพการทำงานที่ดี มีสถานประกอบกิจการได้รับการตรวจสอบ จำนวน ๑,๖๙๑ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๑๒๐,๕๖๘ คน และจากผลการจัดอันดับประเทศตามรายงาน Findings on the Worst Forms of Child Labor ของกระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกา ประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่งพิจารณาจากการมีกฎหมายและมาตรการเพื่อขจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดอย่างเป็นธรรม และสามารถบังคับใช้ภายในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประกาศอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความสำเร็จมาก หรือ Significant Advancement ซึ่งเป็นระดับสูงสุด เป็นปีที่ ๒ ต่อเนื่องกัน นับจากปี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๗ ประเทศ จาก ๑๓๒ ประเทศที่ได้ระดับนี้ และยังเป็น ๑ ใน ๕ ประเทศของอาเซียน

๒.๒.๒ บูรณาการจัดชุดตรวจปฏิบัติการ (Task Force) เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบกิจการทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็ก ในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยได้เข้าตรวจแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบกิจการทั่วประเทศ และมีผลการดำเนินการ ดังนี้

ผลการดำเนินการ	จำนวน
สถานประกอบกิจการที่เข้าตรวจแรงงานต่างด้าว	๒,๐๒๗ แห่ง
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง	๑๔,๐๕๕ คน
ดำเนินคดีนายจ้าง	๗๑ คน
ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าว	๕๕๔ คน

๒.๒.๓ ให้ความรู้แก่นายจ้างและลูกจ้างเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ แก่ผู้ต้องการไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๓,๐๐๓ คน และจัดอบรมให้ความรู้และเพิ่มประสิทธิภาพแก่พนักงานตรวจแรงงาน และพัฒนาหลักสูตรการอบรมร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) และดำเนินการในรูปแบบเครือข่ายโดยร่วมกับอาสาสมัครแรงงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน สหภาพแรงงาน คณะกรรมการลูกจ้าง ชมรมเครือข่ายคุ้มครองแรงงาน คณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ เพื่อร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาเบื้องต้น และร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations: NGOs) ในการป้องกันช่วยเหลือลูกจ้างทั้งไทยและต่างด้าวจากปัญหาการถูกละเมิดสิทธิ

๒.๒.๔ ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในเรือประมง โดยศูนย์ประสานแรงงานประมงจังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๒ แห่ง ในจังหวัดติดทะเล ได้จัดระเบียบแรงงานและเรือประมง คุ้มครองแรงงาน ตรวจปราบปรามจับกุมและดำเนินคดี รวมถึงการช่วยเหลือ เยียวยาฟื้นฟู ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกิจการประมงทะเล มีแรงงานต่างด้าว นายจ้างหรือสถานประกอบกิจการและประชาชนทั่วไป มาขอรับบริการ จำนวน ๒๒๒,๑๔๙ คน นอกจากนี้ ยังได้มีการบูรณาการตรวจคุ้มครองแรงงานในเรือประมงทะเลในพื้นที่ ๒๒ จังหวัดติดทะเล มีเรือประมงทะเลได้รับการตรวจ จำนวน ๔๗๔ ลำ มีแรงงาน จำนวน ๗,๐๐๕ คน

> “ตรวจคุ้มครองแรงงาน ในเรือประมงทะเล ๔๗๔ ลำ แรงงาน ๗,๐๐๕ คน”

๒.๒.๕ แก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing)

(๑) **ดำเนินการตามมติคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป** เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกมิได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย โดยออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ ๗,๑๓๙ ฉบับ ตรวจสอบด้านระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ ๑๗๙ โรง มีการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำประมงของไทย โดยมีเรือประมงไทยที่ออกไปทำการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำได้แจ้งเข้า-ออกท่าภายใต้การควบคุมของศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (Port in-Port out: PIPO) จำนวน ๔๔๘,๖๘๙ ครั้ง ตรวจเฝ้าระวังการทำประมงในทะเล ๒,๖๖๓ ครั้ง สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาวะทรัพยากรและการทำประมง เพื่อประเมินศักยภาพการผลิตสูงสุดของเรือประมง ๓,๒๒๓ ลำ นอกจากนี้ ในการตรวจแรงงาน ณ ศูนย์ PIPO ใน ๒๒ จังหวัดติดทะเล โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วยกรมเจ้าท่า กรมประมง กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ผลการดำเนินงานระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ มีเรือผ่านการตรวจจำนวน ๖๕,๗๘๗ ลำ ลูกจ้าง ๘๑๔,๗๐๐ คน

(๒) **ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** คือ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๖ สกัดกั้นขบวนการค้ามนุษย์ ได้สืบสวนจับกุมเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่เป้าหมาย ทำการยึดทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิดและดำเนินมาตรการทางภาษี โดยมีผลการจับกุม ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม-๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ดังนี้ จับกุมดำเนินคดี ๒๔๐ คดี ผู้ต้องหา ๓๕๐ คน คัดแยกผู้เสียหาย (เป็นเหยื่อ) ๕๐๙ คน ตรวจสถานที่เสี่ยง ๙๖๐,๖๐๖ ครั้ง ตรวจแรงงานต่างด้าว ๗๖๘,๕๘๘ คน ตรวจแรงงานคนไทย ๑๒๒,๖๗๔ คน ตรวจค้นสถานที่๑๙๒,๘๖๔ ครั้ง ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ๔๓,๙๔๖ ป้าย ประชาสัมพันธ์ชี้แจง ๖๐๖,๓๒๘ ครั้ง ประชาสัมพันธ์สื่ออื่น ๓๖,๔๙๒ ครั้ง อบรมให้ความรู้ ๒,๒๐๐ รุ่น/๒๖,๐๖๔ คน และอบรมให้ความรู้ประชาชน ๖,๓๙๘ รุ่น/๘๒,๕๘๔ คน

> จับกุม
> **เครือข่าย ขบวนการค้ามนุษย์**
> ๒๔๐ คดี
> ผู้ต้องหา ๓๕๐ คน

๒.๒.๗ เร่งรัดการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับการผ่อนผันให้มีเอกสารยืนยันตัวบุคคลให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ทั่วประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ มีเป้าหมายทั้งหมด ๑,๓๗๙,๒๕๒ คน ซึ่งมีแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนฯ ตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๓๒๐,๐๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖ และได้จัดทำ/ปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจลงตรา (visa) ประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตทำงาน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๑๘๗,๘๐๓ คน

๒.๒.๘ จัดเก็บอัตลักษณ์แรงงานต่างด้าว ได้จัดเก็บข้อมูลพิสูจน์ตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงและกิจการแปรรูปสัตว์น้ำใน ๒๒ จังหวัดติดชายทะเล เข้าสู่กระบวนการจัดเก็บอัตลักษณ์บุคคลด้วยวิธีการสแกนม่านตา เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ โดยระยะที่ ๑ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลพิสูจน์ตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงและกิจการแปรรูปสัตว์น้ำและต่อเนื่องประมงทะเล จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๑,๑๒๘ คน และระยะที่ ๒ ดำเนินการตรวจสอบแรงงานต่างด้าวโดยใช้ฐานข้อมูล Iris Scan ณ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘,๒๖๙ คน

๒.๓ การประชุมทวิภาคีความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับหน่วยงานตำรวจประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการติดต่อประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประชุมทวิภาคี จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้ ๑) ประชุมทวิภาคีความร่วมมือฯ ระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับหน่วยงานตำรวจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๔ มกราคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดระนอง ๒) ประชุมทวิภาคีความร่วมมือฯ ระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับหน่วยงานตำรวจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๙-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงราย และ ๓) ประชุมทวิภาคีความร่วมมือฯ ระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับหน่วยงานตำรวจของราชอาณาจักรกัมพูชา ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดสระแก้ว

๒.๔ การจัดระบบคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

๒.๔.๑ ตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าวและสถานประกอบกิจการ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต และดำเนินการให้สถานประกอบกิจการที่มีการจ้างหรือลักลอบจ้างคนต่างด้าวทำงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงานต่างด้าวได้รับการคุ้มครองไม่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ โดยได้ตรวจสอบนายจ้าง/สถานประกอบกิจการ จำนวน ๔๔,๓๐๑ แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง จำนวน ๓๗๗,๑๙๖ คน

๒.๔.๒ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานและการใช้ชีวิตในประเทศไทย ณ ศูนย์แรกรับเข้าทำงานและสิ้นสุดการจ้าง ให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เดินทางเข้ามาทำงานตามระบบบันทึกความร่วมมือ เช่น ภาษา กฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ทั้งยังเป็นศูนย์ตรวจสอบและคัดกรองแรงงานก่อนอนุญาตให้เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นศูนย์พักรอแรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามากรณีแรงงานรอนายจ้างมารับเพื่อเดินทางไปทำงานและเดินทางกลับประเทศ รวมถึงเป็นศูนย์ตรวจสอบและขอรับสิทธิที่แรงงานพึงได้รับกรณีแรงงานเดินทางกลับประเทศ จำนวน ๔๓๑,๒๗๖ คน

๒.๕ การจัดระเบียบคนขอทาน รัฐบาลได้ดำเนินการโดยใช้แนวทางการจัดระเบียบคนขอทานภายใต้กระบวนงาน 3P ได้แก่ ๑) การบังคับใช้กฎหมาย (Policy) ๒) การคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) และ ๓) การป้องกัน (Prevention) ดังนี้

๒.๕.๑ คุ้มครองผู้ทำการขอทาน มีกระบวนงานคุ้มครองผู้ทำการขอทาน คือ ผู้ทำการขอทานจะถูกส่งไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง ๑๑ แห่ง เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดกรอง โดยการตรวจสอบเอกสาร ตรวจร่างกาย ทำบัญชีทรัพย์สิน ถ่ายภาพ และทำทะเบียนประวัติ ทำให้สามารถแยกผู้ทำการขอทานออกได้เป็น ๓ กรณี คือ ๑) กรณีผู้ทำการขอทานที่มีครอบครัวและเป็นการกระทำครั้งแรกจะไปทำความตกลงกับครอบครัวต่อไป ๒) กรณีผู้ทำการขอทานที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ไม่มีครอบครัวเลี้ยงดูและอยู่ในภาวะยากลำบาก ให้เข้ารับการคุ้มครองตามกระบวนการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนด ระยะเวลา ๓ เดือน และ ๓) กรณีมาเป็นคู่กับเด็ก ให้ตรวจสอบ

สารพันธุกรรม (DNA) เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ก่อน ระหว่างดำเนินการให้ส่งไปยังสถานที่พักพิงชั่วคราวตามที่กำหนด จากนั้นจึงส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกตามแต่กรณี ซึ่งจากการดำเนินการจัดระเบียบและให้การช่วยเหลือตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗-กันยายน ๒๕๖๑ พบขอทานทั้งสิ้น ๕,๑๒๖ คน จำแนกเป็นขอทานคนไทย ๓,๒๐๓ คน และขอทานต่างด้าว ๑,๙๒๓ คน โดยมีกระบวนการให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหา ความเหมาะสมตามหลักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

๒.๕.๒ คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีรับแจ้งหรือพบเห็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นคนไร้ที่พึ่งและสมควรได้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยเมื่อได้รับคนไร้ที่พึ่งมาแล้วจะเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองตามที่กำหนด เช่น ทำทะเบียนประวัติ ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือเบื้องต้น ฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพ จากนั้นจะส่งต่อครอบครัว หรือชุมชน หรือ สถานประกอบการ (จัดหางาน) หรือสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ๑๑ แห่ง แล้วแต่กรณี ซึ่งมีผู้ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือและฟื้นฟู จำนวนสะสมทั้งสิ้น ๔,๓๔๕ คน

๒.๕.๓ ช่วยเหลือ ฟื้นฟู และพัฒนาคนขอทานและคนไร้ที่พึ่ง ตามโครงการธัญบุรีโมเดล ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๗๑๐ คน **สำรวจและช่วยเหลือ**เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขอทานตามพระราชบัญญัติควบคุมคนขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙ **พัฒนาอาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่งและคนขอทาน**ผ่านศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต ๓ แห่ง (ศูนย์หนองแค ศูนย์มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และศูนย์ห้วยสัตว์ใหญ่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) มีผู้เข้ารับการพัฒนาอาชีพทั้งสิ้น ๑๗๘ คน **สื่อสารรณรงค์** “ให้ทานถูกวิธี ลดวิถีการขอทาน” และฟื้นฟูศักยภาพปรับทัศนคติคนขอทานโดยใช้กลไกประชารัฐ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้เข้าร่วมโครงการ ๓๒๐ คน **ดำเนินโครงการบ้านน้อยในนิคมพัฒนาพื้นที่นำร่อง** ในนิคมสร้างตนเอง ๕ แห่ง และขยายผลไปยังนิคมสร้างตนเอง ๑๙ แห่ง รวม ๒๓ แห่ง ให้เป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของคนไร้ที่พึ่ง และคนขอทาน โดยมีผู้ใช้บริการทั้งสิ้น ๒๐๖ คน

๒.๖ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้และป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ โดยผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งช่องทางปกติและช่องทางใหม่ เช่น การจัดทำวีดิทัศน์เผยแพร่บนเครื่องบิน (inflight video) เพื่อรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวตระหนักว่า รัฐบาลไทยจริงจังเรื่องการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ และเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวมาประเทศไทย โดยไม่สนับสนุนให้เกิดการค้ามนุษย์ และลดอุปสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่แฝงมากับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังได้เผยแพร่วีดิทัศน์ภายในสถานีและบนรถไฟฟ้า ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๐

๓. การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออม และระบบสวัสดิการชุมชน

๓.๑ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม

๓.๑.๑ ดูแลเด็ก สตรี คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

(๑) **กลุ่มเด็กและเยาวชน**

(๑.๑) **จัดสวัสดิการพื้นฐานและสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคม** เพื่อให้เด็กแรกเกิดได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีพัฒนาการสมวัย รวมทั้งเป็นการเข้าถึงบริการของรัฐและเป็นการประกันสิทธิด้านการอยู่รอด และการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยรับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้มาลงทะเบียนขอรับสิทธิเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๖๖๗,๔๔๕ คน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิจำนวน ๕๖๔,๒๘๘ คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายไปแล้ว ๕๑๘,๑๗๔ คน เป็นเงิน ๓,๕๐๐,๐๙๙,๒๙๗ บาท

(๑.๒) **ส่งเสริมสภาเด็กและเยาวชน** เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน โดยเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่สภาเด็กและเยาวชน ให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนแล้ว ๘,๗๘๐ แห่ง ประกอบด้วย ๑) ตำบลและเทศบาล ๗,๗๗๔ แห่ง ๒) อำเภอ ๘๗๘ แห่ง ๓) เขต (กรุงเทพมหานคร) ๕๐ แห่ง ๔) จังหวัด ๗๗ จังหวัด และ ๕) กรุงเทพมหานคร ๑ แห่ง

(๑.๓) **ดำเนินโครงการการสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน** เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ครอบครัวให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม โดยให้การช่วยเหลือเป็นเงินรายละ ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๖๓,๕๙๐ ราย

(๑.๔) **ดำเนินโครงการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน** เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลไกเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๑ ตามกรอบบูรณาการความร่วมมือกลุ่มเด็กปฐมวัย และจัดทำหลักสูตรการพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

(๒) **กลุ่มสตรี**

(๒.๑) **จัดทำแอปพลิเคชันหญิงไทย** เพื่อให้ความช่วยเหลือสตรีไทยผ่านเครือข่าย yingthai.net และจัดให้มีหมายเลขโทรศัพท์สำหรับแจ้งการขอรับการช่วยเหลือของผู้ประสบปัญหาทางสังคมในต่างประเทศ หมายเลข +๖๖๙๙๑๓๐๑๓๐๐

(๒.๒) **ฝึกอาชีพผ่านศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว** จำนวน ๘ แห่ง เพื่อให้สตรีได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว สามารถรวมกลุ่มทำงานในชุมชนไม่ต้องย้ายถิ่น สร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้ไปประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสม เช่น **โครงการพัฒนาทักษะอาชีพแก่กลุ่มเสี่ยงในสถาบันครอบครัว** กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย สตรี ผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ที่ว่างงานหรือแรงงานนอกระบบ เด็ก สตรี และประชาชนทั่วไปที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จำนวน ๖,๐๐๑ คน **โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้แก่สตรีและครอบครัว (๑๐๔ วัน)** โดยจัดฝึกอาชีพ หลักสูตร ๔๔ วัน และสนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ๖๐ วัน ให้แก่เยาวสตรี สตรี ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ว่างงาน หรือแรงงานนอกระบบ รวมทั้งสตรีที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จำนวน ๕,๐๑๒ คน **โครงการสนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ (๑๐๐ วัน)** ได้สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอาชีพในโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้แก่สตรีและครอบครัว (๑๐๔ วัน) และมีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๕๙๘ คน **โครงการเสริมสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจแก่สตรี** ได้คัดเลือกกลุ่มอาชีพที่ผ่านการรวมกลุ่มตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้แก่สตรีและครอบครัว (๑๐๔ วัน) และโครงการสนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ (๑๐๐ วัน) จำนวน ๔๒๕ คน เพื่อพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพแก่สตรี อบรมทักษะการบริหารจัดการธุรกิจและทักษะกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ เพื่อให้กลุ่มอาชีพสตรีสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้ในตลาด มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืนในท้องถิ่นภูมิลำเนา

(๒.๓) **เปิด “คลินิกให้คำปรึกษาสำหรับผู้หญิงไทยในสังคมพหุวัฒนธรรม”** (คลินิกสะใภ้ไทย-เขยฝรั่ง) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสมรสกับชาวต่างชาติ การเข้าถึงช่องทางการช่วยเหลือ การปรับตัวและสร้างสัมพันธภาพกับบุคคล และการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อย้ายถิ่นไปอยู่ต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) หญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ รวมถึงผู้หญิงไทยที่สนใจย้ายถิ่นหรือเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ๒) ครอบครัว ณ ถิ่นต้นทาง คือ ครอบครัวของผู้หญิงสัญชาติไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติหรือผู้หญิงที่สนใจย้ายถิ่นหรือเดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทย และ ๓) ครอบครัว ณ ถิ่นปลายทาง คือ ครอบครัวของผู้หญิงสัญชาติไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติที่มีภูมิลำเนาในต่างประเทศ หรือครอบครัวของผู้หญิงไทยที่ย้ายถิ่นหรือไปทำงาน แล้วตั้งถิ่นฐาน ณ ประเทศปลายทาง โดยสามารถติดตามข่าวสารได้ที่เว็บไซต์ yingthai.net และแอปพลิเคชัน Yingthai

(๒.๔) **จัด "มหกรรมตลาดนัด สร้างอาชีพให้มั่นคง สังคมไทย ไร้ความรุนแรง"** ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๖ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การแสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง จำนวน ๔๕ บูธ นอกจากนี้ ยังได้เปิดเวทีเสวนาประเด็นความรุนแรงและประเด็นพลังสตรีกับเศรษฐกิจ เพื่อลดความรุนแรงในสังคมในมิติการส่งเสริมอาชีพให้เกิดความมั่นคง และเสวนาแนวทางการผลักดันอาชีพของกลุ่มสตรีและประชาชน เช่น สร้างอาชีพผ่านตลาดออนไลน์ สร้างสินค้าอย่างไรให้ตอบโจทย์ตลาดในยุคปัจจุบัน บรรจุภัณฑ์ดีมีชัยไปกว่าครึ่ง และคลินิกการเงินจากกลุ่มธนาคาร

(๒.๕) **ดำเนินโครงการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว** ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลตำรวจ กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี และชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจในพื้นที่ เป็นการทำงานในชุมชนและเข้าถึงประชาชนอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการยุติความรุนแรงในครอบครัว ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ให้คำปรึกษาและแนะนำการปฏิบัติเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวให้กับข้าราชการตำรวจ ครอบครัว และประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเน้นถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้โดยง่าย และรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว ณ บ้านพักสวัสดิการตำรวจ ได้แก่ บ้านพักสวัสดิการอุดมสุข บ้านพักสวัสดิการลาดยาว และบ้านพักสวัสดิการลือชา

(๓) **กลุ่มผู้พิการ**

(๓.๑) **ดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคน** ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐได้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ จำนวน ๒๒,๒๕๙ แห่ง จาก ๔๓,๐๒๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๔ รวมทั้งจัดทำพื้นที่ต้นแบบที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการและคนทั้งมวล (Universal Design) จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก/โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ทางลาดและทางเท้า ซึ่งได้ดำเนินการครบทั้ง ๗๖ จังหวัดแล้ว ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๒ จะมีการขยายดำเนินการให้เป็นรูปธรรมตามแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกคนในพื้นที่นำร่อง ๖ ภาค ๖ จังหวัด

(๓.๒) **ลงนามข้อตกลงความร่วมมือ และ Kick off เปิดตัวโครงการอารยสถาปัตย์** เพื่อขยายพื้นที่ชุมชนตัวอย่างในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ระบบขนส่งมวลชน และขับเคลื่อนการปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของคนพิการ จำนวน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครพนม พิษณุโลก กระบี่ เชียงใหม่ พระนครศรีอยุธยา และเลย

(๓.๓) **จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป** ได้มีการอนุญาตให้องค์การ และ/หรือหน่วยงานภาครัฐจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๒,๑๒๘ ศูนย์ แบ่งออกเป็น องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการคนพิการ จำนวน ๑๒๒ ศูนย์ และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๒,๐๐๖ ศูนย์

(๓.๔) **ดำเนินโครงการส่งเสริมการมีบัตรประจำตัวคนพิการ** มีคนพิการได้รับการบริการออกบัตรประจำตัวคนพิการทั่วประเทศ จำนวน ๒,๐๔๑,๑๕๙ คน แบ่งเป็น ชาย ๑,๐๖๘,๑๔๕ คน และหญิง ๙๗๓,๐๑๔ คน (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๗-๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑)

(๓.๕) **ให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประกอบอาชีพสำหรับคนพิการ** โดยให้กู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพอิสระรายบุคคล ไม่เกินรายละ ๖๐,๐๐๐ บาท สูงสุดไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท สามารถผ่อนชำระคืนได้ภายใน ๕ ปี โดยไม่เสียดอกเบี้ย มีกลุ่มเป้าหมายคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนฯ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ราย เป็นเงินจำนวน ๑.๕ พันล้านบาท โดยตั้งแต่ปี ๒๕๓๘-ปัจจุบัน มีการปล่อยกู้ให้กับคนพิการไปแล้ว ๑๘๐,๐๐๐ ราย คิดเป็นวงเงินกว่า ๕.๗ พันล้านบาท รวมทั้ง**ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทักษะอาชีพของคนพิการ** โดยสนับสนุนงบประมาณสำหรับการรวมกลุ่มประกอบอาชีพของคนพิการเพื่อให้เข้าถึงสิทธิด้านอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เกิดกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็งและสามารถพัฒนามูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ได้ ซึ่งมีเป้าหมายในการสนับสนุน จำนวน ๑๕๐ กลุ่ม กลุ่มละ ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินจำนวน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการเบิกจ่ายไปแล้ว จำนวน ๑๓๖ กลุ่ม เป็นเงินจำนวน ๖,๕๔๖,๖๘๐ บาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

(๓.๖) **สนับสนุนโครงการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ** โดยสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ เพื่อดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยตั้งแต่ปี ๒๕๓๘-ปัจจุบัน มีการสนับสนุนโครงการไปแล้ว ๑๐,๒๕๙ โครงการ คิดเป็นเงินกว่า ๔.๙ พันล้านบาท นอกจากนี้ ยังได้จัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น **การจัดกิจกรรมการแข่งขันประกวดร้องเพลงของคนพิการในรายการชุมทางดาวทอง** รายการ “Over the limit talent show ปฏิบัติการทะลุพิกัด” เวทีประกวดแข่งขันความสามารถของคนพิการทุกประเภทในด้านการขับร้อง การแสดงดนตรี และการแสดง ทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม ออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ระหว่างเดือนมีนาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ รวมทั้งมีแนวคิดที่จะ**จัดบริการสุนัขนำทางในประเทศไทย (Guide Dogs)** โดยได้ลงพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมและประชุมหารือแนวทางการจัดบริการสุนัขนำทางสำหรับคนพิการในประเทศไทยร่วมกับองค์กร Royal Society for the Blind (RSB) เครือรัฐออสเตรเลีย

> “จ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ คิดเป็น ๙๙.๓๒%”

(๓.๗) **พัฒนาตลาดงานคนพิการและระบบตลาดอาชีพอิสระคนพิการออนไลน์** ผ่านเว็บไซต์ www.ตลาดงานคนพิการ.com หรือ www.jobpwdthai.go.th โดยบูรณาการข้อมูลระบบเว็บไซต์สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรมการจัดหางาน มีคนพิการได้งานทำแล้ว ๘๖๒ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑)

(๓.๘) **จ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ** ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ โดยข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ จำแนกเป็น**จ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ** ได้กำหนดเป้าหมายการจ้างงานคนพิการรวมทั้งสิ้น ๖๔,๕๘๒ คน มีการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ จำนวน ๖๔,๔๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๘ และ**จ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐ** ได้กำหนดเป้าหมายการจ้างงาน รวมทั้งสิ้น ๑๒,๕๐๐ คน มีการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๐,๔๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑๙

(๓.๙) **จัดหางานให้คนพิการมีงานทำ** ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๓ โดยขึ้นทะเบียนคนพิการที่ประสงค์จะทำงานกับนายจ้าง จำนวน ๒,๒๔๔ คน ได้รับการบรรจุ จำนวน ๑,๖๑๘ คน ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน ๒๘,๓๑๒,๕๐๐ บาท และมาตรา ๓๕ ในการให้หน่วยงานของรัฐ/นายจ้าง/สถานประกอบการ จัดสัมปทานสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการจัดจ้างเหมาช่วงงาน หรือจ้างเหมาบริการ ฝึกอบรม จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้การช่วยเหลืออื่นใด โดยมีผู้ขึ้นทะเบียนขอใช้สิทธิ จำนวน ๑๐,๘๑๘ คน ได้รับสิทธิ จำนวน ๘,๓๑๐ คน ก่อให้เกิดรายได้ ๙๐๙,๙๔๕,๐๐๐ บาท

(๓.๑๐) **ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ** เพื่อขจัดอุปสรรคและสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตและปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ มีสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเอื้อต่อคนพิการ มีสุขอนามัยและความมั่นคงปลอดภัย โดยปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ จำนวน ๒,๑๔๖ หลัง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑)

(๔) **ผู้มีรายได้น้อย**

(๔.๑) **แก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย** ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ซึ่งเป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และคนพิการ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการอยู่อาศัย พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็นให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ดังนี้

(๔.๑.๑) **ดำเนินโครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง** ดำเนินการก่อสร้างอาคารพักอาศัยแปลง G (๒๘ ชั้น) รองรับผู้อยู่อาศัยเดิม จำนวน ๓๓๔ หน่วย เสร็จเรียบร้อย พร้อมมอบกุญแจให้กับผู้แทนที่ได้สิทธิเช่าเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และย้ายผู้อยู่อาศัยเดิมเข้าอยู่ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และได้เตรียมดำเนินโครงการ ระยะที่ ๒-๔ ในการพัฒนารองรับผู้อยู่อาศัยเดิม ซึ่งโครงการใช้เวลาดำเนินการ ๘ ปี รวมทั้งสิ้น ๒๐,๒๙๒ หน่วย รวมทั้งจัดอบรมให้ความรู้การย้ายขึ้นอาคารใหม่ (กลุ่มผู้อยู่อาศัยผู้สูงอายุ และผู้ป่วยติดเตียง) การคัดแยกขยะ สิ่งของเหลือใช้ และการปฏิบัติตามกฎ/ระเบียบในโครงการ

> “โครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง
> สร้างแปลง G เสร็จเรียบร้อย
> ย้ายผู้อยู่อาศัยเดิมเข้าอยู่ได้
> ตั้งแต่ ๑๕ ก.ค. ๖๑”

(๔.๑.๒) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย (ประเภทเช่า) ระยะที่ ๑ โครงการอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย** ในปี ๒๕๖๑ ได้ส่งมอบสถานที่เพื่อดำเนินงานเริ่มก่อสร้าง จำนวน ๖ โครงการ ๑,๑๐๒ หน่วย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อนุมัติงบประมาณ จำนวน ๘ โครงการ ๒,๑๙๐ หน่วย

(๔.๑.๓) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย (ประเภทเช่าซื้อ)** ภายใต้โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ประกอบด้วย

๑) **โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุดที่ ๑ ปี ๒๕๕๗** จำนวน ๑๕,๖๗๖ หน่วย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ก่อสร้างแล้วเสร็จพร้อมให้เอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑๐,๕๘๒ หน่วย ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๗๗๖ หน่วย อยู่ระหว่างก่อสร้าง จำนวน ๒,๗๓๐ หน่วย และจัดหาผู้รับจ้าง จำนวน ๑,๕๘๘ หน่วย

๒) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุดที่ ๑ ปี ๒๕๕๘** จำนวน ๑๑,๔๘๕ หน่วย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ก่อสร้างแล้วเสร็จพร้อมเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๕,๘๕๗ หน่วย ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๑๘๑ หน่วย อยู่ระหว่างก่อสร้าง จำนวน ๓,๑๘๕ หน่วย และอยู่ระหว่างจัดหาผู้รับจ้าง จำนวน ๑,๒๖๒ หน่วย

๓) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุดที่ ๑ ปี ๒๕๕๙** จำนวน ๗,๒๓๓ หน่วย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๒๐๐ หน่วย อยู่ระหว่างก่อสร้าง จำนวน ๓,๐๓๙ หน่วย และอยู่ระหว่างจัดหาผู้รับจ้าง จำนวน ๓,๙๙๔ หน่วย

(๔.๑.๔) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยตามแนวเส้นทางรถไฟฟ้าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ ๑** (๑,๓๗๖ หน่วย) ประกอบด้วย ๑) **โครงการประชานิเวศน์ ๓** จำนวน ๕๕๖ หน่วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ อนุมัติให้ดำเนินโครงการฯ แบ่งเป็นส่วนที่ ๑ จำนวน ๒๘๖ หน่วย และส่วนที่ ๒ จำนวน ๒๗๐ หน่วย ขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และ ๒) **โครงการลำลูกกาคลองสอง** จำนวน ๘๒๐ หน่วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ อนุมัติให้จัดทำโครงการฯ จำนวน ๘๒๐ หน่วย ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของเป้าหมายทั้งปี

> “พัฒนาที่อยู่อาศัยตามแนวเส้นทางรถไฟฟ้า รวม ๑,๓๗๖ หน่วย ได้แก่ โครงการประชานิเวศน์ ๓ และโครงการลำลูกกาคลองสอง”

(๔.๑.๕) **ดำเนินโครงการบ้านข้าราชการ**

๑) **ดำเนินโครงการบ้านสวัสดิการข้าราชการ (เช่าซื้อ)** มีการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ ดังนี้ (๑) กรณีสร้างใหม่ในที่ดินของการเคหะแห่งชาติในพื้นที่นำร่องจังหวัดสงขลา และปัตตานี จำนวน ๔๙๑ หน่วย โดยผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการในจังหวัดสงขลา อยู่ระหว่างก่อสร้าง และจังหวัดปัตตานี อยู่ระหว่างจัดทำร่างขอบเขตของงาน และ (๒) กรณีสร้างใหม่ในพื้นที่ของการเคหะแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี (ลำลูกกา) และสมุทรปราการ (บางพลี) อยู่ระหว่างขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างเพื่อหาผู้รับจ้าง

๒) **โครงการบ้านพักข้าราชการ (บ้านหลวง)** ดำเนินการตามแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับข้าราชการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๘) ในรูปแบบรัฐสวัสดิการ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบในหลักการโครงการบ้านพักข้าราชการ (บ้านหลวง) ปี ๒๕๖๑ ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) จำนวน ๑๐ โครงการ รวม ๑๙๒ หน่วย วงเงินงบประมาณ ๑๕๓.๙๙๓๒ ล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่อยู่อาศัยให้แก่ข้าราชการรายได้น้อยถึงปานกลางของกรมประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาค [๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ระนอง สงขลา (บ้านสานฝันปันน้ำใจ) ลำปาง และตาก]

(๔.๑.๖) **ดำเนินโครงการบ้านประชารัฐ** เพื่อสนับสนุนประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีรายได้ไม่แน่นอนหรืออาชีพอิสระที่ไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมาก่อน ให้สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองในราคาที่ไม่สูงนัก และเหมาะสมกับศักยภาพของประชาชนแต่ละกลุ่ม โดยให้สถาบันการเงินของรัฐ ได้แก่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สนับสนุนสินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนทั้งสินเชื่อเพื่อพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัย (Pre Finance) สำหรับผู้พัฒนาโครงการ และสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Post Finance) สำหรับประชาชนกลุ่มดังกล่าวที่ต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือซ่อมแซมและ/หรือต่อเติมที่อยู่อาศัย ได้สิ้นสุดแล้ว เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ สรุปผลได้ดังนี้ ๑) ธอส. ได้อนุมัติสินเชื่อ Post Finance แล้ว ๑๔,๘๕๓ ราย วงเงิน ๑๑,๗๓๐ ล้านบาท และ ๒) ธนาคารออมสิน ได้อนุมัติสินเชื่อ Pre Finance แล้ว ๓ ราย วงเงิน ๒๕๘ ล้านบาท และอนุมัติสินเชื่อ Post Finance แล้ว ๖,๑๘๙ ราย วงเงิน ๕,๐๙๓ ล้านบาท

> “โครงการบ้านประชารัฐ
> อนุมัติสินเชื่อรวม
> ๒๑,๐๔๕ ราย
> วงเงิน ๑.๗ หมื่นล้านบาท”

(๔.๑.๗) **ดำเนินโครงการบ้านธนารักษ์ประชารัฐ** เป็นการเพิ่มโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ปัจจุบันไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองบนที่ดินราชพัสดุในระดับราคาไม่เกิน ๑ ล้านบาท มีการดำเนินการซ่อมแซมและ/หรือต่อเติมที่อยู่อาศัยบนที่ดินราชพัสดุ ในวงเงินไม่เกิน ๕ แสนบาท เพื่อเพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคอสังหาริมทรัพย์ โดยมีโครงการนำร่องกรณีสร้างที่อยู่

อาศัยในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๖ แปลง ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทั้งนี้ ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑ ผลการดำเนินโครงการบนที่ดินราชพัสดุ ดังนี้ ๑) โครงการเช่าระยะสั้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (แปลง กท. ๕๐๕๐) จำนวน ๔๓๒ หน่วย อยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ๒) โครงการเช่าระยะยาวในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒ แปลง แปลง พบ. ๒๖๐ จำนวน ๓๗๗ หน่วย ขณะนี้อยู่ระหว่างปรับพื้นที่โครงการ ส่วนแปลง พบ. ๒๖๑ จำนวน ๒๔๓ หน่วย ได้ก่อสร้างระยะที่ ๑ จำนวน ๔๓ หน่วย เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยธนาคารได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างระยะที่ ๒ จำนวน ๑๐๐ หน่วย และ ๓) กรณีการกู้ซ่อมแซมและ/หรือต่อเติมที่อยู่อาศัยที่ปลูกสร้างบนที่ดินราชพัสดุ มีผู้สนใจ จำนวน ๒,๒๓๕ ราย สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ออกหนังสือรับรองให้ผู้เช่า จำนวน ๒๖๗ ราย และได้รับอนุมัติการกู้จากธนาคารแล้ว จำนวน ๗ ราย

(๔.๑.๘) **ดำเนินการขายโครงการที่อยู่อาศัย** การเคหะแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑ เปิดขายโครงการที่อยู่อาศัย จำนวน ๑๓,๓๐๑ หน่วย ผลการดำเนินงานยอดขาย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘,๐๓๔ หน่วย คิดเป็นร้อยละ ๑๓๖.๐๐ ของเป้าหมายทั้งปี

(๔.๑.๙) **ดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง** ได้ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยและแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยรุกล้ำลำคลองในกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑) ปัจจุบันมีการดำเนินการในพื้นที่ริมคลองลาดพร้าวและคลองบางซื่อ เป้าหมาย ๗,๐๘๑ ครัวเรือน ได้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จำนวน ๕,๐๑๘ ครัวเรือน โดยก่อสร้างบ้านแล้วเสร็จ ๑,๖๓๕ ครัวเรือน ใน ๓๑ ชุมชน อยู่ระหว่างการก่อสร้างบ้าน ๙๘๕ ครัวเรือน และพื้นที่พร้อมก่อสร้างบ้าน ๒,๔๐๔ ครัวเรือน

(๔.๑.๑๐) **ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยเพื่อคนยากจนที่บุกรุกที่ดินสาธารณะ จังหวัดปทุมธานี “ปทุมธานีโมเดล”** เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกชุมชนริมคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และเพื่อสร้างความมั่นคงในที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชนคลองหนึ่งเดิม โดยมีเป้าหมาย ๑๖ ชุมชน ๑,๐๘๔ ครัวเรือน มีผลการดำเนินงาน ๑) **การพัฒนาบนที่ดินราชพัสดุ ๓๐ ไร่** ตรงข้ามมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ประกอบด้วย สร้างอาคารสูง จำนวน ๕ อาคาร รวม ๑๗๐ ห้อง ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารที่ ๑ จำนวน ๒๓ ห้อง มีความคืบหน้าในการก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ ๔๕ และอยู่ระหว่างการถมดินเพื่อปลูกสร้างอาคารที่ ๒-๔ และพัฒนาที่อยู่อาศัยในแนวราบของกลุ่มคลองหลวง ๓๕ จำนวน ๓๔ ครัวเรือน ปัจจุบันชุมชนอยู่ระหว่างการวางแผนการก่อสร้าง และ ๒) **จัดซื้อที่ดินใหม่และพัฒนาที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการบ้านมั่นคง** ได้แก่ ชุมชนแก้วนิมิต หรือสหกรณ์บ้านมั่นคงไทยมุสลิมสามัคคี จำกัด ดำเนินการก่อสร้างบ้านแล้วเสร็จ ๑๐๐ ครัวเรือน

(๔.๑.๑๑) **ดำเนินโครงการ “ซ่อมบ้านทั่วไทย ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร”** ในการเข้าปรับปรุงและซ่อมแซมที่พักอาศัยให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อยและได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติ รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ปัจจุบันได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๖๐๔ หลัง และอยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๑,๐๘๘ หลัง แบ่งเป็นพื้นที่ตามภาคต่าง ๆ ประกอบด้วย พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๙ จังหวัด จำนวน ๑,๘๒๘ หลัง และพื้นที่ภาคเหนือ ๑๒ จังหวัด จำนวน ๑,๘๖๔ หลัง

(๔.๒) **บริหารงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน** ทั้งในด้านลูกหนี้และเจ้าหนี้ควบคู่กันไปอย่างครบวงจรและต่อเนื่องใน ๕ มิติ ได้แก่

(๔.๒.๑) **ดำเนินการจริงจังกับเจ้าหนี้นอกระบบ** ได้ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดของเจ้าหนี้นอกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตราตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยได้มีการกวดขันจับกุมผู้ปล่อยเงินกู้นอกระบบและผู้ติดตามทวงถามหนี้โดยวิธีการผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ผลการดำเนินการสะสมตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙-ตุลาคม ๒๕๖๑ มีการจับกุมผู้กระทำผิดรวมทั้งสิ้น ๔,๑๖๒ คน

(๔.๒.๒) **เพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ** ได้แก่

๑) **สินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน** ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งหน่วยแก้หนี้นอกระบบ และออกผลิตภัณฑ์ “สินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน” วงเงินให้กู้ยืมแก่ประชาชนรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ ๐.๘๕ ต่อเดือน และมีหลักประกันแบบผ่อนปรน ทั้งนี้ วงเงินสินเชื่อโครงการแห่งละ ๕,๐๐๐ ล้านบาท รวม ๒ ธนาคาร เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยสิ้นสุดโครงการแล้ว ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ธนาคารออมสินได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว ๑๑๙,๕๙๒ ราย จำนวนเงิน ๔,๙๘๙ ล้านบาท และ ธ.ก.ส. ได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว ๑๐๕,๗๒๑ ราย จำนวนเงิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ**โครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน ระยะที่ ๒** โดยมีวงเงินให้กู้ยืมแก่ประชาชนรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ ๐.๘๕ ต่อเดือน ระยะเวลากู้ ๕ ปี ทั้งนี้ วงเงินสินเชื่อโครงการแห่งละ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท รวม ๒ ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท โดย ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ธนาคารออมสินได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว ๔๓,๐๘๒ ราย จำนวนเงิน ๑,๘๕๓ ล้านบาท และ ธ.ก.ส. ได้อนุมัติสินเชื่อแล้ว ๕๘,๘๘๓ ราย จำนวนเงิน ๒,๘๔๒ ล้านบาท

๒) **สินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (สินเชื่อพิโกไฟแนนซ์)** ให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนวงเงินรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท โดยเรียกหรือไม่เรียกหลักประกันก็ได้ อัตราดอกเบี้ยรวมค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม ไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี (ลดต้นลดดอก) และเรียกเก็บค่าทวงถามหนี้ได้อีก ๘๐ บาทต่อเดือนต่อราย โดยตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๙-สิ้นเดือนกันยายน ๒๕๖๑ มีผู้สนใจยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์และได้รับอนุญาตแล้ว รวมทั้งสิ้น ๔๐๕ ราย ใน ๖๔ จังหวัด ซึ่งในจำนวนนี้ได้เปิดดำเนินการแล้ว ๓๓๙ ราย ใน ๖๔ จังหวัด

(๔.๒.๓) **ไกล่เกลี่ยประนอมหนี้** ได้มีแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้นอกระบบทุกจังหวัดมาเป็นคนกลางเจรจาประนอมหนี้ระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้นอกระบบ เพื่อให้เกิดมูลหนี้ที่เป็นธรรม และอัตราดอกเบี้ยถูกต้องตามกฎหมาย โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ สามารถช่วยแก้ไขปัญหา/บรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้เสียหาย จำนวน ๓๓๕,๓๗๒ ราย มูลหนี้ ๖๑,๗๔๗.๔๑ ล้านบาท

(๔.๒.๔) **ส่งมอบโฉนดที่ดิน บ้าน และทรัพย์สินที่ถูกฉ้อโกงจากเจ้าหนี้คืนให้แก่ประชาชนทั่วประเทศ** ได้มีการเจรจาไกล่เกลี่ยและจัดทำข้อตกลงระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ สามารถส่งมอบโฉนดที่ดินและทรัพย์สิน รวม ๗,๗๕๓ ฉบับ (เนื้อที่ ๒๕,๙๖๔ ไร่ ๔๐.๘๗ ตารางวา) ประชาชนผู้เสียหาย ๑๐,๑๓๘ ราย รวมมูลค่า ๑๐,๓๑๒,๐๕๕,๑๘๒ บาท

(๔.๒.๕) **ฟื้นฟูศักยภาพการหารายได้ให้ลูกหนี้นอกระบบ** ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการหารายได้ของลูกหนี้นอกระบบในทุกจังหวัด เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ความสามารถชำระหนี้ต่ำ ให้มีอาชีพเสริมเพิ่มทักษะฝีมือแรงงาน หาตำแหน่งงานว่าง ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินและหนี้สิน

(๔.๒.๖) **สนับสนุนด้านการเงินอื่น ๆ** เช่น สนับสนุนองค์กรการเงินชุมชนให้มาร่วมแก้หนี้นอกระบบ ให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนทั่วไปเพื่อป้องกันปัญหาหนี้นอกระบบ และพัฒนาฐานข้อมูลหนี้นอกระบบของประเทศ

(๔.๓) **สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ** โดยบูรณาการ ๕ ภาคส่วน ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม มีเป้าหมาย คือ “สร้างรายได้ให้กับชุมชนเพื่อประชาชนมีความสุข” ในรูปแบบประชารัฐ ภายใต้แนวคิดกลไกธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise: SE) ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจรากฐานและประชารัฐตามแนวทางของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) มีกลไกการขับเคลื่อน ๒ กลไก ได้แก่ คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และภาคเอกชน มีบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีวิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด และในส่วนภูมิภาค มีบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ซึ่งได้จัดตั้งครบแล้วทั้ง ๗๖ จังหวัด โดยเป็นกลไกขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ แบ่งเป็น ๓ กลุ่มงาน ประกอบด้วย การเกษตร การแปรรูป (SMEs/OTOP) และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ได้ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๔,๑๕๖ กลุ่ม แบ่งเป็นด้านการเกษตร ๑,๐๔๒ กลุ่ม ด้านการแปรรูป ๒,๑๐๑ กลุ่ม และด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ๑,๐๑๓ กลุ่ม มีกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการแล้วก่อให้เกิดรายได้ จำนวน ๓,๘๒๑ กลุ่ม เป็นเงิน ๓,๐๒๖,๖๙๑,๔๓๐ บาท โดยมีผู้ได้รับผลประโยชน์ จำนวน ๖๖๓,๕๔๘ คน

(๕) **กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนไร้บ้าน**

(๕.๑) **ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน** เพื่อฟื้นฟูศักยภาพบุคคลและสร้างชุมชนคนไร้บ้าน ช่วยเหลือให้คนไร้บ้านกลับคืนสู่สังคม สามารถเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายคนไร้บ้านให้มีความเข้มแข็ง มีการสร้างและพัฒนาศูนย์คนไร้บ้านที่ดำเนินการโดยเครือข่ายคนไร้บ้าน เพื่อดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ร่วมกัน ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยแผนงานระยะ ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑) ดำเนินการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ และขอนแก่น (เป้าหมาย ๖๙๘ ครัวเรือน) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้คนไร้บ้านกลับคืนสู่สังคม สามารถเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม รวมถึงพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายคนไร้บ้านให้มีความเข้มแข็ง มีการสร้างและพัฒนาศูนย์คนไร้บ้านที่บริหารจัดการโดยเครือข่ายคนไร้บ้าน เพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกัน ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๕.๑.๑) **ศูนย์คนไร้บ้าน กรุงเทพมหานคร** ดำเนินการปรับปรุงศูนย์แรกรับคนไร้บ้านสุวิทย์ วัดหนู เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แล้วเสร็จ รองรับกลุ่มคนไร้บ้าน ๑๒๐ ราย เป็นสถานที่ที่คนไร้บ้านรวมตัวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาศักยภาพและการอยู่ร่วมกันในสังคม กลุ่มคนไร้บ้านมีการบริหารจัดการศูนย์ด้วยตนเอง สร้างกติกาการอยู่ร่วมกันและดำเนินกิจกรรมหลากหลาย นอกจากนี้ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์คนไร้บ้านอีก ๑ ศูนย์ เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมาย ๑๐๐ ครัวเรือน โดยซื้อที่ดินพร้อมอาคารในตำบลบางพูน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันอยู่ระหว่างออกแบบปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและสิ่งก่อสร้างเดิม คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒

(๕.๑.๒) **ศูนย์คนไร้บ้าน จังหวัดเชียงใหม่** ได้เปิดศูนย์ฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนไร้บ้าน จังหวัดเชียงใหม่ “บ้านเตื่อมฝัน” (บ้านเติมฝัน) ถนนสุริยวงค์ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

(๕.๑.๓) **ศูนย์คนไร้บ้าน จังหวัดขอนแก่น** เครือข่ายคนไร้บ้าน จังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดแนวทางบริหารจัดการศูนย์คนไร้บ้านร่วมกันและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์คนไร้บ้านในการเป็น “พื้นที่พัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตเพื่อการหลุดพ้นจากการเป็นคนไร้บ้าน” รองรับกลุ่มเป้าหมาย ๑๒๐ ราย โดยมีการซื้อที่ดินบริเวณถนนเหล่านาดี ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีระยะเวลาในการก่อสร้าง ๑ ปี

(๕.๒) **ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด "บ้านมั่นคง"** โดยมีเป้าหมายระยะยาวถึงปี ๒๕๗๙ รวมทั้งสิ้น ๖๙๐,๐๐๐ ครัวเรือนทั่วประเทศ เป็นการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด โดยสนับสนุนให้ชุมชนรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยอย่างเป็นระบบ มีการสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนและวางแผนแก้ไขปัญหาตามความหลากหลายและสภาพปัญหาของชุมชน สร้างกระบวนการจัดการร่วมระหว่างชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ชุมชนมีการออมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย มีการออกแบบวางผังชุมชน จัดระบบก่อสร้าง และจัดการที่ดินร่วมกันทั้งในรูปแบบการเช่าระยะยาวและการซื้อที่ดินใหม่ เป็นการสร้างความมั่นคงทั้งด้านที่ดินและที่อยู่อาศัย เพื่อคุณภาพชีวิตและการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ของชุมชน ทำให้ผู้มีรายได้น้อยมีสุขภาวะที่ดีและการอยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ ในปี ๒๕๖๑ มีเป้าหมาย จำนวน ๖,๗๑๐ ครัวเรือน ปัจจุบันเกิดการสนับสนุนการพัฒนาสาธารณูปโภคและที่อยู่อาศัยแล้ว จำนวน ๗,๕๙๐ ครัวเรือน ใน ๘๐ ชุมชน ๒๔ จังหวัด

(๕.๓) **ดำเนินโครงการบ้านพอเพียงชนบท** ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยมีเป้าหมายระยะยาวถึงปี ๒๕๗๔ รวมทั้งสิ้น ๓๕๒,๐๐๐ ครัวเรือนทั่วประเทศ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชนบท สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นร่วมกันแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้เครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน รวมถึงประสานความร่วมมือภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ท้องถิ่น ท้องที่ และภาคเอกชนในการสนับสนุนการแก้ปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยเพื่อสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยในปี ๒๕๖๑ มีเป้าหมายจำนวน ๑๕,๐๐๐ ครัวเรือน ปัจจุบันเกิดการสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยแล้ว ๑๖,๒๗๕ ครัวเรือน ในพื้นที่ ๑,๓๓๘ ตำบล ๗๖ จังหวัด โดยมีบ้านที่ซ่อม/สร้างแล้วเสร็จ ๑๒,๒๕๑ หลัง

๓.๑.๒ ดำเนินงานช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยเฉพาะเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ ผ่านศูนย์ช่วยเหลือสังคม (One Stop Crisis Center: OSCC) ระหว่างวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ได้รับการแจ้งเหตุทั้งสิ้น ๓๓๔,๒๑๗ กรณี โดยได้แจ้งผ่าน ๓ ช่องทาง ได้แก่ สายด่วน จำนวน ๓๑๑,๖๖๐ กรณีดำเนินการด้วยตนเอง (Walk-in) จำนวน ๔,๑๔๕ กรณี และช่องทางออนไลน์ (Social media) จำนวน ๑๘,๔๐๒ กรณี/ครั้ง

๓.๑.๓ ดำเนินการแก้ไขปัญหาของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม โดยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อทำหน้าที่ติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้ข้อยุติร่วมกันแล้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว และรวบรวมปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนจากการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติที่เห็นชอบร่วมกันในการแก้ไขหรือลดผลกระทบ ตลอดจนให้การช่วยเหลือเยียวยาอย่างเป็นธรรมและเสนอแนะให้ส่วนราชการรับไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๓.๒ การพัฒนาระบบการออม โดยส่งเสริมการออมภาคประชาชนผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เพื่อให้ประชาชนมีการออมเงิน เป็นกองทุนบำนาญสำหรับทุกคนที่มีอาชีพอิสระให้ได้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตยามเกษียณของตนเอง รวมถึงเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนเมื่อสิ้นสุดการเป็นสมาชิก การดำเนินงานดังกล่าวสามารถลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในมิติด้านการออมเพื่อการเกษียณ ได้หากมีการออมอย่างต่อเนื่อง (เริ่มออมตั้งแต่อายุ ๑๕-๖๐ ปีบริบูรณ์) จะสามารถมีความมั่นใจได้ว่าประชาชนของประเทศจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ในวัยชรา โดย กอช. เริ่มเปิดรับสมาชิกตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘-๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ มีจำนวนสมาชิก ๕๙๒,๔๐๙ คน (ยังไม่หักสมาชิกที่สิ้นสุดสมาชิกภาพ) อีกทั้ง กอช.

ยังได้พัฒนาช่องทางการให้บริการและช่องทางการติดต่อให้ง่ายและสะดวกต่อสมาชิกมากขึ้น ทั้งในส่วนของ “ระบบโทรศัพท์ตอบรับแบบอัตโนมัติ (ระบบ IVR)” และ “สายด่วนเงินออม” จำนวน ๒๐ คู่สาย (หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๐๔๙-๙๐๐๐) ที่เปิดให้บริการเพื่อรองรับการติดต่อสอบถามข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกและประชาชนทั่วไป ปัจจุบัน กอช. มีหน่วยรับสมัครสมาชิกและนำส่งเงินสะสม รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ ช่องทาง ดังนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สถาบันการเงินชุมชน สำนักงานคลังจังหวัด ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานกองทุนการออมแห่งชาติ เคาน์เตอร์เซอร์วิส และช่องทางออนไลน์ผ่านระบบแอปพลิเคชัน เว็บไซต์ www.nsf.or.th ที่ประชาชนและผู้สนใจสามารถเข้าใช้บริการโปรแกรมการคำนวนเงินบำนาญ หรือสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในการเข้าถึงการให้บริการของกองทุน นอกจากนี้ยังเร่งรัดและกระตุ้นการเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อและช่องทางต่าง ๆ โดยเน้นการเข้าถึงสมาชิกกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

> “ส่งเสริมการออมภาคประชาชนผ่าน กอช. มีสมาชิก ๕๙๒,๔๐๙ คน”

๓.๓ การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน

๓.๓.๑ ดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๐ ได้เปิดให้ประชาชนลงทะเบียนระหว่างวันที่ ๓ เมษายน-๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผู้มาลงทะเบียนทั้งสิ้น ๑๔,๑๗๖,๑๗๐ คน ผ่านคุณสมบัติ จำนวน ๑๑,๔๖๙,๑๘๕ คน และไม่ผ่านคุณสมบัติ ๒,๗๐๖,๙๘๕ คน โดยจะมีสวัสดิการ ๒ หมวด ได้แก่ **หมวดที่ ๑ บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน** ประกอบด้วย ๑) การใช้บัตรเพื่อซื้อสินค้าจำเป็นเพื่อการบริโภค เพื่อการศึกษา เพื่อซื้อวัตถุดิบทางการเกษตรในร้านธงฟ้า วงเงิน ๓๐๐ บาทต่อเดือน (สำหรับคนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี) และ ๒๐๐ บาทต่อเดือน (สำหรับคนที่มีรายได้เกินกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี) และ ๒) การใช้บัตรเพื่อซื้อแก๊สหุงต้ม วงเงิน ๔๕ บาทต่อ ๓ เดือน **หมวดที่ ๒ บรรเทาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง** ประกอบด้วย ๑) ใช้ชำระค่าโดยสารรถ ขสมก. ระบบ e-ticket/รถไฟฟ้า วงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน ๒) ใช้ซื้อตั๋วรถไฟ วงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน และ ๓) ใช้ซื้อบัตรรถโดยสารประจำทาง (รถ บขส.) วงเงิน ๕๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสวัสดิการและการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถกำกับติดตามค่าใช้จ่ายสวัสดิการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

๓.๓.๒ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในกลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ในปี ๒๕๖๐ จากการลงพื้นที่ของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า มีประชาชนที่มีคุณสมบัติเป็นผู้มีรายได้น้อยบางส่วนยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๐ โดยเฉพาะผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ กำหนดแนวทางเพิ่มเติมและได้มีการเปิดการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมฯ ในระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีผู้ลงทะเบียนเพิ่มเติมฯ จำนวน ๔.๕ ล้านคน โดยมีผู้ผ่านคุณสมบัติและได้รับสิทธิ จำนวน ๓.๑ ล้านคน หรือ

คิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของผู้ที่มาลงทะเบียนทั้งหมด และผู้ได้รับสิทธิสามารถรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จากทีมไทยนิยม ยั่งยืน ในพื้นที่ได้ช่วงกลางเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ และสามารถใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๓.๓.๓ ดำเนินมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นโครงการให้ความช่วยเหลือ ระยะที่ ๒ แก่ผู้ที่ผ่านการตรวจสอบในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๐ เพื่อจะช่วยเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (Account Officer: AO) เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และให้คำแนะนำแผนการพัฒนาตนเองให้แก่ผู้มีบัตรฯ ที่ได้แสดงความประสงค์เข้าร่วมมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้มีบัตรฯ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย (รายได้ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี และอยู่ในวัยแรงงาน) รวมจำนวน ๘,๕๖๕,๙๓๓ คน โดยผู้ที่ประสงค์จะพัฒนาตนเองจะได้รับการพัฒนาทางด้านอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดหางาน การฝึกอบรมทักษะอาชีพ ทั้งอาชีพในภาคเกษตรและอาชีพนอกภาคเกษตรกร นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินมาตรการฯ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์คือผู้ที่เข้าร่วมมาตรการฯ มีการประกอบอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดให้ AO ติดตามความคืบหน้าของการพัฒนาตนเองของผู้มีบัตรฯ และรายงานให้กระทรวงการคลังทราบเป็นระยะ

๓.๓.๔ ดำเนินมาตรการชดเชยเงินให้แก่ผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐโดยใช้ข้อมูลจากจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้มีรายได้น้อยได้ชำระ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีมูลเพิ่มและส่งเสริมให้เกิดการออมเงินในกลุ่มของผู้มีรายได้น้อย จึงได้มีการดำเนินมาตรการชดเชยเงินให้แก่ผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยใช้ข้อมูลจากจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้มีรายได้น้อยได้ชำระจากราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคที่จำเป็น สินค้าเพื่อการศึกษาและวัตถุดิบเพื่อการเกษตร (โดยไม่รวมสินค้าและบริการที่มีภาษีสรรพสามิต) จากร้านธงฟ้าประชารัฐหรือร้านค้าเอกชนอื่นที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งในส่วนของวงเงินสวัสดิการที่ได้รับตามสิทธิ และเงินที่เติมเข้ากระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผ่านเครื่องรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture: EDC) ที่มีการเชื่อมต่อระบบเครื่องบันทึกการเก็บเงิน (Point of Sale: POS) สำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑-๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ เพื่อนำมาประมวลผลคัดแยกจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๗ ออกจากราคาสินค้าและบริการที่ผู้มีรายได้น้อยได้ชำระผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปจริงในแต่ละเดือน โดยกันไว้ร้อยละ ๑ ซึ่งเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้มีรายได้น้อยได้ชำระราคาสินค้าและบริการผ่านบัตรสวัสดิการแล้ว ส่วนที่เหลือร้อยละ ๖ จะนำมาจำแนกข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน คือ **ส่วนที่ ๑** ร้อยละ ๕ โอนเข้า e-Money ในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อการใช้จ่าย และ**ส่วนที่ ๒** ร้อยละ ๑ โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้มีสิทธิ เพื่อการออม โดยเงินชดเชยที่ให้แก่ผู้มีรายได้น้อยดังกล่าวไม่เกินจำนวน ๕๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน และมีกำหนดจ่ายทุกวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๔. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

๔.๑ การเสริมสร้างสังคมผู้สูงอายุไทยให้มีคุณภาพ

๔.๑.๑ ขยายโอกาสด้านอาชีพและการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ เช่น

(๑) สนับสนุนการให้กู้ยืมเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีศักยภาพ มีความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเพื่อสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ได้ให้บริการกู้เงินรายบุคคล จำนวน ๙,๖๖๗ คน เป็นเงิน ๒๗๑,๘๔๕,๕๙๓ บาท และสนับสนุนโครงการของกลุ่ม/ชมรม องค์กรด้านผู้สูงอายุ จำนวน ๓๒๗ โครงการ/กลุ่ม เป็นเงิน ๓๓,๑๐๑,๓๘๘ บาท

(๒) **ขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ** โดยการสำรวจข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ จำนวน ๑๖,๔๔๔ คน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๗๖๒ คน และสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน ๘๙๕ คน

(๓) ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุแล้ว จำนวน ๔๑,๙๕๐ คน โดยแยกเป็นภาครัฐ ๙,๒๓๙ คน ภาคเอกชน ๙,๖๔๖ คน และอาชีพอิสระ ๒๓,๐๖๕ คน โดยยอดสะสมจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๕๘,๕๐๐ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

(๔) **ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์** โดยส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว และโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ภูมิปัญญา มีผู้สูงอายุลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน ๒,๘๘๔ คน และได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๒,๑๗๔ คน

๔.๑.๒ ดำเนินโครงการให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก โดยให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและประสบปัญหาความเดือดร้อนที่ยื่นขอรับความช่วยเหลือภายใต้ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง ให้คำแนะนำปรึกษา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเงินครั้งละไม่เกิน ๕๐๐ บาท (ไม่จำกัดจำนวนครั้ง) และ/หรือประกาศฯ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุ ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง ให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน หรืออาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่มไม่เกินวงเงินครั้งละ ๒,๒๐๐ บาท โดยจะช่วยได้ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อคนต่อปี ซึ่งสนับสนุนเงินช่วยเหลือตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๔๕,๖๗๒ ราย เป็นเงิน ๑๐๕,๐๑๓,๓๐๐ บาท รวมทั้งดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ให้ความช่วยเหลือ

ผู้สูงอายุที่เสียชีวิตและอยู่ในครัวเรือนยากจน และสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งสนับสนุนเงินช่วยเหลือตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๓๓,๔๑๔ ราย เป็นเงิน ๖๖,๘๒๘,๐๐๐ บาท

๔.๑.๓ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย เพื่อให้สภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุได้รับการปรับปรุง เกิดความสะดวกต่อการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้ง่ายขึ้น จำนวน ๒,๖๓๔ หลัง และส่งเสริมให้ชุมชนมีการส่งเสริมการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้าน ที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่ผู้สูงอายุทำกิจกรรมร่วมกันให้มีความเหมาะสมปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต จำนวน ๓๘ แห่ง

๔.๑.๔ ดำเนินโครงการขยายผลส่งเสริมสิทธิผู้สูงอายุ โดยดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์การ์ตูน Animation เรื่อง สิทธิผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมสิทธิผู้สูงอายุให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗,๘๕๓ แห่ง อำเภอ ๘๗๘ แห่ง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ๗๖ จังหวัด ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จำนวน ๑๒ แห่ง รวมทั้งจัดพิมพ์คู่มือการดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง และการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๒) และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

๔.๒ มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ

๔.๒.๑ มาตรการภาษีการจ้างงานผู้สูงอายุ ให้นายจ้างหักรายจ่ายได้ ๒ เท่า สำหรับรายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้างสำหรับการจ้างบุคลากรผู้สูงวัย (อายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) เข้าทำงานในจำนวนไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดที่นายจ้างจ้างทำงานและมีอัตราค่าจ้างไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒.๒ มาตรการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) เป็นการสนับสนุนการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุบนที่ราชพัสดุและบนพื้นที่อื่น ๆ เพื่อสร้างที่พักอาศัยที่มีความเหมาะสม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการเฉพาะให้กับผู้สูงอายุ โดยได้มีการดำเนินการในที่ราชพัสดุ ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี เชียงใหม่ ประจวบคีรีขันธ์ เชียงราย และนครนายก

๔.๒.๓ มาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage: RM) ธนาคารออมสินได้เริ่มให้บริการสินเชื่อ RM แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดย ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ธนาคารออมสินได้อนุมัติสินเชื่อจำนวน ๒๖ ราย วงเงิน ๙๓ ล้านบาท

๔.๒.๔ การดำเนินโครงการบ้านกตัญญู จำนวน ๓๖๐ หน่วย กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑ คือ รังสิตคลอง ๔ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๓๖๐ หน่วย ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของเป้าหมายทั้งปี

๔.๒.๕ การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย โดยในปี ๒๕๖๑ ได้พัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนของการเคหะแห่งชาติให้ได้มาตรฐานและมีสิ่งแวดล้อมในการอยู่อาศัยที่ดีแล้ว จำนวน ๑๐๐ ชุมชน

๔.๒.๖ มาตรการบูรณาการระบบบำเหน็จบำนาญ โดยผลักดันร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการพัฒนาและกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญให้มีความครอบคลุมเพียงพอ และยั่งยืน รวมทั้งจัดให้มีระบบฐานข้อมูลกลางด้านบำเหน็จบำนาญของประเทศ และ ๒) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบช.) ซึ่งเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภาคบังคับสำหรับแรงงานในระบบที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕-๖๐ ปี ครอบคลุมลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างชั่วคราว ส่วนราชการ พนักงานราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวมีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีวิตหลังเกษียณ โดยให้มีการจ่ายเงินเข้ากองทุนจาก ๒ ฝ่าย คือ ลูกจ้างและนายจ้าง ซึ่งลูกจ้างจะได้รับบำนาญหรือบำเหน็จเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี ทั้งนี้ ในปัจจุบันร่างกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ ได้ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

๕. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่หลากหลายจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๑ การดำเนินโครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบความร่วมมืออาเซียน เข้าร่วมประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน+๓ ด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา ครั้งที่ ๑๒ (The 12th Meeting of the ASEAN Plus Three Senior Officials on Social Welfare and Development: 12th SOMSWD+3) วันศุกร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม Sule Shagri-La Hotel เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ทั้งนี้ ได้นำเสนอความก้าวหน้าและแผนการดำเนินงานด้านคนพิการ ผู้สูงอายุ และสวัสดิการสังคมในภาพรวมของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องประเทศอาเซียนบวกสาม

๕.๒ การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในประเทศอาเซียน เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชนในบริบทที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เยาวชนอาเซียนสู่การเป็นผู้ประกอบการทางสังคม” (Asean Yout Workshop on Socail Entrepreneurs)

๕.๓ การส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ เช่น การประชุมคณะทำงานบูรณาการประเด็นสิทธิคนพิการในประชาคมอาเซียน ครั้งที่ ๗ ในระหว่างวันที่ ๕-๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อจัดทำแผนแม่บทที่เอื้ออำนวย ๒๐๒๕ เพื่อบูรณาการสิทธิคนพิการ (Enabling Masterplan 2025: Mainstreaming the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งจะเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นของประเทศสมาชิกอาเซียนในการเสริมสร้างประชาคมอาเซียนสำหรับทุกคน (Inclusive community) และบูรณาการประเด็นสิทธิของคนพิการไว้ในนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนและแผนงานประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘

๖. การจัดระเบียบสังคมและพัฒนาพื้นที่สาธารณะ

๖.๑ การจัดระเบียบสังคม

๖.๑.๑ แก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ ได้กำหนดมาตรการในการเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายและการออกตรวจตราเพื่อป้องกันการแข่งรถในทางสาธารณะ รวมทั้งการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแข่งรถในทางสาธารณะ โดยมีผลการจับกุมในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๗๖๕ คดี ผู้ต้องหา ๑,๙๔๓ คน ดังตารางต่อไปนี้

ข้อหา	จำนวนคดี (คดี)	จำนวนผู้ต้องหา (คน)
๑) ข้อหาแข่งรถในทาง	๒๐๓	๒๓๗
๒) ข้อหาขับรถโดยประมาท	๑๗๘	๒๑๘
๓) ขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย	๑,๓๘๔	๑,๔๘๘
รวม	**๑,๗๖๕**	**๑,๙๔๓**

๖.๑.๒ ดำเนินงานตามนโยบายลดอบายมุข สร้างสุขให้สังคม

(๑) **ลดอบายมุข สร้างสุขให้สังคม** ดังนี้ ๑) **ประเภทสถานบริการ** ได้ออกตรวจสถานบริการ จำนวน ๑๒,๒๘๙ แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๑๒,๒๘๕ แห่ง และสั่งพักใบอนุญาตสถานบริการ จำนวน ๔ แห่ง ๒) **ประเภทร้านจำหน่ายสุรา** ได้ออกตรวจ จำนวน ๕๒,๖๒๔ แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๕๒,๐๓๑ แห่ง และสั่งปิดสถานที่ จำนวน ๗๖ แห่ง และดำเนินคดีตามกฎหมาย จำนวน ๕๑๗ แห่ง และ ๓) **กวดขันแหล่งอบายมุขอื่น ๆ** จำนวน ๓๑,๔๑๔ แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๓๑,๓๘๒ แห่ง และดำเนินคดีทางกฎหมาย จำนวน ๓๒ แห่ง (ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑)

(๒) **จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสุขให้สังคม** จำนวน ๑๐๘,๒๗๑ แห่ง แบ่งออกเป็น ๑) ลานกีฬา จำนวน ๒๔,๕๙๕ แห่ง ๒) ลานดนตรีและศิลปะ จำนวน ๔,๓๖๔ แห่ง ๓) กิจกรรมทางด้านศาสนา จำนวน ๖๔,๙๐๗ แห่ง และ ๔) กิจกรรมอื่น ๆ จำนวน ๑๔,๔๐๕ แห่ง (ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑)

(๓) **ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ** ที่ ๒๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ทั้งนี้ พบว่า มีการกระทำความผิดและสั่งปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการอีกเป็นเวลาห้าปี รวมจำนวน ๕๐๔ แห่ง ประกอบด้วย สถานบริการ ๔๒ แห่ง สถานประกอบการฯ จำนวน ๔๖๒ แห่ง (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๘-ตุลาคม ๒๕๖๑)

๖.๑.๓ จัดระเบียบทางเท้าและหาบเร่แผงลอย เพื่อคืนทางเท้าให้แก่ประชาชนในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกผู้ค้าหาบเร่-แผงลอยทุกประเภทในบริเวณถนน ทางเท้าที่สาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้ครอบคลุมทั้ง ๕๐ สำนักงานเขต และดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปรับปรุงภูมิทัศน์ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในบริเวณจุดที่มีผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย ทำการค้าและได้ทำการยกเลิกผู้ค้าเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผลการจัดระเบียบตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ มีจุดผ่อนผัน จำนวน ๖๘๓ จุด จำนวนผู้ค้า ๒๐,๑๗๑ ราย ในปี ๒๕๖๑ ได้ยกเลิกจุดผ่อนผันไปแล้ว จำนวน ๔๘๘ จุด จำนวนผู้ค้า ๑๑,๙๑๗ ราย ยังคงเหลือจุดผ่อนผันที่ยังไม่ได้ยกเลิกรวม ๑๙๕ จุด จำนวนผู้ค้า ๘,๓๖๖ ราย บริเวณที่ดำเนินการแล้ว เช่น ตลาดคลองถม คลองโอ่งอ่าง ปากคลองตลาด ย่านประตูน้ำ ถนนสีลม และถนนรามคำแหง

๖.๒ การพัฒนาพื้นที่สาธารณะและลำคลอง

๖.๒.๑ ดำเนินโครงการพัฒนาริมแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา รัฐบาลมีนโยบายดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาให้เป็นพื้นที่สาธารณะเลียบแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง รวมระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร ทั้งนี้ ได้ดำเนินมาตรการช่วยเหลือชุมชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวในด้านการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย เป้าหมาย ๓๐๙ ครัวเรือน ๑๒ ชุมชน ที่ผ่านมามีความคืบหน้าการดำเนินการ ดังนี้

(๑) ชุมชนย้ายเข้าอยู่อาศัยในแฟลตกรมการขนส่งทหารบก (ขส.ทบ.) ๖๔ ครัวเรือน และโครงการบ้านเอื้ออาทรนครชัยศรี (ท่าตำหนัก) จังหวัดนครปฐม ๒๓ ครัวเรือน โดยย้ายเข้าอยู่อาศัยครบถ้วนแล้ว

(๒) รวมกลุ่มซื้อที่ดินเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ตามแนวทางโครงการบ้านมั่นคง ๒ แห่ง ได้แก่ ๑) สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงมิตตคามร่วมใจ จำกัด มีสมาชิก ๖๓ ครัวเรือน โดยได้ทำการซื้อที่ดินบริเวณเทศบาลตำบลบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง มีความคืบหน้าการก่อสร้างร้อยละ ๙๐ และ ๒) กลุ่มย้ายไปซื้อที่ดินใหม่บริเวณ ตำบลบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี มีสมาชิก ๕๓ ครัวเรือน ปัจจุบันชุมชนดำเนินการซื้อที่ดินแล้วและอยู่ระหว่างการออกแบบวางผังชุมชนเพื่อเตรียมการก่อสร้างบ้านมั่นคง

(๓) กลุ่มที่เลือกย้ายออกจากพื้นที่ และกลับภูมิลำเนา จำนวน ๗๕ ครัวเรือน

(๔) กลุ่มที่แจ้งความประสงค์จะอยู่ในที่ดินเดิม จำนวน ๓๑ ครัวเรือน

๖.๒.๒ แก้ไขปัญหาชุมชนในพื้นที่ป้อมมหากาฬ ได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับแกนนำต่อต้านและประชาชนอย่างทั่วถึงได้ให้ความช่วยเหลือด้านกำลังคนขนย้าย และรถบรรทุกเพื่อขนส่งไปยังสถานที่ที่ชุมชนต้องการ โดยเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๑ ชุมชนทั้งหมดยินยอมรื้อถอนขนย้ายสิ่งปลูกสร้างออกจากพื้นที่แล้ว ปัจจุบันได้จัดทำเป็นสวนสาธารณะชั่วคราว พร้อมทั้งติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง รวมทั้งดูแลรักษาความปลอดภัยสำหรับผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะ และเปิดให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้พื้นที่เรียบร้อยแล้ว

๗. การแก้ปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

๗.๑ การควบคุมค่าเช่าที่นา ได้มีการสำรวจข้อมูลความเดือดร้อนของเกษตรกรเกี่ยวกับที่ดินทำกิน โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ พบว่า มีผู้เช่าได้รับความเดือดร้อน ๔๑๓,๑๑๗ ราย ผู้ให้เช่า ๓๙๘,๔๑๖ ราย พื้นที่การควบคุม ๗,๑๙๐,๗๔๗ ไร่ ทั้งนี้ ได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามมาตรการลดต้นทุนการผลิต ๒ มาตรการ ได้แก่ ๑) มาตรการควบคุมค่าเช่านาและเจรจาขอลดค่าเช่านาลงไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท และ ๒) มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ โดยมีจังหวัดที่มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน (อุทกภัย) จำนวน ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว พระนครศรีอยุธยา ตาก ราชบุรี ปราจีนบุรี พิษณุโลก และมุกดาหาร โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

มาตรการ	ผลการดำเนินงาน			
	จำนวนผู้เช่า (ราย)	จำนวนผู้ให้เช่า (ราย)	พื้นที่การควบคุม (ไร่)	จำนวนเงินที่ลดลง (บาท)
๑) มาตรการควบคุมค่าเช่านาและเจรจาขอลดค่าเช่านาลงไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท	๓๖,๐๕๒	๓๔,๗๓๑	๓๖๑,๔๒๘	๒๓,๕๓๖,๒๔๕
๒) มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรประสบภัยธรรมชาติ				
• การลดค่าเช่านา	๘,๖๖๒	-	๑๑๒,๖๗๔	๑๓,๘๓๐,๔๔๖
• การงดเก็บค่าเช่านา	-	๘๖	๗๖๑	๗๐๓,๗๘๒
รวมจำนวนเงินที่ลดลงทั้งสิ้น				**๓๘,๐๗๐,๔๗๓**

๗.๒ การจัดตั้งธนาคารที่ดิน จากปัญหาการถือครองที่ดินของไทยที่มีความเหลื่อมล้ำเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมด้วยการจัดตั้งธนาคารที่ดิน โดยมีสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) รับผิดชอบดำเนินการ และได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ. .... เข้าสู่กระบวนการเพื่อจัดตั้งธนาคารที่ดิน โดยตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน สามารถช่วยเหลือเกษตรกรแล้วกว่า ๓๐๒ ราย และได้ดำเนินโครงการนำร่องธนาคารที่ดินที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และกำลังดำเนินการต่อในจังหวัดนครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี รวมทั้งเร่งผลักดันการจัดตั้งธนาคารที่ดินให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

ด้านสังคม

นโยบายข้อ ๔

การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

นโยบายข้อ ๔

การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กันดังนี้

๔.๑ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

๔.๒ ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคูปองการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

๔.๓ ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลและบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

๔.๔ พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะการใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

๔.๕ ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

๔.๖ พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๗ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

๔.๘ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

๔.๙ สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน และวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน และเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

๔.๑๐ ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพ เพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

รัฐบาลตระหนักและให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ด้วยคุณภาพคน คือ หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติภายใต้สภาวการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้านอย่างเป็นพลวัต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่นำพาประเทศสู่ประเทศไทย ๔.๐ การลดลงของอัตราการเกิดของประชากร ในขณะที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ รู้เท่าทัน และปรับตัว พร้อมรับการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปีที่ ๔ ของการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเร่งพัฒนางานการศึกษาทั้งระบบ ให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาคนที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและทุกประเภท การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และการพัฒนาประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้เข้าถึงผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ภายใต้การดำเนินการร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้มีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ปรากฏผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

๑. การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้

๑.๑ การปฏิรูปครู

๑.๑.๑ ผลิตและพัฒนาครู

(๑) **ดำเนินโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น** เพื่อดึงดูดและจูงใจให้เด็กและเยาวชนที่เป็นคนดี คนเก่ง ได้เข้ามาศึกษาวิชาชีพครูในสถาบันฝ่ายผลิตที่มีคุณภาพ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุแต่งตั้งในภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น และลดการโยกย้าย ซึ่งมีเป้าหมายคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการ ๑๐ รุ่น จำนวน ๔๘,๓๗๔ คน โดยทยอยบรรจุเข้ารับราชการครูในภูมิลำเนาของตนเอง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๘ ขณะนี้ได้คัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๘ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๔,๔๔๒ คน ได้รับการบรรจุไปแล้วในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๓ รุ่น รวม ๙,๐๖๗ คน และอยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน ๕ รุ่น รวม ๑๕,๓๗๕ คน โดยจะทยอยบรรจุในช่วงปี ๒๕๖๒-๒๕๖๖ ซึ่งหลังการบรรจุแล้วจะมีการพัฒนาครูใหม่ของโครงการอย่างต่อเนื่องอีก ๒ ปี และเมื่อรับราชการครูครบ ๓ ปี จะมีการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโททั้งในและต่างประเทศในแต่ละรุ่น รวม ๑๐๐ ทุน

(๒) **เปิดรับครูผู้สอนในสาขาวิชาขาดแคลน** เนื่องจากการสอบแข่งขันบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูที่ผ่านมาจะรับเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาระบบ ๕ ปี ในสาขาที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการรับรอง ซึ่งทำให้บุคคลที่จบการศึกษาระบบ ๔ ปี ที่เรียนในสาขาวิชาขาดแคลนไม่สามารถมาสอบเป็นครูได้ ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้คนเก่งในสาขาขาดแคลนมาสอบเป็นครูได้เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน

(๓) **จัดตั้งสถาบันคุรุพัฒนา** เพื่อรองรับการคัดเลือกหลักสูตรพัฒนาครู โดยในปี ๒๕๖๐ ได้คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองและคัดเลือกหลักสูตรการพัฒนาครู และมีการรับรองหลักสูตร จำนวน ๑,๔๖๐ หลักสูตร ปี ๒๕๖๑ ได้มีการรับรองหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา สายงานการสอน จำนวน ๑,๘๓๗ หลักสูตร ๒๕ สาระเนื้อหา มีหน่วยจัดอบรม จำนวน ๖๑๔ หน่วย กระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีการรายงานผลการจัดอบรมผ่านระบบสารสนเทศแล้ว จำนวน ๔,๕๔๗ รุ่น รวมจำนวน ๒๙๔,๕๘๙ คน

(๔) **ดำเนินโครงการคูปองครู** เป็นการพัฒนาครูในรูปแบบครบวงจร โดยรับหลักสูตรที่สถาบันคุรุพัฒนารับรองมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับบริบทของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครูมีสิทธิเลือกหลักสูตรที่จะอบรมผ่านระบบการลงทะเบียนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ระบบ Training OBEC) ออนไลน์ โดยมีส่วนกลางทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน ทำให้ครูได้รับการอบรมในหลักสูตรตามความถนัดและความสนใจของตน ซึ่งครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทุกคนทั่วถึงทุกโรงเรียน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้าถึงการพัฒนา รวมทั้งชั่วโมงการอบรมยังเชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะ ทั้งนี้ มีครูที่ลงทะเบียนในระบบ Training OBEC จำนวน ๓๕๖,๐๕๒ คน จาก ๑,๒๐๗ หลักสูตร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูได้รับการพัฒนา ๑๗๕,๙๘๗ คน และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ครูได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ๒๗๔,๒๖๔ คน

> “โครงการ**คูปองครู**
> เพื่อพัฒนาครูในระบบ
> Training OBEC
> จำนวน **๒๗๔,๒๖๔ คน**”

(๕) **พัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** สนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๔ เครือข่าย รวม ๗,๙๒๗ คน และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยี Google Classroom (e-PLC) ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๑๔๒ คน ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูที่นำกระบวนการ PLC ไปใช้ในการพัฒนางาน รวมทั้งสิ้น ๓๗๒,๐๕๔ คน สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการกำหนดแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามากกว่าร้อยละ ๘๐

(๖) **ดำเนินโครงการอบรมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp)** ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยความร่วมมือระหว่าง บริติช เคานซิล ประเทศไทย และกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นได้ขยายผลการดำเนินโครงการโดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาค (Regional English Training Centre) จำนวน ๑๕ ศูนย์ทั่วประเทศ มีครูที่เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๐,๒๑๕ คน รวมทั้งพัฒนาวิทยากรแกนนำ (Master Trainer: MT) ที่มีศักยภาพในการเป็นวิทยากรและปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อบรมทั้งสิ้น ๔๓ คน ตลอดจนเกิดเครือข่ายการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอนที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีความกระตือรือร้นในการสอนมากกว่าเดิม ส่วนครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความรู้ ทักษะ และมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนมากขึ้น มีพัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน

นอกจากนี้ ได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๗๖ คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙๗

(๗) **ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพครูโรงเรียนเอกชน** เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเอกชนสามารถเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ผู้กระตุ้นแรงจูงใจ ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการพัฒนา รวม ๓๓,๙๙๘ คน มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะด้านอาชีพ

(๘) **ดำเนินโครงการพัฒนาวิทยฐานะ** เพื่อปรับระบบการพัฒนาวิทยฐานะให้สอดคล้องกับภาระงานสอนในห้องเรียนที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพเด็กโดยตรงเป็นระบบที่มีความยุติธรรมเป็นการตอบแทนครูที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจสอนนักเรียน และมีการปรับปรุง พัฒนาความรู้และทักษะการสอนเพื่อประโยชน์ของเด็กเป็นที่ตั้ง โดยได้เริ่มประกาศใช้หลักเกณฑ์ใหม่ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

(๙) **จ้างครูธุรการ** เพื่อให้ครูมีเวลาทุ่มเทให้กับการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ จึงมีนโยบายให้มีการจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการทำหน้าที่แทนครูให้ครบทุกโรงเรียนทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดสรรอัตราจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการให้แก่โรงเรียนกว่า ๑๗,๙๐๖ อัตรา เป็นเงินงบประมาณกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มจากที่ได้รับงบประมาณในการจัดจ้าง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑,๘๐๑ อัตรา โดยเป็นการจ้างตลอดปีงบประมาณ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑-กันยายน ๒๕๖๒

๑.๑.๒ ดูแลคุณภาพชีวิตครู

(๑) **ดำเนินโครงการปรับปรุงบ้านพักครู** ซ่อมแซมบ้านพักครูทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ แล้วเสร็จ จำนวน ๗,๓๑๑ หลัง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน

(๒) **คืนดอกเบี้ยโครงการสวัสดิการเงินกู้การณาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนสมาชิกคุรุสภา (ช.พ.ค.) ให้ครู** โดยการแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) กับธนาคารออมสิน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้สินของผู้กู้โครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. และการณาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.) ตามบันทึกข้อตกลงเดิม โดยสำนักงานไม่ขอรับเงินสนับสนุนของแต่ละโครงการที่ธนาคารออมสินจ่ายให้ภายใต้ข้อตกลงเดิม แต่ให้ธนาคารออมสินนำเงินดังกล่าวไปลดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ ๐.๕๐-๑.๐๐ บาท ให้แก่ผู้กู้ที่มีวินัยดีไม่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีครูที่ได้รับประโยชน์ ๔๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ และเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

(๓) **อุดหนุนเพิ่มเงินเดือนให้ครูโรงเรียนเอกชน** เพื่อช่วยลดภาระรายจ่ายโรงเรียนเอกชนในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลนักเรียนกว่า ๒ ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๑ ของนักเรียนทั้งประเทศ จำนวน ๗๕๐ บาทต่อเดือน หรือประมาณ ๗๘๐ ล้านบาทต่อปี

๑.๒ การเพิ่มกระจายโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม

๑.๒.๑ ดำเนินโครงการติวฟรีดอทคอม เพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กทั่วประเทศ เป็นการติวข้อสอบรายวิชาพื้นฐาน เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในรูปแบบ E-learning Platform โดยเริ่มจากการติวข้อสอบ O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โดยนำติวเตอร์ชื่อดังมาสอนเทคนิคและเคล็ดลับในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเรียนเสริมนอกบทเรียน นอกจากนี้ ยังมีคลังข้อสอบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนสอบ โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เข้าถึงบทเรียนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๑.๒.๒ ดำเนินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning TV: DLTV) ครอบคลุมโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ โดยโรงเรียนขนาดเล็กนำ DLTV ไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาตกต่ำเนื่องจากขาดแคลนครู มีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV จำนวน ๑๕,๓๖๙ แห่ง ส่งผลให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนทั่วไปร้อยละ ๐.๑๘ รวมทั้งสามารถลดปัญหาการขาดแคลนครูและครูจบไม่ตรงเอกได้

๑.๒.๓ ต่อยอดการศึกษาทางไกลสำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๕ รูปแบบ คือ ๑) DLIT Classroom ๒) DLIT Resources การเรียนการสอน ๓) DLIT Library ๔) DLIT Professional Learning Community: DLIT PLC และ ๕) DLIT Assessment ซึ่งในระยะต่อไปจะดำเนินการส่งผ่านวีดิทัศน์การสอนของห้องเรียนคุณภาพ ๑,๒๐๐ ตอน ไปยังโรงเรียนทั่วประเทศ และสนับสนุนเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ DLIT (DLIT Learning Tools) ผ่านระบบแอปพลิเคชันให้กับนักเรียน ครู ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษามากกว่า ๑ ล้านบัญชี แบบไม่มีค่าใช้จ่าย ปัจจุบันมีโรงเรียนที่นำ DLIT มาใช้ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕,๕๕๓ แห่ง

> “ต่อยอดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT”

๑.๒.๔ จัดการศึกษาสำหรับผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน เร่งจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพให้กับประชากรวัยแรงงานที่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับ โดยในปี ๒๕๖๑ เน้นกลุ่มเป้าหมายทหารเกณฑ์ มีผู้ลงทะเบียนเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑,๐๓๔,๔๒๘ คน และจะดำเนินการในเรื่องของการสอบหน้าจอ (E-exam) และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเร่งยกระดับจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนต่อไป

๑.๒.๕ ดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จัดการศึกษาอาชีพให้กับประชาชน เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ พัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ รวมทั้งเร่งสร้างโอกาสทางอาชีพและการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจัดฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนในรูปแบบกลุ่มสนใจหรือรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ ในแต่ละปีมีผู้เข้ารับบริการฝึกอาชีพระยะสั้นทั่วประเทศ ปีละกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งผู้จบหลักสูตรร้อยละ ๕๐ สามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพตนเองได้ และร้อยละ ๑๕ สามารถสร้างอาชีพใหม่ได้ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ จำนวนทั้งสิ้น ๘๔๙,๙๑๔ คน และในปี ๒๕๖๒ จะมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายฝึกอาชีพให้กับผู้มีรายได้น้อยและผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

๑.๒.๖ ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนประชารัฐ ตามแนวนโยบายสานพลังประชารัฐโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการร่วมกันจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน และมีทักษะความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ มีโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการจากทุกภูมิภาคในระยะแรก จำนวน ๓,๓๕๑ แห่ง และระยะที่ ๒ จำนวน ๑,๒๕๗ แห่ง ให้เป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน และได้คัดเลือกโรงเรียนประชารัฐ จำนวน ๓,๗๔๙ แห่งมาพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเองให้มีความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ

๑.๒.๗ โรงเรียนดีใกล้บ้าน (แม่เหล็ก) เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กลดความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยจับคู่พัฒนาร่วมกับโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันมีโรงเรียนแม่เหล็ก ๒๙๔ แห่ง และโรงเรียนเครือข่าย ๔๗๔ แห่ง

๑.๒.๘ ดำเนินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการใช้จ่ายเงินให้กู้ยืมไปแล้ว ๑๖,๑๐๙.๗๙ ล้านบาท โดยผลการดำเนินงานปีการศึกษา ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้กู้ยืม จำนวน ๕๑๕,๑๒๙ คน เป็นเงิน ๒๕,๑๖๘.๕๑ ล้านบาท จากสถานศึกษา ๓,๑๐๙ แห่ง

๑.๒.๙ ดำเนินโครงการสานฝันการกีฬาสู่ระบบการศึกษาจังหวัด เป็นการใช้กีฬาเป็นสื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อค้นหาความสามารถตัวตนที่แท้จริงด้านกีฬาพร้อมกับพัฒนาศักยภาพของเยาวชน เพื่อสนับสนุนความสนใจและความสามารถด้านกีฬาของเด็กและเยาวชนควบคู่กับการศึกษา เพื่อตอบสนองทางเลือกในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีโรงเรียน จำนวน ๑๒ โรงเรียน นักเรียน ๑,๔๓๖ คน โดยโรงเรียนกีฬาจะเป็นโรงเรียนประจำ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนจะใช้หลักสูตรแกนกลางและเพิ่มการเรียนกีฬาอีกร้อยละ ๔๐

๑.๒.๑๐ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยจัดให้โรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (high-speed internet) คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙ ของโรงเรียนทั้งหมด ใช้งบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท และพัฒนาระบบ PISA Online เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) ให้กับนักเรียน การพัฒนาการประเมินทักษะภาษาอังกฤษ (English Assessment) ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริติช เคานซิล เพื่อใช้ในการประเมิน ๔ ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงการพัฒนาการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับโรงเรียน โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอนดำเนินการ

๑.๒.๑๑ พัฒนาและขยายการให้บริการของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล (IPST Learning Space) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่รองรับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ขยายโอกาสและเพิ่มความเท่าเทียมในการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อที่ได้มาตรฐาน คัดกรองคุณภาพและความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับหลักสูตรในโรงเรียน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แบ่งปันประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งเวลา สถานที่ ค่าใช้จ่าย ผ่านเว็บไซต์ http://learningspace.ipst.ac.th

จำนวนผู้เข้าใช้งานหลักสูตรสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล

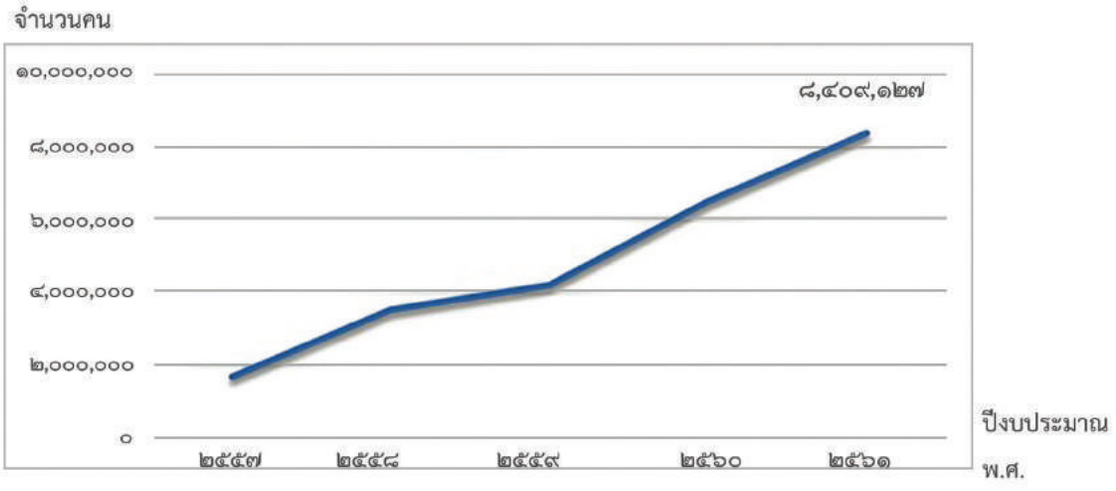

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๓ การปฏิรูประบบการบริหารจัดการ

๑.๓.๑ ดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) โดยเปิดให้ภาคเอกชน ประชาสังคมและประชารัฐเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการโรงเรียนมากขึ้น มีโรงเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ ๕๐ แห่ง เพื่อให้ผู้สนับสนุนภาคเอกชนจาก ๑๒ หน่วยงาน เข้ามาร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยมีความคล่องตัวใน ๓ ด้าน คือ อิสระในการออกแบบหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเอง และมีการตรวจเยี่ยมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๒ แห่ง ในพื้นที่ ๙ จังหวัด

๑.๓.๒ กำหนดวิธีการใหม่เพื่อการคัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับระบบเพื่อป้องกันการทุจริตในทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้ผู้มีความสามารถมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเป็นการคัดเลือกที่ใช้การประเมินความรู้ (K) ทักษะ (P1) ผลงาน (P2) ศักยภาพ (P3) แบบ ๓๖๐ องศา และประเมินผลสัมฤทธิ์การพัฒนาการศึกษา (P4) (ทดลองงาน) เป็นเวลา ๑ ปี ไม่มีการขึ้นบัญชีผู้ได้รับคัดเลือก การดำเนินงานที่ผ่านมาได้คัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดำรงตำแหน่งใหม่ จำนวน ๑๑๐ คน (ประมาณร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด)

๑.๓.๓ ปรับวิธีการประเมินและการประกันคุณภาพสถานศึกษาร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน) เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นจริง ลดภาระงานของครูและนำผลการประเมินไปต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาได้ รวมทั้งหน่วยงานทำหน้าที่สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ออกกฎกระทรวงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาฉบับใหม่ โดยมุ่งหวังให้เกิดการประกันคุณภาพเพื่อการพัฒนา โดยผู้อำนวยการโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบประเมินตนเอง และให้มีแผนการพัฒนาที่ชัดเจนในการยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนโดย สมศ. เป็นผู้ประเมิน ซึ่งการประกันคุณภาพรูปแบบใหม่ จะไม่เป็นภาระแก่ครูและนักเรียน โดยเริ่มการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบที่ ๔ เดือนกันยายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

๑.๓.๔ ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยได้จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ สู่การปฏิบัติ และได้จัดมหกรรม “ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปประเทศ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคส่วน จำนวน ๒,๐๐๐ คน

๑.๓.๕ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการดำเนินการต่อจากการจัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (Pre-Ceiling) ของแผนงานพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เพื่อให้คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านการศึกษาระดับภาค ทั้ง ๖ ภาค มีกรอบและแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการที่มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและแนวทางดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

> “ปีการศึกษา ๒๕๖๑
> **ปีแห่งการไร้แป๊ะเจี๊ยะ**”

๑.๓.๖ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาการทุจริต เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปี ๒๕๖๑ ได้เร่งรัดการดำเนินคดีต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน และป้องกันการทุจริตในโครงการสำคัญ ดังนี้

(๑) **ปราบปรามการทุจริต** กองทุนเสมาพัฒนาชีวิต ๗๗ ล้านบาท ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อหาผู้กระทำความผิด โดยได้แจ้งผลและได้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วในส่วนการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีโครงการก่อสร้างศูนย์ศึกษาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรืออควาเรียม ทะเลสาบสงขลา อยู่ระหว่างดำเนินการ และดำเนินงานต่อเนื่องโดยวางแผนก่อสร้างให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนโอนภารกิจในการดำเนินการให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(๒) **แก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน** ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ (ภาคเรียนที่ ๑) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นกรอบแนวทาง หลักเกณฑ์ การบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดให้มีความสอดคล้องกับกระทรวง โดยการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาทุกสังกัด และประมวลผลความซ้ำซ้อนของรหัสประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก โดยรหัสประจำตัว ๑๓ หลักที่ซ้ำซ้อน ได้ดำเนินการตรวจสอบการมีตัวตนจริงของนักเรียน นักศึกษา และผู้เรียนในสถานศึกษา ในระยะที่ ๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑) หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาจะดำเนินการตรวจสอบรายชื่อนักเรียน และการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวต่อไป

(๓) **ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนด้านการศึกษา (แป๊ะเจี๊ยะ)** ได้ประกาศให้ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นปีที่ต้องไม่มีการร้องเรียนเรื่องการเรียกจ่ายเงินแป๊ะเจี๊ยะในโรงเรียน โดยออกมาตรการป้องกันการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมีการลงพื้นที่สุ่มตรวจอย่างต่อเนื่อง

(๔) **ตรวจติดตามการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน** โดยจัดตั้งศูนย์คุ้มครองโภชนาการของนักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามการดำเนินการอาหารกลางวันของโรงเรียน กำหนดให้การดำเนินการอาหารกลางวันของโรงเรียนเป็นวาระเร่งด่วนเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันในระยะยาว รวมทั้งกำหนดให้โรงเรียนจัดเมนูอาหารกลางวัน โดยใช้โปรแกรม Thai School Lunch และกำหนดให้ภาวะโภชนาการของนักเรียนเป็นตัวชี้วัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๑.๓.๗ พัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ปฏิรูปการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าฯ โดยบูรณาการร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการให้บริการ และด้านบริหารจัดการ

๑.๓.๘ สร้างการรับรู้ด้านการศึกษาผ่าน Social Media ได้แก่ Facebook page : ศธ ๓๖๐ องศา เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) และการจัดประชุมสัมมนา เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการศึกษาให้เกิดแก่ประชาชน ภาคเอกชน และสถานประกอบการ

๑.๔ การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

๑.๔.๑ อาชีวศึกษามาตรฐานสากล ยกระดับมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาให้เทียบเท่าประเทศที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงในด้านการจัดอาชีวศึกษา โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การวิชาชีพ รวมทั้งสถานประกอบการขนาดใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนานักศึกษา สถานศึกษาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น ความร่วมมือในการคัดเลือกนักศึกษากับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นข้อเสนอจาก JETRO และหอการค้าญี่ปุ่น ที่จะขอให้ประเทศไทยผลิตกำลังคนสนับสนุนภาคเอกชนญี่ปุ่นที่มาลงทุนในประเทศไทย โดยจะมีการจำลองรูปแบบ KOSEN มาใช้ในสถานศึกษาไทย ฯลฯ และมีความร่วมมือกับสถาบัน Institute of Technical Education (ITE) สาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาครูด้านการพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษาในหัวข้อ Design Thinking Immersion & Entrepreneurship for Innovation ทั้งนี้ มีจำนวนสถานศึกษาต้นแบบในการจัดอาชีวศึกษาตามมาตรฐานสากล ๔๑ แห่ง (KOSEN ประเทศญี่ปุ่น ๒ แห่ง/ประเทศอังกฤษ ๕ แห่ง/ITE สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๓๔ แห่ง) มีครูที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบมาตรฐานสากล ๓๐๙ คน และนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นและวิชาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะ ๕,๙๔๑ คน

๑.๔.๒ ดำเนินโครงการอาชีวะอาสา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะจากในห้องเรียนมาปฏิบัติงานจริง และได้รับใช้สังคมอีกทางหนึ่งด้วย โดยได้จัดตั้งศูนย์อาชีวะอาสา จำนวน ๒๕๒ ศูนย์ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนตามเส้นทางหลักและสายรองทุกจังหวัดทั่วประเทศ ในช่วงเทศกาลปีใหม่และเทศกาลสงกรานต์ มีนักเรียน นักศึกษาและคณะครู จากสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ๒๑,๑๖๘ คน ให้บริการในหลาย ๆ ด้าน เช่น ตรวจสภาพรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เปลี่ยนหลอดไฟสัญญาณ เติมน้ำกลั่น เติมน้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันคลัตช์ เพื่อรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางจราจรอันนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต นอกจากนี้ ได้จัดตั้งศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนตามความต้องการของชุมชน (ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑,๐๐๐ ศูนย์ ยกระดับและเพิ่มศักยภาพศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนแบบถาวรประจำจังหวัด (ศูนย์เดิม) ๘๐ ศูนย์ จำนวน ๒,๐๐๘ คน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (๔๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๕,๖๙๔ คน มีประชาชนผู้รับบริการซ่อม (๑๐๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๓๙,๔๖๗ คน และได้รับความรู้ด้านสร้างและพัฒนาวิชาชีพเบื้องต้น (๓๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๔๐,๐๓๔ คน มีจำนวนหมู่บ้านที่รับบริการ (๒ หมู่บ้านต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๗,๗๓๙ หมู่บ้าน

“ตั้งศูนย์อาชีวะอาสา ๒๕๒ ศูนย์”

๑.๔.๓ ดำเนินโครงการห้องเรียนอาชีพ (OBEC Career Program) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความถนัดและความสนใจต้องการจะเรียนต่อสายอาชีพได้รับการพัฒนา โดยเน้นการฝึกทักษะประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เรียนจบแล้วมีอาชีพรองรับทันที สามารถสร้างอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพในพื้นที่ได้ โดยในปี ๒๕๖๐ มีโรงเรียนนำร่อง จำนวน ๖ แห่ง อยู่ในพื้นที่โครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และจังหวัดปัตตานี จำนวน ๓ แห่ง และอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (จังหวัดเชียงรายและตาก) อีก ๓ แห่ง ทั้งนี้ แต่ละโรงเรียนได้มีการประสานงานและวางแผนการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ ร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาในแต่ละพื้นที่ โดยมีการส่งเสริมความรู้พื้นฐานทางด้านการบริหารจัดการ การบริหารธุรกิจขั้นพื้นฐาน (Basic Modern Business Administrative: BMBA) ทักษะอาชีพที่สนใจและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ เติมกระบวนการแนะแนวแบบเข้ม และการเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการฝึกงานจริงในช่วงปิดภาคเรียน ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ด้วย

๑.๔.๔ พัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

(๑) **ปรับปรุงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและวางแผนผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ** เน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีศักยภาพรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ดำเนินการเสร็จแล้ว ๑ สาขา คือ อาชีพช่างอากาศยาน และอยู่ระหว่างจัดทำแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ๗ กลุ่มสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ๑) กลุ่มสาขาอาชีพด้านโลจิสติกส์โครงสร้างพื้นฐาน ๒) กลุ่มสาขาอาชีพโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ๓) กลุ่มสาขาอาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ๔) กลุ่มสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และดิจิทัลคอนเทนต์ ๕) กลุ่มสาขาอาชีพอาหารและเกษตร ๖) กลุ่มสาขาอาชีพปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ พลังงานและพลังงานทดแทน และ ๗) กลุ่มแม่พิมพ์

(๒) **พัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** ด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพ ๑๐ อุตสาหกรรม และโรงเรียนเอกชนต้นแบบ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ สร้างโรงเรียนเตรียมนวัตกร ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร KOSEN จากประเทศญี่ปุ่น รับนักเรียนปีละ ๘๐ คน จำนวน ๖ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๕๔๐ คน และให้ทุนไปศึกษาต่อที่สถาบัน KOSEN ประเทศญี่ปุ่น ดำเนินโครงการสัตหีบโมเดล ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยร่วมกับองค์กรวิชาชีพและสถานประกอบการ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๑ มีนักเรียนและนักศึกษา จำนวน ๑๒๖ คน

> “พัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน **รองรับ เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก ใน ๑๐ อุตสาหกรรม**”

(๓) **ดำเนินงานศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จำนวน ๑๓ แห่ง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านอุปสงค์ (Demand Side) และอุปทาน (Supply Side) สำหรับวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ โดยมีภารกิจ ๑) **จัดทำฐานข้อมูลกลาง** เช่น ข้อมูลความต้องการกำลังคนอาชีวศึกษา ข้อมูลนักเรียน จำแนกรายสาขาที่เป็นที่นิยมและสาขาที่ไม่มีผู้เรียน ๒) **ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานอาชีพ** เช่น การเปิดหลักสูตร S-Curve และหลักสูตรพัฒนาครู ๓) **ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและความร่วมมือ** มีองค์กรนิติบุคคลลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ๗,๒๕๘ ความร่วมมือ ๔) **จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการมีงานทำ** เช่น ส่งเสริมสนับสนุนการมีงานทำและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ๗๗๘,๖๙๒ คน ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจที่ใช้นวัตกรรม ๔,๑๖๐ คน ๕) **วิจัยและพัฒนา** โดยการขับเคลื่อนสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมอาชีวศึกษาสู่ระบบอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีผลงาน ๑,๐๘๐ ชิ้น และ ๖) **ประสานงานและสร้างการรับรู้** โดยร่วมกับกระทรวงแรงงาน และหน่วยผลิตกำลังคน รวมทั้งสร้างการรับรู้ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ ได้นำการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไปเป็นต้นแบบขยายผลจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (TVET Career Center) ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๑๘ แห่ง ภายใต้แนวคิด ๑ ศูนย์กลาง ๖ ศูนย์ภูมิภาค ๑๘ ศูนย์กลุ่มจังหวัด

(๔) **ดำเนินการด้านความร่วมมือการจัดการศึกษากับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย** ได้แก่ ๑) ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาการรถไฟหวู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน พัฒนาหลักสูตรระบบขนส่งทางราง ๒) ร่วมมือกับสมาคมวิศวกรรมระบบขนส่งทางรางไทย จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) สาขางานอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม สาขางานตู้รถไฟ และสาขางานซ่อมบำรุงระบบราง ๓) ให้มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน ประเทศสหรัฐอเมริกา เข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในรูปแบบสถาบันร่วม ภายใต้ชื่อ มหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล และ ๔) ความร่วมมือกันระหว่าง National Institute of Technology, Japan หรือ KOSEN ที่จะเข้ามาจัดตั้งสถาบัน Thai-KOSEN จำนวน ๒ แห่ง เปิดสอนหลักสูตร Electrical Engineering (E&E)

๑.๔.๕ พัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๑) **ส่งเสริมการฝึกอาชีพที่เหมาะสม** และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า และภาษาจีน ให้กับประชาชนทั่วไป มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งสิ้น ๑๖,๔๔๒ คน และสถานศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะวิชาชีพให้กับกำลังคนตามความต้องการของประชาชน เช่น การพัฒนาภาษา การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๒) **เปิดหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรประกาศนียบัตร และหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพระยะสั้น** ตั้งแต่ ๔๕ ชั่วโมงขึ้นไป วิทยาลัยชุมชนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ให้มีศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เช่น หลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น และสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร และหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพ ได้แก่ การนวดแผนไทยเบื้องต้น ช่างประดับอัญมณีพื้นฐาน และช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน

(๓) **จัดการเรียนการสอนบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้** ตามกรอบการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รายวิชาเทคโนโลยีชีวภาพสำหรับพืช การแปรรูปอาหาร ภาษาในการสื่อสารธุรกิจ ศาสนา และการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย และสถิติการค้าชายแดน รวมทั้งฝึกอาชีพการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

๑.๔.๖ ดำเนินโครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่ จัดหลักสูตรอาชีวะพันธุ์ใหม่ที่เน้นผลิตช่างในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ๖ สาขา ได้แก่ สาขาวิชาช่างอากาศยาน สาขาวิชาระบบขนส่งทางราง สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ สาขาวิชาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาวิชาโลจิสติกส์ และสาขาวิชาเกษตรก้าวหน้า มีวิทยาลัยอาชีวะเข้าร่วมทั้งหมด ๒๗ แห่ง มีเป้าหมายการผลิต ๘,๕๐๐ คน ใน ๕ ปี โดยมีหลักการสำคัญ คือ ๑) เป็นการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ เพื่อรองรับอุตสาหกรรม First S-Curve และ New S-Curve ๒) การพัฒนาและใช้หลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานนานาชาติ ๓) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานประกอบการเป็นฐานที่เรียกว่า WIL (Work Integrated Learning) แบบเข้มข้น ทั้งนี้ มีการอบรมและพัฒนาครูผู้สอนร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

๑.๔.๗ ดำเนินโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง สำหรับอุตสาหกรรม New Growth Engine ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) มีสถาบันอุดมศึกษาเริ่มจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๑๙ แห่ง โดยจัดหลักสูตรสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ประเภทปริญญา (Degree) ๘๑ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๒,๖๙๖ คน และประเภทประกาศนียบัตร (Non-Degree) ๑๗ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๔๖๑ คน

๑.๔.๘ ดำเนินโครงการ Smart Farmer อาชีวศึกษา ส่งเสริมองค์ความรู้ ปรับระบบส่งเสริมการพัฒนาและการให้บริการแก่เกษตรกรรายใหม่ รวมทั้งสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ให้กับเกษตรกร ในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการโดยสถาบันเกษตร ๔ แห่ง มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๕,๖๐๐ คน โดยได้จัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยเกษตรจำนวน ๔๕ แห่ง และดำเนินการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่ IT การตลาด ภาวะผู้นำ แปรรูปผลิตภัณฑ์ มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๗๒๐ คน

นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer โดยการขับเคลื่อนนโยบายในการช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้เป็น “Smart Farmer” ดำเนินการจัดอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพ บริบทและความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตำบล/แขวง จำนวน ๗,๔๒๔ แห่ง รวมผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๗๔,๒๐๔ คน เพื่อจะพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer ที่เหมาะสมกับชุมชน รวมทั้งอยู่ระหว่างผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้ความรู้ด้านการเกษตร จำนวน ๕๒ ตอน เพื่อนำไปเผยแพร่สู่ กศน. ตำบล/แขวง แห่งละ ๒ ชุด รวมทั้งสิ้น ๑๔,๘๔๘ ชุด

> “โครงการ Smart Farmer อาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาเกษตรกรใหม่ ๖,๗๒๐ คน”

๑.๔.๙ ขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคี พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบเพิ่มจากปีที่ผ่านมาอีก ๑๐๐ แห่ง โดยได้ดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้ ๑) อบรมครูฝึกในสถานประกอบการ หลักสูตร ๓๐ ชั่วโมง จำนวน ๕๔๐ คน ๒) พัฒนาครูผู้สอนระบบทวิภาคี หลักสูตร ๔๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๑๒ คน ๓) พัฒนาศักยภาพครูนิเทศต้นแบบระบบทวิภาคี จำนวน ๓๒๑ คน ๔) พัฒนาศักยภาพรองผู้อำนวยการที่ดูแลงานด้านทวิภาคี และหัวหน้างานทวิภาคีต้นแบบ จำนวน ๓๖๔ คน ๕) พัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒๒๙ คน ๖) การจัดทำฐานข้อมูลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงด้านอุปสงค์และอุปทาน มีผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน ๔๑๒ คน และ ๗) การพัฒนาครูต้นแบบเพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ รายวิชาทวิภาคีทุกประเภทวิชา จำนวน ๑๗๔ คน ทั้งนี้ มีผู้เรียนในระบบทวิภาคี จำนวน ๑๓๙,๗๒๗ คน และมีสถานประกอบการ จำนวน ๓๖,๘๐๑ แห่ง

๑.๔.๑๐ ปรับภาพลักษณ์อาชีวศึกษา โดยดำเนินโครงการ Excellent Model School โดย Re-branding พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบ และสร้างมาตรฐานอาชีวศึกษาเพื่อผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยร่วมกับสถานประกอบการ ๑๔ แห่ง มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๖๘ แห่ง ดำเนินการใน ๓๓ สาขาวิชา/สาขางาน

๑.๔.๑๑ ดำเนินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ [Education to Employment : Vocational Boot Camp (E to E)] เป็นการจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นระยะเวลาไม่เกิน ๒ เดือน เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีสุดท้าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ให้เกิดสมรรถนะและความชำนาญในวิชาชีพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ที่ผ่านมาได้จัดฝึกอบรมทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการทั่วประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ หลักสูตร คือ ๑) หลักสูตรที่สอดคล้องกับกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth: S-Curve, New S-curve) และ ๒) หลักสูตรตามความต้องการท้องถิ่น (Local Needs และ SMEs) รวมทั้งสิ้น ๓ ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนกว่า ๑๒๔,๐๕๔ คน (ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๐,๘๒๐ คน และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๓,๒๓๔ คน)

๑.๔.๑๒ ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษาทั่วประเทศที่มีผลงานสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น ได้เข้าร่วมการประกวดเพื่อรับการคัดเลือกผลงานสิ่งประดิษฐ์ และผลงานของผู้ได้รับการคัดเลือกจะถูกส่งเข้าร่วมประกวดในเวทีระดับประเทศและระดับนานาชาติ เช่น เมืองเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส และประเทศมาเลเซีย งานวันนักประดิษฐ์ที่ผ่านมามีผลงานสิ่งประดิษฐ์จากสถานศึกษาทั่วประเทศ ๘,๖๓๕ ผลงาน ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ จากเมืองเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส จำนวน ๒ รางวัล และประเทศมาเลเซีย ๑๐ รางวัล ทั้งนี้ ผลงานนวัตกรรมอาชีวศึกษาเหล่านี้จะได้รับการส่งเสริมให้นำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โดยได้มีการเจรจาตกลงขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการต่าง ๆ โดยได้เริ่มดำเนินการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และกำลังขยายผลสู่ภาคอื่น ๆ ต่อไป

๑.๔.๑๓ เปิดให้ต่างชาติเข้ามาจัดการศึกษาในไทย โดยมีสถาบันที่มีศักยภาพสูงเข้ามาจัดการศึกษา ได้แก่ ๑) มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาหุ่นยนต์และวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ๒) Pearson พัฒนาหลักสูตร Business and Technology Education Council: BTEC ระดับ Technical and Vocational Education and Training: TVET สาขา ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ ๓) มหาวิทยาลัยอมตะร่วมกับ National Taiwanese University ในการจัดหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขา Intelligent Manufacturing System และอยู่ระหว่างเตรียมการจัดการศึกษาหลักสูตร KOSEN โดยร่วมกับสถาบัน KOSEN ของญี่ปุ่น ในสาขาเมคคาทรอนิกส์และอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๖ แห่ง

> “ให้สถาบันจากต่างชาติที่มีศักยภาพสูงมาจัดการศึกษา”

๑.๔.๑๔ พัฒนาและส่งเสริมการผลิตครูและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี มีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **พัฒนาและส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.)** ระดับปริญญาโท ประเภท Premium จำนวน ๑๗๔ คน และประเภท Super Premium จำนวน ๑๗ คน เพื่อผลิตครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ สำหรับสอนในสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และพัฒนาศักยภาพผู้รับทุนในโครงการ จำนวน ๔๒๒ คน

(๒) **พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.)** ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๑๖๓ คน และพัฒนาศักยภาพผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ โดยมีหลักสูตรโปรแกรมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาดูงาน และการร่วมประชุมวิชาการ จำนวน ๑,๒๕๙ คน

(๓) **พัฒนานักเรียนและจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ** จำนวน ๑๙๐ คน และคัดเลือกเป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ใน ๗ วิชา ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ และดาราศาสตร์และฟิสิกส์ดาราศาสตร์ มีนักเรียนได้รับเหรียญรางวัลรวม ๒๗ คน

(๔) **พัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์** โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ เข้าโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ รอบที่ ๑ จำนวน ๔,๓๒๙ คน จากนักเรียนทั่วประเทศที่สมัครสอบจำนวน ๑๖๘,๗๕๖ คน นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับเกียรติบัตรและหนังสืออ่านเสริมความรู้จากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน และคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการฯ รอบที่ ๒ จำนวน ๔๑๗ คน จากนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก รอบที่ ๑ เข้ารับเหรียญรางวัลและร่วมกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์และค่ายคณิตศาสตร์

(๕) **สนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี** จำนวน ๒,๔๖๖ คน ประกอบด้วย ทุนพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ทุน พสวท.) ๑,๗๙๖ คน ทุนส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (ทุน สควค.) ๔๔๗ คน ทุนโอลิมปิกวิชาการสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (ทุนโอลิมปิกวิชาการ) ๒๒๓ คน

๑.๕ การปฏิรูปการเรียนรู้

๑.๕.๑ จัดการศึกษาปฐมวัย ได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ พัฒนาหลักสูตร คัดเลือกและสนับสนุนการใช้สื่อที่เหมาะกับเด็กปฐมวัย และสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วยระบบทางไกล และประชุมปฏิบัติการชี้แจง เพิ่มความสำคัญกับการศึกษาในช่วงชั้นดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และเร่งดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน จำนวน ๓,๒๗๓ แห่ง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๒๖,๔๖๑ แห่ง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑-๓) เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนแนวนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย จัดทำมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย พิจารณาแผนการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย และจัดทำ School Mapping เด็กปฐมวัย

๑.๕.๒ ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยแต่ละระดับมี ๓ มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๑.๕.๓ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยได้เพิ่มสาระเทคโนโลยีเป็นสาระที่ ๔ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ๒ ส่วน คือ การออกแบบและเทคโนโลยี (Design and Technology) และวิทยาการคำนวณ (Computing Science) โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ได้ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เพิ่มการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อตอบรับกับการพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสูงในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งจะเริ่มใช้หลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นรุ่นแรก ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ประถมศึกษาปีที่ ๔ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และจะครบทุกชั้นในปีการศึกษา ๒๕๖๓

๑.๕.๔ จัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาและคู่มือการใช้หลักสูตร มุ่งเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการกระทำทุจริตในลักษณะต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดหลักสูตรในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน โดยมีการดำเนินงานสำคัญ เช่น ทดลองใช้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา รายวิชาเพิ่มเติมในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษา จัดอบรมวิทยากรตัวคูณให้แก่ครูทุกระดับตามหลักสูตรโค้ช โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ใน ๙ ภูมิภาค จัดทำ “สาระการเรียนรู้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ๒๕๕๖ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ๒๕๕๗ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์” จัดทำ “แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา

พัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริตและเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑.๕.๕ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยขยายโครงการ English for All ซึ่งเป็นการนำครูจากต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาล ทำให้เด็กมีความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารได้ตั้งแต่เด็ก ขยายไปยังโรงเรียนระดับตำบล ๕ แห่ง และจัดให้มีการประเมินภาษาอังกฤษออนไลน์ให้กับนักเรียนไทยทั้งประเทศ โดยได้เชิญบริติช เคานซิล มาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำระบบการประเมินผลภาษาอังกฤษออนไลน์ ทั้งการประเมินผลระหว่างเรียนหรือในขณะที่จัดการเรียนการสอน (Formative Assessment) การประเมินผลสรุป (Summative Assessment) พร้อมจะเชื่อมโยงระบบการประเมินออนไลน์นี้กับการอบรมครูภาษาอังกฤษแบบเข้ม (Boot Camp) รวมทั้งจัดทำแอปพลิเคชันในการยกระดับภาษาอังกฤษสำหรับทุกกลุ่มเพื่อรองรับนโยบายประเทศไทย ๔.๐

๑.๕.๖ ดำเนินโครงการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง และสื่อสารได้ และการส่งเสริมการรู้หนังสือสำหรับประชาชน พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน/สื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้/เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในเรื่องความสามารถด้านภาษา ปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๑.๙๔ ซึ่งสูงกว่าปีการศึกษา ๒๕๕๙ และปี ๒๕๕๘ ตามลำดับ ขณะเดียวกันยังดำเนินการในเรื่องของการส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับประชาชน ทั้งผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้หลงลืมหนังสือ และคนไทยที่ไม่รู้หนังสือไทย โดยได้เข้าไปสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือในแต่ละพื้นที่และนำมาสอนในหลักสูตรการรู้หนังสือไทยสำหรับผู้ใหญ่ สามารถดำเนินการได้ปีละ ๖๘,๐๑๙ คน

๑.๕.๗ ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education) โดยในปี ๒๕๖๐ ได้ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนการสอนห้องปฏิบัติการ (Lab) วิทยาศาสตร์ เน้นสะเต็มศึกษาหลักสูตรใหม่ที่เน้นการฝึกปฏิบัติทดลองจริง และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน สำหรับปี ๒๕๖๑ มีการขับเคลื่อนสะเต็มศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๙,๔๒๕ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔,๕๐๐ แห่ง (๒๐ แห่ง/เขต) มีโรงเรียนศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาหลักสูตรฝึกอบรม STEM Education ประจำจังหวัด ๒๖๑ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๗ แห่ง ครอบคลุมทุกเขตทั่วประเทศ โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษา สมทบ จำนวน ๓๓๐ แห่งจาก ๗๗ จังหวัด และคัดเลือกให้เป็นศูนย์การอบรมสะเต็มศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนต้นแบบด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน ๑๕๔ แห่ง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษาสมทบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ “สะเต็มศึกษา : ต้นกล้า Smart Trainer Team” จำนวน ๒๒๙ แห่ง และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนศูนย์การอบรมสะเต็มจำนวน ๑๕๔ แห่ง และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ร่วมกับหน่วยงานภาคี จำนวน ๔ โครงการ คือ ๑) โครงการ Chevron Enjoy Science : สนุกวิทย์พลังคิดเพื่ออนาคต ร่วมกับบริษัท เชฟรอนประเทศไทย สำรวจและผลิต จำกัด โดยมีสถาบันคีนันแห่งเอเชีย เป็นผู้บริหารโครงการฯ มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๐ แห่ง ๒) โครงการโรงประลองต้นแบบทางวิศวกรรม (Fabrication Lab) เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรรมแก่เด็กและเยาวชนไทยร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ แห่ง ๓) โครงการพัฒนาการอาชีวศึกษาด้าน STEM Education ร่วมกับบริติช เคานซิล ประเทศไทย และกองทุนนิวตัน โดยการสนับสนุนของสถานทูตอังกฤษ มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕ แห่ง และ ๔) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพโดยใช้กระบวนการ STEM for TVET ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีสถานศึกษาเข้าร่วมพัฒนา จำนวน ๑๗ แห่ง

> “ขับเคลื่อนการเรียนรู้ STEM ศึกษา ในโรงเรียน สังกัด สพฐ. ๙,๔๒๕ แห่ง”

๑.๕.๘ ดำเนินโครงการ KKU Smart Learning เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ โดยจัดทำเนื้อหาหลักสูตรแบบออนไลน์ อบรมครู และคู่มือการจัดการเรียนสำหรับครู นำร่องระดับมัธยมศึกษาใน ๓ วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีโรงเรียนเข้าร่วมทั้งหมด ๑๙๗ แห่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน ๑๙๗ คน มีทิศทางในการพัฒนาครูความตื่นตัวและตระหนัก นักเรียนมีความสนใจและผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ระยะต่อไปจะขยายให้รวมวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และขยายไปสู่เด็กมัธยมในโรงเรียนขยายโอกาส และให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค รวมทั้งหมด ๓,๑๒๕ แห่ง ครู ๑๔,๔๗๖ คน และนักเรียน ๑๕๑,๔๒๐ คน

๑.๕.๙ ดำเนินโครงการห้องเรียนกีฬา ห้องเรียนดนตรี ให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา และดนตรีได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ โดยนักเรียนโครงการห้องเรียนกีฬาจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหาร เสื้อผ้า ชุดกีฬา อุปกรณ์กีฬา การบริการศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา รถรับส่ง การไปเรียนระหว่างโรงเรียนและสถาบันการพลศึกษา และได้รับสิทธิเข้าศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษาตามศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนกีฬา จำนวน ๙ แห่ง ใน ๘ จังหวัด มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรี จำนวน ๖ แห่ง และในปี ๒๕๖๒ จะเพิ่มให้ครบทุกภาคทั่วประเทศ

๑.๕.๑๐ จัดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้มีนวัตกรรมออกแบบการเรียนการสอนและการจัดหลักสูตรที่มีความคล่องตัวในการทำงาน มีโครงสร้างการบริหารในระดับพื้นที่ คือ คณะกรรมการบริหารเขตพื้นที่ มีอำนาจในการวางหลักเกณฑ์การกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษานำร่อง ขณะนี้มีการนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาแล้วใน ๓ จังหวัด คือ ภาคใต้ ที่จังหวัดสตูล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดศรีสะเกษ และภาคตะวันออก ที่จังหวัดระยอง และกระทรวงศึกษาธิการจะนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพิเศษให้ครอบคลุมทั้ง ๖ ภาค ภาคละ ๑ จังหวัดทั่วประเทศ โดยเพิ่มภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง ที่จังหวัดกาญจนบุรี และภาคใต้ (ชายแดน) ที่จังหวัดปัตตานี

๑.๕.๑๑ ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ได้นำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีไปแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนเป้าหมายเข้าร่วมจากในปี ๒๕๕๙ มีสถาบันอุดมศึกษา ๑๒๕ แห่ง ดูแลโรงเรียน ๑๕๔ แห่ง เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔๑ แห่ง และดูแลโรงเรียน ๒,๔๔๘ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๑ ได้พัฒนาครู จำนวน ๓๑,๔๐๘ คน นักเรียน จำนวน ๒๖๙,๔๒๗ คน ผ่านกิจกรรม ดังนี้ ๑) พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๔ ๒) พัฒนาครูเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการสอน คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ๓) พัฒนานักเรียนเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต และด้านคุณธรรมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๓๑ ๔) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๑๑ และ ๕) กิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๖

๑.๕.๑๒ ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ สร้างความเข้าใจในการผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเขต บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย หลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง จำนวน ๑๘๑ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๔,๖๒๑ คน และหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๙ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๘๘๓ คน

๑.๖ การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อการศึกษา

๑.๖.๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโรงเรียน เนื่องจากยังมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๐ แห่ง ที่ยังไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Hi-Speed Internet) แต่ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านระบบดาวเทียม อย่างไรก็ตาม มีการเดินสายสัญญาณประเภทสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) เพิ่มขึ้นแล้ว จำนวน ๑๑ แห่ง และคงเหลือโรงเรียน ๙ แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล บนภูเขา และชายขอบที่อยู่ระหว่างดำเนินการภายใต้โครงการขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Big Rock) มาช่วยเพื่อทำให้ทุกโรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้สำหรับการเรียนรู้

๑.๖.๒ ดำเนินโครงการ Big Data การพัฒนา Big Data เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา Big Data และกำหนดแนวทางขอบเขตและแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาไปสู่การเป็น Big Data ออกเป็น ๒ ระยะ คือ **ระยะที่ ๑** จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาที่สำคัญในการนำมาประมวลผล จำนวน ๑๑ กลุ่มข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลที่ครอบคลุม ถูกต้อง และทันสมัย และมีการพัฒนาระบบต้นแบบในการวิเคราะห์โจทย์การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ๒ โจทย์ คือ ๑) การจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน และ ๒) การจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งดำเนินการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในรูปแบบ On The Job Training และจัดทำระบบต้นแบบ Big Data เพื่อจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เรียน และ**ระยะที่ ๒** จัดทำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการประเมินผลลัพธ์และการพยากรณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การวางแผนทางด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ ดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายดิจิทัลชุมชนระดับตำบล เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และบริษัท โทเทิ่ล แอ็คเซ็สคอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ดำเนินกิจกรรมพัฒนาวิทยากร กศน. เพื่อการขยายผลเศรษฐกิจดิจิทัล โดยพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ๒ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรความเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) และหลักสูตร E-commerce : สอนชุมชนเปิดร้านค้าออนไลน์ จัดอบรมให้กับวิทยากรแกนนำระดับจังหวัด (ครู ก) วิทยากรแกนนำระดับอำเภอ (ครู ข) และวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) รวมจำนวน ๘,๔๒๙ คน และกิจกรรมสร้างความพร้อมให้กับชุมชนผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน กศน. โดยวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) จัดอบรมขยายผลให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางดังกล่าวไปสู่ประชาชนในชุมชน ๗,๔๒๔ ตำบล ตำบลละ ๒ หลักสูตร โดยมีผู้รับการอบรมทั้งสิ้น ๒๓๔,๒๕๑ คน ทำให้ประชาชนที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลและการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑.๖.๔ ดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย มีการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน และขยายโอกาสการเรียนรู้ของคนไทยภายใต้โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมหาวิทยาลัย ๖๐ แห่ง เข้าร่วมโครงการ Thailand Massive Open Online Course: Thai-MOOC ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Space) โดยร่วมเปิดรายวิชากว่า ๒๐๐ รายวิชา และมากกว่า ๑,๕๐๐ ชั่วโมงการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนคนไทยทุกคน ทั้งนักเรียน นิสิตนักศึกษา คนวัยทำงาน และผู้เกษียณอายุ เรียนผ่านทางเว็บไซต์ https://www.thaimooc.org แบบไม่มีเงื่อนไขใด ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ โอกาสในการทำงาน รวมถึงการต่อยอดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพต่อเนื่องตลอดชีวิต มีผู้สนใจเข้าเรียนทุกช่วงอายุ และระดับการศึกษากว่า ๗๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาในระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Massive Open Online Courseware: MOOC) ภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือ K-MOOC JMOOC และThai MOOC เพื่อแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมความร่วมมือเพื่อพัฒนารายวิชาร่วมกันระหว่างราชอาณาจักรไทย ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมทั้งมีการพัฒนาบทเรียนและหลักสูตรรูปแบบ MOOC สำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอาจารย์ผู้สอนในทุกเครือข่ายอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยลูกข่ายที่ร่วมโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง

๒. การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๒.๑ การทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ โดยการสนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างสันติสุขและความปรองดองในสังคมไทยอย่างยั่งยืน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยได้เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑.๑ จัดกิจกรรมเพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ให้แก่ประชาชน ในโอกาสส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่

(๑) **จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี ถวายเป็นพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีธรรม พุทธศักราช ๒๕๖๐** ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยเชิญชวนประชาชนทุกพื้นที่ร่วมทำบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา ปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรมเทศนา ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ลั่นฆ้องชัยต้อนรับปีใหม่ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช พระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และสวดมนต์ให้ประเทศไทยและประชาชน ให้มีความสุขตลอดปีใหม่ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข และจัดกิจกรรมส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ตามหลักศาสนบัญญัติของศาสนานั้น ๆ ด้วย

(๒) **จัดกิจกรรม “ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล”** ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑ มกราคม ๒๕๖๑ โดยจัดรถโดยสารปรับอากาศขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ให้บริการรับ-ส่งโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย พาประชาชนเข้าวัดไหว้พระ ปฏิบัติธรรม ตามเส้นทาง ณ วัดสำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดอรุณราชวราราม วัดราชโอรสาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม วัดสุทัศน์เทพวรารามวรมหาวิหาร วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และวัดวชิรธรรมสาธิต เพื่อเป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษา เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ให้คงอยู่คู่กับสังคมไทย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้วันหยุดให้มีคุณค่าด้วยการเข้าวัด นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา น้อมนำมาประพฤติปฏิบัติเพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิตและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์

(๓) **จัดกิจกรรมไหว้พระวังหน้า ปฏิมาแห่งแผ่นดิน** โดยอัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ๑๐ องค์ ให้ประชาชนได้สักการะ เนื่องในโอกาสเทศกาลปีใหม่ ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐-๓๑ มกราคม ๒๕๖๑

(๔) **จัดกิจกรรมตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม** ในส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยจะจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (CPOT) เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ ซึ่งทำให้ผู้จำหน่ายสินค้ามีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของชุมชน และประชาชนได้ซื้อสินค้าในราคาย่อมเยา

(๕) **จัดกิจกรรมรณรงค์ใช้สินค้าไทย ส่งความสุขแบบไทย เป็นของขวัญปีใหม่** เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมอบของขวัญแก่กันตามนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมค่านิยมไทย และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยใช้สินค้าที่สร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมของไทยและผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการพัฒนาต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มอบให้กันเป็นของขวัญปีใหม่ตลอดช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๐-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

(๖) **จัดกิจกรรม night at maya city** ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เปิดเมืองมายาในช่วงกลางคืน พร้อมทั้งมีการนำชมประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ และออกร้านจำหน่ายสินค้า **และกิจกรรมดูหนังข้ามปี** ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๗.๐๐-๐๕.๐๐ น. รวมถึงทำบุญตักบาตรในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ณ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

(๗) **จัดกิจกรรมการเปิดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้เข้าชมฟรี** ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐-๒ มกราคม ๒๕๖๑ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ทุกแห่ง และจัดทำโปสการ์ดอุทยานประวัติศาสตร์ เพื่อแจกเป็นของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐-๒ มกราคม ๒๕๖๑ โดยภาพในโปสการ์ดจะแสดงถึงเอกลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์แต่ละแห่งที่นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชม

(๘) **อวยพรปีใหม่ผ่านระบบ Online (ส.ค.ส. Online) ชุดความเป็นไทยสู่ใจประชาชน** ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

(๙) **จัดกิจกรรมนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย** ได้แก่ นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ “เมืองแห่งศิลป์ กระบี่...โคราช...เชียงราย” ระหว่างวันที่ ๑๔-๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน และนิทรรศการผลงานจากผู้ผลิตศูนย์ศิลปาชีพบางไทรกับนักออกแบบสมัยใหม่ ระหว่างวันที่ ๓-๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

๒.๑.๒ จัดกิจกรรมสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ดังนี้

(๑) **ส่วนกลาง** เช่น **จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม** เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ลานคนเมือง มีกิจกรรม เช่น พิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุสู่มณฑป ตักบาตรพระสงฆ์ ๖๗ รูป เวียนเทียนรอบมณฑปพระบรมสารีริกธาตุ จัดกิจกรรมคณะฑูตานุฑูต ๘ ประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาร่วมเจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตร และเวียนเทียน พร้อมทั้งปลูกต้นไม้ (ตะเคียนทอง) เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาบริเวณหลังศาลาพระราชศรัทธา ณ วัดปทุมวนาราม และ**กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน การประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ประจำปี ๒๕๖๑** เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์-๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม มีผู้ร่วมงานทั้งสิ้น ๑,๗๕๐,๖๘๒ คน

(๒) **ส่วนภูมิภาค** จัดกิจกรรมทางศาสนา ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์-๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เช่น กิจกรรมศาสนพิธี ทำบุญ ตักบาตร เวียนเทียน กิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม รณรงค์ลด ละ เลิก อบายมุข กิจกรรมองค์ความรู้ทางศาสนา และนิทรรศการผลงานองค์กรเครือข่ายทางศาสนา มีผู้ร่วมงานทั้งสิ้น ๒๔,๙๗๑,๒๐๘ คน

๒.๑.๓ จัดกิจกรรมสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ดังนี้

(๑) **ส่วนกลาง** จัดกิจกรรมและนิทรรศการ ณ ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และมีกระทรวงต่าง ๆ รับเป็นเจ้าภาพทำบุญและเวียนเทียน ณ วัดต่าง ๆ รวม ๑๑ หน่วยงาน จัดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ บรรยายธรรม และสวดโอ้เอ้วิหารราย เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนผู้พิการจากสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมธรรมะ เรียนรู้วัฒนธรรม ภายใต้โครงการธรรมะสู่คนทั้งมวล ณ วัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เชิญฑูตานุฑูตจากประเทศที่นับถือพุทธศาสนา จำนวน ๑๒ ประเทศ ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์และเวียนเทียน จัดกิจกรรมวิสาขบูชานานาชาติ ครั้งที่ ๑๕ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๒) **ส่วนภูมิภาค** เช่น จัดพิธีทำบุญตักบาตรและเวียนเทียนในทุกจังหวัด เชิญชวนชุมชนคุณธรรมทั่วประเทศแต่งกายด้วยชุดสีขาวและรักษาศีล ๕ ตลอดช่วงเทศกาล และจัดงานวิสาขบูชาอาเซียนใน ๑๖ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๑.๔ จัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทยที่ยาวนานถึง ๑,๔๐๐ ปี และเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชของไทยทุกพระองค์ ตลอดจนเทิดทูนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก และทรงปกครองประเทศและดูแลพสกนิกรชาวไทยด้วยหลักทศพิธราชธรรม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดกิจกรรมอัญเชิญ “พระบรมธาตุ พุทธศิลป์ แผ่นดินพระทรงธรรม”** ประดิษฐาน ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้กราบสักการบูชาและเวียนเทียนเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และชมนิทรรศการพระบรมสารีริกธาตุแต่ละยุค

(๒) **พิธีเจริญพระพุทธมนต์หล่อเทียนพรรษา ประจำปี ๒๕๖๑** ร่วมกับคณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์หล่อเทียนพรรษา ๑๐ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง พร้อมทั้งมีการแห่เทียนพรรษา ๑๐ ต้น ไปถวายพระอารามหลวง ๑๐ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๓) **กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมวันอาสาฬหบูชา** เช่น การประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ การบรรยายธรรม สาธิตการสวดโอ้เอ้วิหารราย การแสดงธรรม โดยพระวิทยากรธรรมะอารมณ์ดี การทำวัตรสวดมนต์เย็น ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และจัด**กิจกรรม**

ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ **จัดงานอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษาอาเซียนใน ๑๖ จังหวัด** โดยร่วมกับหน่วยงาน องค์กร และประชาชนในจังหวัดตามแนวชายแดนกลุ่มประเทศอาเซียน บูรณาการการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์อาเซียน น้อมนำหลักธรรมทางศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ และนำความเป็นวิถีถิ่น วิถีไทย และวัฒนธรรมไทยสู่วัฒนธรรมอาเซียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจอันดี **และกิจกรรมจิตอาสาเราทำความ ดี ด้วยหัวใจ** การทำความสะอาดโบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์และศาสนสถานทั่วประเทศ และชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั่วประเทศ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ถวายเป็นพระราชกุศล

๒.๒ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ อนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน สร้างสรรค์ และพัฒนามรดกทางศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

(๑) **จัดกิจกรรม “ลอยกระทงปลอดภัย สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม”** ระหว่างวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ซึ่งกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย นิทรรศการคุณค่าสาระของประเพณีลอยกระทง การจัดสาธิตอาหารพื้นบ้าน และการสาธิตประดิษฐ์กระทงทั้งแบบสร้างสรรค์และสวยงาม การสาธิตการละเล่นพื้นบ้าน การแสดงทางวัฒนธรรม เช่น การแสดงสุนทราภรณ์ โนรา การแสดง ๔ ภาค นอกจากนี้ ในส่วนภูมิภาคได้มีการจัดงานประเพณีลอยกระทงใน ๗๖ จังหวัด ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมงานประเพณีลอยกระทงทั่วประเทศประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน สร้างรายได้จากการจำหน่ายกระทงทั่วประเทศ ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้หมุนเวียนภายในการจัดงานประเพณีลอยกระทงทั่วประเทศ ประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) **จัดงานเทศกาล “อาหารอร่อย ร้าน ๑๐๐ ปี”** ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ลานพาร์ค พารากอน ศูนย์การค้าสยามพารากอน เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่อาหารไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ทำให้ผู้ประกอบกิจการร้านอาหารไทยตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง เช่น เกษตรกร การขนส่ง และอื่น ๆ มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีร้านอาหารเก่าแก่ทั่วประเทศมาออกร้านจำหน่ายอาหารและสาธิตการทำอาหาร จำนวน ๗๑ ร้าน มีผู้เข้าร่วมงานทั้งสิ้น ๑๑๓,๔๔๖ คน สร้างรายได้หมุนเวียนจำนวน ๑๐,๑๔๐,๓๐๐ บาท

> “เทศกาล “อาหารอร่อย ร้าน ๑๐๐ ปี” มีผู้ร่วมงาน ๑๑๓,๔๔๖ คน สร้างรายได้หมุนเวียน ๑๐.๑๔ ล้านบาท”

นอกจากนี้ ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่หนังสือ “อาหารไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” มีเนื้อหาประกอบด้วย อาหารไทยในราชสำนัก อาหารไทย ๔ ภาค อาหารที่ได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พร้อมข้อมูลร้านอาหารเก่าแก่ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ให้ผู้สนใจตามรอยความอร่อย และในส่วนของ “อาหารอร่อย ร้าน ๑๐๐ ปี” ได้จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบสองภาษาไทย-อังกฤษ เนื้อหาประกอบด้วย รายชื่อ ประวัติ รวมถึงจุดเด่น/เอกลักษณ์ความอร่อย และที่ตั้งของร้านอาหาร พร้อมภาพร้านและอาหารประกอบ ๔ สีสวยงาม จากทั่วประเทศ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักชิมได้ตามรอยความอร่อย สามารถดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบ e-Book หรือสแกน QR Code เพื่อตรวจสอบข้อมูลร้าน ๑๐๐ ปี

(๓) **สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ชีวาปลอดภัย** หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนกว่า ๒๐ แห่ง สืบสานประเพณีสงกรานต์ ส่งเสริมคุณค่าประเพณีตามแบบวิถีไทย สนุกสนานพองาม ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ตระหนักถึงความปลอดภัย โดยมีการจัดงานสงกรานต์แบบดั้งเดิม และสงกรานต์อาเซียน ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เช่น จัดงานรดน้ำขอพรศิลปินแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดงานสงกรานต์ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างยิ่งใหญ่ตามรอยละครบุพเพสันนิวาส นอกจากนี้ ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และออนไลน์ ได้แก่ หนังสือประเพณีสงกรานต์สองภาษา ไทย-อังกฤษ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวันปีใหม่ไทย สิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติในประเพณีสงกรานต์ และยังมีบัตรอวยพรส่งความสุขเนื่องในเทศกาลสงกรานต์

(๔) **จัดงานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน มหกรรมหน้ากากนานาชาติ ประจำปี ๒๕๖๑** เพื่อสืบทอดและสร้างความตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและเชื่อมโยงกับนานาชาติ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย กิจกรรมประกอบด้วย ขบวนแห่ผีตาโขน ขบวนแห่เจ้าพ่อกวน-เจ้าแม่นางเทียม และคณะพ่อแสน พิธีจุดบั้งไฟบูชาพญาแถน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมือง การประกวดหน้ากากผีตาโขน รวมทั้งการแสดงหน้ากากนานาชาติ โดยมีคณะนักแสดงจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาเข้าร่วมงาน ๕ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐเกาหลี

๒.๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

(๑) **ยกระดับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ** ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั่วประเทศทั้งในเรื่องของการจัดรูปแบบการจัดแสดงให้น่าสนใจ มีความทันสมัย โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการให้บริการ พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมบริการนักท่องเที่ยวและรองรับแก่ผู้พิการและผู้สูงอายุในรูปแบบอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) โดยมีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสำคัญที่ได้รับการยกระดับการให้บริการ ดังนี้

(๑.๑) **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร** ได้ปรับห้องจัดแสดงในหมู่พระวิมาน จำนวน ๔ ห้องนิทรรศการ ได้แก่ ๑) อิสริยพัสตราภูษาภัณฑ์ : ณ พระที่นั่งอุตราภิมุข จัดแสดงผ้าและเครื่องแต่งกายที่แสดงราชอิสริยยศของพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ในราชสำนัก และแสดงยศถาบรรดาศักดิ์ของขุนนางและบุคคลชั้นสูง รวมถึงผ้าและเครื่องประดับที่เกี่ยวเนื่อง ๒) โลหศิลป์ : ประณีตศิลป์ในงานโลหกรรม ณ พระที่นั่งปัจฉิมาภิมุข จัดแสดงศิลปวัตถุเครื่องโลหะของไทย ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละยุคผ่านรูปลักษณ์และประโยชน์ใช้สอย สื่อถึงค่านิยม คติความเชื่อ และธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสมัย ๓) นาฏดุริยางค์ : มหรสพและการละเล่นของหลวง ณ พระที่นั่งทักษิณาภิมุข จัดแสดงศิลปวัตถุที่เกี่ยวเนื่องกับนาฏศิลป์ชั้นสูงในราชสำนักไทย และ ๔) ศัสตราวุธ : ศาสตร์และศิลป์ในการสงคราม ณ พระที่นั่งบูรพาภิมุข นำเสนอเรื่องราวของอาวุธโบราณแบบต่าง ๆ ในส่วนพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนจากพิพิธภัณฑ์ชื่อดังระดับโลก เช่น โบราณวัตถุชิ้นสำคัญจากประเทศญี่ปุ่น จำนวน ๑๐๖ รายการ ๑๓๐ ชิ้น มาจัดแสดงในโอกาสครบรอบ ๑๓๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น นิทรรศการ “พุทธปฏิมาวิจักษ์จากภารตะสู่สุวรรณภูมิ” ซึ่งเป็นนิทรรศการหมุนเวียนที่รวบรวมพุทธศิลป์ชิ้นเอกจากทั่วประเทศ มาจัดแสดงไว้

ทั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดนิทรรศการพิเศษ เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ เรื่อง “จากบ้านสู่เมือง : รัฐแรกเริ่มบนแผ่นดินไทย (From Village to Early State: The Transformation of Culture in Our Land) เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

(๑.๒) **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่** ได้รับการปรับปรุงทั้งเนื้อหาการจัดแสดง อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจยิ่งขึ้น โดยมีการจัดแสดง ๖ ส่วน ได้แก่ ๑) แสดงภูมิหลังแผ่นดินล้านนา เป็นเรื่องราวทางธรณีวิทยาและชีวิตดึกดำบรรพ์ ภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมของภาคเหนือ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ รวมไปถึงเรื่องราวของชนเผ่าลัวะและหริภุญไชย รัฐแรกในภาคเหนือ ๒) แสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์ราชอาณาจักรล้านนา เริ่มจากการสถาปนานครเชียงใหม่ ความรุ่งเรือง และความเสื่อมของราชอาณาจักร ๓) แสดงเรื่องราวของนครเชียงใหม่ใต้ร่มอาณาจักรสยาม ตั้งแต่การกอบกู้เอกราชจากพม่า การตั้งเมืองเชียงใหม่เมื่อปี ๒๓๓๙ และความสัมพันธ์กับอาณาจักรสยาม ๔) แสดงเรื่องราวการค้าและเศรษฐกิจในระยะแรก ระหว่างปี ๒๓๓๙-๒๔๖๓ และระยะที่ ๒ ระหว่างปี ๒๔๖๗-๒๔๘๒ เมื่อมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ ๕) แสดงเรื่องราวการดำรงชีวิตและพัฒนาการทางสังคม เช่น การเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเงินการธนาคาร ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาและการสาธารณสุข และ ๖) แสดงถึงวิวัฒนาการของศิลปกรรมล้านนาและศิลปะในประเทศไทย

(๑.๓) **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง** ได้มีการปรับปรุงการจัดการแสดงใน ๕ ส่วน ประกอบด้วย ๑) อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นอาคารศูนย์รวมส่วนบริการต่าง ๆ ๒) อาคารกัลยาณิวัฒนา เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการหลัก ๓) อาคารนิทรรศการไทพวน จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชาวไทพวนซึ่งเป็นผู้ตั้งถิ่นฐานในแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงในปัจจุบัน ๔) หลุมขุดค้นวัดโพธิ์ศรี ตั้งอยู่ในวัดโพธิ์ศรีในห่างออกไปจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ทางทิศตะวันออกราว ๕๐๐ เมตร และ ๕) เรือนไทพวนอนุสรณ์

(๒) **ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ธรณีพิบัติภัยสึนามิ** ณ บ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ศิลปวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยจะมีการรวบรวมและอนุรักษ์สิ่งของอันเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์จากเหตุการณ์ภัยพิบัติคลื่นสึนามิ บ้านน้ำเค็ม และพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน เช่น เรือประมง ๒ ลำ เป็นสัญลักษณ์หลัก รวมทั้งสิ่งของต่าง ๆ จากเหตุการณ์นำมาจัดแสดงและนำเสนอต่อสาธารณะ เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานในการระลึกถึงเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ และเป็นศูนย์รวมกิจกรรมของชุมชนในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ที่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างโอกาส ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นศูนย์บริการข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยวในภูมิภาค และเป็นสถานที่จัดพิธีกรรมการระลึกถึงเหตุการณ์สึนามิของพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒

(๓) **พัฒนาศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย** ให้เป็นพื้นที่บริการทางวัฒนธรรมระดับนานาชาติ และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมแห่งภูมิภาคเอเชีย หรือ Asia Cultural Gateway โดยระยะที่ ๑ ประกอบด้วย ๑) อาคารกระทรวงวัฒนธรรม เป็นสถานที่ทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงออกแบบให้เป็นศิลปะไทยร่วมสมัย ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมสามารถใช้เป็นสถานที่ทำงานได้แล้ว ๒) อาคารหอศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ประกอบด้วย ห้องแสดงศิลปะ ระเบียงปฏิมากรรม ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก และ ๓) ลานวัฒนธรรม เป็นพื้นที่จัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี ละคร การละเล่นพื้นเมือง โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒ สำหรับการก่อสร้างระยะที่ ๒ ประกอบด้วย ๑) โรงละครแห่งใหม่ ๒,๕๐๐ ที่นั่ง ๒) อาคารศูนย์ประชุมสัมมนาและจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ และ ๓) ศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

(๔) **ส่งเสริมการท่องเที่ยวต้นไม้ใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี”** โดยได้รวบรวมข้อมูลต้นไม้ พร้อมทั้งนำข้อมูลไปใช้ในการสืบค้น เผยแพร่และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน ประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาต้นไม้ และสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น โดยได้มีการประกาศต้นไม้ทรงคุณค่าและจัดพิมพ์เป็นหนังสือรุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี จำนวน ๒ เล่ม ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๕ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖๕ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๓ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๓ พรรษา เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ได้มีการต่อยอดพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบต้นไม้ทรงคุณค่าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน

(๕) **ส่งเสริมเมืองศิลปะ** จำนวน ๓ แห่ง ในจังหวัดเชียงราย นครราชสีมา และกระบี่ โดยอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการของชุมชนท้องถิ่น เครือข่ายผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยดึงเอาจุดเด่นของจังหวัดนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นหอศิลป์หรือศูนย์การเรียนรู้ หรือพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว หรือพัฒนาไปในมิติอื่น ๆ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัด ช่วยสร้างเม็ดเงินหรือรายได้จากภาคธุรกิจบริการมากยิ่งขึ้น โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวทีการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม แสดงสินค้าทางวัฒนธรรม แสดงผลงานศิลปะกับพื้นที่ ตลาดนัดภูมิปัญญา และตลาดนัดศิลปะ รวมถึงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๒.๒.๓ เสริมสร้างค่านิยม ส่งเสริมภาพลักษณ์ อัตลักษณ์ความเป็นไทย และประวัติศาสตร์ชาติไทย ดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี ส่งเสริมค่านิยมความเป็นไทย รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย** ได้จัดเสวนา “ย้อนรอย ต่อยอด บุพเพสันนิวาส” เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อต่อยอดกระแสความนิยมต่อละครโทรทัศน์ “บุพเพสันนิวาส” ส่งผลทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ถือเป็นการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้เด็ก นักเรียน เยาวชนคนรุ่นปัจจุบัน และประชาชนทั่วไป หันมาเรียนรู้และให้ความสำคัญศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติอย่างถูกต้อง ต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งในด้านการใช้ภาษา การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิต รวมถึงอาหารการกินที่ถือเป็นการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีผู้ร่วมงานประมาณ ๔๐๐ คน นอกจากนี้ ภายในงานยังมีการแสดงเพลงเรือ ชุด “เพลงเรือ กรุงเก่า เล่าขานสานต่อความเป็นไทย” ตอน บุพเพสันนิวาส โดยคณะแม่บัวผัน สุพรรณยศ พร้อมกิจกรรมออกร้านอาหารยอดนิยมต่าง ๆ เช่น มะม่วงน้ำปลาหวาน ขนมไทย

(๒) **ดำเนินโครงการวัฒนธรรมสัญจร เรื่อง “ตามรอยบุพเพสันนิวาส ศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอยุธยา”** โดยนำประชาชนร่วมศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ภาษา วรรณกรรม และจารีตประเพณี สมัยอยุธยา ณ โบราณสถานสำคัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป เข้าร่วมกิจกรรมวันละ ๖๐ คน ทั้งนี้ มีกิจกรรมทัศนศึกษาตามสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครและในบทนวนิยาย เช่น โบราณสถานป้อมเพชร วัดถนนจีนพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา พระราชวังโบราณ วัดพระศรีสรรเพชญ์ หมู่บ้านโปรตุเกส วัดพุทไธสวรรย์ วัดนักบุญเซนต์โยเซฟ และวัดไชยวัฒนาราม พร้อมทั้งจัดการเสวนา ในหัวข้อ “ตามรอยบุพเพสันนิวาส ศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอยุธยา” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวรรณกรรมด้านโบราณคดี และด้านประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี ตลอดจนรับชมการแสดงจากสำนักการสังคีต กรมศิลปากร

(๓) **จัดกิจกรรมเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี ๒๕๖๑** ระหว่างวันที่ ๒๐-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

(๓.๑) มอบเข็ม โล่เชิดชูเกียรติ และรางวัลแก่ผู้ที่ได้รับคัดเลือกยกย่องเป็นปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นชาวไทยและต่างชาติ ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นดีเด่น ผู้มีคุณูปการต่อการใช้ภาษาไทยประเภทบุคคลและประเภทองค์กร เยาวชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นที่มีความสามารถด้านการพูด การอ่าน การเขียน รางวัลการประกวดการเห่เรือ รางวัลการประกวดส่งเสริมการใช้ภาษาไทยถิ่นและศิลปินนักร้องที่ได้รับรางวัลเพชรในเพลง รวมทั้งมอบเกียรติบัตรผู้แทนสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทยที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ๑๓ ประเทศ

(๓.๒) จัดพิมพ์หนังสือหายาก ได้แก่ โคลงโลกนิติจำแลง พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และโคลงโลกนิติของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเดชาดิศร แจกผู้เข้าร่วมงานเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

(๓.๓) เชิญชวนเอกอัครราชทูต และผู้แทนสถานทูตแต่ละประเทศถ่ายคลิปวิดีโอรณรงค์การใช้ภาษาไทย มีสถานทูต ๑๓ ประเทศร่วมกิจกรรม เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่สำคัญเสริมสร้างความสัมพันธ์ เกียรติภูมิ และภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อนำความเป็นไทยสู่สากล โดยมอบเกียรติบัตรให้แก่สถานทูตที่ร่วมกิจกรรมด้วย

(๓.๔) สัมมนาทางวิชาการ “พลังของภาษา ปัญญาสังคมไทย” ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น ๙ อาคารมหาจักรีสิรินธร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๓.๕) จัดกิจกรรมในต่างจังหวัด เช่น การอ่านทำนองเสนาะ การแสดงละครวรรณคดี การแข่งขันสะกดคำ ประกวดสุนทรพจน์ การเสวนาเกี่ยวกับภาษาไทยและภาษาถิ่น นิทรรศการภาษาไทย และตอบปัญหาภาษาไทย

(๔) **จัดนิทรรศการ “ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก”** ระหว่างวันที่ ๒๒ สิงหาคม-๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน โดยจัดแสดงข้อมูลและภาพเหตุการณ์การช่วยชีวิตเด็กและผู้ช่วยโค้ชทีมนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี ทั้ง ๑๓ คน ที่ติดอยู่ ณ ถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การจัดงานในครั้งนี้ ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวบรวมข้อมูลและภาพเหตุการณ์นำมาจัดนิทรรศการ “ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก” เพื่อถอดบทเรียนในมิติวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในสังคมไทย เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เรียนรู้ในเรื่องความมีน้ำใจไมตรี วินัย จิตอาสาและความสามัคคี ตลอดจนการแสดงน้ำใจ ความห่วงใย และความช่วยเหลือจากคนทั่วโลก รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องของธรรมชาติ ธรณีสัณฐาน ลักษณะทางกายภาพของถ้ำหลวง และข้อควรระวังในการเข้าไปภายในถ้ำหรือป่าเขาและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ นิทรรศการดังกล่าว แบ่งเป็น ๗ โซน ได้แก่ ๑) **เมื่อ ๑๓ ชีวิต คิดพิชิตถ้ำหลวง** ๒) **นาทีชีวิตวิกฤตเสี่ยงตาย** ๓) **วิกฤตใหญ่รวมใจไทยเป็นหนึ่ง** ๔) **ปฏิบัติการถ้ำหลวงวาระแห่งโลก** ๕) **คารวะผู้กล้าสดุดีจ่าแซม** ๖) **บทเรียนที่โลกทึ่ง** และ ๗) **จารึกปฏิบัติการถ้ำหลวง ๑๙ วัน แห่งการช่วยเหลือ** รวมทั้งได้จัดทำบันทึกเหตุการณ์และภาพประวัติศาสตร์การช่วยชีวิตเด็กและผู้ช่วยโค้ชทีมนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี ทั้ง ๑๓ คน เป็น ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษ และจีน การจัดงานครั้งนี้มีผู้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการเฉลี่ยวันละ ๒,๐๐๐ คน

> “จัดนิทรรศการ “ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก” มีผู้เยี่ยมชมเฉลี่ยวันละ ๒,๐๐๐ คน”

(๕) **ขับเคลื่อนแผนแม่บทคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)** โดยมีเป้าหมายให้สังคมไทยมีคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน โดยเน้นปลูกฝังให้คนไทยยึดมั่นในคุณธรรม ๔ ประการ คือ “พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ได้แก่

(๕.๑) **ส่งเสริมจังหวัดคุณธรรม** โดยเริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า “สังคมคุณธรรมจะเกิดขึ้นได้จริง ต้องทำในระดับพื้นที่” จนเกิดรูปธรรมเป็นจังหวัดคุณธรรม ๖ จังหวัด โดยมีศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านองค์ความรู้ การประสานงาน และงานด้านอื่น ๆ ทำให้เกิดกระแสความตื่นตัวในวงกว้าง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและขยายผลไปสู่เครือข่ายระหว่างโรงเรียน ชุมชน โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕.๒) **ส่งเสริมองค์กรคุณธรรม** คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร และเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมสร้างสังคมคุณธรรม โดยมีการบริหารจัดการองค์กรตามหลักคุณธรรม ธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กรคุณธรรม ปัจจุบันมีองค์คุณธรรม จำนวนทั้งสิ้น ๓,๑๔๔ องค์กร

(๕.๓) **ส่งเสริมชุมชนคุณธรรม ๔ ระดับ** ได้แก่ ระดับที่ ๑ ชุมชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑,๗๗๐ ชุมชน ระดับที่ ๒ ชุมชนส่งเสริมคุณธรรม คือ ชุมชนที่แสดงเจตนารมณ์และดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรม จำนวน ๓,๒๗๕ ชุมชน ระดับที่ ๓ ชุมชนคุณธรรม คือ ชุมชนส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรมที่ได้มาตรฐาน และผลของการดำเนินงานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของคนในชุมชนที่ส่งผลกระทบให้ความดีเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๑๔๐ ชุมชน และระดับที่ ๔ ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ คือ ชุมชนคุณธรรมที่ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจนประสบความสำเร็จในเชิงประจักษ์ จำนวน ๑,๐๖๖ ชุมชน รวมทั้งสิ้น ๘,๒๕๑ ชุมชน

(๕.๔) **จัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ ภายใต้แนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม”** เร่งขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม หวังเปลี่ยนประเทศไทยด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ การเสวนาการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านคุณธรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ การจัดแสดงนิทรรศการ การยกย่องเชิดชูบุคคล องค์กรที่เป็นแบบอย่าง และกิจกรรมสาระบันเทิงสอดแทรกคุณธรรม ทั้งนี้ ยังเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ให้สังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการขยายผลนำไปสู่การปฏิบัติ และหาแนวทางขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนประเทศอย่างเป็นรูปธรรม Let’s Change ประเทศไทยสู่ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ต่อไปในอนาคต

๒.๒.๔ เพิ่มมูลค่าทางธุรกิจด้านวัฒนธรรมตามนโยบาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **ส่งเสริมตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม** เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจให้แก่ครอบครัว ชุมชน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและต่อยอดสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ให้สามารถดำรงชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานทางเศรษฐกิจและรายได้ที่ยั่งยืนของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ได้มีการจัดงานตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรมทั่วประเทศ จำนวน ๙๑ แห่ง สร้างรายได้หมุนเวียนกว่า ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) **กำหนดจัดงานมหกรรมศิลปะนานาชาติระดับโลก Thailand Biennale, Krabi 2018** ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อส่งเสริมจังหวัดกระบี่ในฐานะเมืองศิลปะ ยกระดับงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เป็นระดับนานาชาติ ภายใต้แนวคิด **“Edge of the Wonderland” หรือ “สุดขอบฟ้าแห่งดินแดนมหัศจรรย์”** โดยผลงานศิลปร่วมสมัยจากศิลปินที่มีชื่อเสียงชาวไทยและชาวต่างชาติจากทั่วโลกกว่า ๗๐ คน จะถูกจัดวางอยู่กลางแจ้งในพื้นที่ทางธรรมชาติหลายพื้นที่ในจังหวัดกระบี่ ในรูปแบบ Site-Specific Installation ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี อ่าวไร่เลย์ เกาะปอดะ และศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน

๒.๒.๕ แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากลและประชาคมอาเซียน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดนิทรรศการพิเศษฉลองความสัมพันธ์การทูต**

(๑.๑) **นิทรรศการ เรื่อง "พุทธปฏิมาวิจักษณ์จากภารตะสู่สุวรรณภูมิ" (Featuring Buddhist Imagery from Bharata to Suvarnabhumi) เนื่องในวาระครบรอบ ๗๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-อินเดีย** โดยเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งอิศราวินิจฉัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ทรงเปิดนิทรรศการดังกล่าว และยังเป็นวาระครบรอบ ๒๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสาธารณรัฐอินเดียกับกลุ่มประเทศอาเซียน สำหรับนิทรรศการในครั้งนี้นำโบราณวัตถุที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนาจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และคลังกลาง จำนวน ๖๒ รายการ และของสะสมของเอกชนอีก ๒ รายการมาจัดแสดง โดยแบ่งโบราณวัตถุออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ โบราณวัตถุศิลปะอินเดีย โบราณวัตถุศิลปะไทยที่ได้รับอิทธิพลศิลปะอินเดีย และโบราณวัตถุศิลปะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับอิทธิพลศิลปะอินเดีย โดยนิทรรศการเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐-๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

(๑.๒) **นิทรรศการ เรื่อง "วิถีแห่งศรัทธาจากศิลปทัศน์ญี่ปุ่น" (The History of Japanese Art: Life and Faith) ในโอกาสครบรอบ ๑๓๐ ปี แห่งความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น** ระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการนำศิลปะญี่ปุ่นทุกยุคสมัยมาจัดแสดงในประเทศไทย เพื่อช่วยส่งเสริมให้ชาวไทยสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนสัมพันธภาพของทั้งสองประเทศให้มั่นคง ยั่งยืน และเพื่อตอบแทนไทยที่นำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุชิ้นเยี่ยมไปจัดนิทรรศการพิเศษ "ความรุ่งโรจน์แห่งพระพุทธศาสนาในดินแดนไทย" (Thailand : Brilliant Land of the Buddha) ไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โตเกียว และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ คิวชู เนื่องในโอกาสครบ ๑๓๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น สำหรับโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่นำมาจัดแสดงในครั้งนี้ เป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สมัยโจมน จนถึงยุคประวัติศาสตร์สมัยเอโดะ รวม ๑๐๖ รายการ (๑๓๐ ชิ้น) โดยมีโบราณวัตถุศิลปวัตถุที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกชาติ จำนวน ๓ รายการ และมรดกวัฒนธรรมสำคัญ จำนวน ๒๕ รายการรวมอยู่ด้วย

(๒) **จัดงานเทศกาลหุ่นร่วมสมัยเยาวชนนานาชาติ ๒๐๑๘ (Korat International Youth Puppet Festival 2018)** ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๔ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ลานกิจกรรมอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีกิจกรรมประกอบด้วย ขบวนพาเหรดคณะหุ่นร่วมสมัยเยาวชนนานาชาติ ซึ่งเป็นนักแสดง ๒๐ คณะ จาก ๘ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ไต้หวัน) สาธารณรัฐแห่งสภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรไทย การแสดงพิธีเปิดชุด "puppet for peace" การแสดงคณะหุ่นเยาวชนจากทั่วประเทศและจากนานาชาติจำนวนมากกว่า ๓๐ คณะ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ การเสวนา/workshop เกี่ยวกับหุ่นเยาวชน และกิจกรรมอื่น ๆ

(๓) **จัดนิทรรศการเฉลิมฟิล์มกระจกฉลองมรดกความทรงจำแห่งโลก (Celebrating the National Glass Plate Negatives Registered as UNESCO Memory of the World)** ระหว่างวันที่ ๒๖ พฤษภาคม-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่ฟิล์มกระจกและต้นฉบับภาพถ่ายชุดหอพระสมุดวชิรญาณของสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกความทรงจำแห่งโลก โดยองค์การยูเนสโก ประกอบด้วย นิทรรศการ ๘ หัวข้อ ได้แก่

(๓.๑) มองสยามผ่านฟิล์มกระจก นำเสนอการถ่ายภาพตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา

(๓.๒) สัญลักษณ์ของชาติ นำเสนอภาพที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ช้างไทยและศาลาไทย

(๓.๓) พระราชพิธี พิธี และเหตุการณ์สำคัญ เช่น ภาพที่เกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชพิธีโสกัณฑ์ พระราชพิธีเปิดพระบรมรูปทรงม้า พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

(๓.๔) การพัฒนาประเทศ นำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ถูกนำเข้ามาใช้ในบ้านเมือง

(๓.๕) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี เช่น ภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่พักอาศัย การเดินทาง การประกอบอาชีพ การค้าขาย การแต่งกายของบุรุษและสตรีไทยและการแสดงนาฏศิลป์

(๓.๖) อาคารสถานที่ นำเสนอภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน วัด อาคารสถานที่ สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในช่วงสมัยนั้น

(๓.๗) บุคคล นำเสนอภาพบุคคลสำคัญที่มีบทบาทต่อสังคมสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕

(๓.๘) สยามกับสังคมโลก นำเสนอภาพการเสด็จประพาสต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับนานาประเทศได้เป็นอย่างดี

๒.๒.๖ ส่งเสริมศิลปินทุกแขนง เพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ รวมทั้งปรับปรุงสวัสดิการศิลปินแห่งชาติให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบัน โดยประกาศในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๒ คน ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๘ คน ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๒ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๗ คน รวมทั้งสิ้น ๔๙ คน

(๒) ประกาศยกย่องบูรพศิลปิน เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานของศิลปินผู้ล่วงลับไปแล้วให้สาธารณชนได้รับรู้ และให้อนุชนได้มีโอกาสเรียนรู้และชาบซึ้ง พร้อมสืบทอดผลงานที่เหล่าศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้เป็นสมบัติอยู่คู่กับแผ่นดินไทย จำนวน ๖๙๕ คน ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๘๗ คน และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๔๐ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖๘ คน

(๓) ประกาศยกย่องศิลปินร่วมสมัยเป็นศิลปินศิลปาธร ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ ปีละ ๗ คน ๗ สาขา จำนวน ๑๔ คน

(๔) จัดทำทำเนียบศิลปินแห่งชาติ ๓ สาขา ๒๗๗ คน ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ จำนวน ๗๙ คน วรรณศิลป์ จำนวน ๔๙ คน และศิลปะการแสดง จำนวน ๑๔๙ คน

(๕) จัดทำทำเนียบคณะนักแสดงพื้นบ้าน ๘ ประเภท ได้แก่ การแสดงขับซอ หมอลำ ลิเก โนรา กลองล้านนา อุปรากรจีน (งิ้ว) หนังตะลุง และการแสดงพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงโคราช โดยได้ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบด้วย รายชื่อคณะนักแสดง รายชื่อผู้ประสานงาน จำนวนคณะนักแสดงในคณะ สถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ อัตราจ้าง เพื่อให้ผู้สนใจหรือหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อประสานงานกับคณะนักแสดงโดยตรง เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับศิลปินพื้นบ้านสาขาต่าง ๆ

(๖) ส่งเสริมศิลปินทุกแขนงให้จัดตั้งสมาคม จำนวน ๘ สมาคม ได้แก่ สมาคมศิลปินขับซอล้านนา สมาคมลิเกประเทศไทย สหพันธ์สมาคมโนราแห่งประเทศไทย สมาคมหมอลำอีสาน สมาคมกลองและศิลปะการแสดงล้านนา สมาคมเพลงพื้นบ้านภาคกลางประเทศไทย สมาคมหนังตะลุงภาคใต้ และสมาคมอุปรากรจีน

ด้านสังคม

นโยบายข้อ ๕

การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน

นโยบายข้อ ๕

การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน

รัฐบาลจะวางรากฐาน พัฒนา และเสริมความเข้มแข็งให้แก่การให้บริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชนโดยเน้นความทั่วถึง ความมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ดังนี้

๕.๑ วางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพโดยไม่มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และบูรณาการข้อมูลระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

๕.๒ พัฒนาระบบบริการสุขภาพ โดยเน้นการป้องกันโรคมากกว่ารอให้ป่วยแล้วจึงมารักษา สร้างกลไกการจัดการสุขภาพในระดับเขตแทนการกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลาง ปรับระบบการจ้างงาน การกระจายบุคลากรและทรัพยากรสาธารณสุขให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และให้ภาคเอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการจ้างบุคลากรเพื่อจัดบริการสาธารณสุขโดยรัฐเป็นผู้กำกับดูแล สนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยส่งเสริมการร่วมลงทุนและการใช้ทรัพยากรและบุคลากรร่วมกันโดยมีข้อตกลงที่รัดกุมและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

๕.๓ เสริมความเข้มแข็งของระบบเฝ้าระวังโรคระบาด โดยเฉพาะโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำโดยมีเครือข่ายหน่วยเฝ้าระวัง หน่วยตรวจวินิจฉัยโรค และหน่วยที่สามารถตัดสินใจเชิงนโยบายในการสกัดกั้นการแพร่กระจายได้อย่างทันท่วงที

๕.๔ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในการจราจรอันนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต โดยการร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในการตรวจจับเพื่อป้องกัน การรายงาน และการดูแลผู้บาดเจ็บ

๕.๕ ส่งเสริมการกีฬาเพื่อสุขภาพ ใช้กีฬาเป็นสื่อในการพัฒนาลักษณะนิสัยเยาวชนให้มีน้ำใจนักกีฬา มีวินัย ปฏิบัติตามกฎกติกามารยาท และมีความสามัคคี อีกทั้งพัฒนานักกีฬาให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติจนสร้างชื่อเสียงแก่ประเทศชาติ

๕.๖ ประสานการทำงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและปัญหาด้านการแพทย์และจริยธรรมของการอุ้มบุญ การปลูกถ่ายอวัยวะและสเต็มเซลล์ โดยจัดให้มีมาตรการและกฎหมายที่รัดกุม เหมาะสมกับประเด็นที่เป็นปัญหาใหม่ของสังคม

๕.๗ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข โดยจัดให้มีบุคลากรและเครื่องมือที่ทันสมัย และให้มีความร่วมมือทั้งระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศโดยเฉพาะในการป้องกันและรักษาโรคที่มีความสำคัญ

รัฐบาลได้เร่งขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านสาธารณสุขภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการ และการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิแบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดูแลสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและการวิจัยพัฒนายาของประเทศไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และส่งเสริมการเข้าถึงยาของประชาชน โดยในปีที่ ๔ รัฐบาลได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ

๑.๑ การสร้างความครอบคลุมผู้มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพ (Universal Health Coverage: UHC) ได้ดำเนินการลงทะเบียนผู้มีสิทธิ ได้แก่ ๑) การลงทะเบียนในระบบประกันสุขภาพ (Universal Health Coverage: UHC) (สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม และสิทธิสวัสดิการข้าราชการ) และสิทธิอื่นที่ภาครัฐจัดให้ เช่น พนักงานส่วนท้องถิ่น บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ และผู้ประกันตนคนพิการ ๖๖,๒๐๕,๗๙๖ คน จากประชากรไทยทั้งประเทศที่มีสิทธิ ๖๖,๒๔๕,๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๔ และ ๒) การลงทะเบียนในสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Coverage: UC) ๔๗,๘๐๒,๖๖๙ คน จากประชากรที่มีสิทธิ UC ๔๗,๘๔๒,๐๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๒

> “ลงทะเบียนผู้มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพ UHC คิดเป็น ๙๙.๙๔% และระบบ UC ๙๙.๙๒% ของประชากรผู้มีสิทธิ”

๑.๒ การเข้าถึงบริการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรากฏ ดังนี้

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑		ร้อยละ
	เป้าหมาย	ผลงาน	
๑) บริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว			
๑.๑) ผู้ป่วยนอก	๑๖๔,๕๙๐,๓๒๙ ครั้ง	๑๗๐,๓๐๒,๒๙๑ ครั้ง	๑๐๓.๔๗
๑.๒) ผู้ป่วยใน	๕,๘๕๕,๖๔๐ ครั้ง	๖,๐๕๒,๐๕๕ ครั้ง	๑๐๓.๓๕
๒) บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ได้รับการดูแลรักษาด้วยยาต้านไวรัส อย่างต่อเนื่อง	๒๒๔,๔๐๐ ราย	๒๖๑,๙๑๐ ราย	๑๑๖.๗๒
๓) กลุ่มเสี่ยงที่ได้รับบริการส่งเสริม และป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี	๗๒,๕๐๐ ราย	๗๔,๘๕๗ ราย	๑๐๓.๒๕
๔) บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรังเข้ารับบริการ บำบัดทดแทนไต	๕๒,๙๗๖ ราย	๕๗,๒๘๘ ราย	๑๐๘.๑๔
๕) บริการตรวจคัดกรองภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง	๒,๙๐๗,๒๐๐ ราย	๓,๙๓๔,๗๑๑ ราย	๑๓๕.๓๔
๖) ผู้ป่วยจิตเวชเรื้อรังที่ได้รับบริการ ในชุมชน	๑๐,๒๕๐ ราย	๑๐,๒๕๐ ราย	๑๐๐.๐๐
๗) จัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดหาบริการสาธารณสุข ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ให้สอดคล้องกับแผนการดูแลรายบุคคล	๑๙๓,๒๐๐ ราย (๙๖๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท)	๑๓๒,๓๙๔ ราย (๖๖๑,๙๗๐,๐๐๐ บาท)	๖๘.๕๐

๑.๓ การยกระดับคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของผู้ประกันตนตามสิทธิประกันสังคม

๑.๓.๑ พัฒนาระบบประกันสุขภาพ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้ประกันตนตามสิทธิประกันสังคม ได้รับความคุ้มครองในการรักษาพยาบาล รวมทั้งสิ้น ๑๓,๑๖๑,๒๘๕ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๕.๕๔ จากเป้าหมายทั้งปี ๑๒,๔๗๐,๐๐๐ คน)

“ ผู้ประกันตน **ได้รับ ความคุ้มครอง** ๑๓.๑๖ ล้านคน ”

๑.๓.๒ ส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคและเผยแพร่ความรู้ด้านประกันสังคม ได้จัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านการประกันสังคม ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในสถานประกอบการ โดยสอดแทรกเนื้อหาเรื่องการป้องกันสิ่งเสพติด ได้แก่ การลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ ให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยได้จัดกิจกรรม จำนวน ๓๗๘ ครั้ง มีผู้เข้ารับฟังการบรรยาย จำนวน ๑๗,๕๔๓ คน และมีผู้เข้ารับการตรวจสุขภาพ จำนวน ๒๑,๗๕๖ คน

๑.๔ การปฏิรูปด้านการคลังสุขภาพและระบบหลักประกันสุขภาพ ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านการคลังสุขภาพและระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในระบบหลักประกันสุขภาพ โดยมีแนวคิดที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และยึดหลัก ๒ ประการ คือ ๑) น้อมนำยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ ๒) ยึดปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการอย่างสมเหตุ สมผล สมดุล ทุกมิติ ซึ่งมีเป้าหมายการขับเคลื่อนและปฏิรูป คือ ประเทศ รัฐบาล และครัวเรือนสามารถลงทุนได้ในระยะยาว งบประมาณเพียงพอให้ทุกคนเข้าถึงบริการสุขภาพและป้องกันการล้มละลายจากค่าใช้จ่ายสุขภาพ มีความเท่าเทียมกันทั้งการรับภาระค่าใช้จ่ายและการรับบริการตามหลัก “ดี-ป่วย รวย-จน ช่วยกัน” และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๔.๑ จัดทำรายงานแนวทางการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบสาธารณสุข ด้านการคลังสุขภาพและระบบหลักประกันสุขภาพ ซึ่งมีข้อเสนอเชิงนโยบาย ๕ แนวทาง คือ ๑) ความเป็นธรรม ๒) ความยั่งยืนและความเพียงพอของทรัพยากร ๓) ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร ๔) ประสิทธิภาพของระบบการดูแลสุขภาพ และ ๕) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาในอนาคต

๑.๔.๒ ขับเคลื่อนประเด็นสำคัญเร่งด่วนใน ๖ เรื่อง คือ ๑) จัดให้มีชุดสิทธิประโยชน์หลักและชุดสิทธิประโยชน์เสริม ๒) งบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขภาครัฐ ได้รับการสนับสนุนด้วยอัตราการเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับการขยายตัวของงบประมาณรายจ่าย ๓) จัดความคุ้มครองด้านสุขภาพให้แก่กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ ซึ่งรวมถึงคนต่างด้าว นักท่องเที่ยวต่างชาติ และผู้ป่วยข้ามแดน ๔) วางมาตรการอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมการรองรับกรณีหลักประกันสุขภาพไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนตามอัตราที่กำหนด และหาแหล่งการคลังเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังของระบบหลักประกันสุขภาพ ๕) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของการแยกเงินเดือนและค่าตอบแทนของบุคลากรสาธารณสุขออกจากงบประมาณของระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และ ๖) มุ่งยกระดับประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบการดูแลสุขภาพ

๑.๕ การพัฒนากลไกลดความเหลื่อมล้ำระหว่างระบบประกันสุขภาพ การตรวจสอบคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยรายโรคเทียบกับมาตรฐานการรักษาพยาบาลที่กำหนด ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๕.๑ พัฒนากลไกการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ตามแนวทางหรือแนวเวชปฏิบัติและมาตรฐานบริการในระบบประกันสุขภาพ ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาประเภทและขอบเขตบริการด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในการจัดทำประเภทและขอบเขตบริการหลักร่วม ๓ กองทุน โดยวางแผนการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคร่วมกับหน่วยงานวิชาการ (Health Intervention and Technology Assessment Program: HITAP) ด้านอนามัยโรงเรียน คัดเลือกเทศบาลที่มีความพร้อมและสมัครใจ

เข้าร่วมโครงการ ๔ เทศบาลนำร่อง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลเมืองสระบุรี เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องอนามัยโรงเรียนและสิทธิประโยชน์การรับบริการวัคซีน

๑.๕.๒ สนับสนุนการเข้าถึงบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และบริการประคับประคองในผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้าน ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และจัดตั้งคณะทำงานย่อยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ เตรียมจัดทำข้อเสนอการทบทวนชุดสิทธิประโยชน์ บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และบริการประคับประคองในผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้าน และใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอกลไกทางการเงินการคลัง และจัดบริการของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ

๑.๕.๓ พัฒนาประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุขด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุขด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีข้อเสนอสิทธิประโยชน์ที่ผู้มีสิทธิจะได้รับทั้งในหน่วยบริการ ที่บ้าน และในชุมชน โดยในเบื้องต้นเสนอให้ใช้สำหรับระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นลำดับแรก ซึ่งสามารถขยายเป็นสิทธิประโยชน์หลักสำหรับระบบหลักประกันสุขภาพอื่นต่อไป นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาระบบบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีคุณภาพผสมผสานในด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพ โดยจะส่งผลให้สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับเกิดความต่อเนื่องในการดูแลประชาชน ทั้งนี้ จำนวนผู้ป่วยนอกที่เข้ารับบริการการแพทย์แผนไทยฯ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐-๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๔๑,๘๐๐,๐๖๖ ครั้ง จากผู้ป่วยนอกทั้งหมด ๑๖๙,๖๕๐,๔๕๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๔ (เป้าหมายร้อยละ ๒๐)

๑.๖ การพัฒนากลไกบูรณาการระบบการบริหารจัดการและคุณภาพบริการสาธารณสุข

๑.๖.๑ พัฒนากลไกการบริหารการจ่ายที่ไม่แตกต่างกันของสิทธิประโยชน์ โดยบูรณาการในการกำหนดประเภทบริการสาธารณสุข ค่าบริการ ยาเวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น ๑) บัญชีข้อมูลรายการยาและรหัสยามาตรฐานของไทย (Thai Medicines Terminology: TMT) ระบบการบันทึกข้อมูลบัญชีรายการยาอ้างอิง (Drug Catalog) และชี้แจงโรงพยาบาลเอกชน และ ๒) รูปแบบการคำนวณ/ตารางราคาเพื่อเชื่อมกับอัตราจ่ายค่ายาแบบ Fee Schedule สำหรับบริการผู้ป่วยฉุกเฉิน

๑.๖.๒ พัฒนาระบบการตรวจสอบคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยรายโรค เทียบกับมาตรฐานการรักษาพยาบาลที่กำหนด และการจ่ายชดเชย (Quality/Clinical/Financial Audit) เช่น ๑) ตรวจสอบคุณภาพการรักษาพยาบาล ๓ กองทุน โดยจัดทำคู่มือ/แนวทาง/แผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๐ พร้อมอบรมผู้ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบการรักษา ๑๓,๓๕๔ ราย และตรวจสอบหน่วยบริการ ๕๓ แห่ง (ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) ๒) ตรวจสอบการจ่ายเงินชดเชยสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ๑๓๔,๒๕๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔๓ ของเป้าหมายที่กำหนด และ ๓) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเบิกจ่ายและบริการสาธารณสุข เช่น ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลธุรกรรมการเบิกจ่ายและข้อมูลบริการสาธารณสุข (National Clearing House) และระบบฐานข้อมูลการจ่ายชดเชยสิทธิหลักประกันสุขภาพกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต เพื่อรองรับการจ่ายแบบ Fee Schedule ระบบทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลของประชาชน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ได้ตรวจหน่วยบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ๕๓ แห่ง และตรวจผู้ป่วยตามกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (Diagnosis Related Group: DRG) จำนวน ๔ ครั้ง

๑.๖.๓ พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเบิกจ่ายและบริการสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ๑) **ระบบการเบิกจ่ายกลางของประเทศ** (National Clearing House) ในการบริหารการเรียกเก็บ (Claim Center) ค่าบริการสาธารณสุขของสถานพยาบาลต่าง ๆ สำหรับผู้มีสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการและบุคคลในครอบครัว รวมทั้งผู้ประกันตน ข้าราชการ และพนักงานส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ที่สมัครใจร่วมกับ ๓ กองทุน (กองทุนประกันสังคม กองทุนสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ) และระบบหลักประกันสุขภาพอื่น เพื่อให้ระบบข้อมูลมีความถูกต้อง รวดเร็ว และตอบสนองผู้ใช้มากขึ้น ๒) **ระบบข้อมูลการเบิกจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ กรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต** ๓) **ระบบทะเบียนสิทธิรักษาพยาบาลของประชาชน** โดยกำหนดแนวทางให้หน่วยงานที่ดูแลสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลภาครัฐส่งข้อมูลมายังฐานข้อมูลกลางที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ บันทึกข้อมูลแล้ว ๘๖ แห่ง จากทั้งหมด ๑๒๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๙ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ร้อยละ ๕๗) และ ๔) **ระบบบริการข้อมูลด้านหลักประกันสุขภาพผ่านสายด่วนฯ** มีการจัดทำแผนและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ๓ กองทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดำเนินการต่อเนื่องประเด็นเดิม และขยายประเด็นใหม่โดยเพิ่มเรื่อง บริการบำบัดทดแทนไต/บริการป้องกัน/รักษาเอดส์ รวมทั้งจัดทำคู่มือถาม-ตอบ บูรณาการ ๓ กองทุน การติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การตอบคำถามที่เชื่อมโยงระหว่างระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนรับทราบข่าวสารได้สะดวกขึ้น

๒. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

๒.๑ ปฏิรูประบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Primary Care Cluster: PCC) ในรูปแบบ “คลินิกหมอครอบครัว” เพื่อรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ ช (๕) บัญญัติให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยมุ่งหวังลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภายใต้เป้าหมาย ๖,๕๐๐ ทีม ในระยะเวลา ๑๐ ปี ดูแลประชาชนครอบคลุม ๖๕ ล้านคน ซึ่งกำหนดให้ทีมหมอครอบครัว ๑ ทีมต่อการดูแลประชากร ๑๐,๐๐๐ คน โดยใน ๑ ทีมจะประกอบไปด้วย ๗ กลุ่มวิชาชีพ จากการดำเนินงานคลินิกหมอครอบครัว พบว่า ปัจจุบันผู้รับบริการลดการรอคอยในการไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลใหญ่ ได้ถึงร้อยละ ๖๐ เนื่องจากมีเฉพาะผู้ป่วยที่จำเป็นต้องไปรับบริการทำให้แพทย์สามารถเน้นการดูแลเฉพาะทาง ลดระยะเวลารอคอยในโรงพยาบาลใหญ่จาก ๑๗๒ นาที เหลือ ๔๔ นาที โดยเฉลี่ย และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโรงพยาบาลโดยเฉลี่ย ๑,๖๕๕ บาทต่อคนต่อครั้ง ในระยะยาวประชาชนจะสามารถจัดการสุขภาพตนเองได้ร่วมกับการดูแลของคลินิกหมอครอบครัว รวมทั้งได้รับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ซึ่งจะช่วยลดการป่วยในโรคที่สามารถป้องกันได้และลดการเสียชีวิตจากการเจ็บป่วย มีผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคน ได้จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ “คลินิกหมอครอบครัว” (Primary Care Cluster) ร่วมกับราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทยแล้ว ๖ รุ่น จำนวน ๙๑๖ คน

๒.๑.๒ พัฒนาระบบสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายบริการปฐมภูมิ สนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ทีมหมอครอบครัว ๑๕๐ บาท/ประชากร ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการหารือร่วมกับสำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับแนวทางและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน สำหรับทีมหมอครอบครัว

๒.๑.๓ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการอภิบาลระบบ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. .... และอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑.๔ ประเมินคุณภาพหน่วยบริการคลินิกหมอครอบครัว โดยมุ่งเน้นการให้บริการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ โดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินจัดตั้งคลินิกหมอครอบครัว 3S (Staff/System/Structure) ผลการประเมินคุณภาพของหน่วยบริการที่เปิดให้บริการมีทีมที่ผ่านเกณฑ์ 3S ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๘๐๖ ทีม ครอบคลุมการดูแลประชาชนกว่า ๘ ล้านคน

> “คลินิกหมอครอบครัว
> **เพิ่มขึ้นเป็น ๘๐๖ ทีม**
> ทั่วประเทศ”

๒.๒ การพัฒนาและขยายผล “คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ” เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เกิดการบูรณาการเป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเป็นองค์รวมเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีพื้นที่เป็นฐานและประชาชนเป็นศูนย์กลาง จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๖๑ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ๘๗๘ อำเภอทั่วประเทศเรียบร้อยแล้ว และแต่ละอำเภอได้คัดเลือกประเด็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ ๆ ละ ๒ ประเด็น

๒.๓ การดำเนินงานตามนโยบาย “เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่” (Universal Coverage for Emergency Patients: UCEP) เพื่อเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตและลดความพิการของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตในการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชนที่อยู่ใกล้ที่สุดหรือไปถึงเร็วที่สุด โดยไม่ต้องสำรองเงินค่ารักษาพยาบาลในระยะเบื้องต้น ๗๒ ชั่วโมงแรก ไม่ว่าสิทธิใดก็ตาม ผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ผู้ขอใช้สิทธิทั้งหมด ๑๔๙,๔๗๗ ราย เข้าเกณฑ์ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ๒๗,๙๔๕ ราย มากที่สุดคือ สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รองลงมาสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ สิทธิประกันสังคม และสิทธิกองทุนอื่น ๆ พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ๑) ประชาชนยังขาดความเข้าใจในนโยบาย เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่ ๒) กลุ่มที่ใช้สิทธิกองทุนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ๓ กองทุน ๓) โรงพยาบาลเอกชนหลายแห่งยังมีการบันทึกข้อมูลเข้าระบบล่าช้า และ ๔) ผู้ป่วยที่ไม่เข้าเกณฑ์ฉุกเฉินวิกฤต มีการร้องเรียนต้องการให้เข้าเกณฑ์เพื่อใช้สิทธิดังกล่าว

> “เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต
> **มีสิทธิทุกที่**
> ไม่ต้องสำรองจ่าย ๗๒ ชั่วโมงแรก
> **มีผู้ใช้สิทธิ ๒๗,๙๔๕ ราย**”

๒.๔ การดูแลสุขภาพเด็ก ได้ดำเนินการ**คัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย** โดยมีเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยอายุแรกเกิดถึง ๕ ปีทุกคน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง มีมาตรฐานอย่างเท่าเทียมจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และชุมชน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่การพัฒนากฎหมายการควบคุมการส่งเสริมการตลาดสำหรับอาหารทารกและเด็กเล็ก การพัฒนารูปแบบบริการด้านโภชนาการในคลินิกฝากครรภ์และคลินิกสุขภาพเด็กดี รวมทั้งพัฒนาระบบบริการตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดทำโครงการ **"ครอบครัวคุณภาพเพื่อลูกน้อยพัฒนาการสมวัยเตรียมพร้อมสู่วัยเรียน"** ส่งเสริมบทบาทพ่อแม่เพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย จัดทำโปสเตอร์รณรงค์การคัดกรองพัฒนาการเด็ก จำนวน ๓๐,๐๐๐ แผ่น ผลิตสำเนาหนังสือสั้น อิ่ม อุ่น ในรูปแบบ DVD ความยาว ๑๐ นาที และผลิตสำเนา DVD Infographic การพัฒนาสังคมและอารมณ์ในเด็กปฐมวัย ๔ เรื่อง ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็กในส่วนภูมิภาคนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ด้านการคัดกรองพัฒนาการสมวัย พบเด็ก ๐-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๙๘ (๑,๔๐๕,๒๒๔ คน จากเด็กที่ได้รับการประเมินคัดกรองพัฒนาการ ๑,๔๖๔,๐๔๗ คน) ด้านการส่งเสริมโภชนาการสตรีและเด็กปฐมวัย จัดทำโครงการ **"เด็กปฐมวัยสูงดีสมส่วน"** ได้พัฒนาระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ๐-๕ ปี โดยเด็กส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ ๕ ปี พบว่า สูงดีสมส่วน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๗ (๑,๒๙๘,๒๐๕ คน จากเด็กทั้งหมดที่ได้รับการประเมิน ๓,๑๓๐,๑๒๔ คน) และลงพื้นที่สำรวจภาวะโภชนาการ พฤติกรรมการบริโภคอาหารของหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กอายุ ๐-๕ ปี ภาวะโลหิตจางในหญิงให้นมบุตร กิจกรรมทางกาย การนอนรวมทั้งพัฒนากลไกส่งเสริมเด็กอายุ ๐-๕ ปี

> "เด็ก ๐-๕ ปี
> **มีพัฒนาการสมวัย**
> คิดเป็น **๙๕.๙๘%**"

๒.๕ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

๒.๕.๑ ดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care: LTC) ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุประมาณ ๑๐ ล้านคน ในจำนวนนี้มีประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน ที่นอนติดเตียง และมีอีกประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ คน ที่ต้องอยู่ติดบ้าน ไม่สามารถไปไหนมาไหนตามลำพังได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระในการดูแลและค่าใช้จ่ายทั้งด้านสุขภาพและด้านสังคมของครัวเรือนและในภาพรวมของประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลจึงได้บูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงมีการเจ็บป่วยจนต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิงและให้ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม โดยปัจจุบันมีตำบลที่เข้าร่วมโครงการ ๕,๐๙๕ ตำบล (จากตำบลทั้งหมด ๗,๒๕๕ ตำบล) คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๒๓ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแล ๑๘๘,๙๑๗ ราย ซึ่งมีผลการดำเนินโครงการสะสม ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ ดังนี้

> “ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ๑๘๘,๙๑๗ ราย”

กิจกรรมสำคัญ ตามแผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละเมื่อเทียบกับเป้าหมาย
๑) ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแล (คน)	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๘,๙๑๗	๑๐๔.๙๕
๒) การผลิต Care manager (คน)	๔,๕๐๐	๕,๕๙๙	๑๒๔.๔๒
๓) การผลิต Care giver (คน)	๑๘,๐๐๐	๒๗,๒๓๔	๑๕๑.๓๐
๔) การจัดทำ Care plan (คน)	๑๘๘,๙๑๗	๑๕๘,๐๖๖	๘๓.๖๗
๕) ตำบลที่เข้าร่วมโครงการผ่านเกณฑ์ (ตำบล)	๗,๒๕๕	๕,๐๙๕	๗๐.๒๓

๒.๕.๒ ส่งเสริมศักยภาพผู้ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่พิการ ติดบ้าน ติดเตียง โดยการพัฒนาศักยภาพผู้นำทีมหมอครอบครัว ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (ที่พิการ) ที่ติดบ้าน ติดเตียง จำนวน ๗๘๙ คน ครอบคลุมทั้ง ๑๓ เขตบริการสุขภาพ ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา และการดูแลผู้ป่วย/คนพิการ ใน ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง

สมองบาดเจ็บ บาดเจ็บไขสันหลัง และผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง นอกจากนี้ ได้ขยายความร่วมมือไปยังตัวแทนภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งในสถานบริการสุขภาพและในชุมชน ได้พัฒนาศักยภาพผู้ดูแลสุขภาพคนพิการและบุคลากรทางการแพทย์ในการดูแลสุขภาพคนพิการทางการเรียนรู้ คนพิการทางการเคลื่อนไหวทางร่างกาย คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คนพิการทางออทิสติก และคนพิการทางสติปัญญา ทั้งสิ้น ๔๒๐ คน คนพิการทุกประเภทและผู้สูงอายุ (ที่พิการ) ประเภทติดเตียง เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ โดยผ่านทางอาสาสมัคร จิตอาสา และผู้ดูแลที่มีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินงานด้านการดูแลสุขภาพ จำนวน ๓,๒๑๐ คน

๒.๖ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและบริการสุขภาพให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ มีเป้าหมายให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพและบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน โดยเบื้องต้นได้จัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง (Risk Management Plan) และแผนเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน ๗๖,๙๖๔ รายการ จากแผนเก็บตัวอย่าง ๔๒,๗๕๓ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๑๘๐.๐๒ ทั้งนี้ มีผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เข้ามาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๘ (๗๐,๘๗๒ รายการ)

๒.๗ การส่งเสริมการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล โดยใช้หลักสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Sustainable and Ecological Sanitation) โดยได้พัฒนาชุดความรู้แนวทางการพัฒนาโรงพยาบาลตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital จัดทำคู่มือการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล และแนวทางการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชน พัฒนาหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑ มีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ระดับพื้นฐานขึ้นไป ๙๕๘ แห่ง โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ระดับดี ๓๙๐ แห่ง จาก ๙๕๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๑ โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ระดับดีมาก ๓๗๖ แห่ง จาก ๙๕๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒๕

๒.๘ การพัฒนาระบบบริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery: ODS) ได้ยกระดับการเข้าถึงเทคโนโลยีการแพทย์ชั้นสูง พัฒนาระบบบริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ ผู้ป่วยมีแผลเล็กเจ็บน้อย ไม่ต้องรับเป็นผู้ป่วยในและอยู่ในโรงพยาบาลไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง โดยโรคหรือภาวะที่สามารถรับบริการการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับมี ๑๒ โรค ได้แก่ ๑) โรคไส้เลื่อนที่ขาหนีบ ๒) ถุงน้ำที่อัณฑะ ๓) โรคริดสีดวงทวาร ๔) ภาวะเลือดออกผิดปกติทางช่องคลอด ๕) โรคเส้นเลือดดำโป่งพองในหลอดอาหารและกระเพาะอาหาร ๖) ภาวะหลอดอาหารตีบ ๗) ภาวะอุดตันของหลอดอาหารจากมะเร็งหลอดอาหาร ๘) ติ่งเนื้องอกในลำไส้ใหญ่ ๙) นิ่วในท่อน้ำดี ๑๐) นิ่วในท่อของตับอ่อน ๑๑) ภาวะท่อน้ำดีตีบ และ ๑๒) ภาวะท่อตับอ่อนตีบ โดยเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ปัจจุบันมีโรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์การประเมินใน ๑๓ เขตสุขภาพ จำนวน ๙๔ โรงพยาบาล และผู้ป่วยที่เข้ารับบริการทั้งหมด ๓,๔๙๕ ราย เข้ารับการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ จำนวน ๒,๙๔๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๑๗

> ยกระดับเทคโนโลยีทางการแพทย์
> โดยให้บริการ**ผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ ใน ๑๒ โรค**
> มีผู้เข้ารับบริการ ๒,๙๔๒ คน

๒.๙ การพัฒนาบริการโรคหลอดเลือดสมองเพื่อลดอัตราตายของผู้สงอายุ เพื่อให้โรงพยาบาลเครือข่ายสามารถพัฒนาศักยภาพในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ปัจจุบันมีโรงพยาบาลสมัครเข้าร่วมเป็นเครือข่ายฐานข้อมูลโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน ๑๗๓ โรงพยาบาล และมีฐานข้อมูลโรคหลอดเลือดสมองตีบหรืออุดตัน (www.neuronetworks.org) นอกจากนี้ ได้จัดตั้งหออภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke Unit) ปี ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๘๘ แห่ง แยกเป็นโรงพยาบาลศูนย์ (ระดับ A) ๓๐ แห่ง จาก ๓๓ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๙๑ และโรงพยาบาลทั่วไปขนาดใหญ่ (ระดับ S) จำนวน ๓๖ แห่ง จาก ๕๐ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๒ มีผู้ป่วยที่เข้ารับบริการ ๑๑๕,๗๔๕ ราย ส่งผลให้อัตราตายของผู้ป่วยหลอดเลือดสมองลดลงจากร้อยละ ๙.๑ ในปี ๒๕๖๐ เหลือร้อยละ ๘.๒ ในปี ๒๕๖๑

๒.๑๐ การลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งตับ/ท่อน้ำดี ด้วยการคัดกรองและผ่าตัด จากการสำรวจ พบว่าคนไทยร้อยละ ๑๐ หรือประมาณ ๖ ล้านคน เป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากพฤติกรรมการบริโภคปลาน้ำจืดมีเกล็ดแบบดิบ ๆ สุก ๆ ปลาร้า ปลาส้มที่มีพยาธิและส่งผลให้เสี่ยงเป็นมะเร็งท่อน้ำดี จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ “ทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๘” โดยตั้งเป้าหมายว่า ใน ๑๐ ปีข้างหน้าคนไทยจะติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับน้อยกว่าร้อยละ ๑ หรือ ๖๐๐,๐๐๐ ราย รวมทั้งได้ดำเนินการคัดกรองพยาธิใบไม้ตับในประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๒๓๗,๐๗๔ ราย พบติดเชื้อ ๑๔,๒๘๔ ราย การตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี ๒๙ จังหวัด รวม ๑๙๖,๑๒๙ ราย สงสัยเป็นมะเร็งท่อน้ำดี ๑,๐๖๖ ราย ผิดปกติ ๔๐,๒๙๗ ราย รักษาด้วยการผ่าตัด ๖๒๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕

๒.๑๑ การปลูกถ่ายอวัยวะ ปัจจุบันมีผู้ป่วยในระยะสุดท้ายอยู่เป็นจำนวนมากที่ทุกข์ทรมานจากการที่อวัยวะสำคัญ เช่น หัวใจ ตับ ไต ปอด ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ และวิธีรักษาทางการแพทย์ที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วยเหล่านี้ คือ การปลูกถ่ายอวัยวะใหม่ ด้วยอวัยวะของผู้มีจิตศรัทธาหรือได้จากญาติที่มีความประสงค์จะบริจาคอวัยวะของบุคคลนั้น เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นมาปลูกถ่าย จึงจะช่วยให้ผู้ป่วยในระยะสุดท้ายมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ ในปี ๒๕๖๑ ได้ตั้งเป้าหมายให้มีจำนวนผู้ยินยอมบริจาคจากผู้ป่วยสมองตายเป็น ๐.๗:๑๐๐ จำนวนผู้เสียชีวิตในโรงพยาบาล และผู้ยินยอมบริจาคดวงตาจากผู้ป่วยสมองตาย ๑.๒:๑๐๐ จำนวนผู้เสียชีวิตในโรงพยาบาล ทั้งนี้ ได้จัดตั้งศูนย์รับบริจาคอวัยวะ เขตสุขภาพละ ๑ แห่ง ปัจจุบันให้บริการได้ ๒๙ แห่ง จัดทำคู่มือการพัฒนาระบบการบริจาคอวัยวะ เนื้อเยื่อ และดวงตา ในส่วนภูมิภาคจัดตั้ง Regional Harvesting Team (ทีมนำอวัยวะออก) เขตสุขภาพละ ๑ ทีม โดยจำนวนผู้บริจาคอวัยวะสมองตาย ๒๓๘ ราย และผลการดำเนินการการปลูกถ่ายกระจกตา มีการผ่าตัด ๘๐๑ ราย

๒.๑๒ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use: RDU) และการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance: AMR) เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาการใช้ยาและสร้างระบบในการบริหารจัดการด้านยาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยลดการใช้ยาปฏิชีวนะในโรคที่ไม่จำเป็น ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน แผลสดอุบัติเหตุ และสตรีคลอดปกติครบกำหนดคลอดทางช่องคลอด และดูแลการใช้ยาในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้ป่วยกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCD) ที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคไต สตรีตั้งครรภ์ จึงได้ดำเนินมาตรการพัฒนาการจัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในโรงพยาบาล (AMR) อย่างบูรณาการเชื่อมโยงระบบงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระบบการเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการ ระบบการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล โดยเฉพาะกลุ่มยาที่มีฤทธิ์กว้างหรือสงวนสำหรับเชื้อดื้อยา เชื่อมโยงกับระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

> “ลดการใช้ยาปฏิชีวนะในโรคที่ไม่จำเป็น ของผู้ป่วย ๒.๓๗ ล้านคน ลดค่าใช้จ่ายได้ ๑๑๐ ล้านบาท/ปี”

ภายใต้การทำงานรูปแบบคณะกรรมการที่เป็นทีมสหสาขาวิชาชีพ ซึ่งโรงพยาบาลมีการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพอย่างบูรณาการ ๑๑๗ แห่ง ทั้งนี้ จากการดำเนินงานส่งผลให้ลดการใช้ยาปฏิชีวนะโดยไม่จำเป็นของผู้ป่วยนอกทั้งในโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมากกว่า ๒.๓๗ ล้านคน สามารถลดค่าใช้จ่ายของยาปฏิชีวนะที่ไม่จำเป็นในผู้ป่วยนอกได้ประมาณ ๑๑๐ ล้านบาทต่อปี

๒.๑๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการขึ้นทะเบียนและใบอนุญาตผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ โดยได้ปรับลดระยะเวลากระบวนการพิจารณาอนุญาต ลดขั้นตอนและเอกสารที่ซ้ำซ้อน เพิ่มผู้เชี่ยวชาญและองค์กรผู้เชี่ยวชาญภายในมาช่วยประเมินเอกสารวิชาการจากเดิมปี ๒๕๖๐ มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๖๗๐ คน และองค์กรผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔๖ แห่ง มีผู้เชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นอีก ๑,๕๒๙ คน และองค์กรผู้เชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นอีก ๕๕ แห่ง ในปี ๒๕๖๑ ส่งผลให้การขึ้นทะเบียนตำรับยามีความรวดเร็วยิ่งขึ้น สามารถ**จัดการงานค้างที่มีทั้งหมดให้แล้วเสร็จได้ภายใน ๗ เดือน** (ก่อนวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีงานค้างทั้งสิ้น ๙,๑๑๒ คำขอ เป็นผลิตภัณฑ์ยา ๕,๒๗๓ คำขอ อาหาร ๓,๕๑๒ คำขอ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีก ๓๒๗ คำขอ) โดยสามารถดำเนินการพิจารณาคำขอค้างได้แล้วเสร็จทั้งหมดภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ รวมทั้ง**สามารถพิจารณาอนุญาตผลิตภัณฑ์สุขภาพ โฆษณา และสถานประกอบการได้เพิ่มขึ้น**จาก ๖๐๕,๐๑๙ รายการ ในปี ๒๕๕๙ เป็น ๗๔๓,๓๖๐ รายการ ในปี ๒๕๖๑ นอกจากนี้ ยังจะได้มีการนำระบบ e-Submission มาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการยื่นคำขออนุญาต ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถยื่นคำขอได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยเปิดให้บริการ ๑๓๘ กระบวนงาน และจะพัฒนาให้ครบถ้วนทุกกระบวนงานภายในปี ๒๕๖๒

๒.๑๔ การจัดการสถานการณ์ปัญหาโรคไม่ติดต่อ องค์การอนามัยโลกจัดอันดับไทยมีความก้าวหน้าในการจัดการสถานการณ์ปัญหาโรคไม่ติดต่อเป็นอันดับ ๑ ของอาเซียน และอันดับ ๓ ของโลก เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ร่วมกับสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรนอร์เวย์ และได้แสดงความชื่นชมรัฐบาลไทยที่ให้ความสำคัญและความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน คณะทำงานด้านโรคไม่ติดต่อขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations Interagency Task Force: UNIATF) จะมาติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อของไทย ตามข้อตกลงในปฏิญญาของสหประชาชาติว่าด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ที่ตั้งเป้าลดการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคเหล่านี้ลงร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๖๘ และลดลง ๑ ใน ๓ ภายในปี ๒๕๗๓ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งนี้ ไทยได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยออกมาตรการที่สำคัญเพื่อปกป้องประชาชนจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การยกระดับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การห้ามใช้ไขมันทรานส์ การส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย และการออกมาตรการภาษีสำหรับเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของน้ำตาลในปริมาณสูง ส่งผลให้การบริโภคยาสูบลดลง ทำให้ผู้ผลิตเครื่องดื่มปรับส่วนผสมให้มีน้ำตาลให้น้อยลง

> “WTO จัดให้ไทยเป็นที่ ๑ ของอาเซียน และอันดับ ๓ ของโลก ที่มีความก้าวหน้าในการจัดการปัญหาโรคไม่ติดต่อ”

๒.๑๕ การป้องกันมะเร็งปากมดลูก (Human Papillomavirus: HPV) จากการคาดการณ์ในประเทศไทยมีผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกรายใหม่ประมาณ ๖,๐๐๐ รายต่อปี และมีผู้ป่วยเสียชีวิตจากมะเร็งปากมดลูกสูงประมาณ ๒,๐๐๐ รายต่อปี สาเหตุของการเกิดมะเร็งปากมดลูกส่วนใหญ่มาจากการติดเชื้อไวรัสชื่อ Human Papillomavirus หรือเชื้อเอชพีวี (HPV) ที่เนื้อเยื่อบุผิวอวัยวะเพศโดยเฉพาะที่บริเวณปากมดลูก ประมาณร้อยละ ๔๐ ของพันธุ์ของเชื้อเอชพีวี ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันไวรัสเอชพีวีที่ขึ้นทะเบียนในประเทศไทย จำนวน ๒ ชนิด ที่สามารถป้องกันการติดเชื้อเอชพีวีสายพันธุ์ที่เป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกบางสายพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การใช้วัคซีนชนิดนี้ยังคงไม่กว้างขวางและจำกัดอยู่ในภาคเอกชน รัฐบาลเห็นความสำคัญของการป้องกันการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทย จึงได้มีนโยบายให้นำวัคซีนเอชพีวีมาใช้ในนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนทุกสังกัดทั่วประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ควบคู่ไปกับมาตรการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทยที่มีอายุตั้งแต่ ๓๐-๖๐ ปี เพื่อลดอุบัติการณ์และการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปากมดลูกในอนาคต รวมทั้งดำเนินโครงการให้บริการวัคซีนเอชพีวีในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สนับสนุนสื่อความรู้เพื่อประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองและเด็กให้รับรู้และเข้าใจถึงสาเหตุและการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยบริการและคลังวัคซีนระดับอำเภอเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการให้บริการ ปัญหาอุปสรรค นำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

> **สธ. ร้อยเอ็ด**
> รับรางวัล
> **UNPSA 2018**
> จากผลงาน
> **การป้องกันควบคุมมะเร็งปากมดลูกแบบบูรณาการ**

นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๑ มีหน่วยงานที่ได้รับ**รางวัล** United Nations Public Service Awards (UNPSA) 2018 ซึ่งเป็นรางวัลองค์กรภาครัฐยอดเยี่ยมแห่งสหประชาชาติ ประจำปี ๒๕๖๑ (The 2018 UNPSA Winners) ในกลุ่มที่ ๓ สาขาการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในการให้บริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Promoting gender responsive public services to achieve the SDGs) จากผลงานเรื่อง “การป้องกันควบคุมมะเร็งปากมดลูกแบบบูรณาการ” (Integrated approach of comprehensive cervical cancer control) คือ **สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด** ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาสตรีเข้าไม่ถึงการบริการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่มีหลายขั้นตอนและต้องรอผลนาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดจึงได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายพันธมิตร ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น องค์กรเจไปโก้ (Jhpiego) ราชวิทยาลัยสูตินารีแพทย์แห่งประเทศไทย และกรมอนามัย ในการป้องกันควบคุมมะเร็งปากมดลูกที่ครอบคลุมทั้งระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ด้วยการฉีดวัคซีนป้องกัน การตรวจด้วยน้ำส้มสายชู ซึ่งทำให้ทราบผลภายใน ๑ นาที และการรักษาด้วยการจี้เย็นที่สามารถดำเนินการได้ทันที หากผลตรวจผิดปกติ ถือเป็นนวัตกรรมการบริการที่เชื่อมโยงขั้นตอนการคัดกรองและการรักษาเข้าด้วยกัน สามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาการรอคอยลงได้เป็นอย่างมาก

๒.๑๖ การส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism) ประเทศไทยมีโรงพยาบาลเอกชนที่ติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโรงพยาบาลที่ดีที่สุดของโลก มีสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานนานาชาติแบบ Joint Commission International (JCI)

> **ไทยติดอันดับ ๑๓**
> **ประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขัน**
> **Wellness Tourism**
> และมีผู้ใช้บริการกว่า
> **๒๕.๘ ล้านคน**

ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔๔ แห่ง ซึ่งมีมากที่สุดในภูมิภาคอาเซียน มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีราคาที่เหมาะสม และมีชื่อเสียงทางด้านการให้บริการ รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย ๑) จัดทำ Package ตรวจสุขภาพ บริการทันตกรรม รองรับการให้บริการชาวต่างชาติ และบริการรักษาผู้มีบุตรยาก รองรับการเข้ารับบริการของชาวจีน ๒) ขยายระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักรไทยรวม ๙๐ วัน สำหรับผู้ป่วยและผู้ติดตาม กรณีเดินทางเข้ามารับการรักษาพยาบาลในกลุ่มประเทศ CLMV (Cambodia-Laos-Myanmar-Vietnam) และสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ๓) ขยายวีซ่าพำนักระยะยาว (Long Stay Visa) จากเดิม ๑ ปี เป็น ๑๐ ปี สำหรับชาวต่างชาติที่มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป ดำเนินการนำร่องใน ๑๔ ประเทศที่นิยมมาพักระยะยาว ส่งผลให้อันดับความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลกของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๓ Wellness Tourism (ข้อมูลจาก Global Wellness Institute: GWI ปี ๒๐๑๗) มีผู้ใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยอดสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๒๕,๘๘๖,๓๒๕ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๔ โดย ๓ อันดับแรกได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศมาเลเซีย และสาธารณรัฐเกาหลี

๓. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเฝ้าระวังโรคระบาด

๓.๑ การดำเนินโครงการพัฒนาระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระดับพื้นที่และเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

๓.๑.๑ ดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง. ๕๐๖ และโรค/ภัยสุขภาพต่าง ๆ) ได้เฝ้าระวังเหตุการณ์และสอบสวนโรคร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทีมปฏิบัติการสอบสวนโรค (JIT) และทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) ทั้งในระดับประเทศ ระดับเขต จังหวัด อำเภอ และโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้ประเทศมีฐานข้อมูลผู้ป่วยด้วยโรคต่าง ๆ มีสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ แนวโน้มการระบาด และสามารถออกปฏิบัติการสอบสวน ควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคและภัยสุขภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด จนทำให้ผลการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตามกรอบของ IHR-JEE ของประเทศไทยอยู่ในระดับ ๔ ซึ่งเป็นคะแนนที่ค่อนข้างสูงและแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพด้านการเฝ้าระวังโรคแบบทันทีอย่างชัดเจน

> “คะแนนประเมิน IHR-JEE ของไทย อยู่ในระดับ ๔ แสดงถึงการมีศักยภาพ ด้านการเฝ้าระวังโรค”

๓.๑.๒ พัฒนาระบบเฝ้าระวังเชื้อก่อโรคทางห้องปฏิบัติการและปัจจัยทางระบาดวิทยาในผู้ป่วยกลุ่มโรคติดเชื้อระบบสมองและประสาท กลุ่มโรคมือ เท้า ปาก กลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ และเชื้อไวรัสก่อโรคอุจจาระร่วง ใน ๔๐ โรงพยาบาลทั่วประเทศ เพื่อทราบเชื้อสาเหตุและแนวโน้มการระบาดของเชื้อก่อโรคในแต่ละปี รวมทั้งเติมเต็มให้ระบบเฝ้าระวังของประเทศมีข้อมูลสำคัญที่รอบด้านและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๓.๒ การควบคุมวัณโรค องค์การอนามัยโลกจัดให้ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๑๔ ประเทศของโลกที่มีภาวะวัณโรค วัณโรคที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี และวัณโรคดื้อยาหลายขนาน โดยกำหนดเป้าหมายลดอุบัติการณ์วัณโรคให้ต่ำกว่า ๑๐ คนต่อแสนประชากรโลก ภายในปี ๒๕๗๘ สำหรับประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายลดอุบัติการณ์วัณโรคให้เหลือ ๘๘ คนต่อประชากรแสนคน ภายในปี ๒๕๖๔ และได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการยุติวัณโรคแห่งชาติ (National Operation Center For Ending TB: NOC-TB) ทุกระดับเพื่อป้องกันและควบคุมวัณโรค โดยมุ่งหวังให้ประเทศไทยปลอดวัณโรค ประชาชนไทยปลอดภัยจากโรควัณโรค มีแนวทางการดำเนินการ ๔ แนวทาง คือ

๓.๒.๑ “นโยบายเข้มแข็ง” ผลักดันการแก้ไขปัญหาวัณโรคให้เป็นนโยบายอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการมุ่งหวังยุติปัญหาวัณโรค โดยได้มีการลงนามในปฏิญญาทางการเมืองของการประชุมระดับสูงของสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อสู้วัณโรค เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ และได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาวัณโรคสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข โดยอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่มากกว่าร้อยละ ๘๕

๓.๒.๒ “เสริมแรงด้วยความรู้” โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานเครือข่ายตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสาธารณสุขเพื่อยุติปัญหาวัณโรคของประเทศไทย เพื่อร่วมพัฒนาด้านวิจัย วิชาการและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านการตรวจวินิจฉัยวัณโรค รวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายนักวิจัยไทยด้านวัณโรค หรือ Thai TuRN (Thai Tuberculosis Network) เพื่อร่วมกันกำหนดแผนการวิจัย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความรู้นำมาช่วยแก้ไขปัญหา

๓.๒.๓ “รวมหมู่เป็นเจ้าของ” โดยการยุติวัณโรคให้หมดไปต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและประชาชนต้องเข้ามาร่วมดูแลผู้ป่วยวัณโรคผ่านการสร้างกลไกการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสร้างกลไกขับเคลื่อนงานโดยเครือข่ายในระดับพื้นที่โดยการจัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการยุติวัณโรคแห่งชาติ (National Operation Center for TB: NOC-TB)” ภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข และเกิดกลไก End TB meeting เพื่อติดตามการดูแลรักษา ป้องกันและควบคุมวัณโรคในทุกพื้นที่ของประเทศไทย

๓.๒.๔ “ต้องก้าวต่อเนื่อง” โดยมีนโยบายและส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งต่อเนื่องและพัฒนากระบวนการคัดกรองเพื่อค้นหาผู้ป่วยในกลุ่มเสี่ยง กำกับดูแลผู้ป่วย ระบบส่งต่อผู้ป่วยโดยใช้ระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ผู้ป่วยวัณโรคเป็นเครื่องมือ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสังคมให้ได้มากที่สุด สามารถเพิ่มความครอบคลุมของการค้นพบและขึ้นทะเบียนรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ รวมทั้งมีการดูแลบุคลากรสาธารณสุขทั่วประเทศกว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน โดยการค้นหาวัณโรคและโรคระบบทางเดินหายใจเพื่อสุขภาพที่ดีและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ซึ่งขณะนี้มีการค้นหาผู้ป่วยในทุกกลุ่มเสี่ยงโดยใช้การเอ็กซเรย์นำและมีการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยสามารถตรวจเชื้อได้ภายใน ๒ ชั่วโมง

๓.๓ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อโรคอุบัติใหม่ และภัยสุขภาพที่เชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ จังหวัด (จังหวัดสระแก้ว ตาก ตราด สงขลา มุกดาหาร หนองคาย เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส)

๓.๓.๑ พัฒนาสมรรถนะช่องทางเข้าออกประเทศตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ เช่น สนับสนุนครุภัณฑ์ให้กับด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศในเขตเศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ (CDCU-Border) และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอ จำนวน ๒ รุ่น รวม ๗๓ คน พัฒนาระบบรายงานข้อมูลออนไลน์และฐานข้อมูลประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ จัดทำคู่มือการประเมินตนเอง (CCAT) สำหรับใช้ในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานเฝ้าระวังผู้เดินทางระหว่างประเทศ สุขาภิบาลยานพาหนะ และสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม เฝ้าระวังพาหะนำโรคที่ช่องทางเข้าออกประเทศ

๓.๓.๒ พัฒนางานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ๑) พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขในด้านต่าง ๆ ๒) พัฒนารูปแบบแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสาธารณสุขในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของแรงงานต่างด้าว ๓) นำต้นแบบ Model การประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพแบบครบวงจรมาใช้ในการดำเนินงาน ๔) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ ๕) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพทางห้องปฏิบัติการและการวิเคราะห์ตัวอย่างทางสิ่งแวดล้อมและชีวภาพเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓.๓.๓ พัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพ ในประชากรต่างด้าว โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์และวิชาการ (Strategic and Technical Advisory Group: STAG) ดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และจัดทำข้อเสนอรายชื่อโรคที่จำเป็นต้องกำหนดห้ามสำหรับคนต่างด้าวที่มาทำงานในประเทศไทยเพื่อป้องกันควบคุมมิให้เกิดโรคติดต่อแพร่กระจายในประเทศไทย

๓.๓.๔ พัฒนาเครือข่ายเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว และโปรแกรม Intervac ในการออกหนังสือรับรองการฉีดวัคซีน เพื่อให้มีการเชื่อมฐานข้อมูลทั้ง ๒ โปรแกรม และสามารถติดตามเฝ้าระวังสุขภาพนักเดินทางและท่องเที่ยว ๒) ประชาสัมพันธ์คำแนะนำสำหรับผู้เดินทางในพื้นที่ที่มีการระบาดของกาฬโรค ทั้งผู้ที่เดินทางไปสาธารณรัฐมาดากัสการ์ และผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่ที่พบการระบาดของโรคและเดินทางเข้ามาภายในประเทศ ๓) อบรมผู้นำกลุ่ม (แซะห์) เพื่อเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.ฮัจย์) และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการดูแลสุขภาพผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนและตอนล่าง รวม ๒๖๐ คน

๓.๔ การยุติการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีและซิฟิลิสจากแม่สู่ลูก ให้มีอัตราต่ำกว่าร้อยละ ๒ ประเทศแรกของเอเชียประเทศที่ ๒ ของโลก (ประเทศไทยมีอัตราร้อยละ ๑.๙) และขยายการยุติเอดส์ไปสู่กลุ่มประชากรเป้าหมายอื่น ๆ มีการวางเป้าหมายและเพิ่มความเข้มแข็งของการดำเนินงานในระดับจังหวัดถึงระดับชุมชน การเสริมพลังให้กับผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเชื้อซิฟิลิส ในการเข้าถึงการรักษาและการติดตามในชุมชน โดยผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ได้รับการดูแลรักษาด้วยยาต้านไวรัสอย่างต่อเนื่อง ๒๕๓,๖๘๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑๓.๐๕ จากเป้าหมาย ๒๒๔,๔๐๐ ราย และกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับบริการส่งเสริมและป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ๖๗,๗๖๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๔๖ จากเป้าหมาย ๗๒,๕๐๐ ราย

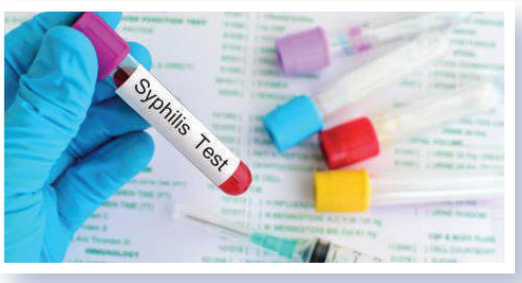

๔. การปฏิรูปการบริหารจัดการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

๔.๑ การสร้างความเข้มแข็งด้วยกลไกประชารัฐในภูมิภาคในรูปแบบเมืองสมุนไพร ได้ขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยการสร้างความเข้มแข็งของเมืองสมุนไพรต้นแบบ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ปราจีนบุรี สกลนคร และสุราษฎร์ธานี รวมถึงเชื่อมโยงเมืองสมุนไพรส่วนขยายอีก ๙ จังหวัด ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค ๑๒ เขตสุขภาพ รวมทั้งสิ้น ๑๓ จังหวัด ผ่านกลไกตามยุทธศาสตร์ภาคและกลุ่มจังหวัด โดยได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ จำนวน ๓๓๘,๖๓๔,๓๐๐ บาท มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ สำรวจเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร การจัด zoning ตามประเภทของสมุนไพร คัดเลือกกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพรใน ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พิษณุโลก อุทัยธานี ปราจีนบุรี จันทบุรี มหาสารคาม สกลนคร และสุราษฎร์ธานี รวบรวมข้อมูลความต้องการวัตถุดิบ (Demand & Supply Matching) พร้อมจัดทำฐานข้อมูลของจังหวัด พัฒนาความรู้การปลูกสมุนไพรแบบ GAP/GACP/Organic ให้กับเกษตรกร

๔.๒ การพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ทางการแพทย์/การตลาด มีการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อการนำไปใช้ทางการแพทย์/การตลาด จำนวน ๑๐ เรื่อง ในปี ๒๕๖๐ และมีโครงการที่สำเร็จและนำไปใช้ประโยชน์แล้ว จำนวนทั้งสิ้น ๑๑ เรื่อง นอกจากนี้ ได้ดำเนินการขยายเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพนักวิจัยการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในภูมิภาค จำนวน ๔๔๒ คน ในปี ๒๕๖๑ มีการดำเนินการวิจัย จำนวน ๑๐ เรื่อง

๔.๓ การพัฒนากฎหมายและแนวทางการประเมินสมุนไพรเพื่อการขึ้นทะเบียน ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ ขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำสรุปรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการตรวจสอบความจำเป็นในการตราร่างกฎหมาย และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.๔ การปฏิรูปอุตสาหกรรมสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

๔.๔.๑ ยกระดับการผลิตยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากล โดยกำหนดโรงงานผลิตยาสมุนไพรที่ต้องผ่านมาตรฐาน World Health Organization- Good Manufacturing Practice (WHO-GMP) จำนวน ๔๗ แห่ง ภายในปี ๒๕๖๑ เพื่อกระจายให้ทุกจังหวัด และวางแผนการผลิตยาสมุนไพรร่วมกับภาคเอกชนเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ยาสมุนไพรที่มีคุณภาพและราคาเป็นธรรมโดยผ่านเกณฑ์ WHO-GMP แล้ว ๓๒ แห่ง นอกจากนี้ มีตำรับยาแผนไทยแห่งชาติผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแล้ว ๑๑๓ ตำรับ

๔.๔.๒ ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในประเทศและส่งเสริมการตลาดสู่สากล จากการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพร ส่งผลให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรในภาพรวมรวมเพิ่มขึ้น จากปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑.๕๙ แสนล้านบาท เป็น ๒.๕ แสนล้านบาท ในปี ๒๕๖๐ สรุปได้ดังนี้

หน่วย : แสนล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ.	มูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร
๒๕๕๗	๑.๕๙
๒๕๕๘	๑.๗๐
๒๕๕๙	๑.๘๐
๒๕๖๐	๒.๕๐

๔.๔.๓ พัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด โดยกำหนดมาตรฐานสารสกัดและกำหนดชนิด ประเภทของสมุนไพรเพื่อพัฒนาสารสกัด ได้ร่างมาตรฐานสารสกัด ๕ รายการ น้ำมันหอมระเหย ๗ รายการ ซึ่งรอประกาศใช้ ๒ รายการ ได้แก่ ขมิ้นชัน และฟ้าทะลายโจร

๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และปัญหาด้านการแพทย์และจริยธรรมของการอุ้มบุญ การปลูกถ่ายอวัยวะและสเต็มเซลล์

๕.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา วัยรุ่นหญิงมีอัตราการคลอดที่เพิ่มขึ้น จาก ๓๑.๑ รายต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๔๓ คิดเป็น ๕๓.๘ รายต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน รัฐบาลจึงได้กำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นวาระแห่งชาติ โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและขับเคลื่อน มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๕.๑.๑ ส่งเสริมการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรและสร้างเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาภาคีเครือข่ายอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน และสนับสนุนโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศจัดตั้งคลินิกบริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน (Youth Friendly Health Service: YFHS) ป้องกันปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อม ปัญหาอนามัยเจริญพันธุ์ ปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพอื่น ๆ โดยมีโรงพยาบาล YFHS จำนวน ๗๕๑ แห่ง จากโรงพยาบาลทั้งหมด ๘๗๗ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๓

๕.๑.๒ ขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ เช่น จัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙ และแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙ มีการเฝ้าระวังด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี และหญิงอายุ ๑๐-๑๔ ปี ดังนี้ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปีต่อประชากรหญิง ๑๕-๑๙ ปี ๑,๐๐๐ คน เท่ากับ ๓๒.๙ (เป้าหมายไม่เกิน ๔๐ ต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี ๑,๐๐๐ คน) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๐-๑๔ ปี เท่ากับ ๑.๑๓ ต่อประชากรหญิง ๑๐-๑๔ ปี ๑,๐๐๐ คน (เป้าหมายอัตราการคลอดไม่เกิน ๐.๕ ต่อประชากรหญิง ๑๐-๑๔ ปี ๑,๐๐๐ คน)

๕.๑.๓ อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ ผู้ปกครอง เรื่องเพศคุยได้ในครอบครัว ๗๖ จังหวัดนำร่องดำเนินการแล้ว ๒๕ จังหวัด มีผู้เข้าอบรม ๑,๐๙๗ คน และพัฒนาศักยภาพแกนนำวัยรุ่นต้นแบบด้านสุขภาพแบบองค์รวมในชุมชนแกนนำวัยรุ่นที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ๑,๕๕๐ คน

๕.๒ การส่งเสริมนโยบายสาวไทยแก้มแดง มีลูกเพื่อชาติด้วยวิตามินแสนวิเศษ ได้สนับสนุนและส่งเสริมการเกิดให้เพิ่มขึ้นด้วยความสมัครใจให้เพียงพอสำหรับทดแทนประชากรและการเกิดทุกรายมีการวางแผน มีความตั้งใจและมีความพร้อมในทุกด้าน นำไปสู่การคลอดที่ปลอดภัย ทารกแรกเกิดมีสุขภาพแข็งแรง พร้อมที่จะเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ดังนี้ ๑) เพิ่มอัตราการเกิดเพื่อทดแทนจำนวนประชากร โดยส่งเสริมการเกิดในหญิงอายุ ๒๐-๓๔ ปี ที่มีความพร้อมและตั้งใจมีครรภ์ ๒) การเกิดทุกรายมีความพร้อมมีการวางแผน มีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์และได้รับความช่วยเหลือในการมีบุตร ๓) ทารกแรกเกิดแข็งแรง พร้อมเติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย ได้รับการดูแลหลังคลอดที่ดี เด็กได้รับการเลี้ยงดูในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย พร้อมที่จะเรียนรู้ในทุกช่วงวัยอย่างมั่นคง โดยมีมาตรการสำคัญในการดำเนินงาน ๗ ข้อ ดังนี้ ๑) พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ระยะก่อนสมรส ระยะก่อนมีบุตร ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด ๒) จัดกิจกรรมรณรงค์ให้คนไทยมีลูก ๓) ปรับปรุงแก้ไขสิทธิการลาคลอดสำหรับหญิงตั้งครรภ์และคู่สมรส ส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร ๔) จัดสวัสดิการเรื่องที่อยู่อาศัยเอื้อให้คู่สมรสมีที่อยู่ใกล้ที่ทำงานมีความสะดวก เพียงพอต่อการมีบุตร ๕) กำหนดมาตรการทางภาษีช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลบุตร ๖) ขยายจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์เด็กเล็กคุณภาพเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยลดภาระในการดูแลบุตรระหว่างทำงาน และ ๗) ปรับปรุงนโยบายเวลาการทำงานให้ยืดหยุ่นเพื่อสร้างสมดุลการทำงานและชีวิตครอบครัว ทั้งนี้ ได้มีการแจกกล่องวิตามินแสนวิเศษ “สาวไทยแก้มแดงพัฒนาสมองและการเรียนรู้ด้วยเหล็กและโฟลิก” ๒,๐๐๐ ชุด ให้หญิงวัยเจริญพันธุ์อายุ ๒๐-๓๔ ปี พร้อมแผ่นพับความรู้ให้กับคู่สมรสที่มาจดทะเบียนพร้อมกันทั่วประเทศ

๖. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในการจราจร

การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลต่าง ๆ ได้ดำเนินการต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยมุ่งให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทุกระดับ และยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง เน้นมาตรการทางสังคมและชุมชนในการป้องปรามและตักเตือนผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่ในรูปแบบ “ประชารัฐ” ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยได้จัดทำแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ และมีการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ การขับเคลื่อนการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนตลอดทั้งปี ได้เน้นย้ำรณรงค์ “การสร้างวินัยจราจร” และ “ความปลอดภัยทางถนน” ประชาสัมพันธ์หลักปฏิบัติ “๔ ห้าม ๓ ต้อง” การขับเคลื่อนโครงการ “มาตรการองค์กรด้านความปลอดภัยทางถนน” การรณรงค์สวมหมวกนิรภัย ๑๐๐% การบริหารจัดการความเร็วในพื้นที่ชุมชน โดยมีจังหวัดที่ออกประกาศเจ้าพนักงานจราจรกำหนดอัตราเร็วของรถในทาง ในเขตพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ จำนวน ๕๒ จังหวัด มีจังหวัดที่อยู่ระหว่างกำลังดำเนินการออกประกาศเจ้าพนักงานฯ จำนวน ๑๕ จังหวัด และจังหวัดที่อยู่ระหว่างการประชุมคณะอนุกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกจังหวัด (อจร. จังหวัด) จำนวน ๑๐ จังหวัด นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงและพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน (E-report) ในปี ๒๕๖๑ พร้อมทั้งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้ในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่นระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อให้มีความพร้อมในการรายงานข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ในรูปแบบของแอปพลิเคชัน

๖.๒ การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาล ดังนี้

๖.๒.๑ จัดทำแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๑ และแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานในช่วงเทศกาล

๖.๒.๒ จัดทำแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ๒ ช่วง คือ ช่วงเตรียมความพร้อมและการรณรงค์ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน-๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ และช่วงควบคุมเข้มข้น ระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑-๒ มกราคม ๒๕๖๒

๖.๒.๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลและศูนย์ปฏิบัติการร่วมป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนระดับจังหวัด อำเภอ ในช่วงเทศกาล ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑-๑๘ กลุ่มโรงงานเครื่องจักรกล และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสาขา ๓๐ สาขา ตามแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยมีผลการดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

(๑) **ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๑** ระหว่างวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐-๓ มกราคม ๒๕๖๑ ภายใต้ชื่อ “ขับรถมีน้ำใจ รักษาวินัยจราจร” (รวม ๗ วัน) พบว่า อุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้น จำนวน ๓,๘๔๑ ครั้ง มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๔๒๓ ราย และผู้บาดเจ็บ จำนวน ๔,๐๐๕ คน ในภาพรวมจำนวนผู้เสียชีวิตลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๖๐ จำนวน ๕๕ ราย สาเหตุการเสียชีวิต ๓ อันดับแรก ได้แก่ ขับรถเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด จำนวน ๑๘๐ รายรองลงมา ดื่มแล้วขับ จำนวน ๑๒๒ ราย และตัดหน้ากระชั้นชิด จำนวน ๘๘ ราย ประเภทรถที่ทำให้เสียชีวิตสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ รถจักรยานยนต์ จำนวน ๓๐๓ ราย (ไม่สวมหมวกนิรภัย จำนวน ๑๖๓ ราย) รองลงมา คือ รถปิคอัพ จำนวน ๕๓ ราย (ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย จำนวน ๙ ราย และนั่งท้ายกระบะ ๓ ราย) และรถยนต์นั่งส่วนบุคคล (รถเก๋ง) จำนวน ๓๔ คัน (ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย จำนวน ๑๔ ราย)

(๒) **ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี ๒๕๖๑** ภายใต้แผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้ชื่อการรณรงค์ว่า “ขับรถมีน้ำใจ รักษาวินัยจราจร” โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ๑) ช่วงการรณรงค์และเสริมสร้างวินัย (วันที่ ๑ มีนาคม-๑๐ เมษายน ๒๕๖๑) และ ๒) ช่วงควบคุมเข้มข้น (วันที่ ๑๑-๑๗ เมษายน ๒๕๖๑) พบว่า จำนวนอุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้น ๓,๗๒๔ ครั้ง โดยสาเหตุสูงสุดจากการดื่มแล้วขับ ประเภทรถที่เกิดเหตุสูงสุด คือ รถจักรยานยนต์ (ส่วนบุคคล) จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ๓,๘๙๗ ราย และจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ๔๑๘ ราย โดยมีสาเหตุสูงสุดเกิดจากการขับรถเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด

๗. การพัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข

๗.๑ การดำเนินโครงการพัฒนางานวิจัย ผลิตภัณฑ์สุขภาพและเทคโนโลยีทางการแพทย์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงยาและวัคซีนในราคาที่สามารถซื้อได้ที่ตั้งอยู่บนหลักความยั่งยืนในระบบประกันสุขภาพ โดยมีผลการดำเนินงาน ได้แก่ ๑) ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง รายการยาตามบัญชียามุ่งเป้าที่จะดำเนินมาตรการเร่งรัดการขึ้นทะเบียนตำรับยา จำนวน ๓๔ รายการ ๒) ให้คำปรึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการขึ้นทะเบียนตำรับยาและเร่งรัดการขึ้นทะเบียนตำรับยากลุ่มเป้าหมายแล้วเสร็จ ๑๖ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๖ (เป้าหมาย ๓๔ รายการ) และ ๓) ให้คำปรึกษาการขึ้นทะเบียนตำรับยาและเครื่องมือแพทย์นวัตกรรมตามระบบที่พัฒนาขึ้น จำนวน ๔๙ รายการ ซึ่งอนุมัติทะเบียนแล้ว ได้แก่ ยานวัตกรรม สารสกัดพริกในรูปแบบ Nano-emulsion cream และเครื่องมือแพทย์นวัตกรรม (อุปกรณ์ช่วยล้างดวงตาและแผ่นฟองน้ำห้ามเลือดขณะผ่าตัดผลิตจากข้าว)

๗.๒ การจัดตั้งโรงงานผลิตวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่/ไข้หวัดนกในระดับอุตสาหกรรม ตามมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) ขององค์การอนามัยโลก เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านสุขภาพ สามารถให้บริการด้านวัคซีนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลและการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ และเตรียมความพร้อมรับมือและลดความสูญเสียทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ขณะนี้การก่อสร้างอาคารโรงงานแล้วเสร็จ ติดตั้งและทดสอบระบบ HVAC (Heat Ventilation Air Conditioning) ที่ใช้ในการควบคุมสภาวะของอากาศในห้องปฏิบัติงาน และติดตั้งเครื่องจักรผลิตและการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องจักร (Machine Qualification and System Validation) ตามมาตรฐาน GMP แล้วเสร็จ ทั้งนี้ จะสามารถขยายกำลังการผลิตจากระดับ Pilot Scale สู่ Industrial Scale (Scaling Up Production)

๗.๓ การพัฒนานวัตกรรมและงานวิจัยที่สนับสนุนระบบบริการสุขภาพ

๗.๓.๑ พัฒนาชุดตรวจหาเชื้อวัณโรคด้วยวิธี Non Loop-mediated Isothermal Amplification (TB-LAMP) ชุดตรวจหาเชื้อวัณโรค ด้วยวิธี TB-LAMP ได้ประเมินประสิทธิภาพจนสามารถผลิตชุดตรวจเชื้อวัณโรคด้วยวัสดุ สารเคมีที่มีในประเทศ ช่วยลดต้นทุนการผลิต โดยชุดตรวจหาเชื้อวัณโรคดังกล่าวมีความไว ความจำเพาะสูง ราคาถูก ใช้เวลาตรวจไม่เกิน ๒ ชั่วโมง สามารถอ่านผลได้ด้วยตาเปล่า ประสิทธิภาพสูงกว่าการย้อมเชื้อและตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผลตรวจเทียบได้กับการเพาะเชื้อ ซึ่งใช้เวลานานกว่าจะทราบผล และมีความไวใกล้เคียงกับวิธีการตรวจทางโมเลกุล GeneXpert ซึ่งต้องมีเครื่องตรวจและตลับตรวจตัวอย่าง

๗.๓.๒ พัฒนาชุดตรวจยีนก่อนให้ยา DMScPGx1502 เป็นการพัฒนาวิธีการตรวจเพื่อหายีนเสี่ยงต่อการแพ้ยารุนแรง โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอนุมัติสิทธิประโยชน์การตรวจยีนชนิด HLA-B*1502 ในผู้ป่วยโรคลมชักก่อนเริ่มยาคาร์บามาซีปีนเพื่อป้องกันผื่นแพ้ยาชนิดรุนแรง เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ส่งผลให้ประชาชนลดความเสี่ยงจากภาวะแพ้ยาลดโอกาสความพิการ และเสียชีวิต เพิ่มความปลอดภัยในการได้รับยา ภาครัฐสามารถลดค่าใช้จ่ายในการรักษาและสั่งจ่ายยารายการอื่นเพื่อเลี่ยงภาวะแพ้ยาปีละกว่า ๒๕๐ ล้านบาท

๗.๓.๓ พัฒนาชุดตรวจหาเชื้ออุจจาระร่วง และอาหารเป็นพิษ ช่วยลดปริมาณการตรวจสอบตัวอย่างในเบื้องต้นได้ กรณีที่ต้องการตรวจเชื้อหลาย ๆ ชนิดในตัวอย่างเดียว ลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการตรวจ ทำให้สามารถลดระยะเวลาการทดสอบเพื่อทราบเชื้อจากเดิมที่ใช้การเพาะเชื้อ ซึ่งใช้เวลา ๗-๑๐ วัน เหลือเพียงแค่ ๓-๔ วัน

๘. การส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ

๘.๑ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬา ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยมีวิสัยทัศน์ “การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกภาคส่วน และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ” ทั้งนี้ ภายใต้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ด้าน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่จะเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน มวลชน จนต่อยอดไปสู่ความเป็นเลิศและอาชีพ ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงทางสุขภาวะและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักด้านการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา และการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ

๘.๒ การพัฒนานักกีฬาระดับเยาวชน

๘.๒.๑ ดำเนินโครงการพลศึกษาพัฒนาและบริการเพื่อเยาวชนและประชาชน โดยให้บริการเยาวชนและประชาชนในชุมชน เช่น ทดสอบสมรรถภาพทางกาย บรรยายให้ความรู้ด้านกีฬา ให้บริการตัดสินกีฬา และให้บริการจัดกิจกรรมนันทนาการแก่ชุมชน เช่น การนำเต้นแอโรบิกหรือโยคะ

๘.๒.๒ ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กพร้อมเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศ และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายด้านกีฬาและนันทนาการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” การเตรียมความพร้อมของครู เพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ จึงได้พัฒนาครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมทางกายให้กับนักเรียน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น และผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านสมรรถภาพทางกาย ได้มีการออกกำลังกายที่ถูกวิธี มีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

๘.๓ การส่งเสริมการออกกำลังกาย ได้จัดมหกรรมแสดงสินค้ากีฬา “Asia Fitness & Wellness Expo 2018 Powered by SAT” ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ อินดอร์สเตเดี้ยม หัวหมาก เป็นการจัดแสดงสินค้าด้านอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมใหม่ทางด้านกีฬา การออกกำลังกาย ทั้งในประเทศไทยและนานาชาติมาร่วมออกบูธแสดงสินค้า เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมธุรกิจกีฬา การออกกำลังกาย ธุรกิจผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ การโภชนาการ อาหารเสริม โปรแกรมใหม่ ๆ ในการออกกำลังกายเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย และเพื่อให้เยาวชน คณาจารย์ ผู้ปกครอง และประชาชนชาวไทย ได้มีส่วนรับรู้ รับทราบถึงความเคลื่อนไหว การพัฒนาและได้มีโอกาสพบปะ สัมผัส และเข้าถึงกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อสร้างเสริมการให้บริการแก่เยาวชนและประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย ภายในงานประกอบด้วย งานแสดงสินค้ากีฬาและบูธนิทรรศการจาก ๖ จังหวัด ที่ได้รับการประกาศให้เป็นเมืองกีฬา (SAT’s Sports City Showcase) และนิทรรศการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Thai & International Exhibits) นอกจากนี้ มีการเปิดอบรมสัมมนา

“Healthy China Symposium” จากผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ การแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ให้ทุกคนได้ร่วมสนุก เช่น การประกวด “Street Workout” (Street Workout Contest) กีฬาผจญภัยรูปแบบใหม่ (New Adventure Sport Arena) การออกกำลังกายกลางแจ้ง (Outdoor Fitness Pavilions) การเต้นแอโรบิก (Aerobic & Dance Workshops) การแข่งขันมวย และมวยไทย (Boxing & Muay Thai Competitions) และการแข่งขันปีนหน้าผา (National Climbing Competitions) ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก

๘.๔ การดำเนินโครงการพัฒนาการบริการทางด้านกีฬา

๘.๔.๑ ดำเนินโครงการพัฒนาการให้บริการทางการกีฬาในส่วนภูมิภาคไปสู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานสากล จำนวน ๑๔ แห่ง ได้แก่ ๑) สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จังหวัดนครราชสีมา ๒) ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ บ้านพรุ จังหวัดสงขลา ๓) สนามกีฬาสมโภชเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี จังหวัดเชียงใหม่ ๔) ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ๕) การบริหารจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ ภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี ๖) สนามกีฬาจังหวัดสมุทรปราการ (เคหะเมืองใหม่บางพลี) ๗) สนามกีฬาจังหวัดราชบุรี ๘) สนามกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ๙) สนามกีฬาจังหวัดสุรินทร์ ๑๐) สนามกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๑) สนามกีฬาจังหวัดนครพนม ๑๒) ศูนย์ฝึกกีฬาในร่มจังหวัดตราด ๑๓) ศูนย์ฝึกกีฬาในร่มจังหวัดศรีสะเกษ และ ๑๔) สนามกีฬาจังหวัดตรัง เพื่อให้บริการแก่นักกีฬาประชาชน และรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬาทีมชาติไทยในส่วนภูมิภาค

นอกจากนี้ ยังมีการ**ดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์วิชาการ (ห้องสมุด) ในส่วนภูมิภาค** พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อวิชาการทางการกีฬาไว้สำหรับบริการในศูนย์วิชาการประกอบด้วย หนังสือคู่มือมาตรฐานขนาดสนามกีฬา คู่มือผู้ฝึกสอนกีฬา หนังสือกติกากีฬา หนังสือที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และหนังสือด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑ แห่ง ดังนี้ ๑) สนามกีฬาแห่งชาติอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ๒) สนามกีฬาแห่งชาติสนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จังหวัดนครราชสีมา ๓) สนามกีฬาแห่งชาติบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๔) สนามกีฬาสมโภชเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี จังหวัดเชียงใหม่ ๕) สนามกีฬาจังหวัดสมุทรปราการ ๖) สนามกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ๗) สนามกีฬาจังหวัดราชบุรี ๘) สนามกีฬาจังหวัดสุรินทร์ ๙) สนามกีฬาจังหวัดนครพนม ๑๐) สนามกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ และ ๑๑) สนามกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๘.๔.๒ ดำเนินโครงการพัฒนาการกีฬาแห่งประเทศไทยให้มีศักยภาพในการจัดบริการทางการกีฬา เพื่อให้ผู้รับบริการทุกระดับสามารถเข้าถึงบริการทางการกีฬาที่มีคุณภาพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้างผู้รับจ้างดูแลอาคารต่าง ๆ การบำรุงรักษาสระว่ายน้ำ การกำจัดพาหะนำโรค การดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว และการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในสนามกีฬาหัวหมาก เพื่อให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่นักกีฬา บุคลากรทางการกีฬาและประชาชนที่มาใช้บริการ และจัดทำฐานข้อมูลสำหรับใช้ในการบริหารจัดการ และการวางแผนการปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษา สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬาให้มีความพร้อมสำหรับการให้บริการ

๘.๕ การดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนากีฬาสำหรับนักเรียนคนพิการ มีการแข่งขันกีฬาประกอบด้วย กรีฑา เปตอง แบดมินตัน ว่ายน้ำ วอลเลย์บอลชายหาด บอคเชีย โกลบอล ฟุตซอล เซปักตะกร้อเทเบิลเทนนิส และยูโด มีหน่วยงานและสถานศึกษา จำนวน ๙๒ หน่วยงาน ส่งเจ้าหน้าที่และนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน ๓,๐๕๙ คน

๘.๖ การจัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน “เบอร์จายา มิราเคิล ไทยยูธคัพ ๒๐๑๘” ภายใต้แนวคิด “ถ้าน้องคือนักสู้ อยู่ระหว่างการพัฒนา เบอร์จายาขอท้าไปชิงเงินล้าน” ณ สนามกีฬาศุภชลาศัย เพื่อเปิดโอกาสให้ทีมนักกีฬาเยาวชนที่พลาดโอกาสจากการเข้าแข่งขันในรอบโซนรายการไพร์มินิสเตอร์คัพ ๒๐๑๘ รุ่น ๑๖ ปี ได้เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลเพื่อชิงถ้วยรางวัลเกียรติยศมูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์ และเงินรางวัลรวมกว่า ๑.๕ ล้านบาท โดยแบ่งการแข่งขันในรอบภูมิภาคเป็น ๑๐ โซนทั่วประเทศ เพื่อหาทีมเข้าไปแข่งขันในรอบประเทศ และชิงชนะเลิศที่สนามกีฬาศุภชลาศัย ซึ่งทีมที่ชนะเลิศได้แก่ พัทยา ยูไนเต็ด อาคาเดมี่

ด้านเศรษฐกิจ

นโยบายข้อ ๖

การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

นโยบายข้อ ๖

การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

ความไม่สงบทางการเมืองที่ดำเนินมานานกว่า ๖ เดือนจนถึงกลางปีนี้ มีผลให้เศรษฐกิจชะลอตัวลงอย่างมาก แม้คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ดำเนินการกระตุ้นเศรษฐกิจจนเริ่มฟื้นตัวแล้ว แต่ก็ยังไม่อาจขยายตัวเต็มตามศักยภาพ นอกจากนั้น ระบบเศรษฐกิจของไทยยังมีจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงหลายเรื่อง เพื่อที่จะสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง ตั้งแต่การจัดเก็บภาษีซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการบริหารและพัฒนาประเทศอย่างเต็มศักยภาพ ปัญหาหนี้ภาครัฐ การใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนปัญหาการใช้น้ำในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งขาดแคลนเป็นประจำในฤดูแล้ง ในขณะที่มีน้ำท่วมบ่อยครั้งในฤดูฝน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ รัฐบาลจะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการทันที ระยะต่อไปที่ต้องแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่ค้างคาอยู่ และระยะยาวที่ต้องวางรากฐานเพื่อความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๖.๑ ในระยะเร่งด่วน เร่งจ่ายงบลงทุนของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ยังค้างอยู่ก่อนที่จะพ้นกำหนดภายในสิ้นปีนี้ และสานต่อนโยบายงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้จัดทำไว้ โดยติดตามให้มีการเบิกจ่ายอย่างคล่องตัวตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับท้องถิ่น รวมทั้งจะดูแลไม่ให้มีการใช้จ่ายที่สูญเปล่า เพื่อช่วยสร้างงานและกระตุ้นการบริโภค

๖.๒ สานต่อนโยบายงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้จัดทำไว้ โดยนำหลักการสำคัญของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ให้ความสำคัญในการบูรณาการงบประมาณและความพร้อมในการดำเนินงาน รวมทั้งนำแหล่งเงินอื่นมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประหยัด ไม่ซ้ำซ้อน และมีประสิทธิภาพ ทบทวนภารกิจที่มีลักษณะไม่ยั่งยืนหรือสร้างภาระหนี้สาธารณะของประเทศเกินความจำเป็น และแสดงรายการลงทุนในระดับจังหวัดเพื่อแสดงความโปร่งใส เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณตั้งแต่ระดับกระทรวง จนถึงระดับท้องถิ่น เพื่อช่วยสร้างงานและกระตุ้นการบริโภค โดยจะจัดให้มีระบบและกลไกในการติดตามตรวจสอบไม่ให้มีการใช้จ่ายที่สูญเปล่า

๖.๓ กระตุ้นการลงทุนด้วยการเร่งพิจารณาโครงการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนักลงทุนยื่นขออนุมัติส่งเสริมการลงทุนไว้แล้วให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และนำโครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานประเภทที่มีผลตอบแทนดี เช่น โครงการขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร มาจัดทำเป็นโครงการลงทุนร่วมกับเอกชน ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีทั้งในวงการก่อสร้าง วงการอสังหาริมทรัพย์ และตลาดการเงิน

๖.๔ ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร

๖.๕ ลดอุปสรรคในการส่งออกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว เช่น ปรับปรุงวิธีการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานการผลิตระดับไร่นา เป็นต้น ให้สะดวกรวดเร็วขึ้น ตลอดจนลดขั้นตอนของกระบวนการด้านธุรการและเอกสารอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ระบบการส่งสินค้าเร็วขึ้น พร้อมทั้งแสวงหาตลาดที่มีศักยภาพเพื่อขยายฐานการส่งออกซึ่งครอบคลุมถึงการค้าชายแดนที่มีความสำคัญมากขึ้น

๖.๖ ชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย โดยพิจารณามาตรการลดผลกระทบจากการประกาศใช้กฎอัยการศึกในบางพื้นที่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในโอกาสแรกที่จะทำได้ และสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อกูลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอันมีลักษณะโดดเด่นร่วมกันหรือจัดเป็นกลุ่มได้ เช่น กลุ่มธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพ เช่น น้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชีวิตชุมชน รวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นการให้ความรู้และเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การควบคุมสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

๖.๗ ในระยะต่อไป ประสานนโยบายการเงินและการคลังให้สอดคล้องกันเพื่อที่จะสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจพร้อมกับการรักษาเสถียรภาพของราคาอย่างเหมาะสม

๖.๘ แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรงดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็ว ไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ ๑ ปี

ในรอบปีที่ ๔ ของการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคง สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในตลาดโลก ผลักดันให้ประเทศได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลก รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และควบคู่กับการทำให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความเท่าเทียมกันในการครองชีพ โดยประชาชนต้องสามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคและระบบคมนาคมขนส่งได้อย่างทั่วถึง กระจายรายได้ให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนวางรากฐานเพื่อความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลได้มีการผลักดันการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมดูแลเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และชุมชน การดูแลรักษาเสถียรภาพราคาและลดภาระค่าครองชีพประชาชน การเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น การส่งเสริมภาคการพาณิชย์ การค้า และขยายฐานการส่งออก การส่งเสริมการลงทุนและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคม การขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจดิจิทัล การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงาน การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ และการบริหารจัดการเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

๑. การส่งเสริมดูแลเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และชุมชน

รัฐบาลให้ความสำคัญในการดูแลเกษตรกรอย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถดำรงชีพและประกอบอาชีพได้ โดยได้มีการส่งเสริมดูแลเกษตรกร การพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพสินค้าเกษตร การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การขับเคลื่อนปฏิรูปภาคการเกษตร การพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบตลาด และการสนับสนุนและพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีผลการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การส่งเสริมดูแลเกษตรกร

๑.๑.๑ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั้งระบบด้วยมาตรการต่าง ๆ ซึ่งมีผลการดำเนินงานแต่ละโครงการ ดังนี้

(๑) **โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑** มีกรอบวงเงินในการอุดหนุนเบี้ยประกันภัย คิดเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๘๔๑.๑๐ ล้านบาท ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๗.๖๐ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๙ ของพื้นที่เป้าหมายสูงสุด ๓๐ ล้านไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑.๙๒ ล้านราย และมีค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๑.๗๓ ล้านบาท

(๒) **โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๙/๖๐** มีกรอบวงเงิน ๕,๔๐๐ ล้านบาท โดยได้เลื่อนกำหนดชำระคืนต้นเงินเป็นระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ และลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ ๓.๐๐ ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรร้อยละ ๑.๕๐ ต่อปี และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรรับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรร้อยละ ๑.๕๐ ต่อปี ทั้งนี้ ได้พักชำระหนี้ให้เกษตรกรแล้ว จำนวน ๑,๓๔๓,๔๙๓ ราย เป็นเงิน ๙๙,๖๖๗.๗๓ ล้านบาท

(๓) **โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรังปี ๒๕๖๑** มีกรอบวงเงิน ๕๔๙.๓๖ ล้านบาท โดยเกษตรกร ๓๔,๐๘๒ ราย ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปลูกพืชทดแทน ในพื้นที่ ๒๗๔,๖๗๓ ไร่ พืชที่ปรับเปลี่ยน ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพืชไร่ และกลุ่มพืชผัก รวม ๒๗ ชนิด และยังได้ลดพื้นที่นาปรัง ๒๗๔,๖๗๓ ไร่ ผลผลิตข้าวเปลือกลดลง ๑๗๖,๘๘๙.๔๑ ตันข้าวเปลือก ผลผลิตข้าวสารลดลง ๑๑๖,๗๔๗.๐๑ ตันข้าวสาร ซึ่งถือว่ายังอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากมีการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ และไม่ขาดแคลนน้ำ เกษตรกรจึงตัดสินใจที่จะทำนาเหมือนเดิม จึงมีการตัดสิทธิเกษตรกร ๑๒ ราย พื้นที่ ๑๒๑.๕๐ ไร่

(๔) **โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรังปี ๒๕๖๑** มีกรอบวงเงิน ๑๘.๕๐ ล้านบาท โดยได้ส่งเสริมเกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนามาปลูกพืชอาหารสัตว์ (ข้าวโพด) ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ๔๓๐ ราย พื้นที่ ๓,๒๑๔.๒๕ ไร่

(๕) **โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์** มีกรอบวงเงิน ๑๘.๘๙ ล้านบาท โดยได้ส่งเสริมเกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนามาเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ **โคเนื้อ** : เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ๑,๒๐๑ กลุ่ม ๙,๖๒๑ ราย ๔๘,๑๐๕ ไร่ ผ่านการทำสัญญาเงินกู้ ๑,๒๐๑ กลุ่ม **กระบือ** : เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ๑๖๔ กลุ่ม ๑,๓๑๖ ราย ๖,๕๘๐ ไร่ ผ่านการทำสัญญาเงินกู้ ๑๖๔ กลุ่ม **แพะ** : เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ๑๖ กลุ่ม ๑๒๓ ราย ๖๑๕ ไร่ ผ่านการทำสัญญาเงินกู้ ๑๖ กลุ่ม

(๖) **โครงการสนับสนุนการสร้างปัจจัยพื้นฐานรวบรวมและจัดเก็บข้าวเปลือกคุณภาพ** มีกรอบวงเงิน ๒๑๔.๐๖ ล้านบาท โดยได้สนับสนุนการสร้างปัจจัยพื้นฐาน เช่น ฉาง ลานตาก เพื่อรวบรวมและจัดเก็บข้าวเปลือกคุณภาพให้แก่สหกรณ์ ๙๔ แห่ง ซึ่งมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๔,๑๘๐ ราย

(๗) **โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่หลักเกณฑ์ใหม่)** มีกรอบวงเงิน ๑๙๙.๓๒ ล้านบาท โดยมีเกษตรกรขึ้นทะเบียนแล้ว ๗๔๗ แปลง ๕๕,๔๙๐ ราย พื้นที่ ๗๕๒,๓๖๑ ไร่ ในพื้นที่ ๕๑ จังหวัด ได้จัดทำการประเมินเบื้องต้น การจัดชั้นความพร้อมในการดำเนินงานของกลุ่ม ๗๔๗ แปลง โดยแบ่งเป็นระดับ A ๑๑๖ แปลง ระดับ B ๓๘๘ แปลง และระดับ C ๒๔๓ แปลง

(๘) **โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ (อินทรีย์ ๑ ล้านไร่)** มีกรอบวงเงิน ๑๗.๑๒ ล้านบาท เกษตรกรเข้าร่วมโครงการเพื่อผลิตข้าวตามมาตรฐานข้าวอินทรีย์ ๒๘,๗๔๙ ราย จำนวน ๓๐๘,๑๐๓.๙๘ ไร่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มเตรียมความพร้อม ๑,๑๙๖ กลุ่ม และกลุ่มพร้อมตรวจรับรองเข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยน ๔๖ กลุ่ม

(๙) **โครงการสร้างเครือข่ายการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วพันธุ์ดีสนับสนุนการปลูกพืชหลังนาในพื้นที่แปลงใหญ่** มีกรอบวงเงิน ๖.๖๗ ล้านบาท โดยได้ผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่าย ๓๐๒ ตัน แบ่งเป็นถั่วเหลือง ๑๕๒ ตัน ถั่วเขียว ๑๓๐ ตัน ถั่วลิสง ๒๐ ตัน และส่งมอบเมล็ดพันธุ์สนับสนุนการปลูกพืชหลังนาในพื้นที่แปลงใหญ่ ๒๒ แปลง จำนวน ๒๒๗.๑๘๐ ตัน ครอบคลุมพื้นที่ ๓๒,๕๓๐ ไร่ (ถั่วเหลือง ๕,๔๒๒ ไร่ ถั่วเขียว ๒๖,๑๖๘ ไร่ ถั่วลิสง ๙๔๐ ไร่)

(๑๐) **โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑** โดยได้จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีที่ผลิตโดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒,๒๔๔.๓๐ ตัน และลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์แก่เกษตรกรที่ยังมีความต้องการ ติดตามให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร รวมทั้งใช้ศูนย์บริการชาวนา รถหมอข้าว และการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น

(๑๑) **โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายย่อยที่ต้องการพัฒนาศักยภาพ** โดยได้จัดอบรมให้แก่เกษตรกรเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิต มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ วางแผน การผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ และการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ มีเกษตรกรลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๓๘,๕๑๓ ราย ผ่านการอบรมแล้ว จำนวน ๗๒,๓๐๐ ราย

(๑๒) **โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก** โดยมีผู้ประกอบการเก็บสต็อกข้าว จำนวน ๒๘๖ ราย ใน ๔๗ จังหวัด มีปริมาณข้าวเปลือกที่รับซื้อจากผู้ประกอบการ จำนวน ๓.๘ ล้านตัน

(๑๓) **การระบายข้าวในสต็อกของรัฐ** ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ มีปริมาณระบายข้าวในสต็อกของรัฐ ๒.๐๗ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๑๑,๐๔๔.๔๔ ล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา (วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗–๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) ได้ดำเนินการระบายข้าวในสต็อกของรัฐแล้วรวมทั้งสิ้น ๑๖.๙๑ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๑๔๖,๑๗๖.๒๘ ล้านบาท

(๑๔) **โครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก** ได้จัดตลาดนัดจำนวน ๖๕ ครั้ง มีปริมาณซื้อขาย ๓๗,๘๐๓ ตัน รวมมูลค่า ๓๔๑ ล้านบาท ส่งผลให้เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูงกว่าราคาตลาด ตันละ ๑๐๐-๒,๐๐๐ บาท

(๑๕) **การผลักดันการส่งออกข้าว** ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐–กันยายน ๒๕๖๑ มีผลการดำเนินการตามใบอนุญาตส่งออกข้าว ณ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ดังนี้ ๑) **ส่งออกข้าวรัฐบาลภายใต้สัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G)** มีการส่งออกข้าวปริมาณรวม ๒๓๙,๘๐๐ ตัน มูลค่าประมาณ ๑๐๗.๒๒ ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือ ๓,๓๗๕ ล้านบาท และ ๒) **ส่งออกข้าวของภาคเอกชน** มีปริมาณรวม ๑๒,๓๕๕,๒๓๙.๔๘ ตัน มูลค่าประมาณ ๖,๑๗๐ ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือ ๑๙๘,๕๕๖ ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีโครงการอื่น ๆ อีกที่เป็นการส่งเสริมดูแลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร วงเงินสินเชื่อ ๑๒,๕๐๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๔๐๖ ล้านบาท และโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี และการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี วงเงินสินเชื่อ ๒๑,๐๑๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๕๒,๓๕๙ ล้านบาท

๑.๑.๒ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อชดเชยรายได้ให้เกษตรกรผู้ปลูกยาง รักษาเสถียรภาพราคายาง และสนับสนุนสินเชื่อแก่เกษตรกรรายย่อย ผู้ประกอบการ และสถาบันเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีผลการดำเนินการแต่ละโครงการ ดังนี้

(๑) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง** มีกรอบวงเงินสินเชื่อ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๑๐ แห่ง วงเงินขอกู้ ๕,๐๕๕.๔๕ ล้านบาท อนุมัติเงินกู้ ๓๘๕ แห่ง วงเงินอนุมัติ ๖,๖๗๑.๐๗ ล้านบาท และเบิกเงินกู้แล้ว ๓๗๒ แห่ง จำนวนเงิน ๙,๐๓๗.๖๗ ล้านบาท สหกรณ์กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่งคืนเงินกู้ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแล้ว ๑๖๕ แห่ง วงเงิน ๗,๔๖๑.๓๓ ล้านบาท และรวบรวม/รับซื้อยางพารา

ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน รวม ๑.๖๔ ล้านตัน มูลค่า ๗๐,๕๖๓.๖๔ ล้านบาท และจำหน่ายยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวม ๑.๒๕ ตัน มูลค่า ๕๕,๔๘๐.๓๕ ล้านบาท

(๒) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางพารา ภายใต้แนวทางพัฒนายางพาราทั้งระบบ** ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑๐ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ มีกรอบวงเงิน ๑,๐๘๘.๒๕ ล้านบาท (วงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท) โดยมีเกษตรกรยื่นความประสงค์ขอเข้าร่วมโครงการ ๒๑๔ แห่ง วงเงิน ๕,๐๖๔.๒๒ ล้านบาท อนุมัติและเบิกเงินกู้ จำนวน ๑๗๑ แห่ง วงเงิน ๒,๖๐๐.๔๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๕ ของวงเงินที่สถาบันเกษตรกรแสดงความประสงค์ขอกู้ และมีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรชำระคืนเงินกู้ จำนวน ๑๖๕ แห่ง วงเงิน ๑,๒๒๔.๖๐ ล้านบาท

(๓) **โครงการส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ** มีกรอบวงเงิน ๓๖,๒๖๘.๓๗ ล้านบาท โดยที่หน่วยงานภาครัฐมีความต้องการยาง ๖๙,๐๕๐.๐๔ ตัน ยางแห้ง จำนวน ๑,๑๔๘.๙๔ ตัน ปริมาณการใช้ยางที่ดำเนินการไปแล้ว มียางข้น จำนวน ๑๐,๕๗๔.๔๑ ตัน ยางแห้ง จำนวน ๗๘๕.๘๕ ตัน คิดเป็นน้ำยางสด จำนวน ๒๓,๕๐๖.๓๗ ตัน โดยได้รับซื้อน้ำยางสด จำนวน ๓,๙๕๒.๗๗ ตัน นำน้ำยางสดไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น จำนวน ๑,๘๘๐.๘๙ ตัน จำหน่ายน้ำยางข้นให้กับเอกชนซึ่งรับจ้างจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว จำนวน ๑,๖๕๓.๘๗ ตัน สต็อกยางคงเหลือ จำนวน ๒๒๗.๐๑ ตัน

> “ส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้กรอบวงเงิน ๓.๖๒ หมื่นล้านบาท”

(๔) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบกิจการยาง (ยางแห้ง)** มีกรอบวงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ๑๐ บริษัท มีความประสงค์จะจัดเก็บยาง จำนวน ๑๒๗,๘๗๙ ตัน อยู่ระหว่างตรวจสอบเอกสาร ๓ ราย อยู่ระหว่างตรวจสอบความสามารถในการจัดเก็บ จำนวน ๗ ราย และเสนอคณะกรรมการบริหารโครงการฯ วงเงินรวม ๖,๒๖๑.๑๖ ล้านบาท

๑.๑.๓ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง รัฐบาลได้ดำเนินการเชื่อมโยงและดูแลรักษาระดับราคา ดังนี้

(๑) จัดงานประชุมมันสำปะหลังนานาชาติ (World Tapioca Conference 2018) เมื่อวันที่ ๒๗-๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อแสดงศักยภาพของไทยในฐานะผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอันดับหนึ่งของโลก สร้างความเชื่อมั่นและเสริมสร้างภาพลักษณ์ ในด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยในตลาดโลก และแสดงความพร้อมของไทยในการเป็นศูนย์กลางการค้ามันสำปะหลังของภูมิภาค ซึ่งมีการเจรจาซื้อขายมันสำปะหลังปริมาณไม่ต่ำกว่า ๑.๔๙ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๔๓๐ ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือ ๑๔,๑๓๔ ล้านบาท

(๒) จัดคณะผู้แทนไปจัดกิจกรรมความร่วมมือในการพัฒนามาตรฐานสินค้ามันเส้นระหว่างไทย-กัมพูชา ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๐-๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนามาตรฐานสินค้าเกี่ยวกับมาตรการกำกับดูแลการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๐/๖๑ รวมทั้งได้มีการอบรมมาตรการกำกับดูแลการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ฯ ณ จังหวัดสระแก้ว มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๕๖ คน

(๓) เข้าร่วมงานแสดงสินค้าอาหารสัตว์นานาชาติ ณ สาธารณรัฐตุรกี เมื่อวันที่ ๒๖-๒๙ เมษายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๑,๕๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้ผลิตอาหารสัตว์ ผู้นำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตรและผู้ประกอบการค้ารายสำคัญ ทั้งในสาธารณรัฐตุรกีและประเทศต่าง ๆ สามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจในสินค้ามันสำปะหลังไทย อีกทั้งเป็นเวทีสำคัญที่เปิดตัวผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยเพื่อขยายตลาดการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้เพิ่มขึ้น

(๔) นำแนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลังและเชื่อมโยงผู้เลี้ยงสัตว์/ทำปศุสัตว์ในรูป “มหาสารคามโมเดล” เป็นต้นแบบให้กับจังหวัดอื่น

(๕) ดำเนินโครงการสนับสนุนเครื่องสับมันสำปะหลังขนาดเล็ก โดยให้วิสาหกิจชุมชนคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการประเภทมันสำปะหลังที่จดทะเบียน ทั้งนี้ โครงการฯ ดังกล่าวมีเป้าหมาย จำนวน ๒๙๒ ราย ใน ๓๖ จังหวัด

“มหาสารคามโมเดล”
ต้นแบบ
การบริหารจัดการ
มันสำปะหลังและเชื่อมโยง
ผู้เลี้ยงสัตว์/ทำปศุสัตว์

๑.๑.๔ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้มีการเชื่อมโยงตลาดสินค้าในรูปแบบไตรภาคี ประกอบด้วย สภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้รวบรวมรับซื้อ โรงงานอาหารสัตว์ โดยได้ประสานความร่วมมือในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกร มีการเชื่อมโยงแล้ว ๑๕ จังหวัด ปริมาณรวม ๕๒๕,๐๘๘ ตันต่อปี รวมทั้งกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศในอัตราส่วน ๑ ต่อ ๓ ส่งผลให้มีการนำเข้าข้าวสาลีลดลง เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

๑.๑.๕ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ได้ดำเนิน**ยุทธศาสตร์การปฏิรูปปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบ ปี ๒๕๖๐-๒๕๗๙** เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **ด้านการผลิต** มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตด้วยการส่งเสริมโครงการปลูกปาล์มน้ำมันโดยใช้ระบบแปลงใหญ่ ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ ๒๕ และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ นำร่องในการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน (ตัดผลปาล์มสุก) โดยประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายเกษตรกร ลานเท และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถจำหน่ายผลปาล์มได้ในราคาสูงกว่าราคาทั่วไป สามารถเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำมันจากร้อยละ ๑๗ เป็นร้อยละ ๑๗.๘๑ ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วงเวลา ๑๑๒ แปลง ๑๓ จังหวัด ส่งเสริมการปลูกทดแทนปาล์มน้ำมันด้วยปาล์มพันธุ์ดีในพื้นที่เหมาะสม (S1, S2) ซึ่งสามารถดำเนินการปลูกทดแทน ในพื้นที่นำร่องได้ ๒,๐๐๐ ไร่ กำหนดโครงสร้างราคาปาล์มน้ำมันที่เป็นธรรมและให้ระบบการซื้อขายปาล์มน้ำมันแปรผันตามคุณภาพ โดยให้มีคณะทำงานระดับจังหวัด และอำเภอ กำกับดูแล และแก้ไขปัญหาให้เกิดความเป็นธรรมทุกฝ่าย รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืช หรือปศุสัตว์ร่วมในสวนปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

(๒) **ด้านกฎหมาย**

(๒.๑) กำหนดสินค้าผลปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเป็นสินค้าควบคุม

(๒.๒) ควบคุมการขนย้ายน้ำมันปาล์ม กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดขนย้ายน้ำมันปาล์ม ซึ่งมีปริมาณครั้งละ ๒๕ กิโลกรัมขึ้นไป เข้ามาหรือออกจากจังหวัด รวม ๑๕ จังหวัด และห้ามมิให้บุคคลใด ขนย้ายน้ำมันปาล์ม ซึ่งมีปริมาณครั้งละ ๒๕ กิโลกรัมขึ้นไป เข้ามาในจังหวัด รวม ๓๑ จังหวัด เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตการขนย้ายจากประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ

(๒.๓) แจ้งปริมาณ สถานที่เก็บน้ำมันปาล์มและผลปาล์มน้ำมัน กำหนดให้ผู้ผลิตซึ่งเป็นโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม ผู้ผลิตไบโอดีเซล (B100) ผู้ประกอบการจุดรับซื้อผลปาล์ม (ลานเท) ผู้ประกอบการซื้อหรือขายน้ำมันปาล์ม คลังรับฝากน้ำมันปาล์ม ผู้ซื้อน้ำมันปาล์มเพื่อจำหน่ายและผู้ซื้อเพื่อใช้น้ำมันปาล์มแจ้งข้อมูลปริมาณการรับซื้อ การใช้ การผลิต การจำหน่าย ปริมาณคงเหลือ สถานที่เก็บ และจัดทำบัญชีคุมเป็นประจำทุกเดือน

(๓) **ด้านบริหาร**

(๓.๑) ออกประกาศราคาแนะนำรับซื้อผลปาล์มทะลายและผลปาล์มร่วงและน้ำมันปาล์มดิบตามราคาตลาด โดยกำหนดราคาแนะนำให้เปลี่ยนแปลงตามกลไกตลาดและสะท้อนสถานการณ์ โดยออกประกาศราคาแนะนำ

เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ กำหนดราคารับซื้อผลปาล์มอัตราน้ำมันร้อยละ ๑๘ ในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๓.๔๐ บาท และกรณีอัตราน้ำมันสูงกว่าร้อยละ ๑๘-๒๒ ให้ปรับเพิ่มราคารับซื้อขึ้นไม่น้อยกว่ากิโลกรัมละ ๓๐ สตางค์ต่ออัตราน้ำมันที่เพิ่มขึ้นทุกร้อยละ ๑ รวมทั้งให้โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มปิดป้ายแสดงราคารับซื้อในปริมาณที่รับซื้อผลปาล์มตั้งแต่น้ำมันร้อยละ ๑๘-๒๒

(๓.๒) ตรวจสอบสต็อกน้ำมันปาล์มคงเหลือของโรงสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม โรงงานไบโอดีเซล และคลังรับฝากเก็บน้ำมันปาล์ม ทุกเดือนเป็นเวลา ๓ วันทำการของวันสุดท้ายของเดือน

(๓.๓) ป้องกันการลักลอบนำเข้าน้ำมันปาล์ม ดำเนินการตรวจสอบและจับกุมผู้ที่ลักลอบนำเข้าน้ำมันปาล์ม และผลิตภัณฑ์น้ำมันปาล์มทั้งระบบ

(๓.๔) บริหารจัดการสมดุลน้ำมันปาล์มทั้งระบบโดยปรับสมดุลการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซลให้สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตและความต้องการบริโภคในแต่ละช่วงเวลา โดยได้ออกประกาศปรับ B5 เป็น B7 ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ จะใช้ B7 รวมทั้งได้ประสานผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ ปรับสำรองไบโอดีเซล (B100) สำรองตามกฎหมาย (ร้อยละ ๑) ๑๔.๓๓๙ ล้านลิตร (๑๓,๔๗๙ ตัน CPO) โดยข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ อยู่ที่ ๘๖.๐๔๙ ล้านลิตร (๘๐,๘๘๖ ตัน CPO)

(๔) **ด้านการแก้ไขปัญหาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม**

(๔.๑) ลดต้นทุนเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมัน รวมทั้งส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดี

(๔.๒) กำหนดมาตรฐานโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มโดยเร่งรัดการออกประกาศกำหนดวัตถุดิบและคุณภาพผลิตภัณฑ์ของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม

(๔.๓) กำหนดแนวทางการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาการถ่ายลำผ่านแดนน้ำมันปาล์มของประเทศมาเลเซียไปยังประเทศเพื่อนบ้านผ่านไทย

(๔.๔) มาตรการปรับสมดุลน้ำมันปาล์มในประเทศ โดยนำน้ำมันปาล์มดิบไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าที่มีศักยภาพ จำนวน ๑๖๐,๐๐๐ ตัน รวมทั้งเร่งรัดการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ เพื่อลดสต็อกน้ำมันปาล์มภายในประเทศ

(๔.๕) มาตรการเพิ่มปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มดิบเป็นเชื้อเพลิงในเครื่องยนต์ โดยเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซล (B7) จากอัตราส่วนผสมร้อยละ ๖.๕-๗.๐ เป็น ๖.๘-๗.๐ ส่งผลให้มีการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นปีละ ๘๐,๐๐๐ ตัน รวมทั้งส่งเสริมการใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว B20 ในรถบรรทุกและรถยนต์ขนาดเล็ก

๑.๑.๖ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **จัดทำแผนยุทธศาสตร์การค้าผลไม้ครบวงจร** โดยมีเป้าหมายผลักดันประเทศไทยเป็นมหานครผลไม้ของโลก ภายใต้ ๔ ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ ๑) พัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตผลไม้เมืองร้อนสดและแปรรูปให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ๒) สร้างและพัฒนาช่องทางการจำหน่ายและกระจายผลไม้ไทยให้มีการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ๓) สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการผลไม้ไทย และ ๔) ประชาสัมพันธ์สินค้าผลไม้เมืองร้อนของไทยให้เป็นที่ต้องการของตลาด

(๒) **เชื่อมโยงตลาดผลไม้ในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมาก** โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) **ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการรับซื้อผลไม้ฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑ กับห้างค้าปลีกชั้นนำของประเทศและผู้ส่งออกผลไม้** มีเป้าหมายรับซื้อผลไม้ รวมทั้งสิ้น ๓๓๓,๐๐๐ ตัน คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า ๒๐,๒๐๐ ล้านบาท

(๒.๒) **จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนไทยกับต่างประเทศ** โดยมีการจับคู่ผู้ประกอบการไทย ๒๐ ราย กับผู้นำเข้าของอินเดีย ๑๓ ราย มีการสั่งซื้อผลไม้ ๑,๓๐๐ ตันต่อปี และสหกรณ์วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการไทย ๒๑ ราย กับผู้ประกอบการของลาว ๓๔ ราย มีการสั่งซื้อ (ปี ๒๕๖๑) จำนวน ๙,๐๐๐ ตันต่อปี และภายใน ๕ ปี คาดว่าจะมีการสั่งซื้อกว่า ๓๖,๐๐๐ ตันต่อปี

(๒.๓) **จัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าผลไม้คุณภาพ** โดยกระจายผลไม้คุณภาพผ่านเครือข่ายศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ และเครือข่ายสหกรณ์ จำนวน ๓๕ แห่ง เช่น สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดกระบี่ สิงห์บุรี เพชรบุรี นครราชสีมา และอุตรดิตถ์ สามารถกระจายผลไม้คุณภาพจากสมาชิกสหกรณ์สู่ผู้บริโภค ๘๗๒.๘๑ ตัน มูลค่า ๒๒.๕๔ ล้านบาท

(๒.๔) **ประชาสัมพันธ์สินค้าผลไม้เมืองร้อนของไทยให้เป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งส่งเสริมการขายผลไม้ในต่างประเทศ และสร้างตราสินค้า (Brand)** โดยดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ เช่น ประชาสัมพันธ์ศักยภาพผลไม้ไทย รณรงค์ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ ส่งเสริมการใช้ตรา “Thailand Trust Mark” รวมถึงส่งเสริมการขายออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ www.thaitrade.com นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การบริโภคผลไม้ไทย ๖ ครั้ง เกษตรกรเข้าร่วม ๑๒๘ ราย มูลค่าการจำหน่ายรวม ๖.๕๖ ล้านบาท

(๒.๕) **ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก** เช่น **สับปะรด** โดยช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้สนับสนุนการดำเนินการกระจายสับปะรดโรงงานออกนอกแหล่งผลิตผ่านเครือข่ายสหกรณ์ จัดทำโครงการนำร่องนำสับปะรดผลสดไปทำอาหารหมักเลี้ยงโคเนื้อและโคนม นำสับปะรดไปทำอาหารให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำต่าง ๆ สำหรับมาตรการระยะต่อไป ได้กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมและกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดโรงงาน โดยแบ่งเป็น กลุ่มที่ ๑ จังหวัดที่อยู่ในรัศมีรอบโรงงานแปรรูป ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดสำหรับส่งเข้าโรงงานแปรรูป ๑๒ จังหวัด โดยส่งเสริมการผลิตสับปะรดโรงงานในพื้นที่ที่เหมาะสมตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agri-Map) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผลิตตามหลัก GAP ในลักษณะเกษตรแปลงใหญ่ การวิจัยพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ปริมาณและคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปและตลาด กลุ่มที่ ๒ จังหวัดที่มีการปลูกสับปะรดโรงงานแต่อยู่ห่างไกลโรงงานแปรรูปสับปะรด กำหนดเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรด เพื่อเน้นการบริโภคผลสด โดยส่งเสริมการผลิตและการตลาด การสร้างตราสัญลักษณ์สินค้า การขึ้นทะเบียนบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การเชื่อมโยงผ่านกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ไปยังผู้ส่งออก ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ การค้าชายแดน ฯลฯ รวมกลุ่มการผลิตเป็นแปลงใหญ่และร่วมจัดทำเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) จูงใจให้มีการจัดตั้งโรงงานแปรรูปในเขตจังหวัด ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการปลูกสับปะรดโรงงานเป็นพืชชนิดอื่น ๆ

(๓) **จัดระเบียบผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อและคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง)** โดยมีคำสั่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ให้ผู้ประกอบธุรกิจรวบรวมผลลำไยเพื่อคัดบรรจุรายหนึ่ง หยุดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกรผู้ขาย

๑.๑.๗ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว

(๑) **กำหนดให้สินค้ามะพร้าวและผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าควบคุมและกำหนดมาตรการกำกับดูแลการเคลื่อนย้าย** โดยกำหนดให้มะพร้าวผลแก่และผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าควบคุม ซึ่งได้กำหนดมาตรการควบคุมการขนย้ายมะพร้าวผลแก่ เนื้อมะพร้าวขาว เนื้อมะพร้าวแห้งนำเข้าจากต่างประเทศ ต้องขออนุญาตขนย้าย ดังนี้ ๑) มะพร้าวผลแก่ที่มีปริมาณครั้งละตั้งแต่ ๗,๐๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป ๒) เนื้อมะพร้าวขาวที่มีปริมาณครั้งละตั้งแต่ ๒,๕๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป ๓) เนื้อมะพร้าวแห้งที่มีปริมาณครั้งละตั้งแต่ ๑,๕๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป และ ๔) ขนย้ายเข้ามาหรือออกจาก ๗ จังหวัด ได้แก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อำเภอบางละมุงและอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

(๒) **ดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ)** ระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๖๐–มิถุนายน ๒๕๖๑ ส่งผลให้พื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำลดลงจาก ๑๐๙,๔๐๙ ไร่ เหลือ ๖,๐๙๙ ไร่ และไม่พบสารเคมีตกค้างในเนื้อและน้ำมะพร้าวหลังการใช้สารเคมีฉีดเข้าต้น ซึ่งวิเคราะห์โดยบริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด จึงมีความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งช่วยลดโอกาสความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่า ๕๙๙.๓๘ ล้านบาท

๑.๑.๘ ส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ดำเนินการเป็นตัวกลางในการเจรจาปรับราคาให้เป็นที่ยอมรับและเป็นธรรมระหว่างสมาคมผู้ค้าปลีกไทยและสมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ พร้อมประชุมพ่อค้าคนกลางและผู้นำเข้าเครื่องในสุกร

๑.๑.๙ ส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ ดำเนินการให้ผู้เลี้ยงไก่ยืนกรง ลดปริมาณการเลี้ยง ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ปู่ย่าพันธุ์ ลดปริมาณโควตาการนำเข้าในปี ๒๕๖๑ และผู้ประกอบการเลี้ยงไก่พันธุ์และผู้ประกอบการส่งออกร่วมมือกันส่งออกไก่ไข่ เพื่อลดปริมาณไก่ไข่ล้นตลาด

๑.๑.๑๐ ส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง แก้ไขปัญหาภาวะราคากุ้งตกต่ำ โดยร่วมหารือกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมกุ้ง เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยลดราคาลูกพันธุ์กุ้งขาวแวนนาไมจากราคาตัวละ ๑๙ สตางค์เหลือราคาตัวละ ๑๖ สตางค์ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทยปรับลดราคาอาหารกุ้งลงกระสอบละ ๒๕ บาท ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ และสมาคมการค้าปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำไทยปรับลดราคาสินค้าด้านปัจจัยการผลิตจากบริษัทสมาชิกลงร้อยละ ๑๐ เป็นระยะเวลา ๒ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ร่วมกับสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทยดำเนินโครงการประชารัฐรักษาเสถียรภาพราคากุ้งขาวแวนนาไม โดยสมาคมฯ รับซื้อผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมของเกษตรกรในราคานำตลาด เป็นระยะเวลา ๖๐ วัน ปริมาณรวม ๑๐,๐๐๐ ตัน นอกจากนี้ ได้ขอให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคช่วยเหลือลดค่าไฟฟ้าให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเล รวมทั้งได้จัดทำโครงการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและการตลาดกุ้งทะเลเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาราคากุ้งตกต่ำระยะยาว

๑.๒ การพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพสินค้าเกษตร

๑.๒.๑ พัฒนาสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน เพื่อให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **ประมง** ตรวจประเมินมาตรฐานและสุขอนามัยฟาร์ม ๓๒,๙๙๓ แห่ง ตรวจประเมินสถานประกอบการ ๔๔๘ แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าประมง ๑๕๘,๑๒๙ ตัวอย่าง เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและเชื้อดื้อยา ๑๐๕,๔๘๗ ตัวอย่าง นอกจากนี้ ได้จัดระเบียบการประมงให้เป็นมาตรฐานโดยออกใบอนุญาตทำการประมงและจดทะเบียน ๑๐,๖๕๘ ฉบับ ควบคุม ตรวจสอบเรือประมงพาณิชย์ที่เข้าและออกเรือ ๔๐๘,๕๒๓ ครั้ง สุ่มตรวจเรือประมงที่มีการขนถ่ายสัตว์น้ำ ๕๒,๗๖๔ ครั้ง ติดตามควบคุมและเฝ้าระวังการทำประมง ๒,๕๗๓ ครั้ง สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาวะทรัพยากรการประมง เพื่อประกอบการประเมินศักย์การผลิตของเรือประมง ๒,๙๒๕ ลำ ตรวจสอบระบบตรวจสอบย้อนกลับของโรงงาน ๑๗๙ โรง และออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ ๖,๕๑๘ ฉบับ

(๒) **ปศุสัตว์** ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ ๔๐๙,๖๔๓ ตัวอย่าง ตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ๖๓,๗๖๕ แห่ง ตรวจประเมินสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล ๓๔๔ แห่ง รวมทั้งยังได้พัฒนาสุขภาพสัตว์ โดยบริการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคสัตว์ เช่น สุกร ๑๘๕,๙๑๖ ตัว ไข้หวัดนก รวม ๔ รอบ (เดือนตุลาคม–ธันวาคม ๒๕๖๑) จำนวน ๑๙๔.๔๙ ล้านตัว สัตว์ที่มีอาการของโรคเฮโมรายิก (Haemorrhagic) หรือโรคคอบวม ๑,๑๑๓,๗๙๔ ตัว

(๓) **พืช** ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชในระบบ GAP (Good Agricultural Practice) ๑๐๓,๓๔๒ แปลง ๔๘๗,๘๕๗.๒๔ ไร่ ตรวจรับรองโรงคัดบรรจุและแปรรูปในระบบ GMP/HACCP (Good Manufacturing Practice/ Hazard Analysis and Critical Control Point) ๙๘๔ โรงงาน พัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจสอบสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ๓๘ ห้อง ตรวจสอบตัวอย่างปัจจัยการผลิต สินค้าพืช ผลิตภัณฑ์ ผลผลิตทางการเกษตร ๑๗๙,๑๐๖ ตัวอย่าง ออกใบรับรองสุขอนามัย (ปลอดศัตรูพืช) ๓๐๐,๑๑๔ ฉบับ ออกใบรับรองสุขอนามัยพืช สารพิษตกค้าง สารปนเปื้อน ๖๐,๙๙๙ ฉบับ ออกใบอนุญาตตามกฎหมาย ๑๕๕,๘๙๒ ฉบับ และตรวจสอบร้านค้าสินค้าเกษตร ๗๘,๓๔๘ แห่ง

(๔) **ข้าว** ตรวจสอบรับรองระบบการผลิตข้าว GAP รายเดี่ยว ๕๒ แปลง ตรวจรับรองมาตรฐานโรงสีข้าว (GMP) ๑๓ โรง ตรวจประเมินผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว GAP Seed ๗๘๓ แปลง ตรวจสอบและรับรองคุณภาพการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน (GAP/GI) ๕,๐๐๐ แปลง ตรวจสอบและรับรองคุณภาพการผลิตข้าวตามระบบ GMP/HACCP ๘ แห่ง ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ข้าว ๒๒ แห่ง

(๕) **หม่อนไหมและผลิตภัณฑ์** ตรวจรับรองมาตรฐานผ้าไหมไทย “ตรานกยูงพระราชทาน” ๑๐๘,๖๖๕.๓๔ เมตร ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานเส้นไหมไทยสาวมือ (มกษ. ๘๐๐๐-๒๕๕๕ หรือ มกษ. ๕๙๐๐-๒๕๙๙) ๑๐๐ ราย ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหม่อนเพื่อผลิตผล (มกษ. ๑๐๐๓-๒๕๕๕) ๑๔๑ แปลง ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหม่อนเพื่อผลิตใบ (มกษ. ๓๕๐๐-๒๕๓๓) ๑๐๐ แปลง

(๖) **มาตรฐานสินค้าเกษตร** กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรแบ่งเป็น มาตรฐานสมัครใจ ๓๐๓ เรื่อง และมาตรฐานบังคับ ๖ เรื่อง รวมถึงติดตามสถานประกอบการเพื่อให้การรับรองมาตรฐาน ๑๓ ครั้ง ร่วมประชุม/เจรจาเพื่อยกระดับความร่วมมือด้านมาตรฐานและการรับรองระบบงานของประเทศสมาชิก รวมถึงประชุมเจรจาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งเปิดตลาดสินค้าเกษตรในประเทศคู่ค้าที่มีศักยภาพ ๕๙ ครั้ง เช่น การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) การประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การประชุม Codex Committee on Fats and Oils การประชุมคณะกรรมาธิการมาตรการสุขอนามัยพืช การประชุม Experts Working Group on ASEAN Organic Standard การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาวัตถุเจือปนอาหาร สัมมนาระดมความเห็นต่อร่างมาตรฐานสินค้าเกษตร ๒๒ เรื่อง เช่น หลักปฏิบัติด้านสุขลักษณะสำหรับทุเรียนแช่เยือกแข็ง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ การปฏิบัติการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มจิ้งหรีด ร่วมจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหารของไทย ๑๖ ครั้ง เช่น งาน International Green Week 2017 ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี งาน Natural Products Expo West 2017 ณ สหรัฐอเมริกา ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง ความร่วมมือเครือข่ายฝึกอบรมตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงความปลอดภัยอาหารให้ทันสมัยของสหรัฐอเมริกา (Food Safety Modernization Act: FSMA) กับหน่วยงานเครือข่ายฝึกอบรมจากภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ๑๙ หน่วยงาน

๑.๒.๒ ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ได้แนะนำส่งเสริมสนับสนุนสหกรณ์ในพื้นที่ จำนวน ๗๕ แห่ง อุดหนุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ดีแก่สถาบันเกษตรกร ๒๘,๕๙๐.๐๗ ตัน วงเงิน ๓๔.๙๔ ล้านบาท เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการปรับสภาพเมล็ดพันธุ์ของสหกรณ์ในอัตรากิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรด้านต่าง ๆ โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

> “อุดหนุนการ **ผลิตเมล็ดพันธุ์ดี** แก่สถาบันเกษตรกร ๒.๘๕ หมื่นตัน”

(๑) **ประมง** โดยผลิตสัตว์น้ำพันธุ์หลัก ๑๓,๑๖๖ ตัว ผลิตพ่อแม่พันธุ์ขยาย ๓๓๓,๖๖๐ ตัว และผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งสัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำชายฝั่ง และสัตว์น้ำปรับปรุงพันธุ์ไปแล้ว ๑,๐๗๒.๒๕ ล้านตัว

(๒) **ปศุสัตว์** ผลิตสัตว์พันธุ์ดี ๑.๔๕ ล้านตัว ผสมเทียม ๓๖๓,๘๗๑ ตัว พืชอาหารสัตว์ ๕๕,๔๙๘.๕๗ ตัน และขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์และครอบครองเชื้อจุลินทรีย์ด้านปศุสัตว์ ๑,๒๙๓ สายพันธุ์ ผลิตแม่พันธุ์สัตว์จำหน่าย ๔๗,๗๓๙ ตัว

(๓) **พืช** ผลิตพืชพันธุ์ดีในชั้นพันธุ์ คัด หลัก ขยาย เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้พันธุ์ดี และปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ๙๙ ชนิด แบ่งเป็น **พืชไร่** ๑๓ ชนิด มีพันธุ์พืชกระจายไปสู่เกษตรกร สามารถสนับสนุนพื้นที่ปลูกได้ ๑๘๕,๙๒๐.๓๑ ไร่ **พืชสวน** ๗๐ ชนิด มีพันธุ์พืชที่กระจายไปสู่เกษตรกร สามารถสนับสนุนพื้นที่ปลูกได้ ๖๔,๒๗๘.๑๒ ไร่ และ**ปัจจัยการผลิต** ๑๖ ชนิด มีการจำหน่ายไปสู่เกษตรกร ประกอบด้วย กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีวินทรีย์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น หัวเชื้อไส้เดือนฝอย ๗,๕๐๐ ซอง เหยื่อหนูโปรโตซัว ๘๐,๖๐๐ ก้อน กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ เช่น เชื้อไรโซเบียม ๒๒,๔๗๖ กิโลกรัม หัวเชื้อจุลินทรีย์ ๓๒,๕๘๒.๔๕ กิโลกรัม กลุ่มชุดตรวจสอบเชื้อจุลินทรีย์ กลุ่มเชื้อพันธุ์บริสุทธิ์ และกลุ่มแมลงกำจัดศัตรูพืช

(๔) **ข้าว** ผลิตเมล็ดพันธุ์คัด จำนวน ๒๘๐ ตัน ผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก จำนวน ๒,๘๐๐ ตัน ผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นขยายและจำหน่าย จำนวน ๗๒,๒๔๐ ตัน โดยจำหน่ายไปแล้ว ๗๐,๘๒๓ ตัน

(๕) **หม่อนไหม** ผลิตกิ่งชำหม่อน ๑,๙๙๔,๗๔๕ ต้น ผลิตต้นพันธุ์หม่อนในถุงชำ ๓๑๕,๙๐๕ ถุง ผลิตไข่ไหมพันธุ์ดี ๑๓๑,๖๔๑ แผ่น บริการพันธุ์ไหมและวัสดุย้อมสีให้เกษตรกร ๔,๕๘๑ ราย ผลิตไข่ไหมอีรี่ ๑,๗๐๑ แผ่น ดูแลแปลงหม่อน ๗๐๐ ไร่ รวมทั้งได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพันธุ์ไข่ไหม โดยการก่อสร้างอาคารห้องเย็นเก็บไข่ไหม จำนวน ๕ หลัง และโรงเลี้ยงไหมขนาด ๕๐๐ แม่พันธุ์ และอุปกรณ์การเลี้ยงไหม จำนวน ๑๐ โรง ทำให้เกษตรกรได้รับพันธุ์ไข่ไหมเพียงพอและมีคุณภาพตรงตามความต้องการ

๑.๒.๓ ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จำนวน ๘๘๒ ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์กลางของเกษตรกรและชุมชน และมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านศูนย์ดังกล่าว โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และสร้างเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ของชุมชนให้มีความเชื่อมโยงการผลิตสินค้าเกษตร ปัจจัยการผลิตและการตลาด มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น พัฒนาแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร ด้านบัญชี ด้านชลประทาน และด้านการประมง พัฒนาฐานเรียนรู้ในด้านประมง และแปลงเรียนรู้ด้านข้าว รวมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด ๗๗ จังหวัด จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ให้บริการวิชาการ/ข้อมูลข่าวสาร และจัดให้มีครูบัญชีอาสาประจำศูนย์ พัฒนาเกษตรกรผู้นำศูนย์ฯ ๒๖,๔๖๐ ราย พัฒนาการใช้แอปพลิเคชันกระดานเศรษฐี ครูบัญชีประจำศูนย์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ๑๘๒,๖๖๖ ราย รวมทั้งพัฒนาศูนย์เครือข่ายการจัดการดินปุ๋ยชุมชน และการจัดการศัตรูพืชชุมชน ๑,๗๖๔ ศูนย์ ปศุสัตว์ ๘๘๒ ศูนย์ ประมง ๓,๕๒๘ ศูนย์ หม่อนไหม ๓ ศูนย์ เขตปฏิรูปที่ดิน ๑๔๐ ศูนย์ นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ในศูนย์เครือข่ายประมงรายเดิม ๒,๖๔๖ ศูนย์ และรายใหม่ ๘๘๒ ศูนย์ ศูนย์เครือข่ายสหกรณ์ ๒๔๓ ศูนย์

๑.๒.๔ พัฒนาศักยภาพกระบวนการแปรรูปสินค้าเกษตร โดยพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเชิงพาณิชย์ ๕ ผลิตภัณฑ์ เปิดบ้านนวัตกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พัฒนากลุ่มปลูกสมุนไพรให้เข้าสู่ระบบการจัดการ GAP/GMP ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และตรัง โดยดำเนินการแปรรูปผลผลิต ฝึกอบรมเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ และสร้างเครือข่ายเกษตรกรในเรื่องการจัดการผลผลิตและการแปรรูปสมุนไพร บริการแปรรูปผลผลิตให้เกษตรกรในเครือข่าย ๑๒ ราย จัดตั้งแปลงต้นแบบ GAP ๔ แปลง จัดทำแปลงขยายผล GAP พืชสมุนไพรของเกษตรกร ๕ ราย ๑๐ แปลง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาหม่อนไหมในพื้นที่เกษตรกร จำนวน ๘ แห่ง อบรมเชิงปฏิบัติการและนำเสนอแนวทางการพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้าน ๔๐ ราย จัดทำต้นแบบผืนผ้าทอ ๒๓ ผืน รวมทั้งจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการพัฒนาศักยภาพการออกแบบและการแปรรูปสินค้าหม่อนไหม ๓๐ ราย จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม ๓๑๕ ราย สนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการในการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปยาง การยกระดับมาตรฐานองค์กรด้านอุตสาหกรรมยาง โดยการผลิตยางคุณภาพดีให้ได้มาตรฐาน GMP ๑ แห่ง การผลิตยางแผ่นรมควันให้ได้ตามมาตรฐาน GMP ๑๒ สหกรณ์ ผลิตยางแผ่นรมควันอัดก้อนให้ได้ตามมาตรฐาน GMP ๑ แห่ง ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการผลิตยางก้อนถ้วยตามหลัก GAP ๗๕๐ ราย และเกษตรกรได้รับมาตรฐาน GAP ๖๔ ราย

๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๑.๓.๑ ช่วยเหลือด้านหนี้สินและสินเชื่อ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **อนุมัติเงินกู้แก่เกษตรกรและผู้ยากจนจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน** จำนวน ๗๙๙ ราย วงเงิน ๓๙๐.๒๖ ล้านบาท จำนวนที่ดินที่ช่วยไถ่ถอนหรือซื้อคืน ๔,๓๒๑-๒-๕๖.๒ ไร่

(๒) **ชดเชยภาระการขาดทุนตามโครงการบริหารจัดการลำไยปี ๒๕๔๘** ให้กับสหกรณ์ ๓๗ แห่ง กลุ่มเกษตรกร ๒๖ กลุ่ม และ**ชดเชยน้ำนมโคที่เททิ้งเนื่องจากโรงงานผู้รับซื้อประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔** โดยสนับสนุนเงินอุดหนุนให้กับสหกรณ์ที่ได้รับความเสียหาย ๗ แห่ง ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชัยภูมิ นครราชสีมา ลพบุรี และสระบุรี

(๓) **ชดเชยดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐** ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๖๘ แห่ง เกษตรกร ๑๒,๗๘๑ ราย วงเงิน ๑๕.๔๒ ล้านบาท **ชดเชยดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยปี ๒๕๖๐** (พายุตาลัสและพายุเซินกา) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๓๗ แห่ง ๒๑,๒๐๔ ราย มูลค่า ๒๘.๑๗ ล้านบาท และ**ชดเชยดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยภาคใต้ปี ๒๕๖๐** (จากอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ) จำนวน ๕๔ แห่ง ๑,๗๗๒ ราย มูลค่า ๒.๑๐ ล้านบาท

(๔) **ดำเนินโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๙/๖๐** โดยช่วงการชดเชยตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙–๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ จ่ายเงินเพื่อชดเชยดอกเบี้ยแทนสมาชิก/กลุ่มเกษตรกร ๑๘๑ แห่ง ๒๘,๙๒๒ ราย จำนวนมูลหนี้ต้นเงิน ๒,๙๗๙.๐๙ ล้านบาท ดอกเบี้ยชดเชย ๖๓.๔๘ ล้านบาท และช่วงการชดเชยตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐–๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ จ่ายเพื่อชดเชยดอกเบี้ยแทนสมาชิกสหกรณ์ ๑๐๔ แห่ง ๙,๒๒๒ ราย จำนวนมูลหนี้ต้นเงิน ๑,๑๖๖.๗๖ ล้านบาท ดอกเบี้ยชดเชย ๒๗.๔๔ ล้านบาท

(๕) **แก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร** โดยใน**ด้านการจัดการหนี้ของเกษตรกร**ระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ ได้ชำระหนี้แทนเกษตรกร จำนวน ๒๙,๑๓๑ ราย วงเงิน ๖,๐๖๒.๘๘ ล้านบาท รักษาที่ดินทำกินไว้ให้เกษตรกรได้ ๑๔๙,๖๓๖ ไร่ เกษตรกรชำระหนี้คืนกองทุนแล้ว ๑,๐๕๙.๖๗ ล้านบาท ส่วน**ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร**ระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๙,๘๗๘ โครงการ เกษตรกร ๔๗๐,๒๐๑ ราย วงเงิน ๗๙๖.๘๒ ล้านบาท แบ่งเป็นงบอุดหนุน (ให้เปล่า) ๓๘๒.๘๐ ล้านบาท และงบกู้ยืม ๔๑๔.๐๗ ล้านบาท

(๖) **แก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูอย่างยั่งยืนที่เป็นลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร** โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับเกษตรกรสมาชิกกองทุนฯ และเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๖,๖๐๕ ราย ด้วยการพักเงินต้นครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) และ

ดอกเบี้ยทั้งหมดไว้ก่อน สำหรับเงินต้นอีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๐) ให้เกษตรกรทำสัญญาผ่อนชำระตามกรอบเวลาที่ตกลงกัน แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี คิดอัตราดอกเบี้ย MRR-3 (ประมาณร้อยละ ๔ ต่อปี) เมื่อเกษตรกรผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาใหม่เรียบร้อยแล้ว ดอกเบี้ยที่พักไว้จะมีการพิจารณายกให้เกษตรกร ส่วนเงินต้นที่เหลืออีกร้อยละ ๕๐ ให้นำมาปรับโครงสร้างใหม่ภายใต้ดุลพินิจของธนาคาร โดยพิจารณาจากศักยภาพของลูกหนี้แต่ละราย อย่างเป็นธรรม และไม่สร้างภาระ ซึ่งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองเกษตรกร คณะอนุกรรมการสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ ทั้งนี้ จะมีการสอบทานศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ (Loan Review) โดยขณะนี้อยู่ระหว่างคณะกรรมการคัดกรองฯ อนุมัติรายชื่อผู้มีสิทธิปรับโครงสร้างหนี้

(๗) **ดำเนินโครงการสินเชื่อ ๑ ตำบล ๑ SMEs เกษตรเพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย** วงเงินสินเชื่อรวมทั้งสิ้น ๗๒,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และกระตุ้นให้เกิดการจ้างงาน วงเงินกู้ไม่เกิน ๒๐ ล้านบาทต่อราย ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้เบิกจ่ายเงินกู้ให้กับ SMEs ภาคการเกษตรแล้ว ๗๕,๒๐๒ ราย จำนวนเงิน ๖๖,๑๗๘ ล้านบาท ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวสิ้นสุดโครงการแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

(๘) **ดำเนินโครงการชุมชนปรับเปลี่ยนการผลิตสู่วิกฤตภัยแล้ง** วงเงินสินเชื่อรวมทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ประสบวิกฤตภัยแล้งในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลองที่มีความสมัครใจและตั้งใจในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตอย่างแท้จริงและผ่านการคัดเลือกจากชุมชนเพื่อเป็นค่าเช่าที่ดิน ค่าปัจจัยการผลิต และค่าจ้างแรงงานให้กับเกษตรกร โดย ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้สนับสนุนสินเชื่อไปแล้ว ๔๓๑ ราย จำนวนเงิน ๓๙ ล้านบาท

๑.๓.๒ สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุน โดยให้ความรู้หลักสูตรการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดเล็ก เพื่อช่วยลดรายจ่ายให้แก่เกษตรกร สมาชิก และประชาชนทั่วไปที่ประสบอุทกภัย มีเกษตรกรเข้าร่วมหลักสูตร จำนวน ๖,๑๑๙ คน และมีเครื่องจักรกลที่มาซ่อมแซม จำนวน ๒,๓๔๙ เครื่อง เช่น เครื่องตัดหญ้า เครื่องสูบน้ำ เครื่องปั๊มน้ำ เครื่องใช้ไฟฟ้า สนับสนุนเงินอุดหนุนในการจัดหาเครื่องจักรกลการเกษตรในการผลิต/การเก็บเกี่ยว ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โคนม ไก่ไข่ และประมง เช่น รถเกี่ยวนวดข้าว เครื่องผสมอาหารสัตว์ รถบรรทุกน้ำนมดิบ รถโฟล์คลิฟต์ ให้แก่สหกรณ์ ๕๓ แห่ง เป็นเงิน ๑๔๕.๘๖ ล้านบาท เพื่อให้บริการสมาชิกและเกษตรทั่วไป ซึ่งสหกรณ์ได้ให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไปแล้ว จำนวน ๑,๓๔๑ ราย สามารถลดต้นทุนการผลิต/การเก็บเกี่ยว ลงคิดเป็นมูลค่า ๐.๒๔ ล้านบาท

> “สนับสนุนเงินอุดหนุน
> การจัดหา
> **เครื่องจักรกล**
> **การเกษตร**
> ให้แก่สหกรณ์ ๕๓ แห่ง
> เป็นเงิน ๑๔๕.๘๖ ล้านบาท”

๑.๓.๓ ช่วยเหลือด้านที่ดินทำกินและทรัพยากรดิน โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน** ผ่านคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด จำนวน ๔๕๙,๖๕๘ ไร่ ให้เกษตรกร ๔๐,๕๖๒ ราย **จัดที่ดินชุมชน** (ผ่านคณะกรรมการฯ) จำนวน ๑๓,๗๔๗ ไร่ ให้เกษตรกร ๒๑,๕๑๐ ราย นอกจากนี้ได้ตรวจสอบการถือครองที่ดิน ๖,๔๐๙,๔๗๓ ไร่ **ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินทำกิน** (กสน. ๓) ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์ที่แสดงความประสงค์จำนวน ๑,๓๐๐ ราย พื้นที่ ๑๐,๐๙๖ ไร่ และ**ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์** (กสน. ๕) ให้กับสมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนด จำนวน ๑,๗๐๐ ราย พื้นที่ ๑๔,๘๘๖ ไร่ และสำรวจวงรอบรายแปลงพื้นที่จัดรูปที่ดินที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปแผนที่ ๑,๕๓๘ แปลง พื้นที่ ๙,๒๖๐ ไร่

(๒) **ตรวจสอบผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย** ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ประกาศพื้นที่เป้าหมายดำเนินการทั้งสิ้น ๔๓๘ แปลง ๔๔๓,๕๐๑ ไร่ ในพื้นที่ ๒๘ จังหวัด ผลการตรวจหลักฐานของผู้ยื่นคัดค้านพบว่า ผู้ยื่นคัดค้านมีสิทธิในที่ดิน มีหลักฐานการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน (โฉนด, นส.๓, นส.๓ก. ฯลฯ) เนื้อที่ ๑๒๖,๙๑๙ ไร่ ซึ่งต้องคืนที่ดินส่วนนี้ให้กับผู้ครอบครองที่ดิน โดยมีที่ดินที่ยึดคืนได้ทั้งสิ้น ๓๑๖,๕๘๒ ไร่

ในปี๒๕๖๑ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดเกษตรกรลงแปลง และพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๙๑๘ ราย ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี ชลบุรี และสระแก้ว รวมทั้งสิ้น ๑๘ แปลง เนื้อที่ ๑๐,๐๖๗ ไร่ และจัดตั้งสหกรณ์ ๑๐ แห่ง นอกจากนี้ ได้ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วจำนวน ๑๕,๕๔๓ ไร่

(๓) **ปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรดิน** โดยได้สำรวจและวิเคราะห์สถานภาพทรัพยากรดิน ประเมินคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ **ปรับปรุงคุณภาพดิน**ในพื้นที่ดินเปรี้ยว ดินเค็มภาคใต้ และดินกรด ๑๗๙,๙๐๐ ไร่ **ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน** โดยรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินทั่วประเทศ จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ๑,๐๔๒,๗๐๗.๕๐ ไร่ **พัฒนาที่ดินพื้นที่เฉพาะ** โดยการบำรุงรักษาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน ๑๒,๘๖๙.๘๕ ไร่ **จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว ลดการเผาพื้นที่โล่งเตียนและการรณรงค์ไถกลบตอซัง** เพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน ๑๒,๘๔๐ ไร่

๑.๓.๔ ดำเนินโครงการไทยนิยม ยั่งยืน เพื่อสร้างชุมชนอยู่ดีมีสุข เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และพัฒนาศักยภาพการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร สร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรรายย่อย โดยมีแผนงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่** ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (หมู่บ้าน/ชุมชนละสองแสน) ซึ่งเป็นโครงการที่ "เสนอโดยประชาชน ทำโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน" ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีหมู่บ้านที่เสนอโครงการ ๘๑,๕๕๕ หมู่บ้าน/ชุมชน รวม ๙๒,๒๗๓ โครงการ รวมเป็นเงิน ๑๖,๓๑๑ ล้านบาท แบ่งเป็น

ด้าน	จำนวนโครงการ	คิดเป็นร้อยละ
สร้างอาชีพสร้างรายได้	๑๕,๑๗๕	๑๖.๔๕
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๔,๔๓๖	๔.๘๑
สาธารณูปโภค	๖๖,๘๘๒	๗๒.๔๘
สาธารณสุข	๕๔	๐.๐๖
สิ่งแวดล้อม	๑,๐๖๐	๑.๑๕
อื่น ๆ	๔,๖๖๖	๕.๐๕

โดยได้เบิกจ่ายงบประมาณแล้วเสร็จ ๘๐,๔๖๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ๙๐,๗๗๓ โครงการ รวมเป็นเงิน ๑๖,๐๔๒.๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๖ จำแนกเป็น ๑) ภูมิภาค ๗๙,๗๕๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ๘๙,๗๘๕ โครงการ เป็นเงิน ๑๕,๙๒๑.๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๑ และ ๒) กรุงเทพมหานคร ๗๑๒ ชุมชน ๙๘๘ โครงการ เป็นเงิน ๑๒๐.๕๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๕

(๒) **โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี** เพื่อสร้างและกระจายรายได้ให้กับชุมชนอย่างทั่วถึง โดยต่อยอดจากโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มาผนวกกับกระแสความนิยมในการท่องเที่ยวในปัจจุบัน จึงนำรูปแบบการให้บริการและผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นเครื่องมือสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการเดินทางของนักท่องเที่ยวเข้าไปสู่ชุมชนต่าง ๆ อันจะส่งผลให้มีการจับจ่ายใช้สอยผ่านกิจกรรม สินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งเกิดการกระจายรายได้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ชุมชนเกิดกระแสตื่นตัวในเรื่องการพัฒนาชุมชนให้ไปสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยว เกิดความเข้มแข็งของชุมชน ประชาชนบริหารจัดการแบ่งหน้าที่ในการดูแลชุมชนของตนเอง ซึ่งได้ดำเนินการครอบคลุม ๗๖ จังหวัด ในพื้นที่ ๓,๒๗๓ หมู่บ้าน/ชุมชน สร้างการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยวด้วย ๕ กระบวนงาน ดังนี้ ๑) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ๒) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ๓) พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ๔) เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น และ ๕) ส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวของหมู่บ้านและจำนวนนักท่องเที่ยว รวมสะสมตั้งแต่เดือนมิถุนายน–พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จำนวน ๘๙๖,๙๙๕,๒๔๙ บาท และ ๙๘๐,๗๗๘ คน ตามลำดับ โดยมีการกระจายรายได้ในชุมชนไปยังประชาชนในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การบริการ และผลิตภัณฑ์ชุมชน

นอกจากนี้ ได้พัฒนาปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตและราคา โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ ๘๗๗ แห่ง ฝายชะลอน้ำชั่วคราว ๒๔๔ แห่ง ถังเก็บน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ๘๐ ถัง พัฒนาแหล่งน้ำสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘๖ แห่ง พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำชลประทานเพื่อป้องกันอุทกภัย ๗๐๒ แห่ง ส่งเสริมการลดพื้นที่ปลูกยาง เกษตรกรได้รับเงินแล้ว ๑๒,๙๕๘ ราย รวม ๖๙,๐๘๐ ไร่ พัฒนาอาชีพเกษตรกรรมใหม่เพื่อทดแทนการปลูกยางพารา ๑๗,๗๖๐ ราย ศูนย์ขยายพันธุ์พืช โดยปรับปรุงซ่อมแซมครุภัณฑ์แล้ว ๑๐ แห่ง ปรับปรุงโรงเรือนและครุภัณฑ์โดยลงนามในสัญญาจ้างเหมาปรับปรุง ๑๗๖ รายการ ศูนย์ขยายพันธุ์และส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ โดยขยายแม่พันธุ์สัตว์ ๒๕,๑๖๙ ตัว จำหน่ายให้เกษตรกร ๖๑๒ ราย ผลิตลูกสัตว์ ๒๔,๑๑๖ ราย พัฒนาอาชีพตามความต้องการของเกษตรกรโดยอบรมเกษตรกร ๑.๖๒ ล้านราย ตั้งศูนย์ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ๒๐ แห่ง ผสมเทียมพันธุ์สัตว์ ๑๕,๖๓๕ ตัว สนับสนุนสินเชื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบกิจการยาง (ยางแห้ง) อนุมัติสินเชื่อ ๔ บริษัท วงเงิน ๔,๒๙๕ ล้านบาท อบรมผู้ประกอบการ ๕๕,๐๐๐ ราย พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล/เทคโนโลยีอัตโนมัติ ๒๐๖ กิจการ ๔๕๐ ราย

๑.๓.๕ ดำเนินโครงการเกษตรยั่งยืน ๑ (โครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมีเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน) โดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการ ๑) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ๒) การผลิตพืชและพันธุ์พืช ๓) การปศุสัตว์ และ ๔) การผลิตอาหาร/การแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร มีชุมชนเข้าร่วมโครงการ ๙,๑๐๑ ชุมชน เสนอโครงการ ๒๔,๗๖๐ โครงการ วงเงิน ๒๐,๐๕๕.๖๒ ล้านบาท ได้รับอนุมัติแล้วจำนวน ๒๔,๑๖๘ โครงการ เป็นโครงการที่กลุ่มสมาชิกในชุมชนดำเนินการ จำนวน ๒๔,๑๔๗ โครงการ วงเงิน ๑๙,๘๕๒.๐๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๙๘ ของวงเงินที่ชุมชนเสนอขอ และจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณให้ดำเนินโครงการ ๑.๕๖ ล้านราย ทั้งนี้ คาดว่าเกษตรกรจะได้รับประโยชน์ประมาณ ๗.๗๘ ล้านราย

๑.๓.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยในปี ๒๕๖๑ มี**สหกรณ์** รวม ๖,๙๗๒ แห่ง (ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๒.๒๐) มีจำนวนสมาชิก ๑๑,๕๗๔,๒๗๑ ราย (เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๑๑) มี**กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร** รวม ๔,๐๔๔ แห่ง (ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๒๙) มีจำนวนสมาชิก ๕๐๖,๙๖๖ ราย (ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๔.๕๐) มี**ธุรกิจสหกรณ์** รวม ๒,๕๒๔,๓๒๘.๑๗ ล้านบาท (ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๖๐)

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการในด้านอื่น ๆ ได้แก่

(๑) **ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการสหกรณ์** โดยการจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป ๒๕๖,๙๒๘ ราย พัฒนาบุคลากรสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจงานสหกรณ์ ๖,๓๒๖ ราย

(๒) **ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร** ๑๑,๒๖๙ แห่ง อบรมให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินของตนเองกับสหกรณ์ ๒๔,๔๗๕ ราย พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ

ด้านการเงินการบัญชีแก่สหกรณ์ โดยอบรมคณะกรรมการ จำนวน ๘๓๘ แห่ง ๔,๑๐๘ ราย อบรมผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี จำนวน ๑,๔๗๙ แห่ง อบรมเศรษฐกิจการเงินขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสหกรณ์เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินของตนเองกับสหกรณ์ ๑๔,๐๑๔ ราย อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ โดยอบรมครูบัญชี จำนวน ๓,๓๔๓ ราย อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพรายบุคคล จำนวน ๑๐๐,๑๑๙ ราย เข้ากำกับแนะนำ ๒๐,๘๙๖ ราย อบรมการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการประกอบอาชีพ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ราย เข้ากำกับแนะนำ ๑๕,๐๐๐ ราย อบรมเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพแก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ๙,๐๐๖ ราย เข้ากำกับแนะนำ ๙,๐๐๔ ราย

(๓) **ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน** โดยดำเนินการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ๑๗,๖๓๔ ราย อบรมพัฒนาสินค้าแปรรูปขั้นต้น ๗๕๓ ราย อบรมการบริหารจัดการท่องเที่ยว ๒๘๒ ราย อบรมผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ ๘,๔๙๑ ราย

(๔) **สร้างอาสาสมัครเกษตร** คัดเลือกตัวแทนเกษตรกรในท้องถิ่นตามความชำนาญเฉพาะสาขาเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การพัฒนาหมอดินอาสาและหมอดินน้อย ๘๒,๘๔๗ ราย อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ๑๕,๐๐๐ ราย ถ่ายทอดความรู้การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) ๑๙,๖๒๐ ราย พัฒนาอาสาปศุสัตว์ ๕,๓๙๗ ราย พัฒนาอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี ๓,๓๔๓ ราย

(๕) **สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่** สร้างโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงองค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้านการเกษตร และการจัดการเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม โดยจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดที่ดินรองรับกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพเกษตรกรสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ๑๕,๒๙๙ ราย

> “พัฒนา **เกษตรกรรุ่นใหม่** ๑๕,๒๙๙ ราย”

(๖) **ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร** ผ่านศูนย์ถ่ายทอดประจำตำบล ให้สามารถผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนและมีรายได้เสริม ๘๒,๓๘๕ ราย ประกอบด้วย พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ ๓๗,๗๔๓ ราย พัฒนาเครือข่ายระบบส่งเสริมการเกษตร ๗๗๓ ราย เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร ๒๒,๔๓๒ ราย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตร ๒๑,๔๓๗ ราย ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือน โดยอบรมถ่ายทอดความรู้เคหกิจเกษตร เทคโนโลยีการผลิตอาหาร ส่งเสริมการปลูกพืช และการถนอมอาหาร เพื่อบริโภคในครัวเรือนและชุมชน ๒,๐๑๐ ราย จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ของหมอดินอาสา เพื่อจัดทำแปลงสาธิตเป็นแหล่งถ่ายทอด สาธิต ศึกษาดูงาน และเรียนรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่ และเป็นเครือข่าย (Node) ๓,๑๙๙ แห่ง อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพรายบุคคล ๙๒๐,๔๐๗ ราย อบรมการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการประกอบอาชีพ ๓๐,๐๒๒ ราย และอบรมการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน ๑๘,๐๔๔ ราย

๑.๔ การขับเคลื่อนปฏิรูปภาคเกษตร

เพื่อวางรากฐานการผลิตในระยะยาว โดยขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) นำไปสู่วิสัยทัศน์เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน และกำหนดเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๕ ปี โดยรัฐบาลได้มุ่งเน้นการปฏิรูปภาคเกษตร ด้วยหลักการตลาดนำการผลิตควบคู่กับการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้และลดหนี้สินครัวเรือน ให้ความสำคัญในการรวมกลุ่มเป็นสถาบันเกษตรกร สร้างสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งและเป็นมืออาชีพ สนับสนุนและส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่ารวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นด้วยตราสัญลักษณ์สินค้าเกษตรและอาหารได้คุณภาพปลอดภัย โดยดำเนินโครงการตามนโยบายสำคัญ คือ

๑.๔.๑ ใช้การตลาดนำการผลิตหลัก “ตลาดนำการผลิต” เป็นแนวคิดด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบใหม่ในการวางแผนการผลิตให้อุปสงค์และอุปทานเกิดความสมดุลกัน โดยได้กำหนดแนวทางไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง สนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการใน ๕ รูปแบบ คือ การเชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐ การเชื่อมโยงกับบริษัทเอกชน การเชื่อมโยงตลาดผ่านระบบสหกรณ์ การเชื่อมโยงผ่านผู้นำเกษตรกร และการเชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้ค้า ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า สามารถเชื่อมโยงกับสหกรณ์ ๕๓๖ แห่ง ภาคเอกชน ๑๒๗ แห่ง จำหน่ายผลผลิต ได้ทั้งสิ้น ๑.๘๑ ล้านตัน มูลค่า ๔๐,๑๗๒.๗๑ ล้านบาท ผ่านศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ (Cooperative Distribution Center: CDC) จำหน่ายปัจจัยการผลิต ผลิตผลทางการเกษตร และสินค้าอุปโภค บริโภค แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป มูลค่า ๗,๐๐๙ ล้านบาท ส่งเสริมการค้าผลผลิตทางการเกษตรกับภาคเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ ๑๔๐ แห่ง จำหน่ายให้กับร้านค้าปลีกสมัยใหม่ รวม ๓๐ แห่ง มูลค่า ๒,๐๘๕.๘๗ ล้านบาท และสหกรณ์ ๕๕ แห่ง ส่งออกผลผลิตการเกษตรไปยังต่างประเทศ รวมกว่า ๒๘ ประเทศ มีผลผลิตจำหน่ายรวม ๓๒,๘๕๑.๒๖ ตัน มูลค่า ๙๕๒.๒๕ ล้านบาท จัดทำความร่วมมือทางการค้า โดยสหกรณ์ ๑๗๐ แห่ง จับคู่ค้ากับผู้ประกอบการภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ๑๒๗ แห่ง ซื้อขายผลผลิตการเกษตร ๙๕๔,๐๙๘.๙๓ ตัน มูลค่า ๑๙,๘๑๕.๘๑ ล้านบาท สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์ ๑๐๔ แห่ง มูลค่า ๕๕,๗๐๑.๔๗ ล้านบาท

> “ใช้การตลาดนำการผลิต จำหน่ายผลผลิตได้ ๑.๘๑ ล้านตัน มูลค่า ๔.๐๑ หมื่นล้านบาท ส่งออกผลผลิตการเกษตร ไปกว่า ๒๘ ประเทศ”

๑.๔.๒ ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยถ่ายทอดความรู้ เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต งานวิจัย/นวัตกรรมในแปลงใหญ่ จำนวน ๓,๗๙๑ แปลง สนับสนุนปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลทางการเกษตร และแหล่งน้ำ จำนวน ๓,๒๔๓ แปลง ยกระดับมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จำนวน ๓,๑๓๗ แปลง เชื่อมโยงการตลาด จัดทำข้อตกลงซื้อขายร่วมกัน จำนวน ๓,๑๓๔ แปลง พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer จำนวน ๖,๐๔๓ แปลง การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๒๐๕ แปลง โดยวงเงินได้รับการอนุมัติจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ๑,๒๐๓ ล้านบาท

๑.๔.๓ บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) โดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมไปทำประมง ปศุสัตว์ ปลูกพืชเศรษฐกิจและเกษตรผสมผสาน ๒๗๐,๑๖๗ ไร่ จำแนกเป็นประมง ๕,๑๑๗ ไร่ ปศุสัตว์ ๒๙,๕๓๔ ไร่ เกษตรผสมผสานจากบ่อน้ำ ๔๕,๔๔๐ ไร่ พืชทางเลือกชนิดใหม่ ๗,๖๒๖ ไร่ แปลงต้นแบบ ๒,๐๐๔ ไร่ สินค้าชนิดใหม่ ๔๗,๖๑๔ ไร่ หม่อนไหม ๑,๗๐๗ ไร่ ปศุสัตว์และเกษตรผสมผสาน ๖,๑๕๕ ไร่ เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ๒๐,๐๔๗ ไร่ และไม้ผล ไม้ยืนต้น ๑๐๔,๙๒๓ ไร่ นอกจากนี้ได้อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพในพื้นที่ปรับเปลี่ยนการผลิตแก่เกษตรกร ๔,๖๕๙ ราย

๑.๔.๔ พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรมีศักยภาพ ทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยใช้แนวทางพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ และเกษตรกรปราดเปรื่องสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรมืออาชีพ เสริมสร้างความมั่นคงและความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑.๐๑ ล้านราย ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดรับกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี มุ่งสู่การเป็น Smart Product

๑.๔.๕ วางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ได้กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาสินค้าข้าวตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรอย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๖๑ กำหนดอุปสงค์ ๓๐.๕๒ ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่นาเหมาะสม** โดย

(๑.๑) ส่งเสริมการทำนาแบบแปลงใหญ่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑,๙๐๒ แปลง เกษตรกร ๑๗๕,๖๔๔ ราย พื้นที่ ๒.๔๓ ล้านไร่ ได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒,๒๕๐ ตัน สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดีให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ๙๐๐ ตัน และอยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจความต้องการซื้อข้าวในแต่ละพื้นที่ ๗๒ จังหวัด ยกระดับมาตรฐานโรงสีกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP และ HACCP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงตลาดข้าวในนาแปลงใหญ่ และจัดกิจกรรมเชื่อมโยงเพื่อสร้างข้อตกลงด้านการตลาด

(๑.๒) ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒,๗๓๗ กลุ่ม เกษตรกร ๕๙,๐๐๓ ราย พื้นที่ ๖๒๙,๗๖๐.๑๐ ไร่ อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำระบบควบคุมภายในแบบกลุ่มให้แก่เกษตร ๓๗,๓๘๕ ราย อบรมผู้ตรวจประเมินข้าวอินทรีย์ ๑๒๙ ราย อยู่ในระหว่างสนับสนุนเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรในพื้นที่ ๒๓,๐๐๐ ราย และเตรียมการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์เบื้องต้น ให้แก่เกษตรกรจำนวน ๖๐ กลุ่ม/๑๒,๐๐๐ ราย

(๑.๓) ส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแม่นยำสูง (Precision Farming) ในนาแปลงใหญ่ประชารัฐ ให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยการจัดทำแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเกษตรกรรมแม่นยำสูง (Precision Farming) และกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ดำเนินการใน ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี และชัยนาท ๖๔๐ ไร่

(๑.๔) ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ (Premium Grade) เพื่อบริหารจัดการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ ให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ทำให้ได้ผลผลิตข้าวหอมมะลิชั้นเลิศที่มีคุณภาพความหอมดีที่สุด ลดต้นทุนการผลิตข้าวได้ร้อยละ ๒๐ ผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ กิโลกรัม ดำเนินการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๐ แปลง ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ๒ แปลง ยโสธร ๒ แปลง ศรีสะเกษ ๓ แปลง และสุรินทร์ ๓ แปลง รวม ๖๓,๓๕๔ ไร่

(๑.๕) ส่งเสริมการผลิตและการตลาดข้าวพันธุ์ กข. ๔๓ เพื่อสุขภาพแบบครบวงจร ในพื้นที่ภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง ๒๓,๑๗๑.๒๕ ไร่

(๑.๖) ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ ๑๓ พื้นที่ เพื่อเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ร่วมมือกับรัฐบาลในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำ ๑๓ พื้นที่ ด้วยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับใช้เพาะปลูกข้าวในฤดูนาปี ๒๕๖๑ ในอัตราไร่ละ ๕ กิโลกรัม จำนวน ๑.๒๐ ล้านไร่

(๒) **การควบคุมปริมาณการผลิตข้าว** โดย

(๒.๑) ส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๑ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลายไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ครัวเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่ จำนวน ๓๔๔,๐๙๑ ไร่

(๒.๒) การปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๑ โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ไร่ละ ๕ กิโลกรัม สนับสนุนค่าไถ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๒๐๗,๙๐๒ ไร่

(๒.๓) ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ฤดูนาปรังปี ๒๕๖๑ สนับสนุนค่าปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอาหารสัตว์ ไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ครัวเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่ จำนวน ๔,๘๕๑ไร่

นอกจากนี้ ได้การดำเนินการเพื่อให้การผลิตข้าวสอดคล้องกับความต้องการตลาด ด้วยการดำเนินโครงการปรับพื้นที่ปลูกพืชทดแทนการปลูกข้าวรอบ ๒ ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังปี ๒๕๖๐/๖๑ มีจำนวน ๑๑.๙๒ ล้านไร่ผลผลิต ๗.๘๐ ล้านตัน สามารถลดพื้นที่ลงจากปี ๒๕๕๕/๕๖ (๑๖.๐๘ ล้านไร่) ได้ถึง ๔.๑๗ ล้านไร่ และผลผลิตลดลงจาก ปี ๒๕๕๕/๕๖ (๑๐.๗๗ ล้านตัน) ๒.๙๗ ล้านตัน ซึ่งสามารถลดปริมาณข้าวไม่ให้ออกมาล้นตลาด ลดผลกระทบด้านราคาข้าวได้

๑.๔.๖ ดำเนินมาตรการเกษตรประชารัฐเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผ่าน ๒ โครงการ ดังนี้

(๑) **โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต** ให้แก่เกษตรกรวงเงินสินเชื่อ ๙๐,๐๐๐ ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย ๑,๘๐๐ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกร เป้าหมาย ๓ ล้านราย รายละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ผ่านบัตรสินเชื่อเกษตรกรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อปัจจัยการผลิต หรือเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดเล็กที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ย MRR (ร้อยละ ๗ ต่อปี) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรรับภาระในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี และเรียกเก็บจากเกษตรกร ในอัตรา MRR-3 (ร้อยละ ๔ ต่อปี) โดยระยะเวลาชำระหนี้ของเกษตรกรต้องแล้วเสร็จไม่เกิน ๑๒ เดือน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับขึ้นทะเบียนร้านจำหน่ายปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และประสานความร่วมมือกับผู้ผลิตและจำหน่ายปัจจัยการผลิต รวมทั้งให้การสนับสนุนทางวิชาการในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒ ปี (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑-เมษายน ๒๕๖๓) ระยะเวลาในการจ่ายเงินกู้ ๑ ปี (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑-เมษายน ๒๕๖๒)

(๒) **โครงการสนับสนุนการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยสั่งตัดผ่านสถาบันเกษตรกร** วงเงินสินเชื่อ ๓,๖๐๐ ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย ๗๒ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้สถาบันเกษตรกรเป้าหมาย ๕๐๐ แห่ง (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ๓๐๐ แห่ง วิสาหกิจชุมชน ๒๐๐ แห่ง) ในการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยสั่งตัดเพื่อจำหน่ายแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไปอัตราดอกเบี้ย MLR (ร้อยละ ๕ ต่อปี) โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอัตราร้อยละ ๒.๐๐ ต่อปี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรรับภาระในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี และเรียกเก็บจากสถาบันเกษตรกรในอัตรา MLR-3 (ร้อยละ ๒ ต่อปี) ได้ประชาสัมพันธ์โครงการให้ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยสั่งตัดแก่สถาบันเกษตรกร ประสานผู้ผลิตและผู้จำหน่ายปุ๋ยระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒ ปี (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑-เมษายน ๒๕๖๓) ระยะเวลาในการจ่ายเงินกู้ ๑ ปี (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑-เมษายน ๒๕๖๒) โดยดำเนินการจัดอบรมให้กับผู้แทนของสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ความรู้ในเรื่องการตรวจสอบดิน การวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน จำนวน ๔ รุ่น ๓๖๔ ราย

๑.๔.๗ การดำเนินงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในภาคเกษตร จัดทำยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ มีวิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรไทยมีภูมิคุ้มกันและมีส่วนร่วมในการบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่ ๑) การรวบรวม พัฒนา และสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการรับมือ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒) การเพิ่มความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ๓) การมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และพัฒนาให้เกิดการเติบโตแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๔) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการเกษตร

๑.๔.๘ พัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ โดยพัฒนาสถาบันเกษตรกรเป็นองค์กรหลักในระดับอำเภอด้วยกลไกประชารัฐ จำนวน ๓๖๓ แห่ง พัฒนาผลิตภัณฑ์ ขยายช่องทางการตลาด สร้างมูลค่าเพิ่ม ภายใต้ความร่วมมือกับหอการค้าจังหวัด ๙๑ แห่ง ให้บริการสมาชิก เกษตรกร เครือข่ายของสหกรณ์ระดับอำเภอ โดยให้บริการปัจจัยการผลิตคุณภาพ คิดเป็นมูลค่า ๖,๗๔๙.๕๖ ล้านบาท รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร ๘,๕๖๔.๗๕ ล้านบาท ได้รับความร่วมมือจากประชารัฐส่งผลให้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น ๑๑๗ แห่ง ผลิตภัณฑ์ได้รับการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม ๑๑๕ ผลิตภัณฑ์ (๘๖ แห่ง) ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ได้รับการพัฒนาคุณภาพและรับรองมาตรฐาน ๗๖ ผลิตภัณฑ์ (๖๒ แห่ง)

๑.๔.๙ จัดตั้งสถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม (The Institute for Agricultural Product Innovation: APi) เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดสินค้าเกษตรนวัตกรรมของไทยให้กลายเป็นสินค้าใหม่ที่มีมูลค่าสูงขึ้นและเกิดผลเชิงพาณิชย์ ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยไปสู่ Value-based Economy โดยสถาบันฯ มีบทบาทหน้าที่หลัก ๒ ด้าน คือ ๑) การอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการ และ ๒) การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรนวัตกรรม ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สามารถสร้างมูลค่าการค้าในสินค้าเกษตรนวัตกรรมแล้ว ๓๐๐ ล้านบาท รวมทั้งจัดสัมมนาสร้างแรงบันดาลใจ เช่น “เศรษฐกิจไทยก้าวไกลด้วยเกษตรนวัตกรรม” ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาค (จังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ และสงขลา) งานสัมมนา “ทิศทางตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรมโลก ๒๐๑๘” งานสัมมนา “งานวิจัยจากหิ้งสู่ห้าง : ความฝันสู่ความจริง” ซึ่งมีผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกว่า ๑,๐๐๐ คน

๑.๔.๑๐ พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยอิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ โดย

(๑) พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) ให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการนำเข้าส่งออกด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้กระดาษได้อย่างสมบูรณ์ โดยดำเนินการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบเชื่อมโยงคำขอกลาง ระบบสนับสนุนใบอนุญาตและใบรับรองผ่านอินเทอร์เน็ต (Fisheries Single Window) ๑ ระบบ ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก ๑ ระบบ ระบบรับส่งข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยง ณ จุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออกยางพารา ๒ ระบบ

(๒) พัฒนาระบบความเชื่อมโยงแอปพลิเคชันกับภาคเอกชนในรูปแบบประชารัฐ พัฒนาฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง ระยะที่ ๑ โดยนำเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้ติดตั้งระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และระบบฐานข้อมูล Big Data โดยบูรณาการข้อมูลภาคเกษตรระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำฐานข้อมูลที่สำคัญในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชน ประกอบด้วย ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ๗.๔๖ ล้านครัวเรือน ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๕๒๕,๐๗๑ ฟาร์ม ข้อมูลเกษตรกรด้านปศุสัตว์ ๒.๙๔ ล้านราย พร้อมทั้งพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และรายงานภาพรวมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer ONE) โดยบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ประกอบด้วย ทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์ และทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมง รวมถึงบูรณาการข้อมูลภาคเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลเกษตรกรกลางที่สามารถนำไปใช้บริหารจัดการเชิงนโยบาย พร้อมทั้งพัฒนาระบบวิเคราะห์ Big Data และรายงานภาพรวมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เช่น ข้อมูลครัวเรือนที่ขึ้นทะเบียน ๗.๗๗ ล้านครัวเรือน

๑.๕ การพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบตลาด

๑.๕.๑ จัดตลาดเกษตรกรและสินค้าสำหรับเกษตรกร โดยพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ให้มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจำหน่ายในระบบออนไลน์ การเพิ่มช่องทางการตลาด รวมทั้งสร้างเครือข่ายด้านการตลาด ด้วยการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตคุณภาพของเกษตรกรที่ส่งเสริมในรูปแบบแปลงใหญ่สู่ตลาดเกษตรกร และขยายสู่ตลาดในระดับสูงขึ้น เช่น ตลาดในกลุ่ม HORECA ธุรกิจโรงแรม (Hotel) ร้านอาหาร (Restaurant) กาแฟและธุรกิจจัดเลี้ยง (Cafe and Catering), Online Market เชื่อมโยงตลาดเกษตรกรในรูปแบบตลาดเกษตรกรสัญจรในตลาดเฉพาะ เช่น พื้นที่ห้างสรรพสินค้าหรืองานตลาดอื่นเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและแหล่งจำหน่ายอื่น ๆ โดยอบรมเกษตรกรผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกร ๑,๙๒๗ ราย พัฒนาตลาด ๗๗ แห่ง สัมมนาเกษตรกร/ผู้ประกอบการ ๑,๒๔๖ ราย โครงการศูนย์บริการด้านการตลาดกล้วยไม้ โดยจัดงานตลาดกล้วยไม้คุณภาพเพื่อเกษตรกร ๑๔ ครั้ง เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับเกษตรกรและเป็นการขยายผลการจัดกิจกรรมตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพ มีเกษตรกรเข้าร่วม ๒๐๒ ราย มูลค่าการจำหน่าย ๑๐.๒๓ ล้านบาท จัดตั้งตลาดเกษตรกรของสหกรณ์ในพื้นที่นิคมสหกรณ์ ๔๐ แห่ง ยอดการจำหน่ายสินค้า ๙.๖๔ ล้านบาท จัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยจัดหาอุปกรณ์และสิ่งปลูกสร้าง ๗ แห่ง วงเงิน ๓๔.๔๔ ล้านบาท พัฒนาตลาดหม่อนไหมและผลิตภัณฑ์ โดยจัดงานตรานกยูงพระราชทานสืบสานตำนานไหมไทย

๑.๕.๒ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพ

(๑) **จัดตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพส่วนกลางและในระดับพื้นที่** โดยจัดตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพส่วนกลางและในระดับพื้นที่ขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกรที่กระจายตามภูมิภาคเพื่อส่งเสริมและสร้างช่องทางการตลาดให้เกษตรกร ดำเนินงานแบบบูรณาการด้วยการจัดตลาดสินค้าเกษตรระดับพื้นที่ เพื่อเป็นเวทีให้เกษตรกรเรียนรู้วิถีการตลาด การสร้างเครือข่ายนวัตกรรมใหม่ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร พัฒนาเป็นองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และก่อให้เกิดตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพแบบถาวรและยั่งยืน จำนวน ๖๘ ครั้ง เกษตรกรเข้าร่วม ๒,๒๙๙ ราย มูลค่าการจำหน่ายสินค้า ๕๓.๒๔ ล้านบาท

(๒) **จัดกิจกรรมส่งเสริมสินค้าเกษตรคุณภาพ ปลอดภัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม** ดำเนินการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่สินค้าเกษตรคุณภาพและสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรของเมืองเกษตรสีเขียวจาก ๖ จังหวัด ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยในปี ๒๕๖๑ จัดกิจกรรมในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง และจัดกิจกรรมในต่างประเทศ จำนวน ๙ ครั้ง

(๓) **ตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพดิจิทัล** โดยปรับปรุงเว็บไซต์ตลาดกลางสินค้าเกษตรและผลิตผลทางการเกษตรพัฒนาเว็บไซต์ www.agrimart.in.th ปรับปรุงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) www.ortorkor.com โดยลูกค้าสามารถเห็นสินค้าที่จะสั่งซื้อได้ทันที (Real Time) จัดทำหลักสูตรพร้อมสื่อการเรียนรู้ในการค้าขายออนไลน์ ฝึกอบรมการนำเข้าข้อมูลสินค้าเกษตรสู่ระบบร้านค้า มีผู้อบรม ๘๒๒ ราย ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ www.ortorkor.com ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (facebook : อตก เดลิเวอรี่-www.ortorkor.com)และเพิ่มจำนวนสินค้าของผู้ประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานลงในเว็บไซต์ จำนวน ๑,๐๕๒ รายการ และส่งเสริมตลาดสินค้าสหกรณ์ออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ของชุมนุมสหกรณ์การเกษตร (www.co-opclick.com) ส่งผลให้ปริมาณการค้าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

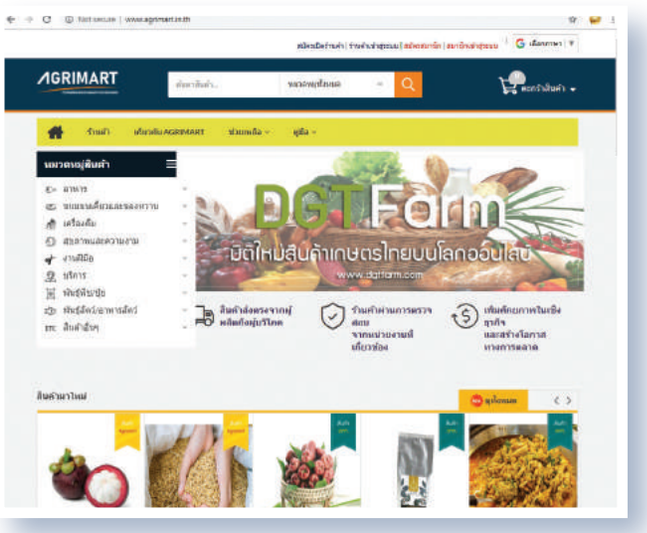

(๔) **โครงการตลาดเกษตรอินทรีย์** โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ เช่น ข้าวเขียวน้ำนม เห็ดแครงอินทรีย์ งาไร่สามทอ โดยอบรมคัดเลือกเกษตรกรมาจัดทำสินค้าต้นแบบและบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำไปเผยแพร่ ทดสอบตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๓ ครั้ง จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านแอปพลิเคชัน โดยมีการร่วมทำบันทึกความเข้าใจระหว่างองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรกับเกษตรกร โดยเกษตรกรเข้าร่วม ๘๐ ราย มูลค่าจำหน่าย ๑๑.๓๘ ล้านบาท

(๕) **โครงการพัฒนาตลาดน้ำ อ.ต.ก.** เพื่อเป็นช่วงทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตร/เกษตรกรที่เป็นสินค้าเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวของโปรแกรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

(๖) **ร้านค้าสินค้าเกษตรคุณภาพ** (Mini อ.ต.ก.) ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อจัดตั้งร้านค้า Mini อ.ต.ก. ๓ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และตรัง อีก ๗ แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งอีก ๑๐ แห่ง อยู่ระหว่างการเจรจาขอใช้พื้นที่กับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(๗) **จัดมหกรรมสินค้าสหกรณ์** โดยการจัดกิจกรรมการแสดงและจำหน่ายสินค้า จำนวน ๓ ครั้ง ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย ขอนแก่น และนครราชสีมา มีผู้เข้าชมงาน จำนวน ๒๙,๑๘๙ ราย ยอดจำหน่ายสินค้ารวม ๑๙.๒๖ ล้านบาท จัดงานจัดแสดงสินค้าสหกรณ์ภายใต้งาน SIMA ASEAN ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี มีผู้เข้าชมงานประมาณ ๔,๐๐๐ ราย ยอดจำหน่ายสินค้ารวมมูลค่า ๑.๓๙ ล้านบาท จัดกิจกรรมการแสดงและจำหน่ายสินค้าระดับภาค จำนวน ๓ ครั้ง ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก มหาสารคาม และสุราษฎร์ธานี มีผู้เข้าชมงานจำนวน ๑๒,๑๗๓ ราย ยอดจำหน่ายสินค้ารวม ๖.๐๓ ล้านบาท

๑.๕.๓ ผลักดันตลาดท้องถิ่นเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกรและประชาชนในท้องถิ่น ผ่านการเชื่อมโยงสินค้าหรือบริการเด่นของชุมชนกับการท่องเที่ยว เติมเต็มโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้สมดุล โดยได้ดำเนินการพัฒนาต่อยอดตลาด เช่น ตลาดประชารัฐต้องชม ๒๑๖ แห่ง มีมูลค่าการจำหน่ายรวม ๑,๑๗๑ ล้านบาท (เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙) ตลาดเฉพาะสินค้าจัดแล้ว ๑๓ ครั้ง ใน ๘ จังหวัด มีมูลค่าจำหน่ายรวม ๑๘ ล้านบาท ตลาดกลางสินค้าเกษตร ๕๕ แห่ง ตลาดชายแดน ๕ แห่ง ศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตร (Farm Outlet) ๖๓ แห่ง ใน ๓๗ จังหวัด มีมูลค่าการจำหน่ายรวมกว่า ๓๔๑ ล้านบาท

๑.๕.๔ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรม โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้าเกษตรนวัตกรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมจากข้าวกับผู้นำเข้าจากต่างประเทศ มีมูลค่าการค้ารวมกว่า ๑๐๔ ล้านบาท จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรนวัตกรรมในประเทศ “Agrinnovation 2018” ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาค (จังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ และสงขลา) มีมูลค่าการค้ารวมกว่า ๒ ล้านบาท จัดงานแสดงสินค้านานาชาติ เช่น THAIFEX, STYLE, BIOFACH Southeast Asia 2018 โดยภายหลังการจัดกิจกรรม มีมูลค่าการค้ารวมกว่า ๑๙๑ ล้านบาท จัดกิจกรรมจับคู่งานวิจัย “Agri-tech Innovation Forum : นวัตกรรมสินค้าเกษตรไทยแห่งอนาคต” มีผลงานวิจัยที่ได้รับการต่อยอดเชิงพาณิชย์จำนวน ๑๒ ผลงานและมีมูลค่าการซื้อขายผลงานวิจัย ๘.๗ ล้านบาท และจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรนวัตกรรมร่วมกับร้านปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ได้แก่ Golden Place, Lemon Farm, Ecotopia และ Gourmet Market โดยมีสินค้าที่ได้รับคัดเลือกจากร้านค้าดังกล่าวให้เข้าจำหน่ายเป็นการถาวรจำนวนกว่า ๒๐ รายการ เช่น ขนมขบเคี้ยว ผลไม้อบแห้ง เครื่องสำอาง

๑.๕.๕ ส่งเสริมตลาดสินค้าอินทรีย์ จัดงานแสดงสินค้า BIOFACH Southeast Asia 2018 และ Natural Expo Southeas Asia 2018 ร่วมกับ NurnbergMesse Gmbh (NM) จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าอินทรีย์ “สังคมสุขใจ” “มหกรรมสินค้าเกษตร ต้อนรับเทศกาลตรุษจีน” โดยเชื่อมโยงเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรชุมชน (Farm Outlet) สินค้าออร์แกนิค สินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ตลาดต้องชม และผู้ผลิต ผู้จำหน่ายนำสินค้ามาจำหน่ายให้ประชาชนผู้บริโภคโดยตรง มีผู้ประกอบการสินค้าอินทรีย์และผู้เข้าร่วมงาน จำนวน ๑๘,๗๖๖ ราย มูลค่าการจำหน่ายกว่า ๑๕ ล้านบาท รวมทั้งดำเนินโครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและการส่งออก นอกจากนี้ได้จัดตั้งหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ (Organic Village) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้มีการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน มีความรู้ด้านการตลาดเป้าหมาย ๔ แห่ง ได้แก่ หมู่บ้านหนองเทา จังหวัดอุบลราชธานี หมู่บ้านหนองเม็ก จังหวัดอำนาจเจริญ หมู่บ้านซอง มู แฮง จังหวัดจันทบุรี และหมู่บ้านชุมชนบ้านใหม่พัฒนา จังหวัดเชียงราย รวมทั้งจัดตั้ง Organic Farm Outlet แห่งใหม่ จำนวน ๔ แห่ง คือ อุทยานบัว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ร้านล้านปันสุข จังหวัดสุพรรณบุรี ร้านขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ จังหวัดอุดรธานี และร้านเนเชอรัลเฮาส์ จังหวัดนนทบุรี

นอกจากนี้ ได้รับรองคณะผู้นำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสนใจนำเข้ากลุ่มข้าวสีและข้าวเพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะข้าว กข. ๔๓ ที่สามารถเข้าสู่ตลาดจีนได้ โดยจะนำเข้าข้าวดังกล่าวเพื่อเปิดตลาดปริมาณ ๕,๐๐๐ ตัน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข้าว กข. ๔๓ และข้าวสีสู่ตลาดต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทย Healthy Rice Campaign 2018 ในประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ฯลฯ

๑.๕.๖ ส่งเสริมการซื้อขายในระบบตลาดข้อตกลง ผลักดันให้มีการใช้สัญญาข้อตกลงมาตรฐานจำนวน ๔๙ สัญญา ๒๑ สินค้า ได้แก่ ๑) ส้มเขียวหวานพันธุ์สีทองปลอดภัยจากสารพิษ ๒) ข้าวโพดหวาน ๓) สาหร่ายพวงองุ่นสด ๔) สับปะรดภูเก็ตปลอดภัย ๕) ลำไย ๖) ลิ้นจี่ ๗) ข่า ๘) ตะไคร้ ๙) ใบมะกรูด ๑๐) ผักไฮโดรโปนิกส์ ๑๑) ชมพู่ทับทิมจันทร์ ๑๒) มะพร้าวน้ำหอม ๑๓) ฟักทอง ๑๔) แฟง ๑๕) มะเขือเทศ ๑๖) กระเทียม ๑๗) ทุเรียน ๑๘) เงาะ ๑๙) มังคุด ๒๐) ลองกอง และ ๒๑) มะละกอฮอลแลนด์ รวมปริมาณกว่า ๑๗,๖๒๑ ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า ๕๐๙ ล้านบาท รวมทั้งอบรมการใช้ประโยชน์ตลาดข้อตกลง รวม ๓ ครั้ง ณ จังหวัดน่าน ลำพูน และอ่างทอง มีผู้เข้าร่วมอบรม รวม ๒๕๒ ราย

๑.๕.๗ จัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตร มีผลประกอบการดำเนินการ ดังนี้

ธนาคาร	ผลการดำเนินงาน
๑) ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ	สนับสนุนโคกระบือให้เกษตรกรรายใหม่ ๑๘,๖๔๓ ตัว และมอบกรรมสิทธิ์ให้เกษตรกรที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขโครงการ ๑๕,๘๕๗ ตัว
๒) ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	ผลิตปุ๋ยหมัก ๒,๙๕๖ ตัน น้ำหมักชีวภาพ ๖๗๖,๒๐๐ ลิตร
๓) ธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	ส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนใหม่ ๒๐ แห่ง โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้ธนาคาร ๗๐ ตัน ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตจากธนาคาร ๖๐๐ ตัวอย่าง สนับสนุนกระสอบบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒๐,๐๐๐ กระสอบ
๔) ธนาคารข้าวในสถาบันเกษตรกร จำนวน ๕๗ แห่ง	ให้บริการแก่สมาชิก ๔,๐๕๔ ราย โดยให้ยืมข้าวสาร ๒๒,๑๔๕ กิโลกรัม และเมล็ดพันธุ์เพื่อเพาะปลูก ๕๕๒,๐๐๓ กิโลกรัม และสมาชิกฝากขายข้าวเปลือก ๑,๓๕๗,๔๘๑ กิโลกรัม
๕) ธนาคารโคนมทดแทนฝูง	จัดตั้งธนาคารโคนมทดแทนฝูง ๓ แห่ง รับฝากลูกโคจากสมาชิก ๕๓๖ ราย สมาชิกฝากลูกโคเข้าธนาคาร ๘๓๒ ตัว และสมาชิกถอนคืนโคสาวท้องแล้ว ๓๙๐ ราย รวม ๕๐๘ ตัว

ธนาคาร	ผลการดำเนินงาน
๖) ธนาคารผลผลิตเกษตรด้านประมง	จัดตั้งธนาคารผลผลิตเกษตรด้านประมง ๒๐ แห่ง โดยปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำสู่แหล่งน้ำ ๓.๕๗๐๒ ล้านตัว ผลิตอนุบาลลูกปลา และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตแหล่งน้ำชุมชน ๐.๕๐ ล้านตัว
๗) ธนาคารหม่อนไหม	พัฒนาศักยภาพธนาคารเดิม ๕ แห่ง และสนับสนุนวัสดุในการทำธนาคาร ๔ แห่ง

นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการโคบาลบูรพา จังหวัดสระแก้ว ดำเนินการในรูปแบบภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ เพื่อผลิตลูก ๖,๑๐๐ ราย โดย ๑) โคเนื้อ ส่งมอบโคแก่เกษตรกร ๓,๐๕๑ ราย รายละ ๕ ตัว รวม ๑๕,๒๑๐ ตัว เกษตรกรทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ๕,๔๐๐ ราย ๒๗,๐๐๐ ไร่ เกษตรกรสร้างโรงเรือนโคเนื้อ ๔,๒๐๐ หลัง ๒) ผสมเทียมโค ๑,๐๒๔ ตัว ลูกเกิด (ลูกติดท้อง) ๙๗ ตัว จ่ายเงินอุดหนุนทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ๔,๗๔๔ ราย และ ๓) แพะเนื้อ ส่งมอบแพะแก่เกษตรกร ๑๐๐ ราย รายละ ๓๒ ตัว รวม ๓,๒๐๐ ตัว เกษตรกรทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ๑๐๐ ราย ๓๐๐ ไร่ เกษตรกรสร้างโรงเรือนแพะ ๑๐๐ หลัง จ่ายเงินอุดหนุนทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ๘๒ ราย

๑.๕.๘ ดำเนินโครงการกาญจนบุรีโมเดล กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง ๙ แห่ง ดำเนินโครงการต้นแบบนำร่อง ณ จังหวัดกาญจนบุรี ภายใต้ชื่อ “โครงการประชารัฐโดยการขับเคลื่อนไทยนิยมอย่างยั่งยืนเพื่อจังหวัดกาญจนบุรี” หรือ “กาญจนบุรีโมเดล” เพื่อ **“สร้างงาน สร้างตลาด สร้างโอกาส สร้างรายได้”** ให้แก่ประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี โดยภายในงานมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น ให้คำปรึกษาการสร้างอาชีพของผู้มีรายได้น้อย ให้คำปรึกษาด้านแหล่งเงินทุน ให้คำปรึกษาและแนะนำการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเข้าสู่ตลาด ให้คำแนะนำและเชื่อมโยงสู่ตลาดค้าปลีกสมัยใหม่ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นต้นแบบดำเนินโครงการใน ๑๐ จังหวัดยากจน

๑.๕.๙ สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์และเครือข่ายการตลาดสินค้าชุมชน ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสินค้า OTOP รวมทั้งส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ขยายเข้าสู่ช่องทางการตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เช่น ร้านค้าปลีกชุมชน และท่าอากาศยานต่าง ๆ โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ได้นำสินค้า OTOP ไปวางจำหน่าย ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานภูเก็ต มียอดจำหน่ายรวม ๓๔๑ ล้านบาท และในปี ๒๕๖๑ ได้ขยายสู่ท่าอากาศยานดอนเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ มียอดจำหน่ายกว่า ๓.๔๑ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างขยายไปยังท่าอากาศยานเชียงใหม่และท่าอากาศยานอู่ตะเภา

๑.๕.๑๐ พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่ต้องการของตลาด โดยส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานหรือต้องการพัฒนาคุณภาพด้านผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ และให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตให้ได้รับการรับรองสุขลักษณะในการผลิตอาหาร (GMP) ซึ่งได้คัดเลือกสถานแปรรูปสัตว์น้ำ/กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำ เข้าตรวจสุขลักษณะสถานที่ผลิตและกระบวนการผลิตพร้อมสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์และน้ำใช้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตรวจสุขลักษณะสถานที่ผลิตและกระบวนการผลิตหลังการปรับปรุง และยื่นขอการรับรองด้านสุขลักษณะในการผลิตอาหารจากกระทรวงสาธารณสุข ๑๐ กลุ่ม จัดทำแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงด้านกระบวนการผลิต ๑๔ กลุ่ม พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ๑๕ กลุ่ม รวมทั้งคัดเลือกกลุ่มอาชีพในสังกัดสถาบันเกษตรกร สนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า ปัจจัยพื้นฐานการผลิต การตลาด และการแปรรูปสินค้ากลุ่มอาชีพในสังกัดสถาบันเกษตรกร ๑๔๗ แห่ง ๒๘๑ รายการ วงเงิน ๙.๕๒ ล้านบาท

๑.๖ การสนับสนุนและพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๑.๖.๑ เพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ดำเนินมาตรการฟื้นฟูเพื่อสนับสนุนการเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป้าหมายที่ยังไม่ได้รับการเพิ่มทุนในปี ๒๕๖๑ กองทุนละ ๑ ล้านบาท จำนวน ๑๐,๙๓๗ กองทุน เนื่องจากมีสภาพปัญหาด้านการเงินและด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ โดยได้ดำเนินการฟื้นฟูกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้สามารถได้รับการเพิ่มทุนได้ด้วยกระบวนการการให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และสร้างระบบการบริหารจัดการกองทุน ซึ่งในปี ๒๕๖๑ มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับการจัดสรรเงินเพิ่มทุน จำนวน ๑,๘๔๓ กองทุน เป็นเงิน ๑,๘๔๓ ล้านบาท และได้รับการฟื้นฟู จำนวน ๔,๖๓๗ กองทุน ซึ่งอยู่ระหว่างการขอรับการเพิ่มทุน ทั้งนี้ ที่เหลือจำนวน ๔,๔๕๗ กองทุน จะดำเนินการฟื้นฟูเพื่อสนับสนุนการเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในปี ๒๕๖๒

> “
> กองทุนหมู่บ้าน
> ได้เงินเพิ่มทุน
> ๑,๘๔๓ กองทุน
> เป็นเงิน ๑.๘๔ พันล้านบาท
> มีกองทุนฯ ได้รับการฟื้นฟู
> ๔,๖๓๗ กองทุน
> ”

๑.๖.๒ ดำเนินโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ โดยสนับสนุนเงินทุนให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน ๗๙,๕๕๖ กองทุน กองทุนละไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินรวม ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อใช้ในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน เช่น ยุ้งฉางชุมชน โรงตากพืชผลทางการเกษตร โรงสีชุมชน โรงงานผลิตปุ๋ยประจำชุมชน การจัดทำแหล่งเก็บน้ำชุมชน และเครื่องจักรสำหรับแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเพื่อดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชุมชนเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ ได้อนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว ๖๖,๓๓๗ กองทุน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๘ ของเป้าหมาย (๗๙,๕๕๖ กองทุน) งบประมาณ ๓๓,๑๓๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๖ ของวงเงินรวม

๑.๖.๓ ดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ โดยสนับสนุนเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินรวม ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศตามแนวคิด “ประเทศไทย ๔.๐” ทั้งนี้ ได้อนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว ๖๔,๔๖๗ กองทุนรวม ๖๗,๓๔๔ โครงการ งบประมาณ ๑๒,๘๙๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๙๙ ของวงเงินรวม โดยโครงการที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเสนอสูงสุดอันดับแรกคือ ร้านค้าชุมชน จำนวน ๑๒,๑๔๘ โครงการ

๑.๖.๔ ดำเนินโครงการสถาบันการเงินชุมชนต้นแบบตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้พัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความพร้อมเป็นสถาบันการเงินชุมชน โดยสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เปิดดำเนินการเป็นสถาบันการเงินชุมชนต่อเนื่อง จำนวน ๒,๕๖๐ แห่ง และดำเนินการฝึกอบรมให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความพร้อมเพิ่มเติมอีก จำนวน ๗๒๕ แห่ง โดยรวมปัจจุบันมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนแล้วจำนวน ๕,๗๔๐ แห่ง

๑.๖.๕ ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาร้านค้าประชารัฐกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดำเนินโครงการร้านค้าประชารัฐ จำนวน ๑๙,๒๗๐ แห่ง และได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการบริหารจัดการและการเพิ่มประสิทธิภาพร้านค้าประชารัฐกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้มีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินค้าเพื่อการประกอบอาชีพที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ราคาถูก บริการครบวงจร ทั้งด้านการเงินและการซื้อขายสินค้าและการขนส่ง ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากต่อไป โดยมีร้านค้าประชารัฐกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ติดตั้งเครื่องรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture: EDC) ภายใต้โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวม ๔,๒๗๘ ร้านค้า

๑.๖.๖ ดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยศาสตร์พระราชาตามแนวทางประชารัฐ เพื่อสนับสนุนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและแก้ไขปัญหาจำเป็นเร่งด่วน สนับสนุนการจ้างงานและต่อยอดโครงการเดิม ตลอดจนเพื่อดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชุมชนเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และยกระดับรายได้ของประชาชน กองทุนละไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินรวม ๑๙,๗๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ได้อนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว ๔๗,๑๙๔ กองทุน รวม ๕๒,๒๒๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๙ ของเป้าหมาย (๗๙,๕๙๓ กองทุน) งบประมาณ ๑๔,๑๕๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๔ ของวงเงินรวม โดยโครงการที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเสนอสูงสุด คือ บริการงานชุมชน จำนวน ๒,๙๙๑ โครงการ

> **พัฒนาหมู่บ้านและชุมชน**
> โดยให้กองทุนละไม่เกิน ๓ แสนบาท
> **อนุมัติแล้ว ๔๗,๑๙๔ กองทุน ๑๔,๑๕๙ ล้านบาท**

๒. การดูแลรักษาเสถียรภาพราคาและลดภาระค่าครองชีพประชาชน

๒.๑ การดูแลราคาสินค้าและบริการให้มีราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

๒.๑.๑ ดำเนินการ**ควบคุมราคาสินค้าและบริการ** ๕๓ รายการ ติดตามดูแล ๒๒๗ รายการ และติดตามตรวจสอบราคาอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปักษ์ ทุกเดือน เพื่อป้องกันมิให้มีการฉวยโอกาสขึ้นราคา หรือแอบลักลอบขึ้นราคา เช่น การลดขนาดบรรจุภัณฑ์

๒.๑.๒ ดำเนิน**มาตรการฉลาดซื้อ ประหยัดใช้** ผ่านร้านโชห่วยและเครือข่ายในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมค้าส่งค้าปลีกไทยสู่ชุมชน

๒.๑.๓ จัดทำ**แอปพลิเคชันลายแทงของถูก** เพื่อแสดงข้อมูลเปรียบเทียบราคาสินค้าและการส่งเสริมการขายสินค้าในราคาประหยัดในแต่ละพื้นที่

๒.๑.๔ **กำกับดูแลด้านราคา**ให้เป็นธรรมทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อให้มีปริมาณสินค้าเพียงพอและไม่ให้มีการฉวยโอกาสปรับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นโดยไม่มีเหตุผลสมควร โดยได้ติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดจากการตรวจสอบร้านค้า ๑๒๑,๖๘๔ ราย พบการกระทำผิด จำนวน ๒๓๖ ราย เปรียบเทียบปรับ รวมเป็นเงิน ๒๒๕,๔๐๐ บาท

๒.๑.๕ **กำกับดูแลชั่งตวงวัดและสินค้าหีบห่อ** เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการซื้อขาย โดยตรวจสอบเครื่องชั่งตวงวัดให้มีความเที่ยงตรง ถูกต้อง รวมทั้งสิ้น ๓.๔ ล้านเครื่อง/หีบห่อ พบว่ามีความผิดปกติ จำนวน ๕๕,๖๑๗ เครื่อง/หีบห่อ โดยได้ดำเนินการยึดบัตรและห้ามใช้

๒.๑.๖ จัดทำ**ข้อมูลร้านอาหาร “หนูณิชย์”** เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า “ฉลาดซื้อ ประหยัดใช้”

๒.๒ การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน

๒.๒.๑ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยการบูรณาการการจ่ายเงินสวัสดิการสังคมและเงินช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน ทั้งนี้ ได้แจกจ่ายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้ผู้ที่ผ่านคุณสมบัติและผู้มีสิทธิ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๔๖๙,๑๘๕ ราย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐-๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้มีสิทธิมารับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแล้ว จำนวน ๑๑,๐๙๙,๑๐๕ ราย หรือร้อยละ ๙๗ ทั้งนี้ การจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานหรือร้านค้าที่รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๔๒,๕๐๙.๘๒ ล้านบาท และตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐-สิงหาคม ๒๕๖๑ พบว่ามีผู้มีสิทธิเสียชีวิตแล้ว จำนวน ๑๔๙,๕๐๐ ราย ซึ่งได้แจ้งระงับสิทธิในบัตรสวัสดิการของบุคคลดังกล่าวแล้ว

ภาพรวมการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

รายการ	จำนวน (รายการ)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
ร้านธงฟ้าประชารัฐ/ร้านประชารัฐของกองทุนหมู่บ้านฯ/ร้านถุงเงินประชารัฐ	๑๓๙,๙๗๙,๒๖๓	๔๑,๓๕๕.๒๕
ร้านก๊าซหุงต้ม	๑,๓๓๗,๐๒๕	๖๐.๑๒
รถ บขส.	๓๕๔,๖๗๙	๑๒๒.๕๖
รถไฟ	๒,๒๗๕,๒๖๕	๒๓๘.๐๐
รถไฟฟ้า (เริ่มวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑)	๓๐๓,๒๔๒	๙.๒๘
เงินมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิต (เข้ากระเป๋าเงิน e-Money)	๔,๑๓๔,๕๐๖	๗๒๔.๖๑
รวมทั้งสิ้น	**๑๔๘,๓๘๓,๙๘๐**	**๔๒,๕๐๙.๘๒**

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการเพิ่มเติมในช่วงปลายปี ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) **มาตรการบรรเทาภาระค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา** ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายโดยในกรณีที่ผู้มีรายได้น้อยใช้ไฟฟ้าในวงเงินไม่เกิน ๒๓๐ บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ไม่ต้องเสียค่าไฟฟ้า และในกรณีที่ผู้มีรายได้น้อยใช้น้ำประปาในวงเงินไม่เกิน ๑๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ไม่ต้องเสียค่าน้ำประปา

(๒) **มาตรการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในช่วงปลายปี** สนับสนุนให้ผู้มีรายได้น้อยมีเงินในการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มเติมในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นจำนวน ๕๐๐ บาทต่อคน (ได้รับครั้งเดียว) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้มีรายได้น้อยในช่วงปลายปี ๒๕๖๑

(๓) **มาตรการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย** เพื่อบรรเทาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรับการรักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ (อายุ ๗๐ ปีขึ้นไป) ที่มีรายได้น้อย เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ บาทต่อคน (ได้รับครั้งเดียว) ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๑-กันยายน ๒๕๖๒

(๔) **มาตรการช่วยเหลือค่าเช่าบ้านสำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย** สนับสนุนค่าเช่าที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ที่มีรายได้น้อยเป็นจำนวน ๔๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๑-กันยายน ๒๕๖๒

๒.๒.๒ โครงการร้านธงฟ้าประชารัฐ ได้จัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพสำหรับประชาชนทั่วไปและผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถใช้บัตรชำระค่าสินค้าภายใต้วงเงินที่ได้รับได้ นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังเป็นการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้าให้แก่ร้านค้าปลีก (ร้านโชห่วย) และผู้ผลิตสินค้าชุมชน OTOP ซึ่งสามารถนำสินค้าวางจำหน่ายในร้านค้าธงฟ้าประชารัฐได้ทั้งประเทศ รวมทั้งเป็นการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น

(๑) ผลการดำเนินการระหว่างวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐-๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ สรุปได้ดังนี้

รายการ	จำนวน
ใช้จ่ายผ่านเครื่อง Electronic Data Capture (EDC) และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่	๕๐,๐๗๕.๕๗ ล้านบาท
จำนวนร้านค้าสมัครเข้าร่วมโครงการ	๗๓,๔๑๙ ราย
ติดตั้งเครื่องรับบัตร EDC	๓๓,๔๔๘ เครื่อง
ติดตั้งแอปพลิเคชันถุงเงินประชารัฐ	๓๙,๙๗๑ ร้านค้า

(๒) ยกระดับร้านธงฟ้าประชารัฐ โดยมีผู้ประกอบการร้านค้าธงฟ้าประชารัฐได้รับการพัฒนา จำนวน ๓๑,๓๒๑ ราย และมีมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๘ โดยมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๒.๑) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการยกระดับร้านธงฟ้าประชารัฐสู่การเป็นมืออาชีพ มีผู้เข้าร่วมอบรม ๒๖,๒๐๕ ราย โดยผู้เข้าร่วมการอบรมได้รับความรู้ในการบริหารจัดการร้านและการนำสินค้าชุมชนเข้ามาจำหน่ายในร้านธงฟ้าประชารัฐ ทักษะการขายและการตลาดเบื้องต้น และการกระจายสินค้าและการขนส่งสินค้า

(๒.๒) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อซักซ้อมการพัฒนาและเชื่อมโยงร้านธงฟ้าประชารัฐ มีผู้เข้าร่วม ๑,๘๐๐ ราย ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภครายใหญ่กับร้านธงฟ้าประชารัฐ และผู้ประกอบการร้านธงฟ้าประชารัฐได้รับความรู้เบื้องต้นในเรื่องข้อปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าร้านธงฟ้าประชารัฐ

(๒.๓) จัดงานมอบนโยบายโครงการประชารัฐสวัสดิการกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี มีผู้เข้าร่วมงาน ๒,๕๐๐ ราย

(๒.๔) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในร้านธงฟ้าประชารัฐ โดยจัดกิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายและส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าชุมชน โดยแบ่งเป็นกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคใต้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายร้านธงฟ้าประชารัฐกับผลิตภัณฑ์ชุมชน และผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๘๑๖ ราย มีการจับคู่ธุรกิจ ๑๗๐ คู่ เกิดมูลค่าการสั่งซื้อทันที จำนวน ๖.๗ ล้านบาท

๒.๒.๓ โครงการธงฟ้าราคาประหยัดลดค่าครองชีพประชาชน จำหน่ายสินค้าราคาประหยัด โดยมีราคาต่ำกว่าท้องตลาดทั่วไปร้อยละ ๒๐-๔๐ ทั่วประเทศ รวม ๒,๔๐๑ ครั้ง มีมูลค่าการจำหน่ายรวมทั้งสิ้น ๔๓๐ ล้านบาท สามารถลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชน จำนวน ๑.๙๓ ล้านคน คิดเป็นมูลค่า ๑๗๐ ล้านบาท รวมทั้งจัดรถยนต์เคลื่อนที่ (Mobile Unit) จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพทั่วประเทศ จำนวน ๕๙๓ จุด มีมูลค่าจำหน่ายรวมประมาณ ๒๔ ล้านบาท สามารถลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชน จำนวน ๑๐๒,๑๕๐ คน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๑๐ ล้านบาท

๒.๒.๔ จัดงานลดราคาจำหน่ายสินค้าในช่วงเทศกาลปีใหม่ “รวมใจ..เพิ่มสุข..ช้อปสนุก..ลดรับปีใหม่” โดยร่วมกับห้างค้าส่งค้าปลีก ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ จำนวน ๑๕ ราย ทุกสาขา กว่า ๑๕,๐๐๐ สาขาทั่วประเทศ และร้านค้าปลีกท้องถิ่น ผู้ประกอบการ SMEs ผู้ผลิตสินค้า OTOP และผู้ประกอบการสินค้าออนไลน์ จำหน่ายสินค้าลดสูงสุดร้อยละ ๘๐ ระหว่างวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐–๔ มกราคม ๒๕๖๑ (รวม ๒๒ วัน) เพื่อลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชน โดยมียอดจำหน่ายสินค้ากว่า ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท สามารถลดค่าครองชีพประชาชนได้ประมาณ ๑๐,๕๐๐ ล้านบาท

๒.๒.๕ จัดงานลดราคาจำหน่ายสินค้าในช่วงปิดเทอม “รวมใจ...เพิ่มสุข...ช็อปสนุก...ลดรับปิดเทอม” ระหว่างวันที่ ๒๖ เมษายน-๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (รวม ๑๘ วัน) โดยร่วมมือกับสมาคมผู้ค้าปลีกไทย ห้างค้าปลีกค้าส่ง ห้างสรรพสินค้า และร้านค้าสะดวกซื้อ จำนวน ๑๔ ราย รวมทุกสาขากว่า ๑๓,๕๐๐ สาขาทั่วประเทศ และผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องแบบนักเรียน ๔ ราย ได้แก่ ร้านศึกษาภัณฑ์ ร้านน้อมจิตต์ ห้างตราสมอ และร้านสมใจนึก ลดราคาจำหน่ายสินค้าสูงสุดร้อยละ ๗๐ เช่น เครื่องแบบนักเรียนและอุปกรณ์การเรียน รวมทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ได้แก่ สินค้าอาหารและเครื่องดื่ม สินค้าในชีวิตประจำวัน และสินค้าอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องครัว โดยมียอดขายสินค้า กว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ช่วยลดภาระรายจ่ายคิดเป็นมูลค่า ๖,๐๐๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๓๐

๒.๒.๖ โครงการร้านอาหารหนูณิชย์ จำหน่ายอาหารปรุงสำเร็จราคาประหยัด ปัจจุบันมีร้านอาหารหนูณิชย์รวม ๑๔,๘๐๕ แห่ง (เดือนสิงหาคม ๒๕๕๗-ตุลาคม ๒๕๖๑) และได้ยกระดับคุณภาพเป็นร้านหนูณิชย์ติดดาว จำนวน ๖๐๑ แห่ง และผลักดันส่งเสริมรถขายอาหารเคลื่อนที่ (Food Truck) จำนวน ๔๘ คัน สามารถลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชนได้วันละ ๒๒ ล้านบาท

๒.๒.๗ โครงการ “รถเร่...น่าซื้อ” ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมดูแลรถเร่ที่จำหน่ายสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้มีมาตรฐาน สามารถเป็นช่องทางในการกระจายสินค้าที่มีคุณภาพ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และใช้กลไกตลาดสดหรือตลาดกลางสินค้าเกษตรในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้า และมีการซื้อขายที่เป็นธรรมในด้านราคาและปริมาณ โดยปัจจุบันมีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการรถเร่...น่าซื้อ จำนวน ๖๑๘ ราย

๒.๒.๘ ขอความร่วมมือกับภาคเอกชนไม่ให้ปรับขึ้นราคาสินค้า สืบเนื่องจากการปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีผลกระทบต่อราคาสินค้าจึงได้มีการประชุมหารือร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมอื่น ๆ ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค รวม ๑๕๒ ราย ทั้งหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ของใช้ประจำวัน วัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม บริภัณฑ์ขนส่ง และปัจจัยการเกษตร รวมทั้งห้างค้าส่งค้าปลีก รวม ๑๓ ราย และได้ขอความร่วมมือไม่ให้ปรับขึ้นราคาสินค้าหลังอัตราค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มขึ้น โดยหากผู้จำหน่ายรายใดมีความจำเป็นต้องปรับราคาสินค้า ขอให้แจ้งกรมการค้าภายในทราบก่อน

๓. การเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup)

๓.๑ การเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

๓.๑.๑ มาตรการทางการเงิน

(๑) **มาตรการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย (สินเชื่อ Nano-Finance)** เป็นการเปิดโอกาสให้นิติบุคคลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดสามารถให้สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับบุคคลธรรมดาได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย และคิดอัตราดอกเบี้ย ค่าบริการและค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากลูกหนี้รวมกันแล้วไม่เกินร้อยละ ๓๖ ต่อปี ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้มากขึ้น โดยตั้งแต่วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘-๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ มี ๒๔ บริษัท และสถาบันการเงิน ๑ แห่ง ที่เปิดให้บริการสินเชื่อ Nano-Finance และให้สินเชื่อแล้วจำนวน ๙๔๙,๘๐๓ ราย วงเงิน ๑๗,๐๐๐.๓๘ ล้านบาท (วงเงินเฉลี่ย ๒๐,๙๔๖ บาทต่อราย)

ให้สินเชื่อ
Nano-Finance
แล้ว ๙.๔๙ แสนราย
๑.๗๐ หมื่นล้านบาท

(๒) **กองทุน “จุลเอสเอ็มอี”** เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถยกระดับและพัฒนาศักยภาพ ได้แก่

กองทุน	วงเงินสินเชื่อ (ล้านบาท)	การอนุมัติสินเชื่อ			อัตราดอกเบี้ย
		คำขอ (ราย)	อนุมัติแล้ว (ราย)	วงเงิน (ล้านบาท)	
๑) กองทุนประชารัฐ	๑๐,๐๐๐	๔,๐๗๕	๑,๙๓๘	๗,๘๘๒	ร้อยละ ๑
๒) SMEs คนตัวเล็ก	๘,๐๐๐	๔,๔๙๒	๓,๓๗๔	๓,๐๙๐	
๓) สินเชื่อเศรษฐกิจติดดาว	๕๐,๐๐๐	๕,๗๓๔	๔,๘๕๖	๘,๕๐๐	ร้อยละ ๓ (ปีที่ ๑-๓)
๔) สินเชื่อ Soft Loan เพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร	๓,๐๐๐	๑๑๘	๙๑	๔๒๖	ร้อยละ ๔

(๓) **โครงการสินเชื่อ SMEs Transformation Loan** วงเงินสินเชื่อ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ ๓ ระยะเวลา ๓ ปี เป็นกลไกช่วยผู้ประกอบการที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินในรูปแบบปกติ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนจะได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการประกอบการควบคู่กันไปด้วย ซึ่งสิ้นสุดโครงการแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยได้อนุมัติสินเชื่อให้ SMEs ๔,๑๒๑ ราย จำนวน ๑๔,๙๘๙ ล้านบาท และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้อนุมัติสินเชื่อให้ SMEs ๔,๐๘๕ ราย จำนวน ๑๓,๕๗๓ ล้านบาท

(๔) **โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ทวีทุน (Portfolio Guarantee Scheme: PGS) ระยะที่ ๖** (ปรับปรุงใหม่) วงเงินค้ำประกัน ๘๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินค้ำประกันคงเหลือจากการดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ทวีทุน (PGS ระยะที่ ๖) เดิม โดยกำหนดวงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน ๔๐ ล้านบาท รวมทุกสถาบันการเงิน ระยะเวลาค้ำประกันสินเชื่อสูงสุดไม่เกิน ๑๐ ปี ซึ่งสิ้นสุดโครงการแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้ SMEs ๑๙,๖๓๕ ราย จำนวน ๘๑,๐๐๐ ล้านบาท รวมทั้งดำเนิน**โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ทวีทุน (PGS ระยะที่ ๗)** วงเงินค้ำประกัน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ค่าธรรมเนียมค้ำประกันไม่เกินร้อยละ ๑.๕-๑.๗๕ ต่อปี ระยะเวลาค้ำประกันสินเชื่อสูงสุดไม่เกิน ๑๐ ปี รับคำขอถึงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้ SMEs ๒,๔๖๓ ราย จำนวน ๖,๑๖๒ ล้านบาท

(๕) **โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ ๒** วงเงินค้ำประกัน ๑๓,๕๐๐ ล้านบาท รายละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ค้ำประกันความเสียหายร้อยละ ๓๐-๕๐ โดยรับคำขอถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสิ้นสุดโครงการแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้ SMEs ๑๔๒,๐๔๒ ราย จำนวน ๑๓,๕๐๐ ล้านบาท รวมทั้งดำเนิน**โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ ๓** วงเงินค้ำประกัน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท รายละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันร้อยละ ๑-๒ ต่อปี โดยคิดตามระดับความเสี่ยงของผู้ประกอบการรายย่อย ระยะเวลาการค้ำประกันสินเชื่อสูงสุดไม่เกิน ๑๐ ปี รับคำขอถึงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้ SMEs ๕๙๑ ราย จำนวน ๕๘ ล้านบาท

(๖) **โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่และนวัตกรรม (Startup & Innovation)** เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ ทั้งกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ (Startup SMEs) กลุ่มผู้ประกอบการนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation & Technology SMEs) ที่มีศักยภาพให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น และเพื่อเพิ่มผลิตภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs และเสริมสร้างความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมในประเทศ รวมทั้งเพื่อบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายของภาครัฐและเอกชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีวงเงินค้ำประกันโครงการรวม ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ประเภทบุคคลธรรมดา วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน ๑ ล้านบาท ประเภทบุคคลธรรมดาไม่เกิน ๕ ล้านบาท กรณีผู้ประกอบการนวัตกรรมและเทคโนโลยีวงเงินไม่เกิน ๒๐ ล้านบาท ระยะเวลาการค้ำประกันโครงการไม่เกิน ๑๐ ปี ทั้งนี้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ค้ำประกันสินเชื่อให้กับ SMEs ๘๗๑ ราย จำนวน ๑,๔๔๗ ล้านบาท

(๗) **มาตรการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการร่วมลงทุน (Venture Capital)** เพื่อพัฒนาตลาดการลงทุนในประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ในการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนแห่งละ ๒,๐๐๐ ล้านบาท รวม ๖,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้ ๑) ธนาคารออมสินอนุมัติหลักการร่วมทุน ๑๕ ราย วงเงิน ๓๘๖ ล้านบาท อนุมัติร่วมลงทุน ๘ ราย วงเงิน ๒๒๑ ล้านบาท ๒) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย อนุมัติหลักการร่วมทุน ๒๘ ราย วงเงิน ๕๒๘ ล้านบาท อนุมัติร่วมลงทุน ๔ ราย วงเงิน ๘๑ ล้านบาท และ ๓) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) อนุมัติหลักการร่วมทุน ๓ ราย วงเงิน ๓๕๐ ล้านบาท

(๘) **มาตรการฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** ภายในกรอบวงเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ตามนัยมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ทั้งนี้ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนให้กับ SMEs ๓,๐๖๕ ราย จำนวน ๗๖๘.๐๒ ล้านบาท

๓.๑.๒ มาตรการด้านภาษี

(๑) **มาตรการบัญชีเล่มเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs**

(๑.๑) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจ SMEs จัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการโดยการจัดทำบัญชีเล่มเดียว และการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs** โดยได้มีพระราชกำหนดการยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีสาระสำคัญ เช่น กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๕๘ และได้มีการจดแจ้งต่อกรมสรรพากรในการใช้บัญชีเล่มเดียว จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ๒ รอบระยะเวลาบัญชี โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิ ในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๕๙ และยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๖๐

(๑.๒) **มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการจัดทำบัญชีของ SMEs** สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อช่วยลดภาระให้ SMEs ที่ไม่มีพื้นฐานด้านบัญชีให้สามารถลงบัญชีได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องตามมาตรฐานบัญชีและกฎหมาย โดยได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๐๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ ยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสินทรัพย์ถาวร ซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน ๒๐๐ คน สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ ๑๐๐ ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างนักเรียนหรือนักศึกษาที่อยู่ระหว่างศึกษาในแผนกหรือสาขาวิชาบัญชีที่ได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มาทำบัญชีให้กับ SMEs สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๑.๓) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์** ได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาทที่ได้จ่ายค่าซื้อ หรือค่าจ้างทำ หรือค่าใช้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อนำมาใช้ในการประกอบกิจการจากผู้ประกอบการที่ขายหรือรับจ้างทำ หรือให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สามารถนำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อ หรือค่าจ้างทำ หรือค่าใช้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาหักเป็นรายจ่ายเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในรอบระยะเวลาบัญชีแรก ทั้งนี้ รายจ่ายข้างต้นเป็นรายจ่ายที่ได้จ่ายไปตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๒) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของ SMEs (มาตรการพี่ช่วยน้อง) และมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในชนบท** เพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ SMEs และส่งเสริมการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและสังคมในโครงการที่ท้องถิ่นมีความต้องการ จึงได้มีพระราชกฤษฎีกา ๒ ฉบับ ดังนี้

(๒.๑) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดิน เกินกว่า ๒๐๐ ล้านบาทและมีการจ้างแรงงานเกินกว่าสองร้อยคน สามารถนำรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจการตามที่กฎหมายกำหนด ให้สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้สองเท่าแต่ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณะประโยชน์ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา

(๒.๒) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการโอนทรัพย์สิน หรือการขายสินค้า หรือสำหรับการกระทำตราสารอันเนื่องมาจากการโอนกรรมสิทธิ์

ในทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการลงทุนสำหรับโครงสร้างพื้นฐานหรือการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้แก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้โอนจะต้องไม่นำต้นทุนของทรัพย์สินหรือสินค้าซึ่งได้รับการยกเว้นมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ ทั้งนี้ สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๓) **มาตรการเพื่อส่งเสริมให้บุคคลธรรมดาประกอบธุรกิจในรูปของนิติบุคคลและมาตรการเพื่อขยายผลในการส่งเสริมให้บุคคลธรรมดาประกอบธุรกิจในรูปของนิติบุคคล** ได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ ๖๒๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งมีสาระสำคัญ เช่น ๑) ยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ให้แก่บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการโอนทรัพย์สิน การขายสินค้าหรือการกระทำตราสารอันเนื่องมาจากการโอนทรัพย์สินให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งตามกฎหมายไทย โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นหุ้นสามัญหรือหุ้นของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี ๒) กำหนดให้นิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท สามารถนำรายจ่ายอันเกิดจากการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล รายจ่ายค่าทำบัญชีและค่าสอบบัญชีมาหักเป็นรายจ่ายได้ ๒ เท่าเป็นเวลา ๕ รอบระยะเวลาบัญชี ๓) ปรับปรุงอัตราการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๗) และ (๘) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ลดลงเหลือร้อยละ ๖๐ สำหรับเงินได้ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และ ๔) ลดค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับธุรกรรมการโอนอสังหาริมทรัพย์และธุรกรรมการโอนห้องชุดของผู้ถือหุ้นให้แก่นิติบุคคลที่จัดตั้งใหม่ตามมาตรการนี้จากร้อยละ ๒ ของราคาประเมินทุนทรัพย์เหลือร้อยละ ๐.๐๑

๓.๑.๓ ขับเคลื่อนและรองรับการเปลี่ยนผ่าน SMEs เข้าสู่ SMEs 4.0

(๑) **จัดตั้งศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรม (Industry Transformation Center: ITC)** ทั่วประเทศ เพื่อเป็นกลไกที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านผู้ประกอบการ SMEs เข้าสู่ SMEs 4.0 รวมทั้งสิ้น ๘๗ แห่ง โดยเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการแล้วจำนวน ๑๓ แห่ง (กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก พิจิตร อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี สุพรรณบุรี ชลบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา) มีผู้ประกอบการได้รับบริการทั่วประเทศ แล้ว ๒๐,๒๗๐ ราย

> “ศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรม ๑๓ แห่ง มี SMEs ได้รับบริการแล้ว ๒๐,๒๗๐ ราย”

(๒) **พัฒนาโค้ชผ่านโครงการ Train The Coach** โดยจัดทำระบบข้อมูลโค้ชเข้าระบบแล้วรวม ๑,๖๖๙ ราย ประกอบด้วย ที่ปรึกษา/พี่เลี้ยงธุรกิจทั่วไป (Biz Mentor) จำนวน ๑,๔๕๙ ราย นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ (Tech Expert) จำนวน ๑๙๐ ราย ผู้สร้างแรงบันดาลใจ (Biz Transformer) จำนวน ๒๐ ราย พัฒนาหลักสูตรความรู้ จัดทำหลักสูตรออนไลน์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนธุรกิจสู่ยุคประเทศไทย ๔.๐ จำนวน ๑๙ ชั่วโมง โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมโค้ช ๕๑๕ ราย หน่วยงานเครือข่าย ๒๑๘ ราย และสื่อมวลชน ๑๑๕ ราย นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรม Trigger Camp จำนวน ๑๒ ครั้ง โดยมีผู้ประกอบการ SMEs เข้าร่วม ๓๒๙ ราย โค้ช ๒๗๘ ราย

(๓) **จัดทำฐานข้อมูลประชากรเอสเอ็มอีของประเทศ SMEs Big Data (SMEs ONE)** เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจทุกด้านให้กับ SMEs ทั้งข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเศรษฐกิจ บทวิเคราะห์ในสาขาธุรกิจ ข้อมูลเชิงเทคนิคและเทคโนโลยี ตลอดจนบทความจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งรวบรวมข้อมูลครบจบในที่เดียว เพื่อให้ SMEs ได้เรียนรู้และนำไปพัฒนาและยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ และสามารถเข้าถึงข้อมูลและการให้บริการของภาครัฐได้อย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ ได้จัดทำแอปพลิเคชัน **SMEs CONNEXT** เป็นการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ซึ่งจะเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลข่าว องค์ความรู้ ข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งเป็นช่องทางในการต่อยอดธุรกิจให้กับ SMEs

(๔) **ผลักดัน SMEs สู่ห่วงโซ่การผลิตผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม B2B (Digital Value Chain)** โดยมี SMEs ที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมผ่านเว็บไซต์ T-GoodTech ๓,๘๓๗ ราย มีการเจรจาธุรกิจ ๘๓ คู่ ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ล้านบาท อีกทั้งได้เชิญชวน SMEs เข้าร่วมกิจกรรม Business Matching ภายในงาน New Value Creation Exhibition 2018 ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์แสดงสินค้า Tokyo Big Sight ประเทศญี่ปุ่น มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกแล้วจำนวน ๒๔ ราย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีแผนจัดทำโครงการปรับปรุงเว็บไซต์และระบบฐานข้อมูลจับคู่ธุรกิจออนไลน์ (T-GoodTech) กิจกรรมสำคัญคือ การเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล SMEs ไทยกับ J-GoodTech และจัดทำแอปพลิเคชัน T-GoodTech บนสมาร์ตโฟน

๓.๑.๔ พัฒนา SMEs สู่การเป็น Smart Enterprises

(๑) **ส่งเสริมผู้ประกอบธุรกิจและธุรกิจให้มีศักยภาพ** โดยพัฒนาประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมความรู้ด้านการตลาด เช่น ขับเคลื่อนนักธุรกิจด้วยนวัตกรรม พัฒนาค้าส่งค้าปลีกไทยให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มศักยภาพธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ไทย พัฒนาธุรกิจเข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ พัฒนาศักยภาพธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง เพิ่มโอกาสการค้าด้วย e-Commerce โดยดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบธุรกิจ ๔๗,๓๖๕ ราย ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๓,๙๐๘ ล้านบาท

(๒) **พัฒนาศักยภาพ SMEs รองรับเศรษฐกิจยุคใหม่** โดยสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy: NEA) ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้พัฒนาศักยภาพ SMEs ไปแล้วทั้งสิ้น ๑๐๓,๐๐๐ ราย

> “สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่
> พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการแล้ว
> ๑๐๓,๐๐๐ ราย”

(๓) **จัดตั้งศูนย์ Business Solution Center** ณ สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปิดบริการให้ข้อมูลการพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการค้าในรูปแบบต่าง ๆ อย่างครบวงจร และพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้สามารถดำเนินธุรกิจการค้าในเศรษฐกิจยุคใหม่ โดยการสร้างพันธมิตรความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหน่วยงานพัฒนาผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ๖๘ หน่วยงาน และมีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายพันธมิตร ๒๐ หน่วยงาน พัฒนาผู้ประกอบการไทย โดยขยายกิจกรรมสู่ระดับภูมิภาค ๒๓ จังหวัด ๓๕ ครั้ง ภาคเหนือ ๕ ครั้ง ภาคอีสาน ๙ ครั้ง ภาคใต้ ๘ ครั้ง ภาคตะวันออก ๖ ครั้ง ภาคตะวันตก ๒ ครั้ง และภาคกลาง ๕ ครั้ง

(๔) **พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริมผู้ประกอบการ** โดยได้**สร้างและยกระดับธุรกิจ SMEs ให้มีธรรมาภิบาล** เช่น บ่มเพาะต้นกล้าสำนักงานบัญชีคุณภาพ สร้างนักบัญชีคุณภาพรุ่นใหม่ บัญชี...ชี้ช่องรวย ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย สร้างธรรมาภิบาลนิติบุคคลรายใหม่ ฯลฯ มีผู้ได้รับความรู้รวม ๓๓,๓๑๐ ราย ตลอดจน**ให้หลักประกันทางธุรกิจทางเลือกใหม่เพื่อ SMEs** เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ เพื่อเป็นทางเลือกของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งทุน การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน การประเมินมูลค่ากิจการ มีผู้ได้รับความรู้ ๓,๒๗๘ ราย และมีการจดทะเบียนสัญญาหลักประกัน จำนวน ๒๖๖,๑๗๑ คำขอ คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า ๕ ล้านล้านบาท (เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙-กันยายน ๒๕๖๑)

> “จดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจทางเลือกใหม่ เพื่อ SMEs ๒๖๖,๑๗๑ คำขอ คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า ๕ ล้านล้านบาท”

(๕) **ขยายช่องทางการตลาดสินค้าชุมชน** เช่น พัฒนาสินค้าชุมชน Offline2Online พัฒนาปรับภาพลักษณ์ค้าปลีกชุมชน มีผู้ได้รับความรู้รวม ๕,๗๙๘ ราย รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเครือข่าย Moc Biz Club ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๑๑,๒๗๐ ราย เช่น จัดงาน “The Power of Local Economy รวมพลังธุรกิจขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก” จัดมหกรรมแสดงสินค้าสัญจร (Offline2Online Expo) ๕ ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ สงขลา อุดรธานี และนครราชสีมา สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้กว่า ๒,๙๐๐ ล้านบาท

๓.๑.๕ ส่งเสริม SMEs และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ

(๑) **พัฒนาผู้ประกอบการ (Capacity Building Strategy)** มีผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมและพัฒนากว่า ๑๐๐,๐๐๐ ราย เกิดมูลค่าการสั่งซื้อรวมประมาณ ๘๐ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น ส่งเสริมนักออกแบบไทยสู่ตลาดโลก ส่งเสริมสินค้านวัตกรรมและสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่ตลาดสากล พัฒนาผู้ประกอบการสร้างตราสินค้าสู่สากล (DEMark) ส่งเสริมตราสัญลักษณ์ Thailand Trust Mark (T Mark Festival) ฯลฯ

นอกจากนี้ ได้จัดพิธีมอบรางวัลผู้ประกอบธุรกิจส่งออกดีเด่น ประจำปี ๒๕๖๑ (Prime Minister’s Export Award 2018: PM Award 2018) เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ภายใต้แนวคิด Leading The Way ที่สะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางเดินแห่งความสำเร็จของนักธุรกิจไทย โดยมีเป้าหมายที่จะสนับสนุนและให้ความสำคัญแก่ผู้ส่งออกสินค้าและบริการที่มีผลงานดีเด่น รวมทั้งมีการริเริ่มและบุกเบิกตลาดต่างประเทศภายใต้ชื่อทางการค้าของตนเองและมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนเองจนเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ตลอดจนสนับสนุนการสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีให้แก่ผู้ประกอบการที่มีส่วนผลักดันการส่งออกสินค้าและบริการของประเทศ ทั้งนี้ มีผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกดีเด่น ปี ๒๕๖๑ ได้รับรางวัลจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ ราย

(๒) **ดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพการตลาดสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรแปรรูปสู่สากล** สร้างการรับรู้ยุทธศาสตร์สมุนไพรสู่กลุ่มเป้าหมายนำร่องสมุนไพร ได้แก่ จังหวัดเชียงราย สกลนคร ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี พัทลุง กาญจนบุรี และพิษณุโลก มีผู้ได้รับความรู้ ๓๓๒ ราย

(๓) **ดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้า** (Free Trade Area: FTA) ลงพื้นที่พบเกษตรกรและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้แก่ โคนม โคเนื้อ กาแฟ และผลไม้ และจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี มีผู้ได้รับความรู้กว่า ๑,๗๐๐ ราย

๓.๑.๖ ยกระดับเศรษฐกิจฐานชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างโอกาส สร้างรายได้เศรษฐกิจฐานราก

(๑) **จัดตั้งศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร (SMEs One Stop Service: OSS)** มีผู้ขอรับบริการ จำนวน ๑๗๗,๘๕๑ ราย โดยให้คำปรึกษาด้านบัญชี/การเงินมากที่สุด ๕,๖๖๕ รายการ รองลงมา คือด้านการตลาด ๒,๗๓๓ รายการ ด้านบริหารจัดการ ๓,๑๕๘ รายการ ด้านการผลิต ๑,๙๒๖ รายการ ด้านกฎหมาย ๖๘๗ รายการ และด้านอื่น ๆ ๕๑๘ รายการ ตามลำดับ รวมถึงการส่งต่อผู้ประกอบการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกกว่า ๑,๒๐๐ รายการ

(๒) **ดำเนินโครงการ Big Brother** ในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มผลิตภาพให้กับ SMEs รวมถึงสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจท้องถิ่น ๔.๐ (Local Economy 4.0) แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ ๑) Big Brothers for CIV ๒) Big Brothers for เกษตรแปรรูป ๓) Big Brothers for Marketing และ ๔) Big Brothers for ITC

(๓) **ยกระดับ SMEs สู่มาตรฐานที่เหมาสม SME Standard Up (มอก.S)** โดยกำหนด มอก.S แล้วจำนวน ๔๐ มาตรฐาน และแต่งตั้งหน่วยตรวจสอบแล้ว จำนวน ๒๐ มาตรฐาน

(๔) **ขยายโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์** ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ พัฒนา ๑๑ ชุมชน (๑๔๕ ราย/๘๐ ผลิตภัณฑ์) ระยะที่ ๒ การต่อยอด ๙ ชุมชน (๑๓๕ ราย/๘๐ ผลิตภัณฑ์) ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีแผนดำเนินการรวม ๕๕ ชุมชน ๘๐๐ ราย/ผลิตภัณฑ์

(๕) **ดำเนินโครงการเสริมแกร่ง SMEs รอบรู้การเงิน** เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการและเสริมความเข้มแข็งให้กับ SMEs ให้มีความรอบรู้ในด้านการเงิน ผลักดันสู่ระบบบัญชีเดียว โดยดำเนินการฝึกอบรมในวาระที่มีการจัดงาน SMEs สัญจรในภาคต่าง ๆ โดยมี SMEs เข้าร่วม ๓,๓๘๙ ราย

(๖) **มาตรการเพิ่มขีดความสามารถและส่งเสริมความรู้ให้กับ SMEs ในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Fx Options)** เพื่อให้ SMEs มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนในการทำการค้าระหว่างประเทศ และสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถปรับตัวและรับมือกับความผันผวนของค่าเงินในการประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศได้ โดยมีกรอบวงเงินทั้งสิ้น ๕๐๐ ล้านบาท ซึ่งในปี ๒๕๖๑ SMEs จะได้รับวงเงินค่าธรรมเนียม ๓๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปทดลองใช้ธุรกรรม FX Options ที่ธนาคารพาณิชย์ ๘ แห่ง และในปี ๒๕๖๒ ได้ปรับเพิ่มวงเงินค่าธรรมเนียมเป็น ๕๐,๐๐๐ บาท

(๗) **สร้างการรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการ** จำนวน ๓๔ เครือข่าย ใน ๖ สาขาอุตสาหกรรม ได้แก่ มะพร้าว กล้วย สมุนไพร มวยไทย Digital Content และ Food Truck โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม การประเมินเครือข่าย (Self-Assessment) เพื่อนำจุดแข็งและจุดอ่อนมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาเครือข่าย และส่งผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำ รวมถึงพัฒนาเครือข่ายในแต่ละด้าน เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำให้สามารถลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ๗๓๑.๙๕ ล้านบาท เพิ่มมูลค่าสินค้าและขยายตัวเศรษฐกิจ ๑๐๙.๔๔ ล้านบาท

ทั้งนี้ การดำเนินการข้างต้นส่งผลให้สามารถ**สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ** จำนวน ๙๐๘ คน ๕๐ กิจการ ๕๐ ผลิตภัณฑ์ และมีผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาเกิดการจัดตั้งและขยายธุรกิจจำนวน ๑๓๒ ราย มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ๔๒๒ คน และเกิดการลงทุน ๓๒๓ ล้านบาท มีการ**พัฒนาวิสาหกิจชุมชน/อุตสาหกรรมชุมชน** จำนวน ๑,๔๙๘ ราย ๑๗๖ ผลิตภัณฑ์ ๓ เครือข่าย และมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา ๓๗๙ ผลิตภัณฑ์ ก่อให้เกิดมูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้น ๓๐๙ ล้านบาท มีการ**เพิ่มผลิตภาพและพัฒนานวัตกรรม** โดยมีกลุ่มวิสาหกิจได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มผลิตภาพแล้ว ๑,๐๕๒ กิจการ ๑๓,๕๒๒ คน ๓๐ กลุ่ม ๑๙ เครือข่าย มีวิสาหกิจที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนามีมูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้น ๔,๖๖๒ ล้านบาท ลดต้นทุนการผลิต ๑,๓๓๖ ล้านบาท ลดของเสียในกระบวนการผลิต ๗๗๙ ล้านบาท รวมทั้งได้**พัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม** เป้าหมาย ๔๔๐ กิจการ/๒๒ กลุ่ม โดยมีวิสาหกิจที่ได้รับการพัฒนาการแล้ว ๔๔๙ กิจการ/๒๒ กลุ่ม และมีกลุ่มอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนา เกิดการจับคู่ธุรกิจ ๓๐๑ รายมีเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๕๕ ล้านบาท

๓.๑.๗ ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ SMEs เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจในประเทศให้บริหารจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาและเปลี่ยนแปลง SMEs ซึ่งมีมากกว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนกิจการทั้งหมดในประเทศ ให้เป็นเครื่องจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมุ่งเน้นพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนนำไปสู่ SMEs และให้ SMEs นำนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตผลิตภัณฑ์และบริการมาใช้ รวมทั้งเป็นคู่ค้าหรือห่วงโซ่อุปทานให้กับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบการรายใหญ่จะพึ่งพานวัตกรรมจาก SMEs เป็นสำคัญ จึงมุ่งให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการเงินและการให้ความรู้ ทักษะแก่ผู้ประกอบการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผ่านโครงการด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) **ด้านการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม** มุ่งเน้นกลไกการเติมเต็มความรู้ในการเป็นนักธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจอย่างถูกต้องและมีระบบบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งในบริบทของพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคเศรษฐกิจใหม่ และรูปแบบหรือโมเดลธุรกิจที่จำเป็นต้องมีความทันสมัย และมีความพร้อมจะปรับปรุงพัฒนากิจการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้ ซึ่งจุดแข็งที่โดดเด่นที่สุดของการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ คือการสร้างโมเดลธุรกิจที่สามารถนำประโยชน์จากเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นธุรกิจและการสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ซึ่งเดิมผู้สมัครเข้าร่วมโครงการคิดว่าปัญหาใหญ่ของการเริ่มต้นธุรกิจ คือการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แต่เมื่อเริ่มเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ความสำคัญของการเริ่มต้นธุรกิจจึงเป็นเรื่องของการขาดวิธีคิดอย่างเป็นระบบในการทำธุรกิจ ผนวกกับขาดการต่อยอดแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นธุรกิจอย่างจริงจัง จึงได้มีการปรับรูปแบบวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ ก่อเกิดการสร้างธุรกิจใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม ในระดับ SMEs จำนวน ๙๐๘ ราย มูลค่าการลงทุนจัดตั้งหรือขยายธุรกิจ ๓๒๓ ล้านบาท จำนวนการจ้างงานในธุรกิจ ๔๒๒ ราย และพัฒนาผู้ประกอบการในระดับวิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprises: SMCE) โดยมีจำนวนทายาทผู้ประกอบการชุมชน ๒๒๓ ราย มูลค่าการลงทุนจัดตั้งหรือขยายธุรกิจ ๑.๗๗ ล้านบาท และจำนวนการจ้างงานในธุรกิจ ๑๔๖ ราย

(๒) **ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มผลิตภาพให้กับ SMEs** ให้มีความเข้มแข็งและเพิ่มผลิตภาพให้สูงขึ้น โดยมุ่งพัฒนาภาคอุตสาหกรรมอย่างรอบด้าน เช่น ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม S-Curve โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงมาช่วยยกระดับมาตรฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมด้านเครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ ไบโอชีวภาพ รวมถึงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันมุ่งสร้างต้นแบบของ SMEs ที่ประสบความสำเร็จและยกระดับดาวเด่น SMEs ไทยเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ประกอบการรายอื่นต่อไป

นอกจากนี้ ได้สร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงธุรกิจที่เข้มแข็ง ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มผลิตภาพให้กับ SMEs โดยได้รับการส่งเสริมด้านเพิ่มผลิตภาพ ๑,๙๔๙ กิจการ ด้านเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ๓๖๔ กิจการ ด้านพัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ ๔๔๙ กิจการ ทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้น ๕,๗๑๔ ล้านบาท สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ๑,๓๔๐ ล้านบาท และลดของเสียในกระบวนการผลิต ๙๘๑ ล้านบาท รวมทั้งมีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมด้านเพิ่มผลิตภาพ ๓๘๑ ราย ด้านเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ๖๖๓ ราย ด้านพัฒนาผู้ประกอบการ ๕๕๕ ราย รวมมูลค่าทางเศรษฐกิจ มียอดขายเพิ่มขึ้น ๓๓๕ ล้านบาท และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ๖๓ ล้านบาท

(๓) **ด้านการเพิ่มศักยภาพเพื่อเชื่อมโยงสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืน** สนับสนุนให้ SMEs สามารถแสดงศักยภาพทางธุรกิจเชื่อมต่อเข้าถึงการขยายตัวจากการรวมกลุ่มด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยดำเนินงานผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนการเชื่อมโยงอุตสาหกรรม และนำผู้ประกอบการไปทดสอบตลาด เป็นการพัฒนา SMEs ให้มีศักยภาพและความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น ต่อยอดการยกระดับมาตรฐานสินค้าให้เป็นสากล โดยเพิ่มศักยภาพเพื่อเชื่อมโยงสู่ตลาดสากลอย่างยั่งยืนให้กับ SMEs จำนวน ๔๔๙ กิจการ มูลค่าจากการเชื่อมโยงธุรกิจ ๔๕๗ ล้านบาท รวมทั้งเพิ่มยอดขายจากการทดสอบตลาดให้กับวิสาหกิจชุมชน มูลค่า ๓๐ ล้านบาท

๓.๒ การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup)

รัฐบาลให้ความสำคัญในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเพื่อเป็นกำลังคนรุ่นใหม่ที่จะขับเคลื่อนประเทศ โดยดำเนินการใน ๔ ประเด็นหลัก คือ ๑) การส่งเสริมให้วิสาหกิจเริ่มต้นสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มมากขึ้น ๒) การสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นให้มีความพร้อมในการทำธุรกิจเชิงพาณิชย์ ๓) การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเป็นเจ้าของกิจการ และ ๔) การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น โดยมีผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

๓.๒.๑ จำนวนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) โดยมี**วิสาหกิจเริ่มต้น (Startup)** ลงทะเบียนกับ http://startupthailand.org จำนวน ๑,๗๐๐ ราย และมี**กลุ่มนักลงทุน** ลงทะเบียนกับเว็บไซต์ http://startupthailand.org จำนวน ๔๐๐ ราย

๓.๒.๒ สิทธิประโยชน์ทางภาษีและสนับสนุนการร่วมลงทุน มี **SMEs รายใหม่ (SMEs/New Startup)** ที่ขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๕๘) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิของ SMEs/New Startup เป็นระยะเวลา ๕ รอบระยะเวลาบัญชี ณ สิ้นเดือนกันยายน ๒๕๖๑ มียอดรวมของ SMEs/New Startup เข้ามาจดทะเบียนและยื่นขอรับการรับรองจำนวน ๑๖๓ ราย ซึ่งได้รับการรับรองแล้วจำนวน ๑๐๘ ราย และได้ขอใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับกรมสรรพากรแล้วจำนวน ๘๘ ราย มี **Startup** ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ผ่านการร่วมลงทุนกับธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ณ สิ้นเดือนกันยายน ๒๕๖๑ มียอดรวมของการอนุมัติการ

“มี Startup ลงทะเบียน ๑,๗๐๐ ราย”

“อนุมัติการร่วมลงทุนใน Startup ๔๙ ราย วงเงินรวม ๑,๓๐๕.๔ ล้านบาท”

ร่วมลงทุนใน Startup ๔๙ ราย วงเงิน ๑,๓๐๕.๔ ล้านบาท โดยมี Startup ๑๖ ราย ที่ได้มีการร่วมลงทุนแล้ว คิดเป็นเงินร่วมลงทุน ๓๗๕.๖ ล้านบาท และ**กลุ่มนักลงทุน**ที่ขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลและรายได้จากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมาย เป็นระยะเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี โดยมีผู้จดแจ้งการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital: VC) และทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน (Private Equity Trust: PE Trust) กับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จำนวน ๓๒ ราย

นอกจากนี้ ได้ให้**สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนที่ลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น (Angel Investor)** โดยได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓๗ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร กำหนดให้เงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้จ่ายเพื่อลงหุ้นหรือลงทุนในการจัดตั้งหรือเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่รวมกันทั้งหมดแล้วไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับปีภาษีนั้น เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทั้งนี้ สำหรับเงินที่ได้จ่ายไป ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายเงินเพื่อลงหุ้นหรือลงทุนในการจัดตั้งจะต้องเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท และเป็นกิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐานในกระบวนการผลิตและการให้บริการที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติกำหนด

๓.๒.๓ สร้างผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ (Startup Voucher) จำนวน ๕๙ ราย เพื่อผลักดันธุรกิจให้เข้าสู่กระบวนการ “เร่ง” การเจริญเติบโตทางธุรกิจ โดยให้บริการคำปรึกษา การฝึกอบรมทั้งด้านการสร้างความคิด การพัฒนา การออกแบบด้านธุรกิจ การสร้างต้นแบบ การศึกษาตลาด การสำรวจตลาด การเชื่อมโยงธุรกิจให้เข้าถึงแหล่งทุนที่เหมาะสม และการจัดเวทีประกวดนวัตกรรม ซึ่งได้เชิญผู้ประกอบการไทย ๘ ราย เข้าร่วมโครงการ “Thailand-Taiwan Startup Gateway” ณ ประเทศไต้หวัน และได้สร้างโอกาสให้แก่เจ้าของธุรกิจในการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ เร่งเพิ่มรายได้ โดยสนับสนุนเงินทุนด้านการตลาดในอัตราร้อยละ ๗๕ ของมูลค่าโครงการ แต่ไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ต่อโครงการต่อราย ซึ่งมีผู้ประกอบการผ่านการคัดเลือกและได้รับทุนฯ ในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๘๐ ราย

๓.๒.๔ ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นโดยใช้กลไกด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มบทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างความตระหนัก สร้างความตื่นตัว การบ่มเพาะวิสาหกิจเริ่มต้น การบริหารจัดการนวัตกรรม ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความคิดและนวัตกรรม ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศ โดยการขับเคลื่อนนโยบายพัฒนา “มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University)” เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจใหม่ และได้พัฒนาหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัย พัฒนาศักยภาพอาจารย์ และพัฒนาทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวนกว่า ๓๐,๐๐๐ ราย รวมทั้งได้เปิดโอกาสให้นักศึกษานำเสนอแนวคิดการเป็น Startup ในเวทีการแข่งขัน Startup Thailand League จำนวน ๑,๐๓๖ ทีม สนับสนุนเร่งการเติบโตของธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในช่วงการวิจัยต่อยอดจากผลงานในระดับห้องปฏิบัติการไปสู่ผลิตภัณฑ์/บริการในระดับอุตสาหกรรม ซึ่งมีโครงการที่ได้รับอนุมัติ ๒๐ โครงการ นอกจากนั้น ได้พัฒนาศูนย์ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ จำนวน ๑๕ ศูนย์ รวมทั้งได้ดำเนินโครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาแห่งใหม่ จากเดิม ๗๘ แห่ง เพิ่มเป็น ๘๖ แห่ง พร้อมทั้งฟื้นฟูหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ จำนวน ๑๑ แห่ง ส่งผลให้มีผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นใหม่ จำนวน ๒๔๔ ราย มีการจ้างงาน จำนวน ๖๐๐ ราย และเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวน ๑,๖๐๐ ล้านบาท

๓.๒.๕ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๑) จัดงาน**มหกรรม Startup Thailand 2018** ภายใต้แนวคิด Endless Opportunities : โอกาสที่ไม่สิ้นสุดของทุกคน ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้เข้าร่วมงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กว่า ๖๐,๐๐๐ คน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนร่วมจัดงานกว่า ๑๐๐ หน่วยงาน ความร่วมมือจากต่างประเทศ ๒๕ ประเทศ กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมแสดงนิทรรศการกว่า ๔๐๐ ราย กลุ่มนักลงทุนร่วมเสี่ยงทั้งในและต่างประเทศกว่า ๕๐๐ ราย วิทยากรจากทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมงานกว่า ๕๐๐ คน ผู้เข้าร่วมแข่งขันกิจกรรม Hackathon กว่า ๑,๕๐๐ คน การลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อร่วมกันพัฒนาระบบนิเวศของวิสาหกิจเริ่มต้น ๕ ฉบับ มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวะทั่วประเทศร่วมแสดงผลงานกว่า ๖๑ สถาบัน การประกวดแข่งขันแผนธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นจากนักศึกษาและบุคคลทั่วไปกว่า ๒,๕๐๐ คน เกิดการลงทุนในธุรกิจวิสาหกิจเริ่มต้นและพันธมิตรทางธุรกิจ คิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท และคาดการณ์เกิดวิสาหกิจเริ่มต้นรายใหม่ ๑,๐๐๐ บริษัท

(๒) จัดงาน **Government Procurement Transformation** ภายใต้แนวคิด “ปลดล็อคข้อจำกัด พัฒนา Startup สู่ตลาดภาครัฐ” ระหว่างวันที่ ๒๘-๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี โดยได้มีการจัดแสดงนวัตกรรมจากธุรกิจ Startup ที่พร้อมให้บริการแก่ภาครัฐและเอกชน กว่า ๘๐ ราย โดยมีการซื้อขายระหว่างภาครัฐกับ Startup เป็นครั้งแรกภายในงานนี้ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนา Startup ในอุตสาหกรรมภาครัฐ (GovTech)

(๓) จัดงาน **Startup ร่วมกำหนดอนาคตประเทศไทย** เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ “ประเทศแห่ง Startup” (Thailand: Startup Nation) ภายในปี ๒๕๖๔ ซึ่งจะเป็นเครื่องจักรทางเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยทั้งด้านรายได้ การลงทุน และการจ้างงาน โดยมีเป้าหมายสร้างผลกระทบเชิงเศรษฐกิจร้อยละ ๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ เพิ่มการจ้างงาน ๕๐,๐๐๐ ตำแหน่ง และเพิ่มจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ๑,๐๐๐ ราย โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นแพลตฟอร์มสำหรับ Startup จากทั่วโลกเพื่อเข้าสู่ตลาดเอเชีย (Thailand is Startup’s Global Platform of Asia)

(๔) จัด**กิจกรรม Biz Space Startup Solutions for SMEs** ณ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓ ครั้ง และกิจกรรม Smart Startup ในจังหวัดภูเก็ต เชียงใหม่ และนครราชสีมา มีธุรกิจ Startup ที่ร่วมกิจกรรม ๑๒๒ ราย มียอดการใช้บริการธุรกิจ Startup กว่า ๑๑๐ ล้านบาท

๔. การส่งเสริมภาคการพาณิชย์ การค้า และขยายฐานการส่งออก

๔.๑ การส่งเสริมการพาณิชย์และการค้า

๔.๑.๑ ดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product: OTOP) เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มั่นคง ก้าวไปสู่ประเทศที่มีศักยภาพทางการแข่งขันในระดับสากล โดยสนับสนุนการดำเนินงานด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี ทุน บริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีความสามารถในการแข่งขันทั้งตลาดภายในและต่างประเทศได้ ทั้งนี้ มีกลุ่มผู้ประกอบการลงทะเบียน OTOP ทั้งหมด ๘๐,๑๔๑ ราย ๑๖๗,๔๐๓ ผลิตภัณฑ์ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑) โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **ดำเนินโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน** ได้ดำเนินการคัดเลือกสินค้า OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสม สวยงาม โดยได้ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปแล้ว ๘๖๕ ผลิตภัณฑ์ ๑๖๕ กลุ่ม ยอดการจำหน่ายทั้งสิ้น ๒๑๐,๙๔๙,๒๔๐ บาท

(๒) **จัดจำหน่ายสินค้า OTOP ในร้าน OTOP Store** ได้นำสินค้า OTOP จำหน่ายในร้าน OTOP Store ภายในท่าอากาศยานต่าง ๆ มีสินค้าจำนวน ๕๗๑ รายการ จากกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ๑๔๗ ราย โดยมีมูลค่าการจำหน่ายสินค้า ณ ท่าอากาศยานต่าง ๆ (เดือนมกราคม-ตุลาคม ๒๕๖๑) ดังนี้

ท่าอากาศยาน	จำนวน (ล้านบาท)
สุวรรณภูมิ	๖๕
ภูเก็ต	๒๘
ดอนเมือง	๖.๕

ทั้งนี้ ในส่วนของท่าอากาศยานเชียงใหม่และท่าอากาศยานอู่ตะเภาอยู่ระหว่างดำเนินการ

(๓) **ดำเนินโครงการ OTOP BRAND NAME** โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทกระเป๋า ให้มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในหลายช่วงอายุและชาวต่างชาติ รวมทั้งเพื่อยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยได้ดำเนินการพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทกระเป๋า จำนวน ๔๑ ราย ยอดการจำหน่าย ๑๒๗,๕๘๘,๘๔๗ บาท

(๔) **เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ** จำนวน ๑๖,๒๔๖ ราย โดยการให้ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการ การผลิต การจัดทำแผนธุรกิจ และการตลาด ให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีคุณภาพ จำนวน ๒๘,๑๑๙ ผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างความรู้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ในหลาย ๆ ด้าน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและองค์ความรู้ทางนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งด้านรูปแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าเพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นให้เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยดำเนินโครงการสำคัญ เช่น ๑) โครงการเพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุนตามแนวชายแดนและเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ๒) โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากล ๓) โครงการสร้างนักการตลาด OTOP (OTOP Trader) ๔) พัฒนาผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP รุ่นใหม่สู่ ๔.๐ ๕) สร้างอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยงเส้นทางหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว และ ๖) พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP โดยโรงเรียน OTOP

(๕) **ส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน** ยอดจำหน่ายทั้งสิ้น ๖๗๖,๓๙๓,๕๒๕,๖๐๓ บาท โดยมีช่องทางการตลาดที่สำคัญ ดังนี้

ตลาด	ดำเนินการ (ครั้ง)	ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น (บาท)	จำนวน (ราย)
ตลาดต่างประเทศ	๑๕๐	๓๑๓,๖๓๑,๐๐๘	๗๐,๑๔๐
ตลาดระดับประเทศ	๓๒	๑๒,๒๘๐,๕๖๑,๖๒๓	๘๓๐,๑๒๔
ตลาดระดับภูมิภาค	๖๐	๑,๔๓๖,๘๔๗,๕๗๔	๑๒๘,๙๐๐
ตลาดระดับจังหวัดและอื่น ๆ (เช่น การจำหน่ายออนไลน์)	-	๖๖๒,๓๖๒,๔๘๕,๓๙๘	-

๔.๑.๒ ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) โดยบูรณาการความร่วมมือในการเพิ่มมูลค่าตลาดสินค้า GI ของไทยให้สูงขึ้น และกำหนดแนวทางการส่งเสริมสินค้า GI อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **ขึ้นทะเบียนสินค้า GI** มีการขึ้นทะเบียนแล้ว ๙๙ รายการ จาก ๖๖ จังหวัด ประกอบด้วย

สินค้า GI (หมวด)	จำนวน (รายการ)
ข้าว	๑๐
อาหาร	๑๘
ผักและผลไม้	๔๗
ผ้า	๙
หัตถกรรมและอุตสาหกรรม	๑๓
ไวน์-สุรา	๒

และยังอยู่ระหว่างพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียน GI อีก ๖๔ รายการ โดยในปี ๒๕๖๑ ได้มีการดำเนินการดังนี้

(๑.๑) ผลักดันให้จังหวัดยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสินค้า GI รวม ๗ สินค้า จาก ๗ จังหวัด ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ จังหวัดสระแก้ว จำปาดะ จังหวัดสตูล กาแฟ จังหวัดกระบี่ ปลาดุกร้าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา มะม่วงยายกล่ำ จังหวัดนนทบุรี และข้าวเหนียวเขี้ยวงู จังหวัดเชียงราย ส่งผลให้ปัจจุบันมีการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสินค้า GI ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศแล้ว

(๑.๒) จัดทำระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานสินค้า GI เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบ่งเป็นในระดับจังหวัด (Internal Control) ๙ สินค้า และระดับสากล (External Control) ๓ สินค้า

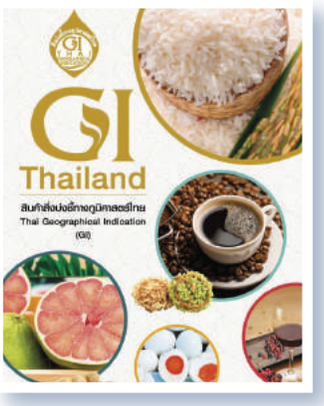

(๑.๓) ผลักดันให้สินค้า GI ของไทย ได้รับการคุ้มครองในต่างประเทศเพิ่มอีก ๑ สินค้า คือ ผ้าไหมยกดอกลำพูน ณ สาธารณรัฐอินเดีย และได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสินค้า GI ในต่างประเทศเพิ่มอีก ๗ สินค้า ใน ๔ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มะขามหวานเพชรบูรณ์ และส้มโอทับทิมสยามปากพนัง) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (มะขามหวานเพชรบูรณ์และลำไยอบแห้งเนื้อสีทองลำพูน) ราชอาณาจักรกัมพูชา (กาแฟดอยตุง) และประเทศญี่ปุ่น (กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง และสับปะรดห้วยมุ่น)

(๒) **ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สินค้า GI** รวม ๑๐ สินค้า เช่น ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ส้มโอปูโกยะรัง มะขามหวานเพชรบูรณ์ และทุเรียนนนท์ รวมทั้งสร้างโอกาสทางการตลาดให้แก่วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการสินค้า GI โดยสร้างมูลค่าทางการค้ากว่า ๑๔๘ ล้านบาท นอกจากนี้ ได้ร่วมมือกับบริษัท เซ็นทรัลฟู้ด รีเทล จำกัด จัดให้มีมุมจำหน่ายสินค้า GI (GI Corner) ภายในท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต และเซ็นทรัลฟู้ดฮอลล์ รวม ๑๐๘ สาขาทั่วประเทศ ตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้า GI อย่างต่อเนื่องทุกปี ได้แก่ งาน GI Market งาน IP Fair และงาน THAIFEX-World of Food Asia ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนกว่า ๑๖๒ ล้านบาท และสร้างมูลค่าทางการตลาดสูงถึง ๓,๙๙๐ ล้านบาท

๔.๑.๓ สร้างโอกาสในการค้าขายโดยจัดให้มีตลาดในรูปแบบต่าง ๆ

(๑) **ดำเนินโครงการตลาดประชารัฐ** โดยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบประชารัฐ มีแนวคิดการดำเนินงาน “ขยายพื้นที่ตลาดที่มีอยู่เดิมและพัฒนาตลาดใหม่ เพิ่มศักยภาพการบริการจัดการตลาด” วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ผู้มีรายได้น้อย ผู้ประกอบการที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสถานที่ค้าขาย ตลอดจนผู้ประกอบการรายใหม่ โดยได้จัดตลาดประชารัฐ ๑๐ ประเภท ได้แก่ ๑) ตลาดประชารัฐ Green Market ๒) ตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้ ๓) ตลาดประชารัฐท้องถิ่นสุขใจ ๔) ตลาดประชารัฐ กทม. คืนความสุข ๕) ตลาดประชารัฐของดีจังหวัด ๖) ตลาดประชารัฐ Modern Trade ๗) ตลาดประชารัฐของดีวิถีชุมชน ๘) ตลาดประชารัฐต้องชม ๙) ตลาดประชารัฐตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม และ ๑๐) ตลาดเคหะประชารัฐ โดยเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชนกว่า ๙๖,๐๐๐ ราย ทั่วประเทศ เปิดตลาดประชารัฐทั้งสิ้น ๖,๖๑๐ แห่ง ซึ่งสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน มูลค่า ๑,๖๐๔.๕๙ ล้านบาท

(๒) **ดำเนินโครงการประชารัฐ สุขใจ SHOP** ดำเนินการ ๑๔๓ แห่ง ยอดจำหน่าย ๖๑,๗๙๒,๕๓๒ บาท

(๓) **จัดตลาดคลองผดุงกรุงเกษม** เป็นตลาดนัดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน ริมคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งทำเนียบรัฐบาล เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยได้มีแหล่งจำหน่ายสินค้า เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาสินค้าด้วยการนำสินค้าจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรง ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘-ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าที่ส่วนราชการได้เข้าไปส่งเสริมและพัฒนาในแต่ละเดือน ทั้งนี้ ในห้วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการไปแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๔ ตลาด โดยมีผู้เข้าชมงานรวม ๓๙๙,๓๔๓ คน และยอดจำหน่าย ๑๐๘,๘๙๒,๙๓๕ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

เดือน	ยอดจำหน่ายสินค้า (บาท)	จำนวนผู้เข้าชมงาน (คน)	จำนวนร้านค้า (ร้าน)
กันยายน	๒๖,๔๗๘,๔๔๓	๔๖,๖๒๖	๓๐๐
ตุลาคม	๒๓,๗๓๓,๒๑๕	๓๔,๖๗๑	๔๘๙
พฤศจิกายน	๒๘,๕๐๖,๘๒๖	๑๔๑,๕๙๘	๒๗๒
ธันวาคม	๓๐,๑๔๔,๔๕๑	๑๗๖,๔๔๘	๒๑๑
รวม	**๑๐๘,๘๙๒,๙๓๕**	**๓๙๙,๓๔๓**	**๑,๒๗๒**

๔.๑.๔ ดำเนินโครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมประชารัฐเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาค มีเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาระบบการค้าสินค้าเกษตรและเข้าสู่เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมประชารัฐ จำนวน ๘๕๑ ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นที่สนใจในการทำเกษตรกรอินทรีย์อีกจำนวน ๔๒๓ ราย และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนากระบวนการผลิตและการตลาดสินค้าอินทรีย์ต่อไป โดยมีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ จัดประชุมร่วมกับภาคเอกชน องค์กรธุรกิจ และชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตตามมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมประชารัฐ (Participatory Guarantee Systems: PGS) จัดประชุมเจรจาการค้ากลุ่มย่อย จัดกิจกรรมเชื่อมโยงการตลาด และพัฒนาด้านระบบบริหารจัดการและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.๑.๕ พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการสู่สากล โดยจัดตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาธุรกิจรองรับเศรษฐกิจยุคใหม่ เพื่อเป็นศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม ศูนย์รวบรวมข้อมูลพันธกรณีและข้อผูกพันตามความตกลงของไทย (Free Trade Area Center) ให้คำปรึกษาธุรกิจเตรียมความพร้อมในการเริ่มต้นธุรกิจอย่างมืออาชีพ คลังข้อมูลทางการค้าของไทย และจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการสู่สากล ผ่านหลักสูตรต่าง ๆ ของสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy: NEA)

๔.๑.๖ ดำเนินโครงการแฟรนไชส์สร้างอาชีพ ได้จัดงานแฟรนไชส์สร้างอาชีพและมีผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วยผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้มีรายได้น้อย และผู้ว่างงาน รวมจำนวน ๓๐,๓๓๐ ราย โดยมีการเจรจาซื้อธุรกิจแฟรนไชส์มูลค่า ๒๕.๓ ล้านบาท และกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

(๑) คัดเลือกธุรกิจแฟรนไชส์ที่ผ่านการพัฒนาจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและมีขนาดการลงทุนไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๐๐ ราย

(๒) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจที่ร่วมออกบูท ๒๐ จังหวัด โดยสร้างการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการแก่ผู้ประกอบธุรกิจ

(๓) จัดสัมมนาสร้างอาชีพด้วยแฟรนไชส์ เพื่อสร้างความรู้ในการเลือกลงทุนในธุรกิจแฟรนไชส์แก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้ว่างงาน

(๔) จัดงานแฟรนไชส์สร้างอาชีพ ๑๑ ครั้ง (เดือนมิถุนายน-กันยายน ๒๕๖๑) ณ จังหวัดนครราชสีมา ลำปาง อุดรธานี เชียงราย นครศรีธรรมราช กำแพงเพชร อยุธยา พิษณุโลก ขอนแก่น ร้อยเอ็ด และนครปฐม โดยมีผู้ประกอบธุรกิจแฟรนไชส์เข้าร่วมจังหวัดละ ๕๐ ธุรกิจ

๔.๑.๗ สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างสรรค์และการออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออก โดยส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการไทยผ่านกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการและนักออกแบบสู่ตลาดโลก ดังนี้

(๑) พัฒนาผู้ประกอบการสร้างตราสินค้าสู่สากล (Design Excellence Award: DEmark) ได้ส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า Good Design Exhibition ณ ประเทศญี่ปุ่น และจัดนิทรรศการสินค้าไทยที่มีการออกแบบดี ๒๕๖๐ (Design Excellence Award 2017) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๒) จัดกิจกรรมส่งเสริมตรารับรองคุณภาพมาตรฐานโลก Thailand Trust Mark (T Mark)

(๓) จัดนิทรรศการเพื่อแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล ปี ๒๕๖๑ พัฒนาและส่งเสริมสินค้านวัตกรรมและสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่ตลาดสากล (Thailand Style หรือ T–Style) โดยภายในงานได้แสดงสินค้าไลฟ์สไตล์รูปแบบใหม่ (Style 2017) และนำผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมและการออกแบบดีเข้าร่วมกิจกรรมเจรจาธุรกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น

(๔) จัดนิทรรศการส่งเสริมนักออกแบบไทยสู่ตลาดโลก ปี ๒๕๖๑ (Designers Room/Talent Thai Promotion) ภายในงานได้แสดงสินค้าไลฟ์สไตล์รูปแบบใหม่และนิทรรศการแสดงผลงานต้นแบบ (Co-Brand) เพื่อทดลองตลาดแนวใหม่ Pop Up Store (FUZE)

(๕) จัดงาน ECO CREATIVE DESIGN 2018 โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น Eco Life Up Cycling Eco Technology 4.0 Eco Creative Market และ Eco Garden Design

๔.๑.๘ ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างรายได้สู่ภูมิภาคอย่างยั่งยืน (สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ) มีผู้ประกอบการได้รับการพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้า ๕ ราย ผลิตชิ้นงาน จำนวน ๓๕ ชิ้นงาน และนำไปจัดแสดงในงานบางกอกเจมส์ แอนด์ จิวเวลรี่ เมื่อวันที่ ๗-๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๓ รวมทั้งได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดตราดและแพร่ เพื่อจัดทำสื่อเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล และมีการจัดสถานที่เพื่อจำหน่ายสินค้าจากภูมิภาค

๔.๑.๙ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านงานศิลปหัตถกรรม ผู้ประกอบการและชุมชนหัตถกรรมได้รับการพัฒนาศักยภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางการตลาด ๒,๒๒๓ ราย ก่อให้เกิดรายได้ ๑๗๒.๘๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙.๗๑ โดยดำเนินการผ่านเครือข่ายพันธมิตร ได้แก่ จุดจำหน่ายท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและภูเก็ต จำหน่ายบนเครื่องบิน (inflight) บริษัท สตาร์บัคส์ คอฟฟี่ (ประเทศไทย) จำกัด รวมถึงการจัดกิจกรรมการตลาดประจำปี เช่น งานอัตลักษณ์แห่งสยาม งาน CRAFT BANGKOK งานฝ้ายทอใจ งานชีวิตใหม่ใต้ร่มพระบารมี SACICT Fair ในต่างจังหวัด

๔.๑.๑๐ สร้างการรับรู้ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทยสู่สากล โดยการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานด้านศิลปหัตถกรรมต่างประเทศ รวม ๖ ประเทศ ได้แก่ ๑) ประเทศไต้หวัน ๒) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ๓) ราชอาณาจักรกัมพูชา ๔) ราชอาณาจักรภูฏาน ๕) สาธารณรัฐเกาหลี และ ๖) สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ พัฒนาผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมด้านการตลาดร่วมกัน

๔.๒ การพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔.๒.๑ ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐด้านการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value Based Economy) ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ มีการดำเนินการดังนี้

(๑) รับจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๕๙ เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ค้างสะสม (Backlog) มีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ ยังได้รับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่าง ๆ จำนวน ๓๗,๕๘๙ คำขอ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๗๘ ของจำนวนคำขอที่ยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด ๕๖,๒๘๔ คำขอ

(๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับรัฐบาลดิจิทัล ได้แก่ ระบบการยื่นคำขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ระบบการชำระเงินค่าธรรมเนียมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ระบบแปลงคำขอจากเอกสารต้นฉบับเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Optical Character Recognition: OCR) และระบบสอบทานและปรับปรุงข้อมูล (Data Cleansing) ให้ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งในคำขอสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า

(๓) อบรมพัฒนาและเพิ่มศักยภาพผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรและนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ เช่น องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) สำนักงานสิทธิบัตรญี่ปุ่น (Japan Patent Office: JPO) และสำนักงานสิทธิบัตรสหภาพยุโรป (European Patent Office: EPO)

๔.๒.๒ แก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า

(๑) แก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้าเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารมาดริด (Madrid Protocol) ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศใน ๑๐๒ ประเทศทั่วโลก ได้ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี เครือรัฐออสเตรเลีย ราชอาณาจักรนิวซีแลนด์ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(๒) แก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการบางประเภทในการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ และสอดคล้องกับหลักการในปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD)

และสนธิสัญญา (Marrakesh Treaty) ที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคี โดยอยู่ระหว่างเสนอตามขั้นตอนกฎหมาย นอกจากนี้ อยู่ระหว่างเสนอแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับข้อจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการ (Internet Service Provider: ISP) การปรับปรุงการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures: TPM) และการเตรียมการรองรับการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty: WCT) เพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอตามขั้นตอนกฎหมาย

(๓) แก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการจดทะเบียน รวมทั้งรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารแก้ไขความตกลงทริปส์ด้านสาธารณสุข (Protocol Amending the TRIPS Agreement) ตลอดจนรองรับหลักการเปิดเผยแหล่งที่มาของทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในคำขอรับสิทธิบัตร เพื่อติดตามการนำทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๔.๒.๓ ป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

(๑) พัฒนาระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพจนเป็นที่มั่นใจของประเทศคู่ค้า โดยเมื่อปลายปี ๒๕๖๐ สหรัฐอเมริกาได้ประกาศปรับสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special 301) จากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ (Priority Watch List: PWL) เป็นบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) หลังจากที่ไทยอยู่ในบัญชี PWL มาเป็นเวลา ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๐ อีกทั้งเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑ ผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา (United States Trade Representatives: USTR) ได้ประกาศให้ไทยคงสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในบัญชีประเทศที่ต้องจับตามอง (WL) ต่อไป โดยสหรัฐอเมริกาได้ชื่นชมนโยบายและความก้าวหน้าด้านการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในหลายเรื่อง โดยเฉพาะการที่รัฐบาล โดยคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติได้กำกับดูแลและติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด ทำให้การบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งพลเรือน ทหาร ตำรวจ สามารถป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างราบรื่นและเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง จนการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้หมดสิ้นไปในพื้นที่หลักที่มีการจำหน่ายสินค้าละเมิดสูง (Notorious Markets) รวมทั้งพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศมีการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาลดลงอย่างเห็นได้ชัด

> “ต่างชาติชื่นชมนโยบายและความก้าวหน้าด้านการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทย”

(๒) จัดพิธีทำลายของกลางคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่คดีถึงที่สุดแล้ว เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและนักลงทุนว่าจะไม่มีสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากลับสู่ท้องตลาดหรือส่งออกไปยังต่างประเทศ ทั้งนี้ มีของกลางรวมกว่า ๒.๑ ล้านชิ้น คิดเป็นมูลค่าความเสียหายของสินค้าจริงกว่า ๑,๓๗๔ ล้านบาท โดยเป็นสินค้าปลอมเครื่องหมายการค้าประเภทเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า นาฬิกา โทรศัพท์มือถือ และเครื่องสำอาง

(๓) เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างเดือนมกราคม-กรกฎาคม ๒๕๖๑ สามารถจับกุมและตรวจยึดได้ ๔,๒๕๐ คดี และยึดของกลางกว่า ๑๐.๔๔ ล้านชิ้น ตลอดจนรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้กับทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทย “ไม่ซื้อ ไม่ขาย ไม่ใช้ของปลอม” ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย

๔.๒.๔ เสริมสร้างความรู้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ให้กับผู้ประกอบการไทย

(๑) **ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมเป้าหมาย** เช่น การแปรรูปอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ และอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขับเคลื่อนการสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมให้ตรงตามความต้องการของตลาดภายใต้ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (Intellectual Property Innovation Driven Enterprise Center: IP IDE Center) โดยมีผู้เข้าใช้บริการกว่า ๑,๓๐๐ ราย นอกจากนี้ ได้จัดอบรมการสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรและจัดทำรายงานการวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีจากฐานข้อมูลสิทธิบัตรทั่วโลกใน ๓ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารเพื่อสุขภาพ หุ่นยนต์ และดิจิทัล (Blockchain)

(๒) **ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา**เพื่อประเมินศักยภาพด้านการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทยที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยีสิทธิบัตร และคัดเลือกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการจัดทำแผนธุรกิจ จำนวน ๒๕ ผลิตภัณฑ์ เช่น อุปกรณ์ชุบเคลือบผิวและกัดผิววัสดุด้วยไฟฟ้าแบบพกพา อุปกรณ์และวิธีการตรวจจับสิ่งอุดตันหลอดเลือดสมองแบบทันเวลาด้วยสัญญาณอัลตราซาวด์ หุ่นยนต์อัตโนมัติแบบเคลื่อนที่ได้สำหรับสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และเครื่องมือป้องกันการเคลื่อนที่ของข้อต่อสะโพก

(๓) **สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการไทย นักประดิษฐ์คิดค้น และนักวิจัย** และสร้างความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา การประเมินศักยภาพสิทธิบัตร และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาฯ กว่า ๒,๗๐๐ ราย

(๔) **สร้างช่องทางการเจรจาซื้อขายสินค้าทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม**กว่า ๖๐๐ รายการผ่านเว็บไซต์ตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา (IP Mart) เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๑ โดยมีผู้เข้าชมกว่า ๑๗๕,๕๐๐ ราย (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) นอกจากนี้ ได้นำผลงานทรัพย์สินทางปัญญาใน IP Mart เข้าสู่การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาตามหลักสากล จำนวน ๒๐๐ รายการ

(๕) **จัดงานมหกรรมทรัพย์สินทางปัญญา (IP Fair 2018)** ระหว่างวันที่ ๖-๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมผลงาน IP Champion การให้คำปรึกษา (IP Clinic) และจัดสัมมนา/กิจกรรม Pitching & Matching โดยมีผู้เข้าร่วมงานกว่า ๖,๕๐๐ ราย มีผู้ประกอบการร่วมจำหน่ายสินค้า ๒๒๐ ราย สร้างมูลค่าทางการค้าภายในงานกว่า ๕.๗ ล้านบาท รวมทั้งมีการจัดพื้นที่การเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) จำนวน ๓๔๑ คู่

(๖) **จัดประกวดธุรกิจดีเด่นด้านการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ (IP Champion ๒๐๑๘)** ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ โดยการนำทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนธุรกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการผ่านการจัดประกวดผู้ประกอบการธุรกิจดีเด่นด้านการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ในเชิงพาณิชย์ โดยมีรายการประกวด ได้แก่ รางวัล IP Champion ด้านทรัพย์สินทางปัญญาดีเด่น และรางวัล IP Champion ด้านองค์กรที่มีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาดีเด่น ทั้งนี้ การจัดประกวดดังกล่าว มีผู้ประกอบการเข้าร่วมสมัครแข่งขัน ๑๓๙ ราย

(๗) **ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ** ๗ แห่ง ได้แก่ ๑) มหาวิทยาลัยบูรพา ๒) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๓) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ๔) มหาวิทยาลัยนเรศวร ๕) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๖) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ ๗) มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้บริการด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นระบบ เช่น การสืบค้นสิทธิบัตรและวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตร การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในรูปแบบการอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

(๘) **สร้างเครือข่ายหน่วยจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยี** ได้สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๓ แห่ง ซึ่งมีผลสำเร็จดังนี้ การยื่นจดทะเบียนสิทธิบัตรมากกว่า ๔๕๐ เรื่อง จัดอบรม/สัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่บุคลากรทั้งในสถาบันและนอกสถาบันมากกว่า ๒,๕๐๐ คน ให้บริการให้คำปรึกษาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาแก่บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายนอก ดำเนินกิจกรรมการอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) ผลงานวิจัยและมีการนำเทคโนโลยีหรือทรัพย์สินทางปัญญาออกสู่เชิงพาณิชย์ รวมถึงมีระบบฐานข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญา และจัดกิจกรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือให้เกิดเครือข่ายด้านทรัพย์สินทางปัญญาขึ้น นอกจากนี้ ได้จัดทำแนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาในสถาบันอุดมศึกษา ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ เพื่อให้สอดรับกับนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการเตรียมการรองรับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. .... (Bayh-Dole Act) ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.๓ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ในช่วงที่ผ่านมาการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกของไทยดีขึ้นเป็นลำดับ โดยการส่งออกปี ๒๕๖๑ ในรอบ ๑๑ เดือน (เดือนมกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๑) ขยายตัวร้อยละ ๗.๓ (มูลค่า ๒๓๒,๗๒๕ ล้านดอลลาร์ สรอ.) มีการขยายตัวได้ดีในตลาดหลัก ได้แก่ กลุ่มประเทศ CLMV (ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) (ร้อยละ ๑๙.๑) เอเชียใต้ (ร้อยละ ๑๕.๐) ประเทศญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๔.๐) อาเซียน (ร้อยละ ๑๓.๕) สหพันธรัฐรัสเซียและกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States: CIS) (ร้อยละ ๑๐.๙) สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๕.๘) ทวีปออสเตรเลีย (ร้อยละ ๓.๘) ภูมิภาคลาตินอเมริกา (ร้อยละ ๒.๗) สาธารณรัฐประชาชนจีน (ร้อยละ ๒.๔) โดยเปิดประตูการค้าและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหาประโยชน์ สร้างโอกาสและความมั่นคงทางการค้าและการลงทุนในตลาดคู่ค้า ดังนี้

> “การส่งออก
> ปี ๒๕๖๑
> ขยายตัว ๗.๓ %
> มูลค่า ๒.๓๒ แสนล้านดอลลาร์ สรอ.”

๔.๓.๑ เร่งขยายการส่งออกไปในกลุ่มประเทศ CLMV โดย**เชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะการค้าชายแดน และ CLMVT** ซึ่งปี ๒๕๖๑ ในรอบ ๑๐ เดือน (มกราคม–ตุลาคม ๒๕๖๑) มีมูลค่าการค้ารวม ๙๓๑,๖๗๙ ล้านบาท (ไม่รวมการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔ นอกจากนี้ ได้มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น

(๑) **จัดงาน CLMVT Forum 2018** ภายใต้แนวคิด “ทะยานสู่อนาคตด้วยการใช้เทคโนโลยี” ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อกระชับความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้าการลงทุน

ในกลุ่มประเทศ CLMVT ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเป็นเวทีสร้างความร่วมมือในภูมิภาคให้เติบโตต่อเนื่องและแข่งขันได้ท่ามกลางความท้าทายและบริบทเศรษฐกิจการค้าโลกยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล มาช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจทุกระดับอย่างทั่วถึงและยั่งยืน โดยมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๑,๐๐๐ คน จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ รวมทั้งสื่อจากประเทศ CLMVT

(๒) **จัดมหกรรมการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา** มีกิจกรรม เช่น ประชุมหอการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ประชุมพาณิชย์จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก-ตะวันตก สัมมนา เรื่อง การส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา เจรจาจับคู่ธุรกิจ (๕ คู่) สร้างมูลค่าการค้าได้ประมาณ ๖๕ ล้านบาท รวมทั้งจัดมหกรรมธงฟ้าขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

(๓) **จัดตั้งตลาดประชารัฐชายแดน** เพื่อดึงให้คนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขายเพื่อขยายมูลค่าการค้าชายแดน โดยได้มีการนำร่องตลาดประชารัฐไทย-ลาวเป็นแห่งแรก ส่วนในจังหวัดที่ติดชายแดนอื่น ๆ จะสำรวจสถานที่เพื่อผลักดันเปิดเป็นตลาดประชารัฐต่อไป ซึ่งจะเน้นในจังหวัดที่มีด่านชายแดน เพื่อให้ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านข้ามฝั่งเข้ามาซื้อสินค้าได้โดยสะดวก

(๔) **สร้างเครือข่ายและพัฒนาผู้ประกอบการไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (Young Entrepreneur Network Development Program: Yen-D Program)** ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว ๔ ปี (๒๕๕๘-๒๕๖๑) รวม ๒๑ รุ่น สามารถสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ๑,๑๘๔ คน มีการต่อยอดธุรกิจการค้าการลงทุนระหว่างกันแล้ว มูลค่ากว่า ๔,๐๖๕ ล้านบาท มีการจัดอบรมให้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของไทยและจากกลุ่มประเทศ CLMV รวม ๔ รุ่น รวม ๒๔๐ คน (ฝ่ายละ ๓๐ คน) จัดอบรมให้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่การค้าชายแดน (ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา) ๓ รุ่น รวม ๘๔ คน

๔.๓.๒ เจรจาความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) เพื่อขยายความร่วมมือและลดอุปสรรคทางการค้า มุ่งการรักษาตลาดเดิมและหาตลาดใหม่ผ่านการเจรจาในเวทีต่าง ๆ ทั้งระดับทวิภาคีและภูมิภาค ปัจจุบันไทยมีความตกลงเขตการค้าเสรี จำนวน ๑๒ ฉบับ กับ ๑๗ ประเทศคู่ค้า ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศอยู่ที่ ๑๔๘,๒๐๘.๒๔ ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๒๔ เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อนหน้า และได้เข้าร่วมการประชุมเจรจาสำคัญในเวทีต่าง ๆ เช่น การประชุมสุดยอดอาเซียนการประชุมรัฐมนตรีเอเปค การประชุมคณะกรรมการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) การประชุม FTA ไทย-ปากีสถาน ไทย-ตุรกี ไทย-ศรีลังกา ไทย-นิวซีแลนด์ และการประชุม FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ นอกจากนี้ ได้ผลักดันการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ (Strategic Economic Partnership) เพื่อสร้างความร่วมมือกับประเทศเป้าหมายในการขยายการค้าและการลงทุนในสาขาที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการค้าที่ผู้นำทั้งสองประเทศตั้งไว้ โดยมีการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC) ไทย-กัมพูชา ไทย-เวียดนาม การประชุมคณะมนตรีภายใต้กรอบความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างไทย-สหรัฐฯ [Trade and Investment Framework Agreement between the United States and the Kingdom of Thailand (TIFA) Joint Council: TIFA JC] และการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ครั้งที่ ๖ (Thailand-China Joint Committee on Trade, Investment and Economic Cooperation: JC เศรษฐกิจ)

> “มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ อยู่ที่ ๑.๔๘ แสนล้านดอลลาร์ สรอ.”

๔.๓.๓ สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าในระดับทวิภาคี โดยได้หารือทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ราชอาณาจักรบาห์เรน สาธารณรัฐโมซัมบิก รัฐอิสราเอล สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้า ส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างกัน และผลักดันมูลค่าการค้าระหว่างกันให้เพิ่มขึ้น

๔.๔ การขยายโอกาสการดำเนินธุรกิจการค้าในตลาดต่างประเทศ

รัฐบาลได้เล็งเห็นศักยภาพและเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยจากหลายอุตสาหกรรมให้มีความเหมาะสมตามกระแสความต้องการของตลาดโลก โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าแต่ละประเภทของไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

> “ขยายตลาดส่งออกในรูปแบบ Physical และ Digital Market มีมูลค่าสั่งซื้อรวม ๑๒,๗๐๐ ล้านบาท”

๔.๔.๑ เร่งรัดขยายตลาดส่งออกเชิงรุก (Demand Driven Approach) ในรูปแบบ Physical และ Digital Market มีผู้ประกอบการได้รับการพัฒนา รวม ๙,๖๘๑ ราย มีมูลค่าสั่งซื้อรวมประมาณ ๑๒,๗๐๐ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **ส่งเสริมตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market)** ได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ เช่น งาน BioFach จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๔-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี งาน Natural Product Expo West จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗-๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ สหรัฐอเมริกา และโครงการสินค้าสำหรับสัตว์เลี้ยงปีที่ ๔ (Pet Parade) ณ สาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๒) **ดำเนินการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)** เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า รวมทั้งส่งเสริมธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) และธุรกิจขนาดจิ๋ว (Micro businesses) โดยได้นำคณะผู้บริหารเยือนสาธารณรัฐโมซัมบิก สาธารณรัฐประชาชนจีน สหราชอาณาจักรสาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธรัฐรัสเซีย และสาธารณรัฐเกาหลี รวมทั้งได้ต้อนรับคณะผู้แทนการค้าจากประเทศต่าง ๆ ที่เดินทางเยือนไทย

(๓) **ผลักดันการค้าในตลาดเมืองรอง (City Focus)** ได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนี้

(๓.๑) โครงการเจาะตลาดเจ็ดสาวน้อย ณ เมืองกูวาฮาตี รัฐอัสสัม และเมืองอิมฟาล รัฐมณีปุระ สาธารณรัฐอินเดีย และสำรวจเส้นทาง AH1 เพื่อสำรวจช่องทางในการดำเนินธุรกิจการค้าการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย

(๓.๒) โครงการ Top Thai Brand ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อการส่งเสริมการจัดจำหน่ายและแสดงสินค้าแบรนด์ไทยให้เป็นที่รู้จัก

(๓.๓) โครงการ Mini Thailand Week 2018 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน และสาธารณรัฐมัลดีฟส์ โดยเป็นการนำผู้ประกอบการไปแสดงสินค้าในต่างประเทศ เพื่อเป็นการขยายช่องทางการตลาดในการกระจายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของไทย

(๓.๔) โครงการส่งเสริมสินค้านวัตกรรมเข้าสู่ตลาดกลาง (Mainstream) ทวีปยุโรป ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยเป็นงานแสดงสินค้าในกลุ่มอาหาร (Food) และไม่ใช่อาหาร (Non-Food)

(๓.๕) กิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้าไทยร่วมกับร้าน US Dollar Store เมืองโกลกาตา กอร์กอน และกรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

(๓.๖) กิจกรรมขับเคลื่อนการค้าผ่านธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ร่วมกับซูเปอร์มาร์เก็ต Reliance ในสาธารณรัฐอินเดีย

(๓.๗) งานแสดงสินค้า China-ASEAN Expo (CAEXPO) ณ Nanning International Convention & Exhibition Center สาธารณรัฐประชาชนจีน

๔.๔.๒ ส่งเสริมธุรกิจบริการ (Trade in Service Promotion) ได้พัฒนาธุรกิจบริการและโลจิสติกส์การค้า โดยมีผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมให้ขยายตลาด จำนวน ๒,๔๑๕ ราย จับคู่เจรจา ๒,๗๖๔ คู่ เกิดมูลค่าการสั่งซื้อรวมกว่า ๕,๖๓๓ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

(๑) **กลุ่ม Creative/Digital Content**

(๑.๑) เข้าร่วมงานแสดงสินค้าสำคัญ เช่น MIPCOM 2017 ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส Siggraph Asia 2017 ณ ประเทศไทย Asian Animation Summit 2017 ณ เครือรัฐออสเตรเลีย งานแสดงสินค้า Communic Asia 2018 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และกิจกรรมเจรจาการค้าในงานแสดงสินค้า American Film Market & Conference ณ สหรัฐอเมริกา รวมทั้งกิจกรรมด้านงานภาพยนตร์ เช่น งานแสดงสินค้า Hong Kong International Film & TV Market 2018 (Filmart) ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และเทศกาลภาพยนตร์ Taipei Golden Horse Film Festival ซึ่งได้นำภาพยนตร์ไทยเข้าฉาย จำนวน ๑ เรื่อง คือ “มะลิลา” งาน Cannes Film Festival 2018 ณ เมืองคานส์ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และงานแสดงสินค้าภาพยนตร์สารคดี Sunny Side of the DOC 2018 ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งเป็นงานสำคัญสำหรับวงการผลิตหนังสารคดีและจำกัดเฉพาะผู้เข้าเยี่ยมชมงานเพื่อเจรจาการค้าเท่านั้น

(๑.๒) จัดคณะผู้แทนการค้าไปเจรจาการค้าในต่างประเทศ เช่น นำผู้ประกอบการคาแรคเตอร์ไทยเข้าร่วมโครงการคณะผู้แทนการค้าธุรกิจ Character Licensing ภายในงาน Top Thai Brands 2018 ณ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นำคณะผู้แทนการค้าธุรกิจอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยเยือนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

(๑.๓) จัดกิจกรรมภายในงานแสดงสินค้าภายในประเทศ เช่น กิจกรรม Character Licensing และการสร้างต้นแบบความคิดสร้างสรรค์ “Creative Lab” ภายในงานแสดงสินค้า STYLE Bangkok กิจกรรมส่งเสริมสินค้าและบริการด้านอาหารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) (Thailand Creative Food) ภายในงานแสดงสินค้า THAIFEX 2018 และการส่งเสริมธุรกิจดิจิทัลคอนเทนต์ ในงาน Bangkok International Digital Content Festival 2018 (BIDC 2018)

(๒) **กลุ่ม Institutional Services and Trade Supporting Services** มีการดำเนินการที่สำคัญดังนี้ ๑) เข้าร่วมงานและงานแสดงสินค้าสำคัญของโลก เช่น Frankfurt Book Fair 2017 ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี Taipei International Book Exhibition (TIBE) 2018 ณ ประเทศไต้หวัน และ ๒) จัดคณะผู้แทนการค้าไปเจรจาการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น คณะผู้แทนการค้าธุรกิจบริหารการจัดงาน (Event Business) เยือนราชอาณาจักรกัมพูชา คณะผู้แทนการค้าธุรกิจบริการสิ่งพิมพ์เยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งการหาตลาดการค้าในหัวเมืองหลักทางเศรษฐกิจ ณ นครดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในกลุ่มสินค้าโรงแรม รีสอร์ต และภัตตาคาร

(๓) **กลุ่ม Wellness & Medical Services** ได้เข้าร่วมงานและงานแสดงสินค้าสำคัญของโลก เช่น งาน Cosmoprof Asia 2017 ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน งาน Beauty Dusseldorf ณ เมืองแฟรงก์เฟิร์ต สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี งาน Beauty World Middle East 2018 ณ เมืองดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ รวมทั้งจัดคณะผู้แทนการค้าสินค้าสมุนไพรไทยเจรจาการค้า ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ส่งเสริมการขายร่วมกับซูเปอร์มาร์เก็ตริมปิง ณ นครเวียงจันทน์ และห้างวิวมอลล์ สาขาเวียงจันทน์ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกิจกรรมส่งเสริม Wellness & Medical Services (WMS) ในงานแสดงสินค้า STYLE April 2018 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทคบางนา

(๔) **กลุ่ม Logistics**

(๔.๑) มีการจัดงานแสดงสินค้าโลจิสติกส์ ปี ๒๕๖๑ (TILOG-LOGISTIX 2018) ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา มีผู้ประกอบการเข้าร่วมงานรวม ๑๗๐ ราย มีมูลค่าการสั่งซื้อทันที ๑๓๑.๐๐ ล้านบาท มูลค่าการสั่งซื้อภายใน ๑ ปี ๑,๔๑๐ ล้านบาท การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเชิญนักธุรกิจต่างชาติเยือนงาน TILOG-LOGISTIX 2018 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี และกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และการเข้าร่วมงาน Transport Logistics China 2018 ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งจัดคณะผู้แทนการค้าเยือนประเทศมาเลเซีย และเข้าร่วมงาน FIATA World Congress 2017

(๔.๒) การให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ให้คำปรึกษาด้านโลจิสติกส์การค้าในงานแสดงสินค้าไลฟ์สไตล์รูปแบบใหม่ กิจกรรมจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching) การมอบรางวัล ELMA (Excellent Logistics Management Award) การจัดสัมมนา World Transport & Logistics Forum Thailand 2018 ภายในงาน TILOG-LOGISTIX 2018 และการสัมมนาเจาะลึกเส้นทางสู่ความเป็นเลิศของโลจิสติกส์ไทย

๔.๔.๓ ส่งเสริมอุตสาหกรรมรายคลัสเตอร์ (Clusters Promotion) มีผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมไปขยายตลาด ๔,๗๑๒ ราย มีมูลค่าการสั่งซื้อรวม ๙๖,๒๐๖ ล้านบาท โดยมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ** จัดงานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ Bangkok Gems and Jewelry Fair รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

การจัดงาน	ผู้ประกอบการ (ราย)	มูลค่าการสั่งซื้อทันที (ล้านบาท)	คาดการณ์มูลค่าสั่งซื้อภายใน ๑ ปี (ล้านบาท)
ครั้งที่ ๖๑ (วันที่ ๒๑-๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)	๗๔๗	๖๑๐.๓๕	๑,๓๙๕.๕๗
ครั้งที่ ๖๒ (วันที่ ๗-๑๑ กันยายน ๒๕๖๑)	๙๔๘	๗๑๖.๙๙	๑,๖๗๒.๗๕

นอกจากนี้ ได้จัดประชุมสมาพันธ์เครื่องประดับโลก (CIBJO CONGRESS) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศในการเป็นศูนย์กลางอัญมณีและเครื่องประดับโลก (Gem and Jewelry Hub) รวมทั้งสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการและแสดงศักยภาพด้านการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทย มีผู้เข้าร่วมงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวน ๓๐๐ คน จาก ๔๓ ประเทศ

(๒) **กลุ่มอุตสาหกรรมหนัก**

(๒.๑) เข้าร่วมงานแสดงสินค้าสำคัญระดับโลก เช่น งาน Automotive Aftermarket Products Expo (AAPEX) ณ สหรัฐอเมริกา งาน The BIG 5 Show และ Automechanika Dubai ณ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ งาน Internationale Eisenwarenmesse ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี India Wood 2018 ณ เมืองบังกาลอร์ ณ สาธารณรัฐอินเดีย AUTOMECHANIKA 2018 ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และงาน FACIM 2017 ณ แอฟริกา

(๒.๒) จัดงานแสดงสินค้าภายในประเทศเกี่ยวกับยานยนต์ ชิ้นส่วน อะไหล่ยานยนต์และอุปกรณ์ตกแต่ง ๒๕๖๑ (Thailand Auto Parts & Accessories 2018: TAPA 2018) ระหว่างวันที่ ๕-๘ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา มีบริษัทร่วมจัดแสดงสินค้าภายในงาน ๕๕๑ บริษัท มูลค่าสั่งซื้อทันที ณ วันเจรจาธุรกิจ ๓๐๘.๖๔ ล้านบาท มูลค่าสั่งซื้อทันที ณ วันจำหน่ายปลีก ๓.๒๗ ล้านบาท มูลค่าที่คาดว่าจะซื้อภายใน ๑ ปี ณ วันเจรจาธุรกิจ ๑,๙๒๐.๔๗ ล้านบาท

(๒.๓) จัดกิจกรรมจับคู่เจรจาการค้าในงานมหกรรมแทรกเตอร์และจักรกลการเกษตรไทย (Thailand Tractor & Agri-Machinery Show: THAITAM 2017)

(๒.๔) จัดคณะผู้แทนการค้าไปที่นครเมลเบิร์น เครือรัฐออสเตรเลีย และภูมิภาคแอฟริกา (สาธารณรัฐโมซัมบิก สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย และสาธารณรัฐเคนยา)

(๓) **กลุ่มสินค้าไลฟ์สไตล์** ได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าสำคัญระดับโลก เช่น Intertextile Shanghai Apparel Fabrics 2017 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน งาน TEXWORLD (SPRING/SUMMER) 2018 ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และงาน ASIA PACIFIC LEATHER FAIR 2018 ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งได้จัดงานแสดงสินค้าไลฟ์สไตล์รูปแบบใหม่ STYLE April 2018 และ STYLE Bangkok October รวมทั้งจัดคณะผู้แทนการค้าไปเจรจาการค้า ณ ประเทศญี่ปุ่น

(๔) **กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหาร**

(๔.๑) เข้าร่วมงานแสดงสินค้า เช่น Anuga 2017 ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี Gulfood 2018 Seafex 2018 ณ สหรัฐอาหรับเอมิเรสต์ Foodex Japan 2018 ณ ประเทศญี่ปุ่น Seafood Expo North America 2018 ณ สหรัฐอเมริกา MIHAS 2018 ณ ประเทศมาเลเซีย Seafood Expo Global 2018 ณ ราชอาณาจักรเบลเยียม Seoul Food & Hotel 2018 ณ สาธารณรัฐเกาหลี FINE FOOD AUSTRALIA 2018 ณ เครือรัฐออสเตรเลีย และส่งเสริมสินค้าข้าวและสินค้าออร์แกนิคไทยในงานแสดงสินค้า Singapore Food Expo 2018 สาธารณรัฐสิงคโปร์

(๔.๒) จัดงานแสดงสินค้าอาหาร THAIFEX-World of Food Asia 2018 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี มีผู้ประกอบการไทยเข้าร่วม ๕๒๑ ราย มูลค่าสั่งซื้อทันที ๙๗๑.๘๘ ล้านบาท และมูลค่าคาดการณ์ใน ๑ ปี ๑๐,๐๒๔.๔๐ ล้านบาท

(๔.๓) จัดคณะผู้แทนการค้าไปเจรจาการค้าในต่างประเทศ เช่น ธุรกิจสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อเร่งรัดการส่งออก ณ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ สินค้า Functional Food ไปเจรจาการค้า ณ สหรัฐอเมริกา สินค้าสหกรณ์ยางพาราไปเจรจาการค้า ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สินค้าอาหารและอุตสาหกรรมไปเยือนภูมิภาคลาตินอเมริกา (สาธารณรัฐเอกวาดอร์ สาธารณรัฐคอสตาริกา และสาธารณรัฐปานามา)

(๔.๔) ส่งเสริมธุรกิจร้านอาหารไทย โดยมอบตราสัญลักษณ์ Thai SELECT ให้แก่ธุรกิจร้านอาหารไทยที่ผ่านการคัดเลือก ภายใต้แนวคิด “Visit Thai Eat Thai Thai SELECT Fly Thai” มีร้านอาหารไทยได้รับการรับรองผลการคัดเลือกอย่างเป็นทางการ จำนวน ๕๗๙ ร้าน (จาก ๑,๑๐๐ ร้านค้าทั่วประเทศ) รวมทั้งเผยแพร่ส่งเสริมร้านอาหารไทย Thai SELECT ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงร้านอาหาร Thai SELECT พร้อมให้สิทธิพิเศษแก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการร้านอาหาร Thai SELECT

นอกจากนี้ ภายในงานแสดงสินค้าอาหาร THAIFEX-World of Food Asia 2018 ได้มีผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารไทยสำเร็จรูปผ่านการพิจารณาตัดสินและได้รับตรา Thai SELECT จำนวน ๓๐ บริษัท ๒๕๔ ผลิตภัณฑ์ รวมผลิตภัณฑ์อาหารไทยที่ได้รับตรา Thai SELECT ทั้งสิ้น ๔๔๙ ผลิตภัณฑ์ ส่วนร้านอาหารที่ได้รับตรา Thai SELECT ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐-พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีจำนวนรวม ๑๗๒ ร้าน รวมร้านอาหารที่ได้รับตรา Thai SELECT ทั้งสิ้น ๑,๓๒๗ ร้าน

๕. การส่งเสริมการลงทุนและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐

๕.๑ การส่งเสริมการลงทุน

รัฐบาลได้ดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการประกอบธุรกิจ และปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาอนุญาต เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีความง่ายยิ่งขึ้น (Doc-it Easy) ดังนี้

๕.๑.๑ ภาพรวมการส่งเสริมการลงทุน ในเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๖๑ มีภาพรวมการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

การส่งเสริมการลงทุน	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
การขอรับการส่งเสริม	๓,๒๒๘	๑,๒๑๔,๑๙๙
การอนุมัติให้การส่งเสริม	๒,๙๖๐	๑,๓๐๒,๔๐๑
การออกบัตรส่งเสริม	๓,๐๒๑	๑,๓๕๓,๙๔๖

๕.๑.๒ ส่งเสริมการลงทุนใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ซึ่งผลการขอรับการส่งเสริมการลงทุนใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ในช่วงที่ผ่านมา (๑๒ กันยายน ๒๕๕๙-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) จำนวน ๑,๔๕๑ โครงการ มูลค่ารวมทั้งสิ้น ๗๔๙,๓๗๓ ล้านบาท ได้แก่

อุตสาหกรรมเป้าหมาย	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
๑) การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve)		
๑.๑) อุตสาหกรรมยานยนต์ (Automotive)	๑๒๓	๑๔๐,๘๘๓
๑.๒) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electrical Appliances and Electronics)	๑๗๖	๘๕,๙๙๕
๑.๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism)	๕๙	๖๓,๒๓๓
๑.๔) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)	๒๒๔	๗๐,๖๓๑
๑.๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food Processing)	๑๓๐	๓๓,๙๕๓
รวม	๗๓๒	๓๙๔,๖๙๖
๒) การเติม ๕ อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve)		
๒.๑) อุตสาหกรรมเครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ (Automation and Robotics)	๓๐	๒,๘๘๖
๒.๒) อุตสาหกรรมอากาศยาน (Aerospace)	๑๓	๑๐,๙๘๓

อุตสาหกรรมเป้าหมาย	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
๒.๓) อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (Petrochemical and Chemical Products)	๑๔๔	๒๙๙,๖๘๙
๒.๔) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital)	๔๕๑	๒๑,๑๘๑
๒.๕) อุตสาหกรรมการแพทย์ (Medical Hub)	๘๑	๑๙,๙๓๘
รวม	**๗๑๙**	**๓๕๔,๖๗๗**
รวมทั้งหมด	**๑,๔๕๑**	**๗๔๙,๓๗๓**

๕.๑.๓ การตรวจลงตราสำหรับผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการกำหนดให้มีวีซ่าประเภทใหม่ คือ **SMART Visa** เพื่ออำนวยความสะดวกให้บุคลากรชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถสูงในการเข้ามาลงทุน ทำงาน หรือริเริ่มธุรกิจใหม่เพื่อรองรับการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย (10 S-Curve) ตอบสนองการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและนโยบายประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้แก่บุคลากรชาวไทยทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดย SMART Visa แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ผู้เชี่ยวชาญทักษะสูง (Talent) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒) นักลงทุน (Investor) ๓) ผู้บริหารระดับสูง (Executive) และ ๔) สตาร์ทอัพ (Startup)

SMART Visa ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้ติดต่อขอข้อมูล SMART Visa ด้วยช่องทางต่าง ๆ รวม ๑,๐๗๘ ครั้ง มีผู้ยื่นขอรับรองคุณสมบัติ SMART Visa รวม ๓๗ ราย และมีผู้ผ่านการรับรองคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิได้รับ SMART Visa แล้ว จำนวน ๒๘ ราย และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑) ทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์ และสิทธิประโยชน์สำหรับการตรวจลงตรา SMART Visa โดยกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มเติม ๓ อุตสาหกรรม ได้แก่ ๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน ๓) การบริการด้านการระงับข้อพิพาททางเลือก และเพิ่มสิทธิและประโยชน์ เช่น สามารถใช้ช่องทางพิเศษ (Fast Track) ในการเข้าออกราชอาณาจักร ณ ท่าอากาศยานระหว่างประเทศที่มีบริการช่องทางพิเศษ นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อให้ดึงดูดและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญทักษะสูง นักลงทุน ผู้บริหาร และผู้ประกอบการ Startup รวมถึงชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถสูง และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคที่จะเข้ามาลงทุน ทำงาน หรือประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เข้าร่วมโครงการ SMART Visa มากยิ่งขึ้น

๕.๑.๔ อำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน ผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **ปรับลดขั้นตอนการพิจารณาอนุญาต** ได้แก่ การปรับลดขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง.๔) จาก ๙๐ วัน เหลือ ๓๐ วัน เร่งรัดการดำเนินการออกประทานบัตร/อาชญาบัตร เหมืองแร่ ปรับปรุงกระบวนการขอรับการอนุญาตให้สะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศจากการลงทุนและการจ้างงาน โดยมีจำนวนใบอนุญาต/รับรอง ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑.๑) ออกใบอนุญาตประกอบหรือขยายโรงงาน ๔,๓๖๙ โรงงาน มูลค่าการลงทุนกว่า ๓๔๐,๙๗๔.๒๖ ล้านบาท จ้างงานกว่า ๑๘๗,๗๐๐ คน

(๑.๒) ออกใบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ๖,๒๗๔ ฉบับ

(๑.๓) ออกใบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ๓,๙๗๗ ฉบับ

(๒) ดำเนินโครงการ Single Window ของศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงานโดยพัฒนาต่อยอดระบบ e-Expert system ซึ่งได้เชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและกรมการจัดหางาน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการผ่านระบบการยื่นและพิจารณาคำขอแบบออนไลน์ หรือที่เรียกว่าระบบ Single Window for Visa and Work Permit และได้เปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

(๓) ปรับปรุงระบบการรายงานตัวของผู้เชี่ยวชาญต่างชาติโดยให้รายงานตัวต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทุก ๙๐ วัน ทั้งนี้ ได้เพิ่มช่องทางการรับแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและทางอินเทอร์เน็ตด้วย

(๔) จัดตั้งศูนย์บุคลากรทักษะสูง (Strategic Talent Center: STC) และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากต่างประเทศในประเทศไทย

๕.๑.๕ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและด้านการส่งเสริมการลงทุน โดยมี**กฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ** ได้แก่ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำอนุบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่วน**ร่างกฎหมายที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการ** ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีหรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕.๒ การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐

รัฐบาลได้มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและสู่ระดับสากล และหนึ่งในนโยบายหลักเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่นโยบาย ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย First S-Curve เป็นการต่อยอดการพัฒนา ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศโดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต และ New S-Curve เป็นการลงทุนและพัฒนาเพื่อให้เกิด ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยีไปจากเดิม ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะทำให้เกิดการพัฒนาสู่โครงสร้างเศรษฐกิจการผลิตสมัยใหม่ที่ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมขั้นสูงในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (Knowledge based Industry) ซึ่งจะส่งผลให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น โดยมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาดังกล่าวในกลุ่มอุตสาหกรรมที่สำคัญ

๕.๒.๑ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางยานยนต์ไฟฟ้าในอาเซียน โดยได้กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมการผลิต ประกอบ และพัฒนาชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า ภายในปี ๒๕๖๔ และลดการนำเข้าชิ้นส่วนที่ต้องพึ่งพาต่างประเทศ โดยในปี ๒๕๖๑ มีการดำเนินการจัดทำมาตรฐานเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า พัฒนาสร้างโครงรถบัสไฟฟ้าชนิดโมโนคอคเพื่อการผลิตภายในประเทศ เปิดให้บริการทดสอบชิ้นส่วนยานยนต์แก่ภาคอุตสาหกรรม ได้จัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัทเอกชน เพื่อดำเนินโครงการพัฒนารถบัสไฟฟ้าจากโครงอลูมิเนียม ความยาว ๙ เมตร ให้บริการทดสอบแบตเตอรี่ระดับโมดูล (battery module) และบริการทดสอบด้านความปลอดภัยของแบตเตอรี่ยานยนต์เพื่อขอเครื่องหมายรับรอง E-Mark ของสหภาพยุโรป นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการพัฒนารถโดยสารประจำทางใช้แล้วขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเป็นรถโดยสารไฟฟ้าเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย

๕.๒.๒ กำหนดมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายใน ๓ อุตสาหกรรม ดังนี้

(๑) **มาตรการสนับสนุนการผลิตรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า (EV)** มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

(๑.๑) มีการออกประกาศของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมสรรพสามิต และกระทรวงการคลัง เพื่อให้สิทธิประโยชน์จูงใจให้เกิดการผลิตรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าภายในประเทศ รวมทั้งผลักดันให้เปิดเจรจากับจีนเพื่อกำหนดอัตราอากรนำเข้าที่เหมาะสม

(๑.๒) ผลักดันให้ใช้รถยนต์ไฟฟ้าในหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ การนำรถยนต์แบบรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (Battery Electric Vehicle: BEV) รถยนต์ไฟฟ้าเสียบปลั๊กอินไฮบริด (Plug-in Hybrid Electric Vehicle: PHEV) มาใช้ในท่าอากาศยานให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งผลักดันให้เกิดการใช้รถไฟฟ้าในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

(๑.๓) ผลักดันให้เกิดการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าในพื้นที่เป้าหมายและถนนหลักที่เชื่อมต่อพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการดำเนินโครงการศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

(๑.๔) อยู่ระหว่างจัดทำมาตรฐานระบบการประจุไฟฟ้าของรถไฟฟ้า

(๑.๕) ผลักดันร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์และซากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีหรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี

(๑.๖) สร้างศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งปัจจุบันดำเนินการแล้ว ๒ หลักสูตร สามารถฝึกอบรมบุคลากรระดับผู้สอน (Trainer) ๒๐ คน และระดับบุคลากรผู้เรียน (Trainee) ๑๐๐ คน และการดำเนินการฝึกอบรมภายใต้โครงการ Productivity เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรด้านเทคโนโลยีการผลิตยานยนต์ในอนาคตโดยได้พัฒนาบุคลากรแล้วรวม ๒๒๑ คน

นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตโครงการ ECO Car 2 ปรับเปลี่ยนการผลิตไปสู่ ECO EV โดยยังคงเงื่อนไขส่วนใหญ่และสิทธิประโยชน์ของโครงการ ECO Car 2 เหมือนเดิม และกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับ ECO EV ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการแข่งขันในตลาดอย่างเป็นธรรมโดยสิทธิประโยชน์ด้านภาษี

(๒) **พัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ** มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

(๒.๑) ออกประกาศให้สิทธิประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (Robotic & Automation: R&A) แล้ว จำนวน ๓,๔๕๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘ นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาสถานประกอบการแล้วจำนวน ๒๔๙ ราย

> “เกิดการลงทุนใน **อุตสาหกรรม R&A แล้ว ๓,๔๕๙ ล้านบาท**”

(๒.๒) พัฒนา System Integrators (SI) แล้ว จำนวน ๑๗๖ ราย

(๒.๓) จัดตั้ง Center of Robotic Excellence (CoRE) โดยเกิดจากความร่วมมือในแนวทางประชารัฐระหว่างภาครัฐ สถานการศึกษา และภาคเอกชนเพื่อพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติจากภาคการศึกษาไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยได้มีการจัดทำข้อคิดเห็นเชิงเทคนิคต่อกิจการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนแล้วจำนวน ๑๗ กิจการ มูลค่าลงทุนรวมกว่า ๓.๔๕๙ ล้านบาท และมีการจัดสถานที่สำหรับให้คำปรึกษา โดยมีผู้ที่ได้รับคำปรึกษายื่นกู้ต่อธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยเพื่อยกระดับการผลิตรวมแล้วจำนวน ๒๐ ราย วงเงินกู้รวม ๑๒๓.๕ ล้านบาท

(๓) **พัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพของไทย ปี ๒๕๖๑-๒๕๗๐** มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

(๓.๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ให้สามารถนำอ้อยไปผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ ได้ และปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายโรงงาน กฎหมาย ผังเมือง สร้าง Smart Farming ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และพิจิตร

(๓.๒) ผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพครบวงจร (Bio Hub) ใน ๓ พื้นที่นำร่อง (จังหวัดขอนแก่น นครสวรรค์ และกำแพงเพชร) และขยายผลไปยังพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน

(๓.๓) ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริมบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติและการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมชีวภาพโดยขณะนี้แล้วเสร็จจำนวน ๑๒ เรื่อง

(๓.๔) สร้างเครือข่าย Center of Bio Excellence (CoBE) ซึ่งเป็นหน่วยงานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา มีหน้าที่หลักในด้านการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ

การผลักดันมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพนี้ มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็น Bio Hub of ASEAN ภายในปี ๒๕๗๐ ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในรูปแบบ Bio Complex และอุตสาหกรรมฐานชีวภาพของประเทศประมาณ ๒ แสนล้านบาท ซึ่งผลของการขับเคลื่อนมาตรการดังกล่าวจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรสำคัญของประเทศ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน นอกจากนี้จะมีการกำหนดมาตรการการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ

> “ผลักดันให้ไทยเป็น **Bio Hub of ASEAN** ภายในปี ๒๕๗๐ ให้เกิดการลงทุนในรูปแบบ **Bio Complex** และอุตสาหกรรมชีวภาพ **๒ แสนล้านบาท**”

๕.๒.๓ พัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา

(๑) **โครงการยกระดับความสามารถการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานกลุ่มอุตสาหกรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต** ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ภายในองค์กรเชื่อมต่อกับโซ่อุปทานของสถานประกอบการ และช่วยเหลือให้มีสถานประกอบการสามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ เชื่อมโยงผู้ประกอบการรายใหญ่สู่โซ่อุปทานรายย่อย รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรแล้วจำนวน ๗๒๕ คน ๑๓๕ ราย ๑ เรื่อง

(๒) **โครงการสร้างบุคลากรด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน** ดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะความรู้และวิสัยทัศน์ด้านการบริหารโลจิสติกส์และซัพพลายเชน รวมทั้งสร้างที่ปรึกษาด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานแล้วจำนวน ๒๘๐ คน

(๓) **โครงการจัดทำฐานข้อมูลโลจิสติกส์และโซ่อุปทานภาคอุตสาหกรรม** ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทาน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ภาคอุตสาหกรรม ตัวชี้วัดประสิทธิภาพซัพพลายเชน และเกณฑ์ประเมินศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์แล้ว ๒๐ ราย ๑ เรื่อง

(๔) **โครงการส่งเสริมระบบมาตรฐานด้านโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมไทยสู่ระดับสากล** ดำเนินการส่งเสริมการใช้งานมาตรฐานสำหรับสินค้า บริการ และกระบวนการโลจิสติกส์ตลอดโซ่อุปทานแล้ว ๑ เรื่อง

(๕) **โครงการส่งเสริมนวัตกรรมการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน** ดำเนินการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ หรือผู้ขนส่งและจัดจำหน่ายให้เกิดความร่วมมือกันในการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์หรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบโลจิสติกส์แล้ว ๔๐ ราย

(๖) **โครงการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในพื้นที่ศักยภาพทางเศรษฐกิจ** ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของสถานประกอบการเป้าหมายในพื้นที่ศักยภาพเชิงเศรษฐกิจแล้ว ๓๖ ราย

(๗) **โครงการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ไอทีในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสู่อุตสาหกรรม ๔.๐** ดำเนินการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมให้ปรับปรุงและพัฒนาตัวเองสามารถนำโปรแกรมระบบงานด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแล้ว ๓๖ ราย

(๘) **โครงการยกระดับสถานประกอบการด้วยเทคโนโลยีและระบบอัตโนมัติ** ดำเนินการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีการนำระบบอัตโนมัติมาใช้และพัฒนาบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการทำงานในด้านหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติแล้วจำนวน ๑๘๒ กิจการ ๓๑๒ คน

(๙) **โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ** ดำเนินการพัฒนาสถานประกอบการในการนำความรู้ด้านงานวิจัยหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภาพทางด้านพลาสติกชีวภาพหรือพลาสติกวิศวกรรมเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาต้นแบบและพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ แล้วจำนวน ๕๒ กิจการ ๑๘๖ คน

(๑๐) **โครงการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแห่งอนาคต** ดำเนินการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ในการพัฒนาศักยภาพหรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคตและสร้างความเข้มแข็งของต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ นำไปสู่ฐานรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคตแล้วจำนวน ๑๖๐ กิจการ ๘ กลุ่ม

(๑๑) **โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์** ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และอะไหล่ทดแทน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และทักษะทางด้านการผลิตมาตรฐานการผลิตเทคโนโลยีและเทคโนโลยีชั้นสูงแล้วจำนวน ๖๕ กิจการ ๔๔๑ คน

(๑๒) **โครงการผลักดันอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม** ดำเนินการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีเทคโนโลยีและมาตรฐานการผลิตและสร้างความตระหนักในการรับรู้ถึงเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรด้านการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้วจำนวน ๕๐ กิจการ ๕๒๕ คน

๕.๒.๔ พัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย โดยดำเนิน**โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program: ITAP)** สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรม	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
ให้คำปรึกษาเบื้องต้น (ราย)	๗๔๔	๑,๔๘๕	๑,๙๒๑	๒,๓๓๘
พัฒนาเทคโนโลยีเชิงลึก (โครงการ)	๔๕๖	๑,๐๐๒	๑,๕๕๑	๑,๖๑๐
มูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม (ล้านบาท)	๑,๗๙๐	๒,๑๙๙	๒,๕๗๓	๓,๐๓๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

นอกจากนี้ ได้มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น ให้คำปรึกษาแก่บริษัทผู้ผลิตและส่งออกสินค้าสแตนเลสและเหล็กคาร์บอนรายใหญ่ของประเทศไทย เพื่อพัฒนาแขนปัดน้ำฝนที่มีความแข็งแรง ทนแรงดึงได้สูง มีความเหนียวไม่ปริแตกง่ายเมื่อผ่านการดัดงอ ๑๘๐ องศา และมีคุณภาพดีเทียบเท่ากับของต่างประเทศ ยกระดับความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาของผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการในการผลิตนาฬิกาโทรศัพท์ป้องกันเด็กหาย ช่วยพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ถังเก็บน้ำพลาสติกเสริมเหล็กให้สามารถใช้ทดแทนท่อปูนสำหรับวางระบบท่อน้ำใต้ถนน และสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์อนุรักษ์พลังงานแห่งประเทศไทย ออกแบบและควบคุมการสร้างเตาเผาประสิทธิภาพสูง ให้กับบริษัทฯ ผลิตภาชนะ (จาน ชาม แก้ว) เซรามิกในจังหวัดลำปาง เพื่อให้ได้เตาเผาเซรามิกประสิทธิภาพสูง ควบคู่กับการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง

๕.๒.๕ พัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรม

(๑) **พัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร** ได้ฝึกอบรมผู้ประกอบอาหารเพื่อรองรับครัวไทยสู่ครัวโลก ให้มีความรู้ มีทักษะฝีมือที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหาร และมีความพร้อมในการทำงาน รวมทั้งยกระดับฝีมือแรงงานในสถานประกอบกิจการและผู้ประกอบธุรกิจด้านอาหารให้มีศักยภาพในการผลิตและการแข่งขัน ทั้งนี้ มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๘,๕๔๐ คน

(๒) **เพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับประเทศไทย ๔.๐** ได้ดำเนินการในสถานประกอบกิจการขนาดใหญ่ และแรงงานในสถานประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ๑) Super Cluster (กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต) ๒) กลุ่ม Cluster อื่น ๆ และ ๓) อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth) รวมทั้งเป็นการยกระดับแรงงานกลุ่มเป้าหมายให้เป็นแรงงานมีฝีมือสามารถทำงานกับเทคโนโลยีชั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลอดจนช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตและการแข่งขันของสถานประกอบการ โดยฝึกอบรมฝีมือแรงงานใหม่ นักศึกษาปีสุดท้าย หรือแรงงานที่ประกอบอาชีพหรือทำงานอยู่แล้วในตลาดแรงงาน ในสาขารองรับภาคบริการและเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ ให้สามารถปฏิบัติงานในสายการผลิตของสถานประกอบการเป้าหมายให้มีฝีมือเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับเทคโนโลยี ทักษะด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อรองรับอุตสาหกรรมประเทศไทย ๔.๐ ทั้งนี้ มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๑๗,๕๙๗ คน

(๓) **ดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีชั้นสูงรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต**เพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยให้มีสมรรถนะและทักษะฝีมือรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านอุตสาหกรรมแห่งอนาคต มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๐,๘๙๖ คน

(๔) **เพิ่มผลิตภาพแรงงานไทย สู่ SMEs 4.0 (STEM Workforce towards SMEs 4.0)** เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ SMEs กลุ่ม OTOP และวิสาหกิจชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของประเทศผ่านกระบวนการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ผลักดันให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่แปลกใหม่ และการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ SMEs 4.0 ทั้งนี้ มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๒,๔๗๙ คน

๕.๓ การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๕.๓.๑ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development: EEC) ได้จัดทำพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **การประกาศเขตส่งเสริม** ได้ออกประกาศกำหนดเขตส่งเสริมฯ ดังนี้

(๑.๑) **เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ** ประกอบด้วย ๔ เขต ดังนี้

(๑.๑.๑) เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเมืองการบินภาคตะวันออก (Special EEC Zone Eastern Airport City: EEC-A) เป็นการยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภาให้เป็น “เมืองการบินภาคตะวันออก” ครอบคลุมพื้นที่ ๖,๕๐๐ ไร่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสารในอีก ๕ ปีข้างหน้าที่คาดว่าจะมีมากถึง ๑๕ ล้านคนต่อปี และจะเพิ่มความสามารถในการรองรับเป็น ๖๐ ล้านคนต่อปีในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า

(๑.๑.๒) เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd) จะเป็นศูนย์กลางการลงทุนและพัฒนากำลังคนด้านดิจิทัล ตั้งอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พื้นที่ ๗๐๙ ไร่ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็น Digital Innovation Hub ของอาเซียน

(๑.๑.๓) เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ตั้งอยู่ในบริเวณวังจันทร์วัลเล่ย์ จังหวัดระยอง พื้นที่ ๓,๓๐๒ ไร่ และบริเวณอุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พื้นที่ ๑๒๐ ไร่

(๑.๑.๔) เขตส่งเสริม : รถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน ครอบคลุมพื้นที่โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อมสนามบิน (สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินอู่ตะเภา) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ในเขต EECi ได้มุ่งเน้นด้านการคิดค้นและการพัฒนาเทคโนโลยี และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบนวัตกรรมแห่งชาติ โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศรวม ๖๑ หน่วยงาน โดยได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการเกษตรสู่ชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออกแล้ว ๔๓ ชุมชนในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี และระยอง รวมทั้งได้ยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs และบ่มเพาะผู้ประกอบการฐานชีวภาพ ๖๐ ราย วางแผนการ matching ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ EECi พบกับผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ผู้ประกอบการได้เข้าใจรายละเอียด และเข้าร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญของโครงการต่อไป

(๑.๒) **เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย** ได้ประกาศแล้ว ๒๑ แห่ง เช่น เหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด อมตะนคร ปิ่นทอง ซี.พี. (ระยอง) ที เอฟ ดี ๒ ยามาโตะ อินดัสทรีส์ Smart Park

นอกจากนี้ ยังมีนิคมอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้ยกระดับเป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษและเขต/สวนอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC อีกกว่า ๒๐ แห่ง

(๒) **แผนพัฒนาพื้นที่ EEC** ประกอบด้วย ๖ แผนรายย่อย โดยมีจำนวนโครงการและวงเงินลงทุนในเบื้องต้น ดังนี้

แผนปฏิบัติการ	จำนวนโครงการ	วงเงินรวม (ล้านบาท)
๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค	๑๖๘	๙๘๘,๙๔๘.๑๐
๒. การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย	๘๒	๑๖,๒๓๙.๗๑
๓. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว	๕๓	๓๑,๐๒๘.๒๒
๔. การพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี	๗๓	๖,๗๖๗.๔๐
๕. การพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ ศูนย์กลางธุรกิจ ศูนย์กลางการเงิน	๒๗	๕๗๔.๐๐
๖. การพัฒนาระบบดิจิทัล	๒๒	๑๗,๘๑๓.๙
รวมทั้งหมด	**๔๒๕**	**๑,๐๖๑,๔๗๑.๓๓**

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการ**พัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่** ให้เป็นชุมชนอัจฉริยะ (Smart Community) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) การคมนาคมขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) การบริหารจัดการอัจฉริยะ (Smart Governance) โดยมี**แผนการพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะตัวอย่างในพื้นที่ EEC** ๓ ส่วน คือ **๑) พัฒนาเมืองที่มีอยู่แล้ว** โดยเน้นความเป็นอัจฉริยะที่มาจากความต้องการของชุมชน **๒) กำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาเมืองอัจฉริยะ** เช่น ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เป็นเวลา ๕ ปี เพิ่มเติมจากสิทธิประโยชน์ที่ให้แก่พื้นที่ทั่วไป และ **๓) พัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ในพื้นที่ EEC** เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้มีความสะดวกสบายตามแนวคิดอัจฉริยะทั้ง ๗ ด้าน ได้แก่ (๑) Smart People (พลเมืองอัจฉริยะ) (๒) Smart Living (ความเป็นอยู่อัจฉริยะ) (๓) Smart Environment (สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ) (๔) Smart Mobility (การสัญจรอัจฉริยะ) (๕) Smart Economy (เศรษฐกิจอัจฉริยะ) (๖) Smart Energy (พลังงานอัจฉริยะ) และ (๗) Smart Governance (การบริหารจัดการอัจฉริยะ)

(๓) **สถานะโครงการสำคัญ (PPP EEC Track)**

(๓.๑) **โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก** กำหนดให้เอกชนยื่นข้อเสนอในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนแล้วเสร็จในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเปิดดำเนินการปี ๒๕๖๖

(๓.๒) **โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน** (สุวรรณภูมิ ดอนเมือง อู่ตะเภา) ประกาศผลผู้ยื่นข้อเสนอเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ลงนามสัญญาร่วมลงทุนเดือนมกราคม ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเปิดดำเนินการปี ๒๕๖๖

(๓.๓) **โครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอู่ตะเภา** กำหนดให้เอกชนยื่นข้อเสนอในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเปิดดำเนินการปี ๒๕๖๕

(๓.๔) **โครงการท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓** กำหนดให้เอกชนยื่นข้อเสนอในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ คัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเปิดดำเนินการปี ๒๕๖๘

(๓.๕) **โครงการท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓** กำหนดให้เอกชนยื่นข้อเสนอในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ คัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และคาดว่าจะเปิดดำเนินการปี ๒๕๖๖

(๔) **ด้านการลงทุน** ได้ดำเนินนโยบายดึงดูดนักลงทุนต่างชาติที่มีศักยภาพสูงผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์และการสร้างความเข้าใจ และเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการชักชวนการลงทุน ตลอดจนการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศและนักลงทุน โดยมีมูลค่าการขอรับส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ EEC ผ่านสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนคิดเป็นร้อยละ ๖๗ ของประเทศ คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุน ๑๘๓,๒๓๐ ล้านบาท โดยเป็นการลงทุนใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประมาณร้อยละ ๙๕ คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุน ๑๗๕,๑๔๙ ล้านบาท นอกจากนี้ ได้ลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศและนักลงทุน ตลอดจนเครือข่ายในการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาพื้นที่ พัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และงานค้นคว้าวิจัยกับหน่วยงานต่างประเทศในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๗ ฉบับ ๙ หน่วยงาน

(๕) **ด้านการพัฒนาบุคลากรรองรับการลงทุนในพื้นที่**

(๕.๑) ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาใหม่ด้วยการผลักดันอาชีวศึกษาเพื่อตอบโจทย์ความต้องการในการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ของรัฐบาล โดยได้คัดเลือก ๑๒ สถานศึกษาอาชีวะที่มีการจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ S-Curve ของรัฐ และความต้องการของการลงทุนยุคใหม่มาเป็นแกนในการขับเคลื่อนโดยได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและผู้ประกอบการในพื้นที่ EEC ในการผลิตบุคลากรสร้างประสบการณ์เพื่อการพัฒนาทักษะฝีมือ ภายใต้ชื่อ **“อีอีซีพรีเมี่ยมโมเดล”** โดยมี EEC เป็นแกนกลางร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงาน-สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ความร่วมมือกับกลุ่มองค์กรในประเทศและผู้ลงทุนระหว่างประเทศทั้งหลาย อีกทั้งสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับรัฐบาลและเอกชนนานาชาติที่มีการลงทุนและการร่วมมือพัฒนากับประเทศไทย

(๕.๒) ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ ๔ ฉบับ ระหว่างสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยมีขอบเขตความร่วมมือ ดังนี้ ๑) ขยายความร่วมมือกับกลุ่มผู้ประกอบการในการสนับสนุนการจัดการศึกษาตามรูปแบบสัตหีบโมเดล พร้อมทั้งร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน ๒) แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนากำลังคน EEC เพื่อสร้างเครือข่ายและประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ให้บุคลากรรวมถึงครูและวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ และทรัพยากรที่เพียงพอ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมศักยภาพ ๔) ผลิตและพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามความเชี่ยวชาญของแต่ละสถานศึกษาในรูปแบบสัตหีบโมเดล และ ๕) แนะนำบริษัทเอกชนที่เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและสมรรถนะรองรับความต้องการของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้รวบรวมข้อมูลความต้องการแรงงาน (แยกตามสาขาการศึกษา) ของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและวิเคราะห์ฐานข้อมูลความต้องการบุคลากรให้เป็นไปตามความต้องการตลาดด้วย

(๕.๓) ได้ฝึกอบรมให้แก่แรงงานใหม่และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป ให้มีทักษะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ EEC โดยมีผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน ๑๐,๙๓๙ คน และในปัจจุบันมีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน ๑๗๔,๙๕๖ คน

> “อนุญาตให้
> **แรงงานต่างด้าว ทำงานใน EEC**
> แล้ว ๑.๗๔ แสนคน”

๕.๓.๒ พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ได้แก่ จังหวัดตาก สระแก้ว ตราด สงขลา หนองคาย กาญจนบุรี เชียงราย มุกดาหาร นครพนม และนราธิวาส ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ** (จังหวัดตาก สงขลา และสระแก้ว) เมื่อมีการลงทุนจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของพื้นที่ และการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

(๑.๑) ดำเนินการในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การก่อให้เกิดการลงทุนใหม่ในพื้นที่ การจ้างงานของแรงงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น การสร้างความต้องการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการลงทุน เช่น ธุรกิจก่อสร้าง ร้านค้า ศูนย์การค้า หอพัก/บ้านเช่า

(๑.๒) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีเพิ่มขึ้นและมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ระบบคมนาคม ไฟฟ้า ประปา โรงเรียน และโรงพยาบาล และสามารถเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่

(๑.๓) จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับการประกอบอุตสาหกรรม และกิจกรรมเกี่ยวเนื่อง เพื่อไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างความเดือดร้อน รบกวนแก่ชุมชนโดยรอบพื้นที่

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ (ไร่)
ตาก	ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด	๘๓๖.๗๒
สงขลา	ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา	๙๙๕.๕๓
สระแก้ว	ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ	๖๖๐.๕๖

ทั้งนี้ การพัฒนา**นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว** อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง **นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา** คณะรัฐมนตรีมีมติ (๒๕ กันยายน ๒๕๖๑) เห็นชอบการลงทุนโครงการแล้ว และ**นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก** อยู่ระหว่างปรับปรุงรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) และแบบรายละเอียด (Detail Design) ให้สอดคล้องกับขอบเขตที่ดิน

(๒) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ** ได้ดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด่านศุลกากรในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	โครงสร้างพื้นฐาน
๑) ตาก	ด่านศุลกากรแม่สอด และโครงการก่อสร้างด่านศุลกากรแม่สอด แห่งที่ ๒ ก่อสร้างบนที่ดินราชพัสดุเนื้อที่ ๑๒๐ ไร่
๒) สระแก้ว	ด่านศุลกากรอรัญประเทศ โครงการแผนงานการแก้ไขปัญหาจราจรบริเวณชายแดนบ้านคลองลึก โครงการก่อสร้างด่านศุลกากรอรัญประเทศพร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ (บ้านป่าไร่) และโครงการปรับปรุงอาคารด่านพรมแดนคลองลึกใหม่ (CIQ)
๓) ตราด	ด่านศุลกากรคลองใหญ่
๔) สงขลา	ด่านศุลกากรสะเดา โครงการก่อสร้างด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ โครงการปรับปรุงด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ระยะที่ ๒ ด่านศุลกากรสงขลา โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานศุลกากรและอาคารที่พักอาศัยพร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ ด่านศุลกากรท่าอากาศยานหาดใหญ่ และด่านศุลกากรบ้านประกอบ
๕) หนองคาย	ด่านศุลกากรหนองคาย และโครงการก่อสร้างด่านศุลกากรหนองคายและลานตรวจสินค้าแห่งใหม่พร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ
๖) กาญจนบุรี	ด่านศุลกากรสังขละบุรี และโครงการก่อสร้างด่านศุลกากรบริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน ระยะที่ ๑
๗) เชียงราย	ด่านศุลกากรแม่สาย โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด่านศุลกากรแม่สาย โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงของ ด่านศุลกากรเชียงแสน และโครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการด่านศุลกากรเชียงแสนแห่งใหม่และสิ่งปลูกสร้างประกอบ
๘) มุกดาหาร	ด่านศุลกากรมุกดาหาร และโครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด่านศุลกากรมุกดาหาร
๙) นครพนม	ด่านศุลกากรนครพนม และโครงการก่อสร้างด่านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่พร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ
๑๐) นราธิวาส	ด่านศุลกากรสุไหงโก-ลก ด่านศุลกากรบูเก๊ะตา ด่านศุลกากรตากใบ และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมนราธิวาส โครงการปรับปรุงบริเวณเพิ่มเติมด่านศุลกากรสุไหงโก-ลก โครงการก่อสร้างด่านศุลกากรบูเก๊ะตา ระยะที่ ๓ และโครงการปรับปรุงเพิ่มเติมงานก่อสร้างด่านศุลกากรบูเก๊ะตา

(๓) **ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในกิจการเป้าหมายและในพื้นที่พัฒนา** โดยเน้นกิจการเป้าหมายที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปวัตถุดิบในพื้นที่ รวมทั้งสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านหรือต่างประเทศ ซึ่งการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งที่เป็นภาษีและมิใช่ภาษีในระดับสูงเป็นพิเศษกว่าพื้นที่อื่น ทั้งนี้ ปัจจุบันมีผู้ลงทุนและขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนรวม ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย ผู้ขอรับส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมาณ ๙,๐๐๐ ล้านบาท และผู้ได้รับสิทธิลงทุนในพื้นที่พัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด กาญจนบุรี และตาก วงเงินลงทุนโครงการประมาณ ๔,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งจะช่วยเพิ่มการจ้างงานและกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ และเพิ่มโอกาสการลงทุนของภาคเอกชนโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

> “มีการขอรับการส่งเสริมการลงทุนแล้ว รวม ๑.๓ หมื่นล้านบาท”

๕.๓.๓ บริหารจัดการด้านแรงงานเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหรือช่องผ่านแดนที่สำคัญ

(๑) **จัดระบบแรงงานต่างด้าว**ให้เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างถูกกฎหมายควบคู่กับการออกมาตรการด้านสาธารณสุขในการตรวจและประกันสุขภาพของคนต่างด้าว ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการและแรงงานต่างด้าว ลดปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง รวมทั้งช่วยลดความเสี่ยงจากโรคติดต่อข้ามพรมแดนและปัญหาการค้ามนุษย์

(๒) **จัดตั้งศูนย์คุ้มครองแรงงานในศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน** เพื่อรับและวินิจฉัยคำร้อง ให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบปัญหาเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานแก่นายจ้างและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ ๑๐ จังหวัดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ๔ ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ เมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยมีผู้มาใช้บริการ ณ ศูนย์คุ้มครองแรงงานฯ ๔,๖๕๖ คน

(๓) **เสริมสร้างสถานประกอบกิจการต้นแบบด้านความปลอดภัย**เพื่อดูแลคุ้มครองแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ได้รับการคุ้มครองกฎหมายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแก่สถานประกอบกิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง เป็นการป้องกันและลดอันตรายและโรคอันเนื่องจากการทำงาน รวมถึงส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนแก่นายจ้าง/ผู้ประกอบกิจการในพื้นที่เป้าหมาย โดยมีแรงงานเข้าร่วม จำนวน ๒,๖๖๗ คน

(๔) **พัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ** เพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพัฒนาความร่วมมือการพัฒนาฝีมือแรงงานในทุกระดับชั้น เพื่อให้แรงงานในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงมีสมรรถนะและทักษะฝีมือตามมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากลอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคให้เข้มแข็งและยั่งยืนและเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทักษะฝีมือ ระหว่างบุคลากรฝึกของกลุ่มประเทศ GMS และ ASEAN รวมถึงเพื่อเป็นการส่งเสริมและผลักดันมาตรฐานฝีมือแรงงานของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคและระดับสากล โดยมีผู้เข้าร่วมพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน ๒,๐๐๓ คน

(๕) **เสริมสร้างความรู้ให้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง และคณะกรรมการทวิภาคีในสถานประกอบกิจการ**ให้ทราบถึงสวัสดิการแรงงานของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ๑๐ ประเทศ ประเทศกรอบความร่วมมือ (ASEAN+3) และประเทศต้นแบบด้านสวัสดิการแรงงาน รวมทั้งแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับประเทศไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕,๖๔๓ คน

(๖) **เพิ่มทักษะกำลังแรงงาน** ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มุ่งเน้นฝึกอบรมแรงงานในสถานประกอบการทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อมและยกระดับทักษะฝีมือแรงงานในท้องถิ่น โดยมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๑,๘๖๙ คน

(๗) **เตรียมความพร้อมด้านแรงงาน** โดยฝึกอบรมให้แก่แรงงานใหม่และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป ให้มีทักษะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ EEC โดยมีผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน ๑๐,๙๓๙ ราย และในปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๗๔,๙๕๖ คน

๕.๔ การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (National Single Window: NSW)

ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว เป็นระบบกลางการเชื่อมโยงข้อมูลของประเทศมีโครงสร้างพื้นฐานทั้งในส่วน Hardware Software และระบบเครือข่ายพร้อมรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออก และพร้อมรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลกับ ASEAN Single Window (ASW) แล้ว ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๔ ปัจจุบันระบบ NSW ให้บริการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนประมาณเดือนละ ๙.๑ ล้านเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้บริการเชื่อมโยงข้อมูลแบบไร้เอกสารระหว่างกรมศุลกากรและผู้ประกอบการทั่วประเทศ และมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ได้ครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่ครบถ้วนทุกสินค้าที่ต้องมีใบอนุญาต/ใบรับรอง

๕.๔.๑ หน่วยงานที่มีระบบพร้อมรองรับเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ NSW

(๑) **หน่วยงานที่เชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ NSW** อย่างเป็นทางการแล้ว ๓๗ หน่วยงาน ได้แก่ กรมศุลกากร กรมทรัพยากรธรณี กรมป่าไม้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมการขนส่งทางบก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมควบคุมโรค กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ การยางแห่งประเทศไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย กรมการค้าภายใน สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กรมธุรกิจพลังงาน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมสรรพสามิต สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมศิลปากร บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย กรมประมง บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กรมการค้าต่างประเทศ กรมวิชาการเกษตร กรมการอุตสาหกรรมทหาร กรมปศุสัตว์ กรมการปกครอง หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสำนักงานประกันสังคม

> “ระบบ NSW ให้บริการเชื่อมโยงข้อมูล **เฉลี่ยเดือนละ ๙.๑** ล้านเอกสารอิเล็กทรอนิกส์”

(๒) **หน่วยงานที่เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบ B2G (Business to Government) ผ่านระบบ NSW** อย่างเป็นทางการ ๑๔ หน่วยงาน ได้แก่ กรมศุลกากร การท่าเรือแห่งประเทศไทย กรมเจ้าท่า กรมเชื้อเพลิง กรมควบคุมโรค สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมธุรกิจพลังงาน การยางแห่งประเทศไทย กรมสรรพสามิต กรมประมง กรมการอุตสาหกรรมทหาร กรมโรงงานอุตสาหกรรม และสำนักงานประกันสังคม เชื่อมโยงการชำระเงินสมทบของผู้ประกอบการ

๕.๔.๒ เชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบ Single Form (B2G) ผ่านระบบ NSW

(๑) **สินค้าวัตถุอันตราย** การบริการระบบสร้างคำขอใบแจ้งการนำเข้า/ส่งออกสินค้าเคมีวัตถุอันตรายด้วยอิเล็กทรอนิกส์ Single Entry Form ส่งให้กับ ๘ หน่วยงาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมธุรกิจพลังงาน สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กรมวิชาการเกษตร และกรมการอุตสาหกรรมทหาร) เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการค้าสามารถยื่นคำขอใบแจ้งการนำเข้า/ส่งออกสินค้าควบคุม ผ่านเว็บไซต์ของ NSW ได้โดยตรง โดยกรอกข้อมูลเพียงครั้งเดียวแล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำทั้งใบแจ้งการนำเข้า/ส่งออกสินค้าควบคุม ใบอนุญาต และใบขนสินค้าได้ พร้อมทั้งสามารถส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาได้ทันที ซึ่งมีหน่วยงานที่เปิดใช้ระบบ Single Entry Form แล้ว ดังนี้

หน่วยงาน	วันที่เปิดใช้ระบบ
๑) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	๑ กันยายน ๒๕๕๙
๒) กรมธุรกิจพลังงาน	๑๖ มกราคม ๒๕๖๐
๓) กรมประมง	๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐
๔) กรมการอุตสาหกรรมทหาร	๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
๕) กรมโรงงานอุตสาหกรรม	๗ สิงหาคม ๒๕๖๑
๖) กรมปศุสัตว์	๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

ทั้งนี้ ยังคงเหลืออีก ๒ หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

(๒) **สินค้ายางพารา** ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบ Single Form Rubber สำหรับสินค้ายางพารา ร่วมกันระหว่างกรมวิชาการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และกรมศุลกากร โดยได้จัดทำโครงสร้างข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบบูรณาการผ่านระบบ NSW ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบคำขอใบผ่านด่านศุลกากรและชำระค่าธรรมเนียมในการส่งออกยางพาราออกนอกราชอาณาจักร รวมทั้งคำขอหนังสือใบรับรองคุณภาพและพัฒนาระบบ Single Form Rubber ต่อไป

(๓) **สินค้าน้ำตาล** ได้กำหนดกระบวนการและโครงสร้างข้อมูลสำหรับ Single Form สินค้าน้ำตาล และจะมีการกำหนดแนวทางในการควบคุมปริมาณน้ำตาลให้เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยจะนำข้อมูลจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการควบคุมน้ำตาลที่เหมาะสมต่อไป

(๔) **หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)** อยู่ระหว่างดำเนินการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยจะพัฒนาระบบคำขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW แบบ Single Form ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการขอหนังสือรับรองดังกล่าว ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ คาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ภายในปี ๒๕๖๒

(๕) **หนังสือใบรับรอง (Sanitary and Phyto-sanitary Certificate: SPS)** (ใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัย health certificate สำหรับสัตว์) อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบคำขอหนังสือใบรับรองที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์ที่ส่งออกจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ ซึ่งจะพัฒนาให้เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW แบบ Single Form ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ส่งออกสินค้าประเภทพืชและสัตว์ สามารถลดระยะเวลา และค่าใช้จ่ายได้อย่างแท้จริง ซึ่งคาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้อย่างเป็นทางการภายในปี ๒๕๖๒

๖. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคม

๖.๑ การพัฒนาระบบขนส่งทางบก

๖.๑.๑ โครงการรถไฟความเร็วสูง

(๑) **โครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน** เป็นโครงการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕ จากกรุงเทพฯ-หนองคาย โดยมีความคืบหน้าสรุปได้ ดังนี้

เส้นทางการก่อสร้าง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	การดำเนินการ
ระยะที่ ๑ ช่วงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา		
ช่วงกลางดง-ปางอโศก	๓.๕	อยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๔๐
ช่วงสีคิ้ว-กุดจิก	๑๑	ได้เริ่มประกวดราคาและคาดว่าจะได้เริ่มก่อสร้าง ในเดือนมกราคม ๒๕๖๒
ช่วงแก่งคอย-บันไดม้า-โคกกรวด-ลำตะคอง-โคราช	๑๑๙.๕	- ประกวดราคาเดือนมกราคม ๒๕๖๒ - คาดว่าจะลงนามในสัญญาในเดือนเมษายน ๒๕๖๒
ช่วงบางซื่อ-ดอนเมือง-นวนคร-บ้านโพธิ์-พระแก้ว-สระบุรี-แก่งคอย-เชียงรากน้อย	๑๑๙	- อยู่ระหว่างการพิจารณาแบบรายละเอียด - คาดว่าจะประกวดราคาในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑-มีนาคม ๒๕๖๒
ระยะที่ ๒ ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย		
ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย	-	อยู่ระหว่างจัดทำรายงานทบทวนผลการศึกษาโครงการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ได้กำหนดกรอบนโยบายในเรื่องการจัดตั้งสถาบันพัฒนาเทคโนโลยีระบบขนส่งทางรางแห่งชาติสำหรับประเทศไทยแล้ว และจะได้มีการจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีรถไฟความเร็วสูงต่อไปด้วย

(๒) **โครงการความร่วมมือในการพัฒนาระบบรางระหว่างไทย-ญี่ปุ่น** มีความคืบหน้าสรุปได้ดังนี้

(๒.๑) **โครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ-เชียงใหม่** แบ่งการพัฒนาออกเป็น ๒ ระยะ คือระยะที่ ๑ เส้นทางกรุงเทพฯ-พิษณุโลก และระยะที่ ๒ เส้นทางพิษณุโลก-เชียงใหม่ โดยระยะที่ ๑ เส้นทางกรุงเทพฯ-พิษณุโลกฝ่ายญี่ปุ่นได้ส่งรายงานการศึกษาการดำเนินโครงการฯ ฉบับสมบูรณ์ให้ฝ่ายไทยแล้ว และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้เห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) แล้ว โดยแบ่งระยะการก่อสร้าง ออกเป็น ๒ สัญญา คือสัญญาที่ ๑ จากสถานีบางซื่อ-ดอนเมือง-อยุธยา และสัญญาที่ ๒ จากอยุธยา-พิษณุโลก ส่วนระยะที่ ๒ เส้นทางช่วงพิษณุโลก-เชียงใหม่ อยู่ระหว่างเตรียมเสนอรายงาน EIA ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อไป

(๒.๒) **แผนแม่บทการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการพัฒนารถไฟความเร็วสูง** ได้มีการจัดทำข้อสรุปเกี่ยวกับแนวคิดในการประเมินผลประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่ตามแนวเส้นทางโครงการรถไฟความเร็วสูง เส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนดังกล่าวแล้ว โดยสามารถสรุปมูลค่าผลตอบแทนจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการพัฒนารถไฟความเร็วสูงต่อไป

(๒.๓) **Southern Corridor [กาญจนบุรี (บ้านพุน้ำร้อน)-กรุงเทพฯ-แหลมฉบัง และกรุงเทพฯ-อรัญประเทศ]** ได้ทดลองเดินรถขนส่งสินค้าจากหนองปลาดุก-แหลมฉบัง เพื่อทดลองคุณภาพรางขนาด ๑ เมตร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมก่อนที่จะดำเนินการจัดตั้งบริษัท จำกัด หรือนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle: SPV) นอกจากนี้ ญี่ปุ่นได้เสนอให้ปรับปรุงโครงสร้างเดิมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินรถ ได้แก่ ๑) ด้านความปลอดภัยของราง ๒) การจัดพื้นที่ (zoning) ในการเดินรถ และ ๓) การปรับปรุงจุดเชื่อมต่อและการเข้าถึงระบบรถไฟกับแอร์พอร์ต เรล ลิงก์ และรถไฟชานเมืองสายสีแดง

(๓) **โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง** ขนาดรางมาตรฐาน ๑.๔๓๕ เมตร โดยมีความคืบหน้าสรุปได้ ดังนี้

(๓.๑) **โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงสายกรุงเทพฯ–หัวหิน** ระยะทาง ๒๑๑ กิโลเมตร ได้ปรับปรุงรายงาน EIA (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒) ตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ให้เพิ่มข้อมูลในส่วนของแบบโครงสร้างสะพานพระราม ๖ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างปรับปรุงรายงานฯ ตามความเห็นของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

(๓.๒) **โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน (ดอนเมือง สุวรรณภูมิ และอู่ตะเภา)** ระยะทาง ๑๙๓.๕ กิโลเมตร คณะรัฐมนตรีมีมติ (๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑) เห็นชอบและอนุมัติโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน ในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน [PPP (Public Private Partnership) Net Cost] โดยภาครัฐลงทุนค่างานจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน และภาคเอกชนลงทุนค่างานโยธา ค่างานระบบรถไฟฟ้าและขบวนรถไฟฟ้า ค่าพัฒนาพื้นที่เพื่อสนับสนุนบริการรถไฟและบริการผู้โดยสาร และค่าจ้างที่ปรึกษาโครงการ รวมทั้งดำเนินงานบริหารและซ่อมบำรุงโครงการ โดยให้เอกชนร่วมลงทุนรวมเป็นเวลา ๕๐ ปี และให้เอกชนเป็นผู้จัดเก็บค่าโดยสารและความเสี่ยงด้านจำนวนผู้โดยสารของโครงการ (Ridership Risk) จัดเก็บรายได้จากการพัฒนาพื้นที่โครงการ ทั้งนี้ ได้ประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุนฯ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยมีเอกชนผู้ซื้อเอกสารจำนวน ๓๑ ราย และกำหนดยื่นข้อเสนอภายในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ คาดว่าจะสามารถเจรจาต่อรองเอกชนและประกาศผลการคัดเลือกได้ในช่วงปลายปี ๒๕๖๑ และจะลงนามในสัญญาในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายงาน EIA

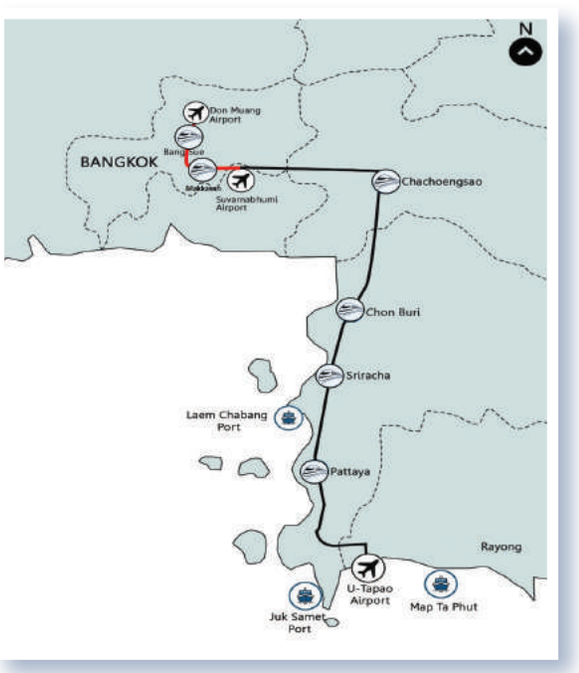

๖.๑.๒ โครงการพัฒนาระบบรถไฟทางคู่ รวมทั้งสิ้น ๑๔ โครงการ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

(๑) **โครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง** จำนวน ๗ โครงการ มีผลการดำเนินงานดังนี้

ช่วง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ผลการดำเนินงาน	กำหนดแล้วเสร็จ (ปี)
ช่วงฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย	๑๐๖	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๙๑.๑๒ สัญญาที่ ๒ ได้ผลงานร้อยละ ๑๐๐	๒๕๖๒ -
ช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น	๑๘๗	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๘๖.๐๒	๒๕๖๒
ช่วงประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร	๑๖๗	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๕.๓๒ สัญญาที่ ๒ ได้ผลงานร้อยละ ๑๐.๓๒	๒๕๖๓ ๒๕๖๔
ช่วงลพบุรี-ปากน้ำโพ	๑๔๘	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๐.๐๕ สัญญาที่ ๒ ได้ผลงานร้อยละ ๘.๐๖	๒๕๖๔ ๒๕๖๔
ช่วงมาบกะเบา-ชุมทางถนนจิระ	๑๓๒	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๑๖.๘๖ สัญญาที่ ๒ อยู่ระหว่างการปรับแบบรายละเอียดใหม่ สัญญาที่ ๓ ได้ผลงานร้อยละ ๑.๑๔	๒๕๖๕ - ๒๕๖๔
ช่วงนครปฐม-หัวหิน	๑๖๙	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๑๐.๙๐ สัญญาที่ ๒ ได้ผลงานร้อยละ ๑๒.๖๕	๒๕๖๔ ๒๕๖๔
ช่วงหัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์	๘๔	สัญญาที่ ๑ ได้ผลงานร้อยละ ๑๗.๒๔	๒๕๖๓

(๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม** จำนวน ๗ โครงการ คือ ช่วงปากน้ำโพ-เด่นชัย ช่วงชุมทางถนนจิระ-อุบลราชธานี ช่วงขอนแก่น-หนองคาย ช่วงชุมพร-สุราษฎร์ธานี ช่วงสุราษฎร์ธานี-หาดใหญ่-สงขลา ช่วงหาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ และช่วงเด่นชัย-เชียงใหม่

๖.๑.๓ โครงการพัฒนารถไฟฟ้า จำนวน ๙ โครงการ โดยมีสถานะการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

(๑) **โครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง** จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่ **สายสีแดง** ช่วงบางซื่อ-รังสิต **สายสีน้ำเงิน**ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ และหัวลำโพง-บางแค **สายสีเขียว** ช่วงหมอชิต-สะพานใหม่-คูคต **สายสีชมพู** ช่วงแคราย-มีนบุรี **สายสีส้ม** ช่วงศูนย์วัฒนธรรมฯ-มีนบุรี และ**สายสีเหลือง** ช่วงลาดพร้าว-สำโรง

(๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างการรถไฟแห่งประเทศไทยพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติโครงการเพิ่มเติม** จำนวน ๒ โครงการ คือ **สายสีแดงอ่อน** ช่วงบางซื่อ-พญาไท-มักกะสัน-หัวหมาก และ**สายสีแดงเข้ม** ช่วงบางซื่อ-หัวลำโพง

(๓) **โครงการที่ได้ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง เชื่อม ๓ สนามบิน** คือ โครงการระบบรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ส่วนต่อขยาย ช่วงดอนเมือง-บางซื่อ-พญาไท ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการสรรหาเอกชนร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน

๖.๑.๔ โครงการพัฒนาการขนส่งทางถนน ได้ดำเนินการดังนี้

(๑) **โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง** จำนวน ๓ เส้นทาง อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

โครงการ	ระยะทาง (กิโลเมตร)	กำหนดเปิดให้บริการ (ปี)
สายพัทยา-มาบตาพุด	๓๒	๒๕๖๓
สายบางปะอิน-นครราชสีมา	๑๙๖	๒๕๖๓
สายบางใหญ่-กาญจนบุรี	๙๖	๒๕๖๔

(๒) **โครงการก่อสร้างทางหลวง** จำนวน ๒๑ สายทาง โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

(๒.๑) **โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ** จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) ทางหลวงหมายเลข ๔ กระบี่-อำเภอห้วยยอด จังหวัดกระบี่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๓๑๘๓ อำเภอบ้านบึง-บรรจบทางหลวงหมายเลข ๓๓๑-อำเภอบ้านค่าย ตอน ๓ จังหวัดระยอง และ ๓) ทางหลวงหมายเลข ๓๑๔ อำเภอบางปะกง-ฉะเชิงเทรา ตอน ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา

(๒.๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง** จำนวน ๑๘ โครงการ ได้แก่ ๑) ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ อำเภอกบินทร์บุรี-อำเภอวังน้ำเขียว ตอน ๓ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปราจีนบุรี ๒) ทางหลวงหมายเลข ๓๐๔ อำเภอกบินทร์บุรี-อำเภอปักธงชัย (ทางเชื่อมผืนป่า) จังหวัดปราจีนบุรี ๓) ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ อำเภอปราสาท-อำเภอขุขันธ์-แยกทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๕ ตอน ๑ จังหวัดศรีสะเกษ ๔) ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓ อำเภอร้องกวาง-อำเภองาว ตอน ๒ จังหวัดแพร่ ๕) ทางหลวงหมายเลข ๔๑ ทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๔๑ กับทางหลวงหมายเลข ๔๐๓ (แยกทุ่งสง) จังหวัดนครศรีธรรมราช ๖) ทางหลวงหมายเลข ๔ อำเภอตะกั่วป่า-บ้านเขาหลัก-บ้านโคกกลอย จังหวัดพังงา ๗) ทางหลวงหมายเลข ๑๑ สามแยกดอยติ-เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๘) ทางหลวงหมายเลข ๒๑๖ ทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒ กับถนนวงแหวนรอบเมืองอุดรธานี (ตอนเหนือ) จังหวัดอุดรธานี ๙) ทางหลวงหมายเลข ๒๔ สามแยกดอยติปราสาท-ขุขันธ์-แยกทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๕ ตอนอำเภอปราสาท-บ้านกระเทียม จังหวัดสุรินทร์ ๑๐) ทางหลวงหมายเลข ๒๔ อำเภอปราสาท-ขุขันธ์-แยกทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๕ ตอนบ้านกระเทียม-อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ๑๑) ทางหลวงหมายเลข ๒๔ อำเภอปราสาท-อำเภอขุขันธ์-แยกทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๕ ตอนอำเภอขุนหาญ-แยกทางหลวงหมายเลข ๒๐๘๕ จังหวัดศรีสะเกษ ๑๒) ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ อำเภอแก้งคร้อ-อำเภอชุมแพ ตอนอำเภอแก้งคร้อ-อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ๑๓) ทางหลวงหมายเลข ๓ ตราด-หาดเล็ก ตอนทางแยกเข้า ตำบลไม้รูด-บ้านคลองจาก จังหวัดตราด ๑๔) ทางหลวงหมายเลข ๑๒ บ้านนาไคร้-อำเภอคำชะอี ตอนบ้านนาไคร้-อำเภอหนองสูง

“ก่อสร้างทางหลวง และทางหลวงชนบท แล้วเสร็จ ๙ โครงการ”

จังหวัดมุกดาหาร ๑๕) ทางหลวงหมายเลข ๑๒ บ้านนาไคร้-อำเภอคำชะอี ตอนหนองสูง-อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ๑๖) ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ อำเภอหว้านใหญ่-อำเภอธาตุพนม จังหวัดมุกดาหาร ๑๗) ทางหลวงหมายเลข ๒๙๐ ถนนวงแหวนรอบเมืองนครราชสีมา (ด้านเหนือ) ตอนแยกทางหลวงหมายเลข ๒-บรรจบทางหลวงหมายเลข ๒๐๖๘ จังหวัดนครราชสีมา และ ๑๘) ทางหลวงหมายเลข ๑๔๒๑ เชียงราย-อำเภอขุนตาล ตอนบ้านหัวดอย-บ้านใหม่มงคล จังหวัดเชียงราย

(๓) **โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท** จำนวน ๑๙ สายทาง โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

(๓.๑) **โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ** จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท สาย ฉ และ ค ผังเมืองรวมเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ๒) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท สาย ง๑ ง๒ ง๔ และ ง๕ ผังเมืองรวมเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๓) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท สาย ก (ตอนที่ ๒) ผังเมืองรวมเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๔) โครงการขยายราชพฤกษ์ ระยะที่ ๒ (ตอนที่ ๒) ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๑๓-คลองมหาสวัสดิ์ ๕) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท สายแยก ทางหลวงหมายเลข ๓๓-ด่านผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และ ๖) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท ทางต่างระดับบนถนนสายแยก ทางหลวงหมายเลข ๓๓-ด่านผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

(๓.๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง** จำนวน ๑๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบทสาย จ ผังเมืองรวมเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ๒) โครงการถนนสาย ค ผังเมืองรวมเมืองนครสวรรค์ (บริเวณถนนมหาเทพ) จังหวัดนครสวรรค์ ๓) โครงการถนนสาย จ๑ ผังเมืองรวมเมืองเลย จังหวัดเลย ๔) โครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม สาย ก๒ และ ก๓ ผังเมืองรวมเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ๕) โครงการถนนต่อเชื่อมถนนราชพฤกษ์-ถนนกาญจนาภิเษก (แนวเหนือ-ใต้) ตอน NS1 ๖) โครงการถนนต่อเชื่อมถนนราชพฤกษ์-ถนนกาญจนาภิเษก (แนวเหนือ-ใต้) ตอน NS2 ๗) โครงการถนนต่อเชื่อมถนนราชพฤกษ์-ถนนกาญจนาภิเษก (แนวเหนือ-ใต้) ตอน NS3 ๘) โครงการถนนต่อเชื่อมถนนราชพฤกษ์-ถนนกาญจนาภิเษก (แนวเหนือ-ใต้) ตอน CD Road ๙) โครงการขยายถนนกัลปพฤกษ์ ๑๐) โครงการขยายถนนราชพฤกษ์ ระยะที่ ๒ (ตอนที่ ๓) ๑๑) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท สาย ก ผังเมืองรวมเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ๑๒) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท ถนนสายแยก ทางหลวงหมายเลข ๔-ทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๔ เลียบแนวชายแดน อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ ๑๓) โครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท ถนนสาย ง๒ ง๓ ค๑ และ ค๒ ผังเมืองรวมเมืองแม่สอด จังหวัดตาก

(๔) **โครงการก่อสร้างทางพิเศษ** จำนวน ๒ โครงการ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

(๔.๑) **โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ** จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการทางเชื่อมจากทางพิเศษศรีรัช-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครไปยังทางพิเศษศรีรัช ด้านทิศเหนือ (มุ่งไปทางแจ้งวัฒนะ)

(๔.๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างเตรียมการประกวดราคาหาผู้รับจ้าง** จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการทางพิเศษสายพระราม ๓-ดาวคะนอง-วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครด้านตะวันตก

๖.๑.๕ โครงการจัดซื้อรถโดยสารใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ (Natural Gas Vehicle: NGV) จำนวน ๔๘๙ คัน วงเงิน ๑,๗๘๔.๘๕๐ ล้านบาท เพื่อนำมาใช้บริการทดแทนรถโดยสารเดิมขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในการเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง โดยได้ลงนามสัญญาจัดซื้อรถโดยสารปรับอากาศ NGV จำนวน ๔๘๙ คัน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ และกำหนดส่งมอบรถโดยสารปรับอากาศ NGV จำนวน ๔๘๙ คัน ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมติคณะกรรมการบริหารกิจการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่อนุมัติให้สั่งซื้อและจ้างซ่อมแซมและบำรุงรักษารถโดยสารฯ NGV โดยมิให้นำมติดังกล่าวไปดำเนินการใด ๆ ที่มีผลผูกพันเป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น และต่อมาศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพิกถอนคำสั่งรับคำฟ้องของผู้ถูกฟ้องคดีและมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ซึ่งขณะนี้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพอยู่ระหว่างรอรับรถโดยสารเพื่อนำมาใช้บริการ ดังนี้

งวดที่	จำนวนรับมอบ (คัน)	ช่วงเวลา
๑	๑๐๒	ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒	๑๐๐	ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑
๓	๑๘๗	ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๖.๒ การพัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ

๖.๒.๑ พัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

(๑) **โครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ ๒** มีความคืบหน้าในการดำเนินการ ดังนี้ ๑) งานจ้างก่อสร้างอาคารเทียบเครื่องบินรองหลังที่ ๑ (ชั้น B2 ชั้น B1 และชั้น G) ลานจอดอากาศยานประชิดอาคารเทียบเครื่องบินหลังที่ ๑ และส่วนต่อเชื่อมอุโมงค์ด้านทิศใต้ (งานโครงสร้างและงานระบบหลัก) ปัจจุบันมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๒ และ ๒) งานก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค ปัจจุบันมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๕ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓

(๒) **โครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ ๓** ประกอบด้วย ๒ โครงการ คือ ๑) โครงการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังที่ ๒ เพื่อขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิให้รองรับผู้โดยสารเพิ่มขึ้นอีก ๓๐ ล้านคนต่อปี โดยได้จัดทำ TOR ประกาศจัดหาผู้รับจ้างและยื่นซองเสร็จเรียบร้อยแล้ว และ ๒) โครงการก่อสร้างทางวิ่งขึ้นลง (Runway) ที่ ๓ ความยาว ๓,๗๐๐ เมตร ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจรับงาน

๖.๒.๒ พัฒนาท่าอากาศยานแม่สอด จังหวัดตาก ได้ดำเนินโครงการปรับปรุงขยายท่าอากาศยานแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อส่งเสริมด้านการขนส่งทางอากาศ สนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตาก และรองรับการลงทุนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งเชื่อมโยงการขนส่งทางอากาศกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอแม่สอดและใกล้เคียง โดยขณะนี้งานก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสารและงานก่อสร้างทางขับลานจอดเครื่องบิน และเสริมผิวทางวิ่ง ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนงานก่อสร้างต่อเติมความยาวทางวิ่งมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๗๘ ทั้งนี้ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๔

๖.๒.๓ พัฒนาท่าอากาศยานเบตง จังหวัดยะลา ได้ดำเนินโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานเบตง จังหวัดยะลา เพื่อแก้ไขปัญหาเส้นทางการคมนาคมทางบกไปอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันไม่สะดวกต่อการเดินทาง ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงส่งเสริมให้มีการเดินทางทางอากาศในพื้นที่ โดยพัฒนาท่าอากาศยานเบตงเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการคมนาคม และสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

และความมั่นคงในพื้นที่ ซึ่งมีผลดำเนินการ ดังนี้ ๑) งานจัดซื้อที่ดิน ดำเนินการแล้ว ๑๖๔ แปลง (๑๓๐ ราย) และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕ แปลง ประมาณ ๑๐ ไร่ (๓ ราย) ๒) งานก่อสร้างทางวิ่ง ทางขับ ลานจอดเครื่องบิน และอื่น ๆ มีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๖ และ ๓) งานก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสารและอาคารประกอบ มีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๔

๖.๒.๔ พัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภา รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาให้เป็นท่าอากาศยานเชิงพาณิชย์แห่งที่ ๓ ของประเทศ เพื่อรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และแบ่งเบาภาระของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง นอกจากนี้ ท่าอากาศยานอู่ตะเภามีความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมซ่อมบำรุงอากาศยาน (Maintenance, Repair and Overhaul: MRO) ซึ่งเป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบของกองทัพเรือ และมีศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ ดังนั้น จึงได้ดำเนินโครงการนำร่องในส่วนของการจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน ซึ่งบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจกับบริษัท แอร์บัส (Airbus) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อร่วมกันศึกษาตามขั้นตอนพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยไม่มีข้อผูกพันทางธุรกิจ และได้ลงนามในบันทึกเบื้องต้นว่าด้วยการให้สิทธิ์แก่บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อประกอบกิจการบนพื้นที่ท่าอากาศยานอู่ตะเภา เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคาดว่าจะสามารถลงนามในสัญญากับ Airbus ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

> “ท่าอากาศยานอู่ตะเภา จะเป็นท่าอากาศยานเชิงพาณิชย์ แห่งที่ ๓ ของประเทศ”

๖.๒.๕ แก้ไขปัญหาการบินพลเรือน ได้ดำเนินการปฏิรูปกฎหมายด้านการบินที่ล้าสมัยด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ในประเด็นที่เป็นข้อบกพร่องขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) เพื่อแก้ไขปัญหาการบินพลเรือนของประเทศ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖.๓ การพัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำ

๖.๓.๑ โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ปรับปรุงท่าเรือจำนวน ๑๗ แห่ง เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อแก้ปัญหาการจราจรและการเชื่อมต่อระบบโดยสารสาธารณะระหว่างเรือโดยสาร รถไฟฟ้า รถประจำทาง โดยยกระดับท่าเรือโดยสารสาธารณะจากท่าเทียบเรือเป็นสถานีเรือ เพื่อให้มีความปลอดภัยและมีความสะดวกสบายต่อผู้โดยสาร และขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำหลักเกณฑ์การดำเนินการการบริหารท่าเรือ และในระยะต่อไปจะมีการซ่อมแซมปรับปรุงท่าเรือต่าง ๆ รวม ๒๒ แห่ง โดยเป็นท่าเรือที่รองรับการยกระดับการเป็นสถานีเรือ ๑๑ แห่ง และท่าเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา อีก ๑๑ แห่ง รวมทั้งจะมีการพัฒนาพื้นที่และติดตั้งระบบ เช่น การกั้นพื้นที่ การติดตั้งป้ายบอกสถานีเรือและข่าวสารทั่วไป และการจัดหาเครื่องจำหน่ายตั๋วอิเล็กทรอนิกส์

๖.๓.๒ โครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสำรวจออกแบบรายละเอียดโครงการก่อสร้างเขื่อนยกระดับในแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน่านเพื่อการเดินเรือ (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน่าน โดยให้เรือกินน้ำลึกไม่น้อยกว่า ๕ เมตร สามารถเดินเรือได้จากปากแม่น้ำเจ้าพระยา-จังหวัดนครสวรรค์ และเรือกินน้ำลึกไม่น้อยกว่า ๓ เมตร สามารถเดินเรือได้จากจังหวัดนครสวรรค์-พิจิตร โดยให้สามารถใช้เดินเรือได้ตลอดปี ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษา โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๖๔

๖.๓.๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าในแม่น้ำป่าสัก เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าทางน้ำของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมายังท่าเรือต่าง ๆ ในเขตท่าเรือศรีราชาและท่าเรือแหลมฉบัง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษาออกแบบรายละเอียดและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๓ ส่วนงานก่อสร้างและควบคุมงานเขื่อนป้องกันตลิ่งพังในแม่น้ำป่าสัก ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๑) จำนวน ๓ ตอน ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐๗

๖.๓.๔ โครงการศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบท่าเทียบเรือรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) จังหวัดกระบี่ และอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบ โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๕๔

๖.๓.๕ โครงการพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่เชื่อมโยงอ่าวไทยตอนบนฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ระยะยาว (การพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่) แบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ส่วน ดังนี้ **ส่วนที่ ๑ การพัฒนาเส้นทางขนส่งผู้โดยสารและรถยนต์** อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าเพื่อสนับสนุนด่านชายแดนสิงขร เชื่อมโยงระบบการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวเส้นทาง East-West Ferry โดยเส้นทางที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือเฟอร์รี่เพื่อขนส่งผู้โดยสารและรถยนต์ คือ เส้นทางปากน้ำปราณบุรี-ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ ซึ่งจะเร่งรัดออกแบบและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๖๑ และ**ส่วนที่ ๒ การพัฒนาเรือโดยสารขนส่งผู้โดยสาร รถยนต์ และรถบรรทุก** จะดำเนินโครงการศึกษาทบทวน ออกแบบรายละเอียด และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาท่าเรือ RoRo Ferry เส้นทางจุกเสม็ด-ปราณบุรี หรือบริเวณใกล้เคียงที่มีศักยภาพ

๖.๓.๖ โครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง โดยจะสร้างรางรถไฟและใช้เครื่องมือยกขนชนิดปั้นจั่นเดินบนรางคร่อมรางรถไฟเพื่อหลีกเลี่ยงการเคลื่อนขบวนรถไฟในการบรรทุกหรือขนถ่ายตู้สินค้าขึ้นลงขบวนรถไฟ ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยมีผลการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๐ และจะเปิดให้บริการได้ในปี ๒๕๖๑

๖.๓.๗ โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ที่ท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อให้บริการท่าเรือชายฝั่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งขณะนี้งานก่อสร้างดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และคาดว่าจะเปิดให้บริการได้ในปี ๒๕๖๑

> “ศูนย์การขนส่งตู้สินค้ารถไฟ และท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ท่าเรือแหลมฉบัง จะเปิดให้บริการในปี ๒๕๖๑”

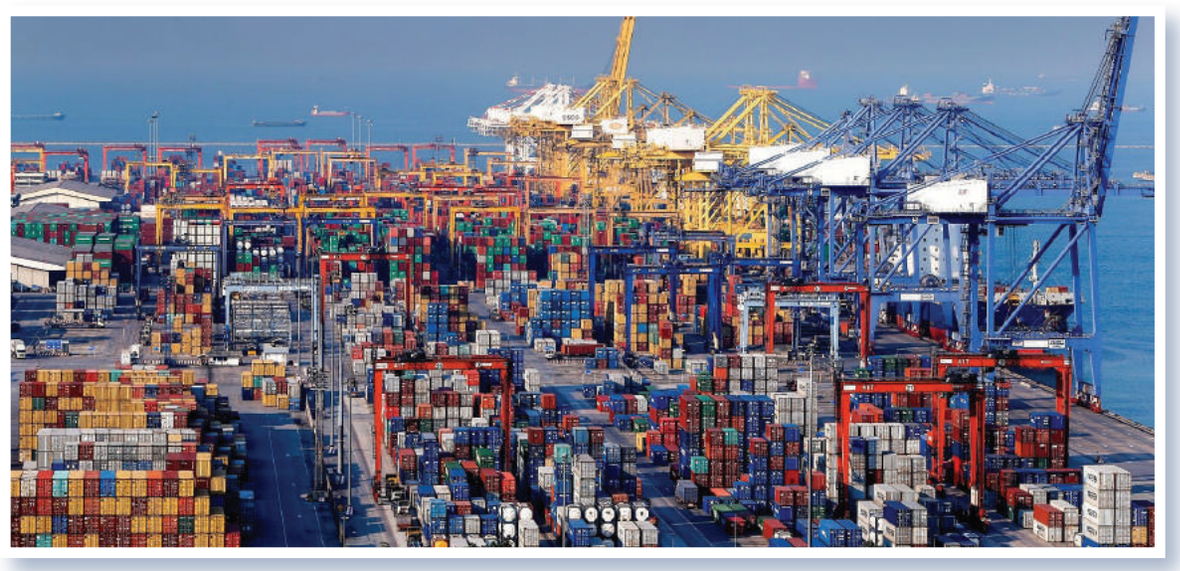

๖.๔ การแก้ไขปัญหาการจราจร

รัฐบาลตระหนักว่าปัญหาการจราจรได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงได้เร่งรัดการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางบก ทั้งระบบรางและทางถนน รวมถึงการเชื่อมโยงกับการคมนาคมขนส่งทางน้ำ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบปัญหาการจราจร โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๖.๔.๑ กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาในกรุงเทพมหานคร รวม ๓ ระยะ มีผลการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

(๑) **มาตรการระยะเร่งด่วน** ได้ดำเนินโครงการทำการจราจรวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวาน (Before and after will be better) เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร ซึ่งเริ่มดำเนินการกับถนนสายหลัก ๒๑ สาย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยปรับปรุงทางกายภาพถนน รวม ๔๓ จุด กวดขันวินัยจราจรของผู้ขับขี่อย่างเคร่งครัด รวมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีด้านการจราจรมาเป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในการกวดขันวินัยจราจรของผู้ขับขี่

(๒) **มาตรการระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐)** ได้เน้นมาตรการเชิงสนับสนุนที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรองรับโครงข่ายรถไฟฟ้าที่มีในปัจจุบันและโครงข่ายที่กำลังจะเปิดให้บริการ และมาตรการด้านจราจร เช่น สนับสนุนการจัดทำแผนการเดินทางสำหรับหน่วยราชการและเอกชนที่สมัครใจ ภาษีน้ำมันอุดหนุน ลดค่าโดยสารรถไฟฟ้า มาตรการจำกัดความเร็วแบ่งตามช่องจราจรบนทางสายหลักเข้า-ออกตัวเมืองที่การจราจรไม่คับคั่ง

(๓) **มาตรการระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)** ได้เน้นมาตรการสนับสนุนและจำกัดสิทธิในพื้นที่ โดยได้กำหนดมาตรการการช่วยเหลือการเดินทางของประชาชนที่จำเป็นต้องสัญจรด้วยระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่โดยรอบเขตพื้นที่วิกฤต ดังนี้

(๓.๑) **การปรับหรือเพิ่มเส้นทางเดินรถสาธารณะโดยใช้ทางด่วน**เพื่อเป็นทางเลือกในการเลี่ยงการจราจรติดขัดในช่วงการก่อสร้างรถไฟฟ้า โดยให้ระบุระยะเวลาเริ่มเดินรถให้ชัดเจน

(๓.๒) **การจัดหารถโดยสารรับ-ส่ง (Shuttle bus) จากพื้นที่ก่อสร้างรถไฟฟ้าไปยังจุดเชื่อมต่อการเดินรถ** เช่น สถานีรถไฟฟ้าหรือสถานีรถไฟ โดยได้กำหนดเส้นทางและหาผู้ประกอบการเดินรถโดยสารรับส่งในเส้นทางที่ได้รับผลกระทบด้านการจราจรจากการก่อสร้างรถไฟฟ้า

(๓.๓) **การก่อสร้างทางเชื่อม (Skywalk)** เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เข้าถึงรถไฟฟ้าแอร์พอร์ต เรล ลิงก์ โดยได้เร่งรัดการก่อสร้างทางเชื่อมบริเวณสถานีรถไฟบ้านทับช้างเพื่อให้สามารถเปิดบริการและอำนวยความสะดวกได้โดยเร็ว

(๓.๔) **การปรับปรุงคุณภาพเรือโดยสารในคลองแสนแสบและการจัดเรือด่วนโดยสารพิเศษในคลองแสนแสบ** เพื่อจอดรับ-ส่งเฉพาะท่าเทียบเรือสำคัญ

(๓.๕) **การขยายเส้นทางเดินเรือโดยสารคลองแสนแสบช่วงวัดศรีบุญเรือง-มีนบุรี** โดยจัดเรือโดยสารด่วนพิเศษเฉพาะท่าที่สำคัญและสามารถเชื่อมต่อกับการเดินทางด้วยรถไฟฟ้า (ท่าวัดศรีบุญเรือง-ท่าราม ๑ ท่าอโศก-ท่าประตูน้ำ) รวมถึงขยายเส้นทางการเดินเรือโดยสารช่วงวัดศรีบุญเรือง-มีนบุรี เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างรถไฟฟ้า

(๓.๖) **การขยายซอยรามคำแหง ๑๑๘** ซึ่งเป็นซอยตันให้สามารถเชื่อมต่อกับถนนศรีนครินทร์-ร่มเกล้า เพื่อช่วยระบายรถจากถนนรามคำแหงซึ่งมีการก่อสร้างรถไฟฟ้า

๖.๔.๒ แก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า ๓ สาย (สายสีเหลือง สายสีส้ม และสายสีชมพู) มีการดำเนินการดังนี้

(๑) **ถนนลาดพร้าว ตามแนวโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง)** ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจอำนวยความสะดวกและควบคุมสัญญาณไฟจราจรเพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรในเส้นทางถนนลาดพร้าว ปรับย้ายจุดขึ้น-ลงรถโดยสารประจำทางชั่วคราว และจัดเดินรถโดยสารปรับอากาศสาย ๑๔๕ เดินรถเฉพาะกิจ ตั้งแต่ต้นทางอู่แพรกษา-หมอชิต ๒ โดยขึ้นทางด่วนพิเศษ

(๒) **ถนนรามคำแหง ตามแนวโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีส้ม (ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย-มีนบุรี)** ได้จัดให้มีที่จอดรถยนต์ชั่วคราว จำนวน ๕๐๐ คัน เพื่อให้ประชาชนสามารถมาจอดรถชั่วคราวและต่อรถโดยสารปรับอากาศ (บริการฟรี) ผ่านถนนรามคำแหงไปสถานีรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์ หัวหมาก หรือต่อเรือโดยสารคลองแสนแสบ (ส่วนขยาย) ไปท่าเรือวัดศรีบุญเรือง รวมทั้งจัดเดินรถโดยสารปรับอากาศสาย ๑๖๘ เดินรถเฉพาะกิจ ตั้งแต่ต้นทางตลาดมีนบุรี-อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยขึ้นทางด่วนพิเศษ

(๓) **ถนนแจ้งวัฒนะ ตามแนวโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี)** ได้ปรับพื้นที่ทางเท้าบริเวณที่จอดรถโดยสารประจำทางหรือจุดที่รับส่งประชาชน เพื่อไม่ให้เสียพื้นที่ผิวจราจรเวลาจอดรับส่งผู้โดยสาร

๖.๕ การพัฒนาระบบตั๋วร่วมและการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม

๖.๕.๑ พัฒนาระบบตั๋วร่วม รัฐบาลได้พัฒนาระบบตั๋วร่วม (บัตรแมงมุม) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายในการเชื่อมต่อการเดินทางทุกรูปแบบให้แก่ประชาชนด้วยบัตรเพียงใบเดียว ได้แก่ รถไฟฟ้า รถโดยสารประจำทาง เรือโดยสาร และทางพิเศษ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวมด้วย โดยประชาชนสามารถเริ่มใช้บัตรแมงมุมชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนสายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน) และสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป และในส่วนของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถเริ่มใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับระบบรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินและสายสีม่วง ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป รวมทั้งสามารถใช้สิทธิผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อชำระค่าโดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่ติดตั้งระบบ e-Ticket สำหรับรถโดยสารธรรมดาจำนวน ๘๐๐ คัน รวม ๗๕ เส้นทาง ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ คาดว่าจะติดตั้งระบบ e-Ticket เพิ่มเติมจนครบทุกประเภทรถ (๒,๖๐๐ คัน) แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกทั้งด้านการใช้จ่ายและการเดินทาง จึงได้ร่วมกับสถาบันการเงินออกบัตรเดบิตที่สามารถใช้เป็นบัตรโดยสารระบบขนส่งมวลชนตามเครือข่ายการเดินทางของบัตรแมงมุม ซึ่งปัจจุบันสามารถใช้ชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนสายสีน้ำเงินและสายสีม่วง และใช้สำหรับการเบิก ถอน หรือโอนเงินสด รวมทั้งซื้อสินค้าและบริการได้ทั่วโลก ณ ร้านค้าที่มีสัญลักษณ์ Mastercard ซึ่งได้เปิดจำหน่ายบัตรแล้ว

“บัตรแมงมุม เริ่มใช้ ชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้า ได้ตั้งแต่ ๒๓ มิ.ย. ๖๑”

ทั้งนี้ ในระยะต่อไป จะพัฒนาเทคโนโลยีบัตรแมงมุมเพื่อช่วยลดภาระในการเติมเงินลงในบัตรล่วงหน้า และจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์และมีความสะดวกเพิ่มขึ้น โดยจะขยายการให้บริการให้ครอบคลุมทุกระบบขนส่ง ได้แก่ รถไฟฟ้าทุกสายที่เปิดให้บริการแล้ว รถโดยสารประจำทาง ทางพิเศษ เรือโดยสาร และรถไฟฟ้าสายใหม่ ๆ ต่อไป

๖.๕.๒ ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ระบบตั๋วร่วมและระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งประชาชนและผู้ใช้บริการจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว และได้รับผลประโยชน์จากการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างระบบขนส่งสาธารณะตามอัตราค่าโดยสารร่วมที่กำหนด และยังได้รับสิทธิประโยชน์ในการได้รับส่วนลดค่าเดินทางหรือค่าบริการต่าง ๆ อีกทั้งผู้ประกอบการระบบขนส่งสาธารณะจะได้รับความสะดวกจากการลดการใช้งานตั๋วโดยสารเที่ยวเดียว ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการบริหารจัดการบัตรโดยสารและลดความเสี่ยงจากการทุจริตในการบริหารจัดการ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติฯ ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานระบบตั๋วร่วม และจะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๖.๖ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

รัฐบาลได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะประเภทต่าง ๆ และต้นแบบยานพาหนะสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาโครงสร้างกายภาพของสถานที่ให้บริการภาคขนส่ง รวมทั้งจัดหายานพาหนะใหม่ในอนาคตหรือการปรับปรุงยานพาหนะเดิมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ นอกจากนี้ได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการออกแบบ ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคการขนส่งสำหรับคนพิการ (Inclusive Transport Training For Auditor: ITTA) และหลักสูตรการอบรมทักษะการบริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ (Inclusive Transport Training For Service: ITTS) โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งสำหรับคนทุกคน เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาสู่ระบบขนส่งที่เสมอภาคและเท่าเทียม (Inclusive Transport) และระบบขนส่งสำหรับทุกคน (Transport for All) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้พิการและผู้สูงอายุในการเข้าถึงการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะทุกระบบอย่างเท่าเทียม

๗. การขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจดิจิทัล

รัฐบาลได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) โดยกำหนดกลไกในการขับเคลื่อน ได้แก่ พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและทิศทางด้านการเงิน การคลัง การลงทุน รวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเทคโนโลยี 5G การร่วมใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Infrastructure Sharing) ตลอดจนนำมาตรการการสร้างและพัฒนากำลังคนภาครัฐเชิงกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่ Digital Thailand มาใช้สนับสนุนการพัฒนากำลังคนภาครัฐให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ทั้งนี้ ในการดำเนินการขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจดิจิทัลมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๗.๑ การส่งเสริมด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๗.๑.๑ ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) เพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร ประกอบด้วย

(๑) **โครงการพร้อมเพย์ (PromptPay)** เป็นการพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อให้ประชาชนสามารถลงทะเบียนผูกเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่กับบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อใช้ในการรับโอนเงินแทนการใช้เลขที่บัญชีเงินฝากธนาคาร โดย ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีผู้ลงทะเบียนพร้อมเพย์สะสมรวม ๔๕.๔ ล้านรายการ

(๒) **โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์** เป็นการพัฒนาการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการจัดทำ รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment โดยมีผลการดำเนินการ ได้แก่ ๑) ระบบ e-Tax Invoice by e-Mail เปิดให้บริการแล้วตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๐ โดยมีผู้ประกอบการมาลงทะเบียนใช้งานอย่างต่อเนื่อง ๒) ระบบ e-Tax Invoice/e-Receipt เปิดให้บริการแล้วในรูปแบบ Web Upload ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ ๓) ระบบยื่นแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ได้ลงนามในสัญญาแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ และ ๔) ระบบการหักภาษีและนำส่งภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Withholding Tax) อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

(๓) **โครงการ e-Payment ภาครัฐ** เป็นการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และพัฒนาระบบการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

> **จ่ายเงินสวัสดิการสังคมด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้แก่ผู้มีสิทธิรวม ๑๑.๔๖ ล้านราย**

(๓.๑) **บูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม** ได้มีการจัดทำระบบ e-Social Welfare ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ **ได้จ่ายเงินสวัสดิการสังคมด้วยพร้อมเพย์** ได้แก่ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เบี้ยความพิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เงินเดือนทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) ค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขระเบียบการจ่ายเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยความพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งได้**จ่ายเงินสวัสดิการสังคมด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ**ให้แก่ผู้มีสิทธิรวม ๑๑,๔๖๙,๑๘๕ ราย

(๓.๒) **เพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์** กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate Online หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรับเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเดบิต) ผ่านอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Capture: EDC) และหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรับชำระเงินของส่วนราชการด้วย QR Code เพื่อให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการจ่ายเงิน รับเงิน และนำเงินส่งคลังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งได้มีการจัดโครงการประชุมชี้แจงและฝึกอบรม เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรับ-จ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment ภาครัฐ) ให้แก่ทุกส่วนราชการ เพื่อเป็นการซักซ้อมความเข้าใจให้ส่วนราชการสามารถรับจ่ายเงินระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดทั่วประเทศได้ พร้อมทั้งได้มีการตั้งทีมงานหมอคลังอุ่นใจในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อทำหน้าที่ดูแล ประสานงาน แนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่ส่วนราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ให้สามารถจ่ายเงิน รับเงิน และนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว โดยให้ความช่วยเหลือกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลการสมัครใช้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์บริการรับเงินผ่านเครื่อง EDC และการรับเงินด้วย QR Code ในรูปแบบ Excel File แทนการกรอกใบสมัครเพื่อส่วนราชการจะได้จ่ายเงิน รับเงิน และนำเงินส่งคลังด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

(๔) **โครงการให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์** เป็นโครงการเพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชนในการใช้บริการตามโครงการ National e-Payment โดยภาครัฐจะออกมาตรการจูงใจส่งเสริม และกระตุ้นให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดและเช็ค เช่น การจูงใจให้ใช้บัตรเดบิตทั้งในส่วนผู้ใช้บัตรและร้านค้าผ่านการลุ้นโชค เป็นระยะเวลา ๑ ปี (สำหรับการใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐-เมษายน ๒๕๖๑) ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีผลการจูงใจสรุปได้ ดังนี้ ๑) ปริมาณบัตรเดบิตเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๕๒ ล้านใบ เป็น ๖๒ ล้านใบ และ ๒) ธุรกรรมตลอดโครงการเพิ่มขึ้นชัดเจน (ไม่รวมบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) โดยปริมาณธุรกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตในช่วงที่จัดโครงการ (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐–เมษายน ๒๕๖๑) อยู่ที่ ๘๐.๒ ล้านรายการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๘.๓ จากช่วงเดียวกันปีก่อน นอกจากนี้ มูลค่าการใช้บัตรในช่วงที่จัดโครงการอยู่ที่ ๑๔๘,๙๗๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๒ จากช่วงเดียวกันปีก่อน

๗.๑.๒ ดำเนินโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

(๑) **ขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ** “เน็ตประชารัฐ” เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงโครงข่ายฯ ให้แก่ประชาชนที่ระดับความเร็วไม่ต่ำกว่า 30 Mbps/10 Mbps พร้อมให้จุดบริการ Free Wi-Fi หมู่บ้านละ ๑ จุด โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ได้ติดตั้งขยายโครงข่ายฯ แล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีผู้ลงทะเบียนใช้เฉลี่ยเดือนละ ๒.๓ ล้านราย เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็ง สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มคุณภาพการศึกษา การสาธารณสุข การเกษตร การค้าขายออนไลน์ และการเข้าถึงบริการของภาครัฐ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

> “มีผู้ลงทะเบียนใช้เน็ตประชารัฐเฉลี่ยเดือนละ ๒.๓ ล้านราย”

นอกจากนี้ ได้มีการดำเนินการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากเน็ตประชารัฐ โดยการให้ความรู้แก่วิทยากรแกนนำ ๑,๐๓๓ คน และประชาชนทั่วประเทศ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสร้างรายได้และเสริมคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนผ่านโครงการไทยนิยม ยั่งยืน อีกจำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน พร้อมทั้งบ่มเพาะต้นกล้าประชารัฐด้วยการปูพื้นฐานให้เยาวชนไทยเป็นต้นกล้าประชารัฐที่จะเติบโตเป็นผู้ประกอบการยุคดิจิทัล ส่งเสริมพัฒนาชุมชนและสร้างเศรษฐกิจของชุมชนให้เป็นรูปธรรมสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๑,๙๔๑ แห่ง ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑,๒๙๐ แห่ง และสถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๖๕๑ แห่ง กำหนดติดตั้งแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ประชาชนสามารถใช้โครงข่ายได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หมู่บ้านละ ๑ จุด และสามารถติดตั้งใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบนโครงข่ายเน็ตประชารัฐได้ในราคาเป็นธรรม ประมาณ ๓๕๐ บาทพอร์ต/เดือน ในระดับความเร็ว 30 Mbps ซึ่งต่ำกว่าค่าใช้จ่ายท้องตลาดทั่วไปที่มีราคาประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ บาท/พอร์ต/เดือน

(๒) **เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub)** เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้มีโครงข่ายเชื่อมต่อระหว่างประเทศสามารถรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น มีเสถียรภาพ และมีความจุเพียงพอ สามารถรองรับความต้องการของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะส่งผลให้เป็นหนึ่งในประเทศที่สำคัญทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน โดยขยายความจุโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศของระบบที่มีอยู่ 1,770 Gbps ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ และการร่วมก่อสร้างเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศระบบใหม่ที่เชื่อมต่อประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีความจุเบื้องต้นจากประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ รวม 200 Gbps

(๓) **ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อประโยชน์สาธารณะ (Free Wi-Fi)** โดยจัดทำระบบตรวจสอบสิทธิ (Smart Sign On) สำหรับเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะผ่านทางชื่อบริการ @TH Wi-Fi ของผู้ให้บริการ (Internet Service Provider) ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย Username และ Password เดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งได้ให้บริการระบบ Smart Sign On ทั่วประเทศแล้ว

๗.๑.๓ ดำเนินโครงการภายใต้โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่สนับสนุนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ๗ จังหวัดเพิ่มเติม ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต เชียงใหม่ ขอนแก่น ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และกรุงเทพมหานคร โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ๓ ส่วน ประกอบด้วย ๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและขนส่ง และ ๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ด้านพลังงาน โดยมุ่งเน้นให้พัฒนาเมืองอัจฉริยะที่ประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่ Smart mobility, Smart energy and environment, Smart economy, Smart living, Smart people และ Smart Governance ภายใต้โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนที่สำคัญ ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะของเมืองได้อย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันเพื่อช่วยพัฒนาระบบบริการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับพื้นที่ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สร้างความปลอดภัยได้มากขึ้น นอกจากนี้ ได้ดำเนินการเพิ่มเติมในส่วนของการพัฒนานำร่องให้มีโครงข่ายสื่อสารไร้สาย (Internet of Things-Long Range IoT by CAT Telecom PCL: LoRa IoT by CAT) จังหวัดภูเก็ต ซึ่งใช้ระบบโครงข่ายไร้สายความเร็วต่ำ (Long-Range Wide Area Network: LoRaWAN) เพื่อเข้าไปช่วยในเรื่องของระบบติดตามพิกัด ติดตามสถานะการทำงานของระบบขนส่งสาธารณะ โดยในปี ๒๕๖๒ มีแผนที่จะขยายโครงข่ายดังกล่าวให้ครอบคลุมทั่วประเทศต่อไป

“ขอนแก่นสมาร์ทเฮลธ์”
รางวัลชนะเลิศโครงการด้านสาธารณสุขและการบริการสังคมดีเด่น

“ภูเก็ตสมาร์ททัวริซึม”
รางวัลชนะเลิศโครงการด้านการท่องเที่ยว ศิลปะ วัฒนธรรม หอสมุด และพื้นที่สาธารณะดีเด่น

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานของโครงการเมืองอัจฉริยะ ทำให้จังหวัดขอนแก่นและภูเก็ตได้รับรางวัลโครงการเมืองอัจฉริยะยอดเยี่ยมในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น) ในการประกาศรางวัล IDC Smart City Asia Pacific (SCAPA) ประจำปี ๒๕๖๑ โดยโครงการ “ขอนแก่นสมาร์ทเฮลธ์” ได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการด้านสาธารณสุขและการบริการสังคมดีเด่น และโครงการ “ภูเก็ตสมาร์ททัวริซึม” ได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการด้านการท่องเที่ยว ศิลปะ วัฒนธรรม หอสมุด และพื้นที่สาธารณะดีเด่น

๗.๑.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

(๑) **จัดทำแผนพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)** ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ e-Commerce ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำ e-Commerce และอำนวยความสะดวกการค้าสู่สากล ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพปัจจัยสนับสนุน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อและผู้ขาย ทั้งนี้ จะจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามรายยุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป

(๒) **พัฒนาตลาดพาณิชย์ดิจิทัล (Digital Commerce)** โดยส่งเสริมการค้าออนไลน์ผ่านช่องทาง www.thaitrade.com มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑๙๕,๖๘๙ ราย (สมาชิกผู้ซื้อ ๑๗๐,๘๕๑ ราย และสมาชิกผู้ขาย ๒๔,๘๓๘ ราย) มีผู้เข้าเยี่ยมชม (ไม่นับซ้ำ) จำนวน ๖,๗๐๘,๐๓๐ ราย มีการจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business Matching) จำนวน ๖,๙๙๘ คู่ และมูลค่าการซื้อขายที่มีหลักฐานจนถึงปัจจุบัน ๕,๕๕๕ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

(๓) **ขยายช่องทางการตลาด e-Commerce สำหรับสินค้าชุมชน** ผ่านเว็บไซต์ของดีทั่วไทย (www.kongdeetourthai.com) ซึ่งเป็นศูนย์รวมข้อมูลสินค้าที่ดีและมีชื่อเสียงประจำท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยได้รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการไว้ในระบบ (e-Directory) เพื่อเป็นช่องทางการช่วยเหลือและพัฒนาให้ SMEs ได้มีโอกาสในการค้าขายออนไลน์ โดยปัจจุบันมีร้านค้าและสินค้าที่ผ่านการคัดเลือกจาก ๓๖ จังหวัด จำนวน ๘๑ ร้านค้า รวมสินค้าทั้งสิ้นจำนวน ๒๓๗ รายการ นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ (http://agrimark.dit.go.th) ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๑,๓๕๘ ราย ลงนามความร่วมมือในการส่งเสริมช่องทางการตลาด e-Commerce เพื่อพัฒนาการซื้อขายผ่านออนไลน์ สร้างเครือข่ายการขนส่งสินค้าและระบบชำระเงิน จำนวน ๓๐ หน่วยงาน เช่น หน่วยงานราชการ ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ให้บริการขนส่ง และผู้ใช้บริการชำระเงิน

(๔) **สร้างโอกาสทางการตลาดผ่านมหกรรมลดราคาสินค้าทางออนไลน์** (Thailand Online Mega Sale) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์มากขึ้น ผ่านเว็บไซต์ www.thailandmegasale.com โดยมีมูลค่าการขายรวม ๕๙๖ ล้านบาท

(๕) **ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ e-Commerce และอำนวยความสะดวกทางการค้าสู่สากล** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพปัจจัยสนับสนุนและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อและผู้ขายด้วยการออกเครื่องหมายรับรองการมีตัวตน (DBD Registered) โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการมายืนยันตัวตนแล้ว ๓๗,๙๘๗ ราย

(๖) **ส่งเสริมสินค้าไทยไปยังตลาดจีนผ่านช่องทางออนไลน์** เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรและนวัตกรรมเกษตรไทยไปยังตลาดจีนและถึงผู้บริโภคโดยตรง (Business to consumer: B2C) โดยได้จัดตั้ง Thai Rice Flagship Store ผ่านเว็บไซต์ www.Tmall.com ซึ่งปัจจุบันมีสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำหน่ายแล้ว ๒๐๐ รายการ และมีสินค้าที่ได้รับการกำหนดรหัสสินค้า (Stock keeping Unit: SKUs) จำนวน ๒๒ แบรนด์ มีมูลค่าการขายทั้งหมดกว่า ๑๐๐ ล้านบาท และได้กำหนดเป้าหมายให้มีสินค้าไทยจำหน่ายผ่านเว็บไซต์ www.Tmall.com มากกว่า ๕๐๐ รายการ ภายในปี ๒๕๖๑ นอกจากนี้ ได้ร่วมมือกับพันธมิตรอื่น ๆ จัดทำบันทึกความเข้าใจเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ SMEs และธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามแดนไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่ออำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์สินค้าของไทย อีกทั้งได้จัดโครงการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการการค้าออนไลน์ [Smart Online SMEs Plus (S.O.S+)] และโครงการ Cross-Border e-Commerce Solutions & Business Matching ในงานแสดงสินค้านานาชาติภายในประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ไปต่างประเทศ ผ่านกิจกรรมการจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการไทยและเว็บไซต์สื่อกลางการติดต่อซื้อ-ขาย (Electronic Marketplace: e-Marketplace) เช่น ตลาดอเมริกา (Amazon.com, eBay.com) ตลาดจีน (ICBC, Tmall.com) ตลาดแอฟริกา (Gosoko.com ตลาดสิงคโปร์ (Redmart.com, ShopJJ.com) และตลาดเมียนมา (Bagantrade.com) โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการกว่า ๑,๘๐๐ ราย

(๗) **เพิ่มศักยภาพและความเข้าใจในการทำธุรกิจของผู้ซื้อและผู้ขาย** โดยได้ดำเนินโครงการส่งเสริมความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (Thailand e-Commerce Sustainability) ซึ่งเป็นการปรับปรุง e-Directory บนเว็บไซต์ www.Thaiemarket.com เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่น่าเชื่อถือ โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการในระบบทั้งสิ้นกว่า ๘,๐๐๐ ราย นอกจากนี้ ได้ผลักดันการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยการจัดงาน Thailand e-Commerce Week 2017 เพื่อช่วยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนกลุ่ม SMEs พร้อมทั้งเตรียมการจัดตั้ง e-Commerce Park เพื่อพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นแรงงานในตลาด e-Commerce ในอนาคต ภายใต้การสนับสนุนจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคธุรกิจ

(๘) **ดำเนินโครงการดิจิทัลชุมชนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์** เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเชิงพาณิชย์ในการผลักดันให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการของชุมชนผ่านร้านค้าออนไลน์ ร้านค้าชุมชน หรือที่ทำการไปรษณีย์ โดย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ให้บริการแบบครบวงจร ทั้งในส่วนของ e-Market Place e-Payment และ e-Logistics ผ่านศูนย์พร้อมโพสต์ (Prompt Post) โดยร้านค้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนสามารถใช้ระบบงานบริหารร้านค้าปลีก (Point of Sales: POS) ผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนในการขึ้นทะเบียนสินค้าและบริการ และส่งไปจำหน่ายต่อไปทั้งนี้ ได้ติดตั้งอุปกรณ์ POS แล้ว จำนวน ๒๐๑ แห่งทั่วประเทศ นำสินค้าขึ้นระบบ POS จำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๙๖ รายการ และมีผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนแล้ว ๓๔๑ ราย พร้อมทั้งได้พัฒนาวิทยากร e-Commerce ชุมชน จำนวน ๖๑๐ คน พัฒนาทักษะของวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการชุมชน ผู้ประกอบการ OTOP และ SMEs จำนวน ๖,๑๑๓ คน เกิดร้านค้าออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น ๔,๕๒๗ ร้านค้า และมีมูลค่าการขายสินค้าของผู้ประกอบการชุมชนจำนวน ๒๐๙,๘๗๙,๙๗๙ บาท

(๙) **ดำเนินโครงการการพัฒนาต้นแบบหมู่บ้าน/ชุมชนพาณิชย์อิเล็กทรอนิก (Village e-Commerce)** โดยได้อบรมพัฒนาศักยภาพด้านการค้าออนไลน์ให้กับวิทยากร e-Commerce ชุมชน จำนวน ๖๔๓ คน และวิทยากรได้ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มเป้าหมายโครงการที่เป็นผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชน SMEs ผู้ประกอบการ OTOP เกษตรกร ผู้ผลิตสินค้าในท้องถิ่น หรืออยู่ในพื้นที่ของศูนย์บ่มเพาะและสนับสนุนการทำการค้าออนไลน์ในระดับชุมชน จำนวน ๖,๒๘๕ คน และเกิดร้านค้าออนไลน์ จำนวน ๔,๕๗๘ ร้านค้า

(๑๐) **จัดเก็บข้อมูลสถิติสำคัญเพื่อให้มีแหล่งข้อมูลที่สะท้อนถึงสถานภาพพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย** ได้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่องด้วยการจัดเก็บข้อมูลสถิติสำคัญเพื่อใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดแนวทาง รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลที่สะท้อนถึงสถานภาพของประเทศไทยในการจัดอันดับในเวทีระหว่างประเทศด้วย ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ ๓๘.๓๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในส่วนของ B2C หรือ Business to Customer ซึ่งมีอัตราการเติบโตเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากผลการสำรวจพบว่า ประเทศไทยยังคงเป็นอันดับ ๑ ในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย รวมถึงการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พบว่า ในปี ๒๕๖๑ คนไทยมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยสูงถึง ๑๐.๕๐ ชั่วโมงต่อวัน เพิ่มขึ้นจำนวน ๓ ชั่วโมง ๔๑ นาที จากปี ๒๕๖๐

> “e-Commerce เติบโตสูงถึง ๓๘.๓๑% Business to Customer (B2C) ไทยติด อันดับ ๑ ในอาเซียน”

๗.๑.๕ ส่งเสริมวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น (Digital Startup) ได้วางแนวทางส่งเสริมวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้นอย่างเป็นระบบและครบวงจร ดังนี้

(๑) ให้องค์ความรู้แก่วิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้นผ่านโครงการ Roadshow ใน ๕ ภูมิภาค และโครงการเร่งการเติบโตของวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น (Accelerator program)

(๒) ให้เงินทุนสนับสนุนแก่วิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น ตั้งแต่ช่วงพัฒนาแนวคิด (Ideation) ช่วงก่อตั้งธุรกิจ (Launch) และช่วงการเติบโตของธุรกิจ (Growth) นอกจากนี้ ยังมีทุนสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้นขยายออกสู่ตลาดต่างประเทศด้วย

(๓) พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้นของไทยให้สามารถพัฒนาสู่ระดับสากล และสามารถก้าวสู่ระดับธุรกิจที่มีมูลค่าการระดมทุนมากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ สรอ. (Unicorn) ได้ในอนาคต

นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและวิทยาการคอมพิวเตอร์ให้กับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ www.CodingThailand.org ร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร เช่น code.org ไมโครซอฟท์ กูเกิล ไอบีเอ็ม และอักษรเอ็ดดูเคชัน ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกลุ่มเยาวชนและบุคคลทั่วไปให้สามารถพัฒนาทักษะพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และใช้ความคิดสร้างสรรค์ผ่านวิทยาการคำนวณและการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ตั้งแต่พื้นฐานวิทยาการคำนวณ วิทยาการคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการต่อยอดความคิดและสร้างสรรค์นวัตกรรม ปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนเข้ามาเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มแล้ว จำนวน ๒๔,๐๐๐ ครั้ง และเยาวชนไทยได้รับการฝึกทักษะด้าน coding จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ราย

๗.๑.๖ พัฒนาระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เป็นการนำร่องในการเชื่อมโยงข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดระบบการทำงานและการบริการที่มีประสิทธิภาพสูง โดยได้ดำเนินการพัฒนาระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ซึ่งเป็นการให้บริการเพื่อใช้ยืนยันตัวตนทางดิจิทัลตามมาตรฐาน Open ID Connect Protocol สำหรับให้บริการแก่หน่วยงานทั่วไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการเชื่อมโยงระบบการยืนยันตัวตนและแลกเปลี่ยนข้อมูล

ของผู้กู้ยืมเงินกองทุน เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้กู้ยืมและบริหารจัดการหนี้ ร่วมกันพัฒนา ทดสอบ และนำร่องการใช้งานระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการเข้าถึงบริการด้านการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และเตรียมขยายผลไปยังมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

นอกจากนี้ ได้จัดทำข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ๑) ประกาศข้อเสนอแนะมาตรฐานฯ ว่าด้วยการทำธุรกรรมแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้าสำหรับธนาคาร ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ และ ๒) ประกาศข้อเสนอแนะมาตรฐานฯ ว่าด้วยแนวทางการใช้ดิจิทัลไอดีสำหรับประเทศไทย จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ประกอบด้วย ภาพรวมและอภิธานศัพท์ การลงทะเบียนและพิสูจน์ตัวตน และการยืนยันตัวตน

๗.๑.๗ บูรณาการข้อมูลตรวจวัดด้านแผ่นดินไหวแบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) ของ ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมอุตุนิยมวิทยา กรมทรัพยากรธรณี กรมชลประทาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและสนับสนุนการแจ้งเตือนภัยสึนามิของประเทศ ทำให้การเฝ้าระวังและสนับสนุนการแจ้งเตือนภัยสึนามิของประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านความถูกต้อง แม่นยำ และทันการณ์ โดยปี ๒๕๖๑ ผลสำรวจร้อยละความสำเร็จในการแจ้งข่าวแผ่นดินไหวและสึนามิถูกต้องตามเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๗ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่จะเกิดจากแผ่นดินไหวและสึนามิเพิ่มขึ้น

๗.๒ กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการให้บริการสาธารณะและไม่เป็นการแสวงหากำไร โดยไม่เป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของกิจการภาคเอกชน รวมถึงเป็นทุนอุดหนุนโครงการวิจัยและพัฒนาแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมโดยไม่ซ้ำซ้อนกับการวิจัยและพัฒนาที่มีอยู่ ซึ่งกองทุนดังกล่าวมีเงินกองทุน จำนวน ๗๓๘,๕๐๑,๑๖๓.๕๐ บาท สำหรับดำเนินโครงการ ๒๓ โครงการ โดยแบ่งโครงการตามยุทธศาสตร์ที่เกิดผลกระทบแก่ประชาชนและภาพรวมในวงกว้าง ได้แก่ ๑) การพัฒนาคนดิจิทัล (Digital Manpower) ๒) ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital Security) ๓) โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Digital Infrastructure) และ ๔) การต่อยอดการใช้ประโยชน์จากเน็ตประชารัฐ

๗.๓ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

๗.๓.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายเพื่อใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ศูนย์ข้อมูล (Data Center) และคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดทำโจทย์ตัวอย่าง (Prototype)** เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐได้เห็นภาพของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) **ด้านสาธารณสุข** Big Data Analytics ร่วมบูรณาการข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรวัย ๐-๓ ปี หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลที่ได้มาใช้วางแผนเพื่อให้สามารถเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการที่ดี เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศในอนาคต ๒) **ด้านการท่องเที่ยว** ใช้ข้อมูลสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยนำมาวิเคราะห์ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและทัศนคติของนักท่องเที่ยว เพื่อวางแผนจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด เช่น การติดป้ายภาษาต่างประเทศเฉพาะสำหรับ

นักท่องเที่ยว จัดสิ่งอำนวยความสะดวก วางแผนการบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง ๓) **ด้านอุตุนิยมวิทยากับการบิน** โดยนำข้อมูลความถี่รายชั่วโมงมาทำการวิเคราะห์ด้วยปัญญาประดิษฐ์ เพื่อทำนายลักษณะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยผลที่ได้สามารถช่วยให้ท่าอากาศยานมีข้อมูลลักษณะภูมิอากาศที่เป็นปัจจุบัน เพิ่มศักยภาพในการจัดการการขึ้นและลงของเครื่องบินได้ดียิ่งขึ้น

(๒) **สนับสนุนเครื่องมือ โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ของหน่วยงานภาครัฐ** โดยจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการทดสอบ ทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ประกอบด้วยชุดคอมพิวเตอร์และชุดซอฟต์แวร์ (Platform Big data Sandbox) รวมทั้งให้คำปรึกษาเชิงเทคนิคด้านการวิเคราะห์ ฝึกอบรมผ่านโจทย์ปัญหาจริงของหน่วยงาน

(๓) **กำหนดมาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสารสนเทศและการประมวลผลข้อมูลภาครัฐเพื่อรองรับการดำเนินงานในอนาคต** โดยจัดทำร่างมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสารสนเทศ เพื่อประมวลผลข้อมูลภาครัฐ ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการเรื่องการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security) มีประสิทธิผล สถาปัตยกรรมของศูนย์ข้อมูลเข้าใจง่าย สามารถควบคุมได้ ประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อและการดูแลระบบ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมการประเมินสถานะของศูนย์ข้อมูลที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานภาครัฐ และมีผู้เชี่ยวชาญเข้าไปหารือกับหน่วยงานเพื่อร่วมกันออกแบบ วางแผน สร้างและ/หรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน โดยครอบคลุมระบบ Cloud (ทั้ง Government Cloud, Ministry Cloud และ Agency Cloud) ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบความปลอดภัยไซเบอร์ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการแล้ว ๑๔๐ หน่วยงาน ครอบคลุมทุกกระทรวง และหน่วยงานอิสระ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการทำงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ

(๔) **กำหนดโจทย์ระดับประเทศที่มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ** โดยบูรณาการข้อมูลจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องมาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ จำนวน ๓ เรื่อง ประกอบด้วย ๑) **การเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว** โดยการสร้างระบบผู้แนะนำ บริการ สินค้า ให้ลูกค้าโดยอัตโนมัติ (recommender model) ที่ผสานพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในภาพรวม (demand side) ข้อมูลร้านอาหาร โรงแรม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงบริเวณโรงแรม (supply side) โดยสามารถใช้เป็นตัวช่วยในการโฆษณาเมืองรอง (targeted campaigns) การแนะนำโรงแรม และร้านอาหารที่มีแนวโน้มชื่นชอบ โดยมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นเป้าหมายหลักของโจทย์ ๒) **การเพิ่มศักยภาพด้านการจัดเก็บภาษี** โดยการสร้างแบบจำลองพยากรณ์รายรับของธุรกิจแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน (benchmarks) ตามประเภทธุรกิจ และนำรายรับที่พยากรณ์ได้มาเปรียบเทียบกับรายรับที่รายงานแก่กรมสรรพากร เพื่อระบุธุรกิจที่มีโอกาสมีรายงานรายรับต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น ข้อมูลภาษีเงินได้ ภาษีการขาย ข้อมูลรายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิของธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ข้อมูลโรงแรม ร้านอาหาร ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินการของธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ๓) **การวิเคราะห์ Social Media ในประเด็นเน็ตประชารัฐ** เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากช่องทางต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ โดยนำประเด็นนโยบายรัฐบาลเรื่องเน็ตประชารัฐมาเป็นต้นแบบในการจัดทำแพลตฟอร์ม รวมถึงการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบที่ติดตามได้อย่างทันท่วงที

(๕) **กำหนดเป้าหมายและกรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่** เพื่อให้ภาครัฐมีบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการข้อมูล รวมทั้งนำข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร กรอบแนวทางการดำเนินงาน กำหนดหลักสูตรและแผนการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านวิเคราะห์และจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ โดยจะนำมาตรการสร้างและพัฒนากำลังคนภาครัฐเชิงกลยุทธ์เพื่อการไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาบุคลากรภาครัฐเพื่อการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ต่อไป

๗.๓.๒ พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้ดำเนินการพัฒนากรณีตัวอย่างการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ของภาครัฐในประเด็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยในระยะแรกให้เน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลคนจนแบบชี้เป้า (Thai Poverty Map and Analytics Platform: TPMAP) เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความยากจนให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น สามารถออกแบบนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ตรงกับความต้องการหรือสภาพปัญหาได้ รวมทั้งใช้วิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย เพื่อหาคำตอบใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ “ใครคือคนจน” “คนจนต้องการหรือมีปัญหาอะไร” และ “จะช่วยเหลือคนจนตามกลุ่มเป้าหมายอย่างยั่งยืนได้อย่างไร” ซึ่งเป็นการรวบรวมฐานข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จัดทำเป็นระบบซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการจัดสวัสดิการสังคม สามารถตรวจสอบผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการและลดความซ้ำซ้อนของการจ่ายสวัสดิการได้ โดยข้อมูลเริ่มต้นที่นำมาใช้แล้ว ได้แก่ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) และข้อมูลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถใช้งานระบบ TPMAP ได้ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

๗.๓.๓ ดำเนินโครงการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลภาครัฐ (Government Data Analytics and Management Promotion Institute) ซึ่งจะเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Special Delivery Unit: SDU) ทำหน้าที่วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐบาลและคณะกรรมการระดับชาติ ให้คำปรึกษาด้านการจัดหา วิเคราะห์ และบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการยกระดับความสามารถและทักษะของบุคลากรของรัฐ ตลอดจนการสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการ วิจัย และบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลของแต่ละกระทรวงมาบูรณาการให้เกิดมิติข้อมูลใหม่ สามารถวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ สร้างเป็นโมเดลวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปประยุกต์สร้างเป็นบริการภาครัฐที่มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของประชาชน

๗.๓.๔ วิเคราะห์ Big Data Sandbox สำหรับภาครัฐ เป็นการทำงานผ่านกระบวนการกลั่นกรองและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยของการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการลงทุนระบบประมวลผลขนาดใหญ่ของหน่วยงานได้อีกด้วย

๗.๓.๕ จัดทำระบบประมวลข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อ **"สร้าง"** อาชีพที่เหมาะสมให้แก่ประชาชนเป็นรายพื้นที่ โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างโอกาสทางธุรกิจในระดับฐานรากด้วยการใช้ข้อมูล Big Data ด้านข้อมูลธุรกิจในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจในแต่ละพื้นที่รวมถึงเสนอแนะธุรกิจแฟรนไชส์ที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล และ **"ส่งเสริม"** การผลักดันการค้าระหว่างประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อนำมาประมวลและแสดงผลแบบทันที (Real-time) สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนใช้ในการติดตาม ผลักดัน และขยายโอกาสการค้าระหว่างประเทศให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ยัง **"สนับสนุน"** องค์ความรู้ให้แก่ภาคประชาชนและผู้ประกอบการผ่านการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจไปจนถึงการค้าระหว่างประเทศตามศักยภาพรายบุคคล

๗.๔ การจัดระบบความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ

๗.๔.๑ จัดตั้งคณะกรรมการเตรียมการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการเตรียมการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการจัดทำนโยบายแผนระดับชาติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ตลอดจนการเตรียมการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติให้ทันสถานการณ์โลกในปัจจุบันต่อไป

๗.๔.๒ สนับสนุนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย (Cybersecurity Missions) เพื่อยกระดับในการเฝ้าระวังและจัดการภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นและอาจสร้างความเสียหายแก่ระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ ให้สามารถจัดการกับภัยคุกคามได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว ด้วยการขยายผลการติดตั้งระบบป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคาม Government Threat Monitoring (GTM) และ Government Website Protection (GWP) โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ติดตั้งระบบให้แก่หน่วยงานภาครัฐแล้ว จำนวน ๔๐ หน่วยงาน และเว็บไซต์ที่มีระบบป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน ๒๐๐ เว็บไซต์ ทำให้โดยรวมปัจจุบันมี ๒๔๐ หน่วยงานที่ติดตั้งระบบและ ๑,๕๐๐ เว็บไซต์ที่มีระบบป้องกันฯ

นอกจากนี้ ได้ยกระดับทักษะบุคลากรผ่านการอบรมและจัดกิจกรรม จำนวน ๓๑๒ คน เช่น หลักสูตร IT Security Management การจัดฝึกซ้อมรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Drill) และฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) ให้แก่กลุ่มตลาดทุน และกลุ่มสาธารณสุข รวมทั้งจัดทำชุดข้อมูลหนังสือ Cyber Threat 2017 เพื่อเผยแพร่วิธีการป้องกันภัยคุกคามไซเบอร์ที่สามารถนำมาปฏิบัติและใช้งานเทคโนโลยีให้ก้าวไปในโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นใจ

๗.๔.๓ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ ได้จัดทำร่างแผนพัฒนาบุคลากรฯ ครอบคลุมถึงการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ระยะเวลา ๓ ปี เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของไทย ซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ ๑๒,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๖๔ โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับ ๖ มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อร่วมมือด้านวิชาการและการจัดทำหลักสูตรอบรมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาบุคลากร

๗.๔.๔ จัดตั้งศูนย์ความร่วมมืออาเซียน-ญี่ปุ่น เพื่อพัฒนาบุคลากรความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือ ASEAN-Japan Cybersecurity Capacity Building Centre (AJCCBC) ในประเทศไทย ได้เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ จัดฝึกอบรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของอาเซียนครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔-๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๓ หลักสูตร ได้แก่ ๑) หลักสูตรรับมือภัยคุกคามด้านสารสนเทศด้วยระบบคอมพิวเตอร์จำลองสถานการณ์ภัยคุกคาม (Cyber Defense Exercise with Recurrence: CYDER) ๒) หลักสูตรฟอเรนสิกส์ (Forensics) เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลจากการโจมตีทางไซเบอร์ และ ๓) หลักสูตร Malware Analysis การวิเคราะห์มัลแวร์ตามแนวโน้มของภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศและการรับรองความปลอดภัย (Information Security and Assurance)

๗.๔.๕ จัดทำชุดข้อมูลด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ได้จัดทำข้อมูลด้านความมั่นคงปลอดภัยอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบของหนังสือ คู่มือ และอินโฟกราฟิก เพื่อเผยแพร่และสร้างความตระหนักต่อสาธารณะในวงกว้าง ได้แก่ หนังสือ Cyber Threat 2011-2017 และอินโฟกราฟิกเรื่องต่าง ๆ เช่น Phishing Awareness, Email Scam Awareness, Malicious Code Awareness, Security tips while travelling, How to protect from WannaCry

๗.๔.๖ จัดตั้งหน่วยประสานงานกลางระหว่างการจัดตั้ง Cybersecurity Agency (CSA) โดยให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยประสานงานกลางเป็นการชั่วคราวระหว่างจัดตั้ง CSA เพื่อรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ และทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์ โดยทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกลางและหน่วยงานเผชิญเหตุด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อให้ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของชาติอยู่ในระดับมาตรฐานสากล

๗.๕ การปรับปรุงกฎหมายเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล

๗.๕.๑ กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้มีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒) พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ๔) พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๗.๕.๒ ร่างกฎหมายที่ยังไม่ประกาศใช้ จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. .... ซึ่งผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (วาระ ๒) แล้ว และอยู่ในกระบวนการเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป ๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๓) ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ซึ่งทั้ง ๒ ร่างนี้อยู่ในกระบวนการเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป ๔) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ตามข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ๕) ร่างพระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... คณะรัฐมนตรีเห็นชอบหลักการ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ อยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒) ร่างพระราชบัญญัติรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ ๓) ร่างพระราชบัญญัติกิจการอวกาศ พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการปรับปรุงก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๗.๖ การยกระดับประเทศไทยด้านการพัฒนาดิจิทัลในการจัดอันดับตามตัวชี้วัดสากลที่สำคัญ

๗.๖.๑ e-Government Development Index (EGDI) โดยสหประชาชาติ (United Nations: UN) ประกาศผลในปี ๒๐๑๘ **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๗๓** จาก ๑๙๓ ประเทศ **ดีขึ้น ๔ อันดับ** เนื่องจากการผลักดันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของภาครัฐ รวมทั้งการปรับปรุงการให้บริการของภาครัฐผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ประชาชนเข้าถึงและมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น (ปี ๒๐๑๖ อันดับ ๗๗)

๗.๖.๒ ICT Development Index โดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) ประกาศผลในปี ๒๐๑๗ **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๗๘** จาก ๑๗๖ ประเทศ **ดีขึ้น ๔ อันดับ** เนื่องจากการผลักดันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของภาครัฐ ทำให้ประชาชนเข้าถึงและมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการใช้งานผ่านโครงข่ายไร้สาย (ปี ๒๐๑๖ อันดับ ๘๒)

๗.๖.๓ World Digital Competitiveness Ranking โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) ประกาศผลในปี ๒๐๑๘ **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๓๙** จาก ๖๓ ประเทศ **ดีขึ้น ๒ อันดับ** โดยในตัวชี้วัดย่อยด้าน Technological Framework มีคะแนนสูงขึ้น เนื่องจากมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโครงข่ายเคลื่อนที่เพิ่มมากขึ้น (ปี ๒๐๑๗ อันดับ ๔๑)

๗.๖.๔ Global Competitiveness Index 4.0 โดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ประกาศผลในปี ๒๐๑๘ **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๓๘** จาก ๑๔๐ ประเทศ **ดีขึ้น ๒ อันดับ** โดยในตัวชี้วัดย่อยด้าน ICT Adoption มีคะแนนสูงขึ้น เนื่องจากการผลักดันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของภาครัฐ ทำให้ประชาชนเข้าถึงและมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ปี ๒๐๑๗ อันดับ ๔๐)

๗.๖.๕ Global Innovation Index โดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ประกาศผลในปี ๒๐๑๘ **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ ๔๔** จาก ๑๒๖ ประเทศ **ดีขึ้น ๗ อันดับ** เนื่องจากการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการของภาครัฐและการนำระบบดิจิทัลมาอำนวยความสะดวก รวมทั้งมีการรายงานสัดส่วนผู้เรียนจบด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น (ปี ๒๐๑๗ อันดับ ๕๑)

๘. การส่งเสริมการท่องเที่ยว

รัฐบาลได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ โดยใช้ “วิถีไทย” เป็นตัวขับเคลื่อนทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยในปี ๒๕๖๐ สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน ๒.๘ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๙๒ จากปีที่ผ่านมา และในปี ๒๕๖๑ ได้ตั้งเป้าหมายรายได้จากนักท่องเที่ยว จำนวน ๓ ล้านล้านบาท โดยระหว่างเดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๑ มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสิ้น ๒๘.๕๔ ล้านราย ขยายตัวร้อยละ ๘.๗๑ ก่อให้เกิดรายได้รวม ๑.๔๙ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๙๕ จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และระหว่างเดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จำนวน ๑๐๑.๓๘ ล้านคน-ครั้ง ขยายตัวร้อยละ ๔.๑๓ และก่อให้เกิดรายได้รวม ๐.๖๙ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๙.๑๒ จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑) รวมประมาณ ๒.๑๘ ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๓๖ ช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

> “มีรายได้จาก
> อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
> **๒.๑๘ ล้านล้านบาท**
> ขยายตัว ๑๐.๓๖%”

๘.๑ การสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว

๘.๑.๑ ส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ได้เสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยเพื่อให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในการมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ตั้งแต่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เช่น แผ่นพับข้อมูล โปสเตอร์ สปอตโฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งการแจ้งเตือนในการระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลและสามารถป้องกันตนเองได้ในเบื้องต้น

นอกจากนี้ ได้ระดมความเห็นในการประชุม**เที่ยวทั่วไทย ปลอดภัยทุกที่** ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้เมืองไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอย่างยั่งยืน เพื่อหาแนวทางการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งได้จัดทำ**มาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับนักท่องเที่ยว** แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ มาตรการเตรียมความพร้อม มาตรการจัดการขณะเกิดเหตุวิกฤต และมาตรการเยียวยาหลังเกิดเหตุวิกฤต

๘.๑.๒ อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้พัฒนากลไกและปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับแจ้งเหตุของตำรวจท่องเที่ยวและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทางโทรศัพท์สายด่วน ๑๑๕๕ รวมถึงขยายศูนย์แก้ไขปัญหานักท่องเที่ยวในภาวะวิกฤตประจำภูมิภาคและแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยให้สามารถช่วยเหลือและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุมสะดวกรวดเร็วตลอด ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งมีสถิติรับแจ้งระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๓๖๒,๐๒๒ ครั้ง ซึ่งได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าไปดำเนินการแต่ละกรณี และให้แจ้งผลดำเนินการที่ศูนย์รับแจ้งด้วย

นอกจากนี้ ปัจจุบันมีศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ๑๖ ศูนย์ และศูนย์ประสานงาน (Tourist Assistance Center: TAC) ๖๐ ศูนย์ รวม ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ มีเจ้าหน้าที่รวม ๒๒๑ ราย ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำด้านการท่องเที่ยวและการป้องกันภัยจากการท่องเที่ยว รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย

> “มีศูนย์ช่วยเหลือ
> นักท่องเที่ยว
> ๑๖ ศูนย์
> ศูนย์ประสานงาน
> TAC ๖๐ ศูนย์
> ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ”

และชาวต่างชาติ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารได้หลายภาษาอยู่ประจำทุกศูนย์ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ รัสเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น จีน ฝรั่งเศส สเปน และลาว ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว จำนวน ๓,๕๓๓ ราย

๘.๑.๓ ช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติผ่านกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ วงเงิน ๒๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือและเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ จากเหตุอาชญากรรม หรือภัยด้านอื่น ๆ โดยมิได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการเยียวยาให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๕๒,๑๖๘,๑๑๖.๘๒ บาท

> “เยียวยานักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ ผ่านกองทุนฯ ๕๒.๑๗ ล้านบาท”

๘.๑.๔ พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยว ได้จัดอบรมบุคลากรภาคการท่องเที่ยว ประกอบด้วย **หลักสูตรการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางน้ำใน ๓ จังหวัดอันดามัน (กระบี่ พังงา และภูเก็ต)** เพื่อให้มัคคุเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่อาจจะประสบอุบัติเหตุทางน้ำได้อย่างถูกต้องและทันท่วงที มีผู้เข้าร่วม ๕๓ ราย จัดอบรมหลักสูตร**เจ้าบ้านน้อยในจังหวัดนครราชสีมา เพชรบุรี สุโขทัย และหนองคาย** เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักในท้องถิ่น วัฒนธรรม ความเป็นไทย และได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านน้อยและเจ้าบ้านที่ดีในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของท้องถิ่น มีผู้เข้าร่วม ๓๒๐ ราย จัดอบรม**พัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร**ให้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ หรือชุมชนท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และสุราษฎร์ธานี ให้สามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีผู้เข้าร่วม ๑๖๔ ราย จัดอบรม**พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและการจัดการด้านการท่องเที่ยว (Ask Me)** เพื่อรองรับการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับงานโมโตจีพี (Moto GP) และฝึกปฏิบัติการใช้บทสนทนาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าร่วม ๑๓๐ ราย จัดอบรม**การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน** ในจังหวัดพัทลุง นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล สุพรรณบุรี กำแพงเพชร แม่ฮ่องสอน น่าน และสระแก้ว มีผู้เข้าร่วม ๔๑๐ ราย จัดอบรม**พัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย** ในจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ เชียงราย ลำพูน เพชรบุรี สตูล นครศรีธรรมราช และพระนครศรีอยุธยา มีผู้เข้าร่วม ๑,๓๗๓ ราย ๒๑๗ ชุมชน จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไทในโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีไท ในจังหวัดปราจีนบุรี กระบี่ และเชียงราย** มีผู้เข้าร่วม ๒๔๐ ราย รวมทั้งจัดอบรมอาสาสมัครและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ระยอง ขอนแก่น เพชรบุรี อุดรธานี พิษณุโลก สงขลา เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต และสระแก้ว มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๖,๑๐๓ ราย

๘.๑.๕ อบรมอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยว (เจ้าบ้านที่ดี) เพื่อพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ความสามารถในการแข่งขันในบริบทการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปในเวทีการส่งเสริมการขายในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการฝึกอบรม โดยจัดขึ้น ๖ ครั้ง ๕ ภูมิภาคในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการอบรม ๑,๖๐๐ ราย รวมทั้งยังได้จัดทำหลักสูตรออนไลน์เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อีกด้วย

๘.๑.๖ ดำเนินโครงการรณรงค์ห้องน้ำสาธารณะสะอาดเพื่อการท่องเที่ยว (Water Closet: WC OK) เพื่อผลักดันให้เกิดความตื่นตัวในการดูแลและพัฒนาห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ให้เป็น**ห้องน้ำสะอาด สุขใจ ไปเที่ยวไหนก็** WC OK โดยจัดอาสาสมัครเพื่อรักษาความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยว และจัดอบรมการดูแลรักษาความสะอาด มีจิตใจในการให้บริการที่ดี และนวัตกรรมเกี่ยวกับห้องน้ำแก่ผู้ประกอบการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม ๔ ครั้ง ในจังหวัดจันทบุรี ลำปาง อุดรธานี และสมุทรสงคราม โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม รวม ๘๖๔ ราย

๘.๑.๗ แก้ไขปัญหาบริษัททัวร์และมัคคุเทศก์ผิดกฎหมาย และธุรกิจตัวแทนอำพรางหรือนอมินี (Nominee) ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๐-สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน ๕,๗๑๒ ครั้ง มีธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับการตรวจสอบ จำนวน ๑,๒๒๘ ราย ดำเนินคดีกรณีไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว จำนวน ๕๘๗ ราย มีมัคคุเทศก์ที่ได้รับการตรวจสอบ จำนวน ๔,๔๘๔ ราย ดำเนินคดีกรณีไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ จำนวน ๑,๒๘๑ ราย รวมทั้งปราบปรามการประกอบกิจการธุรกิจนำเที่ยวที่มีลักษณะเป็นทัวร์ต้นทุนต่ำหรือทัวร์ด้อยคุณภาพ อันเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ตรวจสอบบริษัท ทรานลี่ ทราเวิล จำกัด และได้ทำการเพิกถอนทะเบียนบริษัทในเครือข่ายทรานลี่ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕ บริษัท ซึ่งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีคำสั่งยึดทรัพย์ของบริษัทในเครือทรานลี่และทรัพย์สินอื่น รวมทั้งสิ้น ๒๐๒ รายการ โดยได้นำทรัพย์สินขายทอดตลาดสามารถนำเงินคืนสู่แผ่นดินได้ทั้งหมด ๒๐๔,๘๙๔,๐๐๐ บาท

> “ยึดทรัพย์บริษัทนำเที่ยว
> ที่ทำผิดกฎหมาย
> นำทรัพย์สินขายทอดตลาด
> **นำเงินคืนสู่แผ่นดิน**
> **๒๐๔ ล้านบาท**”

นอกจากนี้ ได้กวดขันจับกุมการเช่ารถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่หลอกลวงขายเกินราคาหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว และกำกับดูแลให้ธุรกิจนำเที่ยวมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งดำเนินการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรมเพื่อสืบค้นได้สะดวกรวดเร็วและสามารถแก้ปัญหาได้ทันท่วงที และดำเนินมาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เช่น สำรวจและปรับสภาพจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งหรือจุดที่อยู่นอกเหนือวิสัยระมัดระวังของนักท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์จัดทำป้ายเตือนภัยภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

๘.๑.๘ สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยวโดยในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพการประชุมท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ (37th ASEAN Tourism Forum 2018: ATF 2018) ซึ่งจะมีผู้เข้าร่วมประชุมระดับผู้นำจาก ๑๐ ประเทศอาเซียนและประเทศพันธมิตรคู่เจรจา พร้อมแสดงศักยภาพธุรกิจบริการของการท่องเที่ยวไทย และหารือพัฒนาความร่วมมือเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมุ่งผลักดันอาเซียนให้เป็น “Single Destination” หรือจุดหมายปลายทางเดียวกันด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจัดระหว่างวันที่ ๒๑-๒๗ มกราคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงใหม่ **เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๔๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (The 41st Greater Mekong Sub region Tourism Working Group and the 2018 Mekong Tourism Forum: GMS-TWG 41st)** โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาการตลาดและการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งนำเสนอโอกาสในเชิงบวก เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการผลักดันให้การท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก GMS เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกัน นอกจากนี้ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้สัมผัสกับประสบการณ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และที่เป็นกระแสในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งจัดระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดนครพนม รวมทั้งได้ดำเนิน**โครงการพัฒนาท่องเที่ยวเชื่อมโยงราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Cambodia-Laos-Myanmar-Vietnam: CLMV)** เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับประเทศ CLMV โดยได้มีการจัดประชุม เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

๘.๒ การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว

๘.๒.๑ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเสนอความเป็นไทย ด้วยแคมเปญ **amazing ไทยเท่** ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มศักยภาพ ตลอดจนส่งคุณค่าทางการท่องเที่ยวแบบลงลึกถึงท้องถิ่น ผ่านเครือข่ายชุมชนออนไลน์ Facebook: amazing ไทยเท่ โดยการใช้คนมีชื่อเสียงเป็นตัวแทนของแต่ละภาคทั้ง ๕ ภูมิภาค

๘.๒.๒ ยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่ความเป็นคุณภาพผ่านวิถีไทย โดยจัดงาน **TAT & TG Mega Fam Trip and Trade meet 2018** ณ โรงแรมบ้านไทยบีชรีสอร์ตแอนด์สปา ป่าตอง จังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑ จัดงาน **Market Briefing และ Product update** ให้แก่ผู้ประกอบการทั้งไทยและจีน รวมทั้งเจรจาธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

๘.๒.๓ ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว โดยเข้าร่วมงาน **Long Stay Fair Tokyo International Forum** ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว โดยจังหวัดที่นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นให้ความสนใจมาก ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ขอนแก่น และนครราชสีมา นอกจากนี้ ในงานดังกล่าวได้นำเสนอมาตรฐานที่พักแบบพำนักระยะยาว การท่องเที่ยววิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งนี้ มีนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเข้าร่วมฟังการนำเสนอ จำนวน ๑๒๐ ราย

๘.๒.๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวใน ๑๐ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนแม่กำปอง จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนบ้านนาต้นจั่น-เมืองเก่าสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ชุมชนบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา วิสาหกิจชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ชุมชนพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ชุมชนทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ชุมชนบ้านบางพลับ จังหวัดสมุทรสงคราม หมู่บ้านเบญจรงค์ จังหวัดสมุทรสาคร หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาคร ชุมชนบ้านน้ำเชี่ยว และชุมชนบ้านสลักคอก จังหวัดตราด เพื่อให้มีการรับรู้และเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของไทยให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

(๑) จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนำเสนอผลิตภัณฑ์ของชุมชน ใน**งานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ปี ๒๕๖๑** เมื่อวันที่ ๑๗-๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ได้แก่ ชุมชนบ้านนาต้นจั่น-เมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ชุมชนบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา วิสาหกิจชุมชนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ชุมชนบ้านน้ำเชี่ยว จังหวัดตราด

(๒) จัดประชุมให้ความรู้ชุมชนภายใต้**โครงการ Creative Tourism** ให้แก่ชุมชนบ้านทุ่งอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ชุมชนบ้านทองเอน จังหวัดสิงห์บุรี ชุมชนบ้านแหลมมะขาม จังหวัดตราด ชุมชนบ้านปางห้า จังหวัดเชียงราย ชุมชนท่าดินแดง จังหวัดพังงา และชุมชนบ้านสวาย จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒-๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดสมุทรสงคราม

(๓) ได้เปิดตัว**แคมเปญ Creative Tourism 2561** สร้างแบรนด์ชุมชนใน ๖ จังหวัด พัฒนาเส้นทาง **ยิ่งเที่ยวมาก ยิ่งเยอะประสบการณ์** ได้แก่ จังหวัดตราด เชียงราย อ่างทอง สิงห์บุรี พังงา และสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

(๔) จัด**มหกรรมคาราวาน เที่ยวอีสานแซ่บนัว** เพื่อนำตัวแทนเข้ามาศึกษา เส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยว และส่งเสริมการขาย เช่น จัดการสาธิต และเสนอขายสินค้าภายในชุมชนแก่ผู้เข้าเยี่ยมชม เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ แหล่งโบราณคดีและโฮมสเตย์บ้านปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

๘.๒.๕ ส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั่วประเทศ เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเสริมสร้าง และยกระดับรากฐานให้มีความเข้มแข็งจากการกระจายรายได้สู่ชุมชน เช่น

(๑) จัด **Amazing Thailand Go Local** เพื่อนำเสนอแพ็กเกจท่องเที่ยวชุมชน (CSR Trip/Village Route/Volunteer Activities) โดยประชาสัมพันธ์ในกลุ่มลูกค้าองค์กรพร้อมส่งเสริมการขายให้กับกลุ่มลูกค้าองค์กรชั้นนำ ๕๐ บริษัทของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Top 50) และได้จัดทำรายชื่อชุมชน OTOP วิถี เพื่อสร้างการรับรู้ชุมชน รวมทั้งจัด Local Life & Learn เปิดประสบการณ์การท่องเที่ยววิถีชุมชน และเลือกซื้อแพ็กเกจท่องเที่ยวชุมชนภายในงานเทศกาลท่องเที่ยวเมืองรองที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

(๒) จัดโครงการ**ตามรอยไดโนเสาร์...ตะลุยแดนอีสาน** ณ พิพิธภัณฑ์สิรินธร อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างวันที่ ๑๔ กันยายน-๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยจัดขึ้นในวันศุกร์-อาทิตย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองและการท่องเที่ยวชุมชน ภายใต้แนวคิด **ทุกสิ่งสร้างสรรค์ ณ กาฬสินธุ์** (Creative KALASIN) โดยนำไดโนเสาร์จุดเด่นสำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เกิดการท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน และกลุ่มครอบครัวสมัยใหม่

๘.๒.๖ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งห่วงโซ่คุณค่าด้านการท่องเที่ยว (เมืองรอง ๕๕ จังหวัด)

(๑) จัด**เทศกาลท่องเที่ยวเมืองรอง** ซึ่งเป็นการจัดงานภายใต้นโยบายที่ต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้เกิดการพัฒนาทางกายภาพ สังคม วัฒนธรรม ที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความยั่งยืน ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยรวบรวมประสบการณ์ความมหัศจรรย์ของ ๕๕ เมืองรอง ภายใต้แนวคิด **กล้าให้ลอง...มหัศจรรย์ ๕๕ เมืองรอง ลองไปแล้วจะรู้** จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

(๒) ดำเนินโครงการ**แหล่งท่องเที่ยวตามรอยศาสตร์พระราชาสู่การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว** เพื่อให้คนไทยและชาวต่างชาติได้เรียนรู้ผ่านการเดินทาง และนำประโยชน์จากศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับแนวคิดด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ในทุกภาคของประเทศไทยไปปรับใช้ในชีวิต โดยการนำคณะทูตานุทูต จำนวน ๑๖ ประเทศ และสื่อมวลชน รวม ๓๙ ราย ลงพื้นที่ ๕ เส้นทาง ได้แก่ ๑) เส้นทางเกษตรวิชญา-ชุมชนบ้านไร่กองขิง จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เส้นทาง ๑ ไร่แก้จน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน มณฑลทหารบกที่ ๑๖ จังหวัดราชบุรี-ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม ๓) เส้นทางปรับปรุงอ่างเก็บน้ำต้นลาปะเทีย-ชุมชนบ้านโคกเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๔) เส้นทางศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ-ชุมชนปากน้ำประแส จังหวัดระยอง และ ๕) เส้นทางพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ-ชุมชนบ้านแหลม จังหวัดนครศรีธรรมราช

(๓) สนับสนุน**มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและจัดอบรมสัมมนาในจังหวัดท่องเที่ยวรอง** เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ได้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ผู้เสียภาษีสำหรับเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวรองและเขตพื้นที่อื่น

(๔) **แนะนำเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติม** ๑๖๗ อำเภอ ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัดหลัก และจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรอง ๕๙๔ เส้นทางทั่วประเทศ รวมทั้งจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ www.thailandtourismdirectory.go.th

๘.๒.๗ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับอาหารถิ่น (Eat Local) จัดโครงการส่งเสริมอาหารถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังเมืองรอง ตลอดจนกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น โดยใช้อาหารเป็นจุดขายทางการตลาด ทั้งนี้ แบ่งการดำเนินงานเป็น ๔ กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

(๑) ค้นหา ๒๐ สุดยอดทริปท่องเที่ยวสายกิน “Locallicious: Meet Local Eat Local” จัดประกวดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอาหารหรือ Food Tourism โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประกวดเป็นกลุ่ม Food Lover กลุ่มเชฟรุ่นใหม่ กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มนักศึกษา Bloggers สายกิน-เที่ยว และ local expert ซึ่งเป็นกลุ่มที่รู้แหล่งกิน-เที่ยวแบบเจาะลึก และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ด้านอาหารที่น่าสนใจในหมู่นักท่องเที่ยวได้ ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน ๒๕๖๑

(๒) กิจกรรม “กินทั่วไทย ไปทั่วถึง” โดยนำเสนอโปรโมชั่นผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน “กินทั่วไทย ไปทั่วถึง” ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๑ สามารถสร้างการรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์ทุกช่องทางรวม ๒,๖๕๙,๗๕๐ คน-ครั้ง มีนักท่องเที่ยวติดตั้งแอปพลิเคชัน จำนวน ๗๕๒ ราย และมีผู้ใช้สิทธิ์ จำนวน ๒๑๔ ราย

(๓) กิจกรรมอร่อยทั่วไทย “อาหารถิ่นอร่อยล้ำในตำนาน” โดยจัดกิจกรรม “เดอะมอลล์อร่อยทั่วไทย” ครั้งที่ ๑๐ เพื่อเผยแพร่อาหารถิ่นขึ้นชื่อในแต่ละภูมิภาค พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อตามไปชิมอาหารถิ่นในพื้นที่ชื่อดังกว่า ๓๐๐ ร้านค้า รวมกว่า ๓,๐๐๐ เมนู จาก ๕ ภูมิภาคทั่วประเทศ ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ มีผู้เข้าร่วมงาน ๔๗๗,๔๐๐ คน

(๔) กิจกรรม “อาหารถิ่น สวรรค์นักกิน ทั่วไทย” ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และสนับสนุนกิจกรรมอาหารถิ่นในพื้นที่ทั่วประเทศผ่านการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานสาขา ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน ๒๕๖๑

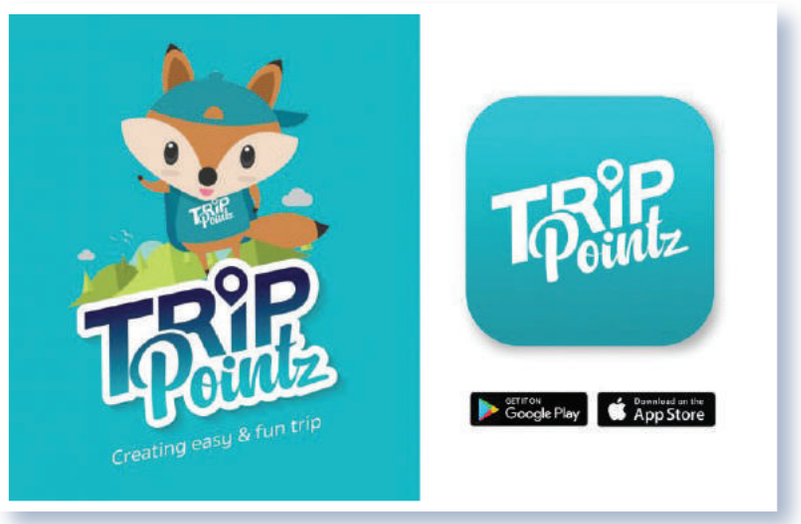

๘.๒.๘ ดำเนินโครงการบริหารจัดการข้อมูลอัจฉริยะเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism BIG DATA) เพื่อพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการวิเคราะห์ให้พร้อมใช้งานในรูปแบบการเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว รวมถึงแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ทั้งภายในและภายนอก รวมถึงข้อมูลจากพันธมิตรเพื่อสร้างฐานในการบริหารจัดการข้อมูลอัจฉริยะเพื่อการท่องเที่ยว และได้จัดทำแอปพลิเคชัน **Trip Pointz** เพื่อสนับสนุน**โครงการ Amazing Thailand Go Local เที่ยวท้องถิ่นไทย ชุมชนเติบใหญ่ เมืองไทยเติบโต** ในกิจกรรม Enjoy Local จับมือพันธมิตรชวนเที่ยวเมืองรองได้ลุ้นได้แต้ม ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวรับทราบข้อมูลท่องเที่ยว เกิดความสะดวกในการวางแผน การท่องเที่ยว และเก็บคะแนนสะสมจากการเดินทางท่องเที่ยว โดยสแกน QR Code ที่มีสัญลักษณ์ Trip Pointz ตามจุดท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารต่าง ๆ ร้านของที่ระลึก ในจังหวัด ๑๒ เมืองต้องห้าม...พลาด โดยมีสถานประกอบการเข้าร่วม จำนวน ๖,๐๙๘ แห่ง

๘.๒.๙ พัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนและให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งระบบ (Thailand Tourism Intelligence Center: TIC) ผ่านเว็บไซต์ www.thailandtic.com เพื่อใช้เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย บริหารจัดการและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวของประเทศได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและเชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบัน สามารถตอบสนองต่อความต้องการในด้านต่าง ๆ

๘.๒.๑๐ รายงานข้อมูลการแจ้งปัญหาด้านการท่องเที่ยวผ่าน LINE OFFICIAL : @TOURISM 1, 2 และ 3 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับแจ้งผ่านแอปพลิเคชัน LINE OFFICIAL ๓ ช่องทาง ได้แก่ @Tourism1 เพื่อแจ้งซ่อมหรือสร้างสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและสวยงามมากยิ่งขึ้น @Tourism2 เพื่อแนะนำหรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และ @Tourism3 เพื่อนำเสนอกิจกรรมดี ๆ หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

๘.๒.๑๑ กระจายพื้นที่และช่วงเวลาการท่องเที่ยว

(๑) **กระจายพื้นที่การท่องเที่ยว** เปิดตัว**โครงการ ๑๒ เมืองต้องห้าม...พลาด Plus ปี ๒๕๖๑** ร่วมกับพันธมิตรหลายภาคส่วนชูแนวคิด “Less Volume More Value” มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวให้น้ำหนักในเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ และเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจากเมืองท่องเที่ยวหลักสู่เมืองท่องเที่ยวทางเลือกที่มีศักยภาพ โดยเปิดตัวกิจกรรม “Enjoy Local : จับมือพันธมิตรชวนเที่ยวเมืองรองได้ลุ้นได้แต้ม” เพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวหัวเมืองรองทั้ง ๕๕ จังหวัด ให้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๑ สร้างการกระจายรายได้ไปยังหัวเมืองรองเพิ่มขึ้นใน ๖ เดือนแรก สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย สร้างการรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยวหัวเมืองรองและชุมชนใหม่แบบวิถีท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สนับสนุนนักท่องเที่ยวไปสู่เมืองรองและชุมชนตามเป้าหมายที่วางไว้ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๒) **กระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว** เปิดตัวโครงการ **#Check in Isan วันธรรมดาน่าเที่ยว** ชวนนักท่องเที่ยวร่วมสัมผัสประสบการณ์พักผ่อนที่หลีกหนีความวุ่นวาย ในสไตล์ cool cool slow life “เที่ยวที่ไหน เที่ยวเมื่อไหร่ ก็ไม่เท่า เที่ยวอีสาน วันธรรมดา” พร้อมสร้างสรรค์การท่องเที่ยวแบบใส่ใจสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมพิเศษ “หางตั๋วให้โชค” นำตั๋วรถไฟ เครื่องบิน และรถทัวร์ที่เดินทางเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หย่อนลงตู้บริการน้องสุขใจ ๓๙ จุด และได้จัดกิจกรรม “วันธรรมดาน่าเที่ยว หรรษา ใกล้กรุง” โดยเปิดเส้นทางใกล้กรุง ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว ปลุกกระแสการท่องเที่ยววันธรรมดา กระตุ้นการเดินทางและกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ผ่านกิจกรรมให้เรียนรู้สัมผัสวิถีเกษตรกรเรียนรู้วิธีการไถนา และได้เรียนรู้การทำอาหารเมนูสมุนไพร พร้อมทั้งสัมผัสกับวิถีธรรมชาติ

๘.๒.๑๒ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับกลุ่มอาเซียน โดยเปิดตัว**แคมเปญ Open to the New Shades** เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๑ ณ Opera House นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยได้นำเสนอสีสันของกรุงเทพมหานคร อาหารไทยหลากหลาย ความงดงามของท้องทะเลไทย มอบของที่ระลึกให้พันธมิตร การแสดงหนังใหญ่ ไหว้ครูมวยไทย การโชว์ศิลปะป้องกันตัว โดย บัวขาว บัญชาเมฆ และเหวียน ยุย ยัต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และกระตุ้นความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของประเทศกลุ่มอาเซียน มีผู้ร่วมงาน จำนวน ๓๒๐ ราย ได้แก่ บริษัทนำเที่ยว สื่อมวลชน แฟนคลับเมืองไทย องค์กรท่องเที่ยว กงสุลต่างประเทศ นักธุรกิจไทย-เวียดนาม ซึ่งประชาสัมพันธ์การจัดงานผ่านสื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทีวี สร้างการรับรู้มากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ราย นอกจากนี้ ได้จัด**คาราวาน Fly & Ride เมืองหลัก เมืองรอง** เส้นทางเชียงราย เชียงใหม่ สุโขทัย และกาญจนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑-๖ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้เข้าร่วมคาราวาน ๔๐ ราย

๘.๒.๑๓ ส่งเสริมกิจกรรมระดับนานาชาติ ได้ร่วมกันจัดงาน**ไหว้ครูมวยไทยโลก ครั้งที่ ๑๔** เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งได้จัดพิธีไหว้ครูพร้อมกัน ณ วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่มวยไทยให้เป็นที่สืบไปในระดับนานาชาติ โดยมีนักมวยไทยจาก ๕๗ ประเทศ มีผู้ร่วมงาน ๑,๒๖๐ ราย นอกจากนี้ ยังได้จัด**มหกรรมแข่งขันจักรยานทางไกลแห่งลุ่มแม่น้ำโขง รายการ** “THE GREAT MEKONG BIKE RIDE 2018” ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร โดยมีนักปั่นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สมัครเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน ๒,๐๐๐ คน ยกระดับทั้ง ๓ จังหวัด สู่การเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism Destination) ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

> “THE GREAT MEKONG BIKE RIDE 2018”
> ยกระดับนครพนม มุกดาหาร สกลนคร
> สู่การเป็น
> SPORT TOURISM Destination
> ของภาค

๘.๒.๑๔ ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเปิดให้มีการถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย เข้าร่วมงานเทศกาลภาพยนตร์ **American Film Market (AFM 2017)** โดยร่วมเปิดคูหานิทรรศการงาน ระหว่างวันที่ ๑-๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ เมืองซานตาโมนิกา รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเชิญชวนคณะถ่ายทำภาพยนตร์จากต่างประเทศเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทย และมีคณะถ่ายทำภาพยนตร์ที่มีแผนจะเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ จำนวน ๑๑ คณะ ซึ่งคาดว่าจะใช้เงินลงทุนในประเทศไทย ประมาณ ๑,๓๕๐ ล้านบาท และร่วมงาน **Hong Kong International Film & TV Market** ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าฮ่องกง เพื่อประชาสัมพันธ์และเชิญชวนผู้สร้างภาพยนตร์ ผู้ผลิตภาพยนตร์และผู้กำกับภาพยนตร์ต่างประเทศให้เข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทย คาดว่าจะมีบริษัทเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ จำนวน ๒๓ บริษัท มีมูลค่าเงินที่จะลงทุนในประเทศไทย ทั้งสิ้นประมาณ ๑,๘๐๐ ล้านบาท

๘.๒.๑๕ ขยายฐานตลาดและกระตุ้นการใช้จ่ายนักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนทั่วไปกลุ่มตลาดกลาง-บน โดยจัดประชาสัมพันธ์ผ้าไทยบนเวทีแฟชั่นวีคนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีนักออกแบบชื่อดังชาวไทยนำเสนอผ้าไทยประยุกต์เป็นแฟชั่นสมัยใหม่ สร้างความตื่นตาตื่นใจและความประทับใจให้กับผู้ชมเป็นอย่างมาก และเข้าร่วมงาน Knox Asian Festival เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งจัดขึ้น ณ Market Square เมือง Knoxville มลรัฐ Tennessee ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นงาน Consumer Show ที่ใหญ่ที่สุดของเมือง Knoxville ซึ่งประเทศไทยได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเทศไทยให้แก่ผู้ร่วมงาน

๘.๒.๑๖ จัดการแข่งขันจักรยานยนต์ชิงแชมป์โลก (MotoGP) ณ สนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต จังหวัดบุรีรัมย์ ในรายการ**พีทีที ไทยแลนด์ กรังด์ปรีซ์ ๒๐๑๘** สนามที่ ๑๕ ระหว่างวันที่ ๕-๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการจัดการแข่งขันครั้งแรกในประเทศไทย ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาชมการแข่งขัน จำนวน ๒๐๕,๐๐๐ ราย แบ่งเป็นชาวไทย ๑๕๓,๗๕๐ ราย ชาวต่างชาติ ๕๑,๒๕๐ ราย และสามารถสร้างรายได้รวม ๓,๑๐๐ ล้านบาท เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในจังหวัดบุรีรัมย์ ๒,๔๗๐ ล้านบาท และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดขอนแก่น สุรินทร์ และนครราชสีมา ๖๓๐ ล้านบาท

๘.๒.๑๗ ร่วมงาน International tourism bores (ITB) Berlin Convention ระหว่างวันที่ ๕-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อรับทราบประเด็นสถานการณ์การท่องเที่ยวในโลกปัจจุบันที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของไทย ประกอบด้วย ปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เติบโต (Over tourism) การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพการท่องเที่ยว ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจระบบนิเวศและสังคม และด้านเครือข่ายค้าขายออนไลน์ที่ช่วยให้เกิดการขยายตัวทางการตลาดท่องเที่ยวในอาเซียน

๘.๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยมีวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” ซึ่งได้ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ตรงตามศักยภาพพื้นที่ ให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะประเทศไทย โดยได้**ประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว** ๙ เขต ประกอบด้วย ๑) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา) ๒) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม (ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย และพิษณุโลก) ๓) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม และมุกดาหาร) ๔) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี) ๕) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง (พระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง และสิงห์บุรี) ๖) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด) ๗) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง) ๘) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล) และ ๙) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้ (เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า และหมู่เกาะอ่างทอง) นอกจากนี้ อยู่ระหว่างการจัดทำประชาพิจารณ์และศึกษาพื้นที่และรูปแบบการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอีก ๖ เขต เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในแต่ละพื้นที่การท่องเที่ยวของไทยให้มีศักยภาพที่โดดเด่นยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ได้จัดทำแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (The Royal Coast หรือ Thailand Riviera) แผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ พร้อมด้วยแผนปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหลักเชื่อมโยงกับเมืองรองเพื่อกระจายรายได้ไปสู่เมืองรองและชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล

๘.๔ การจัดอันดับโลกเกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยว

๘.๔.๑ The Best Leisure City in Asia-Pacific Awards 2018 โดยนิตยสารสำหรับกลุ่มนักธุรกิจในภูมิภาคเอเชีย Business Traveller **กรุงเทพมหานคร ได้รับรางวัลเมืองท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนที่ดีที่สุด** โดยได้รับรางวัลติดต่อกันเป็นปีที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑) จากผลโหวตของผู้อ่านและเข้าชมเว็บไซต์ของนิตยสารกว่า ๑๐๐,๐๐๐ รายทั่วโลก

๘.๔.๒ สุดยอดจุดหมายปลายทางโลกของมาสเตอร์การ์ดฉบับที่ ๗ ประจำปี ๒๕๖๑ (Mastercard Global Destination Cities Index, GDCI 2018) จากผลสำรวจของมาสเตอร์การ์ด **กรุงเทพมหานครเป็นเมืองสุดยอดจุดหมายปลายทางอันดับ ๑ ของโลก**ที่นักท่องเที่ยวต้องการมาเยือนและพักแรมมากที่สุด ซึ่งเป็นการครองอันดับ ๑ ครั้งที่ ๕ ในรอบ ๖ ปี (ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๑) และครองอันดับ ๑ ต่อเนื่องเป็นปีที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑) โดยในปี ๒๕๖๑ มีจังหวัดภูเก็ตได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ ๑๒ และเมืองพัทยาได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ ๑๘

๘.๔.๓ สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของโลก ประจำปี ๒๕๖๑ โดยการให้คะแนนของนักท่องเที่ยวทั่วโลกผ่านเว็บไซต์ท่องเที่ยว www.tripadvisor.com **วัดโพธิ์หรือวัดเชตุพนวิมลมังคลารามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของโลก** ได้รับการจัดอันดับอยู่ใน**อันดับ ๑๗ ของโลก** และ**อันดับ ๓ ของเอเชีย**

๘.๔.๔ รางวัล STAR AWARDS 2018 โดยนิตยสารเชิงท่องเที่ยวรายเดือนชั้นนำของสหราชอาณาจักร (Travel Bulletin) โดยผู้ประกอบการท่องเที่ยวในสหราชอาณาจักร ให้ไทยเป็น “**แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่ดีที่สุด**” และได้รับการจัดอันดับอยู่ใน**อันดับที่ ๒** ประเภทหลักสูตรการฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมและบริการด้านการท่องเที่ยว

๘.๔.๕ จัดอันดับราคาค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวระยะยาวของเมืองต่าง ๆ ทั่วโลก ประจำปี ๒๕๖๐ โดยบริษัทแลกเปลี่ยนเงินตราข้ามชาติ (Post Office Travel Money) จัดให้**กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่สามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยใช้ระยะเวลานานแต่คุ้มค่ามากที่สุด อันดับ ๑ ของโลก** โดยนักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินน้อยที่สุดและได้รับบริการในระดับคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองอื่น ๆ ทั้งค่าโรงแรมที่พัก ค่าใช้จ่ายในการเข้าชมสถานที่สำคัญ ค่าเดินทาง ค่ายานพาหนะ และค่าอาหาร

๘.๔.๖ สรุปภาพรวมการท่องเที่ยวโลกในปี ๒๕๖๐ โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ได้สรุปว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกรวม ๑.๓๒๓ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ จากปีที่ผ่านมาและรายได้จากการท่องเที่ยว ๑,๓๔๐ พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยว ๓๕.๔ ล้านคนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๖ ได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับ ๑๐ ของโลก ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับ ๔ มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๕๗.๕ พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๑ จากปีที่ผ่านมา

> “ไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวอันดับ ๑๐ ของโลก มีรายได้สูงเป็นอันดับ ๔ ของโลก”

๙. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงาน

การใช้พลังงานของประเทศมีความต้องการที่เพิ่มขึ้นทุกปีตามการเติบโตของภาวะเศรษฐกิจ มีมูลค่าการใช้พลังงานถึงประมาณร้อยละ ๑๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ซึ่งการใช้พลังงานของประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ส่วนการใช้พลังงานทดแทนอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๑๕ ของการใช้พลังงานทั้งหมด ทั้งนี้ ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเพิ่มการใช้พลังงานทดแทนเป็นร้อยละ ๓๐ ในปี ๒๕๗๙ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าร้อยละ ๗ ของ GDP หรือร้อยละ ๑๕ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ทั้งนี้ เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ ๑๐

นอกจากนี้ จากการที่ภาคพลังงานมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานคิดเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ ๕ ของ GDP อีกทั้งยังสามารถจัดเก็บรายได้ภาครัฐจากปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงได้มูลค่าสูงถึงร้อยละ ๑๐ ของรายได้ที่ภาครัฐจัดเก็บทั้งหมดในแต่ละปี ทั้งนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการบริหารจัดการด้านพลังงาน เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๙.๑ ด้านปิโตรเลียม

๙.๑.๑ วางรากฐานระบบการบริหารจัดการสำรวจและผลิตแหล่งปิโตรเลียมให้มีความพร้อมรองรับแหล่งสัมปทานที่จะสิ้นอายุให้สามารถผลิตได้อย่างต่อเนื่อง

(๑) **ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔** เป็นพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปด้านพลังงานในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางด้านพลังงาน โดยให้เพิ่มระบบแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract: PSC) และระบบสัญญาจ้างบริการ (Service Contract: SC) โดยให้สิทธิในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมเพิ่มเติมจากระบบเดิมที่มีระบบสัมปทานเพียงอย่างเดียว รวมทั้งได้มีการจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับระบบ PSC จำนวน ๔ ฉบับ ด้วย

(๒) **จัดให้มีการประมูลสิทธิการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม** แปลงสำรวจในทะเลอ่าวไทย แปลง G1/61 และ G2/61 (แหล่งเอราวัณ และบงกช) ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) เพื่อให้สามารถผลิตก๊าซธรรมชาติได้อย่างต่อเนื่อง ในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้แก่ประเทศ ภายใต้เงื่อนไขทั้งด้านราคาก๊าซธรรมชาติ และผลประโยชน์ตอบแทนให้รัฐโดยรวมสูงสุด ทั้งนี้ การยื่นประมูลขอสิทธิสำรวจทั้งสองแปลงได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ โดยแหล่งเอราวัณมีจำนวน ๒ ราย และแหล่งบงกชมีจำนวน ๒ ราย ทั้งนี้ คาดว่าจะได้ผู้ชนะการประมูลในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ และจะลงนามในสัญญาภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๙.๑.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas: LNG) เพื่อรองรับความต้องการก๊าซธรรมชาติที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มความสามารถในการเก็บรักษาและแปรสภาพก๊าซธรรมชาติเหลว โดยได้ก่อสร้างท่าเทียบเรือและสถานีรับ-จ่าย (LNG Receiving Terminal) แห่งที่ ๑ ซึ่งจะรองรับการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลวได้ในปริมาณ ๕ ล้านตันต่อปี และมีการขยายท่าเรือเพื่อรองรับการนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยรวมแล้วจะสามารถรองรับการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลวได้ทั้งสิ้น ๑๑.๕ ล้านตันต่อปี นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการท่าเทียบเรือและสถานีรับ-จ่ายแห่งใหม่ ขนาด ๗.๕ ล้านตันต่อปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินโครงการสถานีเก็บรักษาและแปรสภาพก๊าซธรรมชาติจากของเหลวเป็นก๊าซแบบลอยน้ำ (Floating Storage and Regasification Unit: FSRU) ขนาด ๕ ล้านตันต่อปี ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ฉบับสมบูรณ์ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙.๑.๓ ขยายระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ เพื่อจัดหาก๊าซธรรมชาติสำหรับภาคการผลิตไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น และช่วยลดต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากการลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จได้แก่ ๑) โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก ระยอง-แก่งคอย (เส้นที่ ๔) ความยาว ๒๙๗ กิโลเมตร ๒) โครงการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาตินครสวรรค์ ความยาว ๑๙๒ กิโลเมตร ๓) โครงการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาตินครราชสีมา (ระยะที่ ๑) ความยาว ๑๑๒ กิโลเมตร และ ๔) โครงการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาตินครราชสีมา (ระยะที่ ๒) ความยาว ๔๘ กิโลเมตร อยู่ระหว่างก่อสร้าง

นอกจากนี้ ได้สนับสนุนการลงทุนตามแผนระบบรับส่งและโครงสร้างพื้นฐานก๊าซธรรมชาติ ได้แก่ ๑) โครงการปรับปรุงแท่น ผลิตอุปกรณ์และระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ให้โรงไฟฟ้าขนอมใหม่ อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ๒) โครงการสถานีเพิ่มความดันก๊าซธรรมชาติบนระบบท่อส่งก๊าซ วังน้อย-แก่งคอย อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๓) โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกเส้นที่ ๕ จากระยองไปไทรน้อย-โรงไฟฟ้าพระนครเหนือและพระนครใต้ ระยะที่ ๑ และ ๒ อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๔) โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากสถานีควบคุมความดันก๊าซธรรมชาติ ราชบุรี-วังน้อยที่ ๖ ไปจังหวัดราชบุรี อยู่ระหว่างก่อสร้างสถานีควบคุมและท่อส่งก๊าซธรรมชาติ

๙.๒ ด้านไฟฟ้า

๙.๒.๑ จัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan: PDP) ฉบับใหม่ โดยปรับปรุงจากแผน PDP2015 เดิม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งได้กำหนดแนวคิดให้โรงไฟฟ้าที่มีต้นทุนต่ำที่สุดบรรจุอยู่ในแผน PDP ในอันดับต้น โดยจะมีปัจจัยเรื่องการแบ่งรายภูมิภาค ซึ่งในแต่ละภูมิภาคควรจะมีโรงไฟฟ้าค้ำระบบ หรือโรงไฟฟ้าที่จะทำให้ระบบมีเสถียรภาพ ทั้งนี้ จะมีการจัดทำแผนทั้งสัดส่วนกำลังผลิตไฟฟ้า รูปแบบโรงไฟฟ้า และสถานีที่ตั้งโรงไฟฟ้าที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งคาดว่าแผน PDP ฉบับใหม่จะแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๑

> “แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan: PDP) ฉบับใหม่ จัดทำร่างแล้วเสร็จในปี ๖๑”

๙.๒.๒ บริหารจัดการค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติ (Ft) สืบเนื่องจากสถานการณ์ราคาเชื้อเพลิงในตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติ หรือ Ft ปรับเพิ่มด้วยนั้น รัฐบาลจึงได้ตรึงค่า Ft ไว้ที่ -๑๕.๙๐ สตางค์ต่อหน่วย ต่อเนื่องเป็นเวลา ๔ งวด ตั้งแต่งวดเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๐ จนถึงงวดเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑ ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยของผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภทอยู่ที่ ๓.๕๙๖๖ บาทต่อหน่วย (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยรัฐบาลให้นำค่า Ft สะสมจากราคาส่วนต่างค่าไฟฟ้ามาใช้ตรึงค่า Ft ในช่วงดังกล่าวเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพด้านไฟฟ้าของประชาชนโดยไม่ต้องจ่ายค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ซึ่งในการเรียกเก็บค่า Ft ของงวดเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้นำเงินค่า Ft สะสมจากราคาส่วนต่างค่าไฟฟ้ามาชดเชยค่า Ft รอบดังกล่าว จำนวน ๓,๙๓๓ ล้านบาท จากเงินสะสมที่มีอยู่ จำนวน ๑๕,๒๙๗ ล้านบาท ทั้งนี้ หากไม่นำเงินสะสมมาใช้พยุงค่า Ft งวดเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑ จะส่งผลให้ค่า Ft สูงขึ้น ๗.๔๖ สตางค์ต่อหน่วย

๙.๒.๓ ศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) สำหรับพื้นที่จัดตั้งโรงไฟฟ้าถ่านหินในภาคใต้ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สำหรับพื้นที่จัดตั้งโรงไฟฟ้าถ่านหินในภาคใต้ เพื่อลดความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และอำเภอเทพาจังหวัดสงขลา โดยจะศึกษาและประเมินทางเลือกในการพัฒนาโรงไฟฟ้าในภาคใต้ รวมทั้งมาตรการบรรเทาผลกระทบในแต่ละทางเลือก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการจัดตั้งโรงไฟฟ้าในภาคใต้ ทั้งนี้ คาดว่าผลการศึกษาจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ได้พิจารณากำหนดแนวทางเพื่อสร้างความมั่นคงของระบบไฟฟ้าให้กับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนในพื้นที่และการสร้างงานสร้างอาชีพที่มั่นคงเพื่อเป็นแนวทางลดความขัดแย้งในอนาคต

๙.๒.๔ ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบผลิตไฟฟ้า โดยมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้ารวมกำลังผลิตทั้งสิ้น ๗๐,๓๓๕ เมกะวัตต์ ภายในปี ๒๕๗๙ ซึ่งได้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าสำคัญหลักช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ ทั้งในส่วนที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและเอกชนดำเนินการ รวมกำลังผลิต ๖,๐๐๓ เมกะวัตต์ ดำเนินการแล้วเสร็จและสามารถจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ (Commercial Operation Date: COD) รวมกำลังผลิต ๔,๙๐๓ เมกะวัตต์ และอยู่ระหว่างดำเนินการ รวมกำลังผลิต ๓,๗๐๐ เมกะวัตต์ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ๑) โครงการโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา เครื่องที่ ๓-๔ ขนาดกำลังผลิตรวม ๕๐๐ เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ (Scheduled Commercial Operation Date: SCOD) เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๒) โครงการโรงไฟฟ้าเพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าแม่เมาะเครื่องที่ ๔-๗ ขนาดกำลังผลิต ๖๐๐ เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๓) โครงการโรงไฟฟ้าพระนครใต้ทดแทนเครื่องที่ ๑-๕ (ระยะที่ ๑) ขนาดกำลังผลิต ๑,๓๐๐ เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และ ๔) โครงการโรงไฟฟ้าบางปะกง (ทดแทนเครื่องที่ ๑-๒) ขนาดกำลังผลิต ๑,๓๐๐ เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์เดือนตุลาคม ๒๕๖๓

> “ ปี ๕๘-๖๑ ก่อสร้างโรงไฟฟ้าสำคัญหลัก รวมกำลังผลิต ๖,๐๐๓ เมกะวัตต์ **จ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ ๔,๙๐๓ เมกะวัตต์** ”

๙.๒.๕ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้า โดยในช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ มีระบบส่งไฟฟ้าที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนหงสาลิกไนต์ ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างน่าน-แม่เมาะ และแม่เมาะ-ท่าตะโก รวม ๑,๐๐๐ กิโลวัตต์ ๒) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้า ระยะที่ ๑๑ (ขยายทั่วประเทศ) และ ๓) โครงการระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนน้ำงึม ๓ และน้ำเทิน ๑

ทั้งนี้ มีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการรวม ๑๐ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ระยะที่ ๓ ๒) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้า (ในเขตภูมิภาค) ระยะที่ ๑๒ ๓) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออก ๔) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตกและภาคใต้ ๕) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคเหนือตอนบน ๖) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร ๗) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ๘) โครงการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้าบริเวณจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ เลย หนองบัวลำภู และขอนแก่น ๙) โครงการระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPP 2007) และ ๑๐) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้าหลักเพื่อรองรับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็กระบบผลิตพลังงานรวม (Cogeneration) เพื่อรองรับการเชื่อมต่อโรงไฟฟ้า

๙.๒.๖ รับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจการรับซื้อไฟฟ้าระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน ๑๐ โครงการ รวมกำลังผลิต ๕,๙๓๖ เมกะวัตต์ ได้แก่ ๑) โครงการที่จ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์แล้ว ๖ โครงการ มีกำลังผลิตไฟฟ้ารวม ๓,๕๗๘ เมกะวัตต์ ๒) โครงการที่ลงนามสัญญารับซื้อไฟฟ้า (Signed PPA) แล้ว และอยู่ระหว่างการก่อสร้าง ๔ โครงการ กำลังผลิตไฟฟ้ารวม ๒,๓๕๗ เมกะวัตต์

๙.๒.๗ ดำเนินโครงการสนับสนุนการลงทุนสถานีอัดประจุไฟฟ้า (Charging Station) โดยได้ส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) เพื่อเพิ่มทางเลือกในการใช้พลังงาน โดยสนับสนุนการลงทุนติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าเพื่อรองรับการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าอย่างแพร่หลาย ทั้งในส่วนของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายติดตั้ง จำนวน ๑๐๐ หัวจ่าย ภายในปี ๒๕๖๑ ซึ่งขณะนี้มีผู้ได้รับการสนับสนุนติดตั้งฯ จำนวน ๘๓ หัวจ่าย โดยติดตั้งแล้วเสร็จ จำนวน ๒๗ หัวจ่าย อยู่ระหว่างการติดตั้ง จำนวน ๕๖ หัวจ่าย และจะเตรียมรับสมัครเพิ่มเติมเพื่อให้ครบตามเป้าหมายต่อไป

๙.๓ ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

๙.๓.๑ จัดทำกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีความชัดเจนและมีกฎหมายรองรับ จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตด้านน้ำมัน สนับสนุนให้เชื้อเพลิงชีวภาพมีส่วนต่างราคาที่สามารถแข่งขันกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้ ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. .... ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และบรรจุอยู่ในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๙.๓.๒ ปรับโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงให้สะท้อนและเกิดการแข่งขันเพิ่มขึ้น และรักษาเสถียรภาพราคาพลังงาน โดยคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคาสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง ณ โรงกลั่น โดยให้ใช้เกณฑ์ราคาน้ำมันดีเซล Euro4 ของตลาดสิงคโปร์เป็นฐาน (จากเดิมเปรียบเทียบราคา ณ โรงกลั่นจะใช้ Euro3 เป็นฐาน) และมีการตัดค่าปรับปรุงคุณภาพออก เนื่องจากสามารถสะท้อนสภาวะการแข่งขันในตลาดสากลได้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่า ซึ่งการคำนวณตามวิธีใหม่จะส่งผลให้ราคา ณ โรงกลั่น ปรับลดลง โดยเมื่อเปรียบเทียบราคา ณ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ การคำนวณตามวิธีเดิม (ใช้ Euro3 เป็นฐาน) กับวิธีใหม่ (ใช้ Euro4 เป็นฐาน) จะส่งผลให้ราคา ณ โรงกลั่นสำหรับน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๕ ลดลง ๔๓ สตางค์ต่อลิตร น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๑ ลดลง ๖๑ สตางค์ต่อลิตร และน้ำมันดีเซล ลดลง ๔๑ สตางค์ต่อลิตร

นอกจากนี้ ได้กำหนดมาตรการดูแลราคาเสถียรภาพของราคาน้ำมันดีเซลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน โดยรักษาระดับราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลไม่ให้เกิน ๓๐ บาทต่อลิตร ซึ่งช่วงแรกให้กองทุนฯ ชดเชยในอัตราไม่เกิน ๓๐ สตางค์ต่อลิตร ภายใต้ราคาน้ำมันดิบตลาดโลกไม่เกิน ๘๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรล และหากราคาน้ำมันดิบตลาดโลกปรับเพิ่มขึ้นก็จะพิจารณาขยายกรอบการชดเชยราคาน้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้น เพื่อรักษาระดับราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลไม่ให้เกิน ๓๐ บาทต่อลิตร โดยอัตราการชดเชยขึ้นอยู่กับระดับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับสูงขึ้นและฐานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๙.๓.๓ ส่งเสริมน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 สืบเนื่องจากสถานการณ์ในช่วงที่ราคาน้ำมันตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้ใช้มาตรการทางภาษีสรรพสามิตและกลไกของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยจัดให้มีการจำหน่ายน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 ที่มีราคาถูกกว่าน้ำมันดีเซลทั่วไป ๓ บาทต่อลิตร ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งจะช่วยลดภาระต้นทุนของผู้ประกอบการภาคขนส่งและรถโดยสารสาธารณะ และทำให้ไม่ต้องขึ้นค่าขนส่งจนเป็นภาระให้กับประชาชน รวมทั้งยังเป็นแนวทางการลดผลกระทบจากผลผลิตปาล์มน้ำมันล้นตลาดและราคาตกต่ำ นอกจากนี้ ได้มีการประชาสัมพันธ์รายชื่อรุ่นและยี่ห้อรถยนต์ที่สามารถใช้น้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 ได้ และรายชื่อผู้จำหน่ายและสถานที่ตั้งจุดจำหน่ายน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 รวมทั้งได้มีการสร้างการรับรู้และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการด้วย ทั้งนี้ มีเป้าหมายการใช้ที่ ๑๕ ล้านลิตรต่อวัน จะสามารถดูดซับน้ำมันปาล์มดิบได้เพิ่มขึ้นปีละ ๖๐๐,๐๐๐ ตัน และได้ขยายผลการทดสอบใช้ไปสู่กลุ่มรถขนส่งมวลชน รวมทั้งได้ร่วมกับการรถไฟแห่งประเทศไทยทดสอบการใช้น้ำมันไบโอดีเซล B10 ในเส้นทางรถไฟสายบ้านแหลม-แม่กลอง

> “ตั้งแต่ ๒ ก.ค. ๖๑ จำหน่ายน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ **B20** ที่มีราคาถูกกว่าน้ำมันดีเซลทั่วไป ๓ บาทต่อลิตร”

๙.๓.๔ บริหารจัดการก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas: LPG) โดยดำเนินมาตรการดูแลรักษาเสถียรภาพราคาก๊าซ LPG ในสถานการณ์ราคาน้ำมันตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดภาระค่าครองชีพแก่ประชาชน โดยใช้เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในส่วนของบัญชี LPG มาชดเชยเพื่อรักษาระดับราคาก๊าซ LPG ภาคครัวเรือนให้อยู่ในระดับราคาไม่เกิน ๓๖๓ บาทต่อถังขนาด ๑๕ กิโลกรัม ซึ่งเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑

> “ตั้งแต่ ๒๘ พ.ค. ๖๑ ใช้เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง **รักษาเสถียรภาพราคาก๊าซ LPG** ให้อยู่ในระดับราคา **ไม่เกิน ๓๖๓ บาท ต่อถังขนาด ๑๕ กก.**”

นอกจากนี้ สำหรับกลุ่มผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ได้ให้การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยปรับราคาลดจาก ๓๖๓ บาท เหลือ ๓๒๕ บาท ต่อถังขนาด ๑๕ กิโลกรัม และจะขยายระยะเวลาช่วยเหลือออกไปถึงช่วงกลางปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยจะได้รับประโยชน์จำนวน ๗,๕๖๙,๘๖๗ ครัวเรือน และร้านค้าจะได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๙๕,๕๔๔ ร้าน รวมเป็นเงิน ๔๙ ล้านบาทต่อเดือน

๙.๓.๕ ดำเนินโครงการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อความมั่นคงทางด้านพลังงานในการสำรองน้ำมันทางยุทธศาสตร์ไว้ในคลัง ศูนย์จ่ายน้ำมันตามแนวท่อ ลดความสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงในการขนส่ง ลดปัญหาด้านอุบัติเหตุ รวมถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และรัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายด้านการขนส่งน้ำมันและโครงสร้างราคาค่าขนส่งน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาโครงการเพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี ซึ่งปัจจุบันเส้นทางภาคเหนือ (จังหวัดลำปาง) งานก่อสร้างในภาพรวมก้าวหน้าร้อยละ ๖๔.๘๕ เส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น) อยู่ระหว่างสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

๙.๔ ด้านพลังงานทดแทน พลังงานทางเลือก และการอนุรักษ์พลังงาน

๙.๔.๑ ส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **ดำเนินโครงการสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ช่วยภัยแล้ง** สำหรับเกษตรกรโดยใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนจากพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลได้มีน้ำใช้อย่างสม่ำเสมอ สามารถวางแผนการผลิตและมีรายได้ที่มั่นคง โดยมีเป้าหมายสร้างฐานรายได้ให้แก่เกษตรกรทั้งประเทศไม่ต่ำกว่า ๑,๓๐๐ ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ ได้มีการติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ไปแล้วจำนวน ๑,๐๘๘ ระบบ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ได้ติดตั้งระบบสูบน้ำฯ จำนวน ๘๔๖ ระบบ ในพื้นที่ ๕๖ จังหวัดในเขตพื้นที่ประกาศภัยแล้งทั่วประเทศ สามารถช่วยเหลือเกษตรกรลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานจำนวน ๙,๕๗๑ ราย ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับได้แก่ ๑) ลดค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำมันดีเซลสูบน้ำเข้าแปลงเกษตรได้จำนวน ๗.๗๗ ล้านบาทต่อปี และลดค่าใช้จ่ายในการใช้ไฟฟ้าสูบน้ำเข้าระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๑.๔๗ ล้านบาทต่อปี ๒) เพิ่มมูลค่า เพิ่มปริมาณการขายผลผลิตต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๘๙.๘๐ ล้านบาทต่อปี และ ๓) พื้นที่เกษตรมีระบบน้ำสำรอง เมื่อประสบภัยแล้ง จำนวน ๔๐,๗๕๐ ไร่ ใน ๕๖ จังหวัดที่เป็นพื้นที่ประกาศภัยแล้ง รวมมูลค่าที่ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๙๙.๐๔ ล้านบาทต่อปี

> “**ติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ใน ๕๖ จังหวัด เขตภัยแล้ง** ประชาชนได้รับประโยชน์ ๑๙๙.๐๔ ล้านบาทต่อปี”

นอกจากนี้ ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (เพิ่มเติม) เพื่อติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ตามแนวทางของโครงการไทยนิยมยั่งยืน จำนวน ๑,๔๕๐ ระบบ วงเงิน ๖๗๔.๖๘๕ ล้านบาท ซึ่งส่งผลให้มีการติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์รวมทั้งสิ้น ๒,๕๓๘ ระบบ ส่งผลให้ประชาชนได้ประโยชน์ไม่ต่ำกว่า ๑๗,๗๖๖ ครัวเรือน

(๒) **ดำเนินโครงการส่งเสริมระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ (พาราโบล่าโดม)** สำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยกว่า ๓๐๐ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๑ ได้สนับสนุนงบประมาณในการติดตั้งระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวนเงิน ๑๒.๑๓๓๕ ล้านบาท ซึ่งช่วยลดระยะเวลาการอบแห้งในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าร้อยละ ๕๐ และเพิ่มคุณภาพของผลิตผลทางการเกษตรได้ตามความต้องการของตลาด อีกทั้งลดการใช้พลังงานจากน้ำมัน ก๊าซหุงต้ม และไฟฟ้าในกระบวนการอบแห้ง เพื่อช่วยเสริมฐานความมั่นคงทางรายได้ให้แก่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรทั้งประเทศมีรายได้ที่แน่นอนส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๙.๔.๒ กำหนดประเภทหรือขนาดอาคารและมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน โดยได้ผลักดันการออกหลักเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC) สำหรับอาคารที่จะก่อสร้างใหม่หรือดัดแปลงให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบอาคาร ซึ่งจะส่งผลให้การอนุรักษ์พลังงานในภาพรวมของประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคารและมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎกระทรวงดังกล่าวให้เป็นกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อบังคับใช้กับอาคารที่มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป จำนวน ๙ ประเภท ปัจจุบันร่างกฎกระทรวงอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้บังคับได้ภายในต้นปี ๒๕๖๒ โดยปี ๒๕๖๒ จะบังคับใช้กับอาคารขนาดตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป ปี ๒๕๖๓ บังคับใช้กับอาคารขนาดตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป และปี ๒๕๖๔ บังคับใช้กับอาคารขนาดตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป นอกจากนี้ ได้เตรียมความพร้อมในการสร้างบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการออกใบอนุญาต ตรวจสอบ รับรองแบบอาคาร โดยจะจัดให้มีการอบรมเพื่อรองรับมาตรการ BEC ต่อไป ทั้งนี้ อาคารก่อสร้างใหม่ตามมาตรฐาน BEC จะสามารถประหยัดพลังงานได้อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ เทียบกับอาคารที่ออกแบบทั่วไป

> “ผลักดันหลักเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน เพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ”

๙.๔.๓ จัดการโรงงานและอาคารควบคุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในโรงงานและอาคารภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ เป็นการกำกับดูแลให้โรงงานและอาคารควบคุมผ่านระบบการจัดการพลังงาน และผู้ตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน โดยให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎหมายการอนุรักษ์พลังงาน และมีการจัดสัมมนาให้ความรู้กับโรงงานและอาคารควบคุมในด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๑ มีโรงงานที่มีการจัดการพลังงานและได้รับเป็นโรงงานควบคุม ๕,๙๓๗ แห่ง และอาคารควบคุม ๓,๐๙๓ แห่ง

๙.๔.๔ ใช้มาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานขั้นสูง (High Energy Performance Standard: HEPS) และมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานขั้นต่ำ (Minimum Energy Performance Standards: MEPS) โดยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ประสิทธิภาพสูงและดำเนินการติดฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูงให้แก่ผลิตภัณฑ์ ๑๙ ประเภท ได้แก่ เตาหุงต้มในครัวเรือนใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลว อุปกรณ์ปรับความเร็วรอบมอเตอร์ กระจกเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ฉนวนใยแก้ว มอเตอร์เหนี่ยวนำสามเฟส เครื่องยนต์ดีเซลขนาดเล็กระบายความร้อนด้วยน้ำ เครื่องยนต์แก๊สโซลีนขนาดเล็กระบายความร้อนด้วยอากาศ เตาก๊าซความดันสูง ปั๊มความร้อน เครื่องอัดอากาศขนาดเล็กแบบลูกสูบ สีทาผนังอาคาร เตารังสีอินฟาเรด ฟิล์มติดกระจก ชิ้นส่วนคอนกรีตมวลเบา หลังคากระเบื้อง มอเตอร์เหนี่ยวนำเฟสเดียว เครื่องเชื่อมไฟฟ้า เครื่องดูดควัน และเครื่องทอดแบบน้ำมันท่วม โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑ มีการติดฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูงให้แก่ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวแล้ว ๓๘.๖๓๗ ล้านใบ สามารถประหยัดพลังงานได้ ๘๘๙.๗๙๑ ktoe และประหยัดเงิน ๒๘,๒๑๕ ล้านบาท และมีการติดฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖-๒๕๖๑ จำนวน ๓๐ ผลิตภัณฑ์ จ่ายฉลากไปแล้ว ๓๕๙ ล้านใบ

> “๑๑ ปีที่ผ่านมา
> **ประหยัดพลังงานได้**
> คิดเป็น
> **๒๑.๒ หมื่นล้านบาท**”

นอกจากนี้ ได้จัดทำมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานขั้นต่ำหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเฉพาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๓-๒๕๖๑ ได้ออกประกาศมาตรฐานฯ แล้ว ๒๓ ผลิตภัณฑ์ เป็นมาตรฐานทั่วไป ๑๘ ผลิตภัณฑ์ มาตรฐานบังคับ ๕ ผลิตภัณฑ์ และอยู่ระหว่างการพิจารณา ๔ ผลิตภัณฑ์

๙.๔.๕ ดำเนินมาตรการทางการเงินเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามแผนอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ โดยได้ดำเนินมาตรการสนับสนุนด้านการเงินโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการอนุรักษ์พลังงานโดยสถาบันการเงิน ซึ่งให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนในโครงการด้านอนุรักษ์พลังงาน เช่น การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรอุปกรณ์ประสิทธิภาพสูงในลักษณะสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ทั้งนี้ ได้อนุมัติการปล่อยกู้แล้วเป็นเงิน ๒,๙๕๗.๙๖ ล้านบาท

> “**อนุมัติการปล่อยกู้**
> **๒.๙๕ พันล้านบาท**
> เพื่อให้เกิดการลงทุนในโครงการ
> ด้านอนุรักษ์พลังงาน”

๑๐. การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

๑๐.๑ การพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

เนื่องจากรัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยการตราร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... เพื่อกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูล การประเมินผลการดำเนินงาน และการกำหนดกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑๐.๒ การแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ

รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหารัฐวิสาหกิจ รวม ๖ แห่ง ได้แก่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ การรถไฟแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย โดยในภาพรวมรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจกับพนักงาน สหภาพแรงงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจพนักงานและประชาชน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑๐.๒.๑ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทีโอที) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บมจ. กสท) จะมีการควบรวมกิจการของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมการรวมกิจการ โดยจะจัดทำรายละเอียดในการควบรวมกิจการให้ครบถ้วนภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑๐.๒.๒ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บกท.) ได้เร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานเพื่อให้เป็นสายการบินแห่งชาติในระดับพรีเมียม (National Premium Airline) ได้ตามเป้าหมาย และมีผลประกอบการและฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในภาครัฐและหน่วยงานเอกชน เพื่อสร้างประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งทางอากาศยานในภูมิภาคและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองตามนโยบายรัฐบาล

๑๐.๒.๓ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ได้เร่งรัดการจัดหารถโดยสาร ๓,๑๘๓ คัน โดยด่วน เพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการประชาชนโดยพิจารณาประเภทเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และจะได้มีการกำหนดเส้นทางการเดินรถให้สะดวกแก่ประชาชนและศึกษาราคาค่าบริการมาตรฐานสำหรับขนส่งมวลชนแต่ละประเภท (Mobility Unit Price) ในราคาค่าบริการที่มีความเป็นธรรม

๑๐.๒.๔ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางที่สำคัญให้เป็นไปตามแผนงาน รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ เช่น บริหารจัดการทรัพย์สิน และการบริหารจัดการเดินรถไฟฟ้าสายสีแดง ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการต่อไป

๑๐.๒.๕ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้แล้ว และจะทยอยเพิ่มทุนได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีผลประกอบการในช่วง ๘ เดือน (เดือนมกราคม-สิงหาคม ๒๕๖๑) เป็นกำไรสุทธิทั้งสิ้น ๘๑๑ ล้านบาท ทั้งนี้ ได้เร่งรัดการดำเนินการฟื้นฟูกิจการให้ธนาคารมีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง และลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รวมทั้งขยายฐานลูกค้ามุสลิมให้เพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและการนำเทคโนโลยีมายกระดับการดำเนินงานให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมธนาคารในปัจจุบัน

๑๐.๓ การกำหนดเพิ่มมูลค่าของโครงการที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พ.ศ. ๒๕๕๙

ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดเพิ่มมูลค่าของโครงการที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของโครงการที่จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จากมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เป็น ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ได้มีการออกกฎหมายลำดับรองที่สำคัญ คือ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงดังกล่าว และได้มีโครงการขนาดเล็กและขนาดกลางดำเนินการภายใต้ประกาศฯ แล้ว ๖ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ กท. ๓๒๗๕ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ๒) โครงการให้สิทธิเอกชนร่วมลงทุนในสิทธิการเช่าอาคารศูนย์ประชุมและโรงแรม ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ๓) โครงการพัฒนาที่ดินคลังพัสดุคลองเตย ๔) โครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย ๕) โครงการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ชบ. ๓๕๐ (บริเวณสนามกอล์ฟบางพระ ๖) และ ๖) โครงการศูนย์การขนส่งชายแดน จังหวัดนครพนม

๑๐.๔ การสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

การสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ได้ดำเนินการภายใต้โครงการความโปร่งใสในงานก่อสร้างภาครัฐ (Construction Sector Transparency Initiative: CoST) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดย Department for International Development ของสหราชอาณาจักรภายใต้การสนับสนุนจากธนาคารโลกในปี ๒๕๕๐ ปัจจุบันมีสมาชิก ๑๕ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน สาธารณรัฐบอตสวานา สาธารณรัฐเอลซัลวาดอร์ สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย สาธารณรัฐกัวเตมาลา สาธารณรัฐฮอนดูรัส สาธารณรัฐมาลาวี สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐยูกันดา ยูเครน สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐแซมเบีย ซึ่งไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ มีหลักการเพื่อสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยการวางระบบให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างสู่สาธารณชน ทั้งนี้ จะดำเนินการโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Multi-Stakeholder Group: MSG) ซึ่งมีผลการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

๑๐.๔.๑ โครงการที่เข้าร่วมโครงการ CoST

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ส่วนราชการ	รัฐวิสาหกิจ	ท้องถิ่น	รวม	รวมสะสม	เสร็จสิ้น	คงเหลือ
๒๕๕๘	-	๑	-	๑	๑	๑๓	๑๓๔
๒๕๖๐	๖	๕	-	๑๑	๑๒		
๒๕๖๑	๒๗	๑๐	๙๘	๑๓๕	๑๔๗		

> มี ๑๔๗ โครงการก่อสร้างภาครัฐ เข้าร่วมโครงการ CoST มูลค่า ๑.๑๓ แสนล้านบาท

ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีโครงการก่อสร้างภาครัฐที่เข้าร่วมโครงการ CoST จำนวน ๑๔๗ โครงการ จากทั้งหน่วยงานระดับกรม รัฐวิสาหกิจ และท้องถิ่น มีมูลค่าการก่อสร้างรวม ๑๑๓,๖๖๕ ล้านบาท โดยมีโครงการเปิดเผยข้อมูลในระบบ CoST แล้ว ๑๒๐ โครงการ อยู่ระหว่างเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างอีก ๒๗ โครงการ การเปิดเผยข้อมูลโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๘๒.๘๑ (หน่วยงานระดับกรมร้อยละ ๘๑.๘๙ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ ๘๙.๔๘ และหน่วยงานท้องถิ่นร้อยละ ๗๗.๐๕) ส่วนผลของการจัดเวทีภาคประชาชนในโครงการที่สุ่มตรวจพบว่า ประชาชนมีข้อห่วงใยเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ เนื่องจากต้องการให้โครงการที่ก่อสร้างมามีอายุการใช้งานที่คุ้มค่ากับงบประมาณที่จ่ายไป และได้ใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างแท้จริง

๑๐.๔.๒ เปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST โดยได้พัฒนาระบบเว็บไซต์ CoST Thailand เพื่อรองรับการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST โดยเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างบางรายการจากระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อลดภาระการบันทึกข้อมูลของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ

นอกจากนี้ ได้เพิ่มช่องทางการเปิดเผยข้อมูลผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ได้แก่ Facebook ชื่อเพจ CoST Thailand เพื่อเปิดเผยข้อมูลโครงการ CoST ในรูปแบบ Infographic และเป็นช่องทางรับข้อเสนอแนะหรือร้องเรียนของประชาชน

๑๐.๔.๓ ขยายโครงการ CoST ไปยังโครงการก่อสร้างของราชการส่วนท้องถิ่น โดยให้สำนักงานคลังเขตและสำนักงานคลังจังหวัดเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนโครงการ CoST ในส่วนภูมิภาค เนื่องจากโครงการก่อสร้างของส่วนท้องถิ่นเป็นโครงการที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการได้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของ CoST ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

นอกจากนี้ ในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้ลงพื้นที่สุ่มตรวจโครงการก่อสร้างและได้จัดเวทีภาคประชาชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างนั้น ๆ จากประชาชนในพื้นที่และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเข้าร่วมด้วย

๑๑. การบริหารจัดการเศรษฐกิจ

๑๑.๑ การบริหารงบประมาณ

๑๑.๑.๑ ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

หน่วย : ล้านบาท

รายการ		วงเงินงบประมาณ	วงเงินจัดสรร		การเบิกจ่าย	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑)	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	**๒,๙๐๐,๐๐๐**	**๒,๘๙๙,๘๙๓**	**๑๐๐.๐๐**	**๒,๖๖๗,๐๗๙**	**๙๑.๙๗**
	รายจ่ายประจำ	๒,๒๔๐,๒๑๙	๒,๓๗๒,๐๐๗	๑๐๕.๘๘	๒,๒๙๔,๐๓๙	๙๖.๗๑
	รายจ่ายลงทุน	๖๕๙,๗๘๐	๕๒๗,๘๘๖	๘๐.๐๑	๓๗๓,๐๔๐	๗๐.๖๗
๒)	งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	**๑๕๐,๐๐๐**	**๑๔๙,๙๙๓**	**๑๐๐.๐๐**	**๑๒๕,๐๒๕**	**๘๓.๓๕**
	รายจ่ายประจำ	๑๓๓,๓๑๑	๑๓๓,๐๘๔	๙๙.๘๓	๑๑๗,๗๓๕	๘๘.๔๗
	รายจ่ายลงทุน	๑๖,๖๘๘	๑๖,๙๐๙	๑๐๑.๓๒	๗,๒๘๙	๔๓.๑๑
รวมทั้งสิ้น (๑ + ๒)		**๓,๐๕๐,๐๐๐**	**๓,๐๔๙,๘๘๗**	**๑๐๐.๐๐**	**๒,๗๙๒,๑๐๕**	**๙๑.๕๕**
รายจ่ายประจำ		๒,๓๗๓,๕๓๐	๒,๕๐๕,๐๙๒	๑๐๕.๕๔	๒,๔๑๑,๗๗๕	๙๖.๒๗
รายจ่ายลงทุน		๖๗๖,๔๖๙	๕๔๔,๗๙๕	๘๐.๕๔	๓๘๐,๓๓๐	๖๙.๘๑

ที่มา : สำนักงบประมาณ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑

๑๑.๑.๒ เปรียบเทียบผลการเบิกจ่ายและการก่อหนี้รายจ่ายลงทุน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑

หน่วย : ล้านบาท

รายจ่ายลงทุน	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
วงเงินงบประมาณ (ไม่รวมงบกลาง)	๓๗๒,๗๒๑	๔๕๗,๐๙๖	๔๖๔,๒๒๖	๕๙๓,๙๘๗
ผลการเบิกจ่าย	๒๖๐,๗๖๕	๓๑๔,๔๙๒	๓๑๘,๙๙๓	๓๗๙,๕๙๒
ร้อยละต่องบประมาณ	๖๙.๙๖	๖๘.๘๐	๖๘.๗๒	๖๓.๙๑
การก่อหนี้	๓๒๕,๘๐๔	๔๐๒,๔๒๒	๓๙๙,๘๙๘	๔๘๕,๐๙๕
ร้อยละต่องบประมาณ	๘๗.๔๑	๘๘.๐๔	๘๖.๑๔	๘๑.๖๗

ที่มา : สำนักงบประมาณ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑

๑๑.๑.๓ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท จัดสรร ๑๔๙,๙๙๓ ล้านบาท เบิกจ่ายและก่อหนี้แล้ว ๑๓๔,๘๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๘ ของวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น

๑๑.๑.๔ พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้โอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น สำหรับรายจ่ายลงทุนรายการปีเดียวที่ก่อหนี้ไม่ทันภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒,๗๓๐.๔๙๗๗ ล้านบาท ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายตามแผนงาน/โครงการ ที่มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ และตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก จำนวน ๒,๗๓๐.๔๙๗๗ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑๑.๑.๕ เร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ กรอบการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจประจำปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔๕ แห่ง เท่ากับจำนวน ๔๔๕,๑๙๑ ล้านบาท โดยข้อมูลการเบิกจ่าย ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑ รัฐวิสาหกิจสามารถเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม เท่ากับจำนวน ๓๒๙,๒๐๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๓๕ ของแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๙๕ ของกรอบวงเงินลงทุนที่จะเบิกจ่ายทั้งปี ประกอบด้วย

(๑) **รัฐวิสาหกิจปีงบประมาณ** จำนวน ๓๔ แห่ง มีกรอบวงเงินลงทุนทั้งปี จำนวน ๑๔๔,๖๖๔ ล้านบาท ซึ่งมีแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม ๑๒ เดือน (เดือนตุลาคม ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑) จำนวน ๑๔๔,๖๖๔ ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม จำนวน ๑๐๑,๘๖๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๑ ของแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๑ ของกรอบวงเงินลงทุนที่จะเบิกจ่ายทั้งปี

(๒) **รัฐวิสาหกิจปีปฏิทิน** จำนวน ๑๑ แห่ง มีกรอบวงเงินลงทุนทั้งปี จำนวน ๓๐๐,๕๒๗ ล้านบาท ซึ่งมีแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม ๙ เดือน (เดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๑) จำนวน ๒๓๒,๒๑๑ ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม จำนวน ๒๒๗,๓๓๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๐ ของแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนสะสม หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๕ ของกรอบวงเงินลงทุนที่จะเบิกจ่ายทั้งปี

๑๑.๑.๖ ให้ความสำคัญในการบูรณาการงบประมาณ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) **แนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** ได้จัดสรรงบประมาณตามนโยบายเรื่องสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่มีการดำเนินงานหลายหน่วยงาน โดยจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดแผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน ๒๘ แผนงาน ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงไม่ซ้ำซ้อนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักเป็นผู้รับผิดชอบและมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้กำกับ ดูแล ติดตามผลการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

> “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาล พ.ศ. ๒๕๖๑ เครื่องมือขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน”

(๒) **วิธีการดำเนินงานและขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** เพื่อให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ จำนวน ๖ คณะ รวม ๑๕ ชุดย่อย และกำหนดขั้นตอนการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) **แนวทางการพิจารณางบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** มีการกำหนดขอบเขต หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด โครงการ กิจกรรมพร้อมรายละเอียดประกอบ และการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงานบูรณาการ มีการกำหนดภารกิจบูรณาการอย่างน้อยเป็นในระดับโครงการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมาย โดยต้องมีการกำกับดูแลการจัดทำงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมที่มีการบูรณาการทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ มิติงานตามยุทธศาสตร์พื้นที่ (Area) มิติงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงหน่วยงาน (Function) และมิติยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาล (Agenda) รวมทั้งสามารถระบุพื้นที่ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน มีการวางแผนแม่บทระยะปานกลางและระยะยาว ต้องเป็นไปตามภารกิจ หน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน สอดคล้องกับพันธกิจของกระทรวง และส่งผลต่อเป้าหมายของแผนงานบูรณาการ โดยมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล ต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ พื้นที่ดำเนินการ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีความเป็นเอกภาพ ประสาน สอดคล้อง เหมาะสมทั้งปริมาณงานและงบประมาณในแต่ละกิจกรรม มีค่าใช้จ่ายการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนด และมีภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) **สรุปการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** จำนวน ๙๔๒,๘๐๕.๕๗๕๗ ล้านบาท

๑๑.๑.๗ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ รัฐบาลได้จัดทำพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบทางการคลัง ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณบูรณาการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการใช้จ่ายงบประมาณ เพิ่มหน่วยรับงบประมาณให้ครอบคลุมจังหวัด กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีระบบการติดตามและประเมินผลของหน่วยรับงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๑๑.๑.๘ จัดทำกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เดิมกฎหมายเกี่ยวกับการเงินการคลังได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้กรอบวินัยทางการคลังของประเทศไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทที่เป็นกรอบในการกำกับวินัยทางการเงินการคลังให้แก่หน่วยงานของรัฐทุกประเภท เพื่อให้การบริหารการคลังของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการคลัง ด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลังและการบริหารหนี้สาธารณะ

๑๑.๒ การสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๑๑.๒.๑ มาตรการระยะสั้นที่ช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ

(๑) **มาตรการขยายเวลาการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม** ได้ตราพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๖๖๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยให้ยังคงจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๗ รวมภาษีท้องถิ่น (ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๖.๓ และภาษีท้องถิ่นร้อยละ ๐.๗) สำหรับการขายสินค้า การให้บริการหรือการนำเข้าทุกกรณี ซึ่งความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

(๒) **มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงปลายปี ๒๕๖๐** ได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีสาระสำคัญดังนี้ ๑) กำหนดให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถนำค่าใช้จ่ายเท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ในระหว่างวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ มาหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท ๒) ผู้มีเงินได้ต้องซื้อสินค้าหรือรับบริการและชำระราคาค่าสินค้าหรือค่าบริการในช่วงเวลาดังกล่าว และต้องมีหลักฐานการซื้อสินค้าหรือรับบริการเป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามมาตรา ๘๖/๔ แห่งประมวลรัษฎากร และ ๓) การซื้อสินค้าหรือรับบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องเป็นการซื้อสินค้าเพื่อใช้ในประเทศหรือบริการเพื่อใช้ในประเทศเท่านั้น และสินค้านั้นไม่รวมถึงการซื้อสุรา เบียร์ ไวน์ ยาสูบ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ น้ำมัน ก๊าซสำหรับเติมยานพาหนะ และการบริการนั้น ไม่รวมถึงการจ่ายค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การจ่ายค่าที่พักในโรงแรมให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดชายแดนภาคใต้** เพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิต การให้บริการ การเพิ่มรายได้ และการจ้างงาน ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมาตรการภาษีดังกล่าว แบ่งออกเป็น ๔ มาตรการย่อย ได้แก่ ๑) การส่งเสริมการลงทุนในทรัพย์สินของกิจการในท้องที่ ๒) การส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Startup) ในท้องที่ ๓) การส่งเสริมให้บุคลากรผู้มีความสามารถสูงนอกท้องที่ไปทำงานในท้องที่ และ ๔) การส่งเสริมการลงทุนร่วมกันระหว่างกิจการที่มีศักยภาพนอกท้องที่กับกิจการที่มีศักยภาพในท้องที่ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) **มาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ** ได้แก่ มาตรการทางภาษีโดยยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับการนำเข้ามาเพื่อขายหรือการขายอัญมณี เฉพาะที่ยังมิได้เจียระไนกำหนดให้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ ๑ สำหรับบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินจากการขายอัญมณีเฉพาะที่ยังมิได้เจียระไน และได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้พึงประเมินจากการขายอัญมณีดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทั้งนี้ ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๑๗) และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๑๘) และกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓๒๐)

(๕) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ท้องถิ่นหรือจังหวัดท่องเที่ยวรอง**

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๓๕ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร เพื่อเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวและจัดอบรมสัมมนาในจังหวัดท่องเที่ยวรอง อันจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ดังนี้

(๕.๑) กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาในจังหวัดท่องเที่ยวรอง สามารถหักรายจ่าย ๒ เท่า สำหรับรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าห้องสัมมนา ค่าห้องพัก ค่าขนส่ง หรือรายจ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องในการอบรมสัมมนาที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้จัดขึ้นให้แก่ลูกจ้าง หรือรายจ่ายที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เพื่อการอบรมสัมมนาดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๕.๒) กำหนดให้บุคคลธรรมดาสามารถหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่รวมกันทั้งหมดแล้วไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ดังนี้

(๕.๒.๑) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าที่พักในจังหวัดท่องเที่ยวรองสำหรับค่าที่พักในโรงแรมที่จ่ายให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม หรือค่าที่พักในโฮมสเตย์ที่จ่ายให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

(๕.๒.๒) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวรอง

(๕.๒.๓) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวรองร่วมกับจังหวัดที่ไม่ใช่จังหวัดท่องเที่ยวรองตามเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ เฉพาะค่าบริการหรือค่าที่พักที่ได้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

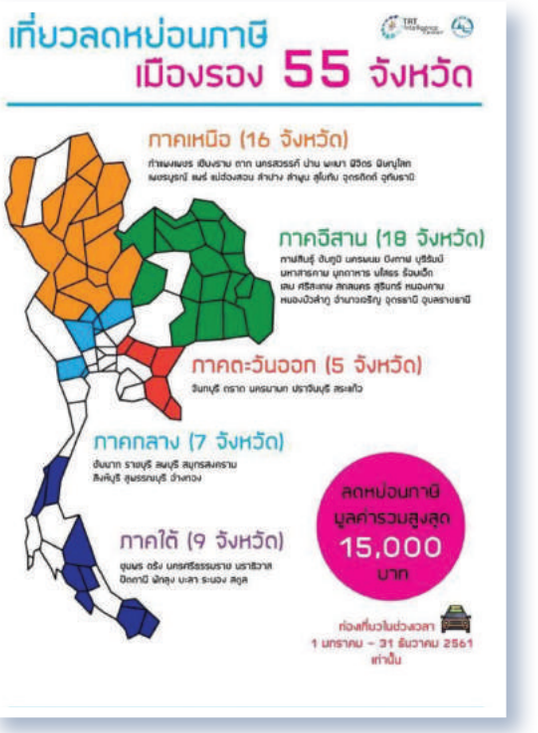

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติ (๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑) เห็นชอบขยายขอบเขตค่าใช้จ่ายท่องเที่ยวสำหรับจังหวัดท่องเที่ยวรอง โดยปรับปรุงเงื่อนไขสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวรองหรือในเขตพื้นที่อื่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๑๑.๒.๒ มาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อวางรากฐานระยะยาว

(๑) **มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)** เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) ได้แก่ บริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนที่สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการประกอบการที่มีการสร้างนวัตกรรม ซึ่งนำไปสู่การผลิตและการให้บริการที่ทันสมัย รวมทั้งก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุนโดยยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทที่จัดตั้งตามกฎหมายไทย ซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนสำหรับเงินปันผลและรายได้ที่ได้จากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมายและให้แก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลผู้ลงทุนในกิจการเงินร่วมลงทุนสำหรับเงินปันผลหรือรายได้ที่ได้จากการโอนหุ้นของบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนและหน่วยทรัสต์ของทรัสต์เพื่อประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน ทั้งนี้ กิจการเงินร่วมลงทุนต้องจดแจ้งการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

(๑.๒) พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๓๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขยายระยะเวลาของมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุนตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๗) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยให้กิจการเงินร่วมลงทุนจดแจ้งการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๒) **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)** เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย รองรับธุรกรรมของประชาชน ธุรกิจ และภาครัฐ ลดต้นทุนการใช้เงินสด ดังนี้

(๒.๑) กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้ลงทุนในอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment โดยไม่เรียกเก็บค่าเช่าอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จากผู้รับชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์ดังกล่าว สามารถหักรายจ่ายลงทุนในอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวน ๒ เท่าของรายจ่ายจริง ทั้งนี้ ต้องเป็นรายจ่ายที่ได้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๒.๒) กำหนดให้ร้านค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐(๕)-(๘) แห่งประมวลรัษฎากร ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ในปีภาษีที่มีค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมจากการรับชำระเงินด้วยบัตรเดบิตผ่านอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถหักรายจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้เป็นจำนวน ๒ เท่าของรายจ่ายจริง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

(๒.๓) กำหนดให้ร้านค้าที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และรายได้ไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมจากการรับชำระเงินด้วยบัตรเดบิตผ่านอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถหักรายจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้เป็นจำนวน ๒ เท่า ของรายจ่ายจริง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๔๐) พ.ศ. ๒๕๖๐

(๓) **มาตรการภาษีเพื่อจูงใจผู้มีความสามารถสูงระดับโลกให้มาทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก** มีสาระสำคัญ ดังนี้ ๑) กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยชาวไทยและต่างชาติที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีประกาศกำหนด มีสิทธิเลือกเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ ในอัตราร้อยละ ๑๗ ๒) ผู้ที่ได้สิทธิจะต้องทำงานในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่อยู่ใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายหรือกิจการที่อยู่ใน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับยกเว้น

ภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Thailand Board of Investment: BOI) ๓) สถานประกอบการตั้งอยู่ในระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา) และ ๔) ให้สิทธิเลือกเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นสุดลงเมื่อสิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายหรือตามกฎหมาย BOI สิ้นสุดลง ทั้งนี้ ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๔๑)

(๔) **ส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (Public Private Partnership: PPP)** เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

(๔.๑) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นแนวนโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนภายใต้กรอบระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ในโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ ลดข้อจำกัดการลงทุนโดยงบประมาณแผ่นดินและเงินกู้จากภาครัฐ ซึ่งมีจำนวน ๕๕ โครงการ มูลค่าเงินลงทุนรวมประมาณ ๑.๖๒ ล้านล้านบาท ทั้งนี้ ได้มีกฎกระทรวงกำหนดเพิ่มมูลค่าของโครงการที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของโครงการที่จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จากมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เป็น ๕,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ ได้มีการออกกฎหมายลำดับรองที่สำคัญ คือ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงดังกล่าว และได้มีโครงการขนาดเล็กและขนาดกลางดำเนินการภายใต้ประกาศฯ แล้ว ๖ โครงการ

(๔.๒) ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. .... โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ (๓ เมษายน ๒๕๖๑) เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. .... ซึ่งเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน มีมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุนอย่างเหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง และมุ่งเน้นการใช้ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมของเอกชนโดยคำนึงถึงความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุน รวมทั้งมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการจัดทำโครงการร่วมลงทุนที่กระชับชัดเจน เปิดเผยและตรวจสอบได้ และสามารถสร้างแรงจูงใจให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) **มาตรการเร่งรัดโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Fast Track)** เพื่อให้การจัดเตรียมและเสนอโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน รวมทั้งการคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นไปด้วยความครบถ้วน รอบคอบและรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีโครงการภายใต้มาตรการ PPP Fast Track จำนวน ๑๑ โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุนรวม ๘๒๐,๑๑๘ ล้านบาท ดังนี้ ๑) **โครงการที่ดำเนินการตามมาตรการฯ แล้วเสร็จ** จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่ โครงการรถไฟฟ้าสายสีชมพู โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงหัวลำโพง-บางแค และช่วงบางซื่อ-ท่าพระ ซึ่งได้ลงนามในสัญญาแล้ว และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายบางปะอิน-นครราชสีมา และสายบางใหญ่-กาญจนบุรี มีมูลค่าเงินลงทุนรวม ๓๓๕,๔๓๒ ล้านบาท

> “๑๑ โครงการ
> ภายใต้
> PPP Fast Track
> มีมูลค่าเงินลงทุน
> ๘.๒๐ แสนล้านบาท
> ดำเนินการแล้วเสร็จ
> ๕ โครงการ”

และ ๒) **โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามมาตรการฯ** จำนวน ๖ โครงการ ได้แก่ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม-ชะอำ โครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงบางขุนนนท์-ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย-มีนบุรี โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงช่วงเตาปูน-วงแหวนกาญจนาภิเษก โครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดภูเก็ต โครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดเชียงใหม่ และโครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าเงินลงทุนรวม ๔๘๔,๖๘๖ ล้านบาท

(๖) **ระดมทุนกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย (Thailand Future Fund: TFFIF)** เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่สำหรับการพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ลดภาระทางการคลังของภาครัฐ รวมทั้งเป็นช่องทางให้นักลงทุนและผู้มีเงินออมสามารถลงทุนในทรัพย์สินของภาครัฐที่มีคุณภาพและเป็นการสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุนของประเทศ โดยได้จัดตั้งกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทยในระยะแรกแล้ว โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๖.๑) การระดมทุนผ่านกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทยของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย โดยได้ดำเนินการตามสัญญาโอนและรับโอนสิทธิในรายได้ (Revenue Transfer Agreement: RTA) รวมทั้งได้ลงนามผูกพันสัญญาดังกล่าวกับกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทยแล้ว เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ได้ยื่นขออนุญาตเสนอขายหน่วยลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ นอกจากนี้ ได้พิจารณาช่วงราคาเสนอขาย (Price Range) และราคาเสนอขายสุดท้าย (Final Price) สำหรับเสนอขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวมฯ แล้ว อย่างไรก็ตาม ได้มีการจัดเตรียมสัญญา Underwriting Agreement และสัญญา International Purchasing โดยจะมีการเสนอขายหน่วยลงทุนให้แก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๑

(๖.๒) การนำโครงการโครงสร้างพื้นฐานของกรมทางหลวงมาระดมทุนผ่านกองทุนรวมฯ อยู่ระหว่างปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนตร์บนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อให้สามารถนำโครงการโครงสร้างพื้นฐานของกรมทางหลวงมาระดมทุนผ่านกองทุนรวมฯ ได้

(๖.๓) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อการสนับสนุนกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย พ.ศ. .... อยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๒ ก่อนส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๑๑.๓ การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

๑๑.๓.๑ ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากโครงสร้างภาษีเดิมใช้มาเป็นระยะเวลานาน จึงได้จัดทำพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ ๖๓๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยได้ปรับปรุงขั้นเงินได้และบัญชีอัตราภาษี พร้อมทั้งเพิ่มค่าลดหย่อน สำหรับเงินได้พึงประเมินในปีภาษี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป สำหรับการยื่นแบบภาษีในปี ๒๕๖๑ ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างภาษีครั้งนี้ทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความเป็นธรรมมากขึ้น สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

(๑) กำหนดให้เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๕๐ แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) กำหนดให้เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่เป็นค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ ๕๐ แต่ต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้

(๓) ปรับปรุงรายการหักลดหย่อน ดังนี้ ๑) ลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ ๖๐,๐๐๐ บาท ๒) ลดหย่อนสำหรับสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๖๐,๐๐๐ บาท ๓) ลดหย่อนสำหรับบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ คนละ ๓๐,๐๐๐ บาท โดยไม่จำกัดจำนวนบุตร และยกเลิกการหักลดหย่อนเพื่อการศึกษาของบุตร

(๔) ปรับปรุงบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
๑-๓๐๐,๐๐๐	๕
๓๐๐,๐๐๑-๕๐๐,๐๐๐	๑๐
๕๐๐,๐๐๑-๗๕๐,๐๐๐	๑๕
๗๕๐,๐๐๑-๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐
๑,๐๐๐,๐๐๑-๒,๐๐๐,๐๐๐	๒๕
๒,๐๐๐,๐๐๑-๕,๐๐๐,๐๐๐	๓๐
๕,๐๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๓๕

ทั้งนี้ ยังคงการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๗๐) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิ ๑๕๐,๐๐๐ บาทแรกต่อไป

๑๑.๓.๒ จัดทำกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. .... เพื่อนำมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเป็นการปรับปรุงการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่ ๒

๑๑.๓.๓ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต โดยได้จัดทำเป็นพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตที่ใช้มานานรวม ๗ ฉบับ (กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไพ่ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา) เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม โดยมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี ประชาชน และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐

๑๑.๓.๔ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบางเรื่องล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บังคับกฎหมายประกอบกับการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้พัฒนาและขยายตัวมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายศุลกากรมีความทันสมัยและเป็นมาตรฐานสากล รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศ จึงได้ปรับปรุงการดำเนินพิธีการศุลกากรและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยได้จัดทำเป็นพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แล้ว

๑๑.๔ การบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ

ระดับหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เท่ากับร้อยละ ๔๑.๓๒ อยู่ภายใต้สัดส่วนการบริหารหนี้สาธารณะตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยหากเปรียบเทียบกับระดับหนี้สาธารณะต่อ GDP ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ร้อยละ ๔๓.๑๒ พบว่า มีแนวโน้มลดลง แสดงให้เห็นว่าการลงทุนของรัฐบาลผ่านระบบงบประมาณและผ่านการลงทุนของรัฐวิสาหกิจส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยเพิ่มขึ้นได้ตามศักยภาพที่ควรจะเป็น

ด้านการต่างประเทศ

นโยบายข้อ ๗

การส่งเสริมบทบาท และการใช้โอกาส ในประชาคมอาเซียน

นโยบายข้อ ๗

การส่งเสริมบทบาท และการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

การรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งมีผลใช้บังคับอย่างเต็มที่ ณ สิ้นปี ๒๕๕๘ จะเกิดประโยชน์แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก หากประเทศไทยเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ให้พร้อม การเร่งดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องความเชื่อมโยงด้านระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด่านชายแดน และการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์ จะส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนชาวไทยร่วมกับประชาชนอาเซียน

๗.๑ เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียนและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน ระบบการออกใบรับรอง/ใบอนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในอาเซียน รวมทั้งการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่มีผลใช้บังคับแล้ว เร่งขยายการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกันของสินค้าด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโดยให้ความสำคัญต่อสินค้าที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูงโดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค รวมถึงการปรับกฎเกณฑ์การค้าและระบบพิธีการศุลกากรให้สะดวก ลดขั้นตอนต่าง ๆ หรือยกเลิกขั้นตอนบางเรื่องและปรับระบบภาษีและการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อดึงดูดให้มีการตั้งสำนักงานปฏิบัติการประจำภูมิภาคที่กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การค้า การลงทุนของภูมิภาคได้ในที่สุด

๗.๒ พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับโดยสอดคล้องกับข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่เปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานตลาดโลกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฐานการผลิตสินค้าหลายชนิดและธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนขยายฐานการผลิตในประเทศอื่นในอาเซียนมาเป็นเวลานานแล้ว ตลอดจนกลุ่มการผลิตที่ผู้ประกอบการของไทยเตรียมที่จะขยายฐานการผลิตเพิ่มเติมอีกหลายชนิด ซึ่งช่วยให้ประเทศไทยมีฐานการผลิตสินค้าคุณภาพหลากหลายเพื่อขายในตลาดต่าง ๆ ได้มากขึ้น ทั้งในอาเซียนและในตลาดโลก และเป็นการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม

๗.๓ พัฒนาแรงงานของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งแรงงานวิชาชีพ แรงงานมีทักษะ และแรงงานไม่มีทักษะ โดยการเร่งรัดและขยายผลการใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพกับระบบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานวิชาชีพใน ๘ กลุ่มที่มีข้อตกลงการเปิดเสรีในอาเซียนควบคู่ไปกับการวางแผนด้านการผลิตให้เพียงพอ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อใช้ในการประเมินค่าจ้างแรงงาน

๗.๔ เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในอาเซียนสัมฤทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๗.๕ ต่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์จากฐานการผลิตในชุมชนสู่แหล่งแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทั้งภายในประเทศและเชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อยสู่ตลาดที่กว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ต่าง ๆ ภายในประเทศด้วย

๗.๖ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเริ่มจากการพัฒนาด่านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับด่านชายแดนที่สำคัญ ๖ ด่าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเดา อรัญประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึก และบ้านคลองใหญ่ ซึ่งจะทำให้ระบบขนส่งและโลจิสติกส์สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและรองรับปริมาณการเดินทางและการขนส่งที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและสนับสนุนให้ลดช่องว่างการพัฒนา โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง นอกจากนี้ ยังได้เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน โดยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดและเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมระดับผู้นำต่าง ๆ และจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม รวมทั้ง ยังมีบทบาทที่แข็งขันในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยในปีที่ ๔ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. ความคืบหน้าการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวม

๑.๑ เสาการเมืองและความมั่นคง ได้เร่งรัดการดำเนินการตามแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งในปัจจุบันมีการดำเนินการตามมาตรการยุทธศาสตร์ (action line) ที่ระบุในแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงฯ ไปแล้ว จำนวน ๒๓๔ มาตรการ จากจำนวนทั้งหมด ๒๙๐ มาตรการ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๒ และยังเหลือสิ่งที่ต้องดำเนินการในอีก ๕๑ มาตรการ ทั้งนี้ กิจกรรมสำคัญที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ การจัดประชุมพิเศษเพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์และความท้าทายในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี รวมถึงสถานการณ์ด้านมนุษยธรรมในรัฐยะไข่ การเริ่มมีผลบังคับใช้ของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและสตรี (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children: ACTIP) เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนที่ประเทศไทย รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันเพื่อรับมือกับความท้าทายรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์ การป้องกันการค้ามนุษย์ รวมถึงเรื่องการลักลอบค้าอาวุธและการลักลอบค้าสัตว์ป่าและไม้ป่าผิดกฎหมายในอาเซียนด้วย นอกจากนี้ อาเซียนยังได้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันเพื่ออำนวยความสะดวกด้านกงสุลและการไปมาหาสู่ระหว่างกัน เช่น การจัดตั้ง ASEAN Lanes ในสนามบินนานาชาติของบางประเทศอาเซียน รวมไปถึงการหารือร่วมกันเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดทำ ASEAN Business Travel Card และ ASEAN Common Visa ในอนาคตด้วย

๑.๒ เสาเศรษฐกิจ ได้จัดทำแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒๐๒๕ เพื่อกำหนดทิศทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งดำเนินการแล้ว ๘๐ ข้อ จาก ๑๑๘ ข้อ และภายใต้เสาเศรษฐกิจ องค์กรรายสาขาต่าง ๆ ได้จัดทำแผนงานรายสาขา รวมทั้งสิ้น ๒๓ แผนงาน เพื่อขับเคลื่อนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนฯ โดยได้มีการจัดลำดับความสำคัญของมาตรการตามแผนงานรายสาขาที่จะต้องดำเนินการในแต่ละปี สำหรับประเด็นสำคัญที่มีความคืบหน้า สรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ จัดทำความตกลงว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียนซึ่งเป็นฉบับแรกของอาเซียน ครอบคลุมการดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้บริโภคอาเซียน

๑.๒.๒ ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ ๕๐ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ ได้ให้ความเห็นชอบกรอบการบูรณาการด้านดิจิทัลของอาเซียนเพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการเพื่อเชื่อมโยงถึงกันได้มากขึ้นผ่านระบบดิจิทัล

๑.๒.๓ สภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียนได้เห็นชอบการจัดตั้งเครือข่ายนวัตกรรมในอาเซียน (ASEAN Innovation Network: AIN) เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศทางนวัตกรรมในอาเซียน โดยการรวมกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางด้านนวัตกรรมในอาเซียน และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ Micro Small Medium Enterprises: MSMEs ในอาเซียนสามารถสร้างเครือข่ายในต่างประเทศ และขยายโอกาสในการสร้างความร่วมมือ

๑.๒.๔ จัดตั้งระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน ปัจจุบันสมาชิกอาเซียน ๕ ประเทศได้ดำเนินการเชื่อมโยงระบบ National Single Window กับระบบ ASEAN Single Window เพื่อแลกเปลี่ยนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนร่วมกันแล้ว

๑.๒.๕ รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนได้รับรองแถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยการท่องเที่ยวทางเรือ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๑ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนที่จะพัฒนาและสร้างความโปร่งใสให้กับการท่องเที่ยวทางเรือ โดยส่งเสริมการเจริญเติบโตผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางเรือ

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการที่สำคัญ เช่น การลงนามใน ASEAN Sectoral MRA on Inspection and Certification Systems on Food Hygiene for Prepared Foodstuff Products การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง Trade Facilitation Indicators ให้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดทำแผนงานเพื่อให้มีข้อมูลสถิติมูลค่าเพิ่มในแต่ละขั้นของห่วงโซ่การผลิตให้ครอบคลุมอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ การจัดทำ Handbook on Consumer Protection Laws in ASEAN การรับรองเขตการศึกษาระบบบริหารจัดการกฎระเบียบของอาเซียน รวมทั้งการลงนามความตกลงการค้าเสรีความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง และความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน-ฮ่องกง

๑.๓ เสาสังคมและวัฒนธรรม ได้กำหนดแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำระบบการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมฯ ประเด็นสำคัญของเสาสังคมและวัฒนธรรมที่มีความคืบหน้าสรุปได้ ดังนี้

๑.๓.๑ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ ได้รับรอง ASEAN Declaration on Culture of Prevention for a Peaceful, Inclusive, Resilient, Healthy and Harmonious Society

๑.๓.๒ ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติและการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน อาเซียนได้จัดทำ One ASEAN One Response (OAOR) Declaration เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและรับมือกับภัยพิบัติทั้งโดยธรรมชาติ และโดยมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนากลไก Disaster Risk Financing Insurance

๑.๓.๓ พัฒนาแนวทางของภูมิภาคในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และการพัฒนายุทธศาสตร์ให้ประเด็นด้านสตรีได้รับความสำคัญในทุกเสาของอาเซียน

๑.๓.๔ ด้านสิ่งแวดล้อม อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดการกับปัญหาหมอกควัน และการลดปริมาณขยะทะเล ซึ่งไทยได้จัดการประชุม ASEAN Conference on Reducing Marine Debris เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๑.๓.๕ ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ ที่ประชุม ASEAN Ministers Responsible for Information จะร่วมมือกับพันธมิตรในการลดปัญหาและผลกระทบของ “fake news” ในสื่อสังคม (social media) ในภูมิภาค

๑.๓.๖ ด้านเยาวชน อาเซียนได้ดำเนินโครงการสำหรับเยาวชนกว่า ๒,๐๐๐ คน ทั่วอาเซียน ที่เน้นด้านการพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำ โครงการอาสา โครงการพัฒนาศักยภาพการทำงาน โครงการเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็ง โครงการสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม และการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต

๑.๓.๗ ด้านสตรี มีการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพด้านเศรษฐกิจของสตรีในภูมิภาค (Economic Empowerment of Women in ASEAN)

๑.๓.๘ ด้านคนพิการ เสาสังคมและวัฒนธรรมร่วมกับ ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR ได้พัฒนา ASEAN Enabling Master Plan on Mainstreaming the Rights of Persons with Disabilities in ASEAN

๑.๓.๙ ด้านแรงงาน มีการลงนามใน ASEAN Consensus on the Protection and Promotion of the Rights of Migrant Workers ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ นอกจากนี้ อาเซียนยังตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะการแข่งขันและการผลิตของแรงงานให้มีศักยภาพสูงภายในปี ๒๕๖๓ และรับมือกับผลกระทบของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔

๑.๓.๑๐ ด้านการศึกษา ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสูง โดยเฉพาะในสาขาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา ให้รองรับกับยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔

๑.๓.๑๑ ด้านสาธารณสุข ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ ได้มีการรับรอง ASEAN Leaders Declaration on Anti-Microbial Resistance/ASEAN Leaders Declaration on Ending All Forms of Malnutrition/ ASEAN Leaders Declaration on Disaster Health Management และกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ASEAN Post-2015 Health Development Agenda

๑.๔ การเตรียมการของรัฐบาลในรอบปีที่ผ่านมา สำหรับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทย ปี ๒๕๖๒

๑.๔.๑ ในการเตรียมการเป็นประธานอาเซียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางจัดเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ และ ๓๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ อีกกว่า ๑๗๐ วาระประชุม และอาศัยความตามคำสั่งดังกล่าว แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ จำนวน ๔ คณะ เพื่อติดตาม พิจารณา และดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๑) คณะอนุกรรมการด้านสารัตถะเพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ ๒) คณะอนุกรรมการด้านพิธีการและอำนวยการเพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ ๓) คณะอนุกรรมการด้านการรักษาความปลอดภัยและการจราจรเพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ และ ๔) คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์เพื่อเตรียมการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๒ โดยในช่วงปีที่ผ่านมา ได้มีการจัดการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ข้างต้น เพื่อเตรียมการนำเสนอความคืบหน้าต่อที่ประชุมคณะกรรมการระดับชาติฯ ให้รับทราบหรือเห็นชอบในประเด็นต่าง ๆ และได้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการระดับชาติฯ เพื่อพิจารณาประเด็นต่าง ๆ แล้วจำนวนทั้งสิ้น ๔ ครั้ง สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

(๑) **เตรียมแผนการจัดการประชุมในช่วงการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทย ปี ๒๕๖๒** ประเทศไทยมีแผนจัดการประชุมตลอดปี ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้นกว่า ๑๗๐ การประชุม ซึ่งเป็นการประชุมในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับผู้นำ ระดับประธานรัฐสภา ระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ระดับรัฐมนตรีอื่น ๆ ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน และระดับเจ้าหน้าที่ และกิจกรรมคู่ขนานกับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นำประเทศต่าง ๆ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เช่น สมาชิกวุฒิสภา ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และเยาวชน

(๒) **จัดทำเว็บไซต์กลางสำหรับการเป็นประธานอาเซียนของไทย** จะจัดทำเป็นสองภาษา (ภาษาอังกฤษและภาษาไทย) และรองรับการใช้งานของคนพิการ ทั้งนี้ เว็บไซต์กลางจะเป็น platform สำหรับทุกหน่วยงาน สำหรับประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และระบบลงทะเบียนของผู้เข้าร่วมการประชุมและผู้สื่อข่าวจาก รวมถึงมีระบบการแก้ไขร่างเอกสารร่วมกับประเทศสมาชิกด้วย

(๓) **จัดทำตราสัญลักษณ์การเป็นประธานอาเซียนของไทย** กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และเครือข่ายมหาวิทยาลัย ได้จัดโครงการประกวดออกแบบระดับเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ (2nd National Youth Design Awards) เพื่อประกวดออกแบบตราสัญลักษณ์ฯ มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดรวม ๓๒๑ ผลงาน โดยผลงานที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตราสัญลักษณ์ ได้แก่ “พวงมาลัย” ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่ใช้ประกอบในงานมงคลและการต้อนรับผู้มาเยือน รวมถึงการนำดอกไม้มาร้อยเรียงสามารถสื่อถึงความหมายของการประสานความร่วมมือ ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวและความกลมเกลียวแห่งมิตรภาพของประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อมองในมุมจากล่างขึ้นบน เห็นเป็นรูปลูกศรที่พุ่งทะยานขึ้น เป็นมิติของความร่วมมือเพื่อก้าวไปข้างหน้า ตามแนวคิด “ร่วมมือ ร่วมใจก้าวไกล ยั่งยืน”

(๔) **เตรียมการด้านสารัตถะ** ที่ประชุมเห็นชอบแนวคิดหลัก (theme) ของการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทยปี ๒๕๖๒ ได้แก่ “Advancing Partnership for Sustainability” หรือ “ร่วมมือ ร่วมใจก้าวไกล ยั่งยืน” โดยนิยามของ “Advancing” คือการมองและก้าวไปด้วยกันสู่อนาคตอย่างมีพลวัต ใช้ประโยชน์จากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ และความท้าทายต่าง ๆ ในอนาคต โดยเป้าหมายยุทธศาสตร์สำคัญ คือ การมีดิจิทัลอาเซียน (Digital ASEAN) คำว่า “Partnership” หมายถึงการสร้างความเป็นหุ้นส่วนภายในอาเซียน และกับประชาคมโลก รวมทั้งประเทศคู่เจรจา โดยมีตัวขับเคลื่อนสำคัญ คือ การส่งเสริมความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ (connectivity) ไม่ว่าในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และระหว่างประชาชน โดยเป้าหมายยุทธศาสตร์สำคัญ คือ การสร้างอาเซียนที่ไร้รอยต่อ (Seamless ASEAN) และ “Sustainability” หมายถึงการสร้างความยั่งยืนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงที่ยั่งยืน (sustainable security) ความยั่งยืนด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืน และความยั่งยืนด้านความมั่นคงของมนุษย์ นำไปสู่ Sustainable ASEAN ทั้งนี้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางยุทธศาสตร์ (strategic value-added) ให้กับอาเซียน ให้อาเซียนมีความพร้อมสำหรับอนาคตและสามารถแก้ไขปัญหาความท้าทายต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการเสริมสร้าง ASEAN Brand ซึ่งจะช่วยสร้างจุดเด่นให้ประชาคมโลกหันมาร่วมมือและให้ความสำคัญกับการประชุมของอาเซียนในปี ๒๕๖๒ และในระยะยาว

(๕) **เตรียมการด้านประชาสัมพันธ์** ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ เช่น วีดิทัศน์แสดงความพร้อมของไทยในการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี ๒๕๖๒ เพื่อเสนอในพิธีส่งมอบตำแหน่งประธานอาเซียนจากสิงค์โปร์ให้ไทยเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ สปอตประชาสัมพันธ์ คลิปรายการเกี่ยวกับความร่วมมือในอาเซียน motiongraphic และ infographic และมีแผนการดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ตั้งแต่การรับมอบตำแหน่งการเป็นประธานอาเซียน

(๖) **เตรียมการด้านพิธีการและอำนวยการ** ได้ดำเนินการสำรวจและสรรหาสถานที่สำหรับการจัดประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส รัฐมนตรี และผู้นำอาเซียน ทั้งในกรุงเทพมหานคร เมืองหลัก และเมืองรอง ในส่วนของการแสดง กระทรวงวัฒนธรรมเป็นเจ้าภาพในการคิด concept ของการแสดงในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔

และ ๓๕ และได้ประสานงานกับอาจารย์วิรัช อยู่ถาวร ศิลปินแห่งชาติสาขาดนตรีสากล ในการประพันธ์แนวทำนองหลัก (Motif) นอกจากนี้ ในส่วนการเตรียมการด้านพิธีการ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์ได้จัดการอบรมให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ประสานงาน (Liaison Officer: LO) และหัวหน้าศูนย์โรงแรม ตลอดจนจัดทำคู่มือเจ้าหน้าที่ประสานงานและหัวหน้าศูนย์โรงแรมแจกแก่หน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

๑.๔.๒ การพัฒนาข้าราชการพลเรือนเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานบริบทอาเซียน

ในปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ ประเทศไทยจะดำรงตำแหน่งประธาน ก.พ. อาเซียน มีระยะเวลา ๒ ปี จึงจะมีการผลักดันภารกิจของ ก.พ. อาเซียน โดยการพัฒนาหรือยกระดับการทำงานด้านราชการพลเรือน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในการบริหารงานราชการและการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ ได้มีการแต่งตั้งและจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อเตรียมการจัดประชุม ก.พ. อาเซียน ครั้งที่ ๒๐ และคณะทำงานการจัดประชุม ก.พ. อาเซียน ครั้งที่ ๒๐ โดยได้กำหนดแนวคิดหลัก คือ “Accelerating Agile ASEAN Civil Service” หรือ “ยกระดับ ฉับไว ก้าวใหม่ราชการอาเซียน” โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนภาคราชการพลเรือนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน อย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และนวัตกรรมในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานและพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้พร้อมตอบสนองต่อแนวโน้มและความท้าทายที่มีผลกระทบสำคัญต่อภาคราชการพลเรือนในอาเซียน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) **จัดประชุมและรับรองคณะผู้แทนจาก Public Service Division (PSD) แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์** เพื่อหารือเกี่ยวกับการส่งมอบตำแหน่งประธาน ก.พ. อาเซียน และศึกษาดูงานที่สำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

(๒) **จัดการฝึกอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารระดับสูงอาเซียน” (ASEAN Executive Management Programme: Challenges of HR Leaders in a Disruptive World)** เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ภาวะผู้นำและสมรรถนะหลักของนักบริหาร รวมทั้งเทคนิคประสบการณ์การบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชน ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

(๓) **จัดการประชุมผู้ประสานงาน ก.พ. อาเซียน ปี ๒๕๖๑ (ACCSM Focal Points Meeting 2018)** เพื่อเตรียมการสำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ก.พ. อาเซียน ระหว่างปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

(๔) **จัดการฝึกอบรมตามโครงการพัฒนาข้าราชการระดับสูงระหว่างไทยและสิงคโปร์ (Singapore-Thailand Senior Officials Development Programme)** รุ่นที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้หัวข้อ “Design Thinking for Public Service Excellence” เพื่อพัฒนาศักยภาพของข้าราชการไทยและสิงคโปร์ด้านภาวะผู้นำในระดับสากล และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวคิดใหม่ ส่งเสริมแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ในการกำหนดนโยบาย ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงาน ก.พ. และระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ Civil Service College สาธารณรัฐสิงคโปร์

๒. การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในทุกมิติ

๒.๑ การเข้าร่วมการประชุมที่สำคัญต่าง ๆ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ ประชุมสุดยอดอาเซียน การประชุมสุดยอดอาเซียนเป็นเวทีสำคัญในการกำหนดและติดตามความคืบหน้านโยบายของอาเซียนทุกมิติ โดยนายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๓๒ ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ เมษายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยมีประเด็นที่ผู้นำอาเซียนให้ความสำคัญ ได้แก่ ๑) การรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมภูมิภาค ๒) การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยงต่าง ๆ ภายในภูมิภาค ๓) การเร่งเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ให้แล้วเสร็จ และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกเข้าร่วมในกรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive

and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) การส่งเสริมการค้าดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และ MSMEs ในอาเซียน และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ และ ๔) ประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ได้แก่ พัฒนาการในคาบสมุทรเกาหลี สถานการณ์ในรัฐยะไข่ และสถานการณ์ในทะเลจีนใต้

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๒ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๑ ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสารสำคัญ ๓ ฉบับ ได้แก่ ๑) วิสัยทัศน์ผู้นำอาเซียนเพื่ออาเซียนที่มีความเข้มแข็งและนวัตกรรม ๒) ถ้อยแถลงผู้นำอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ และ ๓) เอกสารแนวคิดเรื่องเครือข่ายเมืองอัจฉริยะอาเซียน นอกจากนี้ รัฐบาลไทยได้ย้ำความสำคัญของความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบและเห็นพ้องกับไทยที่ให้ความสำคัญต่อการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและสนับสนุนให้ลดช่องว่างการพัฒนาโดยไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง รวมทั้งเห็นชอบข้อเสนอของรัฐบาลไทยเรื่องการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม ซึ่งจัดตั้งและเริ่มดำเนินการที่ไทยในปี ๒๕๖๒ ภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของไทย

๒.๑.๒ ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ๔ ครั้ง ได้แก่ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (retreat) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๑ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ณ นครนิวยอร์ก ๒ ครั้ง เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๐ และกันยายน ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) การสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการติดตามการดำเนินงานตามแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ (APSC Blueprint 2025) ๒) ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในภูมิภาค เช่น สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี สถานการณ์ในรัฐยะไข่ และสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ และ ๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก และการพัฒนาแนวคิดเรื่องประชาคมเศรษฐกิจตะวันออกในกรอบอาเซียน+๓ ทั้งนี้ ในเวทีดังกล่าวประเทศไทยได้ดำเนินบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะประเทศผู้ประสานงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของอาเซียน โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีมติเห็นชอบอย่างเป็นเอกฉันท์ในเรื่องเอกสารแนวคิดและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เสนอโดยไทย นอกจากนี้ รัฐบาลไทยยังได้ผลักดันการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการบริหารจัดการชายแดน การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการส่งเสริมระบบภูมิภาคนิยมและพหุภาคีนิยม ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการสร้างประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งและเป็นผลประโยชน์ของไทย

๒.๑.๓ ประชุมระดับรัฐมนตรีภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ได้จัดการประชุมระดับรัฐมนตรีด้านความมั่นคงรายสาขาเพื่อติดตามและผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยในช่วงระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ รัฐบาลไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเหล่านี้เพื่อให้ข้อคิดเห็นและติดตามพัฒนาการภายใต้

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนวาระพิเศษว่าด้วยการขยายตัวของกลุ่มคนหัวรุนแรงและการนิยมความรุนแรง ครั้งที่ ๒ การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime: AMMTC) ครั้งที่ ๑๑ และการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติร่วมกับประเทศคู่เจรจา (จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น) ครั้งที่ ๘ ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๒ กันยายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ รวมทั้งการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Ministers Meeting: ADMM) ครั้งที่ ๑๑ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ADMM-PLUS) ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ADMM Retreat) ระหว่างวันที่ ๕-๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

๒.๑.๔ ประชุมและความสัมพันธ์กับภาคีภายนอก

(๑) **ประชุมสุดยอดอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา** ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐–กันยายน ๒๕๖๑ มีการประชุมที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่

(๑.๑) **ประชุมสุดยอดอาเซียน-สหรัฐฯ สมัยพิเศษ ในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปีความสัมพันธ์อาเซียน-สหรัฐฯ** เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบที่จะเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย การส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (MPAC 2025) การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises: MSMEs) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการส่งเสริมความร่วมมือด้านเยาวชนและการศึกษา

(๑.๒) **ประชุมสุดยอดอาเซียน-แคนาดา สมัยพิเศษ ในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปีความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดา** เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายยินดีต่อการครบรอบ ๔๐ ปีความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดา การครบรอบ ๑๕๐ ปีของการสถาปนาแคนาดา และการครบรอบ ๕๐ ปีของการก่อตั้งอาเซียน รวมทั้งเห็นชอบความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะสาขาที่แคนาดามีความเชี่ยวชาญ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาศักยภาพสตรี และการเจริญเติบโตสีเขียวการพิจารณาให้ทุนการศึกษาระยะสั้น/ยาว แก่นักศึกษาของอาเซียน รวมถึงสนับสนุนการสร้างความเชื่อมโยงในอาเซียนภายใต้ MPAC 2025 ด้วย

(๑.๓) **ประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ ๑๕** เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และการประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย สมัยพิเศษ เพื่อฉลองโอกาสครบรอบ ๒๕ ปีความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย และการเข้าร่วมงานวันสถาปนาสาธารณรัฐอินเดีย ครั้งที่ ๖๙ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความเชื่อมโยงกับอินเดียในทุกรูปแบบและสนับสนุนโครงการทางหลวงสามฝ่าย อินเดีย-เมียนมา-ไทย โดยให้เชื่อมต่อไปสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางการเดินเรือและอากาศ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises: MSMEs) การพัฒนาที่ยั่งยืน ความร่วมมือด้านนวัตกรรมความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านเครือข่ายของเมืองอัจฉริยะทางวัฒนธรรม (SMART Cities-Culture Centers) นอกจากนี้ ยังได้หารือด้านความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือในmaritime domain โดยคำนึงถึงความเป็นแกนกลางของอาเซียนและการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย รวมทั้งเร่งจัดทำความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP)ให้ได้โดยเร็ว นอกจากนี้ สองฝ่ายยังได้ร่วมรับรองปฏิญญาเดลี และในโอกาสการประชุมครั้งนี้นายกรัฐมนตรียังได้ร่วมงานวันสถาปนาสาธารณรัฐอินเดีย ครั้งที่ ๖๙ ในฐานะแขกเกียรติยศร่วมกับผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ด้วย

(๑.๔) **ประชุมสุดยอดอาเซียน-ออสเตรเลีย สมัยพิเศษ** ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ นครซิดนีย์ โดยที่ประชุมให้ความสำคัญในการกำหนดกรอบความร่วมมือและวิสัยทัศน์ในทุกมิติ ได้แก่ ๑) ด้านการเมือง ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย ความมั่นคงทางทะเล ความมั่นคงทางไซเบอร์ และการลักลอบค้ามนุษย์ ๒) ด้านเศรษฐกิจ ผู้นำอาเซียนและออสเตรเลีย

สนับสนุนให้เพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งผลักดันการจัดทำความตกลง RCEP ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และ ๓) ด้านสังคม ที่ประชุมเห็นว่าแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา เช่น โครงการ New Colombo Plan และ Australia Awards ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับประชาชนต่อประชาชนให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นด้วย

(๒) **ประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา** อาเซียนมีกรอบหารือกับประเทศคู่เจรจาจำนวน ๑๐ คู่เจรจา ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น เครือรัฐออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ สาธารณรัฐอินเดีย สหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา สหพันธรัฐรัสเซีย และสหภาพยุโรป โดยจะมีการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศกับประเทศคู่เจรจาปีละ ๑ ครั้ง โดยในการประชุมระหว่างวันที่ ๓-๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐบาลได้ผลักดันและส่งเสริมความร่วมมือกับคู่เจรจาเพื่อรับมือกับความท้าทายในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทั้งด้านความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงทางอาหาร การบริหารจัดการภัยพิบัติ รวมทั้งให้ความสำคัญกับแนวคิดอินโด-แปซิฟิก และการส่งเสริมแนวคิดภูมิภาคนิยมและพหุภาคีนิยม รัฐบาลยังได้แสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศและปัญหาในภูมิภาค ได้แก่ ทะเลจีนใต้และคาบสมุทรเกาหลี สำหรับด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลเน้นย้ำการส่งเสริมการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการเร่งรัดการเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) สนับสนุนความเชื่อมโยงในภูมิภาค และการเชื่อมโยงแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (MPAC 2025) กับข้อริเริ่มด้านความเชื่อมโยงอื่น ๆ ในภูมิภาคและอนุภูมิภาค เช่น ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI) ของจีน และ ACMECS Master Plan (2019-2023) ในด้านการพัฒนา รัฐบาลผลักดันความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนากับประเทศคู่เจรจาที่มีความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม ส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อส่งเสริมข้อริเริ่มการรวมตัวของอาเซียน (IAI) เพื่อช่วยลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) **ประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF)** รัฐบาลไทยมุ่งส่งเสริมกลไกการหารือและความร่วมมือระดับภูมิภาคที่มีอาเซียนเป็นแกนกลางเพื่อส่งเสริมเสถียรภาพ สันติภาพ และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยในระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ไทยมีบทบาทที่สำคัญในกรอบการประชุมดังกล่าว โดยเฉพาะด้านการบรรเทาภัยพิบัติ โดยทำหน้าที่ประธานร่วมของการประชุม ARF Inter-Sessional Meeting on Disaster Management: ISM on DR) เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๑ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งได้จัดทำแผนงานด้านการบรรเทาภัยพิบัติ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓ ที่มุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการภัยพิบัติและการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาค ตลอดจน

> “ประชุม ARF Inter-Sessional Meeting on Disater Management เพื่อจัดทำ แผนงานด้านการบรรเทาภัยพิบัติ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓”

เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติระหว่างรัฐต่อรัฐในระดับภูมิภาคและในระดับโลก นอกจากนี้ รัฐบาลได้ร่วมกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “ASEAN Regional Forum (ARF) Workshop on Typhoon Disaster Risk Reduction and Damage Mitigation” ระหว่างวันที่ ๕-๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ นครกว่างโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้หารือเกี่ยวกับการป้องกันและการจัดการผลกระทบจากภัยพิบัติไต้ฝุ่นโดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ (smart technology) ด้วยวิธีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และศึกษาดูงานระบบการจัดการและป้องกันภัยพิบัติทางน้ำ ซึ่งเป็นผลกระทบจากภัยพิบัติไต้ฝุ่น ซึ่งประเทศไทยได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และสร้างเครือข่ายกับสมาชิก ARF เพื่อขยายความร่วมมือในอนาคตต่อไป

(๔) **ความสัมพันธ์อาเซียน-สหประชาชาติ** รัฐบาลได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับเลขาธิการสหประชาชาติ และประธานสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยที่ ๗๓ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหประชาชาติ และผลักดันให้เกิดความสมดุลในความร่วมมือระหว่างด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรม ตลอดจนหารือประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค การพัฒนาที่ยั่งยืน และการจัดการภัยพิบัติ โดยรัฐบาลได้สนับสนุนความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ และส่งเสริมบทบาทของไทยในฐานะประเทศผู้ประสานงานในเรื่องนี้ โดยรัฐบาลได้รายงานให้ที่ประชุมทราบเรื่องการจัดกิจกรรมเปิดตัวสิ่งพิมพ์ Mapping South-South Cooperation in ASEAN เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จของอาเซียนในการดำเนินการตามข้อริเริ่มที่มีลักษณะเป็นความร่วมมือใต้-ใต้ ให้แก่ประเทศและองค์กรระดับภูมิภาคต่าง ๆ และการจัดกิจกรรม “Shaping Sustainable Development in Southeast Asia in a New Era of Change-the Future of ASEAN Cooperation” บนพื้นฐานของรายงาน “ASEAN as the Architect for Regional Development Cooperation” ซึ่งมูลนิธิเอเชียจัดทำขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

(๕) **การขยายอัครภาคีสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนร่วมลงนามภาคยานุวัติสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับสาธารณรัฐอาร์เจนตินาและสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อสนับสนุนสันติภาพในภูมิภาค ส่งผลให้ในปัจจุบันอาเซียนมีอัครภาคีสนธิสัญญาฯ ทั้งสิ้นรวม ๓๖ ประเทศและ ๑ กลุ่มภูมิภาค (สหภาพยุโรป)

๒.๑.๕ เข้าร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lancang Leaders’ Meeting) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ครั้งที่ ๒ ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (5-Year Plan of Action 2018-2022) ซึ่งจะกำหนดแนวทางและกิจกรรมของกรอบความร่วมมือในระยะ ๕ ปีข้างหน้า และ ๒) ปฏิญญาพนมเปญ (Phnom Penh Declaration) ซึ่งเป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองของผู้นำที่จะมุ่งสนับสนุนกรอบความร่วมมือดังกล่าวให้บรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในประเทศลุ่มน้ำโขง รวมทั้งกำหนดแผนงานที่จะดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี

อนึ่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ MLC ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ แขวงหลวงพระบาง โดยที่ประชุมจะหารือถึงทิศทางนโยบายในอนาคตของ MLC เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือใน ๕ สาขาหลักให้เกิดผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ไทยยังอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ ๕ โครงการด้านการค้าข้ามพรมแดนและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจาก MLC Special Fund รวมทั้งได้ส่งข้อเสนอ ๒๕ โครงการเพื่อรับการสนับสนุนจาก MLC Special Fund ในระยะที่สอง โดยเป็นโครงการด้านการเกษตร การฟื้นฟูป่าไม้และระบบนิเวศ การบริหารจัดการภัยพิบัติ การบริหารจัดการน้ำ สาธารณสุข การศึกษา และอุตสาหกรรม ซึ่งการดำเนินการโครงการเหล่านี้จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตนำมาซึ่งการกินดีอยู่ดีของประชาชนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๒.๑.๖ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ครั้งที่ ๘ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) ปฏิญญากรุงเทพ และ ๒) แผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๙ - ๒๐๒๓) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับภาพลักษณ์และโครงสร้างของ ACMECS ให้ทันสมัย ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในอนุภูมิภาคและของโลก รวมถึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานของ ACMECS ในระยะเวลา ๕ ปี ข้างหน้า ภายใต้วิสัยทัศน์ “เสริมสร้าง ACMECS ที่เชื่อมโยงกัน ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๓” โดยมีเป้าหมาย ๓ ประการ ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความเชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อในอนุภูมิภาค ๒) การสอดประสานด้านเศรษฐกิจ และ ๓) การพัฒนาภูมิภาคในลักษณะยั่งยืนและมีนวัตกรรม นอกจากนี้ การจะบรรลุแผนแม่บทเพื่อนำไปสู่การพัฒนาของอนุภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ACMECS จำเป็นจะต้องเพิ่มการดำเนินการในมิติใหม่ ได้แก่ ๑) การเชิญชวนให้ประเทศที่มีศักยภาพ องค์กรระหว่างประเทศ และสถาบันการเงินเข้ามาเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partners) ของ ACMECS และ ๒) การดำเนินการจัดตั้งกองทุน ACMECS เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนแม่บท ACMECS โดยจะเชิญชวนให้ประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา รวมถึงประเทศที่มีศักยภาพ ทั้งในเอเชีย ยุโรป องค์กรระหว่างประเทศตลอดจนสถาบันการเงินต่าง ๆ มาช่วยสมทบเงินเข้ากองทุน ACMECS ต่อไป ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดตั้งกองทุน ACMECS และการเชิญประเทศที่มีศักยภาพมาเป็นประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ACMECS

> “ไทยเป็นเจ้าภาพ
> ประชุม ACMECS
> ครั้งที่ ๘
> เพื่อรับรองปฏิญญากรุงเทพ
> และแผนแม่บท ACMECS
> (ค.ศ. ๒๐๑๙-๒๐๒๓)”

๒.๑.๗ เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ดังนี้

(๑) **ประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือแม่น้ำโขง-คงคา ครั้งที่ ๙** เมื่อวันที่ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมรับรองถ้อยแถลงร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-คงคา ครั้งที่ ๙ ที่กล่าวถึงทิศทางและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการร่วมกัน โดยเฉพาะการขอบคุณสาธารณรัฐอินเดียสำหรับการมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งทำให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-คงคา ปี ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๑๘ มีความคืบหน้าไปมาก เช่น การจัดประชุมคณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย ครั้งที่ ๑ การประชุมคณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลและความร่วมมือด้านการบริหารจัดการโรคระบาด (มาลาเรียและไข้เลือดออก) ระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขง-คงคา ครั้งที่ ๑

(๒) **ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑** เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ร่วมรับรองถ้อยแถลงประธานการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และได้ทบทวนความร่วมมือภายใต้ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียวฉบับใหม่ ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งจะสิ้นสุดในปี ๒๕๖๑ โดยยินดีต่อความคืบหน้าในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์กรุงโตเกียวฉบับใหม่ ค.ศ. ๒๐๑๕ และข้อริเริ่ม Japan-Mekong Connectivity Initiative ทั้งนี้ ยังได้หารือทิศทางการดำเนินความร่วมมือในอนาคต โดยเห็นพ้องที่จะสานต่อโครงการและข้อริเริ่มต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอให้ความร่วมมือในอนาคตเน้น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) การส่งเสริมความเชื่อมโยงโดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ๒) ความเชื่อมโยงระดับประชาชนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ ๓) การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งนี้ไทยได้ย้ำบทบาทในการเป็นประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาของกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงทั้งด้านกายภาพ กฎระเบียบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านโครงการ Third Country Training Program และจะร่วมกับญี่ปุ่นจัดการประชุม Green Mekong Forum ในปี ๒๕๖๒ เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโขงเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณานำแผนแม่บท ACMECS มาเป็นแนวทางในการดำเนินการกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นในอนาคต พร้อมทั้งเชิญชวนญี่ปุ่นให้เข้ามาเป็นประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาใน ACMECS

(๓) **ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศลุ่มน้ำโขงสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ ๘** เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารับรองถ้อยแถลงประธานร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศฯ มีสาระสำคัญ ได้แก่ ๑) เห็นชอบการยกระดับการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับสาธารณรัฐเกาหลี ขึ้นเป็นการประชุมระดับผู้นำ โดยคาดว่าจะจัดขึ้นในช่วงปี ๒๕๖๒ คู่ขนานกับการประชุมสุดยอดอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ณ สาธารณรัฐเกาหลี ๒) ทบทวนความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับสาธารณรัฐเกาหลี ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ ซึ่งครอบคลุมสาขาความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากรน้ำ การเกษตร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ ๓) เห็นชอบให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ ๙ ในปี ๒๕๖๒ ที่ประชุมแสดงความชื่นชมการสนับสนุนทางการเงินจากสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้ประกาศเพิ่มงบประมาณสำหรับกองทุน Mekong-ROK Cooperation Fund จากปีละ ๑.๑ ล้านดอลลาร์ สรอ. เป็น ๒ ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย New Southern Policy รวมทั้งเพื่อเป็นการขยายความร่วมมือกับกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงและบรรลุเป้าหมายการลดช่องว่างการพัฒนาในลุ่มน้ำโขง ความร่วมมือ Mekong-ROK ได้จัดตั้งกองทุน Mekong-ROK Cooperation Fund: MKCF เพื่อดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนา โดยในปี ๒๕๖๐ ไทยได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการส่งเสริมการโยกย้ายถิ่นฐานอย่างปลอดภัยสำหรับแรงงานข้ามชาติที่ย้ายถิ่นชั่วคราวมายังประเทศไทย

(๔) **ประชุมรัฐมนตรีข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ ๑๑** เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยที่ประชุมได้รับรองร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมรัฐมนตรีข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ ๑๑ มีสาระสำคัญ ได้แก่ ๑) แสดงความชื่นชมต่อการมีส่วนร่วมของมิตรประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่างภายใต้โครงการหุ้นส่วนเพื่อโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน ๒) ร่วมยินดีต่อความก้าวหน้าของโครงการ Mekong Water Data Initiative ซึ่งเป็นความพยายามในการร่วมมือกันระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการพัฒนาการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรน้ำระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง และ ๓) ปรับปรุงและจัดระเบียบความร่วมมือข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่างให้มีพลวัตและตอบสนองต่อความต้องการของอนุภูมิภาคให้มากขึ้น และได้รับรองถ้อยแถลงร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านน้ำในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Joint Statement to Strengthen Data Management and Information Sharing in the Lower Mekong) เพื่อกำหนดทิศทางและส่งเสริมความร่วมมือเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านน้ำในระดับภูมิภาค

๒.๑.๘ ประชุมผู้นำความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลาย สาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๔ (4th BIMSTEC Summit) ระหว่างวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงกาฐมาณฑุ สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล ภายใต้หัวข้อ “การมุ่งสู่ความสงบสุข ความมั่งคั่ง และยั่งยืนแห่งภูมิภาคอ่าวเบงกอล” (Towards a Peaceful, Prosperous and Sustainable Bay of Bengal Region) โดยผู้นำได้ให้การรับรองปฏิญญาการประชุมผู้นำ BIMSTEC ครั้งที่ ๔ (Fourth BIMSTEC Summit Declaration) เป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม ซึ่งได้กำหนดทิศทางการทำงานของ BIMSTEC ในอนาคต โดยจะเน้น ๑) การดำเนินงานที่ให้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การสร้างความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคทางบกและทะเล การจัดทำเขตการค้าเสรี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเร่งรัดการลงนามความตกลงที่ยังคั่งค้าง ทั้งด้านคมนาคม เช่น ความตกลงการเดินรถ (BIMSTEC Motor Vehicle Agreement) และความตกลงการเดินเรือตามชายฝั่ง (BIMSTEC Coastal Shipping) ด้านการค้าการลงทุน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรี (BIMSTEC Free Trade Agreement-FTA) และการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น ความร่วมมือทางอาญา (Mutual Legal Assistance in Criminal Matters-MLAT) ๒) การปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ BIMSTEC ให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและดำเนินงานอย่างมีผลเป็นรูปธรรมด้วยการจัดลำดับความสำคัญของสาขาความร่วมมือของ BIMSTEC ที่ปัจจุบันมี ๑๔ สาขา ซึ่งที่ประชุมยินดีที่จะใช้เอกสารแนวคิดของไทยที่เสนอ ๕ เสาความร่วมมือ ได้แก่ ความเชื่อมโยง การค้าและการลงทุน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ความมั่นคง และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาหารือรายละเอียดในระดับเจ้าหน้าที่ต่อไป และ ๓) การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สำนักเลขาธิการ BIMSTEC โดยสนับสนุนการจัดทำกฎบัตร BIMSTEC ตลอดจนพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา BIMSTEC อนึ่ง ไทยมุ่งผลักดันให้มีการสรุปร่างแผนแม่บทความเชื่อมโยงด้านการคมนาคม BIMSTEC ให้เร็วที่สุด เพื่อจะเป็นพื้นฐานการดำเนินการพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาคอ่าวเบงกอลต่อไป

๒.๑.๙ ประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๐ ระหว่างวันที่ ๘-๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยที่ประชุมได้รับรองยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งกำหนดทิศทางการดำเนินการของโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นที่สอดคล้องกับแผนแม่บท ACMECS (ค.ศ. ๒๐๑๙-๒๐๒๓) ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงได้กำหนดความร่วมมือ ๓ เสา ได้แก่การพัฒนาความเชื่อมโยงที่ดีและมีประสิทธิภาพ การสร้างสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการสร้างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสีเขียว ในการประชุมครั้งนี้ไทยได้ย้ำบทบาทในฐานะประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาและประเทศผู้ให้ในลุ่มน้ำโขงร่วมกับญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค การให้ความช่วยเหลือ

ของไทยในประเทศลุ่มน้ำโขงในเรื่องการพัฒนาความเชื่อมโยงและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านโครงการ Third Country Training Program โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (NEDA) และกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) และร่วมกับญี่ปุ่นจัดการประชุม Green Mekong Forum ครั้งที่ ๖ เพื่อฉลองครบรอบ ๑๐ ปีของการก่อตั้งกรอบความร่วมมือ และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศสมาชิก ในปี ๒๕๖๒

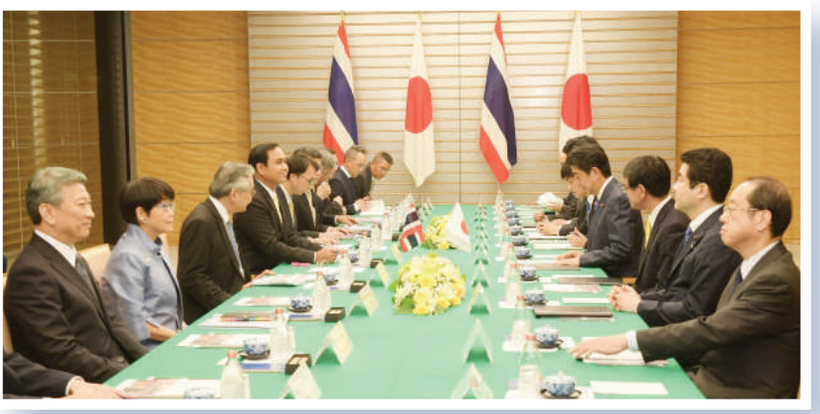

๒.๒ การเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบปกติและการรับมือกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

ประเทศไทยได้มีบทบาทในการส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาคมการเมืองและความมั่นคง เพื่อให้นำไปสู่การส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยสำหรับประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม อันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนไทยและประชาชนอาเซียนในภาพรวม โดยมีความคืบหน้าและการดำเนินการในเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

๒.๒.๑ ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบดั้งเดิม ประสบผลสำเร็จในการป้องกันไม่ให้มีปัญหาข้อพิพาทที่นำไปสู่การสู้รบในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสามารถส่งเสริมความร่วมมือและการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจภายในอาเซียนจนมีผลให้ความมั่นคงในรูปแบบดั้งเดิมอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยมีความคืบหน้าที่สำคัญในช่วงปีที่ผ่านมา เช่น ความสำเร็จในการเปิดตัว ASEAN Direct Communications-Infrastructure ระยะที่ ๑ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านกลาโหมและการรับมือในสถานการณ์วิกฤตและฉุกเฉินต่าง ๆ ในอาเซียน ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๑๑ และพัฒนาการในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีความสำเร็จในการทดลองและดำเนินการ MFA-to-MFA Hotline to Respond to Maritime Emergencies in the South China Sea รวมถึงการรับรอง Framework for the Code of Conduct for the South China Sea

๒.๒.๒ ดำเนินการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่

(๑) **การบริหารจัดการชายแดน** รัฐบาลให้ความสำคัญในการบริหารจัดการชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคงกับมิติเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับภาคส่วนต่าง ๆ และเป็นกลไกที่จะช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับความท้าทายที่สืบเนื่องจากความเชื่อมโยงระหว่างโครงข่ายคมนาคมและการเคลื่อนย้ายของสินค้า บริการ และบุคคล ตลอดจนความท้าทายรูปแบบใหม่ในอาเซียน เช่น การค้ามนุษย์ การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้าไม้และสัตว์ป่า ทั้งทางบก ทะเล และอากาศ อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

> “สร้างภูมิคุ้มกัน ให้ไทยรับมือ ความท้าทาย รูปแบบใหม่”

(๒) **การเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเล** รัฐบาลดำเนินนโยบายเพื่อรักษาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลและดำเนินนโยบายส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลในอาเซียนผ่านกรอบและกลไกต่าง ๆ เช่น การประชุมหารืออาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเล (ASEAN Maritime Forum: AMF) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Ministers' Meeting: ADMM) การประชุมสุดยอดเอเชีย-ตะวันออก (East Asia Forum: EAS) และการประชุมหารือกับภาคีภายนอก โดยเน้นการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขและป้องปรามปัญหาภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ผลประโยชน์ทางทะเล และสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) **การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ** รัฐบาลมีบทบาทที่แข็งขันโดยเฉพาะในกรอบการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Senior Officials' Meeting on Transnational Crime-SOMTC) และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime: AMMTC) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศนำ (lead shepherd) ในเรื่องการแก้ไขปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและค้าไม้ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ รัฐบาลยังสนับสนุนการดำเนินการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ รวมทั้งมาตรการทางด้านการพัฒนาควบคู่กับการต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่ง ด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับแนวทางสายกลาง ความรู้และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาและชาติพันธุ์ และการแก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหา ในการนี้ ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ครั้งที่ ๑๑ รัฐบาลจึงได้ให้การสนับสนุนและร่วมรับรองเอกสาร ๑) ASEAN Plan of Action (PoA) in Combating Transnational Crime 2016-2025 ๒) ASEAN Comprehensive Plan of Action on Counter Terrorism (ACPoA on CT) ๓) Manila Declaration to Counter the Rise of Radicalisation and Violent Extremism และ ๔) ASEAN Declaration to Prevent and Combat Cybercrime เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

(๔) **การต่อต้านยาเสพติด** ได้มีการตั้งกลไกในระดับรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขปัญหานี้โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลดำเนินบทบาทผู้ประสานงานที่สำคัญของสำนักงานประสานความร่วมมือด้านยาเสพติดอาเซียน (ASEAN-NARCO) ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันยาเสพติดในระดับอาเซียน นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ริเริ่มและผลักดันให้มีการรับรองเอกสาร Concept Paper on ASEAN Cooperation to Tackle Illicit Drug Production and Trafficking in the Golden Triangle ในที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านยาเสพติด ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำด้วย

๒.๓ การส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาค

รัฐบาลตระหนักว่าสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคสามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย จึงมีความพยายามร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนในการส่งเสริมการรักษาเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาคโดยการหารือและแสวงหาความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ โดยอาเซียนให้ความสำคัญกับประเด็น ดังนี้

๒.๓.๑ สถานการณ์ในรัฐยะไข่ตอนเหนือ อาเซียนสนับสนุนความพยายามของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาในการดำเนินกระบวนการส่งกลับผู้หนีภัยจากรัฐยะไข่ โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมซึ่งอาเซียนดำเนินการผ่านความร่วมมือระหว่างศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (AHA Centre) กับกลไกที่นำโดยรัฐบาลเมียนมาจนถึงปัจจุบัน ศูนย์ประสานงานอาเซียนฯ ได้มอบสิ่งของบรรเทาทุกข์ในนามอาเซียนให้กับบุคคลในรัฐยะไข่และรัฐบาลเมียนมา รวมเป็นมูลค่าประมาณ ๗๐๔,๐๐๐ ดอลลาร์ สรอ. รวมทั้งส่งทีมประเมินความเสียหายและตอบโต้เหตุฉุกเฉินของอาเซียน (ASEAN-Emergency Response and Assessment Team: ERAT) จำนวน ๒ คน ไปยังรัฐยะไข่เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลเมียนมา นอกจากนี้ อาเซียนพร้อมจะช่วยส่งเสริมความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประชาคมระหว่างประเทศและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตลอดจนสนับสนุนการเจรจาหารือระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

๒.๓.๒ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ในทางการทูต ได้ประกาศให้เริ่มต้นการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct: COC) อย่างเป็นทางการ รัฐบาลได้เตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทยต่อประเด็นทะเลจีนใต้ ตลอดจนการเจรจาจัดทำ COC โดยเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทยต่อประเด็นทะเลจีนใต้ ตลอดจนคณะอนุกรรมการด้านยุทธศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านความร่วมมือในทะเลจีนใต้ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทย รวมทั้งส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยต่อประเด็นทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาควิชาการ และในทางปฏิบัติ รัฐบาลได้ผลักดันความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ต่อทุกฝ่ายในทะเลจีนใต้ เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจรจาจัดทำ COC และการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทเรื่องการอ้างสิทธิทับซ้อนโดยภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรงอย่างสันติวิธี โดยเน้นเรื่องการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการอาเซียน-จีนว่าด้วยการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลในทะเลจีนใต้ ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางทะเล ความท้าทายในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล ตลอดจนการแบ่งปันประสบการณ์การแก้ไขปัญหาการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล และการหารือเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการค้นหาและกู้ภัยทางทะเลในทะเลจีนใต้

๒.๓.๓ สถานการณ์คาบสมุทรเกาหลี อาเซียนได้ออกแถลงการณ์รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนแสดงความยินดีต่อพัฒนาการเชิงบวกในคาบสมุทรเกาหลี โดยเฉพาะการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำเกาหลีใต้กับผู้นำเกาหลีเหนือเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๑ และการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำสหรัฐอเมริการกับผู้นำเกาหลีเหนือ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และสนับสนุนให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดอาวุธนิวเคลียร์อย่างสมบูรณ์ มีระบบการตรวจสอบการขจัดอาวุธนิวเคลียร์ที่น่าเชื่อถือและไม่สามารถย้อนกลับมาใช้ได้อีก นอกจากนี้ อาเซียนยังเป็นเวทีที่เปิดกว้างให้มีการปฏิสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ARF) ซึ่งเป็นมาตรการเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปสู่สันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค

๒.๓.๔ แนวคิดอินโด-แปซิฟิก ตามที่กลุ่มประเทศ Quad (สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย เครือรัฐออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น) ได้เริ่มผลักดันแนวคิดอินโด-แปซิฟิกอย่างเป็นทางการในปี ๒๕๖๐ โดยผู้นำ ๔ ประเทศ Quad ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวคิดอินโด-แปซิฟิกในการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) ครั้งที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีของไทยเป็นผู้นำอาเซียนประเทศเดียวที่ได้เสนอให้ร่วมกันพิจารณาแนวความคิดความร่วมมือในประเด็นยุทธศาสตร์ที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันในกรอบอินโด-แปซิฟิก นอกจากนี้ รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการส่งเสริมความร่วมมือของแนวคิดอินโด-แปซิฟิกใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ ๑) การผลักดันให้แนวคิดอินโด-แปซิฟิกของกลุ่มประเทศ Quad สะท้อนหลักการที่สำคัญในภูมิภาค มุ่งสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม และให้ความสำคัญกับความเป็นแกนกลางของอาเซียน และ ๒) รัฐบาลผลักดันให้อาเซียนหารือเพื่อจัดทำท่าทีร่วมกันต่อแนวคิดอินโด-แปซิฟิก โดยสนับสนุนและเข้าร่วมการประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับแนวคิดอินโด-แปซิฟิกเป็นการเฉพาะที่จัดขึ้นในกรอบอาเซียน ได้แก่ การประชุม ASEAN 1.5 Track Workshop on an Indo-Pacific Regional Architecture for Mutually Beneficial Relations เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่กรุงจาการ์ตา และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนเรื่องแนวคิดอินโด-แปซิฟิก เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ ที่กรุงจาการ์ตา รวมทั้งได้สนับสนุนการหารือในเรื่องแนวคิดอินโด-แปซิฟิกในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ในปี ๒๕๖๑ ซึ่งทำให้อาเซียนเห็นความสำคัญต่อการมีท่าทีร่วมกันต่อแนวคิด

> “สนับสนุน
> **แนวคิดอินโด-แปซิฟิก**
> มีอาเซียนเป็นแกนกลาง
> และสะท้อนหลักการที่สำคัญ
> ในภูมิภาค”

อินโด-แปซิฟิก และเริ่มจัดทำเอกสารท่าทีร่วมกันของอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถพูดเป็นเสียงเดียวกันในเรื่องดังกล่าว และเชื่อมต่อความร่วมมือในพื้นที่อินโด-แปซิฟิก โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย และส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค มากกว่าการสร้างความขัดแย้งและการเผชิญหน้า

๓. การเร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๑ การส่งเสริมบทบาทของไทยและการใช้โอกาสจากความเชื่อมโยงและความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียน รัฐบาลได้สนับสนุนให้อาเซียนมีบทบาทที่แข็งขันในเชิงสร้างสรรค์โดยมีข้อเสนอและข้อริเริ่มในเวทีการประชุมต่าง ๆ ของอาเซียน ดังนี้

๓.๑.๑ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียน โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ เพื่อให้การเชื่อมโยงในภูมิภาคเป็นไปอย่างสมบูรณ์และไร้รอยต่อ โดยมีโครงการที่นำไปปฏิบัติ รวม ๕ โครงการจาก ๑๕ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการ “Establishing the Initial Rolling Priority Pipeline of Potential ASEAN Infrastructure Projects ๒) โครงการ “Study to Advance Sustainable Urbanisation in ASEAN” ๓) โครงการ “Review of Micro, Small, and Medium Enterprise (MSME) Participation in Digital Economy in ASEAN” ๔) โครงการ “Development of ASEAN Digital Data Governance Framework” และ ๕) โครงการ “Development of Guidance Document for Three Prioritised Product Groupings for the Harmonisation of Standards, Mutual Recognition and Technical Regulations”

๓.๑.๒ จัดการประชุม Symposium on “Fostering Regional Connectivity in the Indo-Pacific Region: Connecting the Connectivities” เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงแผน MPAC 2025 กับกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค เช่น B&R Initiative ของสาธารณรัฐประชาชนจีน Quality Infrastructure Initiative ของประเทศญี่ปุ่น กรอบ ACMECS กรอบ IORA กรอบ BIMSTEC และ กรอบระเบียงเศรษฐกิจบังคลาเทศ-จีน-อินเดีย-เมียนมา (Bangladesh-China-India-Myanmar Economic Corridor: BCIM-EC)

๓.๒ การเร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน รัฐบาลได้สานต่อการดำเนินการตามกรอบข้อตกลงของประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุม **GMS** ครั้งที่ ๖ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภายใต้แนวคิด “Leveraging on 25 Years of Cooperation, and Building a Sustainable, Integrated, and Prosperous GMS” ในโอกาสครบรอบ ๒๕ ปีของการก่อตั้งแผนงาน GMS ทั้งนี้ ในกรอบ GMS ได้จัดทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-BorderTransport Agreement: CBTA) จำนวน ๒๐ ฉบับ ซึ่งประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันพิธีสารของความตกลง GMS CBTA ครบทั้ง ๒๐ ฉบับ โดยจะเริ่มต้นในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งไทยพร้อมดำเนินการปฏิบัตินำร่อง CBTA กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมทั้งพร้อมหารือร่างความตกลงขนส่งทวิภาคีกับกัมพูชา และพร้อมหารือเจรจาแลกเปลี่ยนสิทธิการจราจร ไทย-ลาว-จีน และ ไทย-ลาว-เวียดนาม

๓.๒.๒ เข้าร่วมการประชุมระดับผู้นำกรอบโครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-และไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุมผู้นำ IMT-GT ครั้งที่ ๑๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๒ ร่วมกันกำหนดกรอบการดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้แก่

(๑) เร่งรัดให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนโครงการในสาขาความร่วมมือที่มีศักยภาพต่อการบูรณาการด้านการพัฒนาใน IMT-GT อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การพัฒนาแนวระเบียงยางพาราระหว่างสามประเทศ และการพัฒนาตราผลิตภัณฑ์ฮาลาล IMT-GT โดยรับรองมาตรฐานการตรวจรับรองฮาลาลร่วมกัน การสร้างผลิตภัณฑ์ด้านท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวร่วมกัน การพัฒนาภาคเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปเกษตรที่ใช้นวัตกรรมและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การปรับลดกฎระเบียบและขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคทางการขนส่ง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทักษะแรงงาน การพัฒนาโครงข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในพื้นที่ IMT-GT (IMT-GT UNINET)

(๒) เสนอให้มีการพัฒนาความเชื่อมโยงแนวพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ตามแนวระเบียงที่ ๖ เชื่อมโยงจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส กับรัฐเประและกลันตันของประเทศมาเลเซีย โดยใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงกับนโยบายหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางที่เชื่อมเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย และการสนับสนุนบทบาทมุขมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัดในการเป็นผู้เสนอโครงการจากระดับพื้นที่ ตลอดจนดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเมืองสีเขียวและขยายการพัฒนาเมืองสีเขียวร่วมกับกรอบการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

(๓) ผลักดันการขยายเวลาเปิดด่านศุลกากรสะเดา-ด่านบูกิตกายูฮิตัมเป็น ๒๔ ชั่วโมง จากเดิมที่เปิดให้บริการเฉพาะเวลา ๐๕.๐๐-๒๓.๐๐ น. เพื่อรองรับการขยายตัวของปริมาณการค้าและการลงทุนในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งปัจจุบันฝ่ายมาเลเซียยังรอท่าทีจากรัฐบาลชุดใหม่

> ผลักดันการขยาย
> **เปิดด่านศุลกากรสะเดา-ด่านบูกิตกายูฮิตัม ๒๔ ชั่วโมง**
> รองรับการขยายตัวทางการค้า
> และการลงทุนชายแดนไทย-มาเลเซีย

(๔) พัฒนาโครงข่ายเส้นทางหลวง (ถนนสะพาน) สตูล-ปะลิส เพื่อสร้างโอกาสด้านการพัฒนาให้กับพื้นที่จังหวัดสตูลและพื้นที่เกี่ยวเนื่องตลอดแนวฝั่งทะเลอันดามันของไทยโดยใช้พื้นที่จังหวัดสตูลซึ่งมีลักษณะเป็นเมืองปิดให้สามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่รัฐปะลิส รัฐเกดะห์ และรัฐปีนังของประเทศมาเลเซียได้ตลอดจนถึงการเชื่อมโยงทางทะเลสู่เกาะสุมาตราของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) การพัฒนา/ขยายการเชื่อมโยงทางการบินระหว่างกันในภูมิภาค (Air Linkage) เร่งรัดการเจรจาการทบทวนความตกลงด้านการบินระหว่างกัน เพื่อเพิ่มพื้นที่เชื่อมโยงทางอากาศ ปัจจุบัน ไทยอยู่ระหว่างเจรจาความร่วมมือกับมาเลเซีย เรื่องสิทธิการบินสำหรับสนามบินเบตง ซึ่งเป็นท่าอากาศยานแห่งใหม่ที่กำลังก่อสร้าง มีกำหนดเปิดดำเนินการภายในปี ๒๕๖๑

๓.๒.๓ ดำเนินการในส่วนของแผนแม่บทด้านความเชื่อมโยงภายใต้กรอบ BIMSTEC Master Plan on Transport Connectivity: BIMSTEC มุ่งเน้นความเชื่อมโยงใน ๓ สาขาหลัก ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน พร้อมเน้นย้ำความสำคัญของการขับเคลื่อนต่อยอดความร่วมมือให้เป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาด้านความเชื่อมโยง (connectivity) ที่สำคัญลำดับต้นของรัฐบาลไทย รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และประเทศไทย ๔.๐ ที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง (middle income trap) และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ของไทยไปสู่ประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และประชาคมโลก โดยเมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ได้มีการประชุมปฏิบัติการ (workshop) เพื่อหารือในรายละเอียดของแผนแม่บทฯ ณ กรุงเทพมหานคร โดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) เป็นผู้สนับสนุน และคาดว่าจะสามารถสรุปร่างสุดท้ายได้ภายในต้นปี ๒๕๖๒

๔. การดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของไทยในอาเซียน

๔.๑ การส่งเสริมความร่วมมือด้านนวัตกรรมอาเซียน-จีน ได้กำหนดให้ปี ๒๕๖๑ เป็นปีแห่งนวัตกรรมอาเซียน-จีน (ASEAN-China Year of Innovation) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนและจีนในด้านนวัตกรรม เพื่อฉลองครบรอบ ๑๕ ปีหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน และปีแห่งนวัตกรรมอาเซียน-จีน ปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยจึงได้เจรจาจัดทำร่างเอกสารวิสัยทัศน์ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ค.ศ. ๒๐๓๐ ในโอกาสครบรอบ ๑๕ ปีหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ซึ่งเป็นเอกสารผลลัพธ์สำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๒๑ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ตลอดจนประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโอกาสปีแห่งนวัตกรรมอาเซียน-จีน

๔.๒ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมระหว่างวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและรายย่อย (MSMEs) ระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลีย เพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีในการประชุมสุดยอดอาเซียน-ออสเตรเลีย แบบประจำทุก ๒ ปี ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกลุ่ม MSMEs ของอาเซียนและออสเตรเลีย ในการปรับกระบวนการทำงานเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digitalization) ที่ประชุมมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (recommendations) เช่น ๑) การส่งเสริมผลิตภาพ เทคโนโลยี

และนวัตกรรม ๒) การเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ๓) การเพิ่มการเข้าถึงตลาดและการยกระดับสู่สากล ๔) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายและกฎระเบียบ และ ๕) การส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการและการพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งรายงานต่อที่ประชุม Business Summit หนึ่งในการประชุมคู่ขนานของการประชุมสุดยอดอาเซียน-ออสเตรเลีย สมัยพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ นครซิดนีย์ เครือรัฐออสเตรเลีย

๔.๓ การจัดทำข้อเสนอแนะแก่ภาครัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือในกรอบอาเซียน+๓ โดยจัดการประชุมคณะทำงานภายใต้เครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออก (Network of East Asia Think-Tanks: NEAT) ในหัวข้อ “Mainstreaming disability in East Asia Economic community: Breaking barriers and creating inclusive society through collaboration” เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากภาควิชาการของประเทศสมาชิกอาเซียน+๓ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสังคมเพื่อคนทั้งมวล (inclusive society) สำหรับคนพิการให้สามารถเข้าสู่สังคมกระแสหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ตามที่อาเซียนได้ประกาศทศวรรษอาเซียนของคนพิการ (ASEAN Decade of Persons with Disabilities 2011-2020)

๔.๔ การประชุมระดับสูงระหว่างอาเซียน-สหภาพยุโรปด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (ASEAN-EU High-Level Dialogue on Sustainable Development) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ประเด็นสำคัญของการประชุมฯ ได้แก่ ๑) บทบาทของการบูรณาการระดับภูมิภาคที่มีต่อการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ช่วยลดช่องว่างของการพัฒนา เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง และไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง ๒) การส่งเสริมการเติบโตสีเขียวและการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ ๓) การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

๔.๕ การประชุมการหารือระดมสมองระดับสูงเรื่องการส่งเสริมความเกื้อกูลระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ครั้งที่ ๒ (2nd High-Level Brainstorming Dialogue on Enhancing Complementarities between ASEAN Community Vision 2025 and the UN 2030 Agenda for Sustainable Development: HLBD) เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ชื่นชมบทบาทที่แข็งขันของไทยในฐานะผู้ประสานงานของอาเซียนด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน และรับทราบข้อเสนอของไทยที่จะจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อการหารือและการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (ASEAN Centre for Sustainable Development Studies and Dialogue: ACSDSD) ที่ประเทศไทย ในปี ๒๕๖๒

๔.๖ การจัดกิจกรรมคู่ขนานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของอาเซียนในช่วงการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๓ ณ นครนิวยอร์ก

๔.๖.๑ จัดกิจกรรมเปิดตัวสิ่งพิมพ์ “Mapping South-South Cooperation in ASEAN” เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ณ อาคารสำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ซึ่งสำนักงานสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือใต้-ใต้ (United Nations Office for South-South Cooperation: UNOSSC) และสำนักเลขาธิการอาเซียน ได้ร่วมกันจัดขึ้นโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จของอาเซียนในการดำเนินการตามข้อริเริ่มที่มีลักษณะเป็นความร่วมมือใต้-ใต้ ให้แก่ประเทศและองค์กรระดับภูมิภาคต่าง ๆ โดยนำเสนอผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจากสิ่งพิมพ์ฯ และได้แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อการส่งเสริมการบูรณาการระดับภูมิภาคของอาเซียน โดยข้อริเริ่มของอาเซียน เช่น Complementarities Initiative ถือเป็นตัวอย่างสำคัญของความร่วมมือใต้-ใต้ ของอาเซียน

๔.๖.๒ จัดกิจกรรมเปิดตัวรายงาน “ASEAN as the Architect for Regional Development Cooperation” เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สำนักงานใหญ่มูลนิธิเอเชีย (Asia Foundation) ซึ่งไทยมูลนิธิ Rockefeller และมูลนิธิเอเชีย ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อเปิดตัวรายงานของมูลนิธิเอเชีย และร่วมกันหารือเกี่ยวกับแนวทางที่อาเซียนสามารถร่วมมือกันในการกำหนดแนวทางความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในภูมิภาคเพื่อรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียน

(ASEAN Centrality) และเห็นพ้องว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหนึ่งในประเด็นความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ที่อาเซียนสามารถใช้ดำเนินความสัมพันธ์ด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับภาคีภายนอกได้ นอกจากนี้ การจัดตั้งศูนย์ ACSDSD ที่ประเทศไทยในปี ๒๕๖๒ จะเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมบทบาทนำของอาเซียนในด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในภูมิภาคได้

๕. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาคมอาเซียน

๕.๑ โครงการ "๑ จังหวัด ๑ โรงเรียน ๑ ห้องสมุดอาเซียน เพื่อประชาชนและเยาวชนไทย" สร้างและส่งมอบห้องสมุดอาเซียนให้แก่โรงเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาที่มีศักยภาพและเหมาะสมในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมมอบหนังสือ สื่อการเรียนการสอน และบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์และจอภาพสำหรับการเรียนการสอน เพื่อเป็นจุดเริ่มของศูนย์การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับเยาวชนและชุมชนในพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง ปลูกฝังวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนและประชาชนก้าวทันโลกแห่งความรู้และนวัตกรรมในอนาคต ช่วยพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ส่งมอบห้องสมุดอาเซียนจำนวน ๑๔ แห่ง ใน ๑๔ จังหวัด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน ได้ส่งมอบห้องสมุดอาเซียนให้แก่โรงเรียนแล้วทั้งสิ้น ๔๔ แห่งใน ๔๔ จังหวัด และมีแผนที่จะดำเนินการต่อเนื่องให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ

> "มอบห้องสมุดอาเซียน ให้โรงเรียน ๔๔ แห่ง ใน ๔๔ จังหวัด ตามโครงการ "๑ จังหวัด ๑ โรงเรียน ๑ ห้องสมุดอาเซียน เพื่อประชาชนและเยาวชนไทย""

๕.๒ กิจกรรมงานวันอาเซียน ในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบ ๕๒ ปีของอาเซียน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและเยาวชนเกี่ยวกับอาเซียน กิจกรรมภายในงานประกอบด้วยพิธีเชิญธงอาเซียนขึ้นสู่ยอดเสา โดยมีคณะทูตานุทูตจากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วม งานเปิดตัวหนังสือ "๕๐ ปี ของไทยในอาเซียน" งานเสวนาทางวิชาการภายใต้หัวข้อ "วาระประธานอาเซียนของไทยในปี ๒๕๖๒ : โอกาสและความท้าทาย" การแข่งขันตอบคำถาม อาเซียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชุมเล่นเกมส์และนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนและอาจารย์จากโรงเรียนต่าง ๆ และผู้ที่มาร่วมงานวันอาเซียน

๕.๓ การสัมมนาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายอาจารย์และบรรณารักษ์ห้องสมุดอาเซียนทั่วประเทศ ประจำปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๗-๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของอาเซียนและอาเซียนในมิติต่าง ๆ ให้แก่อาจารย์และนักเรียนผู้แทนจาก ๔๔ โรงเรียน ๔๔ จังหวัด ภายใต้โครงการ "๑ จังหวัด ๑ โรงเรียน ๑ ห้องสมุดอาเซียนเพื่อประชาชนและเยาวชนไทย" สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน และเพื่อให้อาจารย์และบรรณารักษ์ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอาเซียน รวมทั้ง ได้นำผู้เข้าร่วมเยี่ยมชมศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนและหอสมุดเมืองกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินโครงการห้องสมุดอาเซียนต่อไป

๕.๔ การสัมมนาเรื่อง "อนาคตธุรกิจไทย เติบโตไปกับ AEC" ซึ่งเป็นโครงการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการประชาชนกระทรวงพาณิชย์ระดับจังหวัดเพื่อสนับสนุนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมจำนวน ๔๙,๕๘๐ คน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการไทยและผู้สนใจได้ทราบข้อมูลเรื่องความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน พันธกรณีของไทย และประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความร่วมมือเศรษฐกิจอาเซียน

๕.๕ การจัดฝึกอบรม YEN-D Season IV (Young Entrepreneur Network Development Program) โครงการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รุ่นที่ ๔ ไทย-เมียนมา ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อแนะนำโครงการและสร้างความรู้จักคุ้นเคย โดยให้ความรู้เกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย การแนะนำธุรกิจระหว่างกัน (Business Show-off) รวมถึงการสร้างกลยุทธ์และพัฒนาธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของไทย (YEN-D) เดินทางเยือนราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของไทย จำนวน ๒๓๖ คน และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของชาวกัมพูชา ลาว และเมียนมา จำนวน ๔๐๔ คน โดยสามารถเจรจาจับคู่ธุรกิจ มูลค่าประมาณ ๖๖๕ ล้านบาท

๕.๖ การจัดสัมมนาให้ความรู้การใช้ระบบต่าง ๆ “Digital Signature (DS) และระบบ Electronic Signature and Seal (ESS)” “พัฒนาผู้ประกอบการต่อยอดงานวิจัย” “เชียงราย : โอกาสในการค้าชายแดนกับประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง” “India : Your Destiny, Your New Destination” “T-REX” “ติดอาวุธทางปัญญา พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการค้าชายแดน” “อนาคตการค้าไทย ก้าวไกลด้วยการใช้สิทธิประโยชน์” “ขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า Form D” โดยมีผู้ประกอบการได้รับความรู้กว่า ๓,๖๗๗ คน

ด้านเศรษฐกิจ

นโยบายข้อ ๓

การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

นโยบายข้อ ๘

การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการวิจัย การพัฒนาต่อยอด และการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย ดังนี้

๘.๑ สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติและมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๓๐:๗๐ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันและมีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่นที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน และจัดระบบบริหารงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ โดยให้มีความเชื่อมโยงกับภาคเอกชน

๘.๒ เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ การผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน การเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน การให้บุคลากรด้านการวิจัยของภาครัฐสามารถไปทำงานในภาคเอกชน และการให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีช่องทางได้เทคโนโลยีโดยความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานศึกษาภาครัฐ

๘.๓ ปฏิรูประบบการให้สิ่งจูงใจ ระเบียบ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการนำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ รวมทั้งส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการวิจัยและพัฒนาในระดับภาคหรือกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ผลักดันงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานวิจัยของรัฐ และภาคเอกชน

๘.๔ ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ เช่น ด้านพลังงานสะอาด ระบบราง ยานยนต์ ไฟฟ้า การจัดการน้ำและขยะ ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทยตามความเหมาะสม ไม่เพียงแต่จะใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ ส่งเสริมการใช้เครื่องมือ วัสดุ และสินค้าอื่น ๆ ที่เป็นผลจากการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศในวงกว้าง โดยจัดให้มีนโยบายจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่เอื้ออำนวย เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ ในกรณีที่จำเป็นจะต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีจากต่างประเทศจะให้มีเงื่อนไขการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคตด้วย

๘.๕ ปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนาและด้านนวัตกรรมซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่สำคัญในการต่อยอดสู่การใช้เชิงพาณิชย์ของภาคอุตสาหกรรม ให้มีความพร้อม ทันสมัย และกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การตั้งศูนย์วิเคราะห์ห้องปฏิบัติการ สถาบัน และศูนย์วิจัย เป็นต้น

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยเฉพาะการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ จึงได้มีการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศเพื่อให้มีความเชื่อมโยงและต่อยอดงานวิจัยไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยได้ดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูปการวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ และกรอบยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ระยะ ๒๐ ปี โดยเฉพาะการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของอุตสาหกรรมไทย ซึ่งการบริหารงานของรัฐบาลในปีที่ ๔ มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. การสนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศ และจัดระบบการบริหารงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ และกรอบยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ระยะ ๒๐ ปี เพื่อต่อยอดงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนต่อภาครัฐประจำปี ๒๕๖๐ คิดเป็นอัตราส่วน ๗๐:๓๐ โดยในช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ คิดเป็นอัตราส่วน ดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการวิจัย	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐ (ประมาณการ)
GDP (%)	๐.๔๘	๐.๖๒	๐.๗๘	๐.๘๙
อัตราส่วน เอกชน : รัฐ	๕๔:๔๖	๗๐:๓๐	๗๓:๒๗	๗๐:๓๐

หมายเหตุ : รอบสำรวจแต่ละปี จะใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยของปีก่อนหน้า

จากการจัดอันดับของ International Institute of Management Development: IMD ปี ๒๕๖๑ ดีขึ้นถึง ๖ อันดับ จากเดิมในปี ๒๕๖๐ อยู่อันดับที่ ๔๘ เป็นอันดับที่ ๔๒ จาก ๖๓ ประเทศ โดยมีตัวเลขการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน เพิ่มขึ้นเป็น ๑.๑๔ แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๘ ของ GDP ปรับตัวดีขึ้นจากรายงานของ IMD ปี ๒๕๖๐ ที่ได้ร้อยละ ๐.๖๒ ของ GDP การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยปรับตัวดีขึ้น ๓ อันดับ อยู่ในอันดับที่ ๒๙ จากอันดับที่ ๓๒ และสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคธุรกิจต่อ GDP ปรับตัวดีขึ้น ๑ อันดับ เป็นอันดับที่ ๓๖ จากเดิมอันดับที่ ๓๗ จำนวนบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ๑๗ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน จากเดิม ๑๓.๘ คน ต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ การส่งเสริมการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนในประเทศไทยหรือ Company R&D Centers (CRDC) ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ ประชาสัมพันธ์โครงการการจัดตั้งและสร้างเครือข่ายศูนย์ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนในประเทศไทย ในรูปแบบการสัมมนา การเข้าร่วม Roadshow ในระดับสากล การจัดนิทรรศการ การหารือแบบประชุมกลุ่มย่อย (focus group) โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและเอกชนเข้าร่วม รวมทั้งจัดทำและปรับปรุงสื่อต่าง ๆ ในการติดต่อกับผู้ร่วมโครงการและเครือข่ายให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยเน้นการจับคู่เทคโนโลยีในระดับพื้นที่และระดับสากล ขยายการให้บริการ one stop service ของศูนย์ฯ ให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา ขยายเครือข่ายการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์ฯ ผ่านกิจกรรมการเจรจาความร่วมมือติดต่อสื่อสารกับภาคเอกชน ทั้งบริษัทไทยและบริษัทข้ามชาติ ทั้งในและต่างประเทศ เกิดเป็นความร่วมมือรูปแบบ PPP 4 Platform ดำเนินการขยายผลกลไกต้นแบบการดำเนินกิจกรรมร่วมมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนโดยมีจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๓๖๔ คน ปริญญาเอก ๒๖ คน ปริญญาโท ๗๔ คน ปริญญาตรี ๒๖๔ คน ขยายพื้นที่ดำเนินโครงการไปยังเครือข่ายศูนย์ฯ ที่มีความพร้อมและขยายกลุ่มอุตสาหกรรม เน้นการเกิดความร่วมมือระดับสูงขึ้น ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมหรือการเกิดธุรกิจ startup โดยมีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕๐ แห่ง มูลค่าการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนามากกว่า ๑๐๒,๐๙๔,๒๑๓.๐๕ บาท เกิดการยกระดับคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมหรือด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนด้านบุคลากรไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน เช่น เกิดการจ้างงานและฝึกงาน ๑๑๕ คน การส่งบุคลากรเข้าอบรมทักษะด้านวิจัยและพัฒนาหรือเทคโนโลยีระดับสูงขึ้นหรือศึกษาต่อ จำนวน ๖๘ คน มีจำนวนเครือข่ายศูนย์อำนวยความสะดวกเพิ่มเป็น ๖ ศูนย์ [มูลนิธิศึกษาวิจัยและพัฒนาเพื่อสังคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี Sirindhorn International Institute of Technology (SIIT) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]

๑.๒ โครงการหิ้งสู่ห้าง (Thailand Tech Show) ๓๐,๐๐๐ บาท ทุก IP เป็นการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัย เพื่อนำทรัพย์สินทางปัญญา (IP) ผลงานนวัตกรรมของนักวิจัยไทย ทั้งจากหน่วยงานวิจัยของรัฐและมหาวิทยาลัย ออกมาให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงได้โดยง่าย โดยเปิดให้ผู้สนใจเข้าถึงสิทธิในการใช้ผลงาน ๓-๕ ปี และมีค่าธรรมเนียมเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท ชำระเมื่อลงนามในสัญญา มีค่าตอบแทนการใช้สิทธิหรือ Royalty Fee ร้อยละ ๒ ซึ่งสามารถนำค่าธรรมเนียมมาหักออกได้เมื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์แล้ว สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้นำผลงานวิจัยเชิงพาณิชย์มาแสดงในงาน Thailand Tech Show ระหว่างวันที่ ๔-๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทคบางนา เพื่อนำเสนอผลงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ที่โดดเด่นสอดรับกับการพัฒนาประเทศเข้าสู่ยุคประเทศไทย ๔.๐ ในหัวข้อ “เสริมแกร่งธุรกิจด้วยวิทย์และนวัตกรรม” จำนวน ๒๙๙ ผลงาน มีการนำเสนอผลงานวิจัยที่พร้อมถ่ายทอดสู่เชิงพาณิชย์ ในสาขากลุ่มการแพทย์ เครื่องสำอาง และเวชภัณฑ์ กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเกษตร อาหารเครื่องดื่ม โดยมีผู้ประกอบการเข้าร่วมงาน จำนวน ๑๔,๐๓๙ คน และให้ความสนใจขอรับถ่ายทอดเทคโนโลยีกว่า ๔๘๕ รายการ ซึ่งสูงกว่าปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๕๘.๕๐ และมีจำนวนสัญญาอนุญาตใช้สิทธิลงนามเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๒๔๒.๘๖

> “ถ่ายทอดโครงการหิ้งสู่ห้าง เพื่อขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ สูงกว่าปี ๒๕๖๐ ถึง ๕๘.๕%”

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐
จำนวนเทคโนโลยี (รายการ)	๑๙๓	๒๙๙	๕๔.๙๒
จำนวนความสนใจขอรับถ่ายทอดเทคโนโลยี (รายการ)	๓๐๖	๔๘๕	๕๘.๔๙
พันธมิตรงานวิจัย (หน่วยงาน)	๓๔	๔๖	๓๕.๒๙
จำนวนผู้ประกอบการเข้าร่วมงาน (คน)	๑๓,๐๐๐	๑๔,๐๓๙	๗.๙๙
จำนวนสัญญาอนุญาตใช้สิทธิที่ลงนาม (รายการ)	๑๔	๔๘	๒๔๒.๘๖

๑.๓ โครงการ “คูปองวิทย์เพื่อโอทอป” เป็นการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ OTOP มีเป้าหมายสนับสนุนกลุ่ม OTOP ที่มีศักยภาพทั่วประเทศครอบคลุมทุกกลุ่ม โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ ๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน ๑๔ ครั้ง ใน ๑๔ จังหวัด (จังหวัดอุตรดิตถ์ แม่ฮ่องสอน ตาก นครศรีธรรมราช มหาสารคาม สกลนคร นราธิวาส จันทบุรี พัทลุง อยุธยา นครปฐม นครสวรรค์ นครราชสีมา และเพชรบูรณ์) ๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๓) ขยายผลการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ และ ๔) ประเมินผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจในการดำเนินโครงการ โดยมีผู้เข้าร่วมงาน จำนวน ๒,๘๔๒ คน อนุมัติคูปองวิทย์แล้ว จำนวน ๖๔๗ ราย ทั้งนี้ ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ได้มีการอนุมัติคูปองวิทย์เพื่อโอทอป ๗๑๘ ราย กระจายอยู่ในภาคเหนือ ๑๖๖ ราย ภาคกลาง ๑๓๔ ราย ภาคตะวันออก ๑๘ ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๖๕ ราย และภาคใต้ ๑๓๕ ราย

๑.๔ โครงการพัฒนาเกษตรกรด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovative Agriculture: InnoAgri) ได้มีการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรของประเทศ เน้นการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เทคโนโลยีการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าร่วมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของเกษตรแปลงใหญ่ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ มีเกษตรกรนำเทคโนโลยีไปใช้จำนวน ๑,๙๔๓ ราย ในจังหวัดศรีสะเกษ และ ๑,๐๓๗ ราย ในจังหวัดน่าน ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อชุมชนเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๘ ล้านบาท เพิ่มเป็น ๐.๗๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๔

๑.๕ การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง เช่น

๑.๕.๑ อุปกรณ์พลาสติกบนโต๊ะอาหารแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง โดยได้วิจัยและพัฒนาวัสดุผสมฐานเทอร์โมพลาสติกสตาร์ชมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบประเภทช้อน ส้อม และมีดได้ สามารถนำไปใช้แทนช้อน ส้อม และมีดที่ผลิตจากพลาสติกฐานปิโตรเลียมทั่วไป สำหรับการบริโภคอาหารที่มีความชื้นปริมาณต่ำหรือมีน้ำมันเป็นส่วนประกอบ

๑.๕.๒ พัฒนาอุปกรณ์แปลงเพศปลานิลด้วยวิธีไฟฟ้า (Fish X change) เพื่อแปลงเพศปลานิลเป็นเพศผู้ล้วน ลดระยะเวลาการแปลงเพศปลานิลจากเดิม ๒๑-๒๘ วัน เหลือเพียง ๕-๑๕ นาที เป็นการเพิ่มขีดความสามารถส่งออกปลานิลและส่งเสริมนโยบายการส่งออกปลานิลแปลงเพศตามมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) สู่ตลาดกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union: EU)

๑.๕.๓ พัฒนาเด็นทัลแพลตฟอร์ม (Dental Platform) เพื่อลดความเสี่ยงและช่วยให้ผู้ป่วยที่พิการและใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนที่มีความจำเป็นต้องได้รับบริการทางทันตกรรมมีความสะดวกสบายมากขึ้น โดยสามารถเข็นเก้าอี้ล้อเลื่อนขึ้นไปบนเด็นทัลแพลตฟอร์ม

๑.๕.๔ สารยืดอายุน้ำยางสดเพื่อการผลิตยางแผ่น (สาร ThEPS) ใช้ทดแทนแอมโมเนียหรือโซเดียมซัลไฟต์ (ยากันกรอบ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยืดอายุของน้ำยางสดก่อนการแปรรูปเป็นยางแผ่นได้นาน ๑-๓ วัน ทำให้ลดความเสี่ยงต่อการเสียสภาพของน้ำยางสดก่อนการแปรรูปเป็นยางแผ่น

๑.๕.๕ ระบบแนะนำสำรับอาหารกลางวันสำหรับโรงเรียนแบบอัตโนมัติ (Thai School Lunch) (www.thaischoollunch.in.th) เพื่อช่วยครูบริหารจัดการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ใช้ติดตามด้านภาวะโภชนาการของนักเรียน และติดตามคุณภาพสำรับอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ โดยในปี ๒๕๖๑ มีการใช้งานระบบทั้งหมด ๓๑,๘๒๙ โรงเรียน คิดเป็นมูลค่า จำนวน ๒,๗๘๘ ล้านบาท

๑.๕.๖ พัฒนาเทคโนโลยีการประมวลผลคำพูด : ระบบรู้จำเสียงพูดภาษาไทย (Partii) พาทีเป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยแปลงเสียงพูดของผู้ใช้งานให้เป็นข้อความ ใช้สำหรับการถอดความระบบขนาดใหญ่ (Partii Enterprise) หรือถอดความคำสั่งสั้น ๆ (Partii2go) แบบไม่พึ่งพาอินเทอร์เน็ต เหมาะสำหรับการนำไปประยุกต์สั่งการอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถส่งข้อความ SMS หรือพิมพ์ข้อความต่าง ๆ ได้ด้วยเสียงพูด

๑.๕.๗ ประเทศไทยปลอดไขมันทรานส์ ผลักดันผลงานวิจัยเชิงนโยบาย เรื่อง กรดไขมันทรานส์ (trans fat acid) ซึ่งเกิดจากน้ำมันที่ผ่านกระบวนการเติมไฮโดรเจนบางส่วน ส่งผลต่อการเพิ่มความเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด โดยภาครัฐและภาคเอกชนมีแนวทางในการควบคุมปัญหาการปนเปื้อนของกรดไขมันทรานส์ในผลิตภัณฑ์อาหารที่ผลิตเพื่อการบริโภคในประเทศและส่งออก รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารนำเข้า เพื่อรองรับการเป็นประเทศปลอดไขมันทรานส์ (Trans Fat-Free Country) ในอนาคต โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เลขที่ ๓๘๘/๒๕๖๑ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๑

> “ผลักดันผลงานวิจัย กรดไขมันทรานส์ รองรับการเป็นประเทศ ปลอดไขมันทรานส์”

๑.๕.๘ เพาะเลี้ยงปลาช่อนในพื้นที่ปลูกข้าว โดยส่งเสริมผลักดันการเพาะเลี้ยงปลาช่อนเป็นอาชีพทางเลือกใหม่ ลดความเสี่ยง และเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกร สอดรับกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามนโยบายประชารัฐด้วยความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรไทย โดยมุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมทำให้มีต้นทุนสูง มีจังหวัดนำร่อง ๕ จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา หนองคาย กำแพงเพชร และอ่างทอง เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ราย และขยายผลในพื้นที่อื่นต่อไป

๑.๕.๙ ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ส่งเสริมโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการปาล์มน้ำมันอย่างเป็นระบบตลอดโซ่อุปทานและการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม ตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานของคุณภาพและการจัดการในแต่ละขั้นตอน รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตวัสดุเหลือใช้ในสวนปาล์มน้ำมันและการแปรรูปน้ำมันปาล์มเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยนำองค์ความรู้และข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มสู่การจัดทำร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบมีการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๕.๑๐ ลองกอง มีการวิจัยปัจจัยก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวที่มีผลต่อการส่งออกลองกองทางเรือ และการส่งออกในระดับการค้าไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่พัฒนาเทคโนโลยีในการจัดการผลลองกองทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวให้มีความแม่นยำมากขึ้น ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลถึงการหลุดร่วงและเน่าเสียของลองกอง การใช้สารเคมีเท่าที่จำเป็นหลังการเก็บเกี่ยวและปริมาณสารตกค้าง และควบคุมให้ปริมาณเชื้อราบนผลมีน้อยลงและควบคุมไม่ให้เชื้อราที่หลงเหลืออยู่บนผลสามารถเจริญเติบโตได้ โดยการลดการสูญเสียน้ำโดยลดอัตราการระบายอากาศระหว่างการขนส่ง แต่ในขณะเดียวกันใช้วิธีกำจัดแก๊สเอทิลีนด้วยเทคโนโลยีใหม่ที่ได้ผลดีในที่ที่มีความชื้นสูง ส่งผลให้ผลลองกองยังมีคุณภาพดี มีผลร่วงไม่เกินร้อยละ ๑๐ เมื่อถึงปลายทาง

๑.๖ การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ในปี ๒๕๖๑ สนับสนุนทุนวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ จำนวน ๒๓ กลุ่มเรื่อง ได้แก่ ๑) กลุ่มเรื่องข้าว ๒) กลุ่มเรื่องปาล์มน้ำมัน ๓) กลุ่มเรื่องอาหารเพื่อเพิ่มคุณค่าและความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคและการค้า ๔) กลุ่มเรื่องพืชสวน/พืชไร่ (ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และข้าวโพด) ๕) กลุ่มเรื่องสัตว์เศรษฐกิจ ๖) กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๗) กลุ่มเรื่องสมุนไพรไทย อาหารเสริมและสปา ๘) กลุ่มเรื่องพลาสติกชีวภาพ ๙) กลุ่มเรื่องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศน์ ๑๐) กลุ่มเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๑๑) การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ๑๒) กลุ่มเรื่องการแพทย์และสาธารณสุข ๑๓) กลุ่มเรื่องวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ ๑๔) กลุ่มเรื่องยางพารา ๑๕) กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ๑๖) กลุ่มเรื่องโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ๑๗) กลุ่มเรื่องอ้อยและน้ำตาล ๑๘) กลุ่มเรื่องวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ๑๙) กลุ่มเรื่องมนุษยศาสตร์ ๒๐) กลุ่มเรื่องประชาคมอาเซียน ๒๑) กลุ่มเรื่องการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ๒๒) กลุ่มเรื่องมันสำปะหลัง และ ๒๓) กลุ่มเรื่องการคมนาคมขนส่งระบบราง

๑.๗ โครงการวิจัยท้าทายไทย/นโยบายรัฐบาล (Thailand Grand Challenges) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐบาลได้ดำเนินโครงการวิจัยท้าทายไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น **๑) โครงการ Precision Medicine** (การแพทย์แม่นยำในโรคมะเร็ง) เป็นการตรวจหายีนที่ผิดปกติในชิ้นเนื้อมะเร็งจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยมะเร็งเต้านม มะเร็งปอด และมะเร็งลำไส้ เพื่อเลือกการรักษาที่ตรงจุดต่อยีนที่ผิดปกตินั้น **๒) โครงการพัฒนาการเกษตรไทยสู่ระบบอัจฉริยะด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)** ซึ่งมีพื้นที่ต้นแบบในการดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ทุ่งรังสิต จังหวัดปทุมธานี **๓) โครงการวิจัยและพัฒนาอาหารเพื่อสุขภาพจากข้าวและมันสำปะหลัง** เพื่อแก้ปัญหาสินค้าล้นตลาด เพิ่มคุณค่าให้สินค้าเกษตร โดยการเตรียมเป็นอาหารสุขภาพ อาหารเพื่อผู้ป่วยที่สามารถรักษาโรคได้ **๔) โครงการสังคมไทยไร้ความรุนแรง** เป็นการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นเหตุแห่งการเกิดความรุนแรงไปจนถึงการเยียวยารักษาทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ทั้งตัวผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ รวมถึงขั้นตอนกระบวนการทางกฎหมายที่จะช่วยให้สังคมไทย เป็นสังคมที่ปลอดจากความรุนแรง ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีองค์ความรู้และแนวทางต้นแบบในการลดและขจัดความรุนแรงในมิติต่าง ๆ ของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม

๑.๘ การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม : การจัดงาน “มหกรรมวิทย์สร้างอาชีพ ยกระดับภูมิภาค” ประกอบด้วย ๒ โครงการใหญ่ ได้แก่

๑.๘.๑ โครงการ “๑ ตำบล ๑ นวัตกรรมเกษตร” เป็นการต่อยอดจากการดำเนินโครงการ “พัฒนาเกษตรกรด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม” ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ปี โดยเป้าหมายของโครงการในช่วง ๘ เดือนแรก

(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑) คือ สร้างนวัตกรรมเกษตรจากการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพื้นที่ ๘๗๘ อำเภอ หรือ ๘๗๘ ภูมิปัญญา ปีที่ ๒ ขยายผลการสร้างนวัตกรรมเกษตรในพื้นที่ ๓,๕๐๐ ตำบล และปีที่ ๓ ในพื้นที่ ๗,๒๕๕ ตำบล โดยได้สำรวจและรวบรวมนวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ๙๑๒ ภูมิปัญญา กระจายตามภาคต่าง ๆ (ภาคกลาง ๑๙๖ ภูมิปัญญา ภาคใต้ ๑๗๔ ภูมิปัญญา ภาคตะวันออก ๓๒ ภูมิปัญญา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๕๔ ภูมิปัญญา และภาคเหนือ ๑๕๖ ภูมิปัญญา)

๑.๘.๒ โครงการขับเคลื่อนวิทยาศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจและสังคมฐานราก เพื่อยกระดับ OTOP ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด (จังหวัดแม่ฮ่องสอน นราธิวาส ปัตตานี กาฬสินธุ์ นครพนม ชัยนาท ตาก บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ และน่าน) เพื่อนำองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ผ่านการวิจัยและพัฒนา และจัดระเบียบองค์ความรู้แล้วไปถ่ายทอดสู่ OTOP กว่า ๒,๙๐๐ ราย

๑.๙ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย เพื่อเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) โดยได้จัดทำร่าง “สมุดปกขาว BCG in Action” ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ โดยใช้ BCG Model ในการบูรณาการการพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยนำองค์ความรู้มาต่อยอดฐานความรู้มาต่อยอดฐานความเข้มแข็งภายในประเทศ คือ ความหลากหลายทางชีวภาพและผลผลิตทางการเกษตรที่สมบูรณ์ ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อม

๒. การเสริมสร้างสังคมนวัตกรรมโดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ การผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน

๒.๑ การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาและนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) เพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของภาคผลิตและบริการ พัฒนาศักยภาพและสร้างสรรค์นวัตกรรมของเด็กวัยเรียน ด้วยการจัดตั้งห้องปฏิบัติการ STEM Lab ต้นแบบ เป็นห้องปฏิบัติการที่เน้นส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในโรงเรียน โดยเครื่องมือของห้อง STEM Lab เป็นเครื่องมือชนิดพิเศษที่ทันสมัยด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ออกแบบและสร้างชิ้นงานอย่างอัตโนมัติที่สามารถทำลายกำแพงข้อจำกัดของโครงงานที่เคยยากเกินไปให้สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว จากผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา STEM Lab ต้นแบบก่อให้เกิดโครงงานที่มีความซับซ้อนในโรงเรียนเฉกเช่นกับในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนสามารถฝึกฝนการเป็นนักนวัตกรรมได้อย่างดี และเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผลสูงสุด ได้ดำเนินการจัดทำมาตรการขยายผลจากต้นแบบ STEM Lab ไปในโรงเรียนอื่น ๆ โดยใช้ต้นแบบที่ได้ดำเนินการมา

รวมถึงดำเนินการจัดทำหลักสูตรต้นแบบที่โรงเรียนต่าง ๆ สามารถนำไปใช้งานได้ ผลการดำเนินงานนำต้นแบบห้องปฏิบัติการ STEM Lab ไปขยายผลในโครงการ Fabrication Lab หรือโรงประลองต้นแบบทางวิศวกรรม ๑๕๐ โรงเรียนทั่วประเทศ โดยได้นำทั้งรายการและข้อกำหนดเครื่องมือ แนวคิดการจัดตั้ง STEM Lab แนวทางการดูแลห้อง ผลักดันให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี และปทุมธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มี MoU ร่วมกันในการทำโครงการ STEM Lab ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ กลายเป็นศูนย์อบรมให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่จะจัดตั้งห้องปฏิบัติการ Fabrication Lab นำหลักสูตรไปอบรมให้กับวิศวกรทั้งหมด ๑๕๐ โรงเรียน และมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงอีก ๑๐ แห่ง

> “
> นำ
> **STEM Lab ขยายผลโครงการ Fabrication Lab**
> ใน ๑๕๐ โรงเรียน
> ”

๒.๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work integrated Learning: WiL) หรือโครงการสหกิจศึกษา ในรูปแบบการลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา และสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการสหกิจศึกษา จำนวน ๑๒๗ แห่ง มีนักศึกษาสหกิจศึกษา จำนวน ๔๐,๑๕๕ คน นักศึกษาสหกิจศึกษานานาชาติ จำนวน ๖๓๘ คน สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา จำนวน ๑๙,๘๘๒ แห่ง เป็นสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษานานาชาติ จำนวน ๓๘๔ แห่ง โดยมีโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ๓ ประเภท คือ ๑) การพัฒนาและออกแบบหลักสูตรใหม่ที่มีช่วงเวลาของการทำงานในสถานประกอบการตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) เป็นเป้าหมายหลักในการประเมินผล จำนวน ๘ โครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ปี ๒) การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษานานาชาติระหว่างประเทศอาเซียน จำนวน ๕ โครงการ และ ๓) การพัฒนาบุคลากรหลักสูตรคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา จำนวน ๙ โครงการ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ผลักดันขยายผล WiL ใน ๓ อุตสาหกรรม ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และปิโตรเคมี

๒.๓ การส่งเสริมการหมุนเวียนบุคลากรระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในภาคการผลิตและการบริการ (Talent Mobility) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาคเอกชนกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยของภาครัฐ ได้ดำเนินการ ดังนี้ ๑) จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก (Talent Mobility Clearing House) เพื่อประสานงานความต้องการบุคลากรวิจัยของสถานประกอบการ ๒) พัฒนาฐานข้อมูลความต้องการบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของสถานประกอบการ และฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของภาครัฐ เพื่อใช้สืบค้นจับคู่ (Talent Mobility Database) และ ๓) ติดตามการดำเนินโครงการ Talent Mobility ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มีหน่วยงานพันธมิตร ๒๖ หน่วยงาน มีบุคลากรที่ไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน จำนวน ๑,๓๘๔ คน แบ่งเป็นนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย จำนวน ๕๘๖ คน นักวิจัยจากสถาบันวิจัยของรัฐ จำนวน ๑๓๖ คน ผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน ๖๖๒ คน บริษัทที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน ๓๘๐ บริษัท จาก ๔๖๔ โครงการและในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่งเสริมให้บุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้กับภาคอุตสาหกรรม (Talent Mobility) โดยสนับสนุนทุนการวิจัย จำนวน ๖๓ โครงการโดยมีบุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาออกไปปฏิบัติงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม รวม ๑๑๙ คน และได้คัดเลือกหลักสูตรและหน่วยฝึกอบรม จำนวน ๙ หน่วย เพื่อเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอาจารย์/นักวิจัยก่อนไปปฏิบัติงานร่วมกับภาคเอกชน รองรับการดำเนินการโครงการ Talent Mobility นอกจากนี้ ยังร่วมกับสำนักงาน

> “
> หมุนเวียน**บุคลากรภาครัฐไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน**
> (Talent Mobility)
> ๑,๓๘๔ คน ใน ๓๘๐ บริษัท
> ”

คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๒๑ แห่ง เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ Talent Mobility ตลอดจนจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายนักวิจัยและผู้ประสานงานโครงการ Talent Mobility เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายนักวิจัย เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะด้านการประสานงานให้กับผู้ประสานงานเครือข่าย และเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประสานงานวิจัยเครือข่ายโครงการ Talent Mobility

๒.๔ การพัฒนากำลังคนในสาขาขาดแคลน ได้สนับสนุนทุนการศึกษาภายใต้โครงการสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระยะที่ ๓ และโครงการฯ ระยะที่ ๓+ เพื่อส่งนักเรียนทุนไปศึกษาวิชาในสาขาขาดแคลนทั้งในและต่างประเทศ ในระดับปริญญาโท-เอก ในสาขาเทคโนโลยีโลหะวัสดุ และพลังงาน สาขาอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพและสิ่งแวดล้อม สาขาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สาขาการจัดการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขานาโนเทคโนโลยี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีเป้าหมายรวมจำนวน ๑,๔๙๕ ทุน (ต่างประเทศ ๑,๔๐๐ ทุน และในประเทศ ๙๕ ทุน) ปัจจุบันมีนักเรียนทุนที่สำเร็จการศึกษากลับมาแล้ว ๓,๑๙๗ คน แบ่งเป็นทุนต่างประเทศ ๒,๙๙๔ คน และทุนในประเทศ ๒๐๓ คน

๒.๕ การสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รัฐบาลได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ดังนี้

๒.๕.๑ จัดงานถนนสายวิทยาศาสตร์ ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๓ มกราคม ๒๕๖๑ ภายใต้แนวคิด “นักวิทย์น้อยตามรอยพระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย” น้อมนำหลักการทรงงาน และพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยเฉพาะการที่ทรงนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาค้นหาคำตอบและแก้ปัญหาเพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และนำไปปรับใช้ในชีวิต พร้อมกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย โดยมีผู้เข้าร่วมงานมากกว่า ๒๕,๐๐๐ คน

> “จัดงานถนนสายวิทยาศาสตร์
> ภายใต้แนวคิด
> **“นักวิทย์น้อยตามรอย
> พระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย”**
> มีผู้ร่วมงานมากกว่า
> ๒๕,๐๐๐ คน”

๒.๕.๒ จัดกิจกรรมการเข้าชมพิพิธภัณฑ์อวกาศ (Space Inspirium) โดยให้ประชาชนเข้าชมแหล่งเรียนรู้ด้านอวกาศ หรือ Space Inspirium ณ อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐-๕ มกราคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นของขวัญปีใหม่ที่รัฐบาลมอบให้แก่ประชาชน โดยเปิดให้เข้าชมไม่เสียค่าใช้จ่าย ในงานมีนิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร แนวคิดศาสตร์พระราชาว่าด้วย “น้ำและดิน” สินทรัพย์แห่งสุวรรณภูมิ

๒.๕.๓ โครงการกระจายโอกาสเรียนรู้ดาราศาสตร์ “๗๗ จังหวัด เปิดฟ้าส่องโลกดาราศาสตร์เปิดโอกาสเรียนรู้ทั่วหล้า” ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑ ได้มอบกล้องโทรทรรศน์ จำนวน ๓๖๐ ตัว พร้อมอุปกรณ์ทางดาราศาสตร์สำหรับการเรียนการสอนดาราศาสตร์แก่โรงเรียนทั่วประเทศ จำนวน ๓๖๐ โรงเรียน รวม ๗๖ จังหวัด

๒.๕.๔ จัดงาน Maker Faire Bangkok 2018 : ลานอวดของ ประลองไอเดีย ในระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ลานหน้าศูนย์การค้าเดอะสตรีท รัชดา กรุงเทพมหานคร โดยงานดังกล่าวเป็นมหกรรมแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์ของเหล่าเมกเกอร์ (Maker) หรือนักสร้างสรรค์นวัตกรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีการมอบรางวัลโครงการ Enjoy Science: Young Makers Contest ปี ๒ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Chevron Enjoy Science : สนุกวิทย์ พลังคิด เพื่ออนาคต ในหัวข้อสิ่งประดิษฐ์เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชุมชน โดยผู้ชนะจะได้เข้าร่วมงาน Maker Faire Bay Area มหกรรมแสดงสิ่งประดิษฐ์ของเหล่าเมกเกอร์ ณ เมืองซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา

๒.๕.๕ จัดงานวันนักประดิษฐ์ ประจำปี ๒๕๖๑ และมหกรรมสิ่งประดิษฐ์นานาชาติ ระหว่างวันที่ ๒-๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพมหานคร ภายใต้หัวข้อ “สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม : พลังสร้างความมั่นคง สู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน” และนิทรรศการมหกรรมสิ่งประดิษฐ์นานาชาติ (2018 Bangkok International Intellectural Property, Invention, Innovation and technology Exposition: IPITEx 2018) ซึ่งเป็นการจัดเวทีนำเสนอผลงานสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจากทั่วประเทศและขององค์กรเครือข่ายพันธมิตรด้านสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมนานาชาติ ต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ประโยชน์ เพื่อขยายผลต่อยอดและผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์และเกิดมูลค่าเพิ่มทางพาณิชย์ ซึ่งมีพิธีมอบรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ : รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัย รางวัลวิทยานิพนธ์ ประจำปี ๒๕๖๐ และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ประจำปี ๒๕๖๑ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๗ รางวัล

๒.๕.๖ จัดงาน “มหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ” โดยในปี ๒๕๖๑ ได้จัดงานภายใต้แนวคิดหลัก “จุดประกายความคิด พัฒนาชีวิตด้วยวิทยาศาสตร์ เสริมสร้างชาติด้วยเทคโนโลยี สู่วิถีแห่งนวัตกรรม” และร่วมเฉลิมฉลองวาระครบรอบ ๑๕๐ ปี สุริยุปราคา ณ หว้ากอ มีผู้เข้าร่วมงานทั้งสิ้น ๕๗๘,๘๕๖ คน

๒.๕.๗ จัดงาน “มหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาค ๒๕๖๑ (Regional Research Expo 2018)” ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และโรงสีแดง ย่านเมืองเก่าสงขลา ถนนนครนอก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีมหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นเจ้าภาพร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในการจัดงานดังกล่าวร่วมกับเครือข่ายวิจัยภูมิภาค : ภายใต้แนวคิดหลัก “วิจัยและนวัตกรรมปักษ์ใต้สู่การพึ่งพาของสังคม” วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและผู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในภาคใต้ได้เข้าถึงผลงานวิจัย นักวิจัยและผู้ให้บริการการวิจัยมากยิ่งขึ้น ภายในงานประกอบด้วยกิจกรรมภาคนิทรรศการ ซึ่งมีการนำเสนอผลงานจำนวนมากกว่า ๑๔๐ ผลงาน และภาคการประชุมมีการเสวนา มากกว่า ๒๐ หัวข้อเรื่อง

๒.๕.๘ โครงการสื่อการสอนโปรแกรมมิ่งในโรงเรียน (Coding at School Project) เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรในเด็กและเยาวชนไทยผ่านบอร์ดสมองกลฝังตัว KidBright ได้ดำเนินกิจกรรมอบรมวิทยากรแกนนำ (Train-the-trainers) จำนวน ๕๐๐ คน เพื่อไปถ่ายทอดขยายผลการเรียนรู้สู่ทั้ง ๑,๐๐๐ โรงเรียน และตัวอย่างอุปกรณ์จากโครงการ Fabrication Lab เพื่อเป็นการวางรากฐานและปลูกฝังเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์สร้างความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำของระบบการศึกษาด้วยการกระจายองค์ความรู้ให้เข้าถึงได้ โดยเฉพาะโรงเรียนภูมิภาคและโรงเรียนด้อยโอกาส อันจะเป็นรากฐานของการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่จะช่วยเสริมทักษะความเป็นนวัตกรของเด็กและเยาวชนไทย สู่การเป็น Makers Nation ขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งได้เปิดตัวโครงการเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

๒.๕.๙ โครงการโรงประลองต้นแบบทางวิศวกรรม (Fabrication Lab) ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรให้กับเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ด้าน STEM โดยจัดให้สถานศึกษาทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และจัตุรัสวิทยาศาสตร์ภูมิภาคมีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิศวกรรม ดิจิทัล และเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๕๐ แห่ง และมีเป้าหมายในการขยายผลการจัดทำโครงการนี้ในสถานศึกษาทั้งประเทศ

๒.๕.๑๐ จัดงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร ภายใต้แนวคิด “วิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มีการนำเสนอจัดเป็น ๙ ธีม ได้แก่ ๑) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความมั่นคง ๒) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการเกษตร อาหาร และเทคโนโลยีชีวภาพ ๓) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม ๔) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสังคม ๕) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการแพทย์และสาธารณสุข ๖) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพลังงาน ๗) งานวิจัยนวัตกรรมเพื่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๘) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและข้อมูล และ ๙) งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อระบบโลจิสติกส์ มีหน่วยงานนำเสนอผลผลิตการวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ จำนวน ๑๘๘ หน่วยงาน ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ของประเทศและนานาชาติที่ วช. ดำเนินการหรือประสานให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ จำนวน ๒๒๗ ชิ้นงาน และมีโครงการ ผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ที่ถูกนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ประโยชน์ จำนวน ๔๐๐ ผลงาน

๓. การปฏิรูประบบการให้สิ่งจูงใจ ระเบียบ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการนำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ รวมทั้งผลักดันงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

๓.๑ การกำหนดมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รัฐบาลได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยเพิ่มจากร้อยละ ๒๐๐ เป็นร้อยละ ๓๐๐ มีระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นเวลา ๕ ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๘) พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ (มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) มีผลการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

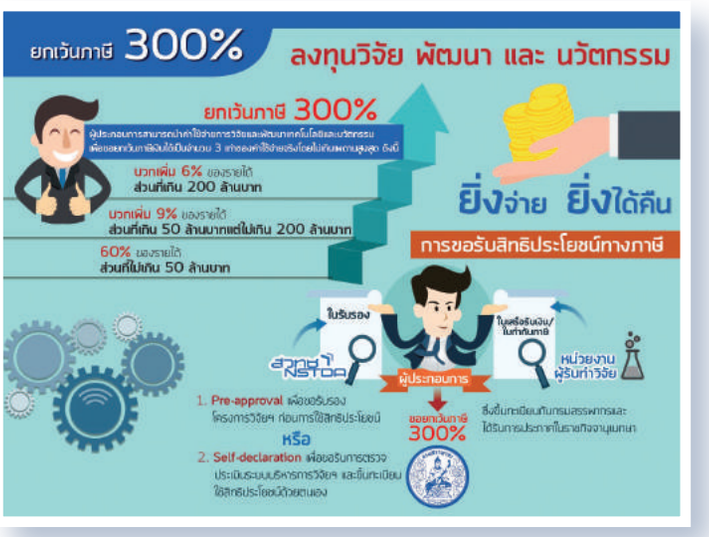

ปีงบประมาณ	โครงการวิจัยที่ยื่นขอรับรอง	มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	โครงการวิจัยที่ได้รับรอง	มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	บริษัท (ราย)
๒๕๕๘-๒๕๖๐	๘๒๒	๔,๑๔๘	๕๘๙	๓,๐๖๐	๑๘๖
๒๕๖๑	๔๔๗	๒,๓๕๔.๖๑	๔๐๔	๑,๒๖๑.๕๘	๑๑๓
รวม	**๑,๒๖๙**	**๖,๕๐๒.๖๑**	**๙๙๓**	**๔,๓๒๑.๕๘**	**๒๙๙**

๓.๒ การส่งเสริมนวัตกรรมสู่การใช้งานจริงและใช้ในเชิงพาณิชย์หรือบัญชีนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมไทยให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศและสามารถผลิตสู่เชิงพาณิชย์ให้มีมาตรฐานเทียบเคียงที่เชื่อถือได้ ตลอดจนทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยอย่างน้อยให้แต่ละหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในอัตราส่วนร้อยละ ๓๐ ของความต้องการใช้งานทั้งหมดของหน่วยงาน มีงานนวัตกรรมที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนนวัตกรรมไทยแล้ว ๕๓๔ ผลงาน และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผลงานนวัตกรรม จำนวน ๒๗๐ ผลงาน โดยได้ประกาศบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว รวมทั้งสิ้น ๒๒๖ รายการ

๓.๓ การดำเนินโครงการคูปองนวัตกรรม สนับสนุนเงินทุนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) ในการดำเนินธุรกิจนวัตกรรมเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยการพิจารณาให้เงินสนับสนุนแก่โครงการนวัตกรรมไม่เกิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อโครงการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ดำเนิน **"โครงการคูปองนวัตกรรมสำหรับ SMEs"** ภายใต้ **"โครงการ Open Innovation"** โดยมีรูปแบบการพิจารณาและสนับสนุนที่แตกต่างจากเดิม ทั้งนี้ ได้พิจารณาสนับสนุนโครงการคูปองนวัตกรรมสำหรับ SMEs เป็นจำนวน ๑๗๖ โครงการ วงเงินสนับสนุน ๑๘๑,๒๗๑,๙๐๐ บาท มูลค่าโครงการรวมทั้งสิ้น ๓๕๒,๓๗๘,๙๗๐ บาท และมีมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ๒,๔๓๙,๓๐๑,๕๐๑ บาท โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ ดังนี้

> "สนับสนุนโครงการคูปองนวัตกรรมสำหรับ SMEs ๑๗๖ โครงการ วงเงิน ๑๘๑.๒๗ ล้านบาท"

หน่วย : บาท

ปี	จำนวนโครงการ	เงินสนับสนุน	มูลค่าโครงการ	มูลค่าการลงทุน
๒๕๕๙	๒๑๗	๑๘๐,๖๕๒,๑๗๔.๗๖	๓๗๐,๖๕๙,๑๗๗.๘๕	๒,๒๐๔,๓๘๒,๖๐๒
๒๕๖๐	๑๘๙	๑๘๘,๖๘๗,๕๖๘.๕๐	๓๓๑,๕๐๐,๓๕๓.๐๐	๑,๔๐๙,๙๙๗,๘๕๕
๒๕๖๑	๑๗๖	๑๘๑,๒๗๑,๙๐๐	๓๕๒,๓๗๘,๙๗๐	๒,๔๓๙,๓๐๑,๕๐๑
รวม	**๕๘๒**	**๕๕๐,๖๑๑,๖๔๓.๒๖**	**๑,๐๕๔,๕๓๘,๕๐๐.๘๕**	**๖,๐๕๓,๖๘๑,๙๕๘**

๓.๔ การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยผลักดันกฎหมายด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

๓.๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๔.๒ ร่างพระราชบัญญัติการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างเตรียมนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓.๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (Regulatory Sandbox) พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กันยายน-๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

๓.๔.๔ ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างเตรียมนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓.๕ การพัฒนาจังหวัดด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในปี ๒๕๖๑ ได้ผลักดันให้เกิดแผนงาน/โครงการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่บรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๐ แผนงาน/โครงการ ซึ่งได้บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ นครนายก ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สกลนคร และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก และได้ผลักดันผลงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จำนวน ๘ เรื่อง เช่น การนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ การพัฒนาพื้นที่ด้วยการใช้เทคโนโลยีระบบภูมิสารสนเทศเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ ยังได้ให้บริการงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมกับประชาชน จำนวน ๖,๑๔๒ คน

๓.๖ การจัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับนักศึกษาและผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาไม่เกิน ๗ ปี หรือบุคลากรในสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือวิสาหกิจ โดยเริ่มต้นด้วยการดำเนินงานด้านการพัฒนานวัตกรรมร่วมกับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย ให้สามารถรับทุนสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการสร้างอาชีพ สร้างงานหรือสร้างรายได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดทำประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ประเภทการสนับสนุนทุนอุดหนุนสมทบบางส่วน ฉบับที่ ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารเครือข่ายร่วมพัฒนาผู้ประกอบการ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ว่าด้วยการเงินและบัญชี พ.ศ. ๒๕๖๑ และได้ดำเนินการจัดสรรเงินสนับสนุนผู้ประกอบการแล้ว จำนวน ๖๙ โครงการ เป็นเงินรวม ๑๑๕ ล้านบาท

๔. การส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทย และส่งเสริมให้มีการใช้ผลการวิจัย และพัฒนาภายในประเทศในวงกว้าง

๔.๑ การพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาด้านระบบขนส่งทางราง ได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านวิศวกรรมระบบขนส่งทางราง รุ่นที่ ๘ (วศร. ๘) ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๔ คน โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหาทั้งในด้านนโยบาย ความรู้เกี่ยวกับวิศวกรรมระบบรางและการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับระบบขนส่งทางราง ได้จัดแสดงเทคโนโลยีระบบรางรถไฟฟ้าในการประชุมวิชาการและแสดงนิทรรศการอุตสาหกรรมระบบขนส่งทางรางไทย ครั้งที่ ๔ (The 4th RISE & RAIL Asia Expo 2018) ณ สถานีรถไฟฟ้า แอร์พอร์ต เรล ลิงก์ มักกะสัน กรุงเทพมหานคร ในธีม “ASEAN Integration of Global Innovation, Offset Policy and Thai Expertise in the Development of the Regional Rail Network” สนับสนุนการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารถยนต์รางขนาดเบาวิ่งบนรางรถไฟมิเตอร์เกจหรือถนน” และได้มีการนำผลงานวิจัยดังกล่าวไปพัฒนาต่อยอดผลงานวิจัยรถตรวจสภาพทางที่สามารถวิ่งได้ทั้งถนนและรางรถไฟขนาด ๑ เมตร ซึ่งสามารถช่วยสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบรางของประเทศที่สามารถพัฒนาและพึ่งพาตัวเองได้ ตลอดจนลดการนำเข้าจากต่างประเทศ

๔.๒ โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) เป็นการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบ Cluster ที่ได้กำหนดให้เมืองนวัตกรรมอาหารเป็นหนึ่งในเจ็ด Super Cluster สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีชั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยมีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้บริการแบบครบวงจรด้านการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม และอำนวยความสะดวกให้บริษัทอาหารชั้นนำระดับโลกและบริษัทของไทยเข้ามาลงทุนในพื้นที่ในรูปแบบ Food Innopolis Service Platform ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) โดยความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศ ปัจจุบันมีบริษัทเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๓๕ บริษัท มี SMEs เข้ามาทำกิจกรรมวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมอาหารใน Future Food Lab ๒๓ บริษัท มีหน่วยงานร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนเมืองนวัตกรรมอาหาร ทั้งสิ้น ๕๒ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑๗ บริษัทเอกชน ๑๒ หน่วยงานภาครัฐและ ๒๓ มหาวิทยาลัย เมืองนวัตกรรมอาหารได้ให้บริการวิเคราะห์ทดสอบภาคเอกชนในอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน ๑๓๒ รายการ ได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสูตรเชื้อจุลินทรีย์ในการผลิตต้นเชื้อแหนมให้ภาคเอกชน และให้เป็นตัวแทนจำหน่ายต้นเชื้อเพื่อกระจายผลิตภัณฑ์ต้นเชื้อจุลินทรีย์สูตรต่าง ๆ ไปยังกลุ่มอุตสาหกรรมผู้ผลิตแหนม ส่งผลให้ยอดขายแหนมเพิ่มขึ้น เพราะแหนมมีคุณภาพ และยังส่งผลต่อสุขภาพของผู้บริโภคโดยสามารถลดความเสี่ยงจากการเป็นโรคทางเดินอาหาร ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผลกระทบรวมปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ คิดเป็นมูลค่า ๒๗๔.๖ ล้านบาท นอกจากนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศพื้นที่เมืองนวัตกรรมส่วนขยายเพิ่มขึ้นอีก ๗ แห่ง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการลงทุนและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในส่วนภูมิภาค หรือในพื้นที่

มหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดการจัดสภาพแวดล้อมที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรมอาหารจากทั่วประเทศให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ที่หลากหลายที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาด้านอาหารในพื้นที่มหาวิทยาลัยหรืออุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถดึงดูดนักลงทุนภาคเอกชนให้มาลงทุนวิจัยและพัฒนาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

๔.๓ โครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS-2) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ อนุมัติการดำเนินโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS-2) วงเงิน ๗,๘๐๐ ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรศุลกากร) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยมอบให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) รับผิดชอบโครงการ โดยได้มีการลงนามในสัญญาโครงการจัดหาระบบดาวเทียมสำรวจพร้อมระบบภาคพื้นดินและระบบแอปพลิเคชันภูมิสารสนเทศ สำหรับโครงการดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS-2) ระหว่าง สทอภ. และบริษัท Airbus Defence and Space SAS เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ และได้เชิญผู้แทนหน่วยงาน (ระดับนโยบาย) จำนวน ๙ หน่วยงานที่จะเป็นผู้ร่วมพัฒนาแอปพลิเคชัน/Solution และ Actionable Intelligence Platform (AIP) เข้าร่วมกิจกรรม Kick of meeting ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ เมืองตูลูส สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมป่าไม้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย

๔.๔ โครงการทุนพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านยุทโธปกรณ์เพื่อเพิ่มศักยภาพของกองทัพและการป้องกันประเทศ ได้จัดสรรทุน จำนวน ๒๒ ทุน เพื่อให้ได้งานวิจัยด้านยุทโธปกรณ์ที่มีคุณภาพสามารถนำไปต่อยอดในการใช้ประโยชน์เพื่อภารกิจด้านความมั่นคงและการป้องกันประเทศ และได้เทคโนโลยีและนวัตกรรมของอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศที่ลดเทคโนโลยีการนำเข้าและต้นทุนการผลิตจากบุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

๕. การปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านนวัตกรรม

๕.๑ การขับเคลื่อนการบริการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Metrology Standardization Testing Quality: MSTQ) เพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาภาคเอกชน แบ่งเป็น ๔ หมวดหลัก ได้แก่ ระบบมาตรวิทยา (M: Metrology) การกำหนดมาตรฐาน (S: Standardization) การทดสอบ (T: Testing) และการรับรองคุณภาพ (Q: Quality Assurance) นอกจากนั้น ได้ให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และการให้บริการข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า ๘๐๐,๐๐๐ รายการ

๕.๒ การสนับสนุนพื้นที่บริการและงบประมาณของอุทยานวิทยาศาสตร์ ดังนี้

๕.๒.๑ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ให้บริการพื้นที่เช่าแก่บริษัทเอกชน ๙๔ ราย เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย ๕๗ ราย และให้บริการวิเคราะห์ทดสอบ สอบเทียบและบริการข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒๖๖,๔๘๓ รายการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ให้บริการพื้นที่เช่าแก่บริษัทเอกชน ๖๑ ราย เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย ๕๗ ราย

๕.๒.๒ ส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) ได้สนับสนุนงบประมาณให้อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการให้บริการเพื่อการวิจัยและพัฒนาแก่ภาคเอกชน โดยในปี ๒๕๖๐ มีโครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี จำนวน ๖๐ โครงการ มีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี จำนวน ๓๒ ราย และผู้ประกอบการที่ใช้ประโยชน์จากอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการทำวิจัยเพิ่มขึ้น ๓๕ ราย ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ผลักดันโครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี จำนวน ๗๕ โครงการ และส่งเสริมผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี จำนวน ๓๘ ราย

๕.๓ การพัฒนาระบบสารสนเทศการวิจัยของประเทศ ได้ดำเนินการด้านต่าง ๆ ดังนี้

๕.๓.๑ วางระบบบริหารจัดการงานวิจัยแห่งชาติ (National Research Management System: NRMS) เพื่อใช้ในการบริหาร กำกับ และติดตามงบประมาณและงานวิจัยของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพรองรับการใช้งานและเครือข่ายผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มระบบในการบริหารสัญญาของโครงการที่ได้รับทุนวิจัย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน่วยงานภาครัฐนำข้อมูลเข้าระบบนี้ รวมทั้งสิ้น ๑๗๔ หน่วยงาน ๑๓,๓๒๖ โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๖,๘๕๕ ล้านบาท

๕.๓.๒ เชื่อมโยงข้อมูลผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จและให้บริการสืบค้นผ่านเว็บไซต์ www.tnrr.in.th มีหน่วยงานวิจัยเข้าร่วมการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผลงานวิจัยกับคลังข้อมูลงานวิจัยไทย (Thai National Research Repository: TNRR) แล้วกว่า ๒๑๖ หน่วยงาน มีข้อมูลงานวิจัย รวมจำนวน ๖๔๙,๓๑๐ รายการ นักวิจัย จำนวน ๓๘๐,๑๗๖ คน และมีผู้เข้าใช้ประโยชน์ ๓,๕๐๓,๖๐๔ ครั้ง

๕.๓.๓ ให้บริการไฟล์เอกสารดิจิทัลผลงานวิจัย ผ่านเว็บไซต์ www.dric.nrct.go.th มีจำนวนทรัพยากรเอกสารผลงานวิจัยที่เป็นดิจิทัลทั้งหมด จำนวน ๒๓๔,๖๖๙ รายการ มีผู้เข้าใช้บริการทั้งสิ้น ๑,๖๓๓,๓๔๖ ครั้ง โดยผู้เข้าใช้บริการได้ระบุการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ จำนวน ๑,๕๖๕,๗๖๘ ครั้ง ได้แก่ ๑) ด้านนโยบาย ๖๔๒,๒๘๑ ครั้ง ๒) ด้านวิชาการ ๘๖๔,๕๒๑ ครั้ง ๓) ด้านสังคม/ชุมชน ๕๑,๖๑๓ ครั้ง และ ๔) ด้านพาณิชย์/อุตสาหกรรม ๗,๓๕๓ ครั้ง

๕.๓.๔ ให้บริการข้อมูลผลงานวิจัยประกอบรูปภาพและคลิปวิดีโอผ่านระบบห้องสมุดงานวิจัยสำหรับสาธารณะผ่านเว็บไซต์ www.thai-explore.net มีผลงานวิจัยที่ให้บริการ จำนวน ๔,๓๒๘ เรื่อง และมีผู้เข้าไปใช้ประโยชน์รวมทั้งสิ้น ๑๒๐,๗๔๖ ครั้ง

๕.๓.๕ ให้บริการเลขมาตรฐานสากลประจำไฟล์ดิจิทัล (Digital Object Identifier: DOI) โดยออกรหัสตัวระบุวัตถุดิจิทัลให้กับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ได้แก่ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความวารสาร รูปภาพ ภาพยนตร์/แอนิเมชัน/เสียง เอกสาร และวัตถุอื่น โดยผู้ขอรับบริการสามารถสืบค้นข้อมูลและขอรับบริการ DOI ผ่านเว็บไซต์ www.doi.nrct.go.th ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ได้ออกรหัสตัวระบุวัตถุดิจิทัล จำนวน ๒๔,๔๘๖ รหัส รวมทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑ จำนวน ๑๓๒,๔๐๗ รหัส จำแนกเป็นรายงานวิจัย ๒๙,๖๒๐ รหัส วิทยานิพนธ์ ๘๔,๒๒๕ รหัส บทความวารสาร ๑๕,๔๑๓ รหัส รูปภาพ ๑,๑๕๗ รหัส ภาพยนตร์/แอนิเมชัน/เสียง ๑,๕๘๓ รหัส เอกสาร ๔ รหัส และวัตถุอื่น ๆ ๔ รหัส

๕.๓.๖ จัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินการจัดการทรัพยากรปูม้าอย่างยั่งยืน โดยการบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าอย่างเป็นระบบ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาทางการประมง (Fishery improvement program: FIP) ของกรมประมง และมาตรฐานสากล ที่ทำร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการทำประมงปูม้า เพื่อฟื้นฟูประชากรปูม้าของประเทศ ผลสำเร็จของโครงการส่งผลต่อการสร้างความยั่งยืนแก่ทรัพยากรปูม้าของไทย โดยชุมชนต้องมีความตระหนักและมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรปูม้า และร่วมกันรักษาไว้เพื่อเป็นแหล่งรายได้ต่อเนื่อง รวมทั้งรองรับมาตรการกีดกันทางการค้า ทั้งนี้ ได้ขยายผลธนาคารปูม้าเพื่อ “คืนปูม้าสู่ทะเลไทย” ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อย่างรวดเร็วในชุมชนชายฝั่ง จำนวน ๕๐๐ ชุมชน ในระยะเวลา ๒ ปี โดยเปิดตัวโครงการขยายผลธนาคารปูม้า

เพื่อคืนปูม้าสู่ทะเลไทยและรณรงค์การปลูกหญ้าทะเล ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปูม้า เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดตรัง และได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สามารถขยายผลธนาคารปูม้า ๓๒๙ ธนาคาร ใน ๒๐ จังหวัด และเมื่อสิ้นสุดแผนตามเป้าหมายของรัฐบาล ๕๐๐ ธนาคาร จะเพิ่มปริมาณปูม้าในทะเลไทยได้ ๕ ล้านกิโลกรัม สร้างมูลค่าให้กับประเทศได้กว่า ๒ พันล้านบาทต่อเดือน ชุมชนชาวประมงชายฝั่งไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ ชุมชน ครัวเรือนชาวประมงกว่า ๙๓,๐๐๐ ครัวเรือน และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง เช่น ห้องเย็น ร้านอาหาร ธุรกิจท่องเที่ยวกว่า ๒๐,๐๐๐ แห่ง ได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมได้

> “ขยายผล ธนาคารปูม้า เพื่อคืนปูม้าสู่ทะเลไทย ๓๒๙ ธนาคาร ใน ๒๐ จังหวัด”

๕.๔ การพัฒนาระบบและบริการภูมิสารสนเทศกลางของประเทศ (National Geo-Informatics Infrastructure Services Portal: NGIS PORTAL) โดยระบบ NGIS Portal สามารถเชื่อมโยงชั้นข้อมูล แผนที่ภูมิสารสนเทศจากหน่วยงานภาครัฐที่ถูกต้องตามมาตรฐานและทันสมัย รวมทั้งเชื่อมโยงแอปพลิเคชันของหน่วยงานภาครัฐเข้าสู่ระบบ NGIS Portal และรองรับการพัฒนาแอปพลิเคชัน/Solution เช่น ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านบริหารจัดการพื้นที่ทางการเกษตร (Zoning) และเป็นต้นแบบในการจัดทำแอปพลิเคชัน/Solution ให้หน่วยงานภาครัฐนำไปต่อยอดระบบ NGIS Portal ให้บริการชั้นแผนที่จากหน่วยงานเจ้าของชั้นข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น ๔๕๓ ชั้นแผนที่ ในรูปแบบ Web Map Service (WMS) จาก ๕๑ หน่วยงาน โดยหน่วยงานส่วนใหญ่สามารถนำแผนที่ภาพถ่ายไปใช้ตามภารกิจของตนเอง และถ่ายทอดการใช้งาน พร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานในระดับพื้นที่ ส่วนกลางและระดับนโยบายต่อไป รวมทั้งได้จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการใช้งานระบบสืบค้นและบริการภูมิสารสนเทศกลางของประเทศ อย่างต่อเนื่อง

๕.๕ การการเสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมกับต่างประเทศ

๕.๕.๑ พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้จัดทำเว็บไซต์ www.aseantalent.net เพื่อเป็นที่รวบรวมข้อมูลสำคัญ และรายงานผลการศึกษาโครงการ ASEAN Talent Mobility โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดงาน ASEANext 2018 ภายใต้แนวคิด “Rising STI Networking for Innovative ASEAN” ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตัน กรุงเทพมหานคร โดยมีสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศคู่เจรจาที่เข้าร่วมงานฯ เป็นการสนับสนุนความร่วมมือและสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ส่งเสริมให้เกิดศักยภาพทางการแข่งขันในเชิงเศรษฐกิจของประชาคม และการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้เพื่อสนับสนุนวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอาเซียน รวมทั้งเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะได้นำเสนอยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่ความร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ประชาคมอาเซียนทั้งภูมิภาคในหลากหลายมิติ ตลอดจนช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างอาเซียน–สาธารณรัฐเกาหลีที่จะนำไปต่อยอดสู่การประชุมระดับรัฐมนตรีต่อไป

๕.๕.๒ ไทย-ญี่ปุ่น ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างไทย-ญี่ปุ่น เพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในสาขาต่าง ๆ เช่น ๑) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรวิจัย การร่วมวิจัย และการสนับสนุนให้นักวิจัยจากหน่วยงานภาครัฐของไทยไปทำวิจัยร่วมกับบริษัทเอกชนญี่ปุ่น เช่น บริษัท ฮอนด้า มอเตอร์ จำกัด ๒) การจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาของบริษัท Nidec Corporation Japan ในประเทศไทย ๓) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาร่วมในสาขาการพัฒนาต่าง ๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ด้านดาราศาสตร์ ด้านการวิจัยและพัฒนาพลังงานทดแทน (Biomass and Biodiesel) นอกจากนี้ ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อดำเนินความร่วมมือในการจัดตั้ง CORS Integrated Data Center และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของระบบ GNSS ในประเทศไทย และได้จัดงานเปิดตัว GNSS Innovation Center (GiNNo) อย่างเป็นทางการ ณ Space Krenovation Park อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

๕.๕.๓ ไทย-อินเดีย ได้ดำเนินโครงการแผนที่วัฒนธรรมอาเซียน เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา และจัดทำสมุดแผนที่ในรูปของหนังสือและฐานข้อมูลดิจิทัลด้านโบราณคดีและวัฒนธรรม โดยเน้นประเด็นการเผยแพร่ของพุทธศาสนาจากสาธารณรัฐอินเดียสู่อาเซียนด้วยการประยุกต์ใช้ข้อมูลดาวเทียม เพื่อเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจัดพิมพ์หนังสือสมุดภาพ INDIA-ASEAN ARCHAEOLOGICAL ATLAS FROM SATELLITE DATA “Connectivity of Regional Culture: Finite Routes & Infinite Values” The Celebrations on the Auspicious Occasion of Her Royal Highness Princess MahaChakri Sirindhorn’s 5th Cycle (60th) Birthday Anniversary, 2nd April 2015 แล้วเสร็จ และได้จัดส่งหนังสือให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน ๑,๖๓๓ เล่ม แล้ว

๕.๕.๔ ไทย-จีน ได้มีการลงนามการจัดตั้งห้องปฏิบัติการร่วมมือด้านเทคโนโลยีชีวภาพจุลินทรีย์ (Thailand-China Joint Laboratory on Microbial Biotechnology) ใน ๕ เรื่อง ดังนี้ ๑) Yeast Evaluation and Biotechnology Application ๒) Microbial Genome and Microbiome Project ๓) Waste Water Treatment ๔) Microbial Utilization (Cassava Modifying Enzyme) ๕) Microalgae Research

ด้านความมั่นคง

นโยบายข้อ ๙

การรักษาความมั่นคง
ของฐานทรัพยากร
และการสร้างสมดุลระหว่าง
การอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์
อย่างยั่งยืน

นโยบายข้อ ๙

การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันมีการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่เคยอุดมสมบูรณ์ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุ ถูกทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอันมาก ทั้งปัญหาภาวะมลพิษโดยเฉพาะขยะประเภทต่าง ๆ ก็รุนแรงยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจะรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติโดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ดังนี้

๙.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่าเพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกป่า ขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น

๙.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

๙.๓ ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น กำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน พื้นที่ใดที่สงวนหรือกันไว้เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ก็ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด พื้นที่ใดสมควรให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ก็จะผ่อนผันให้ตามความจำเป็นโดยใช้มาตรการทางการบริหารจัดการ มาตรการทางสังคมจิตวิทยา และการปลูกป่าทดแทนเข้าดำเนินการ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมการมีอาชีพและรายได้อื่นอันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชนที่ต่อเนื่องเพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยที่ดินยังเป็นของรัฐ จะจัดทำฐานข้อมูล

เพื่อการบริหารจัดการ จัดทำทะเบียนผู้ถือครองที่ดินในที่ดินของรัฐ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและเอกชนให้มีเอกภาพเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านที่ดินในภาพรวม และปรับปรุงกลไกภาษีเพื่อกระจายการถือครองที่ดิน เร่งรัดการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์ แต่รับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน กำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของธนาคารที่ดินเพื่อให้เป็นกลไกในการนำทรัพยากรที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๙.๔ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและมีกระบวนการบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำแผนงาน โครงการ ไม่เกิดความซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับทิศทางและนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจัดตั้งหรือกำหนดกลไกในการบริหารจัดการน้ำ พร้อมทั้งมีการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในระบบของการบริหารจัดการน้ำและการเตือนภัย

๙.๕ เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤต ซึ่งจะใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลัก ในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยโดยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการ ส่วนขยะอุตสาหกรรมนั้น จะวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการเป็นพิเศษ โดยกำหนดให้ทิ้งในบ่อขยะอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นอย่างถูกต้องตามมาตรฐานและให้แยกเป็นสัดส่วนจากบ่อขยะชุมชน สำหรับขยะของเสียอันตราย ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และขยะติดเชื้อ จะพัฒนาระบบกำกับติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบทิ้ง รวมทั้งจัดการสารเคมี โดยลดความเสี่ยงและอันตรายที่เกิดจากการรั่วไหล และการเกิดอุบัติเหตุ ให้ความสำคัญในการจัดการอย่างครบวงจร และใช้มาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด

ในระดับพื้นที่ จะเร่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่มาบตาพุดซึ่งเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการลดและขจัดมลพิษ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรม รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการบริหารทรัพยากรป่าไม้ ที่ดิน และน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของประเทศ แต่จากปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่าที่มีมายาวนาน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่เคยอุดมสมบูรณ์ถูกทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมมลพิษด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะขยะประเภทต่าง ๆ ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ดังนั้น การดำเนินการในปีที่ ๔ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ ซึ่งมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การเร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่ป่าเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า

๑.๑ การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔๐๐๐ (One Map) คณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔๐๐๐ (One Map) ได้มีมติเห็นชอบและรับรองเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐตามผลการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔๐๐๐ (One Map) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบแนวทางการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ One Map โดยให้คณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔๐๐๐ (One Map) รับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากแผนที่ที่ใช้ในการกำหนดที่ดินของรัฐมีหลายมาตราส่วนทำให้เกิดกรณีการทับซ้อนระหว่างที่ดินของรัฐ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายของแต่ละหน่วยงานมีข้อขัดข้อง การแก้ไขความขัดแย้งเรื่องการบุกรุกและการครอบครองที่ดินของรัฐไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

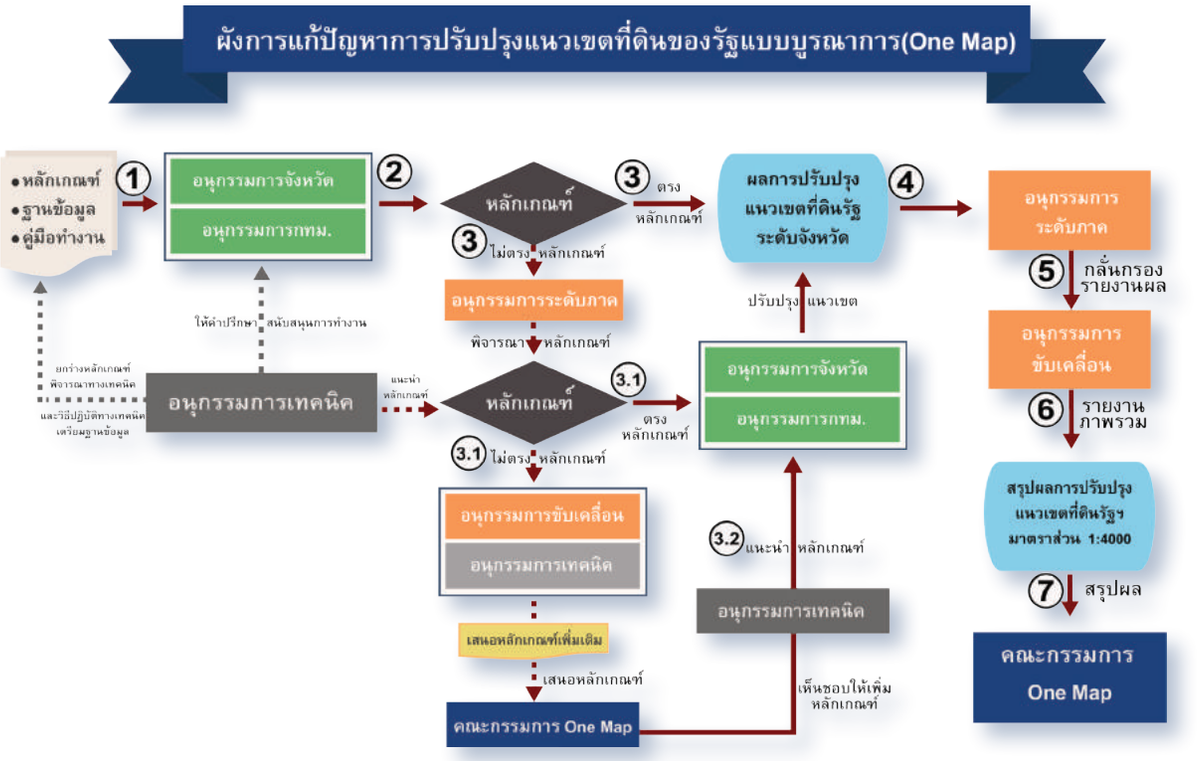

๑.๒ การคุ้มครองและฟื้นฟูป่าชายเลน ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง

๑.๒.๑ คุ้มครองและฟื้นฟูป่าชายเลน เพื่อแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ และดำเนินการตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ และที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดชุดปฏิบัติการพิเศษ (ฉลามขาว) บูรณาการปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ ทวงคืนผืนป่าชายเลนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๘,๘๑๑ ไร่ ดำเนินคดี ๒๑๐ คดี มีผู้ต้องหา ๒๑ ราย

(๒) ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการปลูกป่าชายเลน จำนวน ๓,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ๑,๕๐๐ ไร่ ตราด ๓๐๐ ไร่ สุราษฎร์ธานี ๕๐๐ ไร่ ระนอง ๒๐๐ ไร่ และนครศรีธรรมราช ๕๐๐ ไร่ และดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม จำนวน ๓๐๐ ไร่ ปัจจุบันได้ดำเนินการปลูกเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๑.๒.๒ คุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล มีผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑) เพื่อคุ้มครองแนวปะการังและแหล่งวางไข่ของเต่าทะเล ได้มีการเสนอร่างกฎกระทรวงประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อประกาศใช้ในพื้นที่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่หมู่เกาะมัน จังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และอยู่ระหว่างการเสนอคณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลพิจารณาตามลำดับ

(๒) ได้มีคำสั่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ ๗๕๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ กำหนดมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณพื้นที่เกาะเต่า เกาะพะงัน อำเภอพะงัน และเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๓) ให้ความช่วยเหลือสัตว์ทะเลหายากเกยตื้นทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตตามหลักวิชาการ ๖๖๕ ตัว ได้แก่ โลมาและวาฬ ๒๓๔ ตัว เต่าทะเล ๔๑๗ ตัว และพะยูน ๑๔ ตัว ทั้งการจัดหารถฉุกเฉินช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายาก และสร้างศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายาก ซึ่งมีความพร้อมทั้งบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้ในการช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากทั้งในประเทศและระดับภูมิภาค

(๔) ฟื้นฟูแหล่งปะการังที่เสื่อมโทรมโดยการปลูกเสริมแบบมีส่วนร่วม โดยดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย จำนวน ๒๔๐,๐๐๐ กิ่ง รวมพื้นที่ ๑๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๕) ฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลด้วยวิธีการการปลูกเสริม โดยดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย จำนวน ๙๖,๐๐๐ ต้น/กอ รวมพื้นที่ ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๖) จัดกิจกรรมเก็บขยะชายหาดสากลประจำปี ๒๕๖๑ ณ ชายหาดพัทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่ออนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศและต้นกำเนิดความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับปริมาณขยะทะเล เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนและหน่วยงานทุกฝ่ายเห็นปัญหาขยะทะเล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการรณรงค์เก็บขยะ ตลอดจนร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาขยะอย่างถูกวิธี

๑.๒.๓ ป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ชายฝั่งทะเล ได้แก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่หาดโคลน โดยการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น และปลูกป่าชายเลนในพื้นที่ตกตะกอนหลังแนวไม้ไผ่ ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด จันทบุรี สมุทรปราการ และสุราษฎร์ธานี ระยะทางรวม ๑๙ กิโลเมตร

๑.๒.๔ จัดระเบียบการทำการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ ๑) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและความปลอดภัยของประชาชน ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการให้เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกำหนดพื้นที่เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงได้ตามประกาศคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ๒) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ทำการประมงและบุกรุกที่ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ได้ออกกฎกระทรวงการขอและการอนุญาตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อสงวนพื้นที่ไว้ดำเนินการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและห้ามบุกรุกโดยเด็ดขาด และ ๓) การใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด เพื่อแก้ไขปัญหาการระงับใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการระงับการใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด

๑.๓ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อป้องกันการเกิดภัยแล้ง น้ำป่าไหลหลาก สัตว์ป่าสูญพันธุ์ รัฐบาลได้ประกาศนโยบาย “พลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ และปกป้องผืนป่าให้คงสภาพสมบูรณ์ ๑๐๒.๔ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางประชารัฐและยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๘๐) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๑๗ ประการ โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

> ประกาศนโยบาย
> **“พลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”**
> ให้คงสภาพ ๑๐๒.๔ ล้านไร่

๑.๓.๑ คุ้มครองพื้นที่ป่าไม้สมบูรณ์ จำนวน ๑๐๒.๔ ล้านไร่ เนื่องจากในปี ๒๕๐๔ พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๑๗๑ ล้านไร่ ต่อมาในปี ๒๕๕๒ ลดลงเหลือ ๑๐๗ ล้านไร่ จนกระทั่งในปี ๒๕๖๑ เหลือเพียง ๑๐๒.๔ ล้านไร่ สาเหตุของการลดลงของพื้นที่ป่าเกิดจากเหตุปัจจัยหลายประการ เช่น การบุกรุกเพื่อนำมาเป็นพื้นที่ทางการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การลักลอบตัดไม้พะยูงและไม้มีค่า และการออกโฉนดที่ดินหรือการออกเอกสารสิทธิ์ไม่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินงานไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพิ่มเติม ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานระดับพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกป่าเพื่อปกป้องคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้ที่เหลืออยู่ให้คงความอุดมสมบูรณ์ต่อไป

๑.๓.๒ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

(๑) **หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้** ได้ดำเนินงานตามแผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยจัดทำแผนปฏิบัติครอบคลุมมาตรการ ๗ ด้าน ได้แก่ ๑) ป้องกันการลักลอบตัดไม้ ๒) สกัดกั้นไม่ให้มีการเคลื่อนย้ายไม้ที่ถูกลักลอบตัด ๓) ดำเนินการต่อผู้ครอบครองไม้ที่ถูกลักลอบตัด ๔) ปฏิบัติการด้านการข่าวสาร ๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ๖) เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และ ๗) เตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์เร่งด่วน ซึ่งผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๐ พบว่า จำนวนคดี ผู้ต้องหา และพื้นที่ที่ถูกบุกรุกมีจำนวนลดลง เนื่องจากมีการป้องกันรักษาป่าอย่างเข้มงวด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเภทคดี	ผลการดำเนินการในปี ๒๕๖๐	ผลการดำเนินการในปี ๒๕๖๑
คดีบุกรุกพื้นที่ป่า	**๔,๕๐๑ คดี**	**๓,๓๓๘ คดี**
- ผู้ต้องหา	๘๖๓ ราย	๖๐๘ ราย
- ตรวจยึดพื้นที่ถูกบุกรุก	๑๕๘,๓๗๖ ไร่	๑๒๗,๑๒๘ ไร่
คดีทำไม้	**๔,๓๐๗ คดี**	**๔,๐๒๕ คดี**
- ผู้ต้องหา	๒,๑๘๒ ราย	๒,๑๘๒ ราย
- ไม้ของกลาง	๑๖๑,๐๖๕ ท่อน/แผ่น/เหลี่ยม	๑๑๗,๑๕๒ ท่อน/แผ่น/เหลี่ยม
- ปริมาตรไม้	๗,๒๐๙ ลูกบาศก์เมตร	๘,๖๔๓ ลูกบาศก์เมตร
คดีสัตว์ป่า	**๕๕๔ คดี**	**๕๑๘ คดี**
- ผู้ต้องหา	๕๔๖ คน	๕๕๓ คน
- สัตว์ป่าของกลาง	๔,๘๕๒ ตัว	๗,๒๔๔ ตัว
- ซากสัตว์ป่าของกลาง	๑,๐๓๙ ซาก	๑,๔๘๐ ซาก
- น้ำหนักซากสัตว์ป่าของกลาง	๑,๖๓๕.๑๐ กิโลกรัม	๑,๔๙๘.๐๓ กิโลกรัม

(๒) **ยึดคืนพื้นที่ป่า**จากนายทุน ๖๒๕,๓๒๒ ไร่ ซึ่งส่วนหนึ่งสามารถนำมาจัดสรรให้ประชาชนที่ไร้ที่ทำกินตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

(๓) **พัฒนาระบบเทคโนโลยี**ในการติดตามความเปลี่ยนแปลงและเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่าผ่านระบบปฏิบัติการค้นหาพื้นที่บุกรุกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ระบบพิทักษ์ไพร) ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) โดยสำรวจพบจุดเปลี่ยนแปลง ๑,๑๗๓ จุด เป็นจุดที่ระบบตรวจพบ จำนวน ๙๔๖ จุด และประชาชนแจ้ง จำนวน ๒๒๗ จุด ดำเนินการแล้ว ๑,๑๑๑ จุด และสามารถนำไปสู่การดำเนินคดี จำนวน ๒๗๓ จุด อยู่ระหว่างดำเนินการ ๖๒ จุด

๑.๓.๓ ฟื้นฟูป่า

(๑) **ดำเนินการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว** ได้แก่ ๑) ฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมเพื่อคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ระบบนิเวศ เพิ่มศักยภาพในการอนุรักษ์ดินและน้ำ และเพิ่มความสามารถในการกักเก็บน้ำไว้ในดิน ๒๔๐,๗๓๙ ไร่ ๒) ส่งเสริมให้ประชาชนขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าผ่านระบบออนไลน์ โดยมีผู้เข้าใช้ระบบ ๗,๘๙๙ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จ ๒,๘๗๖ ราย พื้นที่รวม ๒๘,๓๒๙-๓-๕๙.๔๒ ไร่ ๓) ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจ ๒๐๓,๓๐๐ ไร่ ๔) จัดตั้งป่าชุมชน ๑๒,๒๔๘ หมู่บ้าน เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๖.๓๔ ล้านไร่ และ ๕) ดำเนินโครงการป่าในเมือง “สวนป่าประชารัฐเพื่อความสุขของคนไทย” โดยใช้พื้นที่วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนรวมพันธุ์ไม้ และพื้นที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาเป็นป่าในเมือง โดยมีเป้าหมายทั้งสิ้น ๑๑๑ แห่ง ปัจจุบันเปิดให้บริการแล้ว ๘๐ แห่ง

(๒) **ดำเนินการก่อนฟื้นฟูป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน** โดยในระยะกลาง ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ จะดำเนินการในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ใน ๑๒ จังหวัดภาคเหนือ และ ๑ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำในพื้นที่วิกฤตเพื่อกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการลาดตระเวนและรณรงค์ให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ควบคู่เพื่อให้ป่าฟื้นตัวเอง ขยายผลการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ ส่วนในระยะยาว ปี ๒๕๗๐-๒๕๗๘ จะดำเนินการในพื้นที่ที่เหลือทั้งหมด

> “จัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน ในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด”

๑.๓.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรป่าไม้

(๑) **ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้** ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อจัดตั้งป่าชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๒๑,๘๕๐ หมู่บ้าน พื้นที่ประมาณ ๑๐ ล้านไร่ และจัดตั้งป่าชุมชนแล้วรวมทั้งสิ้น ๑๒,๒๔๘ หมู่บ้าน พื้นที่ประมาณ ๖.๓๔ ล้านไร่ มีการดูแลรักษาป่าในรูปแบบของเครือข่ายป่าชุมชนทั่วประเทศ และให้ชุมชนตั้งกฎกติกาในการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าไม้และดูแลรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การสร้างแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๒) **บูรณาการเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)** โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยใช้แนวทางการบูรณาการเครือข่ายอาสาสมัคร ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ มีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านทั้งสิ้น ๒๑๑,๒๖๑ คน

(๓) **สร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.อส.)** จากการออกระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อรองรับการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการดูแล ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย พัฒนาอาชีพ และรับสมัครเป็นเครือข่าย อส.อส. ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๗๙๖ ราย ซึ่งเครือข่าย อส.อส. ได้มีกิจกรรมการดำเนินงานร่วมกันในการตอบสนองภารกิจอย่างต่อเนื่อง

๑.๓.๕ แนวทางการพัฒนาอุทยานแห่งชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานอุทยานแห่งชาติของไทยไปสู่ระดับสากล โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการป้องกันฟื้นฟูความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน รัฐบาลจึงได้ดำเนิน**โครงการอุทยานแห่งชาติสีเขียว** (Green National Parks) ในปี ๒๕๖๑ มีอุทยานแห่งชาติที่ผ่านการประเมิน จำนวน ๑๓ แห่ง แบ่งเป็น ๑) **ระดับทอง** จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่วาง อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และอุทยานแห่งชาติผาแต้ม และ ๒) **ระดับเงิน** จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ อุทยานแห่งชาติศรีน่าน อุทยานแห่งชาติเขาแหลม อุทยานแห่งชาติภูชาง อุทยานแห่งชาติคลองลาน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติไทรโยค และอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

> ๑๗ เม.ย. ๖๑
> UNESCO รับรองการเป็นสมาชิก
> **อุทยานธรณีโลก ของอุทยานธรณีสตูล**

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ขับเคลื่อนให้อุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark) ได้รับการรับรองให้เป็นสมาชิกอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geoparks) เนื่องจากเป็นโครงการด้านการอนุรักษ์มรดกทางธรณีวิทยา โบราณคดี นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ซึ่งคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก (UNESCO’s Executive Board) ได้ให้การรับรองต่อการเป็นสมาชิกอุทยานธรณีโลกของยูเนสโกของอุทยานธรณีสตูล ซึ่งเป็นอันดับที่ ๕ ของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการจัดตั้งแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑

๑.๔ การแก้ไขปัญหาการค้างาช้างและการบริหารจัดการสัตว์ป่า

๑.๔.๑ แก้ไขปัญหาการค้างาช้าง ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๐ เช่น การออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าที่ห้ามนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ การจัดทำโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงาช้างภายในประเทศ ปี ๒๕๖๑ เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลงาช้างให้สามารถสนับสนุนงานด้านการบังคับใช้กฎหมายและแก้ไขปัญหาการลักลอบค้างาช้างได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

ต่อเนื่อง การจัดตั้งสายตรวจการค้างาช้าง การจัดฝึกอบรมการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทำให้ไทยได้รับการเลื่อนสถานะที่ดีขึ้นจากกลุ่มสถานะน่ากังวลอย่างยิ่ง (Primary Concern) มาอยู่ในสถานะน่ากังวลลำดับรอง (Secondary Concern) โดยในการประชุมอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES) ครั้งที่ ๑๗ ได้มีมติให้ไทยออกจากแผนปฏิบัติการงาช้างโดยไม่ต้องทำแผนต่อ CITES แล้ว

๑.๔.๒ แก้ไขปัญหาสัตว์ป่าตระกูลลิง จากปัญหาการบุกรุกป่าและการครอบครองที่ดินผิดกฎหมาย ทำให้ป่าเปลี่ยนสภาพไป ส่งผลให้สัตว์ป่าไร้ที่อยู่อาศัยและอาหารดำรงชีพ จึงออกมาหากินนอกพื้นที่ สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนทั้งความเป็นอยู่และทรัพย์สิน โดยเฉพาะลิงที่มีการขยายพันธุ์อย่างรวดเร็ว และมีปัญหาด้านโรคต่าง ๆ รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการแก้ปัญหาในระยะยาว เพื่อดูแลสุขภาพและควบคุมประชากรลิง นอกจากนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการและการคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ผลักดันร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้

๒.๑ การบริหารจัดการที่ดิน ได้พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน โดย**ผลักดันร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ....** เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศในระยะยาวและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และดำเนิน**โครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”** โดยน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานหลักการในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารและส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมให้ราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการผ่อนผันให้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นการปลูกไม้ป่าและไม้เศรษฐกิจในลักษณะผสมผสาน ตลอดจนการให้คำแนะนำการจัดตั้งกลุ่มและการส่งเสริมอาชีพ โดยในปี ๒๕๖๑ มีประชาชนเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำนวน ๗,๘๖๕ ราย เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๒๘,๙๘๘ ไร่

๒.๒ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอนุญาตให้กลุ่มหรือชุมชนเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐแต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม และส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการจัดระบบและระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อลดข้อขัดแย้งในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และสร้างการยอมรับจากภาคประชาชนในพื้นที่ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ กำหนดพื้นที่เป้าหมายการจัดหาที่ดิน จำนวน ๖๓๕ พื้นที่ ๗๐ จังหวัด ๑,๐๖๖,๓๐๗-๓-๙๑.๖๖ ไร่ ประกอบด้วย

ประเภทพื้นที่	จำนวนพื้นที่	จำนวนจังหวัด	พื้นที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ	๑๘๓	๖๐	๘๕๔,๘๗๘-๓-๙๑.๖๖
ป่าชายเลน	๒๘๒	๑๙	๒๓,๙๖๗-๐-๔๘
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๐๑	๑๙	๑๑๗,๙๖๙-๐-๔๘
ที่ดินสาธารณประโยชน์	๒๗	๑๒	๑๐,๐๖๓-๓-๒๐.๗
ที่ราชพัสดุ	๗	๖	๖,๘๖๔-๐-๔๘

ทั้งนี้ มีพื้นที่ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่แล้ว จำนวน ๑๐๐ พื้นที่ ๕๒ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๓๙๘,๓๐๖-๓-๒๒.๖๔ ไร่ และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติจังหวัดมีมติให้ความเห็นชอบจัดราษฎรเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่แล้ว ๑๖๖ พื้นที่ ๖๑ จังหวัด จำนวน ๔๖,๖๗๔ ราย ๕๘,๓๖๒ แปลง

> “เป้าหมาย
> การจัดหาที่ดิน
> ๖๓๕ พื้นที่ ๗๐ จังหวัด
> ๑.๐๖ ล้านไร่”

๒.๒.๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในที่ดินและพัฒนาอาชีพ ได้ดำเนินการ ๘๒ พื้นที่ ๔๔ จังหวัด ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการพัฒนาที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นฐานข้อมูล Zoning ๓๘ พื้นที่ ๒๔ จังหวัด เช่น การทำปุ๋ยหมัก สนับสนุนหญ้าแฝกป้องกันหน้าดิน อบรมการจัดการเกษตรแบบผสมผสาน ๒) ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ๑๕ พื้นที่ ๙ จังหวัด เช่น ขุดขยายสระเก็บน้ำ จัดหาพัฒนาระบบไฟฟ้า ขุดเจาะบ่อบาดาลให้เกษตรกร พัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค ๓) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ๔๑ พื้นที่ ๒๘ จังหวัด เช่น ให้ความรู้การทำนาข้าว การปลูกมันสำปะหลังโครงการเกษตรอินทรีย์ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ส่งเสริมการเลี้ยงปลาและกบในกระชังบก ๔) ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ๗๒ พื้นที่ ๓๘ จังหวัด เช่น ให้ความรู้ในการรวมกลุ่ม/การบริหารจัดการกลุ่ม อบรมความรู้สหกรณ์ ๕) ด้านการสนับสนุนเข้าถึงแหล่งทุน ๑๗ พื้นที่ ๑๐ จังหวัด เช่น ชี้แจง/แนะนำ/แนวทางการสนับสนุนเงินทุนในการส่งเสริมและพัฒนาในการประกอบอาชีพ สนับสนุนเงินกู้แก่สมาชิกจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และ ๖) ด้านการส่งเสริมและจัดทำบัญชีครัวเรือน ๓๔ พื้นที่ ๒๐ จังหวัด เช่น ส่งเสริมแนะนำ/ติดตาม/ประเมิน การจัดทำบัญชีสหกรณ์ บัญชีครัวเรือน

๒.๒.๓ กำหนดพื้นที่เป้าหมายและกรอบแนวทางแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามนัยมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม และมีกรอบมาตรการ ดังนี้

(๑) **กลุ่มที่ ๑** ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔ และ ๕ ก่อนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ อนุญาตให้อยู่อาศัยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

(๒) **กลุ่มที่ ๒** ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔ และ ๕ หลังมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม โดยออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานของรัฐ โดยชุมชนต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ในลักษณะที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์ตามที่กำหนดร่วมกัน

(๓) **กลุ่มที่ ๓** ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒

(๓.๑) ก่อนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกินและรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม กำกับควบคุมจัดการการใช้ที่ดินและป่าไม้ภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่ ฟื้นฟูสภาพป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่งเสริมราษฎรปลูกป่า ๓ อย่าง ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลดการชะล้างพังทลาย

(๓.๒) หลังมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ จะวางแผนร่วมกับราษฎรและกรรมการหมู่บ้านประชาคมออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ตามแนวพระราชดำริปลูกป่า ๓ อย่าง เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า

(๔) **กลุ่มที่ ๔** ชุมชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ทั้งก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ เพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพิจารณาอนุญาตเมื่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับแล้ว ประกอบด้วย

(๔.๑) หลักการจัดการพื้นที่ โดยต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม กำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่ยอมรับร่วมกัน และให้สิทธิทำกินแต่ไม่ให้เอกสารสิทธิ

(๔.๒) แนวทางการจัดการพื้นที่ คือ การสำรวจการครอบครองที่ดินและการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อตกลงแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในรูปแบบประชาคมของชุมชน

(๕) **กลุ่มที่ ๕** ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน จัดทำเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน จัดทำแผนบริหารจัดการและโครงการเพื่อการอนุญาต

๓. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ

๓.๑ การบริหารจัดการน้ำตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙) รัฐบาลได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ๑) การบริหารจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ๒) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) ๓) การบริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ๔) การบริหารจัดการคุณภาพน้ำ ๕) การฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน และ ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑.๑ บริหารจัดการน้ำอุปโภคบริโภค มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกหมู่บ้านมีน้ำประปาใช้ ภายในปี ๒๕๖๒ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีเป้าหมายดำเนินการตามแผนการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล จำนวน ๒,๑๒๗ แห่ง แบ่งเป็น ๑) น้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค จำนวน ๕๗ แห่ง/หมู่บ้าน ดำเนินการแล้วเสร็จ ๗๗ แห่ง/หมู่บ้าน ๒) น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ จำนวน ๖๓๓ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๕๗๕ แห่ง และ ๓) แหล่งน้ำต้นทุนประปาชนบท (เจาะบ่อบาดาล) จำนวน ๑,๔๓๗ แห่ง ดำเนินการแล้ว ๑,๑๐๘ แห่ง

นอกจากนี้มีการจัดการภัยแล้ง ดังนี้

(๑) **ช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนจากพิบัติภัยให้แก่ประชาชน** ช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการแจกจ่ายน้ำ ๖,๘๖๖,๘๗๙ ลิตร เป่าล้างบ่อบาดาล ๑,๐๙๘ บ่อ และสูบเติมน้ำในแหล่งน้ำ ๙,๓๔๒,๙๔๐ ลูกบาศก์เมตร

(๒) **สนับสนุนเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง** โดยจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องจักร เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในอนาคต ประกอบด้วย ชุดบ่อเจาะน้ำบาดาล จำนวน ๘๙ ชุด ชุดเป่าล้างทำความสะอาดบ่อน้ำบาดาล จำนวน ๔๑ ชุด ชุดซ่อมระบบประปาและเครื่องสูบ จำนวน ๓๕ ชุด ชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำเคลื่อนที่ จำนวน ๑๘ ชุด รถบรรทุกน้ำ จำนวน ๗๘ คัน และจุดจ่ายน้ำถาวร จำนวน ๘๙ แห่ง

(๓) **ขุดเจาะบ่อบาดาล** จำนวน ๙๖๙ แห่ง เป็นพื้นที่ที่มีไฟฟ้า ๑๑๘ แห่ง และไม่มีไฟฟ้า ๗๙๖ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๙๑๔ แห่ง และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๗๕ บ่อ

(๔) **พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค** โดยการเจาะบ่อบาดาล และติดตั้งเครื่องสูบน้ำแบบซับเมอร์ทซิเบิ้ล พร้อมระบบควบคุมไฟฟ้า จำนวน ๕,๑๙๓ แห่ง ทำให้มีปริมาณน้ำที่รับได้ ๑๕๑.๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ประชาชนได้รับประโยชน์ ๙๘๙,๕๐๐ ครัวเรือน

(๕) **พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียน** ด้วยการจัดหาแหล่งน้ำดิบจัดทำระบบประปาบาดาล และก่อสร้างระบบคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานอนามัยโลก เพื่อให้เยาวชนและประชาชนในชุมชนได้มีน้ำดื่มที่สะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยมีผลดำเนินการ ดังนี้

(๕.๑) ดำเนินการให้กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐๐ คน จำนวน ๗๓๖ แห่ง ทำให้สามารถผลิตน้ำดื่มสะอาดได้ ๑๒๑,๓๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ประชาชนในชุมชนได้รับน้ำดื่มสะอาด จำนวน ๑๒๑,๙๒๕ ครัวเรือน

(๕.๒) ดำเนินการให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน แต่ไม่ถึง ๓๐๐ คน จำนวน ๑,๘๑๓ แห่ง ทำให้สามารถผลิตน้ำดื่มสะอาดได้ ๕๒.๖๘๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ประชาชนในชุมชนได้รับน้ำดื่มสะอาด จำนวน ๒๕๙,๔๗๕ ครัวเรือน

(๖) **สูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติส่งน้ำเข้าแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปา** ได้ดำเนินการสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติส่งน้ำเข้าแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปา จำนวน ๓๖๘,๕๙๐,๔๐๐ ลิตร สูบน้ำจากแหล่งน้ำดิบส่งเข้าพื้นที่การเกษตร จำนวน ๒๐๐ ไร่ แจกจ่ายประชาชนเพื่ออุปโภค/บริโภค จำนวน ๖๐๐ ลิตร ผลิตน้ำดื่มสะอาดแจกจ่ายประชาชน จำนวน ๒,๕๐๐ ลิตร ขุดเจาะบ่อบาดาล/บ่อน้ำตื้น/เป่าล้างบ่อบาดาล จำนวน ๔๒๐ บ่อ รวมประชาชนได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือสนับสนุนจากเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยภัยแล้ง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔,๓๑๘ คน ๓,๒๒๙ ครัวเรือน

๓.๑.๒ สร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) มีเป้าหมายเพื่อให้ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมมีแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการจัดการอย่างสมดุล มีผลดำเนินการบริหารจัดการน้ำให้เกษตรกร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) **เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานเดิม**ให้เกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ๑,๓๓๗ รายการ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๑.๙๗ ล้านไร่ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๘

(๒) **ก่อสร้างแหล่งน้ำ/ระบบกระจายน้ำใหม่** เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๐.๓๒ ล้านไร่ เพิ่มปริมาณน้ำ ๔๕๗ ล้านลูกบาศก์เมตร มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๔๒

(๓) **พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน** โดยกำหนดเป้าหมายฟื้นฟูแหล่งน้ำ ๔๒๐ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๑๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นา ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฝนทิ้งช่วงและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร จำนวน ๕๔,๗๒๙ แห่ง/สระ ดำเนินการแล้วเสร็จ ๓๒,๗๔๒ แห่ง/สระ คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง จำนวน ๑,๑๗๒ แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จ ๘๘๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖ รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำและกระจายน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓๙ แห่ง

(๔) **ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่สำคัญ** เช่น โครงการเขื่อนทดน้ำผาจุก จังหวัดอุตรดิตถ์ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๔๘๑,๔๐๐ ไร่ โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ ความจุอ่างเก็บน้ำ ๒๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำให้พื้นที่ชลประทานรวม ๑๘๘,๐๐๐ ไร่ และโครงการอ่างเก็บน้ำฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จังหวัดปราจีนบุรี พื้นที่ชลประทาน ๑๑๑,๓๐๐ ไร่ ความจุเก็บกัก ๒๙๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

(๕) **ปฏิบัติการฝนหลวงและบริการด้านการบิน** โดยจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ๑๒ หน่วย ๑๒ จังหวัด และขึ้นบินปฏิบัติการฝนหลวง มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๓๐ ล้านไร่ และตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเคลื่อนที่เร็ว จำนวน ๒ ชุด ดำเนินการในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐-มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อเฝ้าระวังสภาพอากาศและสามารถขึ้นปฏิบัติการได้ทันท่วงที

๓.๑.๓ บริหารจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

(๑) **บริหารจัดการอุทกภัย** เป้าหมายเพื่อพื้นที่ชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ และพื้นที่เกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมและอุทกภัย มีผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ ซึ่งแล้วเสร็จตามเป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐ ดังนี้ ๑) ปรับปรุงทางน้ำ/เพิ่มประสิทธิภาพการระบาย (ร่องน้ำ) จำนวน ๒๔ ร่องน้ำ ๒) ป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมืองพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย จำนวน ๑๔ แห่ง พื้นที่ ๐.๔ ล้านไร่ และ ๓) ก่อสร้างอาคารป้องกันตลิ่งฝาย ประตูน้ำ ปรับปรุงทำนบดิน ก่อสร้างอาคารป้องกันตลิ่งฝายทดน้ำ ประตูระบายน้ำ ปรับปรุงทำนบดิน หากแล้วเสร็จจะมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๐.๐๗ ล้านไร่ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๐๕

นอกจากนี้ ได้มีการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัย ประเมินสถานการณ์น้ำในปี ๒๕๖๑ เพื่อติดตามปริมาณน้ำ คาดการณ์สถานการณ์น้ำ ทั้งกรณีที่มีพายุและกรณีไม่มีพายุ การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม การเตรียมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสร้างกระบวนการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ จัดทำโครงการป้องกันอุทกภัยที่สำคัญ เพื่อเร่งระบายน้ำและรองรับน้ำในฤดูน้ำหลาก เช่น ระบบระบายน้ำแม่น้ำตรัง แก้มลิงรองรับน้ำในพื้นที่ ๑๒ ทุ่งลุ่มน้ำเจ้าพระยา และพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม ๓๐ แห่ง โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี และโครงการบรรเทาอุทกภัยหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดำเนินการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำในพื้นที่ภาคใต้ ๑๑๑ แห่ง ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และข้อสั่งการของประธาน กนช. ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๖๖ แห่ง และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๔๕ แห่ง ซึ่งจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ และจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในภาวะวิกฤต

(๒) **จัดทำระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร** ได้ก่อสร้างคันกั้นน้ำปิดล้อมพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อป้องกันน้ำจากภายนอกไหลบ่าเข้าท่วมพื้นที่ สำหรับบริเวณภายในพื้นที่ปิดล้อมได้ก่อสร้างและปรับปรุงระบบระบายน้ำ ได้แก่ ท่อระบายน้ำ คูคลอง สถานีสูบน้ำ อุโมงค์ระบายน้ำ และแก้มลิง เพื่อเร่งระบายน้ำท่วมขังออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาลงสู่ทะเลโดยเร็ว โดยแบ่งพื้นที่บริหารจัดการน้ำท่วมออกเป็น ๓ พื้นที่ ประกอบด้วย ๑) พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาภายในคันกั้นน้ำพระราชดำริ ประมาณ ๖๕๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นชุมชนเมืองและเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ๒) พื้นที่ด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยานอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

(King Dike) ประมาณ ๔๖๘ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่รองรับน้ำหลากตามธรรมชาติ (floodway) เพื่อระบายน้ำจากพื้นที่ตอนเหนือและตะวันออกลงสู่พื้นที่ด้านใต้และลงสู่ทะเล และ ๓) พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ประมาณ ๔๕๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น

(๒.๑) **สร้างระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำ** เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ๑) มีคันป้องกันน้ำท่วมด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครตามพระราชดำริ (King Dike) เพื่อป้องกันน้ำไหล่บ่าจากพื้นที่ด้านตะวันออกเข้าท่วมพื้นที่ชั้นใน ความยาวรวม ๗๒ กิโลเมตร ความสูงคันป้องกัน +๒.๕๐ ถึง +๓.๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง (รทก.) ๒) มีแนวป้องกันน้ำท่วมริมแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางกอกน้อยและคลองมหาสวัสดิ์ ความยาวรวม ๗๗ กิโลเมตร ป้องกันน้ำไหลบ่าจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าท่วมในพื้นที่ ประกอบด้วย ท่อระบายน้ำ ความสูงกำแพงกั้นน้ำ +๒.๘๐ ถึง +๓.๕๐ ม.รทก. ๓) มีระบบระบายน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ ความยาวรวม ๖,๓๖๘ กิโลเมตร และคูคลอง ๑,๖๘๒ คลอง ความยาวรวม ๒,๖๐๔ กิโลเมตร ๔) สถานีสูบน้ำ ประตูระบายน้ำ บ่อสูบน้ำ มีกำลังสูบรวมทั้งสิ้น ๒,๒๒๙ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที โดยสามารถสูบระบายน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาได้ ๙๐๓ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ๕) มีอุโมงค์ระบายน้ำขนาดใหญ่เปิดใช้งานแล้ว ๔ แห่ง ความยาวรวม ๑๙ กิโลเมตร อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ๑ แห่ง และมีแผนก่อสร้างอีก ๔ แห่ง ๖) มีแก้มลิง จำนวน ๒๙ แห่ง เก็บน้ำได้ ๑๓.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร อยู่ระหว่างก่อสร้าง ๓ แห่ง และมีแผนจัดหาเพิ่มเติม ๘ แห่ง และ ๗) มีศูนย์ควบคุมระบบป้องกันน้ำท่วม รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ประมวลผลการป้องกันน้ำท่วม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชน ระบบระบายน้ำสามารถระบายน้ำท่วมขังเนื่องจากฝนตกให้หมดไปภายในระยะเวลา ๒ ชั่วโมง กรณีมีความรุนแรงของฝนที่ตกไม่เกิน ๖๐ มิลลิเมตร ตกในเวลา ๑ ชั่วโมง

(๒.๒) **เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร** ในปี ๒๕๖๑ ได้ล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำความยาว ๓,๓๐๐ กิโลเมตร จากทั้งหมด ๖,๔๐๐ กิโลเมตร เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ๑,๖๘๒ คลอง ความยาว ๒,๖๐๔ กิโลเมตร ขุดลอกคูคลอง ๘๑ คลอง และเปิดทางน้ำไหล ๑,๓๔๑ กิโลเมตร ซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำตามสถานีสูบน้ำ ประตูระบายน้ำ บ่อสูบน้ำ จำนวน ๗๐๐ แห่ง เพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่ ซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำแบบเคลื่อนที่ เพื่อติดตั้งในจุดอ่อนน้ำท่วมและพื้นที่วิกฤตต่าง ๆ รวม ๑,๖๓๘ เครื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสูบน้ำรวม ๖๗๓.๓๖ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และตรวจซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำ รวม ๑๕๑ เครื่อง เตรียมความพร้อมหน่วยบริการเร่งด่วนกรุงเทพมหานคร หรือหน่วยปฏิบัติการเร่งด่วน (BEST) ประจำทุกสำนักงานเขต พร้อมทั้งได้ประชาสัมพันธ์สภาพฝนและน้ำท่วมผ่านสื่อต่าง ๆ และทางเว็บไซต์กรุงเทพมหานคร http://www.bangkok.go.th หรือที่เว็บไซต์สำนักการระบายน้ำ http://dds.bangkok.go.th, Facebook: Bangkok.Water, Twitter: bkk_best

(๒.๓) **เตรียมแผนรับมือ ๙ ขั้นตอน สำหรับสถานการณ์ฝนตกหนักในพื้นที่** โดยดำเนินการ ๑) เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์สภาพอากาศ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพิ่มเติม ตามจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาน้ำท่วมให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้ทันที ๓) ควบคุมและลดระดับน้ำในคลอง ท่อระบายน้ำ และแก้มลิงให้อยู่ในระดับต่ำ โดยใช้อุโมงค์ระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ และบ่อสูบน้ำเร่งระบายน้ำออก ๔) แจ้งเตือนสถานการณ์ฝนตกให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕) จัดส่งหน่วยปฏิบัติการเร่งด่วน (BEST) ประจำจุดเสี่ยงและจุดสำคัญที่คาดว่าจะมีฝนตกหนัก เพื่อเร่งระบายน้ำและแก้ปัญหาด้านการจราจร ๖) มอบหมายให้หน่วยงานภาคสนามลงพื้นที่ตามจุดต่าง ๆ และรายงานสถานการณ์น้ำท่วม ๗) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำชนิดเคลื่อนที่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในจุดที่วิกฤต ๘) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น ตำรวจเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกการจราจร การปิดเส้นทางน้ำท่วม ทหารเพื่อช่วยเหลือประชาชน และ ๙) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบรายงานสภาพฝน ปริมาณฝน พื้นที่น้ำท่วมขังเป็นระยะ ๆ และสรุปสถานการณ์เพื่อแจ้งเตือนและประชาสัมพันธ์ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Line id: @bkk_best หรือ www.facebook.com/bkk.best)

(๓) **ช่วยเหลือเกษตรกรกรณีได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและวาตภัย**

(๓.๑) อุทกภัย ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม-๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ (พายุตาลัส-เซินกา) ช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ แก่เกษตรกร ๔๔๔,๗๔๕ รายวงเงินรวม ๓,๘๗๗.๙๔ ล้านบาท ช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ครัวเรือนละ ๓,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๓ จังหวัด มีเกษตรกรยื่นแบบความจำนง ๑,๘๖๕,๐๖๕ ครัวเรือน โอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรแล้ว ๑,๗๒๒,๙๙๑ ครัวเรือน วงเงิน ๕,๑๖๘.๙๗๓ ล้านบาท

(๓.๒) อุทกภัย ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม-๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ (พายุทกชูรี หย่อมความกดอากาศต่ำ) ช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ แก่เกษตรกร ๙๕,๔๘๒ ราย วงเงิน ๘๖๐.๖๔ ล้านบาท ช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ครัวเรือนละ ๓,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๔๗,๒๐๕ ครัวเรือน วงเงิน ๗๔๑.๖๑๕ ล้านบาท

(๓.๓) อุทกภัยภาคใต้ ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐-๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ การช่วยเหลือระยะเร่งด่วนที่สำคัญ เช่น ติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำ ๑๖ เครื่อง แจกจ่ายหญ้าอาหารสัตว์พระราชทานให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ ๑๒ จังหวัด ซึ่งได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จำนวน ๑,๐๒๕,๗๕๙ กิโลกรัม อพยพสัตว์ ๕๙๐,๒๓๙ ตัว ดูแลสุขภาพสัตว์ ๑๔๕,๓๙๕ ตัว รักษาสัตว์ ๑๙๔,๓๕๗ ตัว แจกถุงยังชีพสัตว์ ๑,๔๒๓ ถุง อาหารสัตว์ ๑๗๗,๓๐๐ กิโลกรัม การให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ แก่เกษตรกร ๓๙,๙๒๕ ราย วงเงิน ๓๑๖.๓๕ ล้านบาท

(๓.๔) อุทกภัย ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์-๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ (พายุฤดูร้อน) การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ แก่เกษตรกร ๙๐๓ ราย พื้นที่ ๓,๓๒๓ ไร่ วงเงิน ๔.๖๕ ล้านบาท

(๓.๕) อุทกภัย ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม-๓ กันยายน ๒๕๖๑ จากอิทธิพลพายุโซนร้อน “เบบินคา” (BEBINCA) และพายุโซนร้อน “เซินติญ” มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ การให้ความช่วยเหลือที่สำคัญ เช่น สนับสนุนเครื่องผลักดันน้ำ ๑๘ เครื่อง สนับสนุนเสบียงสัตว์ ๖๔๒,๔๐๐ กิโลกรัม (หญ้าพระราชทาน ๓๘๑,๘๐๐ กิโลกรัม) อพยพสัตว์ไปยังพื้นที่สูง ๕๓,๐๒๖ ตัว ดูแลสุขภาพสัตว์ ๑๒,๗๖๖ ตัว

(๓.๖) วาตภัย ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์–๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ (พายุฤดูร้อน) ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือแล้ว ๓๐ จังหวัด ๘๘ อำเภอ การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้านพืช แก่เกษตรกร ๕,๐๑๗ ราย พื้นที่ ๑๗,๑๘๐ ไร่ วงเงิน ๒๓.๒๓ ล้านบาท

๓.๑.๔ บริหารจัดการคุณภาพน้ำ มีเป้าหมายเพื่อให้แหล่งน้ำทั่วประเทศมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป ป้องกันระดับความเค็มไม่เกินมาตรฐานของการเกษตร โดยการดำเนินการในระยะสั้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อบำบัดน้ำเสียชุมชน ๒๔๘ แห่ง ได้ดำเนินการแล้ว ๕๘ แห่ง ส่วนระยะกลางและระยะยาวเป็นการผลักดันน้ำเค็มในฤดูแล้ง ๗ ลุ่มน้ำ ได้ดำเนินการควบคุมความเค็มในลุ่มน้ำวิกฤต ๓ ลุ่มน้ำ ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ ลุ่มน้ำภาคใต้ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก รวม ๒๖๕,๖๓๑ ไร่ โดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการคุณภาพน้ำประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ภายใต้วิสัยทัศน์ “แหล่งน้ำมีคุณภาพน้ำดีขึ้น ด้วยการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม” รวมทั้งพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ป้องกันระดับความเค็มและลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด ดำเนินโครงการจัดการคุณภาพน้ำ ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ชุมชนเมืองได้รับการแก้ปัญหาน้ำเค็มรุกล้ำ ๒๖๖,๓๖๕ ไร่

คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๒ ซึ่งหากดำเนินการแล้วเสร็จทุกกิจกรรม ในปี ๒๕๖๑ จะมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๒.๘๒ ล้านไร่ ความจุเก็บกักเพิ่มขึ้น ๑,๖๓๘.๐๓ ล้านลูกบาศก์เมตร เกษตรกรได้รับประโยชน์ ๑.๓๐ ล้านครัวเรือน ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นมูลค่า ๗,๗๕๕ ล้านบาท/ปี เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ๒๕๐,๖๕๘ ครัวเรือน

๓.๑.๕ ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน มีเป้าหมายเพื่อให้พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู โดยเป็นการดำเนินการระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม ๔.๗ ล้านไร่ โดยมีผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ ซึ่งแล้วเสร็จตามเป้าหมาย ดังนี้ ๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ จำนวน ๔๘๕,๐๐๐ ไร่ ๒) ป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน จำนวน ๑,๔๓๕,๐๐๐ ไร่ และ ๓) พัฒนาแหล่งน้ำชุมชนเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยการก่อสร้างแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถนำไปใช้ในเขตพื้นที่การเกษตร มีการวางแผนการใช้ที่ดิน มีการจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสม ๕ แห่ง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ โดยก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ปรับปรุงพื้นที่และระบบส่งน้ำในไร่นา เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการเกษตรและในช่วงฝนทิ้งช่วง ๑๕๙ แห่ง

นอกจากนี้ ได้ฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน หรือที่เรียกว่า “เขาหัวโล้น” ในพื้นที่จังหวัดน่าน โดยจัดทำแผนแม่บทร่วมกับ ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมพัฒนาที่ดิน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูง สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

หน่วยงาน	พื้นที่เป้าหมาย	ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑
กรมป่าไม้	รับผิดชอบพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ ๑.๔๖๓ ล้านไร่ ประกอบด้วย ๑. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑, ๒ รวม ๐.๙๒ ล้านไร่ ๒. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓-๕ รวม ๐.๕๒ ล้านไร่	๑. โครงการปลูกฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๐.๐๒๕ ล้านไร่ ๒. โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ ๐.๐๑๑ ล้านไร่ ๓. โครงการส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจ ๐.๐๐๔ ล้านไร่ รวมทั้งสิ้น ๐.๐๓๘ ล้านไร่
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน เนื้อที่ ๐.๒๐๒ ล้านไร่	๑. แนวเขตควบคุม ๐.๒๐๒ ล้านไร่ (ดำเนินการแล้วเสร็จ) ๒. Watershed Profile จำนวน ๑๗ หมู่บ้าน ๓. เพาะชำกล้าไม้ ๑,๐๔๕,๐๐๐ กล้า ๔. ปลูกฟื้นฟูป่า ๒๒,๔๕๐ ไร่ ๕. ปลูกหญ้าแฝก ๑,๗๖๐,๐๐๐ กล้า ๖. สร้างฝาย ๔๙ แห่ง ๗. เครือข่าย สสอ. ๑๙๑ หมู่บ้าน
กรมพัฒนาที่ดิน	พื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพ บนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) ในพื้นที่นำร่อง ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาหมื่น อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอนาน้อย อำเภอแม่จริม อำเภอเวียงสา อำเภอเฉลิมฯ และอำเภอปัว ราษฎรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๒๓ ราย พื้นที่ ๑,๙๔๕ ไร่	สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๑. ปุ๋ยหมัก จำนวน ๙ ตัน ๒. น้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๙๐๐ ลิตร ๓. ถั่วมะแฮะ จำนวน ๑.๗๗๖ กิโลกรัม

นโยบายข้อ ๙

หน่วยงาน	พื้นที่เป้าหมาย	ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑
มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์	พื้นที่ต้นน้ำ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอสองแคว อำเภอท่าวังผา และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๒๐ หมู่บ้าน ๘,๕๘๘ คน ครอบคลุมพื้นที่ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่	๑. สร้างความเข้าใจชุมชน [สร้างทีม (ชาวบ้าน อสพ.) สำรวจข้อมูล] ๒. ปลูกคน [(น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค/การเกษตร (ฝาย บ่อพวงสันเขา ระบบส่งน้ำ) นาขั้นบันได/ปรับปรุงดิน กองทุนพันธุ์พืช/ปุ๋ย กองทุนพันธุ์สัตว์/ยาและเวชภัณฑ์สัตว์)] ๓. ปลูกป่า (เพาะชำกล้าไม้ ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง มาตรการป้องกันไฟป่า คณะกรรมการและกฎระเบียบชุมชน) ๔. ผลผลิตจากป่าเศรษฐกิจ
สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร	พื้นที่ต้นน้ำ ๒ พื้นที่ ได้แก่ บ้านดงผาปูน และบ้านนาบง ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ ครอบคลุมพื้นที่ ๓,๒๐๐ ไร่	๑. เปลี่ยนวิถีการเพาะปลูก จากพืชเชิงเดี่ยว เป็นไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง รวมทั้งหมด ๘๒ แปลง ประมาณ ๖๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๗ ๒. เพิ่มความชุ่มชื้นหน้าดิน มีน้ำหน้าฝาย ตามร่องเขาและแนวปลูกกล้วย คืนพื้นที่เกษตร ได้ ๗๕๓ ไร่ ๓. เกิดระบบกักเก็บน้ำและสำรองน้ำที่ใช้การได้เต็มประสิทธิภาพ จากแหล่งน้ำและโครงสร้างน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูและสร้างเพิ่มเติม ๔. ชาวบ้านร่วมกันคืนพื้นที่ไร่หมุนเวียนที่ไม่ได้ทำการเพาะปลูก จำนวน ๖๕๐ ไร่ เพื่อฟื้นฟูให้กลับเป็นพื้นที่ป่าที่สมบูรณ์

๓.๑.๖ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๑) **จัดทำร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ....** ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและมีความเป็นเอกภาพจากทุกภาคส่วน โดยให้ประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

(๒) **จัดตั้ง "ศูนย์ความเป็นเลิศด้านระบบบริหารจัดการน้ำ"** (Center of Excellence on Water Management Systems) เพื่อเป็นศูนย์กลางงานวิจัยด้านน้ำ โดยเน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลและแนวคิดร่วมกับหน่วยงานต่างชาติที่มีประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากร และงานวิจัยร่วมกัน

(๓) **ขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)** ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒) คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง วิเคราะห์โครงการและติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๓) คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ ๔) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ

(๔) **จัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อเป็นองค์กรขับเคลื่อนและกำกับการบริหารจัดการน้ำ** ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหน่วยกำกับ (Regulator) ดำเนินการในลักษณะบูรณาการข้อมูล แผนงานหรือโครงการ งบประมาณ และการติดตามประเมินผลในเชิงนโยบายและวางแนวทางกำกับ ควบคุมการปฏิบัติการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ และปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๕) **สร้างแม่ข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** โดยสนับสนุนให้ชุมชนประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เครื่องอุปกรณ์ระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS) แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลจากสถานีโทรมาตร และการใช้งานระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำของชุมชน จนเกิดเป็นชุมชนต้นแบบและสามารถขยายผลไปยังชุมชนข้างเคียงจนเกิดเป็นเครือข่ายการจัดการน้ำ โดยชุมชนแม่ข่ายและเครือข่าย ๖๐ ชุมชน มีหมู่บ้านที่ได้รับการขยายผลโครงการในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖๖ หมู่บ้าน และสามารถแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำในชุมชน ลดปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งได้ จำนวน ๑๓,๘๓๐ ครัวเรือน ๔๓,๗๓๐ ไร่ เพิ่มปริมาณน้ำสำรองในพื้นที่ชุมชน ๓.๒ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินงานกับชุมชนแม่ข่าย จำนวน ๑๕ ชุมชน (ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปีที่ ๒-๔ ซึ่งชุมชนแม่ข่ายจะสิ้นสุดสถานภาพทั้งหมดในปี ๒๕๖๓) สามารถฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำในชุมชนให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) **พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศน้ำตำบล** โดยพัฒนาการใช้งานแผนที่และจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบภูมิสารสนเทศเพื่อให้มีข้อมูลแหล่งน้ำขนาดเล็กที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น หน่วยงานท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปใช้แก้ไขปัญหาและวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ของตนเองได้ โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่น้ำระดับตำบล ๓๒ ชั้นข้อมูล จำนวน ๖๐๐ ตำบล โดยมีหน่วยงานท้องถิ่นนำข้อมูลไปใช้ จำนวน ๓๓๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๖

> จัดทำฐานข้อมูล
> **แผนที่น้ำระดับตำบล**
> ๓๒ ชั้นข้อมูล ๖๐๐ ตำบล

๓.๒ สถานการณ์น้ำและการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา

๓.๒.๑ จัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๐/๖๑ โดยมีแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศ ๒๕,๐๖๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้มีการวางแผนใช้น้ำจาก ๔ เขื่อนหลัก ประกอบด้วย เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จำนวน ๗,๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มีผลการจัดสรรน้ำทั้งประเทศใช้น้ำไปแล้ว ๒๔,๘๓๖ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๙๙ ของแผนการจัดสรรน้ำ และผลการจัดสรรน้ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาใช้น้ำไปแล้ว ๘,๕๕๓ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๑๑ ของแผนการจัดสรรน้ำ

หน่วย : ล้านลูกบาศก์เมตร

พื้นที่	แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ๒๕๖๐/๖๑ (๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐-๓๐ เมษายน ๒๕๖๑)				ผลการจัดสรรน้ำ	
	อุปโภค-บริโภค	รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ	การเกษตร	รวม	ปริมาตรน้ำ	ร้อยละแผนจัดน้ำ
ทั้งประเทศ	๒,๑๖๗	๖,๙๔๘	๑๕,๙๕๒	**๒๕,๐๖๗**	๒๔,๘๓๖	๙๙
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา	๑,๑๔๐	๑,๔๕๐	๕,๑๑๐	**๗,๗๐๐**	๘,๕๕๓	๑๑๑

๓.๒.๒ เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๐/๖๑ ได้มีแผนการเพาะปลูกพืชทั้งประเทศ ๑๔.๕๙ ล้านไร่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๗.๗๖ ล้านไร่ มีผลการเพาะปลูกทั้งประเทศ ๑๕.๑๙ ล้านไร่ แบ่งเป็นข้าว ๑๒.๙๙ ล้านไร่ (เก็บเกี่ยวแล้ว ๑๒.๘๓ ล้านไร่) และพืชไร่ ๒.๕๐ ล้านไร่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๘.๖๔ ล้านไร่ แบ่งเป็นข้าว ๗.๘๖ ล้านไร่ (เก็บเกี่ยวแล้ว ๖.๑๒ ล้านไร่) และพืชไร่ ๐.๗๘ ล้านไร่

หน่วย : ล้านไร่

		แผนการเพาะปลูก ปี ๒๕๖๐/๖๑			ผลการเพาะปลูก ปี ๒๕๖๐/๖๑			
พื้นที่	**เขตเพาะปลูก**	**ข้าว**	**พืชไร่**	**รวม**	**ข้าว**	**พืชไร่**	**รวม**	**เก็บเกี่ยวข้าวแล้ว**
รวมทั้งประเทศ	ในเขตชลประทาน	๘.๓๕	๐.๗๙	๙.๐๕	๙.๖๒	๐.๖๓	๑๐.๒๕	๑๐.๒๕
	นอกเขตชลประทาน	๓.๓๔	๒.๒๐	๕.๕๔	๓.๓๗	๑.๘๗	๔.๙๔	๒.๕๘
	รวม	**๑๑.๖๙**	**๒.๙๙**	**๑๔.๕๙**	**๑๒.๙๙**	**๒.๕๐**	**๑๕.๑๙**	**๑๒.๘๓**
รวม ๒๒ จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา	ในเขตชลประทาน	๕.๑๗	๐.๐๖	๕.๒๓	๖.๐๓	๐.๐๖	๖.๐๙	๔.๕๗
	นอกเขตชลประทาน	๑.๘๙	๐.๖๔	๒.๕๓	๑.๘๓	๐.๗๒	๒.๕๕	๑.๕๕
	รวม	**๗.๐๖**	**๐.๗๐**	**๗.๗๖**	**๗.๘๖**	**๐.๗๘**	**๘.๖๔**	**๖.๑๒**

๓.๒.๓ จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โดยดำเนินโครงการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๓๒ โครงการ ก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่รับน้ำ ๒๕ แห่ง และก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท ๑๗๓ โครงการ มีผลการดำเนินงานร้อยละ ๗๓.๘๙

๓.๒.๔ สร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นา จำนวน ๔๔,๙๘๔ แห่ง/บ่อ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฝนทิ้งช่วงและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

๔. การเร่งรัดการควบคุมมลพิษ ทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน

๔.๑ การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ แร่เป็นปัจจัยสำคัญด้านอุตสาหกรรมและพลังงานสร้างความมั่นคงและความมั่งคั่งของประเทศ รวมถึงการสร้างงานและรายได้แก่ประชาชน ทั้งในด้านการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การทำกิจการเหมืองแร่ที่ผ่านมาก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งปัญหาฝุ่นละอองและอากาศเป็นพิษ ปัญหาน้ำเสียและดินเสีย ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม การละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ขาดการควบคุมป้องกันจากผู้ประกอบการ รัฐบาลได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ จัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙) และแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๖๔ เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชนอย่างยั่งยืน และสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยให้ความสำคัญด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนา คือ “การบริหารจัดการทรัพยากรแร่แบบองค์รวม เพื่อสนับสนุนวัตถุดิบให้เป็นมาตรฐานการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศ ยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน”

๔.๑.๒ ผลักดันการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ (คนร.) ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้การจัดทำเหมืองแร่มีความสมดุลในการดูแลสุขภาพ วิถีชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๓ ใช้มาตรการทางสังคมให้กลุ่มผู้ประกอบการเหมืองแร่ไทย ประกาศเจตนารมณ์ของผู้ประกอบกิจการเหมืองแร่ที่มีความพร้อมในการพัฒนาเหมืองแร่ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๒ การยกระดับอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Factory 4.0)

๔.๒.๑ ส่งเสริมภาคการผลิตสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ โดยการจัดการด้านพลังงาน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและประสิทธิภาพประหยัดพลังงาน ภายในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ มีการบูรณาการความร่วมมือกับกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ยกระดับโรงงานให้มีการใช้ระบบ Smart Boiler ซึ่งจะช่วยให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในภาพรวมไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยอยู่ระหว่างดำเนินการยกระดับผู้ประกอบกิจการ ภายใต้มาตรการ Smart Boiler & Safety Thailand จำนวน ๗๐ สถานประกอบการ

๔.๒.๒ การจัดการกากอุตสาหกรรม ในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณกากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบ จำนวน ๓๖.๒๘๑ ล้านตัน เป็นกากอุตสาหกรรมอันตราย จำนวน ๑.๔๔๑ ล้านตัน และมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (โรงงานรายใหม่) จำนวน ๗,๑๓๒ ราย

๔.๒.๓ บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Town/Eco Industry) ดำเนินการใน ๑๘ พื้นที่เป้าหมายใน ๑๕ จังหวัด มีเขตประกอบการที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินรวม ๑๔ แห่ง และส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน ได้แก่ ๑) CSR–DIW มีโรงงานที่ได้เข้าร่วมโครงการและได้รับเกียรติบัตรและรางวัล ๒ กลุ่ม รวมจำนวน ๓๗๐ โรงงาน ๒) CSR–DPIM มีสถานประกอบการที่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐ ราย และสถานประกอบการเครือข่าย จำนวน ๔๗ ราย รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) มีโรงงานอุตสาหกรรมได้ผ่านการรับรองระดับที่ ๔ และ ๕ รวม ๑๐๗ โรงงาน และ ๓) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานยกระดับมาตรฐานการประกอบการสู่เหมืองแร่สีเขียว (Green Mining) โดยมีผู้ได้รับรางวัลเหมืองแร่สีเขียว จำนวน ๒๗ ราย

> “ส่งเสริมการ **พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ** ใน ๑๕ จังหวัด ๑๘ พื้นที่เป้าหมาย”

๔.๓ การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

๔.๓.๑ ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน** (After Action Review: AAR) ในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ทุกจังหวัดกำหนดมาตรการเฝ้าระวังการเผาหลังพ้นห้วงเวลาห้ามเผา มาตรการจัดระเบียบการเผา และเหลื่อมเวลาการเผา การเผาแบบควบคุม และจัดการเชื้อเพลิงตามหลักวิชาการ เพื่อควบคุมปริมาณการเผาและฝุ่นละออง รวมทั้งมุ่งเน้นการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านกลไกคณะกรรมการชายแดน และการจัดกิจกรรมรณรงค์สามแผ่นดิน (ไทย–เมียนมา–ลาว) ภายใต้กรอบอาเซียน

(๒) **แก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน** โดยเน้นการสร้างความร่วมมือและประสานประเทศเพื่อนบ้านให้ลดการเผาและหมอกควัน ทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียน ผ่านการผลักดันการดำเนินงานตาม Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation เพื่อเปลี่ยนให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นภูมิภาคปลอดหมอกควันข้ามแดนภายในปี ๒๕๖๓ นอกจากนี้ได้ดำเนินการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๒๐ ระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม–๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมสนับสนุนการประเมินผลการดำเนินงานตาม ASEAN Tranboundary Haze Free Roadmap เพื่อใช้เป็นรอบการดำเนินงานของภูมิภาคอาเซียนในการแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

> “ไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุม ๕ ประเทศ เพื่อแก้ไขมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน”

(๓) **ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักและรวมกลุ่มร่วมจัดการทรัพยากร และสนับสนุนกิจกรรมด้านการจัดการไฟป่า** ส่งผลให้คุณภาพอากาศดีขึ้น ในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณจุดความร้อน (Hotspot) ลดลงจากช่วงเวลาในปี ๒๕๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๓

(๔) **จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่ภาคเหนือ ๒ หน่วย** คือ หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่และพิษณุโลก โดยขึ้นบินปฏิบัติการฝนหลวง จำนวน ๓๐ เที่ยวบิน มีปริมาณการใช้สารฝนหลวง ๑๘.๒ ตัน พร้อมทั้งได้เพิ่มการปฏิบัติการฝนหลวง ๙ วัน ๓๐ เที่ยวบิน ๕๓:๔๐ ชั่วโมงบิน ซึ่งสามารถช่วยระบายฝุ่นละอองในชั้นบรรยากาศ (PM10) ให้ลดลงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพของประชาชน

(๕) **ดำเนินโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร** โดยพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ด้านการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โดยถ่ายทอดความรู้พื้นฐานด้านการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในพื้นที่นำร่องกลุ่มใหม่ ๑๐,๕๐๐ ราย และพัฒนาวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผาพื้นที่นำร่องกลุ่มใหม่ ๑,๔๐๐ ราย และพื้นที่ขยายผล ๓,๘๒๐ ราย ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา เกษตรกรในพื้นที่นำร่องกลุ่มใหม่ ๗๖ ตำบล นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตร ทดแทนการเผา ๑๐๓ ตำบล รณรงค์ลดการเผาในท้องถิ่น ๒๖ ราย สำรวจข้อมูลพื้นที่ เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ รายงานผลช่วงวิกฤต ๓๐๘ ครั้ง จัดเวทีเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและสนับสนุนให้เครือข่ายเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรต่าง ๆ เฝ้าระวัง ๙ จังหวัด

(๖) **ดำเนินโครงการส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อป้องกันหมอกควันในภาคเกษตรในพื้นที่เกษตรภาคเหนือ** โดยดำเนินการลดการเผาและไถกลบเศษวัสดุทางการเกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินในการปลูกข้าว ข้าวโพด และในพื้นที่ ๖๘ ตำบล ใน ๓๗ อำเภอ ๙ จังหวัดภาคเหนือ เพื่อเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการเศษวัสดุจากพื้นที่เกษตร นำไปทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานแทนการเผา จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่

(๗) **ดำเนินโครงการพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงโค กระบือ เพื่อผลิตก๊าซชีวภาพพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน** โดยส่งเสริมและสนับสนุนฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือให้เป็นฟาร์มต้นแบบฯ จำนวน ๓๐ ฟาร์ม

๔.๓.๒ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของ ๖๕ จังหวัดเชิงรุก โดยจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและอำเภอเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวน พื้นที่การเกษตรและชุมชน และพื้นที่ริมทาง มีผลการดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้

การดำเนินการ	ผลการปฏิบัติ
จัดทำแนวกันไฟ	๑๓,๕๔๓ กิโลเมตร
ไถกลบตอซังแทนการเผา	๑๒,๔๖๗ แห่ง
จัดการเชื้อเพลิง (ควบคุมการเผา) ในพื้นที่ป่า	๑๖๖,๗๕๓ ไร่
พนักงานดับไฟป่า	๘๐,๙๐๖ คน
จิตอาสาประชารัฐ เฝ้าระวัง	๘๙,๑๖๙ คน
ลาดตระเวน เฝ้าระวัง และดับไฟ	๖,๑๓๖ ครั้ง
จับกุมดำเนินคดีผู้ลักลอบเผา	๒๒๐ ราย

๔.๓.๓ แก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศของประเทศ

(๑) **ลดก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน** เดิมคาดการณ์ไว้ว่าในปี ๒๕๖๓ ไทยจะมีศักยภาพในการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาพลังงานและขนส่งอยู่ที่ร้อยละ ๗-๒๐ แต่ในปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ทั้งสิ้น ๔๕.๖๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่ากับกรณีปกติ (BAU) คิดเป็นร้อยละ ๑๒ เกินกว่าเป้าหมายการลดที่ร้อยละ ๗ ซึ่งบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศให้เป็นไปตามเจตจำนงการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriate Mitigation Action: NAMAs) โดยมี ๙ มาตรการ ได้แก่ ๑) มาตรการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน ประเภทพลังงานธรรมชาติ ๒) มาตรการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน ประเภทพลังงานชีวภาพ ๓) มาตรการผลิตความร้อนจากพลังงานหมุนเวียนประเภทพลังงานธรรมชาติ ๔) มาตรการผลิตความร้อนจากพลังงานหมุนเวียนประเภทพลังงานชีวภาพ ๕) มาตรการผลิตไบโอดีเซลสำหรับใช้ในภาคการขนส่ง ๖) มาตรการผลิตเอทานอลสำหรับใช้ในภาคการขนส่ง ๗) มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้า ๘) มาตรการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเทคโนโลยีสะอาด และ ๙) มาตรการเกณฑ์มาตรฐานและติดฉลากอุปกรณ์เบอร์ ๕

(๒) **ดำเนินงานด้านนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสิ่งแวดล้อม คุ้มครองธรรมชาติ การก่อสร้างและความปลอดภัยทางปรมาณูแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีผ่านองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (German International Cooperation: GIZ) ได้ร่วมกันดำเนินงานด้านนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Policy Project) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่การดำเนินงานในพื้นที่ (Subnational Implementation) ภายใต้แผนงานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไทย-เยอรมัน (Thai–German Climate Programme: TGCP) มีระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๖๔) โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายของบุคลากรในการบูรณาการนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่แผนพัฒนาเชิงพื้นที่

(๓) **จัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ** (National Adaptation Plan: NAP) เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน ๖ สาขา ได้แก่ ๑) การจัดการน้ำ ๒) การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร ๓) การท่องเที่ยว ๔) สาธารณสุข ๕) ทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมทั้งทดลองนำร่างแผนการปรับตัวดังกล่าวไปบูรณาการเข้าสู่การจัดทำแผนการพัฒนาในพื้นที่นำร่อง ๔ พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย อุดรธานี กลุ่มจังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา และกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน รวมทั้งบูรณาการเข้าสู่นโยบายและแผนในสาขานำร่อง ๓ สาขา ได้แก่ ๑) สาธารณสุข ๒) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ และ ๓) การท่องเที่ยว

(๔) **จัดทำแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี ๒๕๖๔–๒๕๗๓** (Thailand's Nationally Determined Contribution Roadmap on Mitigation 2021-2030) เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศกำหนดไว้ที่ร้อยละ ๒๐-๒๕ จากกรณีปกติ ณ ปี ๒๕๗๓ โดยดำเนินการใน ๓ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาพลังงานและขนส่ง สาขากระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสีย และจัดทำร่างแผนปฏิบัติการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ (Supportive Action Plan for Thailand's NDC Roadmap on Mitigation) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนที่นำทางฯ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยร่างแผนปฏิบัติการฯ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันลดก๊าซเรือนกระจก การสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนากลไก การสร้างแรงจูงใจรวมทั้งการพัฒนาระบบการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ ทั้งนี้ ร่างแผนปฏิบัติการฯ ได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นทั้งในระดับภูมิภาค จำนวน ๕ ภูมิภาค และระดับประเทศแล้ว ซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามขั้นตอน ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(๕) **จัดทำฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศสนับสนุนการเจรจาภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและกรอบอื่น ๆ** และนำมาใช้ประโยชน์ในการเจรจา ตัดสินใจ สรุปผลการประชุม ถ้อยแถลง บทวิเคราะห์ทางวิชาการ บทความที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่นักเจรจาของประเทศไทย โดยเฉพาะการนำมาใช้ประโยชน์ในการเจรจาของคณะผู้แทนไทยในการประชุมภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

(๖) **จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**เพื่อสนับสนุนและเตรียมความพร้อมภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อโอกาสทางธุรกิจของไทยจากการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ เพื่อใช้เป็นแนวทางรองรับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศคู่ค้าของไทยในด้านธุรกิจการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศต่อประเทศไทย การปรับกระบวนทัศน์สู่รูปแบบการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและการสร้างความสามารถในการรับมือและฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) **ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยเพิ่มเติม และการประชุมที่เกี่ยวข้อง** ระหว่างวันที่ ๓-๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ประชุมได้รับรองผลลัพธ์ของการหารือที่เรียกว่า "Bangkok outcome" เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาครั้งต่อไปในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๒๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑

(๘) **การเงินเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** (Climate Finance) ได้ประสานกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) เพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในประเทศไทย ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และภาคสถาบันการเงินการธนาคาร เป็นเงิน ๔๓ ล้านบาท สำหรับดำเนินโครงการร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ดังนี้

(๘.๑) **โครงการเตรียมความพร้อมระยะที่ ๑** (พ.ศ. ๒๕๕๙–๒๕๖๑) จำนวนเงิน ๐.๓ ล้านดอลลาร์ สรอ. (ประมาณ ๙ ล้านบาท) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยประสานงานหลักของกองทุนฯ ให้สามารถจัดสรรทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก

(๘.๒) **โครงการเตรียมความพร้อมระยะที่ ๒** (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๖๓) จำนวนเงิน ๐.๕๕ ล้านยูโร (ประมาณ ๒๒ ล้านบาท) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของภาคสถาบันการเงินการธนาคาร ซึ่งมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของภาคเอกชน และร่วมกับสถาบัน Global Green Growth Institute (GGGI) ในระหว่างปี ๒๕๖๑–๒๕๖๒ จำนวนเงิน ๐.๒๙ ล้านดอลลาร์ สรอ. (ประมาณ ๙ ล้านบาท) เพื่อเตรียมความพร้อมให้ภาคธุรกิจ โดยมุ่งเน้นภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านอุตสาหกรรมอาหารให้สามารถพัฒนาโครงการที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๔ การแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ ได้จัดทำแผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑–๒๕๘๐) เพื่อเป็นกรอบแนวทางด้านการจัดการคุณภาพน้ำในการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีมาตรการในการดำเนินงาน ๓ มาตรการ ได้แก่ ๑) การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียต้นทาง ๒) การควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม และ ๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสีย โดยในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ รัฐบาลได้ดำเนินการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตพื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ๑) ลงพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดสร้างและดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕๗ แห่ง และ ๒) จัดอบรมให้กับผู้ประกอบการ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ เครือข่ายภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

๔.๕ การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายปริมาณขยะในประเทศไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีขยะเกิดขึ้นปีละไม่น้อยกว่า ๒๗ ล้านตัน และใช้งบประมาณเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยไม่น้อยกว่า ๑๗,๐๐๐ ล้านบาท แยกได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปกำจัด ๑๕.๗๖ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๔ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ๙.๗๕ ล้านตัน และกำจัดไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ๖.๐๑ ล้านตัน ๒) ขยะตกค้างในชุมชน ๕.๖๗ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๕ และ ๓) ขยะที่นำมารีไซเคิล ๕.๖๓ ล้านตัน รวมทั้งยังมีขยะรีไซเคิลที่ได้จากการแยก ณ สถานที่กำจัดขยะอีก ๑๘๐,๐๐๐ ตัน รวมเป็นขยะรีไซเคิลปีละ ๕.๘๑ ล้านตัน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ มีผลการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ดังนี้

๔.๕.๑ ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๔

๔.๕.๒ ปริมาณขยะมูลฝอย ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๓๘

๔.๕.๓ ปริมาณขยะมูลฝอย ถูกนำไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๒

๔.๕.๔ ครัวเรือนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙๐

๔.๕.๕ หมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน” คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔.๕.๖ ครัวเรือนจัดตั้งถังขยะเปียกหรืออินทรีย์ จากครัวเรือน ๑๗,๙๓๒,๘๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๑

๔.๕.๗ โครงการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เพื่อประกาศเกียรติคุณให้แก่จังหวัดที่มีผลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนดีเด่น ซึ่งการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ๒๕๖๑ ได้คัดเลือกจังหวัดที่มีผลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนดีเด่น จำนวน ๑๕ รางวัล ดังนี้

รางวัล	กลุ่มจังหวัด		
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
ชนะเลิศ	ลพบุรี	เลย	ลำพูน
รองชนะเลิศอันดับที่ ๑	เชียงราย	สุโขทัย	บึงกาฬ
รองชนะเลิศอันดับที่ ๒	สกลนคร	จันทบุรี	อุทัยธานี
ชมเชย	ศรีสะเกษ	พิจิตร	นนทบุรี
ชมเชย	อุดรธานี	หนองบัวลำภู	อ่างทอง

๔.๕.๘ ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วนลดปริมาณขยะ

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ลด/เลิกใช้วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่กำจัดยาก ดังนี้

(๑) **ยกเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำ** (Capseal) โดยได้รับความร่วมมือจากบริษัทผู้ผลิตน้ำดื่มรายใหญ่ จำนวน ๕ ราย ในการเลิกใช้แคปซีลในการผลิตน้ำดื่ม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ สามารถลดพลาสติกฝาหุ้มน้ำได้คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ปัจจุบันสามารถลดปริมาณพลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม จำนวน ๒,๖๐๐ ล้านชิ้น คิดเป็น ๕๒๐ ตัน

“ยกเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำ ๒,๖๐๐ ล้านชิ้น”

(๒) **ลดการใช้พลาสติกหูหิ้วในศูนย์การค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ** โดยให้มีการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วใส่สินค้าเท่าที่จำเป็น และกระตุ้นให้ผู้ซื้อสินค้านำถุงผ้ามาใส่สินค้าเอง และให้ส่วนลดราคาสินค้าแก่ลูกค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติก ปัจจุบันสามารถลดการใช้ถุงพลาสติกได้ถึง ๔๓๕ ล้านใบ

“ลดการใช้ถุงพลาสติก ในศูนย์การค้าและตลาด รวม ๔๓๗.๕๒ ล้านใบ”

(๓) **เลิกใช้กล่องโฟมบรรจุอาหารและลดการใช้พลาสติกหูหิ้ว** รัฐบาลได้จัดโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สร้างความเข้าใจกับผู้ค้าในตลาดสดและประชาชนในการลดการใช้ถุงพลาสติกเพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและโฟมในตลาดสดทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยผลการดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน ทั่วประเทศมีตลาดเข้าร่วมโครงการแล้ว ๑๗๐ แห่ง โดยสามารถลดปริมาณถุงพลาสติกหูหิ้วในตลาดได้ จำนวน ๒,๕๒๙,๑๙๓ ใบ หรือ ๒๕,๒๙๒ กิโลกรัม คิดเป็น ๒๕.๓ ตัน

(๔) **บริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติกที่นำเข้าจากต่างประเทศ** โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

(๔.๑) ยกเลิกการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๔๓๒ รายการ

(๔.๒) ยกเลิกการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้แล้ว ยกเว้นรายการที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีความจำเป็นต้องใช้และมีระยะเวลาใช้งานยาวนาน

(๔.๓) อนุญาตนำเข้าเศษโลหะ เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม ทองแดง ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องคัดแยกมาแล้ว สะอาด มีใบรับรองจากประเทศต้นทาง และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ISR

(๔.๔) ยกเลิกการนำเข้าเศษพลาสติกภายใน ๒ ปี และส่งเสริมให้ใช้เศษพลาสติกภายในประเทศ

(๔.๕) ให้กรมควบคุมมลพิษศึกษาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานคัดแยก/รีไซเคิลโดยใช้ขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติกภายในประเทศ

๔.๖ การปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๔.๖.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ดำเนินการขับเคลื่อนโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูป SEA จำนวน ๒ คณะ ประกอบด้วย ๑) คณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ ๒) คณะทำงานจัดทำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ผังกลไกการขับเคลื่อน SEA ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และร่างแนวทาง (Guideline) SEA โดยอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขร่างข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) และร่างแนวทาง (Guideline) SEA และเตรียมนำเสนอคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พิจารณาก่อนนำเสนอคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

๔.๖.๒ ผลักดันพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๔.๖.๓ ผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... (ทั้งฉบับ) โดยมีการนำผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้านความมั่นคง

นโยบายข้อ ๑๐

การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

นโยบายข้อ ๑๐

การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ระบบราชการเป็นระบบที่ใหญ่โตมหึมา ประกอบด้วยบุคลากร งบประมาณ และอำนาจตามตัวบทกฎหมาย ตลอดจนดุลพินิจอันกว้างขวางของเจ้าหน้าที่ซึ่งสามารถให้คุณให้โทษ ให้ความสะดวก หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำมาหากินและการดำรงชีวิตได้ แต่น่าเสียดายว่าในเวลาที่ผ่านมา ระบบราชการและเจ้าหน้าที่บางส่วนกลายเป็นสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้งในสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพราะติดขัดที่กฎระเบียบนานาประการซึ่งมีมาแต่อดีตและยังมิได้แก้ไขให้ทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งยังไม่อาจใช้เป็นกลไกเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ เช่น เสียค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลามาก มีการขออนุญาตซ้ำซ้อน ใช้ระบบตรวจสอบที่ไม่จำเป็นจนเป็นภาระแก่ประชาชน บางครั้งมีการปล่อยปละละเลยสลับกับการเข้มงวดกวดขัน จัดระเบียบแบบไฟไหม้ฟาง มีการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างความไม่เป็นธรรมและเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่จูงใจให้นักลงทุนเข้ามาประกอบการในประเทศดังที่ปรากฏในผลการสำรวจหรือรายงานประจำปีของหน่วยงานต่างประเทศบางแห่งเกี่ยวกับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือและความสะดวกหรือยากง่ายในการทำธุรกิจในประเทศไทยมาแล้ว รัฐบาลจึงมีนโยบายดังนี้

๑๐.๑ ปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น ทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนหรือมีลักลั่นกันหรือมีเส้นทางการปฏิบัติงานที่ยืดยาว ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้ทันสมัยโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ แก้ไขกฎระเบียบให้โปร่งใส ชัดเจน สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดระบบอัตรากำลังและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ การตอบสนองความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นศูนย์กลาง และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ ลดต้นทุนดำเนินการของภาคธุรกิจ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ และการรักษาบุคลากรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ โดยจะดำเนินการตั้งแต่ระยะเฉพาะหน้าไปตามลำดับความจำเป็น และตามที่กฎหมายเอื้อให้สามารถดำเนินการได้

๑๐.๒ ในระยะแรก กระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็ว ประหยัด และสะดวก ทั้งจะวางมาตรการทางกฎหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ขั้นตอนที่แน่นอน ระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็ว และระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรม โปร่งใส มิให้เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยง ประวิงเวลา หรือใช้อำนาจโดยมิชอบก่อให้เกิดการทุจริต การสูญเสียโอกาส หรือสร้างความเสียหายแก่ประชาชนโดยเฉพาะนักลงทุน ในระยะเฉพาะหน้าจะเน้นการปรับปรุงหน่วยงานให้บริการด้านการทำธุรกิจ การลงทุน และด้านบริการสาธารณะในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ

๑๐.๓ ยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการเชิงรุกทั้งในรูปแบบการเพิ่มศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในต่างจังหวัดโดยไม่ต้องเดินทางเข้ามายังส่วนกลาง ศูนย์บริการสาธารณะแบบครบวงจรที่ครอบคลุมการให้บริการหลากหลายซึ่งจะจัดตั้งตามที่ชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางไปติดต่อขอรับบริการได้โดยสะดวก การให้บริการถึงตัวบุคคลผ่านระบบศูนย์บริการร่วม ณ จุดเดียว (One Stop Service) และระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์แบบ พัฒนาหน่วยงานของรัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างนวัตกรรมในการทำงานอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีระบบบูรณาการ

๑๐.๔ เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ วางมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมือง และส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

๑๐.๕ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดยาว ใช้เวลานาน ซ้ำซ้อน และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน

๑๐.๖ ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ โดยถือว่าเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติและเป็นเรื่องที่ต้องแทรกอยู่ในการปฏิรูปทุกด้าน ทั้งจะเร่งรัดการดำเนินการต่อผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในด้านวินัยและคดี รวมทั้งให้ผู้ใช้บริการมีโอกาสประเมินระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการประเมินต่อประชาชน ทั้งจะนำกรณีศึกษาที่เคยเป็นปัญหา เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การร่วมทุน การใช้จ่ายเงินภาครัฐ การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ การมีผลประโยชน์ขัดแย้งหรือทับซ้อน ซึ่งได้มีคำวินิจฉัยขององค์กรต่าง ๆ เป็นบรรทัดฐานแล้วมาเป็นบทเรียน ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประมวลเป็นกฎระเบียบหรือคู่มือในการปฏิบัติราชการ

๑๐.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอดส่องเฝ้าระวังตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งจะวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ถูกแทรกแซงหรือขัดขวาง

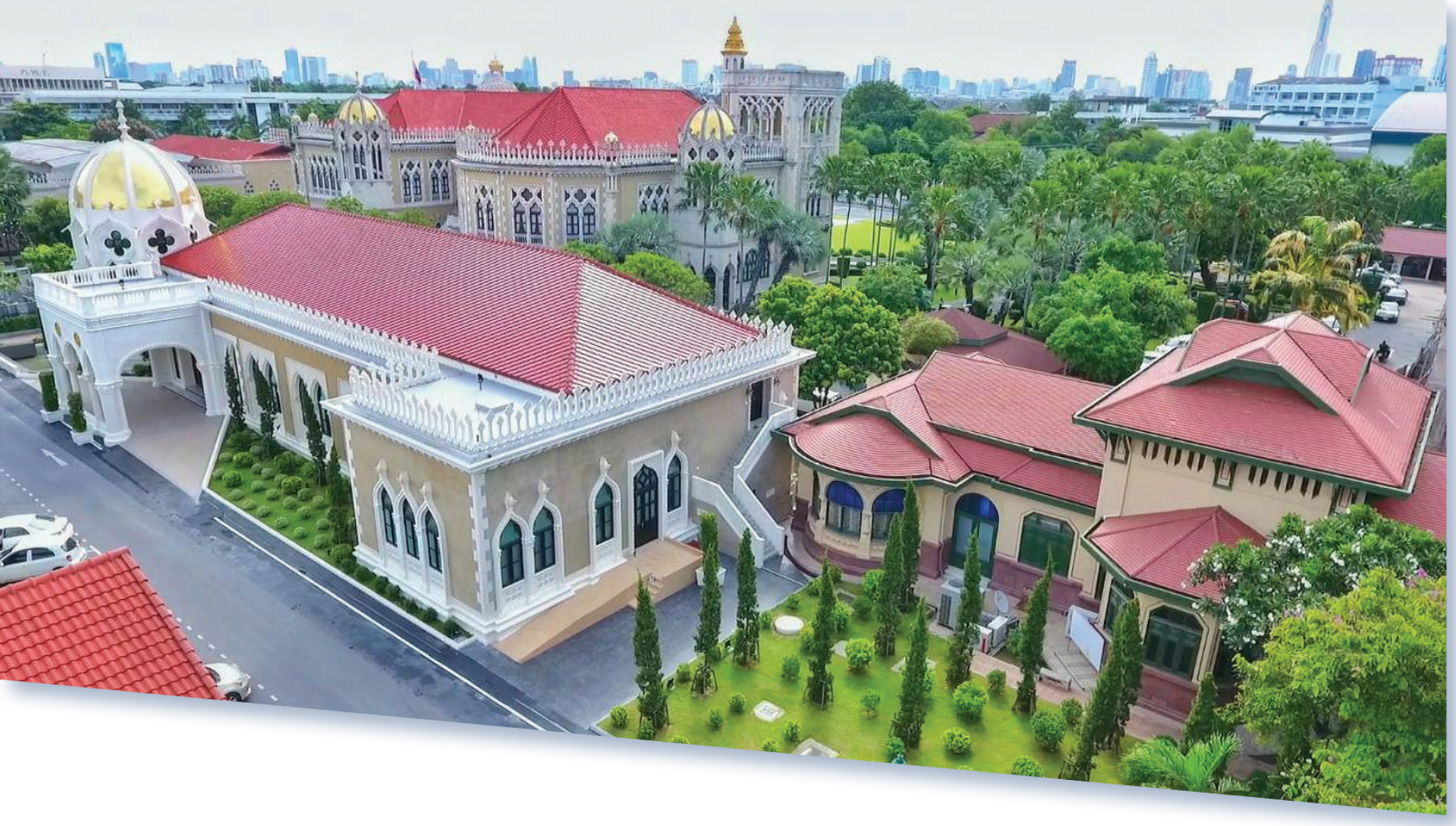

การบริหารงานของรัฐบาลในปีที่ ๔ ยังคงเป็นการบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภูมิภาค ตลอดจนให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยได้ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลมาใช้ และแก้ไขกฎระเบียบให้มีความโปร่งใส ชัดเจน สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับนโยบายระบบราชการ ๔.๐ และประเทศไทย ๔.๐ มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. การปรับปรุงระบบราชการ

๑.๑ การทบทวนบทบาทภารกิจและการจัดโครงสร้างหน่วยงานของรัฐ

๑.๑.๑ ปรับบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ โดยพัฒนาศักยภาพของส่วนราชการ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นที่มิใช่ส่วนราชการ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงบทบาท ภารกิจ โครงสร้างวางแผนบริหารและพัฒนากำลังคนภาครัฐของส่วนราชการเพื่อรองรับนโยบายประเทศไทย ๔.๐ โดยกำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ (Organization Transformation Plan) เพื่อปรับบทบาทและปฏิรูปไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ ทั้งด้านโครงสร้าง ด้านกระบวนการทำงาน ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และด้านบุคลากร นอกจากนี้ ได้มีการจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อเป็นกลไกบูรณาการภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศที่กระจายอยู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเป็นศูนย์บัญชาการในการติดตามสถานการณ์และบริหารจัดการน้ำตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทำให้สามารถคลี่คลายสถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อให้มีหน่วยงานรองรับกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะของประเทศที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะยาว มีการปรับกระบวนการทำงานที่มุ่งเน้นการศึกษาอนาคตการพัฒนา (Future Thinking) การวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) และการประสานผลักดันเพื่อขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (กลุ่ม ป.ย.ป.) ขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เพื่อเป็นกลไกของกระทรวงในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ และล่าสุดคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้จัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนและปฏิรูปอุดมศึกษา

การวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนาประเทศไทย ไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้พิจารณาคำขอปรับปรุงบทบาทภารกิจ และโครงสร้างของส่วนราชการในกระทรวงต่าง ๆ รวม ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง และสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถรองรับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เช่น การปรับบทบาทภารกิจ และโครงสร้างของส่วนราชการในกระทรวงสาธารณสุขเพื่อรองรับการพัฒนาระบบเสริมสร้างสุขภาพ และระบบป้องกันควบคุมโรค ทำให้มีศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operations Center: EOC) ครบทุกจังหวัด และทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินได้ทันตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีอัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรคในปี ๒๕๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ที่มีอัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรค คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๙๔ การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างของส่วนราชการในกระทรวงยุติธรรมเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่งผลให้กองทุนยุติธรรมสามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้จัดระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้เป็นอิสระและปราศจากอิทธิพล และกำหนดมาตรการป้องกันการกระทำทรมานและการบังคับบุคคลให้หายสาบสูญ และมีการติดตามตรวจสอบกรณีถูกกระทำทรมานและถูกบังคับบุคคลให้หายสาบสูญ

> “ตั้งกลุ่ม ป.ย.ป. ในทุกกระทรวง เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ”

(๒) การจัดทำหลักเกณฑ์/แนวทางเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาองค์การมหาชน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับองค์การมหาชนทุกแห่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการพัฒนาบริหารกิจการคล่องตัวมากขึ้น รวมถึงใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ มีความคุ้มค่าในเชิงภารกิจและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดทำหลักเกณฑ์/แนวทาง รวม ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) หลักเกณฑ์การกำหนดกรอบวงเงินรวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน ๒) แนวทางการควบคุมกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน และ ๓) หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของ นิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สนับสนุนนวัตกรรมและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

> “จัดตั้ง สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์”

๑.๑.๒ พัฒนาการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานรัฐให้ตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล ได้ปรับวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ จังหวัด และองค์การมหาชน เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดผลสัมฤทธิ์มีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แนวทางการขับเคลื่อนประเทศ และเป้าหมายระดับชาติ โดยการพัฒนาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์และเชื่อมโยงกับเป้าหมายระดับชาติ โดยใช้แบบประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการแทนการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้ กรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ

(๑) การดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นฐาน งานประจำตามหน้าที่ปกติ หรืองานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก งานตามกฎหมาย กฎ นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี (Function Base)

(๒) การดำเนินงานตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์ แนวทางปฏิรูปภาครัฐ นโยบายเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ หรือการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันหลายหน่วยงาน (Agenda Base)

(๓) การดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นที่/ท้องถิ่น ภูมิภาค จังหวัด กลุ่มจังหวัด (Area Base)

(๔) การบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงาน งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และการให้บริการประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ (Innovation Base)

(๕) ศักยภาพในการดำเนินการของส่วนราชการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (Potential Base)

นอกจากนี้ ได้พัฒนาเครื่องมือในการประเมินผู้บริหารองค์การเพิ่มเติมจากการประเมินปกติประจำปี โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีประเด็นในการประเมิน ๑๐ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) การลดพลังงาน ๒) การลดกระดาษ ๓) การประหยัดงบประมาณ ๔) การกำกับดูแลการทุจริต ๕) วิสัยทัศน์ ๖) การบริหารงานในองค์การที่ริเริ่มแก้ไขข้อบกพร่อง ๗) การส่งเสริมการใช้ดิจิทัลและขีดความสามารถที่มีอยู่ และพัฒนาขึ้นทุก ๖ เดือน ๘) การสร้างคุณธรรมจริยธรรมในองค์การ ๙) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ/การดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา และ ๑๐) การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

๑.๒ การปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

๑.๒.๑ ขับเคลื่อนระบบราชการ ๔.๐ ระบบราชการต้องปรับเปลี่ยนกลไก แนวคิด และวิธีการทำงานเพื่อก้าวไปสู่การเป็น “ระบบราชการ ๔.๐” เพื่อสอดรับกับการผลักดันนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ของรัฐบาล โดยมีหลักการที่สำคัญคือ ระบบราชการจะต้องทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อให้ระบบราชการเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจและเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งระบบราชการ ๔.๐ มีคุณลักษณะที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) ๒) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) และ ๓) มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) ทั้งนี้ กลไกในการขับเคลื่อนระบบราชการ ๔.๐ ประกอบด้วย คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีผู้แทนจากส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนเป็นกรรมการทำหน้าที่กำหนดแนวทางและรูปแบบการปฏิรูปเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และสร้างการรับรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังมีคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการขับเคลื่อนระบบราชการ ๔.๐ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนระบบราชการ ๔.๐ ไปสู่การปฏิบัติที่บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ๑) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform) มีกลไกการทำงาน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทำหน้าที่เป็น Owner/Sponsor ส่วนราชการเป็นผู้ปฏิบัติ และคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนให้การสนับสนุน ๒) การพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ (Sandbox) โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อจัดการปัญหาเฉพาะและปัญหาด้านการบริหารจัดการ ๓) การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) โดยการปรับปรุงยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินการธุรกิจของประชาชน และ ๔) การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) โดยออกแบบและพัฒนาระบบเพื่อการบริการประชาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

๑.๒.๒ ปรับปรุงระบบบริการประชาชนในเชิงรุก เพื่อยกระดับสมรรถนะการให้บริการภาครัฐและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสร้างแรงจูงใจและมอบรางวัลให้แก่หน่วยงานที่มีผลการประเมินดีเด่น ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนและการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยในปี ๒๕๖๑ รัฐบาลได้มอบ “รางวัลเลิศรัฐ” ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รวม ๑๘๗ รางวัล ประกอบด้วย รางวัลเลิศรัฐสาขาบริการภาครัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และปีนี้ยังเป็นปีแรกที่มีหน่วยงานได้รับ “รางวัลเลิศรัฐ” โดยเป็นหน่วยงานที่ได้รับรางวัลในระดับดีเด่นทั้ง ๓ สาขา จำนวน ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กองบัญชาการกองทัพไทย กรมควบคุมโรค กรมบัญชีกลาง กรมปศุสัตว์ และกรมพัฒนาที่ดิน นอกจากนี้ ยังได้มอบรางวัลเกียรติยศให้แก่หน่วยงานที่ได้รับรางวัล United Nations Public Service Awards 2018 ขององค์การสหประชาชาติ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด จากผลงาน “การป้องกันควบคุมมะเร็งปากมดลูกแบบบูรณาการ”

> “มอบ “รางวัลเลิศรัฐ” ๑๘๗ รางวัล แก่หน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินดีเด่นด้านการพัฒนาคุณภาพการบริการประชาชน”

๑.๒.๓ อำนวยการบริหารการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนในการออกหนังสือผ่านแดนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Border pass) โดยจัดวางระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลส่วนบุคคลมาเป็นฐานข้อมูลในการออกหนังสือผ่านแดนด้วยระบบออนไลน์และสามารถบูรณาการข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำข้อมูลผู้ที่ออกนอกประเทศที่ผ่านระบบ e-Border pass มาตรวจสอบและพิสูจน์ตัวบุคคลได้

๑.๒.๔ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้านทะเบียนที่ดินด้วยระบบออนไลน์ โดยนำเข้าข้อมูลทะเบียนที่ดิน ข้อมูลภาพลักษณ์ เอกสารสิทธิ และข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดินในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งสิ้น ๓๓ ล้านแปลง และพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนต่างสำนักงานที่ดินด้วยระบบสารสนเทศที่ประชาชนสามารถขอรับบริการ ณ สำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งได้ทั่วประเทศ ใน ๓ ประเภทบริการ ได้แก่ การขอตรวจสอบหลักทรัพย์ การขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ และการขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์ โดยผู้ขอรับบริการจะต้องเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมาย ปัจจุบันมีประชาชนขอรับบริการรวมทั้งสิ้น ๒๔๐,๕๔๐ คน นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงระบบให้บริการค้นหาตำแหน่งแปลงที่ดินด้วยระบบสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต (LandMaps) จำนวน ๓ ช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์ http://dolwms.go.th แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ชื่อ “LandMaps” และจุดบริการประชาชนในสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยกทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันมียอดรวมสะสมของผู้ใช้งานแล้ว ๓๐,๕๑๓,๘๑๕ คน

๑.๒.๕ ให้บริการฐานข้อมูลดิจิทัลด้านผังเมือง นำเข้าฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน จำนวน ๑๑๐ ผัง ที่ประกาศใช้เป็นกฎกระทรวงและยังมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศให้เป็นระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เป็นการเพิ่มขีดความสามารถการให้บริการข้อมูลดิจิทัลตอบสนองกับรูปแบบการใช้ชีวิตและการทำงานในยุคประเทศไทย ๔.๐

๑.๒.๖ พัฒนาการให้บริการลูกค้าเพื่อรองรับรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย ๑) Digital Payment การพัฒนาระบบการรับและจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ใช้เงินสด ตามแผนงาน MEA Digital Payment มีระบบแล้วเสร็จพร้อมใช้งานจำนวน ๔ ระบบ ได้แก่ ระบบรับชำระค่าไฟฟ้าและค่าบริการขอใช้ไฟฟ้า ระบบรับคืนเงินผ่านธนาคารกรุงไทย ระบบการโอนเงินรับชำระค่าขายแบบประกวดราคา และระบบการโอนเงินผ่าน PromptPay หรือเข้าบัญชีธนาคาร ๒) Smart Service การพัฒนาระบบงานบริการให้ทันสมัย ตามแผนงาน MEA Smart Service 4.0 ช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการขอใช้ไฟฟ้า โดยประชาชน/ผู้ใช้บริการสามารถขอใช้บริการผ่านอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทุกที่ทุกเวลา และ ๓) บริการชำระค่าใช้น้ำประปาด้วยระบบ QR Code และขอติดตั้งน้ำประปาใหม่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่

๑.๒.๗ อำนวยความสะดวกทางธุรกิจและนวัตกรรม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน โดยพัฒนาระบบการให้บริการ เช่น การบริการรับงบการเงินผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) บริการจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) บริการออกหนังสือรับรองนิติบุคคลภาษาอังกฤษ การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (Moc Single Point Service) ลดขั้นตอนและระยะเวลาการจดทะเบียนธุรกิจ จาก ๕ ขั้นตอน ๒๕.๕ วัน เหลือ ๒ ขั้นตอน ๒ วัน โดยในปี ๒๕๖๑ ได้มีการรวมขั้นตอนการจองชื่อนิติบุคคลและการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด เป็นขั้นตอนเดียว (จากเดิม ๒ ขั้นตอน) เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถจองชื่อและกรอกข้อมูลคำขอจดทะเบียนฯ ในระบบ e-Registration ได้ในคราวเดียว และปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนธุรกิจใหม่เป็นอัตราคงที่ (Flat Rate) จาก ๕,๕๐๐-๒๗๕,๐๐๐ บาท เป็น ๕,๕๐๐ บาทอัตราเดียว และหากจดทะเบียนออนไลน์ e-Registration ลงเหลือเพียง ๓,๘๕๐ บาท ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ (มกราคม-กันยายน) มียอดขอจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่จำนวน ๕๕,๘๒๔ ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙ จากปี ๒๕๕๗ สะท้อนว่าภาคเอกชนมีความมั่นใจในการลงทุนภายในประเทศมากขึ้น ส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยได้เป็นอย่างดี และคาดว่าตลอดปี ๒๕๖๑ จะมีนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ไม่น้อยกว่า ๘๐,๐๐๐ ราย

๑.๒.๘ ดำเนินโครงการบัตรสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ ได้ปรับปรุงระบบเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวใช้ “บัตรประจำตัวประชาชน” ทำธุรกรรมเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาล ประเภทผู้ป่วยนอก ณ สถานพยาบาลของทางราชการ (๑,๑๐๐ แห่ง) และสถาบันเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ (๒๑๗ แห่ง) นอกจากความสะดวกที่ประชาชนได้รับแล้ว รัฐบาลยังได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัว โดยสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดมาตรการการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายตามสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ รวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมกับผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวยิ่งขึ้น นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังเป็นการผลักดันการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) และสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการปฏิรูปประเทศไทยตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐซึ่งเป็นการนำระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ การใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอก ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้ใช้สิทธิเฉลี่ยเดือนละ ๑,๒๕๕,๗๑๗ คน จำนวนธุรกรรมรวมทั้งสิ้น ๑๓,๕๖๘,๒๖๙ รายการ เป็นจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งสิ้น ๒๑,๘๙๒ ล้านบาท

เดือน/ ปี ๒๕๖๑	จำนวนผู้ใช้สิทธิ (คน)	จำนวนธุรกรรม (รายการ)	จำนวนค่ารักษาพยาบาล (ล้านบาท)
พฤษภาคม	๑,๑๙๘,๑๑๑	๒,๔๑๙,๘๐๙	๓,๙๙๘
มิถุนายน	๑,๒๖๕,๘๘๖	๒,๗๖๕,๗๗๕	๔,๔๒๙
กรกฎาคม	๑,๒๓๕,๓๔๔	๒,๖๘๑,๑๙๗	๔,๒๘๗
สิงหาคม	๑,๓๒๕,๑๖๗	๒,๙๔๖,๗๑๘	๔,๗๘๖
กันยายน	๑,๒๕๔,๐๗๕	๒,๗๕๔,๗๗๐	๔,๓๙๒
รวม	**๖,๒๗๘,๕๘๓**	**๑๓,๕๖๘,๒๖๙**	**๒๑,๘๙๒**

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

๑.๒.๙ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐบาลได้ปรับขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตในเรื่องต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบกิจการและประชาชนทั่วไป โดยได้ติดตามและกำกับดูแลให้ส่วนราชการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเผยแพร่บนเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (www.info.go.th) และแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ “คู่มือประชาชน” ปัจจุบันมีคู่มือสำหรับประชาชนที่ใช้เป็นคู่มือกลาง จำนวน ๕,๗๒๔ คู่มือ โดยคู่มือสำหรับประชาชนจะระบุวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา รวมทั้งเอกสารหลักฐานและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ ยังมีแผนการปรับปรุงคู่มือสำหรับประชาชน โดยให้หน่วยงานของรัฐลดขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐-๕๐ เช่น จัดทำแบบฟอร์มเอกสารราชการ ๒ ภาษา (ภาษาไทยควบคู่ภาษาอังกฤษ) การพัฒนาระบบ Biz Portal เป็นเว็บไซต์ศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อธุรกิจ “biz.govchannel.go.th” โดยนำร่องใน ๒ ธุรกิจ คือ การเปิดร้านอาหาร และการเปิดร้านค้าปลีก รวม ๒๔ งานอนุญาต การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต รวมทั้งกำกับและติดตามสถานะคำขอ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. .... ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ได้ทดลองเปิดให้บริการศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยในปี ๒๕๖๑ ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๘๔ ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

> จัดทำแอปพลิเคชัน
> **“คู่มือประชาชน”**
> **๕,๗๒๔ คู่มือ**
> ประชาชนพึงพอใจมาก ๘๔%

๑.๒.๑๐ ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน รัฐบาลได้เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์จากประชาชนหลายช่องทาง เช่น ศูนย์บริการประชาชน (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ศูนย์ดำรงธรรม (กระทรวงมหาดไทย) ศูนย์ประชาบดี (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) และศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของส่วนราชการต่าง ๆ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) **ศูนย์บริการประชาชน** ให้บริการประชาชนโดยการรับเรื่องร้องทุกข์หรือร้องเรียน ณ ศูนย์บริการประชาชน ภายใต้ชื่อ ๑๑๑๑ จำนวน ๕ ช่องทาง คือ ๑) สายด่วนของรัฐบาล ๑๑๑๑ ๒) เว็บไซต์ www.1111.go.th ๓) ตู้ ปณ. ๑๑๑๑ ๔) จุดบริการประชาชน ๑๑๑๑ และ ๕) แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ PSC 1111 รวมทั้งแจ้งเรื่องผ่านคณะรักษาความสงบแห่งชาติทาง ตู้ ปณ. ๔๔๔ โดยมีผลดำเนินการระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้

ประเภทเรื่อง	ผลการดำเนินงาน				
	จำนวนเรื่องเข้า (เรื่อง)	ยุติ (เรื่อง)	ร้อยละ	อยู่ระหว่างดำเนินการ (เรื่อง)	ร้อยละ
สังคมและสวัสดิการ	๔๙,๕๗๔	๔๖,๐๕๒	๙๒.๙๐	๓,๕๒๒	๗.๑๐
ร้องเรียนกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๙,๒๑๔	๗,๕๓๔	๘๑.๗๗	๑,๖๘๐	๑๘.๒๓
เศรษฐกิจ	๘,๗๐๔	๗,๕๘๔	๘๗.๑๓	๑,๑๒๐	๑๒.๘๗
การเมือง-การปกครอง	๘,๑๖๔	๗,๓๗๔	๙๐.๓๒	๗๙๐	๙.๖๘
กฎหมาย	๕,๔๖๔	๔,๔๔๓	๘๑.๓๑	๑,๐๒๑	๑๘.๖๙
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒,๙๘๓	๒,๖๖๐	๘๙.๑๗	๓๒๓	๑๐.๘๓
พระราชบัญญัติอำนวยความสะดวก พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๖๗	๑๑๖	๖๙.๔๖	๕๑	๓๐.๕๔
รวมทั้งสิ้น	**๘๔,๒๗๐**	**๗๕,๗๖๓**	**๘๙.๙๑**	**๘,๕๐๗**	**๑๐.๐๙**

(๒) **ศูนย์ดำรงธรรม** มีผลการดำเนินงานระหว่างวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ - ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้

ประเภทให้บริการ	ผลการดำเนินงาน				
	จำนวนเรื่องเข้า (เรื่อง)	แล้วเสร็จ (เรื่อง)	ร้อยละ	อยู่ระหว่างดำเนินการ (เรื่อง)	ร้อยละ
ร้องเรียน/ร้องทุกข์	๑๖๖,๒๓๓	๑๒๐,๒๒๔	๗๒.๓๒	๔๖,๐๐๙	๒๗.๖๘
บริการเบ็ดเสร็จ	๒,๓๙๘,๔๖๕	๒,๓๙๘,๔๖๕	๑๐๐.๐๐	๐	๐.๐๐
บริการส่งต่อ	๗๑,๙๖๓	๖๒,๙๐๐	๘๗.๔๑	๙,๐๖๓	๑๒.๕๙
บริการข้อมูล	๔๓๘,๙๘๑	๔๓๘,๙๘๑	๑๐๐.๐๐	๐	๐.๐๐
บริการให้คำปรึกษา	๑๙๐,๑๕๐	๑๙๐,๑๕๐	๑๐๐.๐๐	๐	๐.๐๐
หน่วยเคลื่อนที่เร็ว	๗,๘๒๓	๕,๗๕๗	๗๓.๕๙	๒,๐๖๖	๒๖.๔๑
รวม	**๓,๒๗๓,๖๑๕**	**๓,๒๑๖,๔๗๗**	**๙๘.๒๕**	**๕๗,๑๓๘**	**๑.๗๕**

ทั้งนี้ มีผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบของศูนย์ดำรงค์ธรรม ดังนี้

ข้อมูลผู้มาลงทะเบียน	ยอดหนี้ที่รับแจ้ง	ยอดหนี้ที่แก้ไขได้	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ร้อยละความสำเร็จ
จำนวน (เรื่อง)	๓๒,๖๖๕	๓๑,๖๘๐	๙๘๕	๙๖.๙๘
จำนวนหนี้ (บาท)	๔,๒๕๗,๒๘๔,๐๗๖	๔,๐๗๐,๒๗๐,๕๑๒	๑๘๗,๐๑๓,๕๖๔	๙๕.๖๑

(๓) **รับแจ้งเรื่องร้องเรียนและการคุ้มครองผู้บริโภคผ่านสายด่วน "สคบ. ๑๑๖๖"** โดยมีประชาชนแจ้งเรื่องร้องเรียนและขอรับคำปรึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๕๐,๗๙๐ คน จำแนกตามประเภทเรื่องได้ ดังนี้

ประเภทเรื่อง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสัญญา	๒๐,๐๐๔	๓๙.๓๙
ด้านฉลาก	๘,๔๙๗	๑๖.๗๓
ด้านโฆษณา	๕,๓๐๐	๑๐.๔๔
ด้านธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง	๑,๔๖๖	๒.๘๘
ด้านกฎหมาย	๓๙๕	๐.๗๘
อื่น ๆ	๑๕,๑๒๘	๒๙.๗๘

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลการด้านการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนภูมิภาค ดังนี้

การดำเนินงาน	จำนวน
๑) การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้บริโภค	๑,๑๖๖ คน (๓,๑๐๓,๕๔๐.๗๕ บาท)
๒) การตรวจสอบพฤติการณ์การประกอบธุรกิจต่าง ๆ	๑,๘๗๖ คน
๓) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การคุ้มครองผู้บริโภค	๑,๔๙๐ ครั้ง
๔) การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด/คณะอนุกรรมการไกล่เกลี่ยเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค/คณะอนุกรรมการผู้มีอำนาจเปรียบเทียบความผิด	๒๑๐ ครั้ง
๕) การจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	๖ ครั้ง

(๔) **ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตสำหรับนักลงทุนต่างชาติ (The Anti-Corruption Operation Complaint Center)** ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีสถิติเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตสำหรับนักลงทุนต่างชาติ จำนวน ๑๑๐ คน แบ่งเป็น ๑) เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ จำนวน ๖๕ คน และเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ จำนวน ๒ คน ๒) ไม่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ไม่เกี่ยวกับการกระทำทุจริตในภาครัฐ จำนวน ๓ คน และ ๓) สอบถามข้อมูล จำนวน ๔๐ คน

ทั้งนี้ รัฐบาลได้มีการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และให้บริการประชาชนในเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่องการศึกษา ผ่านสายด่วน ๑๕๗๙ หรือ www.1579.moe.go.th มีเรื่องร้องเรียน ๙,๗๓๑ เรื่อง ยุติเรื่องแล้ว ๖,๘๐๑ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๒,๙๓๐ เรื่อง

(๕) **พิจารณาเรื่องร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐทำการทุจริตในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑** โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท) ได้ดำเนินการดังนี้

หน่วย : เรื่อง

คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณา	ผลการพิจารณา						ชี้มูลความผิด
	ตั้งอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง	ส่งพนักงานสอบสวนฯ	ส่ง ป.ป.ช.	ไม่รับ	ตรวจสอบเพิ่มเติม	อื่นๆ	
๓,๒๓๕	๕๔๔	๑๒๒	๑,๒๗๕	๑,๑๗๐	๑๒๐	๔	๒๐๙

(๖) **โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน** ช่องทางการรับแจ้งข่าวสาร ข้อสงสัย และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน มีจำนวน ๗ ช่องทาง คือ ๑) ติดต่อด้วยตนเอง ๒) ทางเว็บไซต์ระบบศูนย์ดำรงธรรม www.dol.go.th, e-mail : damrongtham@dol.go.th ๓) จดหมายถึงศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน ๔) โทรศัพท์ ๕) โทรสาร ๖) บริการ Call Center ๐-๒๑๔๑-๕๕๕๕ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม-๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีประชาชนขอรับบริการ จำนวน ๒๗,๔๙๔ ราย ได้รับคำปรึกษาและแก้ไขปัญหาจนเป็นที่น่าพอใจ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยประเด็นที่ประชาชนรับบริการมากที่สุด คือ การขอทราบค่าธรรมเนียมจดทะเบียน/ค่ามัดจำรังวัด/ค่าคัดถ่ายระวาง/ราคาประเมิน รองลงมา คือ ข้อมูลทั่วไปสำนักงานที่ดิน (ที่ตั้ง เบอร์โทร วันทำการ และพื้นที่รับผิดชอบ) และการเตรียมเอกสารหลักฐาน

๑.๒.๑๑ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลกทำหน้าที่คุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ ผ่านหมายเลขสายด่วนของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลกกว่า ๑๒๐ หมายเลข ซึ่งเปิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยประชาชนสามารถตรวจสอบหมายเลขสายด่วน ได้จากเว็บไซต์ http://www.thaiembassy.org ทั้งนี้ ยังมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านกงสุลแก่ประชาชน โดยมีการจัดทำแอปพลิเคชัน Thai Consular และเพิ่มช่องทางติดต่อทางแอปพลิเคชัน Line และ Wechat “Thaiconsular” และ Facebook ซึ่งในปี ๒๕๖๐ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกได้ให้การช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๑,๒๖๒ คน และในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม ๒๕๖๑ ให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศรวม ๔,๕๓๖ คน และดำเนินการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวไทยในเหตุการณ์แผ่นดินไหว ณ เกาะลอมบอก สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ รวมทั้งช่วยเหลือดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้แสวงบุญชาวไทยในต่างประเทศ ได้แก่ ผู้แสวงบุญชาวไทยมุสลิมที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย เป็นประจำทุกปี ปีละกว่า ๑ หมื่นคน และชาวไทยที่ไปแสวงบุญ ณ พุทธคยา สาธารณรัฐอินเดีย ในฤดูแสวงบุญ (ช่วงเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม) ปีละกว่า ๖ หมื่นคน

๑.๓ การจัดระบบอัตรากำลังและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ โดยกำหนดกรอบอัตรากำลังของส่วนราชการและการส่งเสริมการวางแผนและบริหารกำลังคนในส่วนราชการ ดำเนินการทบทวนบทบาท ภารกิจ โครงสร้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการ จำนวน ๑๗ กระทรวง และได้มีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปกำลังคนและภารกิจบริการด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งจัดทำแผนบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพของประเทศไทยในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙) และแนวทางการจัดทำแผนกำลังคนเพื่อรองรับภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) สำหรับการดำเนินการในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เช่น การพัฒนามาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจของส่วนราชการ

และการศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่ง โดยการผ่อนคลายหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐

๑.๔ การรักษาบุคลากรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ รัฐบาลได้ดำเนินโครงการเพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เพื่อจูงใจและรักษาบุคลากรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ เช่น การจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ การให้ทุนการศึกษา ทุนพัฒนาข้าราชการ บุคลากรภาครัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ได้ศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาระบบหรือกลไกการบริหารทรัพยากรบุคคลในระบบราชการพลเรือนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุประชากรและการปรับเปลี่ยนอายุเกษียณข้าราชการพลเรือน และจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อรองรับสังคมสูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) พิจารณา การเตรียมการจัดตั้งและดำเนินการเกี่ยวกับ Job Placement for Seniors (ชื่อเดิม Placement Center) ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนให้ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการมีงานทำที่เหมาะสมกับอายุและความสามารถ เพื่อให้มีรายได้ต่อเนื่องในการดำรงชีวิตและใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของตนเองภายหลังเกษียณอายุ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลข้าราชการเกษียณอายุ (OCSC Placement Center) สำหรับหน่วยงานที่ต้องการบุคลากรปฏิบัติงาน

๑.๕ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นไปตามหลักวิชาการและสำรวจความเห็นตามหัวข้อนโยบายของรัฐบาล ผลงานที่ดำเนินการไปแล้วหรืองานที่จะทำในระยะต่อไป เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ๑) การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี ๒๕๖๑ ๒) การสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร ปี ๒๕๖๑ ๓) การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับของขวัญปีใหม่ที่ต้องการจากรัฐบาล ปี ๒๕๖๑ ๔) การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานรัฐบาล ครบรอบ ๓ ปี ๖ เดือน โดยเป็นการสำรวจประชาชนที่ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปทั่วประเทศ จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๕,๘๐๐ คน พบว่ามีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการดำเนินงานของรัฐบาลในระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘ และมีความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของประเทศในระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๘

๑.๖ การจัดทำตัวชี้วัดเพื่อการติดตามประเมินผลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ได้วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาข้อมูลตัวชี้วัดที่ได้จากการกลั่นกรองรวม ๑๔ เป้าหมาย และติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาตัวชี้วัดของสหประชาชาติ (UN) เพื่อจัดทำร่างรายงานการทบทวนผลการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ พร้อมทั้งสรุปผลการกลั่นกรองให้หน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ โดยรวบรวมข้อมูลและคำอธิบายรายละเอียดข้อมูล รวมทั้งหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตัวชี้วัดตามเป้าหมายต่าง ๆ จัดทำแผนงานการติดตามและประเมินผลการจัดทำตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ติดตามข้อมูลตัวชี้วัด SDGs และคำอธิบายรายละเอียดข้อมูล (Metadata) เพื่อนำเข้าสู่ระบบเผยแพร่ข้อมูลตัวชี้วัด SDGs จัดทำร่างแนวทางการจัดทำกรอบตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับประเทศ นอกจากนี้ ยังได้มีการศึกษาตัวอย่างการจัดทำเว็บไซต์ SDGs ของประเทศและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบในการพัฒนาการจัดทำเว็บไซต์ SDGs Thailand

๒. การกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ

๒.๑ การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับเงินรางวัลจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๘ แห่ง เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐๐ ล้านบาท

> “อปท. ๑๔๘ แห่ง ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี”

๒.๒ การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและสร้างเครือข่ายการกระจายอำนาจภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการจัดฝึกอบรมไปแล้ว จำนวน ๒ รุ่น จำนวนทั้งสิ้น ๔๖๐ คน

๓. การยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ

๓.๑ การดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) เป็นศูนย์รวมงานบริการของหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ภายใต้สังกัดเดียวกันหรือต่างสังกัดกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มาขอรับบริการในด้านต่าง ๆ ณ สถานที่แห่งเดียว โดยงานแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ ๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร ๒) การรับเรื่อง-ส่งต่อ (รับงานแทนหน่วยงานอื่น) ๓) การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (ส่งมอบผลผลิตแก่ผู้รับบริการได้ทันที) และ ๔) การรับเรื่องร้องเรียน โดยรัฐบาลได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการด้านต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์บริการ	ที่ตั้ง/รูปแบบ
ศูนย์บริการร่วมในห้างสรรพสินค้า (Government Service Point: G-Point)	ศูนย์การค้าเซ็นทรัล เวิลด์ ศูนย์การค้าธัญญาพาร์ค กรุงเทพมหานคร และศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา ศาลายา จังหวัดนครปฐม
ศูนย์บริการประชาชน	๒๓ หน่วยงาน ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์และแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ณ อาคารสำนักงาน ก.พ. เดิม ถนนพิษณุโลก กรุงเทพมหานคร
ศูนย์บริการธุรกิจสุขภาพ	นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาเชื่อมโยงเครือข่ายการบริการระหว่างหน่วยงาน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
ศูนย์บริการร่วมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน และขอความเป็นธรรมที่เกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรม	ให้บริการรับเรื่องราวร้องเรียน ร้องทุกข์ รับแจ้งเบาะแส การให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย การรับเรื่องขออนุมัติ/อนุญาตตามภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

๓.๒ การเตรียมกำลังคนคุณภาพเข้าสู่ระบบราชการ ได้จัดสรรทุนรัฐบาลระดับต่าง ๆ และจัดการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) เพื่อเตรียมกำลังคนเข้าสู่ระบบราชการ ดังนี้

๓.๒.๑ จัดสรรทุนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทุนเล่าเรียนหลวงและทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐ) ประจำปี ๒๕๖๑ จำนวน ๕ ประเภททุน รวม ๙๐ ทุน มีผู้ได้รับทุน จำนวน ๗๖ คน

๓.๒.๒ จัดสรรทุนดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในประเทศ (Undergraduate Intelligence Scholarship: UIS) ประจำปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๓ หน่วยทุน รวม ๔๓ ทุน

๓.๒.๓ จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการด้วยรูปแบบการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การสอบความรู้ความสามารถทั่วไปมีประสิทธิภาพ คล่องตัว ลดระยะเวลาในการดำเนินการ ลดทรัพยากรที่ใช้ในการจัดสอบ และเพื่อให้ส่วนราชการได้บรรจุบุคคลตรงตามความต้องการในเวลารวดเร็ว ประชาชนได้รับโอกาสเข้ารับราชการที่ดีขึ้นและมากขึ้น โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระดับปริญญาโท) ดำเนินการสอบในเดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๑ รวมจำนวน ๒๐ รอบสอบสอบรอบละ ๑๑๕ ที่นั่งสอบ รวมทั้งสิ้น ๒,๓๐๐ ที่นั่งสอบ ซึ่งมีผู้สอบผ่าน จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๙ คน

> “เพิ่มประสิทธิภาพ
> ในการดำเนินการสรรหา
> และคัดเลือกบุคคล
> ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
> เพื่อลดระยะเวลา
> และทรัพยากรที่ใช้ในการสอบ”

๓.๓ การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตามรายงานผลการวิจัยเรื่อง Doing Business ของธนาคารโลก โดยผลการจัดอันดับแสดงให้เห็นว่าระยะเวลาขั้นตอนและกฎระเบียบของรัฐยังไม่เอื้อกับการประกอบธุรกิจในประเทศไทยและยังคงมีปัญหาอุปสรรคในบางเรื่อง เช่น ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ยังไม่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ รัฐบาลจึงได้เร่งรัดให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้การประกอบธุรกิจมีความสะดวกยิ่งขึ้น ตามแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมสำหรับการประกอบธุรกิจในประเทศไทยของธนาคารโลก และได้มีการติดตามความก้าวหน้าในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนได้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับปรุงการทำงาน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนราชการ และพัฒนาระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และที่สำคัญ คือ การเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เพื่อปลดล็อคข้อจำกัดด้านกฎหมายที่เป็นพื้นฐานของการปรับระบบงาน รวมถึงการจัดทำมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน โดยการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน โดยมีมาตรการระยะสั้น เช่น ๑) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดให้ประชาชนต้องยื่นหรือส่งสำเนาเอกสารหรือหลักฐานที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดออกให้ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้า โดยไม่ต้องทำบันทึกข้อตกลง (MoU) ระหว่างหน่วยงาน และเมื่อประชาชนไปติดต่อขอรับบริการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเป็นผู้สั่งพิมพ์ (Print out) เอกสารหรือหลักฐานนั้นออกมาจากระบบที่มีการเชื่อมโยงไว้ และลงนามรับรองความถูกต้องของเอกสาร แล้วใช้เอกสารนั้นประกอบเรื่องที่ประชาชนมาขอรับบริการ โดยประชาชนผู้มาขอรับบริการ

> “คะแนน EODB
> ๗๘.๔๕ คะแนน เพิ่มจากปีที่แล้ว
> อยู่ในกลุ่ม
> ๓๐ ประเทศแรก
> จาก ๑๙๐ ประเทศ”

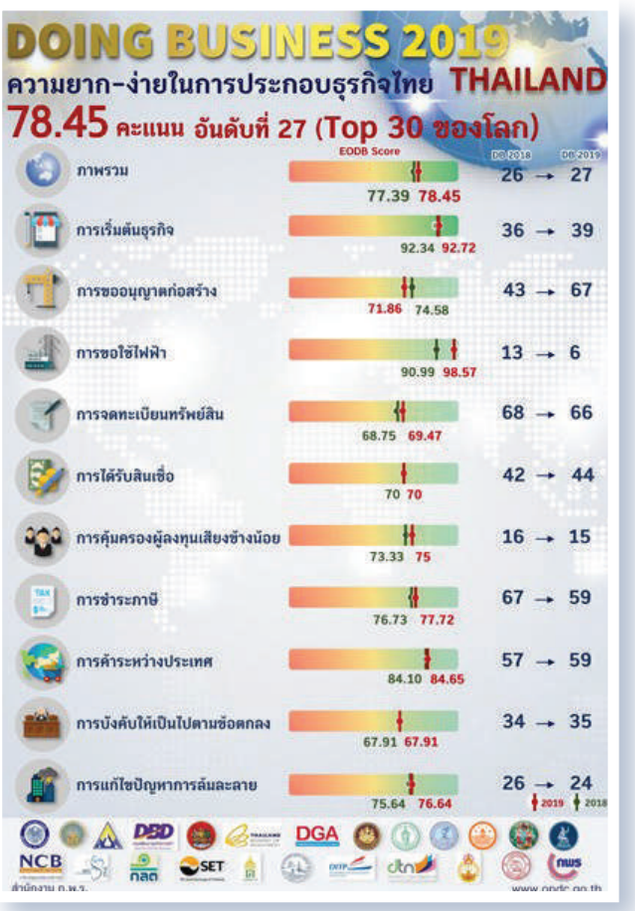

ไม่ต้องนำสำเนามาเอง และไม่ต้องลงนามรับรองความถูกต้องของสำเนาเอกสารดังกล่าว ๒) ในการร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ ให้ถือเป็นหลักว่า ห้ามมิให้กำหนดให้ประชาชนต้องยื่นหรือส่งสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชนอีกต่อไป ๓) การให้บริการที่เป็นตัวเงินแก่ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด รวมทั้งการจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เบี้ยประชุม ค่าเช่าบ้าน และสวัสดิการอื่น ๆ ที่เป็นตัวเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ให้ดำเนินการผ่านระบบ National e-Payment ๔) เปิดช่องทางการสื่อสารผ่าน Social network ได้แก่ แอปพลิเคชันไลน์ (Line : @GoodGov4U) และโปรแกรม Chatbot ในเว็บไซต์ www.opdc.go.th เพื่อรับข้อร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว และให้รายงานรัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานนั้นทราบเพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานด้วย นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการในด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เช่น การออกแบบและสร้างระบบบูรณาการศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) การจัดทำเว็บไซต์ http://www.easeofdoingbusinessthailand.info/eodb และ Facebook แฟนเพจ Ease of Doing Business Thailand เพื่อเป็นเว็บไซต์กลางของประเทศไทยสำหรับการสื่อสารให้ข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรเกี่ยวกับการปฏิรูปงานบริการภาครัฐและการจัดอันดับความยาก-ง่าย ในการประกอบธุรกิจ การจัดทำคู่มือการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ๔ ภาษา (ไทย จีน อังกฤษ ญี่ปุ่น) คู่มือภาพรวมการตั้งธุรกิจค้าปลีก ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษส่งผลให้ประเทศไทยมีผลการจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดในรายงาน Doing Business 2019 (เก็บข้อมูลในช่วงปี ๒๕๖๑) ประเทศไทยได้คะแนน ๗๘.๔๕ คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่ได้คะแนน ๗๗.๓๙ คะแนน โดยอยู่ในอันดับที่ ๒๗ จาก ๑๙๐ ประเทศ (ปีที่ผ่านมาอยู่ในอันดับที่ ๒๖) และยังคงจัดอยู่ในกลุ่ม ๓๐ ประเทศแรก จาก ๑๙๐ ประเทศทั่วโลกที่มีการจัดอันดับในรายงาน ซึ่งค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และการปลดล็อคข้อจำกัดทางกฎหมาย เพื่อให้การประกอบธุรกิจมีความสะดวกยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการก้าวสู่แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของโลก (Ease of Doing Business Score: EODB) โดยมีผลคะแนนรายด้านดีขึ้นถึง ๗ ด้าน จาก ๑๐ ด้าน โดยเฉพาะการขอใช้ไฟฟ้า เป็นด้านที่พัฒนาได้โดดเด่นที่สุด จนติดอันดับที่ ๖ ของโลก ด้วยคะแนน ๙๘.๕๗ คะแนน ซึ่งสะท้อนความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ และการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐

๓.๔ การจัดอันดับ World Economic Forum เกี่ยวกับดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก ๔.๐ (Global Competitiveness Index: GCI 4.0) ประเทศไทยถูกจัดอันดับความสามารถของการแข่งขันอยู่ในอันดับที่ ๓๒ (จาก ๑๓๗ ประเทศ) โดยมีอันดับที่สูงขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ในอันดับที่ ๓๔ (จาก ๑๓๘ ประเทศ) และมีผลรวมคะแนนเพิ่มขึ้นที่ ๐.๐๘ คะแนน (คะแนน ๔.๗๒ จากคะแนนเดิม ๔.๖๔) นับเป็นอับดับที่ ๓ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งคะแนนในเกณฑ์ดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มตัวชี้วัดที่อยู่ในเกณฑ์ดี-ปานกลางทั้งนี้ การเพิ่มอันดับและคะแนนของประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนในปีนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่มีแนวโน้มความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น เช่น ด้านที่ประเทศไทยปรับตัวดีขึ้นและโดดเด่น ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Environment) อยู่ในอันดับที่ ๙ ของโลกในปีนี้ และด้านประสิทธิภาพตลาดสินค้าอันดับดีขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ ๓๓ สำหรับกลุ่มของตัวชี้วัดที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและปรับตัวดีขึ้นพอสมควร ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรม ประสิทธิภาพตลาดแรงงานอุดมศึกษาและการฝึกอบรม ส่วนในด้านความพร้อมของเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญทางธุรกิจของประเทศไทยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

๓.๕ การคัดเลือกองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง เป็นการสร้างความเข้มแข็งในระดับหน่วยงานผ่านการสร้างแรงจูงใจด้วยการมอบรางวัล เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังในภาพรวมของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการยกย่องเชิดชูหน่วยงานที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นขวัญกำลังใจหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการภายใน (ด้านการเงินการคลัง) ให้ได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับเพราะการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานในภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะดำเนินการประเมินหน่วยงานใน ๕ มิติ ประกอบด้วย ๑) ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ๒) ด้านการเบิกจ่าย ๓) ด้านการบัญชีภาครัฐ ๔) ด้านการตรวจสอบภายในภาครัฐ และ ๕) ด้านปลอดความรับผิดทางละเมิด โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีหน่วยงานได้รับรางวัลทั้งสิ้น ๒๒ หน่วยงาน ๒๔ รางวัล ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือกหน่วยงานที่จะได้รับรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๖ การพัฒนาองค์การและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์และสอดรับกับนโยบายรัฐบาล เช่น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ในการสร้างรายได้แก่ชุมชนในเมืองรอง การสร้างนวัตกรรมการบริหารงานภาครัฐ ศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ นักบริหารการพาณิชย์ระดับสูง ศักยภาพที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

๓.๗ การพัฒนากลไกการบริหารงานในภูมิภาค ใช้กลไกการบริหารงานในภูมิภาคที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ โดยบริหารงานที่มีการบูรณาการร่วมกันภายใต้แนวคิด “หลังคาเดียวกัน” (One Roof) และกำหนดให้มีกลไกขับเคลื่อนงานที่เรียกว่า “พาณิชย์ภาค” (Mini MOC) ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงจากส่วนกลางเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการปฏิบัติภารกิจเชิงนโยบายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๔. การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึก ในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต

๔.๑ การดำเนินโครงการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกเสริมสร้างธรรมาภิบาลร่วมต้านทุจริต เพื่อยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเพื่อให้ข้าราชการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในการให้บริการประชาชน และการมีจิตบริการในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล ผ่านสื่อแขนงต่าง ๆ การจัดกิจกรรมค่ายรวมพลังหยุดยั้งคอร์รัปชัน สำหรับบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งกิจกรรมค่ายเยาวชนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้กับเยาวชนระดับประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษา การประกวดวิดีโอคลิปความยาวไม่เกิน ๓ นาที ในหัวข้อ “แค่ปรับราชการก็เปลี่ยน” โดยมีผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งสิ้น ๖ ผลงาน

๔.๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ รัฐบาลได้ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ราชการผ่านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการ เช่น การจัดหลักสูตรเสริมสร้างเกียรติภูมิข้าราชการ : สำนักข้าราชการไทยไม่โกง การเสริมสร้างพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจริยธรรมให้แก่ข้าราชการและส่วนราชการผ่านสื่อการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ e-Book และ e-Learning การจัดทำโครงการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การอบรมรณรงค์ให้ข้าราชการตระหนักรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดทำมาตรฐานกระบวนการทำงานโดยมีแนวทางที่ชัดเจนโปร่งใส ยึดหลักจริยธรรม มีมาตรการให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ของทางราชการอย่างเคร่งครัด การปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมภายในส่วนราชการ การประกาศเจตจำนงในการบริหารงานและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔.๓ การพัฒนาจิตสำนึกและสร้างความเข้มแข็งของกลไกต่อต้านการทุจริต เช่น การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการให้เกิดความโปร่งใส หลักเกณฑ์และมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการเครือข่าย (MOC Watch Dog) เฝ้าระวังการทุจริตในองค์กร โดยร่วมมือกับองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนให้กระทรวงพาณิชย์เป็นองค์กรคุณธรรม โดยจัดให้มีสำนักงานพาณิชย์คุณธรรม ซึ่งได้นำร่องในสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ๑๘ จังหวัด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้ข้าราชการมีคุณธรรมอันพึงประสงค์ ๔ ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา รวมทั้งมีการร่วมมือกับเครือข่ายภาคเอกชนในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสมีธรรมาภิบาล

๔.๔ การยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางการบริหาร (ปกครองและวินัย) โดยใช้กลไกของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) โดยมีสำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และกระตุ้นให้ส่วนราชการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยใช้มาตรการทางการบริหาร ในกรณีที่พบว่ามีการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในหน่วยงานอันเป็นการดำเนินการตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ นอกจากนี้ คตช. ได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ศอตช. ให้ใช้มาตรการทางบริหาร (ปกครอง/ทางวินัย) เพื่อหยุดยั้งหรือลดปัญหาการทุจริต โดยให้ ศปท. ๓๕ หน่วยงาน ติดตามและรายงานให้ ศอตช. ทราบเพื่อรายงานไปยัง คตช.

๕. การยกระดับในการประเมินความน่าเชื่อถือของหน่วยงานภาครัฐ

๕.๑ การประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. รับผิดชอบประเมินส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า และส่วนราชการระดับจังหวัด โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีส่วนราชการระดับกรมและจังหวัดที่เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน จำนวน ๒๒๒ หน่วยงาน ประกอบด้วย ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๔๖ หน่วยงานและส่วนราชการระดับจังหวัด จำนวน ๗๖ หน่วยงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๘๔.๖๖

๕.๒ การจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (The Corruption Perceptions Index: CPI) โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้ประกาศผลคะแนนค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งในการสำรวจได้อาศัยการประเมินจาก ๑๓ แหล่งดัชนี โดยประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๗ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๙๖ จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ โดยเป็นระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ ที่มีคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศ และเมื่อพิจารณาในกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๔ รองจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ (๘๔ คะแนน) เนอการาบรูไนดารุซซาลาม (๖๒ คะแนน) และประเทศมาเลเซีย (๔๗ คะแนน) โดยมีคะแนนและอันดับเท่ากับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

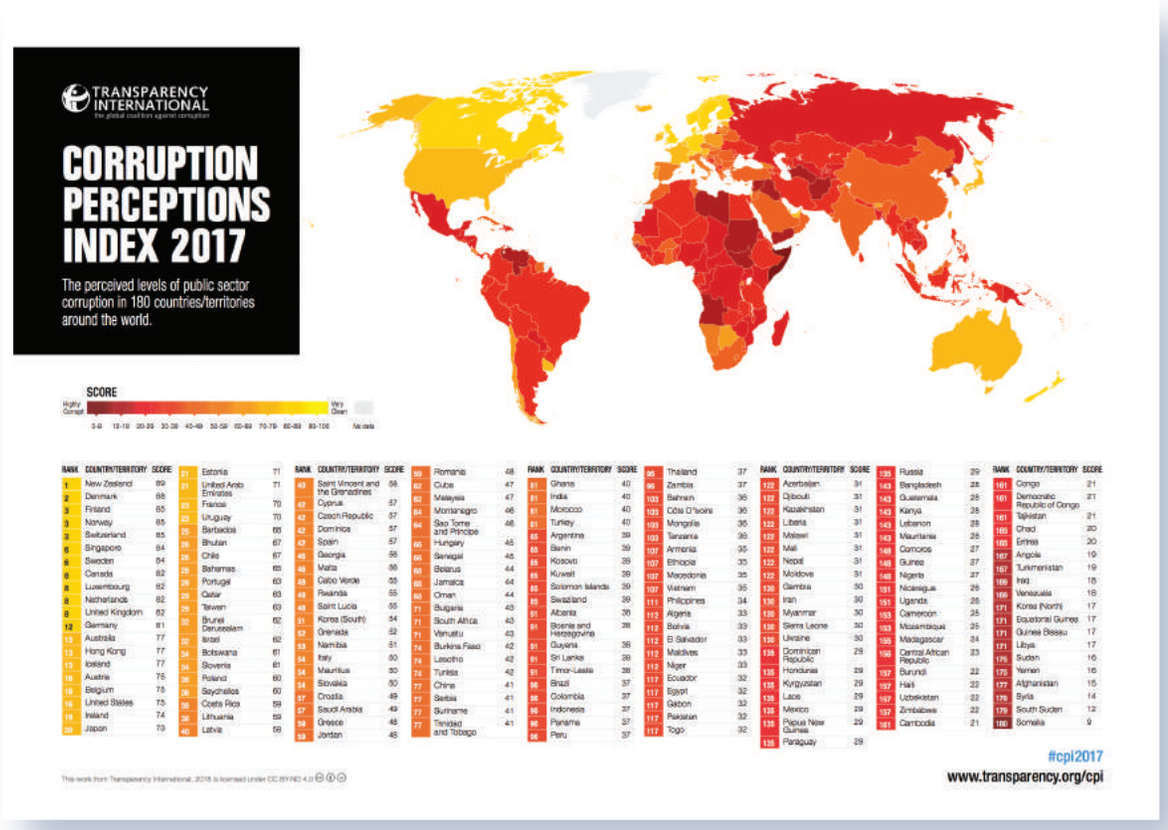

๖. การส่งเสริมและสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อสอดส่องเฝ้าระวัง และต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ

๖.๑ การดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) เป็นกลไกสำคัญในระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่สอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และมีบทบาทโดยตรงในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล สามารถช่วยผลักดันให้นโยบายของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการของรัฐในพื้นที่จังหวัดที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน โดยดำเนินการประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเพื่อติดตามสอดส่องการปฏิบัติงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง ๗๖ จังหวัด/คณะ อย่างน้อยจังหวัด/คณะละ ๓ ครั้งต่อปี ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สามารถดำเนินการประชุมได้ครบทั้ง ๗๖ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๒๓๙ ครั้ง

๖.๒ การสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อสอดส่อง เฝ้าระวัง และต่อต้านการทุจริต ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างส่วนราชการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เช่น โครงการบูรณาการเสริมพลังแนวร่วมส่งเสริมธรรมาภิบาลและสร้างแกนนำเครือข่ายประชารัฐ การศึกษาและพัฒนากลไกการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางวินัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม การฝึกอบรมภาคีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภาวะวิกฤต เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับภัยทั้ง ๓ ด้าน คือ สาธารณภัย ภัยที่เกิดจากการสู้รบและวิกฤตการณ์ความมั่นคง ผ่านการผลักดันจากบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology: ICT) ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่จะร่วมมือกันดำเนินการให้ภาคีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภาวะวิกฤต เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง สนับสนุนงานด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อสร้างรากฐานในการบริหารจัดการภัยในภาวะวิกฤตได้อย่างเป็นระบบ

ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

นโยบายข้อ ๑๑

การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

นโยบายข้อ ๑๑

การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ในสังคมที่อารยะ การยึดหลักนิติธรรมคือมีกฎหมายเป็นใหญ่ ไม่ใช่ตัวบุคคลหรืออำเภอใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปกครองย่อมเป็นสาระสำคัญ แต่หลักนิติธรรมจะเป็นที่ยอมรับนับถือได้มิใช่เพียงสักแต่ว่ามีกฎหมาย หากกฎหมายเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงและความต้องการของประชาชน เป็นธรรม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งต้องมีกระบวนการยุติธรรมที่เข้าถึงได้ง่าย มีมาตรฐานตามหลักสากล ทันสมัยและเป็นธรรมด้วย มิฉะนั้นจะกลายเป็นสาเหตุแห่งความขัดแย้งและการโกรธแค้นชิงชังไม่สิ้นสุด รัฐบาลจึงมีนโยบายในเรื่องดังกล่าวดังนี้

๑๑.๑ ในระยะเฉพาะหน้า จะเร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและกฎหมายอื่น ๆ ที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การประกอบธุรกิจหรือไม่เอื้อต่อศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ โดยจะใช้กลไกของหน่วยงานเดิมที่มีอยู่และระดมผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นคณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นเฉพาะกิจเป็นผู้เร่งดำเนินการ

๑๑.๒ เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนและประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่จะเปิดกว้างขึ้น และให้บุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมายมีส่วนให้ความรู้เสริมศักยภาพในทางกฎหมายมหาชน การดำเนินคดีปกครอง การยกร่างกฎหมาย และการตีความกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกื้อกูลการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน

๑๑.๓ ในระยะต่อไป จะจัดตั้งองค์กรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ

๑๑.๔ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการดำเนินคดีทุกขั้นตอนให้รวดเร็ว เกิดความเป็นธรรม และมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันสามารถใช้ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้

๑๑.๕ ปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยเน้นความสุจริตและความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ความเป็นธรรมของผู้ได้รับผลกระทบ และการไม่แอบอ้างฉวยโอกาสโดยทุจริตจากระบบการช่วยเหลือดังกล่าว

๑๑.๖ นำมาตรการทางการเงิน ภาษี และการป้องกันการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ แรงงานทาส การก่อการร้ายสากล ยาเสพติด และอาชญากรรมข้ามชาติ

รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการมีกฎหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง รวมถึงความต้องการของประชาชน เป็นธรรม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน และต้องมีกระบวนการยุติธรรมให้เข้าถึงได้ง่าย จึงได้เร่งรัดดำเนินการปรับปรุง ยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย เป็นภาระแก่ประชาชน และเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของประชาชนในทุกมิติ โดยในปีที่ ๔ รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม และประกาศใช้บังคับกฎหมายหลายฉบับ และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ รวมทั้งได้จัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อใช้ในการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม

๑.๑ กฎหมายด้านเศรษฐกิจ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดให้การกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลและมีอำนาจการกำหนดหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานสากลเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินอย่างเป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติ สถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐	แก้ไขนิยามคำว่า สถานบริการ ประเภท “สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า” ให้ไม่รวมถึง สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๓ ก วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจกู้ยืมเงินและแก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนกระบวนการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัติ ล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงกระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามหมวด ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ เพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสฟื้นฟูกิจการได้เร็วขึ้น โดยสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้ทันต่อสถานะทางด้านการเงินของลูกหนี้ และกำหนดให้มีกลไกในการติดตาม จัดการ และรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคุ้มครองเจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการส่งเสริมและรองรับความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness)	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ กำหนดวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อให้ภาครัฐรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด อันจะส่งผลให้ฐานะทางการเงินการคลังของประเทศ มีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	เพิ่มเติมให้มีการใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในการประสานงานกับสถาบันการศึกษาเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีอันจะส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดให้ภาคตะวันออกเป็นเขตพัฒนาพิเศษที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชัดเจนแน่นอน โดยเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการบูรณาการการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทั้งในและนอกเขตพัฒนาพิเศษ พัฒนาเมืองให้มีความทันสมัยระดับนานาชาติที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร เพื่อให้การใช้ที่ดินในภาคตะวันออกเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้มีการประกอบพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทันสมัย สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติธนาคาร แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดมาตรการและกลไกเพิ่มเติมเพื่อเป็นเครื่องมือรองรับการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางการเงินของสถาบันการเงินและรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินโดยรวม รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้สอดคล้องกัน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานให้เหมาะสม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ รวมถึงการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดสรรงบประมาณของประเทศมีลักษณะที่มุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงบประมาณเป็นสำคัญ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศมากยิ่งขึ้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.	ปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่ยอมรับในระดับสากล โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ หลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนดกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ และจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติทำหน้าที่ในฐานะผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัท แทนกระทรวงการคลัง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐

๑.๒ กฎหมายที่ออกตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามมาตรการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามมาตรการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงระบบการจดทะเบียนเรือประมง สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดของเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองเรือประมง ตลอดจนบทลงโทษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) ให้สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืนและเป็นระบบ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการประมงของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๖๑	คุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย ตามที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกฎบัตรของศูนย์ดังกล่าว และร่วมจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้นเป็นองค์การระหว่างประเทศโดยมีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังภัยพิบัติและรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชน ดำรงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และป้องกันภัยพิบัติทั้งในประเทศไทยและในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑	คุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ ตามที่ประเทศไทยได้ลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty) ซึ่งสนธิสัญญาและพิธีสารแนบท้ายได้กำหนดให้องค์การฯ และผู้ปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้อง ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานขององค์การฯ ในรัฐภาคีนั้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.	กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ตามที่ประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ต้องปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในวงกว้าง หรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

๑.๓ กฎหมายที่ลดความเหลื่อมล้ำ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้ (๑) เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย (๒) กำหนดให้เรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าสุราและยาสูบในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พ.ศ. ๒๕๖๑	รวมวิทยาลัยเทคโนโลยีจิตรลดาและโรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ) ซึ่งอยู่ในความอุปถัมภ์ของมูลนิธิสยามบรมราชกุมารี เพื่อโรงเรียนจิตรลดา มาจัดตั้งเป็นสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา มีฐานะเป็นสถานศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีในกำกับของรัฐ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา สร้างความชำนาญในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานสายวิชาชีพมีโอกาสศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางในระดับปริญญา ให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง สามารถขยายสาขาการเรียนสายวิชาชีพให้มีความหลากหลาย มีการผลิตกำลังคนซึ่งมีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในระดับสูงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๙ ก วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ.	กำหนดให้มีกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน อันจะมีผลให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๔ กฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการและมนุษยธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ที่เด็กและเยาวชนควรได้รับในระหว่างการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กำหนดการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน มาตรฐานการดำเนินงานของเจ้าพนักงานพินิจและสถานที่ควบคุมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และกำหนดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม รวมทั้งจัดให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑	ให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ ที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ได้รับโอกาสในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ เพื่อให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมได้อีก	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองและได้รับสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับฐานะและความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการและผู้รับเหมาค่าแรง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราการจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ค่าทำศพ ค่าทดแทน และเงินเพิ่มกรณีนายจ้างไม่จ่ายเงินสมทบหรือจ่ายไม่ครบจำนวน รวมทั้งหลักเกณฑ์การยื่นแบบรายการขึ้นทะเบียนนายจ้าง การแจ้งการประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย และการยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๐ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและเอื้อประโยชน์ต่อการให้ความคุ้มครองลูกจ้าง โดยกำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตรได้โดยให้ถือเป็นวันลาเพื่อคลอดบุตร เพิ่มอัตราค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป และแก้ไขให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดในอัตราเท่ากันทั้งลูกจ้างชายและหญิงในงานที่มีค่าเท่าเทียมกันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๕ กฎหมายเพื่อแก้ปัญหาสังคมและวัฒนธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	เพิ่มที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับการควบรวมกองทุนกีฬามวยและกองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพเข้ากับกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๖ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ รวมทั้งกำกับ ติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแผนนั้น อันจะเป็นผลให้การบริหารจัดการด้านการกีฬาเป็นระบบและมีเครือข่ายในการพัฒนาการกีฬาที่ชัดเจน เพื่อให้มีกลไกการพัฒนานโยบายพื้นฐานสำหรับส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของประเทศให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) และระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับและได้รับความเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วน ในการดำรงไว้ซึ่งการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการมีบุตร)	ปรับปรุงหลักเกณฑ์การหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีมีบุตร เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้มีเงินได้มีบุตรมากกว่าหนึ่งคน อันจะส่งผลให้โครงสร้างประชากรของประเทศมีความเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ แก้ไขปัญหาอัตราการเกิดลดลง ที่ทำให้ปัญหาประชากรวัยแรงงานลดลงและอัตราส่วนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด	รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เข้าด้วยกันเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อประโยชน์ในการใช้บังคับกฎหมายอย่างเป็นระบบ และปรับปรุงบทบัญญัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑

๑.๖ กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๖๐	ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการถวายความปลอดภัยเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ส่วนราชการในพระองค์ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการถวายความปลอดภัยให้สามารถดำเนินการถวายพระเกียรติในการปฏิบัติภารกิจได้ตามพระราชประสงค์	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๖ ก วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐
ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.	จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ขึ้น เพื่อรับผิดชอบการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีเอกภาพ บูรณาการ และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรได้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๑.๗ กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งการนำเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญามาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในมาตรการดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวหลบหนีไป อันจะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องล่าช้า	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง การเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน การยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล รวมทั้งเพิ่มช่องทางการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลหรือโทรสาร และกำหนดให้มีการดำเนินกระบวนพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนพิจารณาของศาลได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ เพื่อกำหนดความคุ้มครองข้าราชการตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี และแก้ไขเพิ่มเติมการได้มาซึ่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าข้าราชการตุลาการมีความอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี และเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เที่ยงธรรม ปราศจากอคติและการแทรกแซงทั้งปวง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาคดียาเสพติดมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนพิจารณาความอาญา การดำเนินคดียาเสพติดมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อำนวยความยุติธรรมแก่คู่ความ และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด	สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลยเพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลย กำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบ และเพิ่มเติมกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม และส่งเสริมความเชื่อมั่นและความศรัทธาต่อระบบศาลยุติธรรม	สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒. การเพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายและพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมาย

๒.๑ โครงการเสริมสร้างนวัตกรรมในการจัดทำร่างกฎหมายและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

๒.๑.๑ การพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายระดับอนุบัญญัติในระบบห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) โดยรวบรวมและตรวจสอบกฎหมายให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำลงเผยแพร่ในระบบห้องสมุดดิจิทัล ซึ่งเผยแพร่ทางเว็บไซต์ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป

๒.๑.๒ การเข้าร่วมประชุมในเวทีระหว่างประเทศเพื่อก้าวทันพัฒนาการด้านกฎหมายในระดับสากล โดยนำข้อมูลจากการประชุมมาสรุปเป็นบทความและเผยแพร่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย เช่น การประชุมคณะกรรมาธิการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations Commission on International: UNCITRAL) การประชุม ASEAN Law Association และการประชุมในองค์กรวิชาการอื่น ๆ

๒.๑.๓ การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายภายใต้กรอบการดำเนินงานของประชาคมอาเซียนและความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนกับภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งเผยแพร่ทางเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th (Law for ASEAN)

๒.๒ โครงการพัฒนาขีดความสามารถของนักกฎหมายกฤษฎีกาและบุคลากรด้านกฎหมายของรัฐอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๑ การสัมมนาและฝึกอบรมด้านการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในปี ๒๕๖๑ รวม ๖ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑,๔๘๖ คน

๒.๒.๒ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฏิบัติการจนถึงผู้บริหารระดับสูง ในปี ๒๕๖๑ รวม ๖ หลักสูตร มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๖๕๙ คน

๓. การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ และจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

๓.๑ การจัดเก็บและตรวจสารพันธุกรรม (DNA) โดยเจ้าหน้าที่รัฐได้ร่วมลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บสารพันธุกรรม (DNA) และได้กำหนดเป้าหมายในการตรวจสารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๖๐๐ คน และได้ดำเนินการจัดเก็บสารพันธุกรรมบุคคล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร้องขอโดยตรงมายังสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และการลงพื้นที่ในการจัดเก็บสารพันธุกรรมบุคคล จำนวนทั้งหมด ๑,๗๘๓ คน (บุคคลอ้างอิง จำนวน ๗๖๔ คน และบุคคลตกหล่น จำนวน ๑,๐๑๙ คน)

> “จัดเก็บ DNA
> เพื่อตรวจสารพันธุกรรม
> ราษฎรไร้สถานะ
> และมีปัญหาทะเบียนราษฎร
> ๑,๗๘๓ คน”

๓.๒ การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ ได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอ ของจังหวัดสงขลา จำนวน ๓๖๙ ครั้ง ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๖๗ ครั้ง ยะลา จำนวน ๗๗ ครั้ง นราธิวาส จำนวน ๑๐๘ ครั้ง และพื้นที่ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๙ ครั้ง

๓.๓ การติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหาย และพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยสามารถพิสูจน์ศพนิรนามได้ จำนวน ๑๒๖ ราย และได้ดำเนินการติดตามบุคคลสูญหายคืนญาติได้ จำนวน ๑๕ ราย นอกจากนี้ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมจากเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้วเสร็จ จำนวน ๒,๒๑๐ ตัวอย่าง

๔. การปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้โดยง่าย

๔.๑ การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว จำนวน ๑๗,๔๗๗ คน โดยแบ่งเป็นผู้เสียหาย จำนวน ๑๖,๘๘๕ คน และจำเลย จำนวน ๕๙๒ คน เป็นเงิน ๕๔๕,๐๕๑,๑๖๕.๓๑ บาท

นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพและเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้มีการจ่ายค่าธรรมเนียมศาล จำนวน ๙๕๘ คน เป็นจำนวนเงิน ๔,๘๘๘,๕๑๙ บาท ค่าทนายความ จำนวน ๒,๒๗๙ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๖,๑๗๘,๐๓๑.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินคดีตรวจพิสูจน์ ๕๐ คน เป็นจำนวนเงิน ๔๘๒,๘๔๘ บาท ค่าขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย จำนวน ๗๒๗ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๘๕,๗๘๖,๖๐๖ บาท

๔.๒ การคุ้มครองพยาน ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๖ โดยได้ดำเนินการคุ้มครองพยานคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการคุ้มครองพยานคดีความมั่นคงจำนวน ๑๗ คน และคุ้มครองพยานคดีค้ามนุษย์ จำนวน ๑๐ คน

๔.๓ การพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อยุติข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีและเพิ่มปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่หนี้รายย่อย หนี้ครัวเรือนดำเนินกิจกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีเพื่อลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยโดยมีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๓๐,๘๒๗ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์ จำนวน ๑๐,๑๔๖,๐๙๑,๕๐๐.๖๘ บาท ได้ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๒๗,๔๒๑ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์จำนวน ๘,๔๒๒,๘๗๔,๖๕๐.๙๑ บาท โดยร่วมมือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในการตรวจสอบหนี้เกษตรกรที่มีอยู่ในชั้นบังคับคดีซึ่งมีเกษตรกรในชั้นบังคับคดี ๒,๒๙๒ เรื่อง ขั้นตอน ธ.ก.ส./อชก. ช่วยเหลือจำนวน ๙ เรื่อง ขั้นตอนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๗๑ เรื่อง ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๕๒ เรื่อง ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน ๒๗๑ เรื่องยังไม่ได้ตั้งเรื่องยึด จำนวน ๕๗๓ เรื่อง คงเหลือเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๐๕ เรื่อง และเสร็จดำเนินการอื่น ๆ จำนวน ๑,๒๑๑ เรื่อง โดยการไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาชั้นบังคับคดี เรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๑๐,๖๗๑ เรื่อง ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๙,๒๔๐ เรื่อง ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน ๑,๐๓๖ เรื่อง ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ จำนวน ๑๓๘ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๕๗ เรื่อง และการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีมาเป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยจำนวน ๑๑๒ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์ จำนวน ๔๑,๒๓๑,๑๐๖.๑๓ บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๖๕ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๒๔,๕๑๓,๕๔๗.๕๑ บาท ไม่สำเร็จ จำนวน ๗ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๒,๐๓๙,๓๔๙.๖๕ บาท ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ จำนวน ๑๙ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๖,๔๗๓,๑๖๙.๒๕ บาท อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๑ เรื่องทุนทรัพย์ จำนวน ๘,๒๐๕,๐๓๙.๖๕ บาท สำหรับการขายทอดตลาดทรัพย์สินสามารถผลักดันทรัพย์สินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้ จำนวน ๑๔๗,๐๑๐,๘๕๒,๐๑๖ บาท

๔.๔ การพัฒนารูปแบบการให้บริการแก่คู่ความและประชาชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้เพิ่มช่องทางการเปิดให้บริการข้อมูลผ่านทางสายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ กด ๗๙ เพื่อสอบถามข้อมูลผลการขายทอดตลาด ความคืบหน้าของคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีผู้มาใช้บริการจำนวน ๑๓,๒๖๙ คน โดยมีผู้สอบถามผลคดีมากที่สุดถึง ๙,๓๐๗ คน นอกจากนี้ ได้เปิดให้บริการข้อมูลผ่านทางระบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ให้บริการทั้ง IOS และ Android ได้แก่

> “สายด่วน
> กรมบังคับคดี
> ๑๑๑๑ กด ๗๙
> มีผู้ใช้บริการ
> ๑๓,๒๖๙ คน”

๔.๔.๑ LED Property ระบบค้นหาทรัพย์ที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาดทั่วประเทศ โดยสามารถเชื่อมกับ Land map ของกรมที่ดิน เพื่อตรวจสอบรูปที่ดิน เป็นการเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ ด้วยความรวดเร็ว สามารถค้นหาได้ทุกที่ทุกเวลา มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๑๒,๔๐๐ ครั้ง

๔.๔.๒ LED Property+ ระบบค้นหาห้องชุดใกล้แนวรถไฟฟ้าที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาด เพื่อค้นหาทรัพย์สินขายทอดตลาดที่เป็นห้องชุดใกล้แนวเขตรถไฟฟ้าทุกสาย เพื่อตอบโจทย์ผู้สนใจในวัยทำงานที่ต้องการซื้อห้องชุดและเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ (Digital Economy) ระบบดังกล่าวเชื่อมกับ Google Map และสามารถดูสถานที่ตั้งทรัพย์ในแบบ street view มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๒,๘๙๐ ครั้ง

๔.๔.๓ LED Debt InFo ระบบตรวจสอบยอดเงินที่นำส่งอายัดและยอดหนี้คงเหลือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดี สามารถตรวจสอบข้อมูลการอายัดเงินในคดีของตนเองได้อย่างง่าย ประโยชน์ที่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับ คือ ให้บริการฟรี ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลการอายัดได้ มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๔,๖๒๐ ครั้ง

๔.๔.๔ LED ABC (Application Bankruptcy Checking) ระบบตรวจสอบบุคคลล้มละลาย สำหรับการตรวจสอบบุคคล/นิติบุคคลที่อยู่ระหว่างพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จาก ชื่อ ชื่อสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน เพื่อประกอบการทำนิติกรรม เนื่องจาก บุคคล/นิติบุคคลที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ไม่สามารถทำนิติกรรมใด ๆ ได้ มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๓,๓๙๔ ครั้ง

๔.๔.๕ LED Streaming ระบบถ่ายทอดสดการขายทอดตลาด เพื่อให้ผู้ใช้บริการชมการถ่ายทอดสดการขายทอดตลาดของสำนักงานบังคับคดี ๒๕ จังหวัด

๔.๕ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

๔.๕.๑ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในเรือนจำ ตามนโยบายรัฐบาลที่ให้มีการพัฒนาระบบการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด ภายใต้ทิศทางนโยบายยาเสพติดโลก และปรับมุมมองผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด คือ “ผู้ป่วย” ที่ต้องได้รับการรักษา ประกอบกับนโยบายการถ่ายโอนภารกิจด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดในระบบต่าง ๆ ซึ่งจากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่ามีผู้ต้องขังที่เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระบบต้องโทษ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑,๓๑๒ คน โดยแบ่งการบำบัด เป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) รูปแบบชุมชนบำบัด ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๑๐๐ แห่ง ๒) รูปแบบวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ด้วยกระบวนการลูกเสือ ๓) รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับกลุ่มผู้เสพติดและผู้ค้ารายย่อยในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถานกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๗๖ แห่ง รวมถึงโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้นักโทษเด็ดขาดทุกราย และผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีที่สนใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๑๔๒ แห่ง ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังที่มีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือได้รับคำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ผ่านการอบรม ตลอดจนเพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษ/พิษภัยของยาเสพติด และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ รวมถึงเพื่อให้ผู้ต้องขังได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จากกิจกรรมสร้างสรรค์

๔.๕.๒ ดำเนินการจ้างงานผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) **ผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ** ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนที่ติดตามได้ ๖,๙๔๒ คน เรียนหนังสือ/มีงานทำ ๘,๖๗๑ คน มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย จำนวน ๖,๕๙๖ คน มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว/ชุมชน จำนวน ๘,๐๗๒ คน

(๒) **ดำเนินโครงการอบรมวิชาชีพ สร้างอาชีพ เพื่อคืนคนดีสู่สังคม** โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดอบรมการฝึกวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีการจ้างงานผู้พ้นโทษ จำนวน ๔๖ แห่ง กำหนดให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน แต่ละแห่งจัดอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน ๓ หลักสูตร ระยะเวลาการอบรม ๓ วันขึ้นไป โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ซึ่งผลการดำเนินงาน มีผู้ต้องขังเข้ารับการอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๓,๙๕๔ คน เพศชาย จำนวน ๒,๗๘๐ คน เพศหญิง จำนวน ๑,๑๗๔ คน ดำเนินการอบรมในเรือนจำ/ทัณฑสถาน แห่งละ ๓-๑๓ หลักสูตร ใช้ระยะเวลาในการอบรม ๓-๓๐ วัน/แห่ง

(๓) **จำนวนอัตราการจ้างงานผู้พ้นโทษ** ได้รับอนุมัติจัดสรรอัตราการจ้างงานผู้พ้นโทษ จำนวน ๒๐๐ อัตรา เริ่มจ้างงานผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีผลการจ้างงานผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๑๘๕ อัตรา แบ่งเป็นพนักงานขับรถ ๑๓ อัตรา พนักงานทั่วไป ๑๖๓ อัตรา และครูสอนนวด/เสริมสวย ๙ อัตรา ซึ่งเป็นยอดสะสมการจ้างงานผู้พ้นโทษที่มีการทำสัญญาจ้างและส่งใบสมัครการจ้างงานมายังกรมราชทัณฑ์ ดังนี้

๔.๕.๓ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เปิดโอกาสให้แก่ผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัวไว้ ๒ รูปแบบ ได้แก่ ๑) **งานสืบเสาะและพินิจ** ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง จำนวน ๗๑,๐๕๖ คดี แบ่งออกเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ จำนวน ๔๑,๔๕๒ คดี ผู้ได้รับการพักการลงโทษ จำนวน ๑๓,๐๙๓ คดี และผู้ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก จำนวน ๑๖,๕๑๑ คดี และ ๒) **งานควบคุมและสอดส่อง** ดำเนินการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิด จำนวน ๑๙๐,๗๙๙ คดี แบ่งออกเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ จำนวน ๑๗๐,๖๔๘ คดี เด็กและเยาวชน จำนวน ๔,๐๔๔ คดี ผู้ได้รับการพักการลงโทษ จำนวน ๔,๖๒๔ คดี และผู้ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก จำนวน ๑๑,๔๘๓ คดี ดำเนินการคุมประพฤติเสร็จไปแล้ว จำนวน ๙๒,๒๗๓ คน โดยเป็นผู้ถูกคุมความประพฤติที่พ้นความคุมประพฤติด้วยดี จำนวน ๑๓๕,๘๗๕ คน พ้นความคุมประพฤติด้วยการทำผิดเงื่อนไข จำนวน ๒๖,๔๘๙ คน และอื่น ๆ จำนวน ๒,๖๑๗ คน

๔.๕.๔ เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (เรือนจำโครงสร้างเบา) จัดทำโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยพบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษเหลือจำต่อไป ตั้งแต่ ๖ เดือน-๑ ปี ทุกคน ทุกคดี ทั้งการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข (Conditioned Release) (พักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก) และการปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไข (Non-Conditioned Release) เป็นช่วงเวลาของการเตรียมตัวด้านวุฒิภาวะ ทักษะทางสังคม รวมทั้งสภาวะทางจิตที่ดีต่อการเสริมสร้างความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยได้ดำเนินการ ๒ รูปแบบ คือ ๑) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในเรือนจำหรือทัณฑสถานระบบปิดทั่วไป โดยมีผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรม ๔๔,๙๖๕ คน และ ๒) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในศูนย์เตรียมการปลดปล่อยในเรือนจำชั่วคราวหรือทัณฑสถานเปิด โดยมีผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมจากเรือนจำโครงสร้างเบา ๑,๔๑๓ คน

> “เตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง ที่มีโทษเหลือ ๖ เดือน-๑ ปี ก่อนปล่อยตัว”

๔.๕.๕ บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบต่อเนื่อง (Individual Routing Counselor: IRC) โดยการนำโปรแกรมบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Individual Routing Counselor: IRC) ไปใช้ในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบต่อเนื่อง โดยทดลองนำร่องการปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง มีเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ จำนวน ๗๕ คน อยู่ในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ๑ คน ต่อเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๕ คน และเด็กและเยาวชนก่อนศาลเยาวชนจะพิพากษาตัดสินตามมาตรา ๑๓๒ จำนวน ๒๐ คน ต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ๑ คน ทั้งนี้ ได้ดำเนินการขยายผลการดำเนินงานการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูไปยังศูนย์ฝึกและอบรมฯ อีก ๑๗ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ซึ่งมีนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แห่งละ ๒ คน ดูแลเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๖ คน/ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน ๑ คน ปัจจุบันเด็กและเยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวนทั้งสิ้น ๖๗๗ คน ปล่อยตัวแล้ว ๓๔๒ คน

๔.๖ การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ได้เปิดคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นด้านพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านครอบครัวและปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และผู้เยาว์ แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวน ๗๗ แห่ง ศูนย์ฝึกและอบรมจำนวน ๑๘ แห่ง มีผลการดำเนินงานสะสมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีผู้ขอรับการบริการทั้งสิ้น ๒,๐๔๗ ราย แบ่งเป็นการบริการด้วยตัวเองที่คลินิค จำนวน ๓๕๙ ราย บริการทางโทรศัพท์ จำนวน ๔๗ ราย และอื่น ๆ จำนวน ๑,๖๔๑ ราย

การวางรากฐาน
การพัฒนาประเทศในระยะยาว

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการวางรากฐานการพัฒนาให้กับประเทศในระยะยาว ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยรัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดกระบวนการจัดทำและการรับฟังความคิดเห็นในการจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน และผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยมีกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป ดังนี้

๑. กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่รับผิดชอบ ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้จัดการประชุมรับฟังความเห็นต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติใน ๔ ภูมิภาค ประกอบด้วย ๑) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดขอนแก่น ๒) ภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ ๓) ภาคกลาง ณ กรุงเทพมหานคร และ ๔) ภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา ซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการแก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติ และได้เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยร่างยุทธศาสตร์ชาติได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และนายกรัฐมนตรีได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ซึ่งต่อมา**เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้มีพระราชโองการประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑**

> “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับแรก ของประเทศไทย”

๒. สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ **"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"** โดยจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย **๖ ยุทธศาสตร์** ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดย**การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ** ประกอบด้วย ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๓. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป

รัฐบาลได้เตรียมการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๒ ต่อจากยุทธศาสตร์ชาติ โดยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เป้าหมายและตัวชี้วัด รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ โดยคาดว่าจะสามารถดำเนินการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จได้ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้านให้มีความชัดเจน ทั้งนี้ ในการเดินหน้าขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีผลการดำเนินการที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๑ ด้าน ทั้งนี้ สำหรับอีก ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา และด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมีกรอบระยะเวลาการดำเนินการให้เป็นตามที่ในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้แล้ว ทั้งนี้ การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑) เห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศและสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับทราบแผนการปฏิรูปประเทศเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมาได้มี**ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ** ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศมีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) และมีเป้าหมาย ประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเทศให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

> “แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ประกาศใช้ ๖ เม.ย. ๖๑”

๑.๑ ด้านการเมือง ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วม รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน ให้พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้และพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน กำหนดกลไกความรับผิดชอบของพรรคการเมืองให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และให้เกิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ให้จัดองค์กรภาครัฐให้เปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน มีโครงสร้างองค์กรกะทัดรัดแต่แข็งแรง ทำงานเพื่อประชาชนโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหารและบริการประชาชนให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐานกลาง เพื่อสรรหาและรักษาไว้ซึ่งกำลังคนที่มีคุณภาพสูง มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในภาคราชการและภาคสังคม และวางระบบป้องกันการแทรกแซงโดยไม่เป็นธรรมจากผู้มีอำนาจและอิทธิพล

๑.๓ ด้านกฎหมาย ให้กฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักนิติธรรม เป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ไม่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายอย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และผู้บังคับใช้กฎหมายมีความรู้ความเข้าใจ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

๑.๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม ให้การดำเนินงานในทุกขั้นตอนมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน มีกลไกช่วยเหลือประชาชนโดยเสมอภาค มีกลไกในการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีการปรับกระบวนทัศน์ในการบริหารงานยุติธรรม ระบบสอบสวนคดีอาญามีการตรวจสอบและถ่วงดุล ระบบนิติวิทยาศาสตร์มีมาตรฐาน มีวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งอำนวยความยุติธรรม และกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

๑.๕ ด้านเศรษฐกิจ มีผลิตภาพสูงขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศสูงขึ้น มีการเติบโตอย่างครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วน มีการเติบโตอย่างยั่งยืน และสถาบันทางเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูง

๑.๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา ฟื้นฟูให้สมบูรณ์และยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก (ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน ทรัพยากรแร่) ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๗ ด้านสาธารณสุข ให้ระบบบริการปฐมภูมิมีความครอบคลุม มีข้อมูลสารสนเทศที่ใช้บริหารจัดการการเงินการคลังและการบริการในระบบสุขภาพและสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสุขภาพของประเทศมีเอกภาพ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แต่ละพื้นที่ และประชาชนมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักการสร้างนำซ่อม และผู้ที่ไม่ใช่คนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมีคุณภาพ

๑.๘ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เกิดดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางประชาธิปไตย และสื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี

๑.๙ ด้านสังคม ให้ประชาชนมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น ให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ให้ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงาน และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ และให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการกันเอง

๑.๑๐ ด้านพลังงาน ในระยะสั้น (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒) ให้ปรับปรุงการบริหารจัดการพลังงาน สร้างแผนจัดหาที่ได้รับการยอมรับ ส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศ และในระยะปานกลาง (ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ให้การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานตามแผนการจัดหาที่ปรับปรุงใหม่ กระตุ้นการลงทุนด้านพลังงาน และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

๑.๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๗๙ ให้มีมาตรการควบคุม กำกับติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง ให้ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน และให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

๒. การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

> แผนการปฏิรูปประเทศมี
> **๑๓๓ ประเด็นปฏิรูป ๔๘๒ กิจกรรม**

แม้ว่าแผนการปฏิรูปประเทศจะมีระยะเวลาดำเนินการรวม ๕ ปี และประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปรวม ๑๓๓ ประเด็น โดยมี ๔๘๒ กิจกรรม รวมทั้งครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐเป็นจำนวนมาก แต่รัฐบาลได้เร่งรัดการดำเนินการในการปฏิรูปเรื่องต่าง ๆ โดยได้แต่งตั้ง**คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ** เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนผลักดันกิจกรรมและกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญและเร่งด่วนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การปฏิรูปประเทศในทุกด้าน โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ทำหน้าที่ในการประสานงานกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **เพื่อช่วยขจัดปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนภารกิจการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม** โดยยึดหลักการที่คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีได้สั่งการไว้ คือ การจัดลำดับกิจกรรมในประเด็นปฏิรูปด้านต่าง ๆ ที่สำคัญเร่งด่วน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในวงกว้าง แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง และช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐเป็นลำดับแรก และนำกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าวมาขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว โดยแบ่งกิจกรรม/โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามความจำเป็นเร่งด่วน ออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

๒.๑ กิจกรรม/โครงการที่สามารถดำเนินการได้ทันที (Quick-win) คือ กิจกรรม/โครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน สามารถดำเนินการและเห็นผลเป็นรูปธรรมได้ในระยะเวลา ๒-๘ เดือน โดยรวมประมาณ ๔๐ เรื่อง เพื่อกำหนดเป้าหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ประสานหน่วยงานผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในการผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๒.๒ กิจกรรม/โครงการปฏิรูปที่สำคัญ (Flagship) คือ กิจกรรม/โครงการที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ คณะ ได้คัดเลือกไว้ด้านละประมาณ ๑๐ กิจกรรม/โครงการ รวมประมาณ ๑๑๐ กิจกรรม/โครงการ

๒.๓ กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศอื่น ๆ กิจกรรม/โครงการนอกเหนือจาก Quick-win และ Flagship โดยกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างการดำเนินงานของหน่วยงานในช่วงที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) กับแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๔ กฎหมายที่ต้องจัดทำใหม่หรือทบทวน ประมาณ ๒๐๐ เรื่อง โดยคณะกรรมการดำเนินการประสาน จัดลำดับความสำคัญ และตรวจสอบความพร้อมในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวตามขั้นตอน เพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

> **กิจกรรม/โครงการ Quick-Win ๖ กลุ่ม**
> คือ แก้จน แก้เหลื่อมล้ำ แก้โกง ปฏิรูปราชการ การมีส่วนร่วม และการสร้างอนาคตไทย

ส่วน**กลไกการทำงาน** คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจะได้ดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะทำงานพิเศษระดับกระทรวง และหน่วยงานรับผิดชอบกิจกรรม/โครงการที่ได้จัดลำดับความสำคัญไว้เพื่อขับเคลื่อน ประสาน ขจัดอุปสรรคในการดำเนินการ ให้กิจกรรม/โครงการสำเร็จเห็นผลเป็นรูปธรรมและเกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

ในส่วน**กิจกรรม/โครงการ Quick-win** ได้กำหนดประเด็นเพื่อใช้ในการสร้างการรับรู้และเร่งรัดขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ จำนวน ๖ กลุ่ม และมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การแก้จน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เช่น การเร่งรัดกฎหมายการปลูกและตัดไม้มีค่า เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นมูลค่าสูงให้เป็นการออมรูปแบบหนึ่ง การจัดตั้งกองทุนสร้างผู้นำชุมชน และการจัดการที่ดินแปลงใหญ่เพื่อการเกษตร ทั้งนี้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต การมีอาชีพแหล่งทำกินที่เหมาะสม ให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

(๒) การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ โดยนอกจากตั้งสำนักงานบูรณาการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ยังจะมีโครงการพัฒนารูปแบบบริการ (Service Model) ในคลินิกหมอครอบครัว เพื่อสร้างสวัสดิการที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นกับประชาชนเพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตในช่วงวัยต่าง ๆ และส่งเสริมการออมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีการช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบภาษี และการถือครองทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมมากขึ้น และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนจะได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

(๓) การแก้โกง เพื่อเป็นรากฐานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งการป้องปรามการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ และเร่งรัดการดำเนินคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สร้างความโปร่งใส โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐ เช่น การใช้แอปพลิเคชันแจ้งเบาะแสการทุจริตในภาครัฐ และเพิ่มอำนาจให้กับภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตในโครงการ Watch Dog สำหรับให้ประชาชนรายงานพฤติกรรมทุจริตแบบออนไลน์ การแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เข้าถึงได้ง่ายและตรวจสอบได้ดีขึ้น การทำรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และการเชื่อมโยงระบบสวัสดิการของรัฐ

(๔) การปฏิรูประบบราชการเพื่อประชาชน เช่น เร่งรัดการใช้ Big Data ภาครัฐ พัฒนาและให้บริการแพลตฟอร์มสำหรับจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ของภาครัฐ และทบทวนกฎหมายล้าสมัย เพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับบริการจากรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐจะเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่หลากหลาย โดยเฉพาะการให้ข้อมูลและความช่วยเหลือจากภาครัฐ ทั้งในกรณีปกติและกรณีฉุกเฉิน โดยไม่สร้างภาระให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็น กระบวนการขออนุมัติ/อนุญาตจะได้รับการปรับปรุงเข้าสู่การจัดบริการแบบเบ็ดเสร็จผ่านช่องทางดิจิทัลและศูนย์บริการร่วม เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการประชาชน

(๕) การสร้างการมีส่วนร่วมในการปกครองเพื่อส่งเสริมสังคมประชาธิปไตย ได้แก่ การสร้างจิตอาสาพัฒนาเมือง การตั้งสภาประชารัฐท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเริ่มต้นตั้งแต่วัยเรียนที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดโรงเรียนประชาธิปไตย รวมถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ยอมรับในกฎ กติกา เสรีภาพส่วนบุคคลที่ต้องอยู่บนความรับผิดชอบต่อสังคม และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดในสังคมโดยสันติวิธี รวมถึงการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วนและทุกระดับ

(๖) การสร้างอนาคตไทยมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเน้นการเร่งรัดโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ และอุตสาหกรรมอาหาร รวมทั้งการสร้างฐานอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็นการต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมเดิม เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมสุขภาพ

๓. การเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนผ่านรายการเดินหน้าปฏิรูป

ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปได้ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อความมั่นคง เสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน โดยดำเนิน**รายการเดินหน้าปฏิรูป**ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา ๒๑.๐๐–๒๒.๐๐ น. ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง ๕) สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT) และไทยทีวี โกลบอลเน็ตเวิร์ค ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยได้นำเสนอทิศทางการขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมทั้งทิศทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นการนำเสนอผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เป็นรูปธรรมทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย การต่างประเทศ และเรื่องเร่งด่วนตามสถานการณ์บ้านเมือง รวมถึงผลการดำเนินงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้าน ซึ่งระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๐-กันยายน ๒๕๖๑ ได้นำเสนอเรื่องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ กลุ่มงานด้านความมั่นคง นำเสนอผลการดำเนินงานด้านการจัดระเบียบสังคมและพื้นที่สาธารณะ การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การจัดสรรที่ดินทำกินให้กับประชาชน การจัดระเบียบพื้นที่ด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมการปกครองในระดับท้องถิ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โครงการพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำ การดำเนินการแก้ไขปัญหาป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการทรัพยากรน้ำ และการแก้ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๓.๒ กลุ่มงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม นำเสนอผลงานด้านการเสริมสร้างกระบวนการประชาธิปไตยให้เข้าถึงประชาชน โครงร่างรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมกับประเทศไทย การปฏิรูปกระบวนการออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้มีความเสมอภาค การขจัดผู้มีอิทธิพลให้หมดไปจากสังคมไทย แนวทางการบังคับใช้กฎหมายมาตรา ๔๔ และการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๓.๓ กลุ่มงานด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยว กีฬา และกิจการอื่น นำเสนอผลงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างรายได้ให้กับชุมชนจากการท่องเที่ยว การส่งเสริมพระพุทธศาสนา การต่อยอดมรดกและภูมิปัญญาไทย ให้เป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรม การสร้างภาพลักษณ์ และอัตลักษณ์ไทย การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งน่าอยู่ และมีความสุข

๓.๔ กลุ่มงานด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน นำเสนอผลงานด้านการลดความเหลื่อมล้ำและการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา กระบวนการปฏิรูประบบการศึกษาไทย การบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การยกระดับอาชีวศึกษา และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ การนำกฎหมายมาตรา ๔๔ มาใช้ในการพัฒนาระบบและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารด้านการศึกษา และแนวทางการปฏิรูปสื่อและการกำกับดูแล

๓.๕ กลุ่มงานด้านสังคม นำเสนอผลงานด้านการปฏิรูประบบประกันสังคม หลักประกันสุขภาพ การพัฒนาชุมชน การดูแลพลเมืองทุกเพศทุกวัย แนวทางการรับมือกับสังคมสูงวัยในประเทศไทย การแก้ไขปัญหาการจราจรในเมือง และการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

๓.๖ กลุ่มงานด้านเศรษฐกิจ นำเสนอผลงานด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของไทยในเวทีโลก แนวทางการรับมือกับสงครามการค้าโลก การขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทยในเวทีอาเซียน การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ การขับเคลื่อนภาคธุรกิจ SME การส่งออก การส่งเสริมการท่องเที่ยว การปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (ประเทศไทย ๔.๐)

ภาคผนวก

รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
นโยบายข้อ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์		
๑	พระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๖ ก วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๘ ก วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
นโยบายข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ		
๑	พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑
๓	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๔	พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๕	ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.	๑
๖	ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓

ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ขั้นตอนการดำเนินการ
๑. อยู่ระหว่างการดำเนินงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๒. อยู่ระหว่างการเสนอนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรีพิจารณา
๓. อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีหรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี
๔. อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๕. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๖. บรรจุอยู่ในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๗. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๘. อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักราชเลขาธิการ

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๗	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓
๘	ร่างพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.	๓
๙	ร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน พ.ศ.	๔
๑๑	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.	๔
๑๒	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๑๒/๑ (๑๔) เป็น นายทหารสัญญาบัตรยศพลเอก พลเรือเอกฯ ให้ได้รับเงินเดือน ระดับ น.๙)	๗
๑๓	ร่างพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ.	๗
๑๔	ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.	๗
๑๕	ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๑๖	ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.	๗
๑๗	ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.	๗
นโยบายข้อ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ		
๑	พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๓ ก วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
๓	พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐
๔	พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๕	พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
๖	พระราชบัญญัติการยาสูบแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๗	พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๐ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑
๘	ร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน พ.ศ.	๑
๙	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการมีงานทำแห่งชาติ พ.ศ.	๓
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓
๑๑	ร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ.	๓
๑๒	ร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ.	๔
๑๓	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๔	ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ.	๔
๑๕	ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.	๔
๑๖	ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๑๗	ร่างพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๑๘	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพิ่มเติมนิยามคำว่า “ค่าตอบแทน”)	๗
นโยบายข้อ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม		
๑	พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (ควบรวมกองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพฯ)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๖ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๓	พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
๔	พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๕	พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๖	พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๙ ก วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑
๗	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.	๑
๘	ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.	๔
๙	ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๑	ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๒	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๓	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๔	ร่างพระราชบัญญัติอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๕	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๑๖	ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	๔

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๑๗	ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.	๔
๑๘	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ.	๔
๑๙	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๒๐	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก พ.ศ.	๗
๒๑	ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ.	๗
๒๒	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมมาตรฐานผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้ตัดสินกีฬา พ.ศ.	๗
๒๓	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๘
นโยบายข้อ ๕ การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน		
๑	พระราชบัญญัติความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ (จัดตั้งสถาบันวัคซีนแห่งชาติ)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดเก็บเงินสมทบเพื่อสนับสนุนการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการภาครัฐในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.	๑
๓	ร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ.	๓
๔	ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “บริการสาธารณสุข”)	๓
๕	ร่างพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๖	ร่างพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงอาเซียนว่าด้วยบทบัญญัติเครื่องมือแพทย์และแนวปฏิบัติสากล)	๔
๗	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๘	ร่างพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ.	๔
๙	ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.	๔

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
นโยบายข้อ ๖ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ		
๑	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๑ ก วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐
๓	พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
๔	พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ (แก้ไขนิยามคำว่าหนี้สาธารณะ)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐
๕	พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
๖	พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ (เพิ่มเติมอำนาจให้กระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
๗	พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๑ (เพิ่มเติมบทบัญญัติให้กระทรวงการคลังสามารถสั่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลัง)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
๘	พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๙	พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
๑๐	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๑๑	พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๑๒	พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๓	พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๑ (การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ประสบภาวะวิกฤตทางการเงิน ตามมาตรา ๑๙)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๔	พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๑๕	พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑
๑๖	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๗๑ ก วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑
๑๗	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๖) พ.ศ. ๒๕๖๑ (ปรับปรุงการหักลดหย่อนสำหรับบุตร)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๑๘	พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๑๙	พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ (ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการ เพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญามาร์ราเคช)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒๐	พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒๑	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๑ [มาตรการป้องกันการกำหนดราคาโอนระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน (Transfer Pricing)]	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ.	๑
๒๓	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการบัญชีเงินฝากที่ไม่มีการเคลื่อนไหวของสถาบันการเงิน พ.ศ.	๑
๒๔	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ.	๑
๒๕	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
๒๖	ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	๑
๒๗	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
๒๘	ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
๒๙	ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒
๓๐	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒
๓๑	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. .... (รวมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เข้าด้วยกัน)	๒
๓๒	ร่างพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล พ.ศ.	๓
๓๓	ร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน พ.ศ.	๓

ภาคผนวก ก

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๓๔	ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๓๕	ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๓๖	ร่างพระราชบัญญัติการประเมินมูลค่าทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ.	๔
๓๗	ร่างพระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ.	๔
๓๘	ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.	๔
๓๙	ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๔๐	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ.	๔
๔๑	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยทรัพย์อิงสิทธิ พ.ศ.	๔
๔๒	ร่างพระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อการจัดการทรัพย์สินส่วนบุคคล พ.ศ.	๔
๔๓	ร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ.	๔
๔๔	ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ยกระดับการกำกับดูแลตลาดทุนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล)	๔
๔๕	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐบาลและเอกชน พ.ศ.	๔
๔๖	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... [การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ประกอบการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Business) ในต่างประเทศ]	๔
๔๗	ร่างพระราชบัญญัติการกำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงิน พ.ศ.	๔
๔๘	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม)	๔
๔๙	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.	๔
๕๐	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามคำขอระหว่างประเทศและการแลกเปลี่ยนข้อมูลอัตโนมัติระหว่างประเทศ)	๔
๕๑	ร่างพระราชบัญญัติการประกอบวิชาชีพประเมินมูลค่าทรัพย์สิน พ.ศ.	๔
๕๒	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน พ.ศ.	๔

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๕๓	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... [แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทจำกัดดำเนินการได้ในประเด็นหุ้นกู้แปลงสภาพ การทยอยให้หุ้น (Vesting) สิทธิที่จะซื้อหุ้นในราคาที่กำหนด (ESOP) และหุ้นบุริมสิทธิ]	๔
๕๔	ร่างพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๕๕	ร่างพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะการอุดหนุนที่เจาะจงตามมาตรา ๖๔)	๔
๕๖	ร่างพระราชบัญญัติหอการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๕๗	ร่างพระราชบัญญัติสมาคมการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๕๘	ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... [การสมัครเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty)]	๔
๕๙	ร่างพระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ยกเลิกมาตรา ๑๔ และมาตรา ๔๑)	๔
๖๐	ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๖๑	ร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๖๒	ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๕
๖๓	ร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (มาตรการกำหนดให้ใช้สกุลเงินอื่นที่ไม่ใช่สกุลเงินไทยในการคำนวณรายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม)	๕
๖๔	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กำหนดฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา ๔๙ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร)	๖
๖๕	ร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๖
๖๖	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพื่อให้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถใช้สกุลเงินต่างประเทศในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล)	๗

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๖๗	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... [เพื่อรองรับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)]	๗
๖๘	ร่างพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๖๙	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย พ.ศ. .... (จัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าฮ่องกงประจำประเทศไทย)	๗
๗๐	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.	๗
๗๑	ร่างพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๗๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๗๓	ร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ปรับปรุงการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม)	๘
๗๔	ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๘
นโยบายข้อ ๗ การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน		
	-	
นโยบายข้อ ๘ การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม		
๑	ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	๔
๒	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	๔
๓	ร่างพระราชบัญญัติเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.	๔
๔	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.	๔
๕	ร่างพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๖	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม)	๗
นโยบายข้อ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน		
๑	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๒	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๖๑ [การเปลี่ยนสถานะของมูลนิธิศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (Asian Disaster Preparedness Center: ADPC) เป็นองค์การระหว่างประเทศ]	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๓	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	๔
๔	ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.	๔
๕	ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๖	ร่างพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๗	ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.	๗
๘	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๙	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.	๗
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.	๘
นโยบายข้อ ๑๐ การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ		
๑	พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๒	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๒ ก วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๓	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๓ ก วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐
๔	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑
๕	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๖	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๕ ก วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๐
๗	ร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
๘	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการท้องถิ่น พ.ศ.	๑
๙	ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	๒
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติการประปานครหลวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓
๑๑	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓
๑๒	ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.	๓
๑๓	ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๔	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการบริจาคให้แก่พรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐)	๔
๑๕	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.	๔
๑๖	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๗	ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๘	ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.	๔
๑๙	ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประธานกรรมการและกรรมการผู้ตรวจการแผ่นดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๒๐	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๒๑	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๒๒	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๒๓	ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๒๔	ร่างพระราชบัญญัติกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.	๔
๒๕	ร่างพระราชบัญญัติจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... (การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐)	๔
๒๖	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.	๔
๒๗	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ.	๔
๒๘	ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	๕
๒๙	ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.	๗
๓๐	ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๓๑	ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๓๒	ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๓๓	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๓๔	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๓๕	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๘
๓๖	ร่างพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.	๘
นโยบายข้อ ๑๑ การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม		
๑	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (เกี่ยวกับการพ้นจากราชการ ของข้าราชการอัยการ การกำหนดให้ข้าราชการอัยการไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบห้าปี)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๓ ก วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐
๒	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐
๓	พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนี้การปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐

ภาคผนวก ก

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๔	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๙ ก วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐
๕	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐
๖	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๗	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
๘	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑ (เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงการพิจารณาพิพากษา และการบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๙	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๑ (กำหนดหลักการคุ้มกันตุลาการและปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๑๐	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ (ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการอัยการและกำหนดมาตรการในการดำรงตำแหน่งของพนักงานอัยการ)	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๑๑	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการออกระเบียบของ ก.บ.ศป.)	๑
๑๒	ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ)	๑
๑๓	ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.	๑

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๑๔	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมแผนกคดีในศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา)	๑
๑๕	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเพื่อออกระเบียบกำหนดเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ในศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา)	๑
๑๖	ร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.	๓
๑๗	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.	๔
๑๘	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
๑๙	ร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ.	๔
๒๐	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี เพิ่มมาตรา ๒๐ ตรี)	๔
๒๑	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด)	๕
๒๒	ร่างพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๖
๒๓	ร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.	๗
๒๔	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว)	๗
๒๕	ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๒๖	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งตลิ่งชัน ศาลแพ่งพระโขนง ศาลแพ่งมีนบุรี ศาลอาญาพระโขนง และศาลอาญามีนบุรี พ.ศ.	๗
๒๗	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๗
๒๘	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน)	๗
๒๙	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน)	๗

ที่	ชื่อกฎหมาย	ขั้นตอน
๓๐	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย แก่ผู้ที่พ้นจากราชการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน)	๗
๓๑	ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน)	๗
๓๒	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย แก่ผู้ที่พ้นจากราชการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน)	๗
๓๓	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและ สืบพยานลับหลังจำเลย และค่าธรรมเนียม)	๗
๓๔	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.	๘
๓๕	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๘
๓๖	ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.	๘
๓๗	ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.	๘

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

โดยที่มาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ

รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนและการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน สนับสนุนการปฏิรูปประเทศ เพื่อออกแบบและวางรากฐานในระยะยาวอันมั่นคงแก่ประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลได้มีการนำไปปฏิบัติและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เรียกโดยย่อว่า กขร. โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)	ประธานกรรมการ
๑.๒	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	รองประธานกรรมการ
๑.๓	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๑.๔	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๕	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๖	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑.๗	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑.๘	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๙	เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
๑.๑๐	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๑๑	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	กรรมการ
๑.๑๒	เลขาธิการกองอำนายการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	กรรมการ

๑.๑๓	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๑.๑๔	ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑.๑๕	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๑.๑๖	ผู้แทนกระทรวงการการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
๑.๑๗	ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๑.๑๘	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑.๑๙	ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๑.๒๐	ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑.๒๑	ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑.๒๒	ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	กรรมการ
๑.๒๓	ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑.๒๔	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๒๕	ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๑.๒๖	ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๑.๒๗	ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๑.๒๘	ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
๑.๒๙	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑.๓๐	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑.๓๑	ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑.๓๒	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหารที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๓๓	รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๓๔	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๓๕	ผู้อำนวยการสำนักประสานและติดตามนโยบายสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๖	เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๗	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๘	เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจำนวนไม่เกินสองคน	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ขับเคลื่อนและเร่งรัดส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้นำนโยบายรัฐบาลไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล

๒.๒ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล

๒.๓ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล และเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือน

๒.๔ กำหนดรูปแบบและจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีต่อสาธารณชน

๒.๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

๒.๖ ประสานความร่วมมือจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเอกสารและหลักฐานหรือให้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของ กขร.

๒.๗ ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้ง สำหรับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เบิกจ่ายตามระเบียบทางราชการ และการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยให้เบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๑๒๐/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เพิ่มเติม

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นั้น

เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว เพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการ

(๒) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรรมการ

(๓) ผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๒๓๙/๒๕๕๙

เรื่อง การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการขับเคลื่อน
และเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ นั้น โดยที่ได้มีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารราชการในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกความในข้อ ๑.๓๕ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑.๓๕ ผู้อำนวยการกองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๒๕๔/๒๕๕๙
เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่
คณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นั้น

เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกองค์ประกอบในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลำดับที่ ๑.๒๑ และเพิ่มเติมองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ดังต่อไปนี้

๑. แต่งตั้งผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นกรรมการ เพิ่มเติม

๒. ให้ กขร. มีหน้าที่เร่งรัดติดตามขับเคลื่อนการดำเนินการตามข้อเสนอแผนการปฏิรูป ซึ่งผ่านความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีแล้ว ตลอดจนกำกับและประสานการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ติดตามขับเคลื่อนแผนปฏิรูป (Mr. Reform) ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล โดยให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วม กขร. รวบรวมรายงานกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบความคืบหน้าเป็นระยะ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๓๑๓/๒๕๕๙
เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อน
และเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ นั้น โดยที่ได้มีประกาศพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี และแต่งตั้งรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ จึงสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกความในข้อ ๑.๑ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑.๑ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ”
(นายสุวิทย์ เมษินทรีย์)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๓๕๗/๒๕๖๐
เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อน
และเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ นั้น

โดยที่ได้มีประกาศพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จึงสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ และ ๑๐๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ และปรับปรุงองค์ประกอบในคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ดังนี้

๑.	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล)	ประธานกรรมการ
๒.	รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี (นายบัณฑูร เศรษฐศิโรตม์)	เป็นกรรมการ
๓.	ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๑	เป็นกรรมการ
๔.	ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๒	เป็นกรรมการ
๕.	ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๓	เป็นกรรมการ
๖.	ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๔	เป็นกรรมการ
๗.	ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๕	เป็นกรรมการ

๘. ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๖	เป็นกรรมการ
๙. รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสาวหิรัญญา บุญจำรูญ)	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๖๗/๒๕๖๑
เรื่อง ยกเลิกองค์ประกอบในคณะกรรมการขับเคลื่อน
และเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ปรับปรุงองค์ประกอบในคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงให้ยกเลิกองค์ประกอบในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ลำดับที่ ๘ ผู้แทนเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน คณะที่ ๖

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล
ที่ ๙/๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบสาระและรูปแบบการจัดทำ
รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลครบรอบปีที่ ๔

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นั้น

เพื่อให้การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลครบรอบปีที่ ๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๕ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๓/๒๕๕๗ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจสอบสาระและรูปแบบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลครบรอบปีที่ ๔ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นางสาวเรณู ตังคจิวางกูร รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	นางนิชา หิรัญบูรณะ ธุวธรรม รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	อนุกรรมการ
๑.๔	นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
๑.๕	นางนันทวรรณ ชื่นศิริ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ด้านยุทธศาสตร์	อนุกรรมการ
๑.๖	นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
๑.๗	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๘	ผู้อำนวยการสำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
๑.๙	ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑.๑๐	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๑.๑๑	นางสาวแน่งน้อย ชัยรัตนมโนกร	อนุกรรมการ
๑.๑๒	พลตรี เฉลิมชนม์ ดวงกลาง	อนุกรรมการ
๑.๑๓	พันเอก ณรงค์ศักดิ์ ปานพิมพ์	อนุกรรมการ

๑.๑๔	ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
๑.๑๕	ผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
๑.๑๖	ผู้อำนวยการกองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๑๗	นางสาวปริยนงคราญ จงธรรมคุณ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๑๘	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๑๙	นางสาวพูลสุข งามระเบียบ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐	นางดารารัตน์ อินทโสภา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๑	นางสาวจิตตา กิตติเสถียรนนท์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๒	นางสาวทัศน์ศุภางค์ ทัยประสิทธิพร สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๓	นายธีรวัฒน์ อ่ำเงิน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๔	นางสุภัตตรา โมสิแก้ว สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณารวบรวม กลั่นกรอง ตรวจสอบ และเรียบเรียงปรับปรุงเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลครบรอบปีที่ ๔

๒.๒ รายงานผลการดำเนินการตามข้อ ๒.๑ ต่อคณกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

๒.๓ ให้คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเอกสารหลักฐานจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ ได้

๒.๔ ดำเนินการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฯ สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กอบศักดิ์ ภูตระกูล
(นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล)
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงาน
ตามนโยบายรัฐบาล

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง รัฐมนตรีลาออก

ด้วยนายอุตตม สาวนายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ขอลาออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ ความเป็นรัฐมนตรีของนายอุตตม สาวนายน จึงสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ ตามความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง รัฐมนตรีลาออก

ด้วยได้มีรัฐมนตรีขอลาออกจากตำแหน่งจำนวน ๒ ราย คือ

๑. พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ขอลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ความเป็นรัฐมนตรีของ พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา จึงสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ตามความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๒. พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ความเป็นรัฐมนตรีของ พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ จึงสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ตามความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

www.thaigov.go.th

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๙๘๑, ๔๙๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.soc.go.th

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๑๑-๓

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

www.nesdb.go.th

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑	จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ที่	สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
ปีที่พิมพ์	ธันวาคม ๒๕๖๑
ISBN	978-616-7749-11-2

สำนักนายกรัฐมนตรี